NÁZEV ŠKOLY

**OBCHODNÍ AKADEMIE,
STŘEDNÍ PEDAGOGICKÁ ŠKOLA
A JAZYKOVÁ ŠKOLA**

s právem státní jazykové zkoušky BEROUN

ZŘIZOVATEL

Středočeský kraj

Školní vzdělávací program

Lyceum Beroun

KÓD OBORU: 78-42-M/08 LYCEUM

ADRESA ŠKOLY

U Stadionu 486
266 37 Beroun

ŘEDITELKA ŠKOLY

Ing. Martina Trojanová

Platnost od 1. 9. 2026

Obsah

Úvodní identifikační údaje 5
Charakteristika vzdělávacího programu 6
Profil absolventa 8
Podmínky realizace ŠVP 10
Kultura a prostředí školy 11
Organizace výuky a vzdělávací strategie 18
Hodnocení žáků 21
Učební plán 25
Popis vyučovacích jednotek 89
Jazykový systém, jeho vývoj a aplikace v jazykové praxi – 1. ročník 90
Kapitoly z dějin umění do konce 19. století – 1. ročník 95
Kultivovaný mluvní projev, stylistická tvorba a analýza textu – 1. ročník 100
Současná literatura a další druhy umění – 1. ročník 106
Anglický jazyk – 1. ročník 111
Německý jazyk – 1. ročník 115
Francouzský jazyk – 1. ročník 119
Matematika – 1. ročník 122
Tělesná výchova – 1. ročník 128
Historie a kultura – 1. ročník 133
Základy společenských věd – 1. ročník 138
Základy ekonomiky – 1. ročník 142
Aplikační software – 1. ročník 145
Psaní všemi deseti – 1. ročník 151
Péče o zdraví – 1. ročník 154
Základy přírodních věd – 1. ročník 158
Vizuální tvorba a kultura – 1. ročník 163
Dny vědy a techniky – 1. ročník 166
Hudební aktivity – 1. ročník 171
Analýza, interpretace a kritické hodnocení neuměleckých textů a informací – 2. ročník 174
Jazyková kultura, vědomá komunikace a aplikace teoretických poznatků v praxi – 2. ročník 179

Obsah

Kapitoly z dějin literatury a dalších druhů umění do konce 19. století – 2. ročník 184
Kapitoly z dějin literatury a dalších druhů umění 20. století – 2. ročník 189
Anglický jazyk – 2. ročník 194
Německý jazyk – 2. ročník 199
Francouzský jazyk – 2. ročník 204
Matematika – 2. ročník 208
Tělesná výchova – 2. ročník 214
Historie a kultura – 2. ročník 219
Základy společenských věd – 2. ročník 225
Základy ekonomiky – 2. ročník 230
Fyzika – 2. ročník 233
Technické aplikace – 2. ročník 241
Zeměpis – 2. ročník 249
Základy práva – 2. ročník 254
Informatika – 2. ročník 258
Finanční gramotnost – 2. ročník 263
Písemná a elektronická komunikace – 2. ročník 266
Debatní seminář – 2. ročník 270
Dny vědy a techniky – 2. ročník 274
Etický a sociální rozměr textů, obrana proti manipulaci – 3. ročník 279
Jazykové prostředky a komunikační situace – 3. ročník 284
Kapitoly z dějin literatury a dalších druhů umění do konce 19. století – 3. ročník 288
Kapitoly z dějin literatury a dalších druhů umění 20. století – 3. ročník 293
Anglický jazyk – 3. ročník 298
Německý jazyk – 3. ročník 303
Francouzský jazyk – 3. ročník 308
Matematika – 3. ročník 312
Tělesná výchova – 3. ročník 317
Základy práva – 3. ročník 322
Kariérové vzdělávání – 3. ročník 325
Konverzace v anglickém jazyce – 3. ročník 329
Cvičení z matematiky – 3. ročník 334
Tvůrčí psaní – 3. ročník 340

Obsah

Rétorika a komunikační dovednosti – 3. ročník 344
Digitální společnost – 3. ročník 347
Finanční účetnictví – 3. ročník 354
Finance – 3. ročník 358
Podnikání – 3. ročník 362
Hospodářský zeměpis – 3. ročník 365
Kulturní a sociální antropologie – 3. ročník 369
Sociální pedagogika – 3. ročník 375
Sociální činnost – 3. ročník 379
Psychologie – 3. ročník 385
Politologie – 3. ročník 388
Oborový projektový seminář – 3. ročník 393
Odborná praxe – 3. ročník 398
Kapitoly z dějin umění do konce 19. století – 4. ročník 402
Současná literatura a další druhy umění – 4. ročník 407
Souvislé a koherentní texty – 4. ročník 413
Systém jazyka a pravopis v komunikační praxi – 4. ročník 417
Anglický jazyk – 4. ročník 421
Matematika – 4. ročník 425
Tělesná výchova – 4. ročník 431
Konverzace v anglickém jazyce – 4. ročník 436
Cvičení z matematiky – 4. ročník 441
Literární seminář – 4.ročník 447
Historický seminář – 4. ročník 451
Konverzace v německém jazyce – 4. ročník 457
Konverzace ve francouzském jazyce – 4. ročník 461
Oborový projektový seminář – 4. ročník 465
Příprava na VŠ – 4. ročník 470
Seminář k maturitní práci – 4. ročník 473
Finanční účetnictví – 4. ročník 477
Finance – 4. ročník 480
Daně a pojištění – 4. ročník 484
Marketing a management – 4. ročník 487

Obsah

Praktické účetnictví – 4. ročník 491
Kulturní a sociální antropologie – 4. ročník 494
Sociální činnost – 4. ročník 500
Sociální pedagogika – 4. ročník 506
Filozofie – 4. ročník 511
Právo ve státní sféře – 4. ročník 515

Úvodní identifikační údaje

Název a adresa školy: Obchodní akademie, Střední pedagogická škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky BEROUN, U Stadionu 486, 266 37 Beroun

IČO: 47558415

Web školy: www.oaspgsberoun.cz

Email: info@oaspgsberoun.cz

Telefon: 602 389 892

Ředitelka školy: Ing. Bc. Martina Trojanová

Zřizovatel: Středočeský kraj, Zborovská 81/11, 150 00 Praha 5

Název školního vzdělávacího programu: Lyceum Beroun

Kód a název oboru vzdělání: 78-42-M/08 Lyceum

Stupeň poskytovaného vzdělávání: střední vzdělání s maturitní zkouškou, kvalifikační úroveň EQF 4

Délka a forma vzdělávání: 4 roky v denní formě vzdělávání

Koordinátorka školního vzdělávacího programu: Mgr. Gabriela Leipertová

Platnost školního vzdělávacího programu: od 1. 9. 2026

Číslo jednací: 0506/2026/OAUBE

Obchodní akademie, Střední pedagogická škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky
-1-
Beroun 2, U Stadionu 486

otisk razítka

Ing. Martina Trojanová, Bc.

Digitálně podepsal Ing. Martina Trojanová, Bc.
Datum: 2026.06.29 12:28:27 +02'00'

Charakteristika vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program (ŠVP) oboru Lyceum nabízí žákům široký všeobecně vzdělávací základ neakademického typu s výrazným důrazem na mezioborové propojování poznatků a ucelený osobnostní rozvoj. Koncepce programu vychází z potřeby poskytnout žákům dostatek času a prostoru pro postupné formování jejich profesní orientace. Je ideální volbou pro ty, kteří preferují širší vzdělanostní základy, ale nechtějí se vzdělávat v celém spektru tradičních gymnaziálních oborů a potřebují si ponechat otevřené možnosti pro další rozhodování o svém odborném profilu.

Flexibilita a sebeřízené učení

Studium klade silný důraz na rozvoj sebeřízeného učení, kritického myšlení a postupného přebírání odpovědnosti žáka za vlastní vzdělávací cestu. V průběhu prvních dvou ročníků si žáci tvoří pevný základ v jazykových, společenskovědních a přírodovědných předmětech (včetně STEM oborů) a zároveň mají možnost volby v rámci disponibilních předmětů všeobecně vzdělávacího základu.

Profilace a oborová orientace

Specifikem realizace tohoto oboru na naší škole je efektivní využití silného odborného zázemí a dlouholeté tradice ve výuce ekonomických a pedagogických oborů. V rámci disponibilní složky vzdělávacího programu škola nabízí od 3. ročníku jasně profilovanou oborovou orientaci rozdělenou do dvou směrů:

- **Ekonomicko-podnikatelské zaměření:** Orientované na rozvoj ekonomického a právního myšlení, finanční a účetní gramotnost (včetně práce v moderních cloudových softwarech, např. Evala), management, marketing a digitální ekonomiku.
- **Humanitně společenskovědní zaměření:** Orientované na porozumění lidské společnosti, kultuře, sociální pedagogice a psychologii, sociální politice státu, rodinnému právu, etice a rozvoji občanských i komunikačních kompetencí.

Tato cílená volba umožňuje žákům hlubší průnik do zvolené problematiky, formuje specifické kompetence absolventa a garantuje kvalitní přípravu na navazující terciární vzdělávání (vysoké a vyšší odborné školy) v daném odvětví.

Propojení teorie s praxí

Ačkoliv má Lyceum charakter obecně odborné přípravy, teoretická výuka je na naší škole úzce propojována s reálným světem. Toto propojení je systematicky budováno prostřednictvím tří hlavních pilířů:

- **Odborná praxe:** Souvislá dvoutýdenní praxe ve 3. ročníku probíhá v reálném pracovním prostředí firem či institucí. Do harmonogramu je zařazena v období konání ústních maturitních zkoušek a je završena vyhrazeným dnem pro prezentaci a obhajobu získaných zkušeností.
- **Badatelské moduly:** Jedná se zejména o blokový modul Dny vědy a techniky, který je integrován do 1. a 2. ročníku. Tento modul efektivně propojuje přírodovědné a technické poznatky s jejich reálnými aplikacemi.

Charakteristika vzdělávacího programu

- **Projektová výuka:** Praktická a samostatná činnost žáků je rozvíjena v průběhu celého studia. Prolíná se jak integrovaně do běžných vyučovacích předmětů, tak samostatně v rámci specializovaného předmětu Oborový projektový seminář (ve 3. a 4. ročníku). Celé úsilí pak vrcholí v Semináři k maturitní práci, kde žáci zpracovávají své téma do podoby maturitní práce a následně ji obhajují.

Profil absolventa

Absolvent oboru Lyceum disponuje rozvinutými klíčovými kompetencemi a pevným všeobecně vzdělávacím základem, které plynule navazují na jeho základní vzdělávání. Umí efektivně organizovat a plánovat vlastní učení a přebírat odpovědnost za rozvoj svého potenciálu v celoživotní perspektivě. Dokáže vyjadřovat a prezentovat jasně, srozumitelně a efektivně své myšlenky, pocity a názory v ústní i písemné komunikaci v mateřském i cizím jazyce (anglickém či německém/francouzském), a to napříč obory a kontexty.

Díky vyváženému vzdělávání si absolvent upevňuje svou fyzickou i psychickou pohodu a odolnost. V reálném i digitálním prostředí posuzuje problémy s využitím kritického myšlení, vyhledává a kriticky hodnotí informace a navrhuje řešení na základě ověřených dat. Bezpečně a pokročile využívá digitální technologie, sleduje jejich vývoj a dokáže nacházet rovnováhu mezi reálným a online světem. Jako zodpovědný občan respektuje a dodržuje zákonné pořádky, principy demokracie, hodnoty morálky a udržitelnosti. Dokáže zaujímat podložená stanoviska k současnému světovému dění na pozadí porozumění historickým a kulturním kontextům.

Profilace v rámci disponibilní složky ŠVP

Nad rámec společného všeobecného základu získává absolvent specifické kompetence a hlubší vhled do zvolené problematiky na základě vybrané oborové orientace, kterou si volí od 3. ročníku. Tato cílená volba rozvíjí jeho inovativnost, iniciativu a vytrvalost při samostatné i týmové práci na reálných projektech.

Specifické kompetence Ekonomicko-podnikatelského zaměření:

- **Ekonomické a právní myšlení:** Chápe principy fungování tržní ekonomiky v makro- i mikroekonomických souvislostech a přirozeně je propojuje s právním rámcem. Orientuje se v základech práva (zejména občanského, obchodního a pracovního), dokáže s porozuměním pracovat s právními dokumenty, rozumí podstatě smluvních vztahů i právní odpovědnosti a tyto znalosti dokáže aktivně aplikovat při řešení běžných životních i podnikatelských situací.
- **Finanční a účetní gramotnost:** Komplexně ovládá základy finančního účetnictví a daňové evidence, orientuje se v daňové soustavě a pojištění. Prakticky ovládá vedení účetnictví s využitím moderních cloudových softwarů (např. systém Evala).
- **Podnikavost a řízení:** Je schopen sestavit a obhájit podnikatelský záměr, chápe principy managementu a marketingu, umí navrhnout marketingovou strategii a orientuje se v prostředí digitální ekonomiky.
- **Práce s daty a informacemi:** Aplikuje matematicko-logické a statistické postupy v hospodářské praxi, vyhodnocuje ekonomická data a chápe globální hospodářsko-zeměpisné souvislosti.

Specifické kompetence Humanitně společenskovědního zaměření:

- **Porozumění lidské společnosti, kultuře a edukaci:** Analyzuje společenské procesy optikou sociologie, kulturní antropologie a základů pedagogiky, chápe historické souvislosti vývoje společnosti, orientuje se v základních pedagogických principech a zákonitostech výchovy a vzdělávání, respektuje celospolečenskou pluralitu a rozumí globálním problémům současnosti.

Profil absolventa

- **Orientace v psychologii a lidském jednání:** Rozumí základům psychologie osobnosti, vývojové a sociální psychologie, dokáže aplikovat psychologické a pedagogické poznatky při efektivní komunikaci a interakci s různými věkovými a sociálními skupinami, jedná v souladu s etickými zásadami a zvládá sebereflexi vlastního jednání.
- **Sociální cítění a etika:** Orientuje se v problematice sociální péče, sociální politiky státu a fungování pomáhajících i vzdělávacích profesí, chápe podstatu sociálních problémů (např. nezaměstnanost, sociální vyloučení, rodinné obtíže), orientuje se v možnostech základní sociální pomoci a poradenství, zvládá řešit základní etická dilemata a orientuje se v rodinném, sociálním a školském právu.
- **Občanská aktivita a komunikace:** Vnímá a prosazuje principy demokratického státu (politologie), rozpoznává mediální manipulaci v digitální společnosti a efektivně komunikuje a argumentuje v rámci mezilidských vztahů.

Možnosti uplatnění absolventa a dalšího vzdělávání

Ačkoliv absolvent studiem nezískává úzkou odbornou kvalifikaci pro výkon jedné konkrétní profese, díky zvolené oborové orientaci a absolvované odborné praxi (stáži) získává výraznou konkurenční výhodu, vysokou flexibilitu a hluboký vhled do možností svého budoucího uplatnění.

- **Pokračování v dalším vzdělávání (primární směr):** Absolvent je prioritně připraven pro úspěšné zvládnutí přijímacího řízení a následné studium v terciární sféře (na vysokých školách a vyšších odborných školách).
  - **Pro Ekonomicko-podnikatelské zaměření:** Studium na fakultách ekonomických, podnikohospodářských, zaměřených na management, finance, marketing, logistiku, ale i na obory právní a správní.
  - **Pro Humanitně společenskovědní zaměření:** Studium psychologických, sociálních, sociálně-pedagogických, pedagogických, antropologických či právních oborů na fakultách filozofických, pedagogických, fakultách sociálních věd či humanitních studií.
- **Uplatnění na trhu práce: V** případě přímého vstupu na trh práce je absolvent schopen díky rozvinutým klíčovým kompetencím, jazykové vybavenosti a vysoké adaptabilitě úspěšně působit v různých sektorech podle své profilace:
  - **Absolvent Ekonomicko-podnikatelského zaměření:** Nalézá uplatnění v administrativních, ekonomických či organizačních pozicích ve firemní sféře, státní správě i neziskovém sektoru (včetně praktického využití znalostí účetnictví, daní a softwarových aplikací), případně může zahájit vlastní podnikatelskou činnost.
  - **Absolvent Humanitně společenskovědního zaměření:** Nalézá uplatnění v institucích státní a veřejné správy, v neziskovém a charitativním sektoru, v oblastech sociálních služeb, lidských zdrojů (HR), styku s veřejností (PR) či v organizacích zaměřených na kulturu, vzdělávání a volný čas.
- **Možnosti získání profesních kvalifikací:** Absolvent je teoreticky i prakticky připraven k tomu, aby mohl po maturitě (případně během ní) v rámci celoživotního učení snadno získat specifické profesní kvalifikace v Národní soustavě kvalifikací (NSK) – např. V oblastech: Účetní, Specialista marketingu, Personalista, Asistent/ka nebo v kvalifikačních kurzech pro Asistenty pedagoga a pracovníky v sociálních službách či koordinátory volnočasových aktivit.

Podmínky realizace ŠVP

Kritéria pro přijetí ke studiu

Přijímání ke vzdělávání probíhá v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a příslušnou prováděcí vyhláškou o přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání v platném znění.

- **Podmínky přijetí:** Úspěšné ukončení základního vzdělání (nebo splnění povinné školní docházky) a splnění kritérií přijímacího řízení.
- **Aktualizace kritérií:** Konkrétní kritéria, bodové hodnocení a podrobnosti o přijímací zkoušce jsou ředitelstvím školy každoročně aktualizovány a zveřejňovány na webových stránkách školy v zákonem stanoveném termínu.
- **Zdravotní způsobilost:** Pro přijetí do oboru Lyceum není vyžadováno posouzení zdravotní způsobilosti lékařem.

Podmínky ukončování studia

Studium je ukončeno maturitní zkouškou podle § 78 a § 79 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a příslušných prováděcích předpisů v platném znění. Dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce.

Maturitní zkouška se skládá ze dvou částí:

1. Společná (státní) část

Probíhá plně v souladu s aktuálně platnou státní legislativou (formou didaktických testů).

2. Profilová (školní) část

V souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro lyceum se profilová část na naší škole skládá ze tří povinných zkoušek:

- **1. zkouška:** Ústní zkouška ze všeobecně vzdělávacího předmětu (podle aktuální nabídky ředitelky školy).
- **2. zkouška:** Ústní zkouška z předmětu odpovídajícího zvolené oborové orientaci žáka.
- **3. zkouška:** Maturitní práce z oborové orientace a její obhajoba před maturitní komisí.

Vedle těchto tří zkoušek koná žák v profilové části povinně také zkoušku z českého jazyka a literatury a případně z cizího jazyka, pokud z něj konal didaktický test ve společné části – a to formou písemné práce a ústní zkoušky.

Kultura a prostředí školy

Zdraví a bezpečí

Bezpečnost a ochrana zdraví žáků i zaměstnanců školy je zajišťována prostřednictvím následujících opatření:

- školením o školním řádu, které probíhá vždy první den školního vyučování pod vedením třídního učitele,
- bezpečnostním školením v odborných učebnách, uskutečňovaným při první vyučovací hodině v tělocvičně, bazénu nebo počítačových učebnách,
- poučením před rizikovými činnostmi, například před exkurzemi, výlety, sportovními kurzy a dalšími aktivitami se zvýšenou mírou rizika,
- instruktáží k používání ochranných pomůcek vždy, vyžaduje-li to charakter vykonávané činnosti,
- zajištěním dozoru nad žáky během výuky, školních akcí, výměnných pobytů, sportovních a lyžařských kurzů i při stravování ve školní jídelně,
- pravidelnými ročními veřejnými prověrkami BOZP a požární ochrany, které provádí ředitelka školy ve spolupráci s odpovědnými pracovníky; o prověrce je pořizován zápis obsahující případná nápravná opatření,
- bezpečným stavebním řešením školy – budova disponuje dvěma požárními únikovými cestami a vstupní dveře jsou vybaveny elektronickým čipovým systémem,
- dodržováním hygienických předpisů při výuce, zejména zajištěním vhodné teploty ve třídách, odpovídajícího osvětlení, ergonomických podmínek při práci s počítačem, vhodného vybavení učeben a správného cvičebního úboru při výuce v bazénu,
- pravidelnou kontrolou školního prostředí, včetně revizí zařízení, nábytku, podlah a schodišť s cílem zajistit bezpečné prostředí pro žáky i zaměstnance,
- evidencí a řešením školních úrazů; každý úraz je zaznamenán do knihy úrazů a dále řešen podle své závažnosti,
- organizací výuky s ohledem na věk žáků a jejich psychickou zátěž, včetně zajištění dostatečného času na odpočinek a regeneraci,
- úpravou rozvrhu a vzdělávacích aktivit v souladu s RVP tak, aby nedocházelo k přetěžování žáků a bylo zachováno zdravé pracovní prostředí,
- prevencí rizikového chování prostřednictvím vytváření bezpečného a podporujícího školního klimatu, které předchází šikaně, násilí a dalším rizikovým jevům,
- pravidelným vzděláváním pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování; při podezření na nevhodné jednání postupují v souladu se školním preventivním programem,
- podporou zdravého životního stylu žáků s důrazem na dostatek pohybu, vyvážené stravování a duševní pohodu,
- výchovou ke zdraví realizovanou v souladu s principy Národního programu Zdraví pro 21. století,
- zařazením problematiky bezpečnosti a ochrany zdraví do výukových osnov, zejména do vzdělávacího obsahu předmětů Tělesná výchova a Péče o zdraví.

Vztahy a komunikace

Škola systematicky vytváří prostředí založené na vzájemném respektu, důvěře, otevřené komunikaci a partnerském přístupu mezi všemi účastníky vzdělávání – žáky, pedagogy, rodiči i sociálními partnery. Cílem je bezpečné a podnětné klima, které podporuje osobnostní rozvoj žáků a jejich spoluodpovědnost za kvalitu školního prostředí.

Pedagogičtí pracovníci zde nevystupují pouze jako vzdělavatelé, ale jako průvodci a mentoři, kteří žákům poskytují podporu při překonávání studijních i osobních výzev.

Budování klimatu a rozvoj vztahů ve třídě

- **Adaptační kurz:** Hraje klíčovou roli na začátku 1. ročníku. Usnadňuje přechod na střední školu, podporuje vzájemné poznání, spolupráci a efektivní komunikaci mezi žáky a třídními učiteli.
- **Třídnické hodiny:** Pravidelné lekce navazující na adaptační aktivity. Poskytují prostor pro řešení aktuálních potřeb kolektivu, podporu wellbeingu žáků a prevenci rizikového chování.
- **Organizace výuky:** Je nastavena tak, aby přirozeně rozvíjela týmovou práci, vzájemnou pomoc, konstruktivní řešení konfliktů a kultivovanou argumentaci (v mateřském i cizím jazyce). Škola důsledně dbá na rovný přístup ke vzdělávání.

Prevence a poradenská podpora

Škola věnuje systematickou pozornost podpoře zdravých mezilidských vztahů, osobnostnímu rozvoji žáků a jejich profesní orientaci prostřednictvím Školního poradenského pracoviště (ŠPP):

- **Role ŠPP:** Poradenské služby na škole zajišťuje tým složený z výchovného poradce, kariérového poradce a školního metodika prevence. ŠPP funguje jako integrovaný systém, který poskytuje podporu žákům, jejich rodičům i pedagogům při řešení studijních, výchovných, osobních i profesních otázek.
- **Výchovné poradenství:** Zaměřuje se na podporu žáků při zvládání studijních, osobních, sociálních a výchovných obtíží, které mohou ovlivňovat jejich vzdělávání a celkový rozvoj. Výchovný poradce poskytuje individuální konzultace žákům i jejich zákonným zástupcům, podílí se na řešení problémů souvisejících se školní neúspěšností, absencí, adaptačními obtížemi, vztahovými problémy ve třídě či osobními krizemi žáků. Koordinuje péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky nadané, spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, orgány sociálně-právní ochrany dětí a dalšími odbornými institucemi. Současně poskytuje metodickou podporu pedagogům při práci s žáky vyžadujícími zvýšenou pozornost a podílí se na vytváření podmínek pro inkluzivní a bezpečné školní prostředí.
- **Kariérové poradenství:** Zaměřuje se na systematickou podporu žáků při volbě jejich dalšího vzdělávání a profesního směřování s ohledem na specifika oboru Lyceum. Kariérový poradce pomáhá žákům objevovat jejich silné stránky, zájmy a potenciál. Služby zahrnují individuální i skupinové konzultace, administraci profesních testů, pomoc s oborovou orientací a výběrem maturitních předmětů, podporu při podávání přihlášek na VŠ a VOŠ a také pomoc s výběrem vhodného místa pro konání odborné praxe. Škola v rámci kariérového rozvoje organizuje exkurze na vysoké školy, dny otevřených dveří, zapojuje žáky do veletrhů vzdělávání a pořádá besedy jak s odborníky z praxe, tak se studenty vysokých škol (často absolventy naší školy).
- **Preventivní programy:** Zaměřují se na osobnostní a sociální rozvoj, bezpečí v online prostředí (kyberšikana, digitální wellbeing), prevenci závislostí, šikany a dalších rizikových jevů. Realizují

se ve spolupráci s třídními učiteli, členy ŠPP a externími odborníky formou tematických přednášek, workshopů či prožitkových kurzů.

Za účelem zajištění vysoké kvality těchto služeb se učitelský sbor v oblasti prevence, krizové intervence a podpory žáků pravidelně vzdělává a postupuje jednotně podle krizových plánů a Školního preventivního programu.

Aktivní zapojení žáků (participace)

Žáci jsou motivováni k aktivnímu spoluutváření života školy:

- **Spolurozhodování:** Žáci mají možnost podílet se na vytváření pravidel, plánování aktivit i stanovování vlastních vzdělávacích cílů.
- **Žákovský parlament:** Funguje jako oficiální platforma pro předkládání podnětů, návrhů a vyjadřování potřeb žáků. Aktivní účast v parlamentu rozvíjí občanské a sociální kompetence, odpovědnost a schopnost dialogu.

Partnerství s rodiči a komunikace

Komunikace mezi školou, žáky a rodiči je otevřená a transparentní:

- **Informační kanály:** Průběžné a včasné informování o výsledcích vzdělávání a organizaci školy zajišťují elektronický systém Bakaláři a webové stránky školy.
- **Třídní schůzky:** Konají se dvakrát v průběhu školního roku a slouží jako klíčová platforma pro osobní setkávání. Jsou prostorem pro sdílení informací o směřování třídy, plánovaných aktivitách, hodnocení výchovně-vzdělávacích výsledků a pro otevřenou diskuzi mezi pedagogy a rodiči.
- **Individuální konzultace:** Škola nabízí i možnost individuálních setkání (pedagog–rodič, případně i za účasti žáka), která umožňují diskrétně a konstruktivně řešit konkrétní studijní či výchovné záležitosti kdykoliv během školního roku.
- **Konzultační hodiny:** Vyučující a členové ŠPP nabízejí odborné poradenství v oblasti vzdělávání, profesní orientace a prevence rizikového chování, a v případě potřeby zprostředkují kontakt na specializovaná externí pracoviště.

Škola nezůstává rigidní a využívá nástroje průběžné zpětné vazby od žáků, pedagogů i rodičů. Získané podněty a výsledky autoevaluace slouží jako klíčový podklad pro zkvalitňování výuky, zlepšování vztahů a další rozvoj školy.

Odpovědnost k přírodě a lidem

Škola vede žáky k odpovědnému přístupu k přírodě, společnosti i vlastnímu jednání. Systematicky podporuje hodnoty udržitelnosti, solidarity a aktivního občanství s cílem vychovat morálně odpovědné a společensky angažované osobnosti.

Environmentální odpovědnost a udržitelnost

Témata udržitelného rozvoje, ochrany životního prostředí a ekologického myšlení jsou přirozenou součástí vzdělávání na Lyceu. Výuka je zaměřena na pochopení souvislostí mezi lidskou činností a stavem ekosystému, rozvoj kritického myšlení a hledání řešení současných environmentálních výzev.

- **Integrace do výuky:** Tato problematika je cíleně zařazována zejména do předmětů Zeměpis a Základy přírodních věd, ale prolíná se i do dalších vzdělávacích aktivit (např. do Dnů vědy a techniky).
- **Ekologický provoz školy:** Principy udržitelnosti škola uplatňuje v každodenním provozu. Žáci jsou vedeni k šetrnému přístupu k životnímu prostředí prostřednictvím důsledného třídění odpadu a úsporného nakládání s energiemi a přírodními zdroji.
- **Ekologické projekty:** Škola aktivně podporuje environmentální projekty a činnosti zaměřené na udržitelnost, a to jak v rámci skupinové projektové výuky, tak formou individuálních aktivit žáků.

Sociální odpovědnost a aktivní občanství

Důležitým pilířem vzdělávání je rozvoj solidarity, empatie, respektu k lidským právům a zásadám demokratické společnosti.

- **Občanský rozhled:** V rámci výuky (zejména v předmětech Základy společenských věd a Historie a kultura a dále pak v rámci SVS bloku) jsou žáci vedeni k porozumění principům demokracie, tolerance a respektu k odlišnostem. Výuka posiluje ochotu podílet se na řešení problémů současné společnosti.
- **Charitativní a dobrovolnická činnost:** Škola se aktivně zapojuje do humanitárních aktivit na místní, národní i globální úrovni. Každý školní rok se žáci a zaměstnanci společně podílejí minimálně na jedné charitativní nebo dobrovolnické akci reagující na aktuální společenské potřeby.
- **Rozvoj solidarity:** Zapojením do dobrovolnictví žáci rozvíjejí své sociální cítění, učí se pomáhat druhým a prakticky uplatňují principy solidarity a osobní odpovědnosti vůči společnosti jako celku

Zajištění podpůrných opatření pro žáky se SVP a pro žáky nadané

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) a žáků nadaných či mimořádně nadaných se řídí školským zákonem (č. 561/2004 Sb.) a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Obecné zásady a organizace podpory

Škola integruje žáky se SVP do běžných tříd, což přispívá k jejich socializaci a přípravě na občanský život. Podpora je zajišťována systémem podpůrných opatření prvního až pátého stupně.

Nastavení systému péče a odpovědné osoby

Za účelem zajištění funkčního systému péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními definuje škola následující role a kompetence:

- **Ředitelka školy:** Rozhoduje o povolení individuálního vzdělávacího plánu (IVP), schvaluje personální posílení (asistent pedagoga, školní specialista), zajišťuje materiální podmínky a finance na kompenzační pomůcky.
- **Výchovný poradce (koordinátor péče o žáky se SVP):** Je hlavním metodikem systému. Eviduje žáky se SVP, koordinuje tvorbu PLPP a IVP, metodicky vede pedagogy, zajišťuje přenos informací mezi školou, rodiči a poradenským zařízením. Sleduje platnost doporučení a termíny vyhodnocení.

- **Třídní učitel:** Sleduje projevy žáků ve své třídě, koordinuje tvorbu Plánu pedagogické podpory (PLPP) na úrovni třídy, komunikuje se zákonnými zástupci a shromažďuje podklady od ostatních vyučujících pro vyhodnocování opatření.
- **Vyučující učitelé:** V běžné výuce uplatňují principy diferenciace a individualizace. Implementují konkrétní podpůrná opatření do své výuky, podílejí se na tvorbě PLPP/IVP a poskytují zpětnou vazbu o jejich účinnosti.
- **Asistent pedagoga:** Pracuje pod vedením vyučujícího, poskytuje přímou podporu žákovi (případně žákům) v souladu s doporučením ŠPZ a pomáhá při organizaci výuky.

Spolupráce uvnitř i vně školy

- **Vnitřní spolupráce:** Probíhá na pravidelných schůzkách Školního poradenského pracoviště (ŠPP) a na jednáních pedagogické rady, kde jsou učitelé informováni o aktuálních potřebách žáků.
- **Vnější spolupráce:** Vedení školy a výchovný poradce soustavně spolupracují se školskými poradenskými zařízeními (Pedagogicko-psychologická poradna, Speciálně pedagogické centrum), pedagogy, rodiči a odborníky z jiných resortů (odborní lékaři, kliničtí psychologové, případně OSPOD).

Způsoby identifikace, realizace a vyhodnocení podpůrných opatření (1. až 5. stupeň)

- **Identifikace:** Vyhledávání žáků s potřebou podpory provádějí vyučující na základě pedagogického pozorování, analýzy školních výsledků, rozboru chyb a konzultací s rodiči. Sledují se specifické obtíže v učení, chování, smyslovém vnímání, zdravotním stavu nebo socio-kulturní bariéry.
- **Realizace 1. stupně (Plán pedagogické podpory – PLPP):** Pro žáky, u kterých se projevují mírné obtíže v učení nebo chování, zpracovává škola PLPP. Plán sestavuje výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem nebo vyučujícím konkrétního předmětu. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a konkrétní úpravy metod výuky. K realizaci není třeba doporučení ŠPZ.
- **Realizace 2.–5. stupně (Individuální vzdělávací plán – IVP):** Pokud po 3 až 6 měsících uplatňování PLPP nedojde ke zlepšení, škola doporučí návštěvu ŠPZ. Na základě obdrženého *Doporučení ŠPZ* a žádosti zletilého žáka/rodiče škola začne realizovat přiznaná opatření (využití asistenta, speciálních pomůcek, úprava obsahu) a nejpozději do 1 měsíce zpracuje IVP, který je závazným dokumentem pro organizaci a průběh vzdělávání. Podle doporučení vyučující upravují metody, formy výuky, vzdělávací obsah, očekávané výstupy a zajišťují působení asistenta pedagoga či speciální učební pomůcky.
- **Vyhodnocení:** Účinnost PLPP vyhodnocuje výchovný poradce s třídním učitelem, případně s dalšími vyučujícími, po 3 až 6 měsících. Účinnost IVP se vyhodnocuje minimálně jednou ročně, v případě potřeby průběžně. Pokud opatření nevedou k naplnění cílů, škola iniciuje revizi v ŠPZ nebo ŠPP. Zápis z vyhodnocení je vždy konzultován s žákem a jeho zástupci.

Hodnocení a ukončování studia

- **Hodnocení:** Při hodnocení se zohledňuje druh, stupeň a míra znevýhodnění. Cílem je hodnotit žáka motivačně, vyzdvihovat jeho pozitivní výkony a podporovat jeho rozvoj i v oblastech, kde je omezen.
- **Ukončování studia:** Vhodné podmínky jsou vytvářeny již při přijímacím řízení a následně i u maturitní zkoušky (např. přiměřené navýšení času na didaktické testy a písemné práce, formální úprava zadání). u maturitních zkoušek působí vyškolení zadavatelé (PUP MZ).

Vzdělávání žáků s tělesným postižením a zdravotním znevýhodněním (včetně dlouhodobě nemocných)

Vzhledem k architektonickým možnostem budovy (škola nemá plně bezbariérový přístup) a požadavkům oboru Lyceum na psaní na klávesnici (všemi deseti prsty) jsou přijímáni žáci, jejichž hybnost splňuje zdravotní kritéria oboru.

- **Žáci dlouhodobě nemocní a zdravotně oslabení:** U dlouhodobě nemocných či zdravotně oslabených žáků je vždy volen individuální postup. Při dlouhodobé absenci ze zdravotních důvodů (např. hospitalizace, rekonvalescence) škola reaguje flexibilně. Na základě doporučení lékaře nebo poradenského zařízení může být žákovi povolen Individuální vzdělávací plán (IVP), který upravuje organizaci docházky, stanovuje náhradní termíny pro plnění povinností, případně umožňuje distanční formu konzultací, aby se předešlo studijnímu selhání.
- **Tělesná výchova:** V tělesné výchově je důsledně respektováno vyjádření lékaře – žáci jsou zařazováni do zdravotní tělesné výchovy nebo zcela (či částečně) uvolněni.
- **Úprava obsahu:** U žáků s tělesným či zrakovým postižením upravuje škola vzdělávací obsah podle závažnosti jejich znevýhodnění v souladu s doporučením ŠPZ (např. redukce nepodstatného učiva při zachování standardu RVP, modifikace grafických výstupů).

Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení (SPU) a chování

U žáků s dyslexií, dysgrafií, dysortografií, dyskalkulií či ADHD pedagogové striktně vycházejí z doporučení poradenských zařízení.

- Učitelé jsou o konkrétních potřebách žáků podrobně a včas informováni výchovným poradcem.
- Vzdělávání může v případě doporučení probíhat podle Individuálního vzdělávacího plánu (IVP).
- Škola upravuje vzdělávací obsah a nároky výuky podle závažnosti jejich znevýhodnění. Podpora spočívá v úpravě forem prověřování znalostí (preference ústního zkoušení, delší čas na písemné testy, tolerance specifických chyb v pravopise a grafickém projevu) a využívání kompenzačních pomůcek (dys-tabulky, notebook apod.).

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním (vč. odlišného socio-kulturního prostředí a cizinců)

Škola vytváří bezpečné prostředí, které předchází sociální izolaci a rizikovému chování.

- Učitelé i spolužáci jsou citlivě seznamováni se socio-kulturními zvláštnostmi těchto žáků pro lepší pochopení jejich projevů a úspěšnou integraci do kolektivu.
- Škola zajišťuje individuální nebo skupinovou péči, možnost bezplatného doučování, poskytnutí potřebných učebnic či pomůcek a úzce spolupracuje se sociálními pracovníky či psychology.
- **Bezplatná intenzivní jazyková příprava:** Pro žáky-cizince a žáky s odlišným mateřským jazykem (OMJ) je realizována bezplatná intenzivní jazyková příprava k začlenění do středního vzdělávání.
- **Kurikulum češtiny jako druhého jazyka:** Pro žáky s nedostatečnou znalostí češtiny a s odlišnými kulturními a životními podmínkami škola na základě Doporučení ŠPZ zařazuje posílení výuky češtiny jako druhého jazyka, která se zpravidla uskutečňuje podle specifického kurikula češtiny jako druhého jazyka.

Vzdělávání žáků používajících jiný komunikační systém než mluvenou řeč

Pro vybrané skupiny žáků, kteří používají při vzdělávání jiný komunikační systém než mluvenou řeč (§ 16 odst. 7 zákona č. 561/2004 Sb.), škola zajišťuje vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá potřebám žáka, přednostně v tom, který preferuje.

- Žákům, kteří jsou vzděláváni v českém znakovém jazyce, poskytuje škola souběžně vzdělávání v psaném českém jazyce. Škola v tomto případě upravuje vzdělávací obsah podle závažnosti jejich sluchového postižení či narušené komunikační schopnosti.

Vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků (včetně sportovců)

Škola aktivně vyhledává, identifikuje a rozvíjí nadání žáků. Do tohoto procesu jsou zapojeni všichni vyučující ve spolupráci s koordinátorem poradenské podpory pro nadané žáky.

- **Komplexní diagnostika:** Sleduje se nejen oblast, ve které žák vyniká, ale také jeho případné nedostatky v sociálně-komunikativní oblasti, aby se předcházelo konfliktům s vrstevníky či pedagogy.
- **Formy práce s nadanými žáky:** Zadávání specifických, náročnějších a komplexnějších úkolů v hodinách. Zapojení do přípravy a realizace projektového vyučování, samostatných rozsáhlých prací, badatelských aktivit a Středoškolské odborné činnosti (SOČ). Využití jejich potenciálu při vrstevnickém učení (pomoc slabším spolužákům při práci ve dvojicích či skupinách). Podpora účasti v soutěžích, odborných olympiádách a spolupráce s externími odborníky či volnočasovými organizacemi.
- **Prohlubování a rozšiřování obsahu:** Škola pro nadané a mimořádně nadané žáky cíleně prohlubuje a rozšiřuje vzdělávací obsah nad rámec běžného ŠVP.
- **Individuální vzdělávací plán (IVP):** Na základě doporučení poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce může být žákovi povolen IVP, který umožňuje rozšíření či prohloubení vzdělávacího obsahu, případně přeskakování témat či uvolňování na stáže na vysokých školách.
- **Plán pedagogické podpory (PLPP):** Pokud vzdělávací potřeby nadaného žáka vyžadují systematickou podporu nad rámec běžné diferenciace výuky, může škola zpracovat Plán pedagogické podpory. Ten stanovuje konkrétní postupy vedoucí k rozvoji nadání, například rozšíření vzdělávacího obsahu, zadávání náročnějších úkolů, zapojení do projektů, badatelských aktivit, soutěží či individuálních vzdělávacích aktivit. Účinnost poskytované podpory je průběžně vyhodnocována a podle potřeb žáka upravována.
- **Mimořádní a vrcholoví sportovci:** U žáků vykazujících mimořádné sportovní úspěchy (reprezentanti, vrcholoví registrovaní sportovci) může ředitelka školy na základě žádosti a potvrzení sportovního klubu/svazu povolit IVP z důvodu sportovní reprezentace. Tento plán reflektuje jejich vysoké tréninkové zatížení, specifikuje uvolňování z vyučování a upravuje termíny zkoušení a individuální konzultační hodiny.
- **Hodnocení nadaných žáků:** Probíhá podle platných pravidel školy. Pokud je uplatňováno slovní hodnocení, učitelé výslovně vyzdvihují nadprůměrné schopnosti a dovednosti žáka pro posílení jeho další motivace a sebereflexe.

Organizace výuky a vzdělávací strategie

Popis organizačních forem výuky

Učební plán je realizován kombinací různých organizačních forem vzdělávání. Tyto formy jsou voleny tak, aby podporovaly aktivní zapojení žáků, samostatnost, kooperaci a badatelský přístup k učení.

Při realizaci vzdělávacího obsahu jsou uplatňovány tyto organizační formy:

- **Hromadná (frontální) výuka:** Základní organizační forma sloužící k systematickému předávání klíčových teoretických poznatků, sjednocení témat a společnému shrnutí učiva.
- **Skupinová a kooperativní výuka:** Žáci pracují v menších týmech na řešení problémových úloh a badatelských činností. Tato forma rozvíjí komunikační dovednosti, schopnost argumentace a týmovou spolupráci a také se v ní uplatňuje vrstevnické učení (peer learning) založené na vzájemném sdílení znalostí, zkušeností a poskytování zpětné vazby.
- **Individuální a individualizovaná výuka:** Zohledňuje specifické potřeby, tempo a studijní předpoklady jednotlivých žáků prostřednictvím diferencovaného vyučování (odlišné zadání úloh podle úrovně žáků) a umožňuje tak efektivní podporu nadaných žáků i žáků vyžadujících podpůrná opatření, kteří směřují ke společným vzdělávacím cílům diferencovaným tempem.
- **Sebeřízené učení:** Forma, při které žáci sami plánují svou práci, stanovují si osobní vzdělávací cíle a reflektují vlastní pokrok pod metodickým vedením pedagoga.
- **Projektové vyučování:** Integrovaný systém forem uplatňovaný při realizaci projektů a tematických celků. Podle charakteru cílů probíhá jako:
  - Projekt celé třídy (společné komplexní zadání),
  - Skupinový projekt (týmy řeší rozdílná dílčí témata),
  - Individuální projekt (samostatná práce žáka na vlastním tématu).
- **Bloková výuka:** Organizační uspořádání vybraných vzdělávacích aktivit do souvislých časových celků, které umožňuje intenzivní koncentraci na praktické činnosti, odbornou praxi a komplexní projektovou činnost (např. Dny vědy a techniky). Do této formy jsou zařazeny také třídnické hodiny realizované v souvislých časových úsecích na začátku a na konci školního roku, které slouží k formování kolektivu, plánování a evaluaci.
- **Otevřená výuka a učení v reálném prostředí:** Propojení formálního vzdělávání s praxí prostřednictvím odborných exkurzí, tematických dnů a přímého učení na pracovištích spolupracujících firem, vědeckých, výzkumných či vysokoškolských institucí. Do této formy spadá také zapojení externích odborníků přímo do výuky ve škole a realizace kurzovních mimoškolních aktivit, jako je adaptační kurz pro žáky prvních ročníků zaměřený na rozvoj sociálních dovedností a prevenci, a lyžařský výcvikový kurz zaměřený na rozvoj pohybových kompetencí a upevňování zdravého životního stylu.

Možnosti volby v průběhu studia

Škola vytváří příležitosti pro přebírání odpovědnosti žáků za vlastní učení a umožňuje jim ovlivňovat svou studijní cestu. Žáci se profilují podle svých zájmů, předpokladů a záměrů pro další vysokoškolské studium.

Možnosti volby se realizují zejména:

- **Volbou dalšího cizího jazyka:** Výběr mezi jazykem německým a francouzským.
- **Volbou povinně volitelných předmětů v ročnících:**
  - 1. ročník: Hudební aktivity / Vizuální tvorba a kultura
  - 2. ročník: Informatika / Finanční gramotnost;
    Písemná a elektronická komunikace / Debatní seminář
  - 3. ročník: Rétorika a komunikační dovednosti / Tvůrčí psaní;
    Cvičení z matematiky / Konverzace v anglickém jazyce,
  - 4. ročník: Konverzace v německém jazyce / Konverzace ve francouzském jazyce;
    Cvičení z matematiky / Konverzace v anglickém jazyce;
    Literární seminář / Historický seminář.
- **Volbou oborové orientace (3. a 4. ročník):** Výběr mezi Ekonomickým blokem předmětů (EKO blok) a Společenskovědním blokem předmětů (SVS blok).
- **Volbou témat a forem výstupů:** Výběr témat projektů, seminárních a maturitních prací, referátů, prezentací, badatelských a tvůrčích aktivit včetně volby formy jejich zpracování.
- **Volbou místa odborné praxe:** Aktivní výběr konkrétní organizace nebo pracoviště pro výkon odborné praxe.
- **Výběrem nepovinných aktivit:** Jazykové kurzy, odborné workshopy, soutěže, olympiády, vzdělávací zájezdy, zahraniční výměnné pobyty, kulturní, sportovní či dobrovolnické akce.
- **Volbou maturitních předmětů:** Výběr všeobecně vzdělávacího a oborově orientovaného předmětu v profilové části maturitní zkoušky.

Podmínky účasti na aktivitách mimo školu

Škola podporuje účast žáků na rozšiřujících aktivitách mimo rámec běžného vyučování (odborné praxe, kurzy, soutěže, výměnné pobyty, dobrovolnictví), které prohlubují jejich znalosti a rozvíjejí klíčové kompetence.

Účast na těchto aktivitách se řídí následujícími pravidly:

- **Komunikace a informovanost:** Žáci a jejich zákonní zástupci jsou o aktuálních možnostech účasti na odborných praxích, kurzech, vzdělávacích zájezdech, zahraničních pobytech a dalších mimoškolních aktivitách informováni prostřednictvím vyučujících. Tyto informace jsou dále doplňovány a upřesňovány na webových stránkách školy, v elektronickém informačním systému a během třídních schůzek.
- **Finanční aspekty:** Škola transparentně a s dostatečným předstihem informuje o případných finančních nákladech spojených s účastí na mimoškolních aktivitách organizovaných školou (např. kurzy, zahraniční pobyty).
- **Souhlas a legislativní rámec:** U aktivit organizovaných školou je vyžadován informovaný souhlas zákonného zástupce (u nezletilých žáků) nebo zletilého žáka. U aktivit iniciovaných žákem je nutné podat písemnou žádost o uvolnění z vyučování.
- **Studijní a osobnostní předpoklady:** Žák musí splňovat případné specifické požadavky aktivity (úroveň znalostí, jazykové kompetence). Škola posuzuje vhodnost účasti s ohledem na aktuální studijní výsledky, chování a plnění školních povinností žáka.
- **Individuální dohoda při absenci: V** případě delší mimoškolní aktivity uzavírá žák se školou individuální dohodu o způsobu a termínech doplnění zameškaného učiva. Při plánované absenci delší než tři týdny je tato dohoda povinná.
- **Bezpečnost:** Škola dbá na zajištění bezpečnosti žáků v souladu s právními předpisy. u aktivit organizovaných externími subjekty může škola požadovat doložení informací o zajištění bezpečnosti a organizaci akce.
- **Dokladování a uznávání výstupů:** Po absolvování vybraných aktivit může být žák vyzván k předložení potvrzení o účasti, certifikátu, hodnocení z odborné praxe nebo portfolia.
- **Uznávání kompetencí (neformální vzdělávání):** V souladu s platnou legislativou (§ 70 školského zákona č. 561/2004 Sb. a vyhláškou č. 13/2005 Sb.) může škola na základě doložených výsledků (např. standardizovaných jazykových zkoušek, certifikátů či výsledků odborných aktivit) a individuálního ověření uznat kompetence získané mimo školu při hodnocení žáka nebo uznat splnění očekávaných výsledků učení v příslušném předmětu.

Hodnocení žáků

Obecné zásady a funkce hodnocení

Hodnocení žáků se řídí § 69 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a § 3 a § 4 vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, v platném znění.

V souladu s RVP Lycea je hodnocení koncipováno jako rozvojové a komplexní. Zkoušení a hodnocení se nesmí používat jako prostředku k upevňování kázně. Hodnocení je založeno na dvou komplementárních složkách:

Průběžné (formativní) hodnocení

- Plní především formativní funkci. Je orientováno na dosahování pokroku žáků v procesu učení prostřednictvím soustavné, popisné a konstruktivní zpětné vazby.
- Učitelé efektivně využívají informace z této zpětné vazby k úpravě svých vzdělávacích strategií na podporu každého žáka.
- Nedílnou součástí jsou sebehodnocení žáků a vrstevnické (kolegiální) hodnocení. Žáci jsou systematicky vedeni k reflexi vlastního učení (metakognici), čímž postupně přebírají zodpovědnost za výsledky svého vzdělávání. To rozvíjí klíčovou kompetenci k učení.

Souhrnné (sumativní) hodnocení

- Ověřuje konečný stav dosažených výsledků učení po skončení daného období výuky (ukončení vyučovací jednotky, tematického bloku, vzdělávacího modulu, pololetí či školního roku).
- Výsledné hodnocení na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (1–5). Do tohoto sumativního hodnocení je prokazatelně zahrnuto i průběžné hodnocení procesu učení žáka (jeho svědomitost, aktivní přístup k učení, systematická domácí příprava a plnění povinností).
- Pokud se na vyučování předmětu podílí více učitelů nebo je předmět složen z více částí, stanoví se výsledná známka po vzájemné dohodě. Pro úspěšné absolvování složeného předmětu musí žák splnit požadavky každé jeho části alespoň na stupeň dostatečný.

Kriteriální hodnocení a oblasti výsledků učení

Způsoby ověřování a hodnocení žáků jsou striktně kriteriální. Žáci jsou předem (na začátku školního roku/tematického celku) prokazatelně seznámeni s očekávanými výsledky učení a přesnými kritérii, podle kterých budou hodnoceni. Hodnocení je veřejné a učitel klasifikační stupeň vždy věcně zdůvodní na základě těchto kritérií.

Hodnocení na Lyceu reflektuje tři typy výsledků učení definované RVP:

1. **Kompetence (dovednosti, znalosti, schopnosti a postoje):** Schopnost řešit rutinní i inovativní problémy, vytvářet produkty (výstupy), rozhodovat se a jednat v konkrétních situacích, prezentovat výsledky badatelské a kritické činnosti.
2. **Porozumění:** Schopnost integrovat nové a dosavadní poznatky, analyzovat a syntetizovat informace, chápat vztahy, modely, zákonitosti a komplexní situace v souvislostech.

3. **Reflexe zkušenosti:** Schopnost nahlížet na vlastní práci, reflektovat vynaložené úsilí, pracovat s chybou jako s nástrojem učení, vyhodnocovat emoční a vztahové prožitky a plánovat další osobní rozvoj.

Způsoby ověřování výsledků učení

Učitelé volí formy ověřování tak, aby odpovídaly charakteru očekávaných výstupů:

- Samostatná nebo skupinová tvůrčí práce / komplexní projekt zařazený do portfolia žáka.
- Praktická ukázka a předvedení řešení úlohy, problému či modelové situace (včetně laboratoří a praxí).
- Písemné ověřování (zejména tematické písemné práce, didaktické testy a odborné eseje).
- Zpětnovazebný rozhovor učitele se žákem na základě systematického pozorování jeho činnosti a projevů.

Limity pro dosažení hodnotících stupňů u písemného ověřování

Při ověřování vědomostí a porozumění pomocí bodovaných písemných prací a testů se pro převod procentuální úspěšnosti na klasifikační stupeň používá tato stupnice:

Stupeň hodnocení	Limity v procentech
1 – výborný	85 % – 100 %
2 – chvalitebný	68 % – 84 %
3 – dobrý	51 % – 67 %
4 – dostatečný	34 % – 50 %
5 – nedostatečný	0 % – 33 %

U komplexních úloh, projektů, obhajob portfolií, laboratorních cvičení, praxí apod. je hodnocení primárně kriteriální (podle matice indikátorů uvedené níže) a nelze jej mechanicky redukovat na procentuální úspěšnost.

Indikátory hodnocení výsledků učení (stupně 1–5)

Celková klasifikace žáka v jednotlivých oblastech se opírá o níže uvedené kvalitativní indikátory. Výsledná známka se nestanovuje prostým aritmetickým průměrem dílčích známek, nýbrž zrcadlí převládající úroveň dosahování těchto indikátorů s přihlédnutím k posunu (pokroku) žáka v čase.

Hodnocení žáků

Oblast výsledků vzdělávání	**1 – výborný**	**2 – chvalitebný**	**3 – dobrý**	**4 – dostatečný**	**5 – nedostatečný**
Kompetence *(řešení problémů, tvorba výstupů, aplikace)*	Žák samostatně a kreativně řeší komplexní úkoly, vytváří inovativní výstupy, aktivně přispívá týmu a uplatňuje dovednosti v nových situacích.	Žák řeší úkoly samostatně, výstupy jsou kvalitní a splňují standardy, občas potřebuje drobnou podporu či nasměrování.	Žák řeší úkoly s občasnou podporou, výstupy splňují základní požadavky, osvojené dovednosti uplatňuje v typových situacích.	Žák řeší úkoly jen s výraznou pomocí učitele, výstupy jsou neúplné, samostatnost v činnostech je značně omezená.	Žák úkoly neplní ani s podporou, výstupy chybí nebo jsou zcela nevyhovující, dovednosti nedokáže uplatnit.
Porozumění *(souvislosti, integrace, analýza a syntéza)*	Žák přesně chápe hluboké souvislosti, organicky propojuje poznatky z více oblastí, analyzuje komplexní situace a bezpečně vyvozuje závěry.	Žák porozumí většině souvislostí, úspěšně propojuje klíčové poznatky, spolehlivě analyzuje standardní situace.	Žák porozumí základním věcným souvislostem, poznatky propojuje jen částečně, analyzuje s dopomocí jednodušší úlohy.	Žák porozumí jen vybraným, izolovaným částem učiva, jeho schopnost propojit poznatky do celku je velmi omezená.	Žák neporozumí základním souvislostem tématu, vykazuje zásadní věcné chyby, nedokáže informace interpretovat.
Reflexe zkušenosti *(sebehodnocení, práce s chybou, rozvoj)*	Žák objektivně hodnotí vlastní práci a proces učení, aktivně vyhledává a využívá zpětnou vazbu, chybu vnímá jako příležitost a plánuje efektivní zlepšení.	Žák hodnotí svou práci s mírnou podporou, chápe podstatu svých chyb a cíleně se snaží o jejich odstranění na základě zpětné vazby.	Žák s dopomocí částečně hodnotí vlastní postup, chyby si uvědomuje omezeně, zpětnou vazbu přijímá pasivně.	Žák má minimální schopnost reflexe, vlastní chyby neidentifikuje bez přímého navedení učitelem, rozvojový plán nesestaví.	Žák zcela odmítá či nedokáže reflektovat vlastní práci, ignoruje zpětnou vazbu a vykazuje neschopnost poučit se z chyb.

Podmínky klasifikace v mimořádných situacích

- **Absence a doplňující zkoušky:** Pokud celková absence žáka v daném pololetí přesáhne 25 % z celkové dotace hodin školy, třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími rozhodne o konání doplňujících zkoušek, přičemž se přihlíží k charakteru a důvodům absence. Vyučující jednotlivého předmětu má právo navrhnout a nařídit doplňující zkoušku v případě, že absence žáka přesáhne 25 % výuky pouze v tomto konkrétním předmětu a stávající podklady neumožňují žáka spolehlivě kriteriálně ohodnotit.
- **Nehodnocení v řádném termínu:** Nelze-li žáka z objektivních důvodů hodnotit na konci 1. pololetí, určí ředitelka školy náhradní termín tak, aby hodnocení bylo dokončeno nejpozději do 31. března. Nelze-li žáka hodnotit na konci 2. pololetí, náhradní termín musí být stanoven do konce září následujícího školního roku. Do té doby žák podmíněně navštěvuje vyšší ročník.

Ostatní procedurální náležitosti – jako jsou přesné termíny opravných zkoušek, komisionální přezkoušení na žádost žáka/rodičů a složení zkušebních komisí – plně podléhají platnému znění Školního řádu a příslušným ustanovením školského zákona.

Učební plán

Přehled vyučovacích předmětů s týdenními počty hodin a jejich rozložením do ročníků

Povinné předměty	**Počet týdenních vyučovacích hodin**				
Všeobecně vzdělávací základ	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**Celkem**
Český jazyk a literatura	3	3	3	3	**12**
Anglický jazyk	3 (3)	3 (3)	3 (3)	3 (3)	**12**
Německý jazyk/Francouzský jazyk	3 (3)	3 (3)	2 (2)		**8**
Matematika	4	3	2	2	**11**
Tělesná výchova	2 (2)	2 (2)	2 (2)	2 (2)	**8**
Historie a kultura	2	2			**4**
Základy společenských věd	2	2			**4**
Základy ekonomiky	2	2			**4**
Aplikační software	2 (2)				**2**
Psaní všemi deseti	2 (2)				**2**
Péče o zdraví	2				**2**
Základy přírodních věd	2				**2**
Fyzika		2			**2**
Technické aplikace		2 (2)			**2**
Zeměpis		2			**2**
Základy práva		2	1		**3**
Kariérové vzdělávání			2		**2**
Všeobecně vzdělávací základ celkem	**29**	**28**	**15**	**10**	**82**

Učební plán

Povinně volitelné předměty	**Počet týdenních vyučovacích hodin**				
Všeobecné vzdělávání	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**Celkem**
Vizuální tvorba a kultura	2 (2)				**2**
Hudební aktivity					
Informatika		2 (2)			**2**
Finanční gramotnost					
Písemná a elektronická komunikace		2 (2)			**2**
Debatní seminář					
Konverzace v anglickém jazyce			2 (2)		**2**
Cvičení z matematiky					
Tvůrčí psaní			2 (2)		**2**
Rétorika a komunikační dovednosti					
Konverzace v anglickém jazyce				2 (2)	**2**
Cvičení z matematiky					
Literární seminář				2 (2)	**2**
Historický seminář					
Konverzace v německém jazyce				2 (2)	**2**
Konverzace ve francouzském jazyce					
Všeobecně vzdělávání celkem	**2**	**4**	**4**	**6**	**16**

Učební plán

Povinně volitelné předměty	**Počet týdenních vyučovacích hodin**				
Oborová orientace	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**Celkem**
EKO/SVS blok			12 (12)	10 (10)	**22**
Oborový projektový seminář			2 (2)	2 (2)	**4**
Příprava na VŠ				2 (2)	**2**
Seminář k maturitní práci				2 (?)	**2**
Oborová orientace celkem			**14**	**16**	**30**
Povinně volitelné celkem	**2**	**6**	**18**	**22**	**46**
Celkem	**31**	**32**	**33**	**32**	**128**

Učební plán

Bloky oborové orientace	**Počet týdenních vyučovacích hodin**				
EKO blok	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**Celkem**
Finanční účetnictví			4	2	**6**
Finance			2	2	**4**
Podnikání			2		**2**
Digitální společnost			2		**2**
Hospodářský zeměpis			2		**2**
Daně a pojištění				2	**2**
Marketing a management				2	**2**
Praktické účetnictví				2	**2**
EKO blok celkem	**0**	**0**	**12**	**10**	**22**

Bloky oborové orientace	**Počet týdenních vyučovacích hodin**				
SVS blok	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**Celkem**
Kulturní a sociální antropologie			2	2	**4**
Sociální činnost			2	2	**4**
Sociální pedagogika			2	2	**4**
Psychologie			2		**2**
Digitální společnost			2		**2**
Politologie			2		**2**
Filozofie				2	**2**
Právo ve státní sféře				2	**2**
SVS blok celkem	**0**	**0**	**12**	**10**	**22**

Poznámky k učebnímu plánu

1. Ve škole se vyučují dva cizí jazyky. Anglický jazyk je povinným cizím jazykem pro všechny žáky. Jako další cizí jazyk si žák volí německý nebo francouzský jazyk.
2. Pro dělení předmětů jsou v učebním plánu použity následující symboly:
   - Není-li za počtem hodin uveden v závorce další údaj, třída se při výuce nedělí.
   - Je-li za počtem hodin uveden v závorce další údaj, určuje tato hodnota počet dělených hodin.
   - Otazník u počtu dělených hodin v předmětu Seminář k maturitní práci vyjadřuje, že rozsah dělení závisí na tematickém zaměření maturitních prací a počtu jejich vedoucích.
3. V 1. ročníku si žák volí jeden předmět z následující dvojice povinně volitelných předmětů:
   - Vizuální tvorba a kultura / Hudební aktivity.
4. Ve 2. ročníku si žák volí vždy jeden předmět z následujících dvojic povinně volitelných předmětů:
   - Informatika / Finanční gramotnost,
   - Písemná a elektronická komunikace / Debatní seminář.
5. Ve 3. ročníku si žák volí oborovou orientaci ekonomicko-podnikatelskou nebo humanitně společenskovědní a podle zvolené orientace absolvuje EKO nebo SVS blok odborných předmětů.
6. Ve 3. ročníku je součástí vzdělávání dvoutýdenní odborná praxe realizovaná podle zvolené oborové orientace žáka.
7. Ve 3. ročníku si žák volí vždy jeden předmět z následujících dvojic povinně volitelných předmětů:
   - Cvičení z matematiky / Konverzace v anglickém jazyce (žák pokračuje ve zvoleném předmětu i ve 4. ročníku),
   - Tvůrčí psaní / Rétorika a komunikační dovednosti.
8. Ve 4. ročníku si žák volí vždy jeden předmět z následujících dvojic povinně volitelných předmětů:
   - Historický seminář / Literární seminář,
   - Konverzace v německém jazyce / Konverzace ve francouzském jazyce,
9. Ve 4. ročníku žák pokračuje v předmětu Cvičení z matematiky / Konverzace v anglickém jazyce v návaznosti na volbu ve 3. ročníku.
10. Škola si vyhrazuje právo upravit po přihlášení žáků otevření, obsazenost a naplněnost jednotlivých předmětů. Základní počet žáků ve skupině je stanoven na cca 10, přičemž tolerované rozmezí činí zpravidla 10–22 žáků podle typu předmětu a kapacity učebny.

Přehled využití týdnů v jednotlivých ročnících

Činnost	Počet týdnů			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Vyučování podle rozpisu učiva	33	33	33	29
Dny vědy a techniky	1	1		
Odborná praxe			2	
Maturitní zkouška				2
Časová rezerva	6	6	5	6
Celkem týdnů	40	40	40	37

Časová rezerva je určena pro mimoškolní aktivity, organizační potřeby školy a doplňkové vzdělávací činnosti. Konkrétně je využívána zejména pro:

- **Mimoškolní aktivity a kurzy:** Adaptační kurzy, lyžařské kurzy, zahraniční pobyty a školní výlety.
- **Projekty a doplňkovou výuku:** Projektové dny, odborné přednášky, workshopy, divadelní či filmová představení a ekologické či charitativní programy.
- **Organizační a provozní důvody:** Třídnické práce na začátku a konci školního roku, dny vyhrazené pro pedagogické rady a focení, dny pro přijímací zkoušky a pro vyhlášená ředitelská volna.
- **Přípravu na zakončení studia:** Ve 4. ročníku slouží významná část této rezervy k individuální přípravě žáků na maturitní zkoušku (tzv. svatý týden).

Přehled rozpracování obsahu vzdělání v RVP do ŠVP

	Název vyučovací jednotky	Zkratka	Umístění v ročníku	Odpovědné osoby
Všeobecně vzdělávací základ	Český jazyk a literatura	ČJL	1-4	Mgr. Veronika Chvojková, Mgr. Andrea Gärtnerová
	První cizí jazyk	ANJ	1-4	PhDr. Kateřina Králová, Ph.D.
	Německý jazyk	NEJ	1-3	Mgr. Simona Baštová
	Francouzský jazyk	FRJ	1-3	Mgr. Kateřina Kotlaříková
	Psaní všemi deseti	PSD	1	Ing. Petra Ježková
	Základy společenských věd	ZSV	1-2	PaedDr. Hana Fechtnerová
	Péče o zdraví	POZ	1	PaedDr. Hana Fechtnerová
	Kariérové vzdělávání	KAV	3	PhDr. Kateřina Králová, Ph.D.
	Historie a kultura	HIK	1-2	Mgr. Ilona Ducháčková
	Matematika	MAT	1-4	Mgr. Jitka Majorová, Mgr. Věra Svobodová
	Fyzika	FYZ	2	Ing. Ivan David, Mgr. Pavlína Solarová
	Základy přírodních věd	ZPV	1	Mgr. Marie Vaňková
	Tělesná výchova	TEV	1-4	Mgr. Michal Stibůrek
	Základy ekonomiky	ZEK	1-2	Ing. Jana Palečková, Ing. Petra Ježková, Ing. Jaroslav Šturc, Ing. Jana Šturcová
	Základy práva	ZPR	2-3	Mgr. Tomáš Kasseckert
	Aplikační software	APS	1	Mgr. Gabriela Leipertová
	Zeměpis	ZEM	2	Mgr. Tomáš Soukup, Mgr, Gabriela Leipertová

	Technické aplikace	TAP	2	Mgr. Gabriela Leipertová
	Dny vědy a techniky	DVT	1-2	Mgr. Gabriela Leipertová
Disponibilní složka	Vizuální tvorba a kultura	VTK	1	Mgr. Lucie Mejstříková
	Hudební aktivity	HAK	1	PhDr. Štěpánka Lišková, Ph.D.
	Informatika	INT	2	Mgr. Gabriela Leipertová
	Písemná a elektronická komunikace	PEK	2	Ing. Jana Palečková, Ing. Petra Ježková
	Finanční gramotnost	FIG	2	Ing. Jana Šturcová
	Debatní seminář	DES	2	Mgr. Andrea Gärtnerová
	Tvůrčí psaní	TVP	3	Mgr. Ilona Ducháčková
	Rétorika a komunikační dovednosti	RKD	3	PhDr. Mgr. Roman Musil
	Cvičení z matematiky	CMA	3-4	Mgr. Jitka Majorová
	Konverzace v anglickém jazyce	AJK	3-4	Ing. Petra Marešová, Mgr. Petra Obleserová
	Historický seminář	HIS	4	Mgr. Ilona Ducháčková
	Literární seminář	LIS	4	Mgr. Ilona Ducháčková
	Konverzace v německém jazyce	NJK	4	Mgr. Simona Baštová
	Konverzace ve francouzském jazyce	FJK	4	Mgr. Kateřina Kotlaříková
	Oborový projektový seminář	OPS	3-4	Mgr. Gabriela Leipertová
	Příprava na VŠ	PVS	4	Ing. Jana Šturcová
	Seminář k maturitní práci	SMP	4	Mgr. Gabriela Leipertová

	Digitální společnost	DGS	3	Mgr. Gabriela Leipertová, Ing. Jakub Frýbert, Mgr. Markéta Čermáková
	Marketing a management	MMA	4	Ing. Petra Ježková
	Podnikání	POK	3	Ing. Jana Palečková, Ing. Jaroslav Šturc, Ing. Jana Šturcová
	Daně a pojištění	DAP	4	Ing. Jana Palečková, Ing. Jana Šturcová, Ing. Jaroslav Šturc
	Finanční účetnictví	FIU	3-4	Ing. Jakub Frýbert
	Praktické účetnictví	PUC	4	Ing. Jakub Frýbert
	Hospodářský zeměpis	HOZ	3	Mgr. Tomáš Soukup
	Finance	FIN	3-4	Ing. Jana Palečková, Ing. Jana Šturcová, Ing. Jaroslav Šturc
	Odborná praxe	PRX	3	Mgr. Gabriela Leipertová
	Kulturní a sociální antropologie	KSA	3-4	Mgr. Markéta Čermáková
	Sociální pedagogika	SOP	3-4	PhDr. Kateřina Králová, Ph.D., Mgr. Jitka Majorová, Mgr. Markéta Čermáková
	Sociální činnost	SOC	3-4	Mgr. Markéta Čermáková
	Psychologie	PSY	3	PaedDr. Hana Fechtnerová
	Politologie	POL	3	PaedDr. Hana Fechtnerová
	Filozofie	FIL	4	PaedDr. Hana Fechtnerová
	Právo ve státní sféře	PSS	4	Mgr. Markéta Čermáková

			Očekávané výsledky učení (OVU) a indikátory jejich dosažení dle RVP	**Umístění v ŠVP**
			Žák/žákyně:	**Vyučovací jednotka a ročník**
Osobnostní rozvoj[1]	Rozvoj osobnosti	1	**rozvíjí své sebepoznání, vztah k sobě a druhým, uplatňuje sebepoznání a zpětnou vazbu ve svém jednání**	ČJL 2-3, POZ 1
			reflektuje své osobnostní vlastnosti – temperament, emocionalitu, vlastnosti, dovednosti, typické projevy chování, zájmy, potřeby, hodnoty, své silné stránky	ČJL 2-3, POZ 1
			reflektuje, jaké faktory ovlivňují jeho vztah k sobě samému a vztah k druhým	ČJL 2-3, POZ 1
			charakterizuje své chování a jednání a účinné možnosti jejich regulace a změn ve fyzickém a digitálním prostředí	POZ 1
		2	**rozvíjí svou psychickou odolnost, uplatňuje strategie prevence a redukce stresu**	ČJL 2, POZ 1
			reflektuje své emoce a zvyšuje svou všímavost ke svému prožívání	ČJL 2, POZ 1
			aplikuje různorodé seberegulační techniky pro zvládání stresu a posilování odolnosti a vyhodnotí jejich účinek	POZ 1
			řeší v modelové situaci náročné situace a reflektuje jejich dopad na sebe	POZ 1
		3	**plánuje osobní rozvoj, realizuje postupné kroky k dosažení stanovených cílů**	KAV 3, POZ 1
			plánuje, vyhodnocuje a upravuje postupné kroky svého rozvoje	KAV 3, POZ 1
			řídí vlastní učení na základě reflexe svých vzdělávacích potřeb, využívá efektivní strategie učení	POZ 1
			využívá silných stránek své osobnosti k dalšímu rozvoji i překonání neúspěchu	KAV 3, POZ 1
		4	**prezentuje sám sebe a výsledky své práce v různých kontextech**	KAV 3
			rozpozná vhodnou formu sebeprezentace pro různé situace	KAV 3
			zapracovává zpětnou vazbu od druhých	KAV 3, POZ 1

[1] **a vzdělávání ke zdraví, bezpečí a produktivnímu pracovnímu životu**

			využívá bezpečné a efektivní strategie sebeprezentace v digitálním prostředí	KAV 3
	Spolupráce a vztahy s druhými	1	**reflektuje různé formy mezilidských vztahů a utváří vzájemně podporující vztahy s druhými**	ČJL 2-3, POZ 1
			reflektuje společné znaky a odlišnosti u sebe a druhých a rozeznává přínos jedinečnosti	ČJL 2-3, POZ 1
			přispívá k utváření vzájemně podporujících vztahů s druhými	ČJL 2-3, POZ1
			rozezná nevhodné i nekonsenzuální chování související se sexualitou ve fyzickém i digitálním prostředí	ČJL 2-3, POZ 1
		2	**rozvíjí a uplatňuje strategie sociální interakce a komunikace**	KAV 3, POZ 1
			uplatňuje vhodné způsoby sociální interakce v různých modelových situacích	KAV 3, POZ 1
			využívá efektivní strategie sociální komunikace	KAV 3, POZ 1
			přispívá k řešení konfliktu v modelových situacích	KAV 3, POZ 1
		3	**rozpoznává a uplatňuje etické a prosociální chování**	ČJL 2-3, ZSV 2, POZ 1
			komunikuje respektujícím způsobem	ČJL 2-3, POZ 1
			používá vhodné způsoby, jak se vymezit vůči nerespektujícímu chování	ČJL 2-3, POZ 1
			vnímá emoční prožívání druhých a využívá k empatické interakci s druhými	ČJL 2-3, POZ 1
		4	**efektivně týmově spolupracuje**	ČJL 2-3, POZ 1
			reflektuje různé role ve skupině a vyhodnocuje své zapojení	ČJL 2-3, POZ 1
			vede skupinovou práci a využívá zpětnou vazbu ke zvýšení efektivity	ČJL 2-3, POZ 1
			podporuje ostatní členy týmu v jejich úspěšném zapojení	ČJL 2-3, TEV 1-4, POZ 1

	Moje budoucnost	1	**vytváří si vizi pro svůj budoucí život a kariéru**	KAV 3
			reflektuje své hodnoty spojené se seberealizací a aktivním zapojení do světa práce	KAV 3
			udržuje rovnováhu mezi pracovním a osobním životem, různými rolemi v životě	KAV 3
			prezentuje své kariérové cíle, reflektuje jejich přínos pro komunitu, společnost a přírodu	KAV 3
		2	**tvoří svůj kariérový plán, rozpoznává relevantní vzdělávací a pracovní příležitosti**	KAV 3
			vyhledává a vyhodnocuje kariérové příležitosti	KAV 3
			mapuje v rámci kariérového plánování své klíčové dovednosti pro různé kariérové cesty	KAV 3
			využívá různé kariérové informace, vztahy a sítě ve fyzickém a digitálním prostředí	KAV 3
		3	**tvoří a využívá osobní kariérové portfolio**	KAV 3
			využívá portfolio v modelových situacích zájmu o vzdělávací a pracovní příležitosti	KAV 3
			reflektuje prostřednictvím portfolia své dovednosti, zájmy, úspěchy	KAV 3
			zaznamenává průběžně vhodnou formou důkazy o svých dovednostech	KAV 3
		4	**získává a reflektuje zkušenosti se světem práce**	KAV 3
			prezentuje a diskutuje, jak rozvíjí kontakt se světem práce	KAV 3
			využívá zpětnou vazbu a reference z praktických zkušeností pro svůj další rozvoj	KAV 3
			reflektuje, jaké příležitosti se mu prostřednictvím praktických zkušeností otevírají	KAV 3
	Zdravý a bezpečný život	1	**uplatňuje zásady aktivní ochrany zdraví**	PVD1, POZ 1, TEV 1-4
			rozliší pozitivní a negativní vlivy na jednotlivé složky zdraví	PVD1, POZ 1, TEV 1-4
			uplatňuje postupy prevence onemocnění	PVD1, POZ 1, TEV 1-4
			chová se bezpečně ve škole, ve fyzickém i digitálním prostředí	PVD1, POZ 1, TEV 1-4
		2	**uplatňuje vhodné postupy v situacích ohrožení zdraví**	POZ 1, TEV 1-4
			rozpozná charakter a závažnost situace ohrožující zdraví	POZ 1, TEV 1-4
			uplatní v různých modelových situacích adekvátní postupy pro ochranu zdraví svého i druhých	POZ 1, TEV 1-4

			předvede v modelové situaci poskytnutí první pomoci	POZ 1, TEV 1-4
		3	**uplatňuje adekvátní způsoby bezpečného chování v modelových situacích spojených s mimořádnou událostí, krizovým stavem**	POZ 1, TEV 1-4
			posuzuje možnosti předcházení vzniku mimořádných událostí	POZ 1, TEV 1-4
			aplikuje v modelových situacích základní postupy pro ochranu lidského života a zmírnění škod	POZ 1, TEV 1-4
			předvede v modelových situacích postupy bezpečného chování při vzniku náhlé mimořádné události v prostorách školy	POZ 1, TEV 1-4
		4	**rozvíjí v souladu s individuálními možnostmi širší spektrum pohybových dovedností a uplatňuje je ve svém životě**	PVD1, TEV 1-4
			tvoří různé varianty pohybových dovedností	PVD1, TEV 1-4
			uplatňuje dodržování pravidel, zásad bezpečnosti a etiky při pohybových aktivitách	PVD1, TEV 1-4
			reflektuje uplatnění pohybových dovedností ve svém životě, přínos pro své zdraví	PVD1, TEV 1-4
		5	**podporuje své zdraví rozvojem tělesné zdatnosti a odolnosti**	TEV 1-4
			posuzuje svůj rozvoj tělesné zdatnosti a odolnosti z hlediska přínosu pro své zdraví	TEV 1-4
			monitoruje pohybový výkon a upravuje svůj další rozvoj pohybových dovedností	PVD 1, TEV 1-4
			uplatňuje strategie ke zvládání tělesné zátěže	TEV 1-4
		6	**využívá pohybové aktivity v rámci svého zdravého životního stylu**	TEV 1-4
			plánuje pohybové aktivity v rámci svého časového režimu, vyhodnocuje a upravuje svůj plán	TEV 1-4
			vytváří příležitosti pro pohybové aktivity ve spolupráci s druhými	TEV 1-4
			posuzuje své pohybové aktivity, jak přispívají zdravému životnímu stylu	TEV 1-4

Český jazyk a literatura	Komunikace a jazyk	1	**vyjadřuje se v krátkých připravených/nepřipravených mluvených projevech věcně správně, jasně a srozumitelně**	ČJL 1-4
			volí jazykové prostředky s cílem dosáhnout maximální účinnosti vlastního projevu	ČJL 1-4
			využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova	ČJL 1-4
			vyjadřuje neutrální, pozitivní i negativní postoje	ČJL 1-4
			pokládá si otázky o dopadu vlastních projevů a výpovědí a hledá na ně odpovědi	ČJL 1-4
			formuluje výpovědi s ohledem na komunikačního partnera / komunikační partnery	ČJL 1-4
			naslouchá aktivně a reaguje adekvátně na vyslechnutá sdělení	ČJL 1-4
			přizpůsobuje obsah a formu projevu vlastnímu komunikačnímu záměru	ČJL 1-4
		2	**využívá teoretické poznatky v běžné jazykové praxi**	ČJL 1-4
			udržuje jazykovou kulturu svých psaných i mluvených projevů	ČJL 1-4
			aktivně používá teoretické poučky na reálné výstupy	ČJL 1-4
			opravuje případné nedostatky vlastních i cizích psaných projevů na základě získaných poznatků	ČJL 1-4
			využívá aktivně jazykové příručky	ČJL 1-4
			dodržuje pravidla českého pravopisu	ČJL 1-4
			dodržuje zásady spisovné výslovnosti	ČJL 1-4
			uplatňuje tvaroslovné a syntaktické principy a pravidla odpovídající komunikační situaci	ČJL 1-4
			uplatňuje v recepci i produkci textu poznatky o morfematice a slovotvorbě češtiny	ČJL 1-4
		3	**používá a rozlišuje jazykové prostředky v závislosti na komunikační situaci**	ČJL 1-4
			rozlišuje komunikační funkce (výpovědi s různými funkcemi)	ČJL 1-4
			respektuje slohotvorné činitele	ČJL 1-4
			používá slovní zásobu v souladu s komunikační situací	ČJL 1-4
			využívá efektivně terminologii různých odborností	ČJL 1-4

			rozezná použití obrazných jazykových prostředků a vnímá jejich případnou kulturní podmíněnost	ČJL 1-4
		4	**tvoří myšlenkově strukturované, ucelené a koherentní psané i mluvené souvislé texty**	ČJL 1-4
			uplatňuje pravidla a principy mezivětné návaznosti	ČJL 1-4
			věnuje se ve vlastním psaní zvolenému tématu soustavně, soustředěně a v náležité hloubce	ČJL 4
			následuje ve vlastním psaní charakter komunikační situace a funkčně udržuje potřebné charakteristiky útvaru, v němž se jeho text pohybuje	ČJL 1-4
			všestranně upravuje vlastní, cizí i generované texty a připravuje je do konečné podoby	ČJL 4
	O jazyce	1	**využívá při studiu výsledky současného stavu vědění o jazyce**	ČJL 1
			používá funkčně základní jazykovědnou terminologii	ČJL 1
			zařadí češtinu a další jazyky do soustavy jazyků	ČJL 1
			posoudí s využitím příkladů vliv cizích jazyků na češtinu	ČJL 1
			vyhledá a kriticky zpracuje informace o zákonitostech vývoje českého jazyka	ČJL 1
			využívá znalosti o pravopisu, mluvnici, slovotvorbě, tvarosloví a skladbě při čtení i tvorbě textů	ČJL 1-4
			posuzuje možnosti a meze běžného uživatelského použití nástrojů generujících texty	ČJL 1-4
	Neuměl. text a informace	1	**posoudí z různých hledisek formální náležitosti textu a dodržuje je při tvorbě vlastních textů**	ČJL 1-4
			využívá porozumění komunikační situaci k zhodnocení adekvátnosti jazykových prostředků	ČJL 1
			posoudí formální znaky různých souvislých a nesouvislých textů a jejich kombinace	ČJL 1
			vytváří vlastní texty nesoucí informace	ČJL 1-4
			posoudí textovou návaznost nebo dějovou posloupnost textu	ČJL 4
		2	**orientuje se efektivně v neuměleckém textu psaném i mluveném**	ČJL 1-4
			rozpozná útvar signalizovaný neuměleckým textem, posoudí jeho adekvátnost vzhledem k odhadovanému komunikačnímu záměru	ČJL 1-4

			vyhledá bez nutnosti četby celého textu na základě jeho podoby či klíčových slov pasáže relevantní pro daný čtenářský záměr	ČJL 1-4
			porozumí sdělením v nesouvislých neuměleckých textech, vyhledá informace v tabulkách, schématech, grafech, diagramech...	ČJL 1-4
			reflektuje svou rychlost čtení a aplikuje techniky její regulace a zvyšování vzhledem k čtenářskému záměru	ČJL 1-4
			naslouchá pozorně mluvenému projevu a orientuje se v jeho struktuře	ČJL 1-4
		3	**vyhodnocuje etický a sociální rozměr neuměleckého (zejména mediálního) textu**	ČJL 2-4
			odhadne autorský záměr	ČJL 2-4
			posuzuje text z hlediska kontextu a odhaluje případný podtext	ČJL 2-4
			rozpozná využití příznakové či hodnotící slovní zásoby a navrhuje její neutrálnější či spravedlivější alternativy	ČJL 2-4
			identifikuje (např. V užití myšlenkových schémat) specifickou perspektivu neuměleckého textu a jeho sklon či zkreslení (bias)	ČJL 2-4
			rozlišuje funkce a záměry neuměleckého textu, které jsou nenáležité vzhledem k jeho funkčnímu stylu či diskursu, od funkcí a záměrů adekvátních	ČJL 2-4
			rozlišuje a používá různé způsoby čtení textů	ČJL 2-4
			rozezná přípustnou interpretaci textu od dezinterpretace	ČJL 2-4
			zhodnotí platnost a logiku argumentů využitých v textu, rozpozná argumentační lapsy a klamnou argumentaci různého typu	ČJL 2-4
		4	**rozezná manipulaci a její prvky a uplatňuje nástroje k obraně proti ní**	ČJL 1-4
			rozeznává v různých sděleních formy a prostředky manipulace	ČJL 1-4
			rozlišuje manipulaci v běžné komunikaci a aktivně se jí brání	ČJL 1-4
			odhaluje manipulaci v tištěných i elektronických médiích a na sociálních sítích, vyhledává k tomu potřebné prostředky a nástroje	ČJL 3-4

			posuzuje kriticky různé formy textů s ohledem na možnou manipulaci	ČJL 3-4
			posuzuje manipulativnost reklamních a marketingových sdělení	ČJL 3-4
		5	**vyhodnocuje kriticky relevantnost informací v psaném i mluveném textu**	ČJL 3-4
			rozlišuje v textu informace z hlediska jejich podstatnosti a postihne jejich relevantnost pro celek textu	ČJL 2
			ověřuje pravdivost a platnost informací v různých zdrojích a vysvětlí, případně obhájí výběr těchto zdrojů	ČJL 2
			porovnává informace s využitím tištěných i elektronických zdrojů	ČJL 1-4
			vyhledává a ověřuje informace k efektivnímu využití při tvorbě vlastních textů	ČJL 2
			využívá poznatky interdisciplinárního charakteru při recepci i produkci textů	ČJL 2
	Umělecký text a další umělecká tvorba	1	**formuluje či tvořivě vyjádří své porozumění smyslu vybraných literárních a dalších uměleckých děl**	ČJL 1-4
			reflektuje a cíleně rozšiřuje či prohlubuje vlastní perspektivu, kterou nahlíží na literární texty a další projevy umění	ČJL 1-4
			zvažuje při čtení možné podoby náhledu čtenářů z období vzniku literárního textu, zaujímá jejich perspektivu	ČJL 1-4
			dokládá své poznatky o významu dílčích motivů i celého textu o relevantní textové pasáže a prostředky	ČJL 1-4
			pojmenovává a textem odůvodňuje možné efekty, které text (nebo projevy dalších druhů umění) ve čtenářích (příjemcích) vyvolávají	ČJL 1-4
			využívá k porozumění literárnímu textu kontrast či paralelu s jiným textem, uměleckým dílem či adaptací	ČJL 1-4
			reflektuje limity a interpretační charakter překladů cizojazyčné literatury, zejm. poezie	ČJL 1-4

		2	**vyjadřuje časově nebo kulturně vzdálenou zkušenost zprostředkovanou literárním textem čtenářskou interpretací či vlastní tvorbou**	ČJL 1-4
			používá k vyjádření literaturou zprostředkované zkušenosti interpretaci a další tvůrčí projevy	ČJL 1-4
			identifikuje časoprostor literárního díla i jeho částí a jeho potenciální kulturní význam	ČJL 1-4
			porozumí přínosům literaturou zprostředkovaného setkání se zkušeností jiné doby, kultury, genderu a sexuální orientace či sociální vrstvy	ČJL 1-4
			rozpoznává v literárním textu cizí zkušenost jako cizí a respektujícím způsobem ji usouvztažňuje se svým životním poznáním	ČJL 1-4
		3	**využívá poznatky o historickém, kulturním a žánrovém kontextu konkrétního literárního díla k jeho porozumění a tvořivým transpozicím**	ČJL 1-4
			identifikuje potřebu kontextuálního zakotvení na úrovni jednotlivých výrazů, dílčích motivů či obrazů i celku textu	ČJL 1-4
			dohledává v důvěryhodných a dostupných zdrojích potřebné kontextuální informace	ČJL 1-4
			posuzuje souběžně historický, kulturní i žánrový kontext vybraného literárního díla, pojmenuje případné napětí mezi nimi	ČJL 1-4
			identifikuje texty vhodné ke srovnávání a ze srovnání vybraných textů vyvozuje poznatky umožňující jejich porozumění	ČJL 1-4
			rozezná v textu podstatné intertextuální odkazy a vysvětlí jejich efekt	ČJL 1-4
		4	**vyvozuje účinek a smysl literárního textu z porozumění jeho základním mechanismům**	ČJL 1-4
			variuje literární motivy ve vlastním uměleckém projevu a reflektuje dopady jejich přenosu z původního kontextu	ČJL 1-4
			rozpoznává odlišné kompoziční postupy a principy a vysvětlí účinky konkrétní stavby textu	ČJL 1-4
			rozlišuje fakticky i funkčně různé subjekty díla (postavy, vypravěče či mluvčí, implikovaného autora, modelového čtenáře apod.)	ČJL 1-4
			využívá k ohledávání textových a literárních mechanismů tvorbu vlastního uměleckého textu	ČJL 1-4

		5	**tvoří umělecký text základních druhů i žánrů a využívá ho k sebevyjádření**	ČJL 1-4
			aplikuje teoretické poznatky na vlastní literární produkci	ČJL 1-4
			využívá pro estetický záměr různé vrstvy jazyka včetně těch nespisovných	ČJL 1-4
			přistupuje tvůrčím způsobem k vlastním literárním pokusům a využívá různých metod k jejich zlepšení a reflexi	ČJL 1-4
			nalézá rozmanité možnosti a způsoby literárního sebevyjádření v emoční, prožitkové, myšlenkové a hodnotové rovině	ČJL 1-4
	Čtenářem, divákem, posluchačem	1	**čte s porozuměním současná literární díla**	ČJL 1-4
			vyvozuje z přečteného literárního textu významy relevantní pro sebe či pro aktuální společenskou situaci	ČJL 1-4
			volí způsob čtení adekvátní čtenému textu i vlastnímu čtenářskému záměru	ČJL 1-4
			nalézá podstatné otázky, které si lze nad literárním textem položit, a to i v kulturních souvislostech	ČJL 1-4
			udržuje při četbě soustavné soustředění a pozornost a zaměřuje se souběžně na různé aspekty literárního textu	ČJL 1-4
		2	**sleduje vlastní čtení a případně upravuje své čtenářské postupy**	ČJL 1-4
			nahlíží své způsoby čtení a zhodnocuje jejich přínos a efektivitu pro daný čtenářský záměr	ČJL 1-4
			rozšiřuje aktivně svůj repertoár čtenářských strategií	ČJL 1-4
			reflektuje svou čtenářskou perspektivu a své čtenářské asociace a zhodnocuje jejich relevanci pro daný literární text	ČJL 1-4
			vyhodnocuje vlastní čtenářské prožitky	ČJL 1-4

		3	**sdílí svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek jasně a argumentovaně**	ČJL 1-4
			vyjádří svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek rozmanitými způsoby (od prostého sdělení po tvořivé či umělecké sebevyjádření) a volí způsob adekvátní dílu i komunikační situaci	ČJL 1-4
			argumentuje a naslouchá argumentům ostatních čtenářů / diváků / posluchačů ve prospěch rozvíjení diskuse nad literárním nebo jiným uměleckým dílem	ČJL 1-4
		4	**vybere si k četbě, poslechu nebo zhlédnutí umělecké dílo z běžné tržní nabídky na základě vlastních preferencí a motivací**	ČJL 1-4
			uplatňuje vodítka vlastní čtenářské zkušenosti k orientaci v současné nabídce knižního trhu	ČJL 1-4
			vytváří systematicky a dlouhodobě svůj repertoár čtenářské zkušenosti směrem k poznání různosti žánrů a podob literárních textů	ČJL 1-4
			vytváří systematicky a dlouhodobě svůj repertoár zkušeností směrem k poznání rozmanitosti projevů dalších oblastí umění	ČJL 1-4
			využívá techniky uměleckého či informativního psaní k vytváření vlastních čtenářských záznamů	ČJL 1-4
Cizí jazyk (B1)	Recepce	1	**rozumí souvislým projevům a diskusím pronášeným standardním jazykem**	ANJ 1-4
			rozumí konkrétním informacím v promluvách a rozhovorech, kde se používá standardní jazyk, a to jak v osobní komunikaci, tak při poslechu veřejných a odborných sdělení	ANJ 3
			porozumí klíčovým bodům rozhovorů na téma z oblasti jeho zájmu, ve kterých se střídají různí mluvčí	ANJ 1
			porozumí jasně a srozumitelně vedeným diskusím o tématech z oblasti jeho zájmů, porozumí různým argumentům a názorům druhých, aniž by potřeboval zpomalení nebo další vysvětlení	ANJ 4
		2	**rozumí jasně sdělovaným informacím z každodenního života a v jednoduchých odborných textech**	ANJ 1-3
			rozumí jednoduchým odborným textům, například článkům nebo příručkám se souvislostí s oblastí jeho zájmu či pracovním zaměřením	ANJ 3
			rozpozná a pochopí klíčové informace ve sděleních z každodenního života	ANJ 2

			pochopí písemné a slyšené instrukce nebo návody, které se týkají každodenního života, školy nebo odborného zaměření	ANJ 3
			rozumí informačním letákům, brožurám, e-mailům a oznámením týkajících se běžných témat	ANJ 1
		3	**rozumí jednoduchým popisům událostí a jasně vyjádřeným postojům a názorům, které jsou podány standardním jazykem**	ANJ 1-2
			porozumí jednoduchému popisu událostí nebo situací, které se týkají každodenního života a jeho zájmů	ANJ 1
			sleduje základní události v příběhu nebo zprávě, pokud je podána jasně a stručně	ANJ 1
			rozumí základním názorům na jednoduchá témata, jako jsou oblíbené filmy, knihy, nebo aktivity	ANJ 2
		4	**rozumí hlavním myšlenkám a některým konkrétním informacím v jednoduchých textech souvisejících s jeho zaměřením**	ANJ 1-3
			identifikuje důležité informace v textech souvisejících s jeho zájmy	ANJ 1
			odhadne v jednoduchém textu z kontextu význam neznámých slov	ANJ 3
			shromáždí informace z různých částí textu nebo z různých textů	ANJ 3
		5	**rozumí obsahu jednoduchých uměleckých textů s vysokým výskytem známé slovní zásoby**	ANJ 1-2
			rozumí příběhům s jednoduchou zápletkou a známými slovy	ANJ 1
			vyhledá odpovědi na otázky týkající se hlavního děje, postav a základních událostí	ANJ 2
			porovná jednoduché umělecké texty včetně jejich témat, postav nebo prostředí	ANJ 2
	Produkce	1	**popíše jednoduše, a přitom souvisle témata z oblasti svého zájmu, přičemž je prezentuje jako lineární sled myšlenek**	ANJ 1-2
			popíše v odpovídající míře podrobnosti místa, osoby či události	ANJ 1
			popíše přiměřeně detailně běžné situace, jako je oslava, cestování nebo setkání s přáteli	ANJ 2
			popíše dostatečně podrobně aktivity a činnosti lidí	ANJ 1

		2	**popíše skutečné nebo smyšlené události, vypráví příběh nebo přiblíží obsah knihy nebo filmu**	ANJ 2-4
			popíše událost srozumitelně, lineárně a s dostatečným množstvím podrobností	ANJ 3
			popíše podrobně zážitky zachycující pocity a reakce	ANJ 2, ANJ 3
			zasadí popis události do širšího kontextu	ANJ 4
			zachovává při popisu respekt a objektivitu	ANJ 4
		3	**vyjádří vlastní názor na témata spojená s každodenním životem a svým odborným zaměřením**	ANJ 1-4
			vyjádří jasně a srozumitelně svůj názor	ANJ 2
			stručně vyjádří, zdůvodní a vysvětlí své názory, plány a jednání	ANJ 3
			zodpoví dotazy k tématům z oblasti svého zájmu/oboru	ANJ 1
			rozvine argumentaci natolik, že je většinou možné ji bez problémů sledovat	ANJ 4
		4	**představí téma z každodenního života nebo svého odborného zaměření**	ANJ 1-4
			vytvoří jednoduchou logicky strukturovanou prezentaci	ANJ 1, ANJ 2, ANJ 3, ANJ 4
			přednese předem připravenou, jednoduše formulovanou přednášku na téma, které se týká jeho osobního, pracovního nebo studijního života	ANJ 4
			vysvětlí dostatečně přesně hlavní myšlenky	ANJ 3
		5	**vyjadřuje se poměrně plynule v ústním projevu**	ANJ 2-4
			používá jednoduché kompenzační strategie k udržení komunikace	ANJ 2, ANJ 3, ANJ 4
	Interakce	1	**zapojí se bez přípravy do hovoru o tématech, která mu/jí jsou známá, vyjádří osobní názory a vymění si informace o tématech, které se týkají osobních zájmů nebo každodenního života**	ANJ 1-3
			sleduje v rozhovoru na každodenní témata zřetelně artikulovaný ústní projev, který je mu/jí adresován, ačkoli občas musí požádat o zopakování určitých slov a frází	ANJ 1

			využívá široký rejstřík jednoduchého jazyka, aby si poradil(a) s většinou situací, které mohou nastat v každodenním životě (např. při zajišťování cesty, cestování, během pobytu v cizině)	ANJ 1, ANJ 2
			reaguje adekvátně v méně běžných situacích v každodenním životě, vyjádří přání a stížnosti	ANJ 3
		2	**vyjádří osobní názory a ptá se na podobné názory v diskusi týkající se témat v okruhu jeho/jejího zájmu**	ANJ 1-4
			vysvětlí své názory na řešení problémů nebo otázek praktického rázu týkajících se toho, kam se má jít, co se má dělat, jak se má zorganizovat daná událost (např. výlet) a stručně je zdůvodní	ANJ 3
			vyjádří pocity, jako jsou překvapení, štěstí, smutek, zájem a lhostejnost a na podobné pocity reaguje	ANJ 1
			vyjádří zdvořilým způsobem své přesvědčení, názor, souhlas či nesouhlas	ANJ 2
			vyzve partnery v diskuzi, aby vyjádřili svůj názor týkající se dalšího postupu	ANJ 3, ANJ 4
		3	**zapojí se do běžné formální diskuse týkající se známého tématu, která je vedena ve srozumitelném spisovném jazyce a ve které se jedná o výměnu informací, přijímání pokynů nebo o řešení problémů praktického rázu**	ANJ 2-4
			předá jednoduché faktografické informace a požádá o podrobnější informace	ANJ 2
			požádá o podrobné orientační pokyny a podobným pokynům porozumí	ANJ 2
			vede rozhovor, kde požaduje detailní informace a ověřuje si, zda správně rozumí	ANJ 3, ANJ 4
	Mediace	1	**shrne písemně nebo ústně důležité informace z vyslechnutého nebo přečteného textu**	ANJ 1-3
			zaznamenává klíčové informace během výkladu na známé téma	ANJ 1
			rozumí hlavním bodům diskuse o známém tématu, pomocí jednoduchých frází prokáže porozumění a požádá o vysvětlení nejasných částí	ANJ 2, ANJ 3
			vysvětlí obsah informací jednodušší slovní zásobou, pokud se jedná o běžné téma, jako je volný čas, práce nebo rodinné záležitosti	ANJ 1, ANJ 2
			přeloží nebo převede texty týkající se každodenního života do jednoduché verze ve svém jazyce nebo do dalšího jazyka	ANJ 1

		2	**formuluje jednoduché a jasné pokyny k organizaci činnosti ve skupině**	ANJ 1-4
			vysloví jednoduché a jasné pokyny k organizaci práce ve skupině	ANJ 1
			požádá ostatní v týmu o vyjádření a zopakuje část toho, co někdo řekl, aby skupina mohla pokračovat v rozhovoru	ANJ 3, ANJ 4
			vysvětlí postup práce skupiny a určí role ve skupině (například zapisovatel, jiný prezentátor nebo vedoucí)	ANJ 2
		3	**zapojí se do diskuze a shrne nebo zprostředkuje myšlenky jiných účastníků skupiny, aby zajistil, že každý porozumí hlavním bodům a cíli úkolu**	ANJ 2-4
			zapojí se do jednoduché diskuse o jemu blízkých tématech, nabízí kompromisy a hledá řešení, která by vyhovovala všem účastníkům	ANJ 3
			navrhne jednoduchá řešení problému v rámci skupinové diskuse	ANJ 2
			přizpůsobí písemné i mluvené vyjádření podle potřeb a jazykové úrovně příjemce, například zjednodušením textu nebo vynecháním odborných výrazů	ANJ 3, ANJ 4
		4	**zprostředkuje jednoduchým způsobem informace o základních kulturních zvyklostech a hodnotách mezi lidmi z rozdílných jazykových a kulturních prostředí**	ANJ 2-4
			porovná rozdíly mezi různými kulturami (např. při srovnání svátků, zvyků, způsobů komunikace) a zlepší tak úroveň porozumění mezi účastníky diskuse	ANJ 4
			zúčastní se jednoduchého role-play scénáře a vysvětlí někomu z jiné kultury určitou zvyklost nebo hodnotu	ANJ 3
			připraví krátkou prezentaci (ústní nebo písemnou) o jedné z kultur a jejích klíčových zvyklostech a hodnotách	ANJ 2
			napíše poznámky a shrnutí z textů nebo videí, kde identifikuje klíčové kulturní zvyklosti a hodnoty	ANJ 2, ANJ 3

Další cizí jazyk (A2)	Recepce	1	**rozumí konkrétním informacím v jednoduchém mluveném projevu, který je pronášen zřetelně a týká se osvojovaných témat**	NEJ 1, FRJ 1
			identifikuje klíčové informace v mluveném projevu	NEJ 1, FRJ 1
			zaznamená v mluveném projevu některé další detaily k poskytnutým informacím	NEJ 2, FRJ 2
			rozvíjí postupně svou schopnost využívat jazykové prostředky vyšší úrovně prostřednictvím prezentace ukázek textů	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
		2	**rozpozná téma a hlavní myšlenku mluveného projevu, který je pronášen zřetelně a týká se osvojovaných témat**	NEJ 1, FRJ 1
			rozumí slyšeným monologům i dialogům, které souvisejí s osvojovanými tématy	NEJ 1, NEJ 2; FRJ 1, FRJ 2
			porozumí obsahu slyšeného textu, např. zjištěním konkrétních informací, zaznamenáním klíčových slov, přiřazením nadpisu, zaznamenáním informací do tabulky, mapy, odpovídáním na otázky, převyprávěním základních informací z textu	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
		3	**rozumí sledu instrukcí, které jsou sdělovány zřetelně a týkají se osvojovaných témat**	NEJ 1, NEJ 2; FRJ 1, FRJ 2
			rozumí instrukcím ve vyučovací hodině	NEJ 1, NEJ 2; FRJ 1, FRJ 2
			postupuje podle zadání instrukcí pro postup při různých aktivitách – např. K tématu „jídlo“ se mohou vztahovat pokyny pro přípravu jednoduchého jídla, k tématu „cestování“ pokyny pro navigaci ve městě a k tématu „volný čas“ pokyny pro výrobu nebo sestavení jednoduché věci podle zájmů žáků	NEJ 1, NEJ 2; FRJ 1, FRJ 2
			demonstruje porozumění různým způsobem, např. provedením pokynů nebo uspořádáním obrázků na pracovním listu	NEJ 1, NEJ 2, NEJ 3; FRJ 1-3
		4	**rozumí hlavním myšlenkám krátkých psaných textů týkajících se každodenních témat**	NEJ 1, FRJ 1
			vybere vhodný titul k textu	NEJ 1, NEJ 2; FRJ 1, FRJ 2
			přiřadí text k obrázku	NEJ 1, NEJ 2; FRJ 1, FRJ 2
			formuluje hlavní myšlenky odstavce, textu	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
			uspořádá jednotlivé částí textu tak, aby vznikl smysluplný příběh	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3

		pracuje s ukázkami autentických zdrojů – např. jídelní lístek, leták, plakát, webová stránka	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
		vyhledává konkrétní informace v různých zdrojích	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
	5	**rozumí jednoduchým mluveným i psaným příběhům, které obsahují známé konkrétní situace a běžnou slovní zásobu**	NEJ 1, FRJ 1
		vyhledává požadované informace na základě konkrétního zadání	NEJ 2, FRJ 2
		využívá různé typy poslechových aktivit: doplňování do textu, výběr z možných odpovědí, zaznamenávání informace do tabulky/grafu/obrázku/mapy, zvažování a rozvíjení myšlenek, řešení problémů, překlad, modelování	NEJ 3, FRJ 3
Produkce	1	**vyjadřuje ústně i písemně myšlenky týkající se osvojovaných témat**	NEJ 1, FRJ 1
		formuluje myšlenky z oblasti každodenního života a jeho odborného zájmu v ústní i písemné formě	NEJ 1, NEJ 2; FRJ 1, FRJ 2
		odpovídá na otázky, zapojuje se do dialogů, účastní se simulací reálných situací, píše krátké texty a plní další komunikativní aktivity týkající se osvojovaných témat	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
		spolupracuje s učitelem a spolužáky na zpětné vazbě ohledně plynulosti a přesnosti jazykového projevu	NEJ 3, FRJ 3
		představí v jednoduchých větách téma z oblasti svého zájmu	NEJ 3, FRJ 3
	2	**vypráví jednoduché příběhy**	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
		vypráví krátké příběhy a používá v nich vhodné spojovací výrazy	NEJ 3, FRJ 3
		čte a poslouchá příběhy k rozšíření svých narativních dovedností	NEJ 3, FRJ 3
		získává zkušenosti s tvorbou struktury příběhu a osvojuje si spojovací výrazy pro zajištění jeho soudržnosti	NEJ 3, FRJ 3
	3	**napíše krátký jednoduchý text týkající se osvojovaných témat**	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
		píše texty s formální a obsahovou strukturou dle potřeby různých typů textů (např. čísluje části textu v logickém pořadí nebo porovnává tematicky podobné texty lišící se kvalitou formy a obsahu)	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3

			tvoří krátké souvislé psané texty (v rámci skupinové, párové i samostatné aktivity)	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
			postupně zvyšuje přesnost i komplexnost svého jazykového projevu prostřednictvím sebehodnocení a průběžné zpětné vazby	NEJ 3, FRJ 3
	Interakce	1	**účastní se rozhovorů týkajících se minulosti, přítomnosti a budoucnosti**	NEJ 3, FRJ 3
			zapojí se do dialogů zaměřených na vyjádření minulých, přítomných a budoucích aktivit	NEJ 3, FRJ 3
			účastní se simulací, her rolí a dalších komunikativních aktivit, ve kterých mluví o svých vzpomínkách, přítomných aktivitách a budoucích plánech	NEJ 3, FRJ 3
		2	**plní pokyny a podle potřeby se dotazuje, aby si ověřil porozumění**	NEJ 1, NEJ 2, NEJ 3; FRJ 1-3
			aktivně se zapojuje do aktivit, které vyžadují interakci a dotazy	NEJ 3, FRJ 3
			požádá o pokyny v různých situacích (např. orientace v neznámém městě, řešení problém a podobným pokynům porozumí	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
			využívá své dosavadní zkušenosti v krátkých rozhovorech a při vytváření otázek	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
			přechází od simulací a rolí k praktickému použití nabytých dovedností v běžných situacích mimo učebnu (např. účast na projektech, mobilitách)	NEJ 3, FRJ 3
		3	**požádá ústně i písemně o pomoc, radu nebo instrukci a na podobné požadavky reaguje**	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
			požádá o pomoc, radu či instrukci v rámci komunikativních aktivit průběžně zařazených do výuky	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
			prakticky využívá své dosavadní zkušenosti v krátkých rozhovorech a vytváření otázek	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
			zapojuje se do simulací a her, které umožňují praktické využití dosavadních dovedností	NEJ 1, NEJ 2, NEJ 3; FRJ 1-3
			požádá své spolužáky nebo učitele o pomoc, radu či instrukci	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
			napíše krátké komentáře a reakce na příspěvky jiných uživatelů webových stránek, sociálních sítí apod. V online komunikaci se vyjadřuje jasně a respektuje názory ostatních	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
		4	**vyjádří ústně i písemně pozvání, návrh a omluvu a na tyto podněty reaguje**	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
			používá vhodné fráze a další slovní zásobu pro vyjádření pozvání, návrhu a omluvy a vhodně na tyto podněty reaguje	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3

			identifikuje fráze a další slovní zásobu běžnou v pozvánkách, návrzích a omluvách	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
			píše krátké texty a účastní se ústních komunikačních aktivit, ve kterých používá osvojené jazykové prostředky pro konkrétní jazykové funkce	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
		5	**vyjádří ústně i písemně názor, zeptá se na názor jiné osoby, reaguje na cizí názor**	NEJ 3, FRJ 3
			sdílí své názory v krátkých interakcích průběžně zařazovaných do výuky	NEJ 3, FRJ 3
			píše krátké texty, ve kterých vyjadřuje svůj názor, s respektem reaguje na cizí názor	NEJ 3, FRJ 3
	Mediace	1	**zprostředkuje hlavní myšlenku a/nebo klíčové informace z jednoduchých psaných textů, které se týkají osvojovaných témat**	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
			identifikuje hlavní myšlenky a klíčové informace ve slyšeném projevu	NEJ 3, FRJ 3
			zpracuje a utřídí informace, srozumitelně sdělí informaci v ústní nebo psané podobě dalším osobám	NEJ 3, FRJ 3
		2	**zprostředkuje hlavní myšlenku a/nebo klíčové informace slyšeného o osvojovaných tématech**	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
			identifikuje hlavní myšlenky a klíčové informace ve slyšeném projevu	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
			zpracuje a utřídí informace, srozumitelně sdělí informaci v ústní nebo psané podobě dalším osobám	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
		3	**využívá svůj repertoár v různých jazycích, aby vysvětlil/a problém, požádal/a o pomoc nebo vysvětlení**	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
			používá získané fráze v autentických situacích, například formuluje jednoduché žádosti o pomoc nebo vysvětlení v různých jazycích při rozhovoru nebo při práci na projektu	NEJ 2, NEJ 3; FRJ 2, FRJ 3
			vyžádá si dodatečné informace nebo vysvětlení, například v situaci, kdy potřebuje lepší porozumění nebo řešení problému, použije fráze k žádosti o objasnění nebo pomoc	NEJ 3, FRJ 3
			využívá efektivně svůj repertoár v různých jazycích k vysvětlení problému, žádosti o pomoc nebo podání vysvětlení, a to v mluvené i psané podobě	NEJ 3, FRJ 3
			používá různé jazykové prostředky, aby poskytl/a jasné a srozumitelné vysvětlení včetně použití jazyka přizpůsobeného kontextu a posluchačům	NEJ 3, FRJ 3

Matematika	Množiny a logika	1	**vyjadřuje se správně s využitím základních logických operací**	MAT 1
			využije negaci, konjunkci, disjunkci, implikaci a ekvivalenci ve svém vyjadřování a zpracování nejen matematického textu	MAT 1
			využije logické operace při rozhodování v běžném životě a odborné praxi	MAT 1
		2	**využívá k řešení problému modelování množinami**	MAT 1
			společně i v dialogu s učitelem, analyzuje zadání úlohy	MAT 1
			využije k rozboru a řešení množinový diagram nejvýše tří množin	MAT 1
			využije k zápisu a řešení číselné množiny a operace s číselnými množinami	MAT 1
	Čísla	1	**určí a odhadne hodnotu číselného výrazu**	MAT 1
			používá různé zápisy čísel, porovnává reálná čísla, zaznamená a využije při řešení problémů číselnou osu	MAT 1
			určí pomocí digitálních technologií zaokrouhlené hodnoty reálných čísel	MAT 1
			provádí aritmetické operace s reálnými čísly, s odmocninami a s mocninami s racionálním mocnitelem	MAT 1
		2	**užívá elementární operace s čísly při řešení problémů ze života a praxe**	MAT 1
			vyřeší úlohu na změny cen, směny peněz, rodinný rozpočet, obchodní a pracovní problémy	MAT 1
			určí hodnotu číselného výrazu s mocninami a odmocninami	MAT 1
			využije dělitelnost a rozklad čísla na prvočinitele a určí největší společný dělitel a nejmenší společný násobek přirozených čísel	MAT 1

	Změna a vztahy		**využije výraz s proměnnými při modelování situací**	MAT 1
		1	sestaví výraz na základě zadání a reálné situace a interpretuje daný výraz	MAT 1
			určí pro zadané hodnoty proměnných hodnotu algebraického výrazu	MAT 1
			určí definiční obor algebraického výrazu v R	MAT 1
			užívá čísla a výrazy při řešení problémů finanční matematiky	MAT 1
			analyzuje a provádí operace s algebraickými výrazy obsahujícími mocniny s racionálním mocnitelem a odmocniny	MAT 1
			využije absolutní hodnotu reálného čísla a její geometrický význam	MAT 1
		2	**využije rovnice a jejich soustavy v R**	MAT 1
			řeší lineární rovnice a jejich soustavy, kvadratické rovnice včetně užití vztahů mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice a soustavu lineární a kvadratické rovnice	MAT 1
			vyjádří neznámou ze vzorce	MAT 1
			řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli, rovnice v součinovém a podílovém tvaru a rovnice s neznámou v odmocnině	MAT 1
			třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní	MAT 1
			stanoví definiční obor rovnice v R	MAT 1
			využívá při řešení rovnic substituci	MAT 1
		3	**využije lineární a kvadratické nerovnice a jejich soustavy**	MAT 1
			řeší lineární nerovnice o jedné neznámé a jejich soustavy v R	MAT 1
			řeší kvadratické nerovnice v R	MAT 1

			znázorní řešení nerovnic na číselné ose a vhodným způsobem je zapíše	MAT 1
		4	**užívá vlastností a vazeb mezi různými způsoby zadání funkcí**	MAT 2
			užívá funkci jako závislost jedné veličiny na druhé	MAT 2
			užívá pojmy: předpis funkce, závisle proměnná veličina, nezávisle proměnná veličina, číselné hodnoty veličiny, definiční obor funkce, obor hodnot funkce, graf funkce, funkce rostoucí, funkce klesající, funkce konstantní	MAT 2
			na základě zadání určí vlastnosti (definiční obor a obor hodnot funkce, monotónnost, sudost a lichost) funkce (lineární, lineární lomené, kvadratické, mocninné y= xn, pro n celé číslo, exponenciální, logaritmické a goniometrické)	MAT 2
			sestaví tabulku dle funkčního předpisu a načrtne graf funkce	MAT 2
			určí u zadaného předpisu nebo grafu funkce, zda se jedná o přímou úměrnost, nepřímou úměrnost, konstantní funkci, lineární funkci, kvadratickou funkci, mocninnou funkci, exponenciální funkci, logaritmickou funkci, goniometrickou funkci nebo jinou funkci	MAT 2
			přiřadí na základě zadání (lineární funkce, nepřímá úměrnost, lineární lomená funkce, kvadratická funkce, mocninná funkce y= xn, pro n přirozené/celé číslo, exponenciální funkce, logaritmická funkce, goniometrická funkce) předpis funkce ke grafu funkce a naopak	MAT 2
		5	**využívá informací z grafů funkcí**	MAT 2
			určí z grafu funkce požadované hodnoty veličin	MAT 2
			určí z grafu nebo předpisu funkce souřadnice průsečíků grafu funkce s osami souřadnic	MAT 2
			sestaví předpis a načrtne graf lineární funkce na základě tabulky, ze zadání souřadnic bodů z grafu funkce	MAT 2
		6	**užívá exponenciální, logaritmické a goniometrické funkce**	MAT 2
			vysvětlí a používá logaritmus při výpočtech, zejména z oboru vzdělání	MAT 2

			řeší jednoduché exponenciální a logaritmické rovnice v R (typu f(ax+b) = c, kde a, b, c jsou reálná čísla?)	MAT 2
			určí hodnotu goniometrické funkce pro daný obecný orientovaný úhel	MAT 2
			používá vlastnosti a vzájemné vztahy goniometrických funkcí k řešení rovnic a v obecném trojúhelníku	MAT 2
			řeší jednoduché goniometrické rovnice v R	MAT 2
		7	**užívá funkce komplexně v praxi a oboru vzdělání**	MAT 2
			používá digitální technologie, informační zdroje a známé funkční vztahy k popisu a výpočtům finančních záležitostí (jednoduché úrokování, spoření, důchodové spoření, splátky)	MAT 2
			používá digitální technologie, informační zdroje a známé funkční vztahy k popisu a výpočtům pravidelného růstu a poklesu (změn populace, změn v ekonomice, změn v přírodních jevech a technice, změn v hospodářských jevech)	MAT 2
			používá vlastnosti a vzájemné vztahy goniometrických funkcí k řešení metrických úloh v rovině a prostoru	MAT 2
		8	**používá posloupnosti a jejich vlastnosti**	MAT 2
			charakterizuje posloupnost jako zvláštní případ funkce a určí posloupnost vzorcem pro n-tý člen, rekurentním vzorcem, výčtem prvků a graficky	MAT 2
			pozná aritmetickou a geometrickou posloupnost a určí její vlastnosti (definiční obor, obor hodnot, diference/kvocient, vztahy mezi členy, součet konečného počtu členů, monotonie)	MAT 2
			užívá vhodný typ posloupnosti k popisu a výpočtům pravidelného růstu a poklesu (změn populace, změn v ekonomice, změn v přírodních a hospodářských jevech, v technice) a k popisu a výpočtům finančních záležitostí (jednoduché úrokování, spoření, důchodové spoření, splátky)	MAT 2

		9	**vyhledá, využije a vyhodnotí údaje, sestaví diagramy a tabulky**	APS 1
			čte, vyhodnotí a interpretuje údaje vyjádřené v tabulkách a diagramech (sloupcový, kruhový, spojnicový)	APS 1
			vyhledá nebo doplní potřebné údaje v textu, tabulce nebo diagramu (sloupcový, kruhový)	APS 1
			vyhodnotí získané údaje z hlediska významu, (vypovídací hodnoty), reálnosti, přesnosti a spolehlivosti	APS 1
			sestaví tabulky a diagramy se statistickými údaji	APS 1
			porovná různá znázornění dat (tabulka, diagram) v jednom souboru	APS 1
			porovná dva soubory dat na základě daného znaku	APS 1
			provede statistické šetření nebo opakovaná měření	APS 1
			stanoví vhodnou metodu a postup, zvolí odpovídající formu záznamu šetření nebo opakovaných měření a získané údaje zaznamená	APS 1
			využije pro uspořádání získaných dat tabulku, diagram, schéma	APS 1
			zpracuje, analyzuje a interpretuje získaná data a na jejich základě dělá rozhodnutí a závěry	APS 1
		10	**zpracuje předložený statistický soubor**	APS 1
			používá statistické pojmy (statistický soubor a jeho rozsah, statistická jednotka, kvalitativní a kvantitativní znak, hodnota znaku, četnost, relativní četnost, grafické rozdělení četnosti	APS 1
			určí pro daný statistický soubor četnost a relativní četnost znaku, charakteristiky polohy (aritmetický průměr, medián, modus, percentily) a charakteristiky variability (rozptyl, směrodatná odchylka, variační rozpětí) a vysvětlí jejich věcný význam v dané úloze	APS 1
			vyhodnotí získané údaje z hlediska věcného významu, (vypovídací hodnoty), reálnosti, přesnosti a spolehlivosti, interpretuje je a na jejich základě dělá rozhodnutí a závěry	APS 1

	Neurčitost a data	1	**užívá poznatků z kombinatoriky**	MAT 3
			řeší kombinatorické úlohy použitím základních kombinatorických pravidel (pravidlo součtu a součinu)	MAT 3
			určí počet variací bez i s opakováním a permutací a kombinací bez opakování	MAT 3
			využije vlastnosti kombinačních čísel (doplňkové kombinace, Pascalův trojúhelník)	MAT 3
		2	**určí pravděpodobnost náhodného jevu v jednoduchých případech a užívá ji při rozhodování, řešení a hodnocení problémů**	MAT 3
			užívá pojmy: náhodný pokus, výsledek náhodného pokusu, nezávislost jevů, náhodný jev a jeho pravděpodobnost, opačný jev, nemožný jev, jistý jev	MAT 3
			vypočítá pravděpodobnost běžných jevů použitím definice klasické pravděpodobnosti (včetně geometrické)	MAT 3
			určí pravděpodobnost průniku nezávislých jevů a sjednocení disjunktních jevů	MAT 3
			na základě hodnoty pravděpodobnosti rozhodne a vyřeší problém a své rozhodnutí zdůvodní	MAT 3
	Prostor a tvar	1	**využívá polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů**	MAT 4
			rozezná a charakterizuje útvary v rovině: bod, přímka, polopřímka, opačné polopřímky, úsečka, rovina, polorovina, opačné poloroviny, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník (konvexní, nekonvexní, pravidelný), kružnice, kružnicový oblouk, tětiva, kruh, kruhová úseč, kruhová výseč, mezikruží	MAT 4
			klasifikuje útvary v rovině podle daných vlastností	MAT 4
			určí vzájemnou polohu bodů, přímek, kružnic a útvarů v rovině	MAT 4
			určí velikost úhlu, sečte a odečte velikosti úhlů (včetně převodu stupňů a minut), určí obvodové a středové úhly v kružnici	MAT 4

			odhadne a určí odchylku dvou přímek	MAT 4
			odhadne a určí vzdálenost dvou bodů (délku úsečky), bodu od přímky, dvou rovnoběžek	MAT 4
		2	**určí obvod a obsah útvarů v rovině**	MAT 4
			určí výpočtem obvod a obsah trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, pravidelných mnohoúhelníků, půlkruhu a rovinných útvarů z nich složených	MAT 4
			využije vztahy pro výpočet obvodu a obsahu kruhu a jeho částí (používá přibližnou hodnotu čísla π)	MAT 4
			volí vhodné jednotky délky (mm, cm, dm, m, km) a obsahu (mm², cm², dm², m², km², a, ha) vzhledem k dané situaci, navzájem je převádí	MAT 4
		3	**využije vztahy mezi stranami a úhly v trojúhelníku**	MAT 4
			vyjádří poměr délek stran v pravoúhlém trojúhelníku jako funkci sin α, cos α, tg α a využije digitální prostředky k určení hodnoty goniometrických funkcí ostrého úhlu, výpočtům a modelování situace	MAT 4
			užívá Pythagorovu větu, podobnost trojúhelníků, sinovou a kosinovou větu	MAT 4
			určí ze zadaných údajů velikost stran a úhlů v pravoúhlém a obecném trojúhelníku	MAT 4
		4	**využije shodnost s podobnost útvarů v rovině**	MAT 4
			načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve shodném či podobném zobrazení	MAT 4
			rozpozná shodné a podobné útvary a své rozhodnutí zdůvodní – využije věty o shodnosti trojúhelníků (sss, sus, usu) a o podobnosti trojúhelníků (uu, sss, sus)	MAT 4
			využije podobnost trojúhelníků a koeficient podobnosti při řešení problémů	MAT 4

		5	**provede geometrické konstrukce**	MAT 1
			používá matematickou terminologii a symboliku v matematickém zápisu	MAT 1
			rozdělí úsečku či změní její délku graficky v daném poměru	MAT 1
			sestrojí trojúhelník, čtyřúhelník a kružnici s danými vlastnostmi	MAT 1
			charakterizuje a sestrojí množiny bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, osa rovinného pásu a mezikruží, Thaletova kružnice, ekvidistanta přímky a kružnice, množiny bodů, ze kterých je vidět úsečka pod daným úhlem) a využije je při řešení konstrukčních úloh	MAT 1
		6	**rozliší a pojmenuje tělesa v situacích z běžného života a z oboru vzdělání**	MAT 4
			charakterizuje mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, pravidelný n-boký hranol, kolmý jehlan, pravidelný n-boký jehlan, komolý jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, komolý kužel, koule a její části), uvede příklady z reálného života a rozpozná je v různých pohledech.	MAT 4
			charakterizuje složené těleso a určí, jak vzniklo.	MAT 4
		7	**vymodeluje rovinné útvary, tělesa a prostorové objekty podle daných geometrických charakteristik**	MAT 4
			vymodeluje a načrtne obraz krychle, kvádru, kolmého hranolu, pravidelného šestibokého hranolu, kolmého jehlanu, pravidelného šestibokého jehlanu, komolého jehlanu, válce, kužele, komolého kužele, koule, kulové úseče a kulové vrstvy	MAT 4
			sestrojí v rovnoběžném promítání obraz krychle, kvádru, pravidelného čtyřbokého hranolu, pravidelného čtyřbokého jehlanu	MAT 4
		8	**modeluje vzájemnou polohu bodů, přímek a rovin s využitím mnohostěnů a rotačních těles**	MAT 4
			využívá metrické vlastnosti prostorových útvarů	MAT 4

			určí vzdálenost dvou bodů, bodu a přímky, bodu a roviny, rovnoběžných přímek, přímky a roviny a dvou rovin v prostoru na konkrétním objektu	MAT 4
			určí odchylku dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin v prostoru	MAT 4
		9	**určí povrch a objem těles**	MAT 4
			odhadne a určí povrch a objem krychle, kvádru, pravidelného n-bokého hranolu, válce, pravidelného n-bokého jehlanu, rotačního kužele, koule, polokoule a objektů z nich složených	MAT 4
			využije sítě tělesa při výpočtu povrchu a objemu tělesa	MAT 4
			volí vhodné jednotky objemu vzhledem k dané situaci (mm3, cm3, dm3, m3, ml, cl, dl, l, hl) a navzájem je převádí	MAT 4
			určí objem a povrch komolých těles a částí koule	MAT 4
		10	**určí z daných charakteristik tělesa požadovaný rozměr**	MAT 4
			určí požadovaný rozměr tělesa užitím vztahů mezi úhly a stranami v trojúhelníku	MAT 4
			určí požadovaný rozměr využitím daného povrchu nebo objemu tělesa	MAT 4
			určí chybějící rozměr s využitím obvodu nebo obsahu útvaru	MAT 4
		11	**využije kartézskou soustavu souřadnic a vektorovou algebru k řešení problému**	MAT 3
			využívá vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky	MAT 3
			použije a objasní pojmy vektor a jeho umístění v rovině, souřadnice vektoru, velikost vektoru ve vztahu k zadané situaci	MAT 3
			sčítá vektory a násobí vektor reálným číslem početně i graficky	MAT 3
			využije skalární součin k řešení dané úlohy (např. pro výpočet odchylky dvou vektorů, určení kolmých a kolineárních vektorů v rovině, výpočet fyzikálních veličin)	MAT 3

			využije operace s vektory, včetně skalárního a vektorového součinu) k řešení dané úlohy (např. pro výpočet odchylky dvou vektorů, určení kolmých a lineárně závislých vektorů, výpočet fyzikálních veličin)	MAT 3
			využije analytické vyjádření přímky v rovině	MAT 3
			vyjádří přímku v rovině obecnou rovnicí (i ve směrnicovém tvaru) a parametricky, navzájem je převádí a využívá je	MAT 3
			určí vzájemnou polohu daných přímek a průsečík různoběžek	MAT 3
			určí vzdálenost bodu od přímky, vzdálenost dvou rovnoběžek a odchylku dvou přímek	MAT 3
		12	**využije analytické vyjádření kružnice v rovině**	MAT 3
			vyjádří danou kružnici středovou nebo obecnou rovnicí, z dané rovnice kružnice určí střed a poloměr	MAT 3
			určí vzájemnou polohu přímky a kružnice	MAT 3
	Aplikace matematiky	1	**vyřeší problém z praxe a oboru vzdělání**	MAT 1, MAT 2, MAT 3, MAT 4
			matematizuje reálný problém	MAT 1, MAT 2, MAT 3, MAT 4
			modeluje reálnou situaci pomocí digitálních technologií	MAT 1, MAT 2, MAT 3, MAT 4
			s účelným využitím prostředků digitálních technologií vyřeší úlohu se vztahem k běžnému životu nebo oboru vzdělání	MAT 1, MAT 2, MAT 3, MAT 4
			posoudí výsledek řešení z hlediska správnosti postupu, splnění zadání, počtu řešení i věcného významu a své řešení obhájí	MAT 1, MAT 2, MAT 3, MAT 4

STE	Technická dokumentace		**čte, využívá a vytváří technickou dokumentaci, vč. CAD software (2D/3D)**	TAP 2
		1	dodržuje ve výkresové dokumentaci pravidla normalizace a standardizace, používá normalizované písmo, různé druhy čar a zásady pro jejich uplatnění; zobrazuje ve třech hlavních průmětech jednoduchá i složená geometrická tělesa	TAP 2
			uplatňuje zásady zobrazování a kótování v technických výkresech dle platných norem., dodržuje pravidla normalizace a standardizace; vytvoří technickou dokumentaci k zamýšlenému výrobku.	TAP 2
	Pohyb		**vyřeší běžné životní situace s využitím základních vztahů pro rovnoměrný a nerovnoměrný přímočarý pohyb**	FYZ 2
		1	vypočítá dráhu, rychlost a zrychlení při rovnoměrném a nerovnoměrném pohybu (při konstantním zrychlení)	FYZ 2
			řeší úlohy na skládání dvou pohybů v kolmých směrech	FYZ 2
			vysvětlí souvislost periody a frekvence při rovnoměrném pohybu po kružnici	FYZ 2
			vyřeší problémy pohybu těles s využitím Newtonových pohybových zákonů	FYZ 2
		2	užívá vztah mezi silou a zrychlením k řešení úloh	FYZ 2
			užívá zákon zachování hybnosti v úlohách z praxe (střelba, dokonale nepružná srážka těles, reaktivní pohon)	FYZ 2
			řeší rovnoměrný pohyb po kružnici (zatáčení automobilu, pohyb družic)	FYZ 2
			vyřeší základní mechanické problémy tuhého tělesa	FYZ 2
		3	užívá moment sil k objasnění činnosti jednoduchých strojů	FYZ 2
			uvede důsledky rotace těles v běžné praxi (setrvačníky – zachování energie a osy otáčení)	FYZ 2

		4	**používá tlak a vztlakovou sílu k vysvětlení silových poměrů v tekutinách**	FYZ 2
			počítá s tlakem a vztlakovou silou a vysvětlí jejich vliv na plování těles a proudění tekutin a jejich důsledky na jevy z praxe	FYZ 2
			vysvětlí plování a létání těles a proudění vzduchu na základě působících sil	FYZ 2
			vysvětlí kvalitativně princip proudění tekutiny v potrubí různého průřezu a jeho vliv na běžné jevy (stříkání hadicí, fixírka) a vliv proudění tekutin na odpor prostředí	FYZ 2
		5	**diskutuje a hodnotí užití mechaniky v technice**	FYZ 2
			uvede příklady užití mechaniky v technické praxi	FYZ 2
			vyhodnotí vhodnost užití mechanismů v běžné praxi	FYZ 2
	Teplo a teplota	1	**objasní souvislost tepla a teploty se změnou skupenství a rozměry těles**	FYZ 2
			vysvětlí kinetickou teorii stavby látek a kvalitativně popíše vztah mezi teplotou a rychlostí částic	FYZ 2
			popíše vliv teploty látky na její rozměry a uvede příklady z praxe (dilatační spáry, vůle přiléhajících součástek, anomálie vody, flexinol, nitinol)	FYZ 2
			vysvětlí důvod využívání vody v topných systémech a vliv tání ledu a vypařování vody na teplotu okolního vzduchu	FYZ 2
		2	**užívá základní zákonitosti termodynamiky**	FYZ 2
			vysvětlí vliv teploty na průběh chemických reakcí	FYZ 2
			vysvětlí zjednodušený tvar stavové rovnice ideálního plynu a její důsledky na běžné jevy z praxe (zavařování, tlakové nádoby, práce plynu ve válci motoru, meteorologické jevy)	FYZ 2

		3	**využívá poznatků z termodynamiky při práci s materiály, přístroji a obsluze strojů**	FYZ 2
			popíše rizika změny teplot při práci s materiály, přístroji a obsluze strojů způsobené termodynamickými jevy	FYZ 2
			posoudí energetickou náročnost běžných technologických procesů	FYZ 2
			uvede princip činnosti tepelných strojů (čtyřdobý, dvoudobý, proudový motor, tepelné čerpadlo) a objasní zákon zachování energie a jeho důsledky na jejich účinnost	FYZ 2
		4	**uvede vliv termodynamických jevů na živou přírodu**	FYZ 2
			posoudí vliv teploty na organismy	FYZ 2
			objasní význam termoregulace zvířat	FYZ 2
			posoudí důsledky zákona zachování energie na udržitelnost života organismů	FYZ 2
	Materiály	1	**rozliší technické materiály s ohledem na konkrétní potřeby a identifikuje materiály využívané při technických činnostech (dřevo, kovy, plasty, kompozity, pomocné látky)**	TAP 2
			rozliší základní typy dřeva, kovů, plastů a kompozitních materiálů	TAP 2
			vysvětlí využití různých materiálů ve stavebnictví – zejména v souvislosti s nízkoenergetickými a pasivními domy	TAP 2
		2	**rozlišuje vliv struktury pevných látek na jejich vlastnosti**	TAP 2
			popíše strukturu krystalických a amorfních látek a uvede rozdíly v jejich vlastnostech	TAP 2
			objasní vliv poruch na vlastnosti krystalických látek	TAP 2

			využije vlastnosti technických materiálů v souvislosti s různými technologickými postupy	TAP 2
		3	zvolí vhodný filament do 3D tiskárny – plast, bio-organický materiál, recyklovaný PLA, ABS či PETG	TAP 2
			odůvodní využitelnost konkrétních technických materiálů v umělecko-řemeslných činnostech (lípa, ocel, plast…)	TAP 2
			zkonstruuje/vyrobí produkt tak, aby jeho využitelnost/životnost na základě vhodné výrobní technologie nebyla nepřiměřeně limitována nevhodnou volbou materiálů	TAP 2
			vysvětlí, proč některé materiály nejsou vhodné pro obrábění (ruční, strojní, CNC, laserové)	TAP 2
		4	**objasní vliv chemického složení materiálů na jejich vlastnosti**	TAP 2
			uvede chemické složení běžně používaných materiálů a jejich vlastnosti	TAP 2
			posoudí vhodnost použití materiálu pro daný účel	TAP 2
		5	**popíše materiály biologického původu**	TAP 2
			uvede běžné materiály biologického původu, jejich výhody a nevýhody	TAP 2
			posoudí jejich vliv na životní prostředí a možnosti recyklace	TAP 2
	Změna a vztahy	1	**uvede a zdůvodní využitelnost polotovarů a komponentů pro výrobu/sestavení technických zařízení**	TAP 2
			popíše polotovary pro ruční a strojní obrábění materiálů a zdůvodní jejich vhodnost	TAP 2
			využívá spojovací materiál pro vytváření rozebíratelných i nerozebíratelných spojů (lepidla, šrouby, pájení, nýty)	TAP 2
		2	**modeluje základní tvary a proporce jednoduchých předmětů**	TAP 2

			navrhne model pro 3D tisk	TAP 2
		3	**sestaví algoritmus pro řešený problém**	TAP 2
			uvede vlastnosti algoritmů a aplikuje je při tvůrčích návrzích	TAP 2
			znázorní algoritmus pomocí vývojového diagramu	TAP 2
		4	**zpracovává polotovary s využitím technologie obrábění**	TAP 2
			používá ruční nářadí nebo výrobní stroje určené pro školní aplikace	TAP 2
			provádí údržbu nářadí nebo strojů	TAP 2
		5	**provede technologie montáže – sestavování a spojování součástí**	TAP 2
			sestaví s využitím jednotlivých komponent funkční výrobek nebo zařízení (robot, chytrá domácnost, jednoduchý dopravní prostředek…)	TAP 2
		6	**provede technologie povrchových úprav – nanášení ochranných povlaků.**	TAP 2
			provede za účelem ochrany materiálu a zvýšení estetické hodnoty povrchovou úpravu produktu	TAP 2
		7	**užívá vlastnosti kapalin**	TAP 2
			vysvětlí vliv povrchového napětí a smáčivosti včetně kapilarity v přírodě a technické praxi	TAP 2
		8	**objasní a využívá technologie chemické a fyzikálně chemické**	TAP 2
			vysvětlí princip krakování, tavení a lití, provede destilaci	TAP 2
		9	**objasní biochemické a potravinářské technologie**	TAP 2
			objasní principy kvasných procesů a jejich využití	TAP 2

	Vibrace a světlo		**vysvětlí mechanické kmitání a vlnění u běžných jevů**	FYZ 2
		1	popíše kmitání těles a mechanické vlnění a uvede příklady z praxe	FYZ 2
			vysvětlí kvalitativně vliv charakteristik oscilátoru na frekvenci kmitání a objasní podstatu a užití rezonance	FYZ 2
			propojuje fyzikální charakteristiky mechanického oscilátoru s fyzikálními charakteristikami zvuku včetně hudebních tónů, ultrazvuku a infrazvuku a jejich užití v technice i přírodě (komunikace živočichů, echolokace u zvířat, sonografie)	FYZ 2
		2	**vysvětlí vznik elektromagnetického vlnění a jeho využití pro předávání informací**	FYZ 2
			popíše vznik elektromagnetického vlnění a jeho zachycení na anténě	FYZ 2
			zjednodušeně popíše základní princip vysílání, přenosu a příjmu elektromagnetického signálu a jeho význam	FYZ 2
		3	**vysvětlí základní světelné jevy a uvede jejich praktické aplikace**	FYZ 2
			vysvětlí vliv struktury obalu atomu na spektrum elektromagnetického záření (spektrofotometrie, luminiscence, lasery)	FYZ 2
			vysvětlí na příkladech odraz, lom, polarizaci, ohyb a interferenci světla na tenké vrstvě (optická vlákna, holografie, LCD, elektronová mikroskopie, polopropustná skla, optické vrstvy na čočkách)	FYZ 2
			objasní fyzikální podstatu fotoelektrického jevu a jeho užití (fotodiody)	FYZ 2
		4	**použije zrcadla a čočky k zobrazování předmětů**	FYZ 2
			popíše jednoduchá optická zařízení k vytváření obrazu předmětů a vysvětlí jejich užití v přírodě i technice	FYZ 2
			vysvětlí funkci oka, krátkozrakost, dalekozrakost a uvede způsoby jejich kompenzace	FYZ 2

			užívá vhodné optické přístroje k pozorování organismů	FYZ 2
	Elektřina	1	**sestaví elektrický obvod s využitím spotřebiče a polovodičových součástek, vysvětlí činnost jednotlivých prvků obvodu**	FYZ 2
			měří elektrický proud a napětí ve stejnosměrném obvodu	FYZ 2
			vysvětlí na základě naměřených hodnot činnost jednotlivých prvků elektrického obvodu (rezistor, kondenzátor, usměrňovací dioda, fotodioda, tranzistor)	FYZ 2
			vysvětlí význam ochrany zdraví při práci s elektrickými zdroji na základě znalostí Ohmova zákona	FYZ 2
			vysvětlí závislost proudu ve stejnosměrném obvodu na připojeném napětí (Ohmův zákon)	FYZ 2
			vysvětlí význam jištění elektrických rozvodů v domácnosti a uvede zásady pomoci při zásahu elektrickým proudem	FYZ 2
		2	**vysvětlí vzájemný vztah elektrického proudu a napětí a magnetického pole a uvede jeho důsledky na běžnou praxi**	FYZ 2
			ukáže vznik magnetického pole kolem proudovodiče a uvede příklady jeho užití v praxi (elektromagnet, elmg. spínače, reproduktory, gravitační pole Země, elektromotory)	FYZ 2
			objasní elektromagnetickou indukci a Lenzův zákon	FYZ 2
			uvede příklady užití Elektromagnetické indukce a Lenzova zákona (generátory, příjem elmg. signálu, mikrofony, měřící přístroje a čidla, cívka, transformátor)	FYZ 2
		3	**objasní vliv elektřiny a magnetizmu na živé organismy**	FYZ 2
			uvede důsledky působení elektrického proudu na člověka	FYZ 2
			vysvětlí příklady užití elektromagnetizmu v diagnostice (MR, EKG, EEG,…)	FYZ 2

		4	**uvede a zdůvodní využitelnost součástek a komponentů pro výrobu/sestavení technických zařízení**	FYZ 2
			popíše základní elektrotechnické součástky, zejm. V souvislosti s robotikou a automatizací (chytrá domácnost, automatizace zahradní závlahy, automatizace hospodaření s vodou, zabezpečovací systémy)	FYZ 2
	Země a její ochrana	1	**rozlišuje jednotlivé skupiny prvků a jejich sloučenin, které pojmenovává a diskutuje jejich zařazení v profesním, v občanském i osobním životě**	ZPV 1
			osvojí si základní principy názvosloví anorganických a organických sloučenin	ZPV 1
			tvoří názvy a vzorce anorganických a organických sloučenin	ZPV 1
			vysvětlí rozdělení prvků na kovy, polokovy a nekovy a uvede jejich využití a využití jejich sloučenin v praxi	ZPV 1
		2	**matematicky vyjádří složení roztoků**	ZPV 1
			vyjadřuje složení roztoku různými způsoby	ZPV 1
			vypočítá složení roztoku	ZPV 1
		3	**objasní rozdělení chemických reakcí a uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a jejich využití v profesním, v občanském i osobním životě**	ZPV 1
			vysvětlí rozdělení chemických reakcí podle typu reagujících částic (protolytické reakce – neutralizace, redoxní reakce – redoxní vlastnosti kovů, galvanický článek, elektrolýza, chemické reakce jako zdroj energie) a uvede příklady jejich užití v praxi	ZPV 1
			aplikuje své znalosti při chemických analýzách	ZPV 1
		4	**diskutuje a analyzuje problémy životního prostředí**	ZPV 1
			diskutuje o základních ekologických pojmech	ZPV 1

			objasní historický vývoj vztahů člověka a prostředí	ZPV 1
			vysvětlí problémy životního prostředí v souvislosti s ochranou životního prostředí	ZPV 1
			diskutuje o problematice zdroje surovin a energie.	ZPV 1
			recykluje technické materiály a využívá recyklované materiály při vlastní tvorbě	ZPV 1
	Život		**charakterizuje základní skupiny organických chemických látek s důrazem na jejich využitelnost v profesním, v občanském i osobním životě**	ZPV 1
		1	vysvětlí rozdělení uhlovodíků a jejich derivátů (s důrazem na sloučeniny vyskytující se každodenním životě a technické praxi)	ZPV 1
			diskutuje z hlediska bezpečnosti o vlivu chemických sloučenin s toxickým účinkem na živý organismus a uvede jejich zdroje	ZPV 1
		2	**charakterizuje jednotlivé skupiny biochemicky významných látek a diskutuje význam těchto látek pro živé organismy**	ZPV 1
			vysvětlí rozdělení přírodních látek (peptidy, bílkoviny, sacharidy, lipidy) a jejich význam	ZPV 1
		3	**rozlišuje prokaryotické a eukaryotické buňky a specifikuje buňku rostlinnou a živočišnou**	ZPV 1
		4	**popíše základní metabolické dráhy buňky, jejich rozmnožování, aplikuje získané poznatky při objasnění fotosyntézy a proteosyntézy**	ZPV 1
			vysvětlí základní principy buněčného metabolismu	ZPV 1
			popíše fotosyntézu	ZPV 1
			vysvětlí proteosyntézu	ZPV 1
			popíše mitózu a meiózu	ZPV 1

Integrované STEM projekty	Projekty	1	**řeší projekty, které kombinují prvky vědy, technologie, inženýrství a matematiky a jsou obsahově zaměřené na uvedené okruhy STEM (např. návrh ekologických řešení, vývoj nových technologií, zlepšení infrastruktury apod.)**	APS 1, DVT 1, ZPV 1, FYZ 2, DVT 2, TAP 2
			sbírá, zpracovává a vyhodnocuje a využívá data	APS 1, DVT 1, ZPV 1, FYZ 2, DVT 2, TAP 2
			aktivně využívá vhodné digitální technologie a nástroje umělé inteligence, přitom se bezpečně pohybuje v digitálním prostředí	APS 1, DVT 1, ZPV 1, FYZ 2, DVT 2, TAP 2
			čte, využívá a vytváří technickou dokumentaci, včetně CAD software (2D/3D)	DVT 2, TAP 2
			správně užívá veličiny a jednotky soustavy SI a vztahy mezi nimi	DVT 1, FYZ 2, DVT 2, TAP 2
			diskutuje o pokroku a trendech současné vědy a hodnotí je	APS 1, DVT 1, ZPV 1, FYZ 2, DVT 2, TAP 2
Společenskovědní a humanitní vzdělávání	Svět v souvislostech	1	**charakterizuje proces vzniku občanské společnosti a vývoje lidských a občanských práv na historickém pozadí revolucí konce 18. a průběhu 19. století**	HIK 1
			objasní význam Deklarace nezávislosti, dodatku Ústavy USA a Listiny svobod pro ochranu práv a svobod občana	HIK 1
			vysvětlí vliv francouzské revoluce konce 18. st. na události v USA a Evropě 19. století	HIK 1
			objasní proces demokratizace volebních systému v evropských monarchiích	HIK 1
			charakterizuje mnohonárodní Habsburskou monarchii z hlediska zájmů jejích součástí	HIK 1
			vysvětlí proces formování evropských národů v moderním slova smyslu	HIK 1
			uvede a popíše příklady porušování Všeobecné deklarace lidských práv [OSN 1948] v současném světě	HIK 2

		charakterizuje vliv vědeckého poznání a technického pokroku od průmyslové revoluce do současnosti na změny společnosti i sociální svobody a postavení jedince	HIK 1, HIK 2
		vysvětlí vliv vědeckého poznání a technické a průmyslové modernizace společnosti na změny ve společnosti	HIK 1, HIK 2
		popíše význam průmyslové revoluce pro vznik nových společenských vrstev a jejich vzájemné vztahy	HIK 1, HIK 2
	2	charakterizuje sociální změny a změny v postavení žen a dětí v průběhu 19. a 20. století	HIK1
		objasní s využitím příkladů význam vzdělávání pro postavení jedince ve společnosti v minulosti i současnosti	HIK 1, HIK 2
		uvede a popíše příklady pozitivního vlivu výsledků vědy a techniky na jednotlivce i společnost	HIK 1, HIK 2
		uvede a popíše příklady zneužití výsledků vědy a techniky při válečných konfliktech 20. a 21. století	HIK 1, HIK 2
		vysvětlí dopady vědecké a technické modernizace na polarizaci společnosti	HIK 1, HIK 2
		interpretuje události světových válek z pohledu vztahů mezi velmocemi a snah o následnou demokratizaci společnosti	HIK 1, HIK 2
		vysvětlí na pozadí koloniální expanze velmocí a mezinárodního vývoje 19. století vznik problémů rozděleného světa vedoucího k první světové válce	HIK 1
	3	charakterizuje politické a společenské uspořádání meziválečného Československa s akcentem na základní rysy demokracie	HIK 1
		objasní na pozadí událostí 2. světové války pojmy fašismus, nacismus, antisemitismus, holocaust, diktatura proletariátu, komunistický totalitarismus	HIK 2

	vymezí na pozadí výsledků druhé světové války a vývoje druhé poloviny 20. století současné rozdělení světa a postavení velmocí	HIK 2
	vysvětlí s využitím poznatků o studené válce rozpad sovětského bloku a jeho důsledky	HIK 2
4	**využívá poznatky o rozmanitosti současného světa i snah o integraci**	ZSV 1, ZEM 2
	charakterizuje s využitím map rozmanitost soudobého světa, nejvýznamnější velmoci a rozvojové země, civilizační sféry a kultury, jejich vztahy a problémy	ZEM 2
	posoudí postavení České republiky v Evropě a v soudobém světě	ZEM 2
	charakterizuje na historickém pozadí specifické geopolitické rysy středoevropského prostoru	ZEM 2
	popíše příklady mezinárodní integrace ČR a diskutuje o jejím významu	ZSV 1, ZEM 2
	charakterizuje současné cíle EU, posoudí vliv občanů zemí sdružených v EU na její politiku, priority a zajištění občanských práv	ZSV 1, ZEM 2
	vysvětlí funkci a činnost OSN a NATO v reflexi současných mezinárodních konfliktů a možností bezpečnostní záruky pro demokratický vývoj společnosti	ZSV 1, ZEM 2
5	**charakterizuje globální problémy soudobého světa ze společenského, náboženského, politologického a ekologického pohledu**	ZEM 2
	popíše základní globální ekonomické a sociální problémy lidstva a objasní příčiny jejich vzniku	ZEM 2
	zformuluje a obhájí svůj názor na to, proč je důležité zabývat se udržitelným řešením koncepce rozvoje z pohledu globálních ekologických problémů	ZEM 2
	analyzuje historické náboženské kořeny vybraných globálních problémů, které se opírají o monoteická náboženství a vyúsťují ve fundamentální podobě k terorismu, válkám, konfliktům, sporům a migraci lidí ze zemí konfliktů a nesvobody	ZEM 2

		charakterizuje moderní politický extremismus, diktatury a autoritativní režimy, zbrojení, terorismus a mezinárodní kriminalitu	ZEM 2
Člověk v lidském společenství	1	**charakterizuje společnost, společenské role a posoudí význam příslušnosti ke společenským skupinám**	HIK 1, HIK 2
		zhodnotí význam příslušnosti k obci, národu, státu, náboženství, kulturnímu okruhu, genderu	HIK 1, HIK 2
		rozliší historické kořeny nábožensky a rasově motivovaných konfliktů a jejich dopady na společnost 20. a 21. století	HIK 1, HIK2
		postihne setrvačnost i změny genderových rolí v minulosti i v současném světě	HIK 1, HIK2
		vysvětlí společné a odlišné rysy různých kulturních okruhů postihne setrvačnost i změny genderových rolí v minulosti i v současném světě	HIK 1, HIK2
		charakterizuje strukturu společnosti z různých úhlů pohledu (etnický, náboženský, ekonomický, sociální...)	HIK 1, HIK2
		navrhuje způsoby, kterými lze předcházet problémům v soužití různých skupin společnosti nebo je minimalizovat	HIK 1, HIK2
	2	**vysvětlí význam historické zkušenosti pro současnou společnost**	HIK 1, HIK2
		rozliší příčiny i následky vzniku různých typů konfliktů v minulosti i současnosti	HIK 1, HIK2
		porovná měnící se ničivost válečných konfliktů a dopady na civilní obyvatelstvo v historických souvislostech	HIK 1, HIK2
		čte s porozuměním vybrané historické dokumenty	HIK 1, HIK2
		vysvětlí důležitost možnosti přístupu k informacím pro život člověka v minulosti a současnosti	HIK 1, HIK2
		porovná možnosti přístupu k informacím v totalitních a demokratických politických systémech	HIK 1, HIK2

		charakterizuje na příkladech z dějin 20.–21. století omezování veřejnosti v přístupu k informacím a posoudí jeho oprávněnost	HIK 1, HIK2
	3	**posoudí historickou podmíněnost nerovností mezi lidmi a jejich projevy v současnosti**	HIK 1, HIK2
		porovná formy spolupráce společenských skupin v minulosti a současnosti	HIK 1, HIK2
		charakterizuje klíčové dějinné události spjaté s ovládáním člověka člověkem	HIK 1, HIK2
		porovná sociální nerovnost v různých vybraných částech světa	HIK 1, HIK2
		vysvětlí vliv vzniku koloniální soustavy a dekolonizace na nerovnosti mezi lidmi	HIK 1, HIK2
		posoudí existenci nerovností v současné české společnosti, vysvětlí jejich vznik a představí návrhy na jejich řešení	HIK 1, HIK2
	4	**vysvětlí a uplatňuje principy, hodnoty a projevy demokracie**	HIK 1, ZSV 1
		popíše vznik antické demokracie, posoudí její limity a vysvětlí její význam pro vznik moderní demokracie	HIK 1, ZSV 2
		charakterizuje principy a hodnoty, na kterých je postavena současná demokratická společnost	HIK 2, ZSV 1
		navrhuje způsoby, kterými může jednotlivec ovlivňovat dění v demokratickém státu	ZSV 1
		vysvětlí zásadní rozdíly mezi totalitním a demokratickým fungováním státu minulosti i současnosti	HIK 1, HIK 2, ZSV 1
		charakterizuje s využitím příkladů fungování současných totalitních společností	HIK 2, ZSV 1
		uvádí příklady jevů a procesů ohrožujících demokracii a objasní jejich nebezpečnost	HIK 2, ZSV 1
	5	**posoudí smysl filozofie a etiky pro život člověka a společnosti**	HIK 1, HIK 2, ZSV 2
		charakterizujte předmět zájmu filozofie a etiky (objasní, jakými otázkami se zabývá filozofie a etika)	ZSV 2

		vysvětlí význam a vliv (odkaz) vybraných myslitelů minulosti pro současný svět	HIK1
		charakterizuje na příkladech vnímání svobody, pravdy, krásy/ošklivosti a vztahu člověka a společnosti v minulosti i současnosti	HIK1
		posoudí vliv faktorů působících na vytváření životních postojů a hodnot člověka	HIK1
		zhodnotí vliv médií na život člověka a společnosti v historické perspektivě a jejich schopnost tomuto vlivu odolat	HIK 1, HIK 2
		vysvětlí zodpovědnost každého člověka za své jednání, názory a postoje vůči ostatním lidem	ČJL 3
		představí a v diskusi argumentačně obhajuje vlastní filozofické a etické přesvědčení	ČJL 3
Člověk jako občan	1	**orientuje se v politickém systému České republiky**	ZSV 1
		vymezí předmět zájmu politologie a s porozuměním užívá její základní terminologii	ZSV 1
		rozliší postavení a pravomoci moci výkonné, zákonodárné a soudní;	ZSV 1
		vysvětlí postavení a pravomoci orgánů státní správy a samosprávy;	ZSV 1
		rozumí systému základních a vyšších územních samosprávných celků s jejich geograficko-historickými charakteristikami	HIK 1, HIK 2
		objasní na příkladech aktuálního dění funkci a význam politických stran	ZSV 1
		zpracuje základní informace a podmínky o udělení státního občanství a uvádí práva, která získá občan cizího státu trvale žijící na území ČR	ZSV 1
	2	**zaujímá aktivní postoj k politickému a společenskému dění**	ZSV 1
		hodnotí kriticky mediální obsahy s politickým a společenským obsahem	ZSV 1
		podporuje svobodný přístup k informacím a vyhledává informační zdroje podle základních kritérií kvality	ZSV 1

		navrhuje způsoby, kterými může jednotlivec přispět k řešení politických a společenských problémů	ZSV 1
		posoudí potenciální rizika pro klidné soužití v současné společnosti a jejich možné dopady	ZSV 1
		porovná politické programy a chování politických stran a vysvětlí úlohu opozice	ZSV 1
		posoudí vliv mezinárodních vztahů na vnitřní politiku státu, politických stran a hnutí a dalších subjektů	ZSV 1
		uvádí a zdůvodní možnosti vlastní angažovanosti v politickém a společenském prostředí	ZSV 1
		uvědomuje si, že jeho názory mohou být ovlivňovány algoritmy sociálních skupin a sítí	ZSV 1
	3	**uplatňuje své volební právo a rozumí jeho historickým proměnám**	HIK 1, HIK 2
		vysvětlí rámcově vývoj volebních práv od minulosti k současnosti se zřetelem k českému prostředí	ZSV 1
		charakterizuje rozdíly mezi volbami za první republiky, komunismu a současností	ZSV 1
		rozlišuje úrovně voleb v České republice	ZSV 1
		rozumí rozdílu mezi právem volit a právem být volen	ZSV 1
		uplatňuje aktivně po dosažení plnoletosti své volební právo	ZSV 1
	4	**zaujímá kritické postoje k projevům politického radikalismu, extremismu a terorismu**	HIK 2
		objasní a prosazuje nepřijatelnost propagace hnutí omezujících práva a svobody jiných lidí	HIK 2
		rozlišuje extremistické znaky a postoje v současném světě na pozadí jejich historického vzniku	HIK 2
		charakterizuje s využitím příkladů z minulosti genocidu	HIK 2

		rozeznává projevy náboženského extremismu	HIK 2
		rozlišuje v současném politickém životě naší i evropské společnosti projevy politického radikalismu a extrémismu a vysvětlí jejich nebezpečnost	HIK 2
		obhajuje a prakticky prosazuje nepřijatelnost užívání extrémistické symboliky	HIK 2
	5	**zaujímá odpovědné občanské postoje ve společnosti**	ZSV 1
		diskutuje o odpovědnosti občana a uplatňování jeho práv a povinností v místě bydliště s případnou spoluúčastí na politickém rozhodování	ZSV 1
		uplatňuje v životě ctnosti charakteristické pro demokratickou společnost	ZSV 1
		zapojuje se podle možností do aktivit občanské společnosti, dárcovství, charity a dobrovolnictví	ZSV 1
		jedná v běžném životě v duchu udržitelného rozvoje	ZSV 1
		prosazuje odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí	ZSV 1
		respektuje práva menšin, ctí národnostní a evropskou identitu a multikulturní soužití	HIK2, ZSV 1
		vyhledává různé typy nevládních organizací (sdružení, církve, nadace…) v místě bydliště a rozlišuje jejich zaměření	ZSV 1
Člověk a právo	1	**vysvětlí principy českého právního systému (řádu)**	ZPR 2
		objasní rozdíly mezi soukromým a veřejným právem	ZPR 2
		rozlišuje a charakterizuje různá právní odvětví (občanské, obchodní, pracovní, ústavní, trestní, správní, finanční, živnostenské právo)	ZPR 2
		popíše soustavu soudů v ČR a vysvětlí předmět jejich činnosti	ZPR 2
		přiřadí konkrétní situace k příslušným právním odvětvím a vyhledá možnosti jejich řešení	ZPR 2

			vyhledá informace na Portálu veřejné správy	ZPR 2
		2	**dovede se s využitím historického poznání orientovat v systému právních dokumentů**	ZPR 2
			rozlišuje právní dokumenty podle právní síly	ZPR 2
			charakterizuje vznik, vývoj a současnou podobu Ústavy ČR	ZPR 2
			vysvětlí, kdo může být autorem právního předpisu (Parlament, vláda, prezident, orgán úřední správy, ČNB, kraj, obec)	ZPR 2
			popíše proces vzniku právních předpisů na jednotlivých úrovních	ZPR 2
			objasní vztah mezinárodního, evropského a českého práva	ZPR 2
			vyhledá informace v základních zákonných a podzákonných normách minulosti i současnosti	ZPR 2
		3	**aplikuje práva a povinnosti občana ve vztahu k vybraným právním předpisům**	ZPR 2
			vysvětlí, kdy je člověk způsobilý k právním úkonům a má trestní odpovědnost	ZPR 2
			popíše, jaké závazky vyplývají z běžných smluv, na příkladu ukáže možné důsledky vyplývající z neznalosti smlouvy včetně jejich všeobecných podmínek	ZPR 2
			vysvětlí problematiku práva v oblasti duševního vlastnictví	ZPR 2
			popíše práva a povinnosti mezi dětmi a rodiči, mezi manželi; vysvětlí, kde může o této oblasti hledat informace nebo získat pomoc	ZPR 2
			objasní postupy vhodného jednání v případech, dostane-li so do situace svědka nebo oběti trestných činů/přestupků v oblasti násilí včetně šikany, vydírání, korupce apod.	ZPR 2
			dovede aktivně řešit situace v oblasti obrany spotřebitelských zájmů	ZPR 2
			vysvětlí možnosti založení fyzické / právnické osoby v souladu s platnou legislativou	ZPR 2

	řeší aktivně životní právní a úřední situace	ZPR 3
	navrhuje postupy pro zařizování právních a úředních záležitostí v běžných životních situacích	ZPR 3
	vysvětlí na příkladech běžných životních situaci průběh občanského soudního řízení	ZPR 3
	vysvětlí práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele	ZPR 3
	vysvětlí na konkrétním příkladu průběh trestního soudního řízení	ZPR 3
4	charakterizuje oblast působnosti osob poskytujících právní služby (advokát, notář, exekutor)	ZPR 3
	prokáže porozumění textům právního či úředního charakteru, se kterým se dostává běžně do kontaktu	ZPR 3
	vytvoří/vyplní úřední písemnost nezbytnou pro řešení konkrétní životní situace	ZPR 3
	vyhledá zdroje důvěryhodných a aktuálních informací pro řešení konkrétních životních situací	ZPR 3
	vysvětlí rizika vyplývající z užití neaktuálních předpisů, informací a vzorů v digitálním prostředí	ZPR 3
	objasní význam lhůt v právních úkonech	ZPR 3
	prokáže porozumění základním lidským právům a svobodám a dodržuje je	ZSV 1
	charakterizuje základní lidská práva a svobody v Ústavě České republiky a Listině základních práv a svobod	ZSV 1
5	uvádí příklady porušování lidských práv a svobod	ZSV 1
	vysvětlí možnosti obrany proti porušování lidských práv a svobod v konkrétních životních situacích	ZSV 1
	vysvětlí podstatu funkce veřejného ochránce práv (ombudsmana)	ZSV 1

			charakterizuje mezinárodní organizace chránící lidská práva	ZSV 1
			vysvětlí způsoby porušování lidských práv a svobod v naší poválečné minulosti	ZSV 1
			vystupuje aktivně proti porušování lidských práv a svobod	ZSV 1
	Člověk, ekonomie a podnikání		**zpracuje podklady související s podnikáním**	ZEK 1
			připraví podnikatelský záměr	ZEK 1
			sestaví zakladatelský rozpočet	ZEK 1
		1	zkalkuluje cenu zboží nebo služby	ZEK 1
			vysvětlí na příkladu základní povinnosti podnikatele vůči státu a zaměstnancům	ZEK 1
			vede daňovou evidenci	ZEK 1
			vysvětlí na příkladech etiku v podnikání	ZEK 1
			řídí realizaci jednoduchého projektu	ZEK 1
			naplánuje aktivity projektu	ZEK 1
			navrhne rozpočet projektu vzhledem k navrženým aktivitám	ZEK 1
		2	stanoví základní ukazatele a sleduje jejich naplňování	ZEK 1
			vede projektový tým	ZEK 1
			uvede, jak by řešil krizové situace v projektu	ZEK 1
			vyhodnotí úspěšnost projektu	ZEK 1
			aplikuje ekonomické teorie v osobním a profesním životě	ZEK 1
		3	vysvětlí základní ekonomické otázky	ZEK 1

			vysvětí stanovení rovnovážné ceny na dokonalém i nedokonalém trhu	ZEK 1
			charakterizuje výrobní faktory a vysvětlí hranici produkčních možností a náklady obětované příležitosti	ZEK 1
			uvede nejdůležitější makroekonomické pojmy a vliv jejich výše na kvalitu života a podnikání v daném státě	ZEK 1
			vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže, jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům	ZEK 1
			uvede hlavní výhody a nevýhody mezinárodního obchodu a vliv ochranářských opatření na ekonomickou situaci dané země	ZEK 1
		4	**rozhoduje o řešení životních potřeb s ohledem na rodinný a osobní rozpočet**	ZEK 2
			rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti	ZEK 2
			navrhne řešení schodkového rozpočtu a uvede rizika spojená s neřešením této situace	ZEK 2
			posoudí nabídky nejrůznějších typů úvěrů od bankovních i nebankovních subjektů, způsobů jejich zajištění a uvede rizika využití jejich služeb	ZEK 2
			uvede, jak řešit předlužení	ZEK 2
			vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN	ZEK 2
			uvede možné investiční příležitosti, posoudí jejich rizika a míru výnosnosti v čase	ZEK 2
			vysvětlí nejobvyklejší produkty pojišťovacího trhu a vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby	ZEK 2
			uvede, jak se může průměrný občan zajistit na stáří	ZEK 2

			vyhotoví vybraná daňová přiznání na základě poznatků o daňové soustavě	ZEK 2
			vysvětlí úlohu daní ve státním rozpočtu	ZEK 2
			charakterizuje nejčastější daně v České republice	ZEK 2
		5	provede jednoduchý výpočet daní z příjmu fyzické osoby	ZEK 2
			vyhotoví daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob	ZEK 2
			vyhotoví jednoduchý výpočet zdravotního a sociálního pojištění	ZEK 2
			vyhotoví a zkontroluje daňový doklad	ZEK 2
			aplikuje v praxi marketingové poznatky	ZEK 2
			uvede nejčastěji používané marketingové nástroje	ZEK 2
			navrhne propagační nástroje organizace (logo, leták, slogan, vizitku, ad.)	ZEK 2
		6	uvede klady a zápory marketingové kampaně velké obchodní společnosti, kterou v nedávné době zaznamenal	ZEK 2
			navrhne jednoduchou reklamní kampaň s ohledem na cílovou skupinu zákazníků firmy se speciálním důrazem na reklamu na sociálních sítích	ZEK 2
			uvede, jak by vyhodnotil efektivitu marketingové kampaně	ZEK 2

Přehled hodinové dotace vzdělávacích oblastí ŠVP a srovnání s požadavky RVP

Vyučovací jednotky	Vzdělávací oblasti						
	Všeobecně vzdělávací základ				Disponibilní složka		Celkem
	Osobnostní rozvoj[2]	Komunikační a jazykové vzdělávání	STEM	Prakticky orientované vzdělávání[3]	Všeobecné vzdělávání	Oborová orientace	
Český jazyk a literatura	33	322			29		**384**
Anglický jazyk[4]		384					**384**
Německý jazyk/Francouzský jazyk[5]		264					**264**
Matematika			322		33		**355**
Tělesná výchova	256						**256**
Historie a kultura				132			**132**
Základy společenských věd	33			99			**132**
Základy ekonomiky				132			**132**
Aplikační software			33		33		**66**
Psaní všemi deseti	66						**66**
Péče o zdraví	66						**66**
Fyzika			66				**66**

[2] a **vzdělávání ke zdraví, bezpečí a produktivnímu pracovnímu životu**
[3] **společenskovědní a humanitní**
[4] Cizí jazyk
[5] Další cizí jazyk

Základy přírodních věd			66				**66**
Technické aplikace			66				**33**
Zeměpis				33	33		**66**
Základy práva				99			**99**
Kariérové vzdělávání	66						**66**
Dny vědy a techniky			33		33		**66**
Vizuální tvorba a kultura					66		**66**
Hudební aktivity							
Informatika					66		**66**
Finanční gramotnost							
Písemná a elektronická komunikace					66		**66**
Debatní seminář							
Konverzace v anglickém jazyce					66		**66**
Cvičení z matematiky							
Tvůrčí psaní					66		**66**
Rétorika a komunikační dovednost							
Konverzace v anglickém jazyce					58		**58**
Cvičení z matematiky							
Literární seminář					58		**58**
Historický seminář							

Konverzace v německém jazyce					58		**58**
Konverzace ve francouzském jazyce							
Oborový projektový seminář					124		**124**
Odborná praxe					72		**72**
Příprava na VŠ					58		**58**
Seminář k maturitní práci					58		**58**
EKO blok							
Finanční účetnictví						190	**190**
Finance						124	**124**
Podnikání						66	**66**
Digitální společnost						66	**66**
Hospodářský zeměpis						66	**66**
Daně a pojištění						58	**58**
Marketing a management						58	**58**
Praktické účetnictví						58	**58**
SVS blok						**nebo**	
Kulturní a sociální antropologie						124	**124**
Sociální činnost						124	**124**
Sociální pedagogika						124	**124**
Digitální společnost						66	**66**

Psychologie						66	**66**
Politologie						66	**66**
Filozofie						58	**58**
Právo ve státní sféře						58	**58**
Celkem za studium	**520**	**970**	**586**	**495**	**665**	**998**	**4234**
Celkem za studium dle RVP	**512**	**960**	**544**	**480**	**640**	**960**	**4096**

Popis vyučovacích jednotek

Následující část dokumentu obsahuje podrobné popisy jednotlivých vyučovacích jednotek, do kterých je vzdělávací obsah rozčleněn. Jedná se o vyučovací předměty, vzdělávací moduly a stáž. Tyto jednotky jsou systematicky uspořádány do jednotlivých ročníků, přičemž specifickou organizační formu představují právě moduly a stáž.

- **Vyučovací předměty** jsou vyučovány kontinuálně podle týdenního rozvrhu.
- **Vzdělávací moduly** realizované **v rámci předmětu Český jazyk a literatura** tvoří integrovanou součást výuky a jsou zařazeny do jednotlivých ročníků následovně:
  - **1. ročník:** Jazykový systém, jeho vývoj a aplikace v jazykové praxi; Kapitoly z dějin umění do konce 19. století; Kultivovaný mluvní projev, stylistická tvorba a analýza textu; Současná literatura a další druhy umění.
  - **2. ročník:** Analýza, interpretace a kritické hodnocení neuměleckých textů a informací; Jazyková kultura, vědomá komunikace a aplikace teoretických poznatků v praxi; Kapitoly z dějin literatury a dalších druhů umění do konce 19. století.
  - **3. ročník:** Etický a sociální rozměr textů, obrana proti manipulaci; Jazykové prostředky a komunikační situace; Kapitoly z dějin literatury a dalších druhů umění 20. století; Kapitoly z dějin literatury a dalších druhů umění do konce 19. století.
  - **4. ročník:** Kapitoly z dějin umění do konce 19. století; Současná literatura a další druhy umění; Souvislé a koherentní texty; Systém jazyka a pravopis v komunikační praxi
- **Vzdělávací modul Dny vědy a techniky** je realizován blokově s dočasnou úpravou běžného rozvrhu. Probíhá buď formou pěti samostatných tematických dnů v průběhu školního roku, nebo souvisle v rámci jednoho celého týdne.
- **Stáž (Odborná praxe)** je organizována taktéž blokově v souvislé délce dvou týdnů mimo školu. Bezprostředně na ni navazuje jeden vyhrazený den určený k prezentaci, sdílení a obhajobě získaných zkušeností.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Jazykový systém, jeho vývoj a aplikace v jazykové praxi – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 24 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Veronika Chvojková, Mgr. Andrea Gärtnerová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - vyjadřuje se srozumitelně v mluveném i psaném projevu
   - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty různých typů
   - využívá základní jazykové prostředky vhodně vzhledem ke komunikační situaci
   - formuluje jednoduchý názor a vhodně ho obhajuje
   - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
   - uplatňuje základní pravopisná pravidla
   - vytváří jednoduchá souvislá mluvená i psaná sdělení
   - porovnává různé texty
   - vyhledává informace v textu a pracuje s nimi
   - využívá znalosti o jazyce při tvorbě vlastních sdělení
   - využívá různé zdroje informací a kriticky je posuzuje

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Tento modul je pevnou součástí vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura 1. ročníku. Jeho koncepce vychází z očekávaných výsledků učení RVP pro všeobecná lycea a organicky propojuje hluboké teoretické porozumění jazyku jako dynamickému systému s jeho bezprostředním, vědomým uplatňováním v každodenní komunikační praxi. Modul vede žáky k pochopení vztahu mezi jazykem, lidským myšlením a celospolečenským vývojem, přičemž představuje mateřský jazyk jako nositele kulturní identity, který se v čase neustále proměňuje a diferencuje.
   V systémové rovině se žáci seznamují se znakovou podstatou jazyka, jeho vrstvami a základními etapami historického vývoje češtiny, včetně jejího zařazení do evropského a slovanského kontextu a zhodnocení vlivu cizích jazyků. V rovině praktické aplikace se modul zaměřuje na upevňování, rozšiřování a aktivní využívání dovedností odvozených od znalostí jazykové normy, pravidel pravopisu, spisovné výslovnosti, tvarosloví, slovotvorby a skladby v mluvených i psaných projevech. Klíčový důraz je kladen na systematickou práci s chybou, rozvoj schopnosti samostatné editace a transformace textu, odstraňování stylistických či gramatických nedostatků a na rozvoj kritického přístupu k současným jazykovým trendům, včetně vlivu médií, digitální komunikace a nástrojů generujících texty. Žáci se učí suverénně a efektivně pracovat s normativními i lingvistickými příručkami v tištěné i elektronické podobě a systematicky kultivovat svůj vlastní jazykový projev.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:

Využívá teoretické poznatky a poučky z jazykové výchovy v běžné jazykové praxi a na reálné výstupy.

- Používá funkčně základní jazykovědnou terminologii různých odborností.
- Udržuje soustavně vysokou jazykovou kulturu svých psaných i mluvených projevů.
- Opravuje a edituje případné nedostatky a chyby vlastních i cizích psaných projevů na základě získaných poznatků a s využitím příruček.
- Využívá aktivně a samostatně tištěné i elektronické jazykové příručky.
- Důsledně dodržuje pravidla českého pravopisu a zásady spisovné výslovnosti.
- Uplatňuje tvaroslovné, slovotvorné, morfematické a syntaktické principy a pravidla odpovídající konkrétní komunikační situaci při recepci i produkci textů.

Využívá při studiu výsledky současného stavu vědění o jazyce.

- Zařadí češtinu a další jazyky spolehlivě do soustavy jazyků.
- Posoudí s využitím konkrétních příkladů vliv cizích jazyků na češtinu v historickém i současném kontextu.
- Vyhledá a kriticky zpracuje informace o zákonitostech vývoje českého jazyka.
- Rozezná použití obrazných jazykových prostředků a vnímá jejich případnou kulturní podmíněnost.

Efektivně týmově spolupracuje

- reflektuje různé role ve skupině a vyhodnocuje své zapojení
- vede skupinovou práci a využívá zpětnou vazbu ke zvýšení efektivity
- podporuje ostatní členy týmu v jejich úspěšném zapojení

Posuzuje možnosti a meze běžného uživatelského použití nástrojů generujících texty.

- Vyhodnocuje kriticky relevantnost informací v psaném i mluveném textu a porovnává data z různých tištěných i elektronických zdrojů.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kulturní
- komunikační
- sociální a osobnostní
- k učení
- k řešení problémů
- k podnikavosti a pracovní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Jazyk jako systém a prostředek komunikace (znakový systém, vztah jazyk – myšlení – komunikace, funkce jazyka jako sdělovací, expresivní, apelová…)

- Struktura národního jazyka, jeho vrstvy a role ve společnosti.
- Základní etapy vývoje češtiny, zařazení do soustavy jazyků a historický vliv cizích jazyků na její vývoj.
- Jazykové změny a současnost (přirozený vývoj jazyka, vliv médií a digitální komunikace, přejímání slov jako anglicismy apod., nástroje generující texty, jazyk a manipulace).

- Jazyková kultura a norma (vztah jazyková norma × úzus, kodifikace jazyka, spisovný a nespisovný jazyk v psaném a mluveném projevu).

Pravidla českého pravopisu, jeho zvláštnosti, odchylky a uplatňování základních i pokročilých pravopisných pravidel.

- Pravidla správného používání, psaní a výslovnosti slov přejatých, slov cizího původu, vlastních jmen a slov nesklonných.

Tvoření slov, morfematika a slovotvorba, plnovýznamovost / neplnovýznamovost slov, jednoznačnost a mnohoznačnost slovní zásoby.

- Mluvnické kategorie, tvaroslovné principy a jejich praktické uplatnění v textech

Skladba a syntaktické principy

- Věta jednoduchá a souvětí
- Interpunkční pravidla

Struktura textu

- Odstavce
- Přehlednost textu
- Návaznost sdělení s ohledem na styl textu (formální × neformální) a komunikační situaci

5. Vzdělávací strategie

- výklad doplněný řízenou diskusí nad funkcí jazyka, jeho rovinami, historickými proměnami a vlivem současných médií
- práce s autentickými ukázkami historických i současných textů a interpretace starších jazykových podob v přiměřené míře
- porovnávání jazykových jevů v různých časových obdobích a analýza jazykových prostředků v konkrétních textech
- práce s příklady z běžné moderní komunikace (sociální sítě, média, reklama)
- intenzivní práce s jazykovými příručkami (tištěnými i online) při vyhledávání informací a řešení jazykových úloh
- řešení problémových jazykových úloh a tematických souborů úloh zaměřených na rozvoj a ověřování jednotlivých jevů (pravopis, význam, užití, tvarosloví, skladba) s následnou analýzou vyučujícím
- praktické opravy, úpravy a editace textů, systematická práce s chybou a transformace jazykových prostředků
- práce s pracovními listy, řešení testů a úkolů v digitálním prostředí s využitím digitálních materiálů
- krátké aplikační úkoly (úprava textu, vysvětlení jevu, srovnání variant) vedoucí žáky k formulaci vlastních závěrů
- samostatná nebo skupinová projektová práce s tematikou uplatnění vybrané jazykové problematiky v konkrétních situacích s prezentací a posouzením jazykové správnosti vybraného útvaru
- samostatné či skupinové projekty s využitím nástrojů generujících texty a kritickým posouzením výhod/nevýhod jejich zapojení
- sdílení vytvořených textů ve třídě a poskytování okamžité učitelské i vrstevnické zpětné vazby k výkonu žáka

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:
- tvorba vlastních textů a krátké psané úkoly
- krátký mluvený projev (prezentace tématu)
- pracovní listy a aplikační cvičení během výuky
- řešení problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti a analýze textů
- sledování zapojení do výuky, řízené diskuse a projevů ve skupině
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:
- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační)
- komplexní pracovní list nebo projekt
- závěrečný výstup tematického celku a prezentace projektu či referátu
- tematické písemné práce, stylizační práce a analýza textu s komentářem

Reflexe:
- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci
- hodnoticí list ke skupinové práci

2. Kritéria hodnocení

Žák je hodnocen na základě komplexního posouzení míry naplnění očekávaných výsledků učení, a to jak v oblasti teoretického porozumění jazykovému systému a jeho vývoji, tak v oblasti samostatné a bezchybné aplikace těchto poznatků v jazykové praxi.

V rovině systémové a historické se hodnotí schopnost žáka orientovat se v jazykových rovinách, zařadit český jazyk do soustavy jazyků, vysvětlit základní vývojové zákonitosti češtiny a uvést historické i současné jazykové jevy (včetně vlivu médií či cizích slov) do souvislostí na konkrétních příkladech. V rovině aplikační je posuzována úroveň zvládnutí pravidel českého pravopisu, spisovné výslovnosti, tvarosloví a skladby v mluveném i psaném projevu. Klíčovým kritériem je žákova schopnost samostatně identifikovat gramatické, slovotvorbové či stylistické chyby v textu, logicky zdůvodnit jejich podstatu a úspěšně je opravit s využitím tištěných i online normativních příruček. Hodnotí se také schopnost upravit strukturu a návaznost textu pro zvýšení jeho srozumitelnosti a kriticky zhodnotit textové výstupy generované umělou inteligencí.

Výsledná klasifikace je syntézou průběžného hodnocení (aktivita v hodinách, dílčí pravopisná a jazyková cvičení, samostatná analýza textů, úspěšnost oprav chyb) a sumativních výstupů (ucelené testy s aplikačními úlohami, komplexní pracovní listy, prezentace projektů). Hodnocení zásadním způsobem zohledňuje žákův individuální pokrok v průběhu modulu, jeho schopnost konstruktivně pracovat s chybou jako s nástrojem učení a adekvátně reagovat na učitelskou zpětnou vazbu při kultivaci vlastního vyjadřování. Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Komárek, M.: Dějiny českého jazyka. Brno, Host 2012.
- Lamprecht, A; Šlosar, D.; Bauer, J.: Historická mluvnice češtiny. Praha: SPN 1986.
- Internetová jazyková příručka. Dostupné z: http://prirucka.ujc.cas.cz/
- Rejzek, J.: Český etymologický slovník, Voznice, LEDA 2001.
- https://vokabular.ujc.cas.cz/informace.aspx?t=ESSC&o=slovniky
- učebnice a další výukové materiály dle potřeb vyučujícího

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Kapitoly z dějin umění do konce 19. století – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 25 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Veronika Chvojková, Mgr. Andrea Gärtnerová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty různých typů
   - rozlišuje fakta a názory
   - posuzuje věrohodnost informací
   - porovnává různé texty
   - vyhledává informace v textu a pracuje s nimi
   - formuluje vlastní názor a vhodně ho obhajuje
   - vytváří souvislá mluvená i psaná sdělení
   - využívá jazykové prostředky vhodně vzhledem ke komunikační situaci
   - rozpozná manipulativní komunikaci a zaujímá k ní kritický postoj
   - interpretuje literární text
   - formuluje vlastní názor na literární dílo
   - rozlišuje základní literární druhy a žánry
   - porovnává literární texty

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Modul je součástí vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura 1. ročníku.
   Modul je zaměřen na základní orientaci žáků v dějinách umění do konce 19. století v širším kulturním kontextu. Propojuje poznatky z literatury, výtvarného umění, hudby a dalších uměleckých oblastí a vede žáky k porozumění umění jako součásti historického a společenského vývoje.
   Základním zaměřením modulu je historicko-společenský kontext vybraných uměleckých projevů, jejich charakteristické rysy a uplatnění napříč jednotlivými obory umění a regiony. Předmětem modulu je umění v širokém slova smyslu, literatura je vnímána jako jeho součást. Akcentován je vliv různých oblastí umění na literaturu, a to zejména s porozuměním souvislostem s ohledem na jejich proměnlivost v čase.
   Cílem modulu je rozvíjet schopnost žáků vnímat umělecké dílo v souvislostech, rozpoznávat charakteristické znaky jednotlivých uměleckých směrů a chápat jejich vztah k dobovému myšlení, hodnotám a životnímu stylu. Žáci jsou vedeni k tomu, aby dokázali interpretovat základní umělecká díla, formulovat vlastní názor a podložit jej jednoduchými argumenty, zároveň také vyjádřit prožitek z vnímání uměleckých děl.
   Důraz je kladen na aktivní práci s ukázkami uměleckých děl, jejich porovnávání a hledání souvislostí mezi jednotlivými druhy umění. Modul podporuje rozvoj kulturního povědomí, estetického vnímání a schopnosti kriticky reflektovat umění jako prostředek poznání

i vyjádření. Přispívá k rozvoji kritického myšlení, jazykového vědomí a schopnosti reflektovat jazyk jako prostředek komunikace i kulturního vyjádření.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Formuluje či tvořivě vyjádří své porozumění smyslu vybraných literárních a dalších uměleckých děl.

- Reflektuje a cíleně rozšiřuje či prohlubuje vlastní perspektivu, kterou nahlíží na literární texty a další projevy umění.
- Pojmenovává a textem odůvodňuje možné efekty, které text (nebo projevy dalších druhů umění) ve čtenářích (příjemcích) vyvolávají.
- Využívá k porozumění literárnímu textu kontrast či paralelu s jiným textem, uměleckým dílem či adaptací.

Využívá poznatky o historickém, kulturním a žánrovém kontextu konkrétního literárního díla k jeho porozumění a tvořivým transpozicím

- Dohledává v důvěryhodných a dostupných zdrojích potřebné kontextuální informace.
- Posuzuje souběžně historický, kulturní i žánrový kontext vybraného literárního díla, pojmenuje případné napětí mezi nimi.

Sdílí svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek jasně a argumentovaně

- Vyjádří svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek rozmanitými způsoby (od prostého sdělení po tvořivé či umělecké sebevyjádření) a volí způsob adekvátní dílu i komunikační situaci.
- Argumentuje a naslouchá argumentům ostatních čtenářů / diváků / posluchačů ve prospěch rozvíjení diskuse nad literárním nebo jiným uměleckým dílem.

Vybere si k četbě, poslechu nebo zhlédnutí umělecké dílo z běžné tržní nabídky na základě vlastních preferencí a motivací.

- Vytváří systematicky a dlouhodobě svůj repertoár zkušeností směrem k poznání rozmanitosti projevů dalších oblastí umění.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kulturní
- komunikační
- sociální a osobnostní
- k učení
- k řešení problémů
- k podnikavosti a pracovní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

- funkce umění
- druhy umění
- základní znaky uměleckých směrů
- základní literární a umělecká díla
- interpretace uměleckého díla

- vztah umění a společnosti

Umění jako součást kultury

- funkce umění (estetická, poznávací, společenská)
- umění jako odraz doby
- základní druhy umění

Starověk

- antické Řecko a Řím
- ideál krásy a harmonie
- mytologie v umění
- literatura, architektura, sochařství

Středověk

- křesťanství a jeho vliv na umění
- románský a gotický styl
- symbolika a funkce umění
- literatura (legendy, kroniky)

Renesance a humanismus

- návrat k antice
- člověk jako střed světa
- rozvoj umění a vědy
- literatura, výtvarné umění

Baroko

- dynamika, emocionalita
- náboženský a reprezentativní charakter
- kontrasty a dramatický výraz
- literatura a umění

Klasicismus a osvícenství

- rozum, řád, pravidla
- návrat k antickým ideálům
- literatura a filozofie

Romantismus

- individualita, emoce, příroda
- odpor k racionalitě
- literatura, hudba, výtvarné umění

Realismus a počátky moderního umění

- zobrazování skutečnosti
- sociální témata
- proměna společnosti

5. Vzdělávací strategie

- práce s ukázkami uměleckých děl (text, obraz, hudba)
- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou
- práce s dobovými dokumenty
- propojení s historickým kontextem
- využití audiovizuálních ukázek
- projektová výuka (např. „umění jedné epochy“)

- samostatné zpracování vybraných kapitol z dějin umění na základě vyhledaných videomateriálů – přednášky, přehledy aj. se stručným kritickým vyhodnocením zdrojů
- skupinová práce (analýza díla, prezentace)
- „návštěvy“ online galerií, architektonických památek, sbírek umění;
- individuální (případně skupinové) výstupy ve formě vzdělávací deskové nebo karetní hry, tematické soutěže apod. s vybranou tematikou z obsahu vzdělávání v rámci modulu
- řízená interpretace uměleckého díla
- porovnávání uměleckých směrů
- hledání znaků stylu v konkrétních ukázkách
- diskuse o významu a funkci umění
- krátké referáty nebo prezentace
- práce s pracovními listy
- formulace vlastního názoru na umělecké dílo
- vedení k argumentaci a interpretaci
- vedení žáka k sebehodnocení
- okamžitá zpětná vazba k výkonu žáka

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- krátký mluvený projev (prezentace tématu)
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- řízená diskuze ve skupině
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:

- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační)
- závěrečný výstup tematického celku
- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu či referátu
- tematické písemné práce

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- hodnoticí list ke skupinové práci
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci

2. Kritéria hodnocení

Žák je hodnocen na základě míry dosažení očekávaných výsledků učení v oblasti orientace v dějinách umění, porozumění uměleckým směrům a schopnosti pracovat s uměleckým

dílem v širším kulturním kontextu. Posuzována je schopnost žáka rozpoznat základní znaky uměleckých směrů, zařadit dílo do historického období a vysvětlit jeho souvislosti s dobovým myšlením a společenským kontextem.
Důraz je kladen na schopnost interpretace uměleckého díla, tedy popsat jeho základní rysy, vystihnout hlavní myšlenku a formulovat vlastní názor podložený jednoduchou argumentací. Hodnocena je rovněž schopnost porovnávat umělecká díla, hledat mezi nimi souvislosti a propojovat poznatky z různých druhů umění (literatura, výtvarné umění, hudba).
Součástí hodnocení je používání základní odborné terminologie, srozumitelnost a věcnost vyjadřování a aktivní zapojení do práce s uměleckými ukázkami. Zohledňuje se míra samostatnosti, schopnost formulovat vlastní závěry a reagovat na podněty při diskusi.
Výsledná klasifikace vychází z kombinace průběžného hodnocení (práce s ukázkami, aktivita v hodinách, dílčí úkoly, skupinová práce) a sumativních výstupů (analýza uměleckého díla, krátký písemný nebo ústní výstup, test zaměřený na porozumění souvislostem). Žák prokazuje naplnění výstupů zejména tím, že dokáže rozpoznat znaky uměleckého směru, zasadit dílo do kontextu a smysluplně o něm uvažovat.
Hodnocení zohledňuje také pokrok žáka v průběhu modulu, jeho schopnost pracovat se zpětnou vazbou a postupné rozvíjení interpretačních a argumentačních dovedností.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

4. Poznámky

Exkurze: NG Praha, DOX, Muzeum Kampa

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Kultivovaný mluvní projev, stylistická tvorba a analýza textu – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 25 h
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Veronika Chvojková, Mgr. Andrea Gärtnerová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - vyjadřuje se srozumitelně v mluveném i psaném projevu
   - využívá základní jazykové prostředky vhodně vzhledem ke komunikační situaci a komunikačnímu záměru
   - formuluje jednoduchý názor a vhodně ho obhajuje
   - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
   - uplatňuje základní pravopisná pravidla
   - vytváří souvislá mluvená i psaná sdělení
   - porovnává různé texty
   - vyhledává informace v textu a pracuje s nimi
   - využívá znalosti o jazyce při tvorbě vlastních sdělení
   - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty různých typů
   - využívá znalosti o slovní zásobě při práci s textem
   - rozlišuje fakta a názory
   - posuzuje věrohodnost informací
   - rozpozná manipulativní komunikaci a zaujímá k ní kritický postoj
   - využívá různé zdroje informací a kriticky je posuzuje

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Modul je komplexní součástí vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura v 1. ročníku. Jeho hlavním cílem je rozvíjet u žáků schopnost vědomě, tvořivě a funkčně využívat jazykové prostředky v mluvené i písemné formě, a to v přímé závislosti na komunikační situaci, komunikačním záměru a konkrétním adresátovi. Modul propojuje praktický rozvoj rétorických dovedností a aktivního naslouchání s hlubším porozuměním zákonitostem stylistiky, funkčních stylů a slohotvorných činitelů.
   V oblasti mluveného projevu se žáci zaměřují na kultivované vyjadřování, věcnou správnost, srozumitelnost, strukturovanost vystoupení a základy respektující argumentace. Souběžně se v oblasti psané komunikace učí rozlišovat funkce a záměry textů, analyzovat neumělecké texty z různých hledisek adekvátnosti a efektivně pracovat s odbornou terminologií i slovní zásobou. Zvláštní zřetel je kladen na rozvoj jazykové kultury, aktivní práci s jazykovými příručkami, upevňování pravopisných dovedností a rozlišování mluvených či psaných útvarů. Modul má charakter úvodu do problematiky, pracuje s jednoduššími situacemi a texty, přičemž současně otevírá prostor i pro tvořivou literární práci a estetické sebevyjádření. Klíčovou složkou učení je soustavný rozvoj kritického

myšlení, schopnosti práce se slyšenými i psanými informacemi a vědomá reflexe vlastního jazykového projevu prostřednictvím konstruktivní zpětné vazby.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Využívá teoretické poznatky v běžné jazykové praxi a aktivně je aplikuje na reálné výstupy.

- Používá funkčně základní jazykovědnou a odbornou terminologii různých disciplín.
- Udržuje jazykovou kulturu svých psaných i mluvených projevů a dodržuje pravidla českého pravopisu a spisovné výslovnosti.
- Opravuje případné nedostatky vlastních i cizích psaných projevů na základě získaných poznatků a aktivně využívá jazykové příručky v tištěné i elektronické podobě.
- Uplatňuje tvaroslovné, syntaktické a slovotvorné principy a pravidla odpovídající komunikační situaci.
- Používá a rozlišuje jazykové prostředky a slovní zásobu v závislosti na komunikační situaci a respektuje slohotvorné činitele.
- Rozezná použití obrazných jazykových prostředků a vnímá jejich případnou kulturní podmíněnost.

Posoudí z různých hledisek formální náležitosti textu a dodržuje je při tvorbě vlastních textů nesoucích informace.

- Orientuje se efektivně v neuměleckém textu psaném i mluveném, rozpozná signalizovaný útvar a posoudí jeho adekvátnost vzhledem k odhadovanému komunikačnímu záměru.
- Rozlišuje adekvátní funkce a záměry neuměleckého textu od funkcí a záměrů nenáležitých vzhledem k jeho funkčnímu stylu či diskursu.

Tvoří umělecký text základních druhů i žánrů.

- Aplikuje teoretické poznatky na vlastní literární produkci
- Využívá pro estetický záměr různé vrstvy jazyka včetně nespisovných.

Vyjadřuje se v krátkých připravených i nepřipravených mluvených projevech věcně správně, jasně, srozumitelně a s jasnou hlavní myšlenkou bez výrazné nesourodosti.

- Volí stylistické a rétorické prostředky (intonace, tempo, příklad, opakování) s cílem dosáhnout maximální účinnosti projevu a vyhýbá se výplňovým slovům.
- Vyjadřuje neutrální, pozitivní i negativní postoje.
- Formuluje vlastní názor s oporou o argumenty, a to bez urážek a osobních útoků.
- Pokládá si otázky o dopadu vlastních projevů, zhodnotí vlastní komunikační výkon, uvědomuje si vhodnost vyjadřování a upravuje svůj projev na základě zpětné vazby.
- Formuluje výpovědi s ohledem na komunikačního partnera, přizpůsobuje jazyk publiku, vysvětluje neznámé pojmy, reaguje na neverbální signály a udržuje oční kontakt.
- Naslouchá aktivně, parafrázuje sdělení druhého, klade doplňující otázky, věcně reaguje a neskáče do řeči.
- Přizpůsobuje obsah a formu mluveného projevu vlastnímu komunikačnímu záměru (informativní, přesvědčovací, vyprávěcí) a strukturuje jej na úvod, jádro a závěr.

Rozpoznává a uplatňuje etické a prosociální chování.

- Komunikuje respektujícím způsobem.
- Používá vhodné způsoby, jak se vymezit vůči nerespektujícímu chování.

- Vnímá emoční prožívání druhých a využívá k empatické interakci s druhými.
- Efektivně týmově spolupracuje.

Reflektuje různé role ve skupině a vyhodnocuje své zapojení.

- Vede skupinovou práci a využívá zpětnou vazbu ke zvýšení efektivity.
- Podporuje ostatní členy týmu v jejich úspěšném zapojení.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kulturní
- komunikační
- sociální a osobnostní
- k učení
- k řešení problémů
- k podnikavosti a pracovní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Zásady kultivovaného mluveného projevu a jeho specifika (artikulace, intonace, tempo řeči, řeč těla, oční kontakt, přizpůsobení účelu textu)

- role mluvčího a posluchače, aktivní naslouchání
- emocionální a emotivní stránka řeči
- vyjadřování postojů (neutrální, pozitivní, negativní)
- základní argument (názor + důvod)
- reflexe vlastního projevu a sebereflexe mluvního projevu
- modelové komunikační situace (škola, veřejnost, běžný život)

Základy mluvené komunikace

- zásady kultivovaného mluveného projevu
- rozdíl mezi připraveným a nepřipraveným projevem
- struktura mluveného projevu (úvod – jádro – závěr)

Komunikační situace a adresát

- komunikační situace (formální × neformální)
- přizpůsobení projevu posluchači
- role mluvčího a posluchače

Praktická mluvní cvičení

- krátké připravené a nepřipravené projevy
- jednoduché prezentace před třídou
- situační komunikační úlohy
- řízené diskuse ve skupině
- modelové komunikační situace (škola, veřejnost, běžný život)

Základy argumentace v mluveném projevu

- formulace jednoduchého názoru
- základní argumentace (názor + důvod)
- vyjadřování vlastních postojů
- reakce na odlišné názory

- respektující komunikace v diskusi

Reflexe a dopad komunikace

- uvědomění dopadu vlastního projevu
- otázky nad vlastním vyjadřováním
- základní sebereflexe mluvního projevu

Funkční styly, slohové postupy a útvary

- komunikační situace a slohotvorní činitelé
- slovní zásoba, její proměnlivost a způsoby obohacování
- syntaktické prostředky výstavby textu
- obraznost a neobraznost
- terminologie
- práce s jazykovými příručkami
- analýza neuměleckého textu
- tvorba krátkých, neuměleckých a uměleckých textů

5. Vzdělávací strategie

- příprava textů určená k užití pro běžné životní komunikační situace a formální i neformální interakce (v papírové i elektronické podobě)
- frontální výuka
- hraní rolí, rolové situace a modelová komunikace v problematických situacích (kritika, manipulace, konflikt…)
- vedení diskusí na různých úrovních formálnosti, strukturovaná diskuze ve skupině a samostatná monologická vystoupení žáků
- nácvik souladu prostředků verbální a nonverbální komunikace a aktivní role vyučujícího při porovnávání výhod/nevýhod užitých prostředků
- práce s tematickými soubory úloh zaměřenými na rozvoj a ověřování dovedností odvozených od slyšeného textu (individuálně i ve skupinách)
- práce s audio/videoukázkami a navázanými pracovními listy pod metodickým vedením vyučujícího
- řízená diskuse k problematice prezentování faktů, názorů, domněnek a simulace reakcí na mluvené projevy
- minilekce zaměřené na charakteristické rysy jednotlivých funkčních stylů, slohových postupů a útvarů, na slovní zásobu a syntaktické prostředky výstavby textu
- nácvik psaní kratších textů pro běžný život (formální i neformální korespondence – administrativní interakce), kratších odborných textů dle oborové orientace žáků a kratších uměleckých textů pro sebevyjádření
- analýza a práce s texty různých funkčních stylů (volba slovní zásoby, hodnocení syntaktických prostředků, porovnávání textů z hlediska adekvátnosti)
- nácvik grafické a formální úpravy jednotlivých písemných projevů a dodržování náležitostí textu
- práce se zdroji psaných textů a jejich samostatné nebo skupinové projektové zpracovávání
- soustavné vedení žáka k sebehodnocení, práci s chybou jako nástrojem učení a poskytování okamžité učitelské zpětné vazby k výkonu

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- tvorba vlastních textů a krátké psané úkoly
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)
- analýza autentických textů různých stylů a mluvních projevů
- úprava a přepis textu podle zadání
- práce s chybou v textu a mluvním projevu
- krátký mluvený projev (prezentace tématu) a řízená diskuze ve skupině

Sumativní:

- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační)
- komplexní pracovní list nebo projekt
- analýza textu s komentářem
- modelová komunikační situace
- závěrečný výstup tematického celku a prezentace projektu či referátu
- tematické písemné práce, stylizační práce a analýza textu s komentářem

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci
- hodnoticí list ke skupinové práci

2. Kritéria hodnocení

Žák je hodnocen na základě míry dosažení očekávaných výsledků učení v oblasti ústní mluvené komunikace, stylistiky, analýzy textu a samostatné textové tvorby.
V rovině mluveného projevu je posuzována srozumitelnost, věcnost, logická strukturovanost vystoupení (úvod, jádro, závěr) a schopnost držet se zadaného tématu. Hodnotí se adekvátnost reakcí v modelových situacích, úroveň aktivního naslouchání, formulace vlastního stanoviska podpořeného argumentem a schopnost přizpůsobit projev partnerovi i formálnosti situace při dodržení zásad kultivovaného projevu a respektující diskuse. V rovině písemného projevu a stylistiky se hodnotí žákova schopnost volit vhodné jazykové prostředky, rozlišovat funkční styly, analyzovat neumělecké texty a posuzovat adekvátnost jejich záměru. Důraz je kladen na věcnou správnost, dodržování formálních náležitostí textu, přesné využívání odborné terminologie a bezchybné uplatňování pravidel českého pravopisu. U uměleckých textů je posuzováno zapojení teoretických poznatků pro tvořivé vyjádření estetického záměru.

Výsledná klasifikace vychází z kombinace průběžného hodnocení (aktivita v hodinách, dílčí mluvní cvičení, analýzy textů, práce s chybou, zapojení do diskusí) a sumativních výstupů (písemné testy, stylizační práce, ucelené analýzy textů s komentářem, mluvní prezentace nebo zvládnutí modelové situace). Důležitou součástí hodnocení je schopnost žáka pracovat se zpětnou vazbou, reflektovat svůj vlastní mluvní i písemný projev, identifikovat své silné a slabé stránky a prokazovat osobní pokrok v průběhu modulu. Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.
3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje
4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Současná literatura a další druhy umění – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 25 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Veronika Chvojková, Mgr. Andrea Gärtnerová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty různých typů
   - rozlišuje fakta a názory
   - posuzuje věrohodnost informací
   - porovnává různé texty
   - vyhledává informace v textu a pracuje s nimi
   - vytváří souvislá mluvená i psaná sdělení
   - rozpozná manipulativní komunikaci a zaujímá k ní kritický postoj
   - interpretuje literární text
   - formuluje vlastní názor na literární dílo
   - rozlišuje základní literární druhy a žánry
   - porovnává literární texty
   - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
   - uplatňuje základní pravopisná pravidla
   - využívá znalosti o slovní zásobě při práci s textem
   - využívá jazykové prostředky vhodně vzhledem ke komunikačnímu záměru a komunikační situaci
   - formuluje vlastní názor a vhodně ho obhajuje
   - využívá různé zdroje informací a kriticky je posuzuje

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Modul je součástí vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura 2. pololetí 1. ročníku. Modul je zaměřen na seznámení žáků se současnou literaturou a dalšími druhy umění v kontextu dnešní kultury a společnosti. Navazuje na poznatky z dějin umění a rozvíjí schopnost žáků interpretovat umělecká díla v aktuálním kulturním prostředí.
   Základním principem je rozvíjení čtenářských dovedností ve směru rozeznání uměleckých a neuměleckých textů a jejich porovnání, porozumění uměleckým textům a jejich interpretace. Podstatné je osvojení dovedností souvisejících s textovou návazností a strukturou literárního textu.
   Předmětem modulu jsou témata textu, jednotlivé motivy, tropy a figury, jazykové prostředky napříč jazykovými vrstvami.
   Cílem modulu je vést žáky k aktivnímu vnímání současného umění, k jeho interpretaci a k formulaci vlastního názoru. Žáci se učí rozpoznávat charakteristické znaky současné literární a umělecké tvorby, chápat její vztah ke společnosti, médiím a každodennímu životu a reflektovat její význam.

Důraz je kladen na práci s autentickými ukázkami, na porozumění různým formám současného umění (literatura, film, hudba, digitální tvorba) a na rozvoj kritického myšlení. Modul podporuje schopnost žáků diskutovat o umění, argumentovat a vnímat umění jako prostředek osobního i společenského vyjádření.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátorů

Žák:

Čte s porozuměním současná literární díla.

- Vyvozuje z přečteného literárního textu významy relevantní pro sebe či pro aktuální společenskou situaci.
- Volí způsob čtení adekvátní čtenému textu i vlastnímu čtenářskému záměru
- Nalézá podstatné otázky, které si lze nad literárním textem položit, a to i v kulturních souvislostech.
- Udržuje při četbě soustavné soustředění a pozornost a zaměřuje se souběžně na různé aspekty literárního textu.
- Sleduje vlastní čtení a případně upravuje své čtenářské postupy.
- Nahlíží své způsoby čtení a zhodnocuje jejich přínos a efektivitu pro daný čtenářský záměr.
- Rozšiřuje aktivně svůj repertoár čtenářských strategií.
- Reflektuje svou čtenářskou perspektivu a své čtenářské asociace a zhodnocuje jejich relevanci pro daný literární text.
- Vyhodnocuje vlastní čtenářské prožitky.

Sdílí svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek jasně a argumentovaně.

- Vyjádří svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek rozmanitými způsoby (od prostého sdělení po tvořivé či umělecké sebevyjádření) a volí způsob adekvátní dílu i komunikační situaci.
- Argumentuje a naslouchá argumentům ostatních čtenářů / diváků / posluchačů ve prospěch rozvíjení diskuse nad literárním nebo jiným uměleckým dílem.

Vybere si k četbě, poslechu nebo zhlédnutí umělecké dílo z běžné tržní nabídky na základě vlastních preferencí a motivací.

- Uplatňuje vodítka vlastní čtenářské zkušenosti k orientaci v současné nabídce knižního trhu.
- Vytváří systematicky a dlouhodobě svůj repertoár čtenářské zkušenosti směrem k poznání různosti žánrů a podob literárních textů.
- Vytváří systematicky a dlouhodobě svůj repertoár zkušeností směrem k poznání rozmanitosti projevů dalších oblastí umění.
- Využívá techniky uměleckého či informativního psaní k vytváření vlastních čtenářských záznamů.

Formuluje či tvořivě vyjádří své porozumění smyslu vybraných literárních a dalších uměleckých děl.

- Reflektuje a cíleně rozšiřuje či prohlubuje vlastní perspektivu, kterou nahlíží na literární texty a další projevy umění.
- Zvažuje při čtení možné podoby náhledu čtenářů z období vzniku literárního textu, zaujímá jejich perspektivu.

- Dokládá své poznatky o významu dílčích motivů i celého textu o relevantní textové pasáže a prostředky.
- Pojmenovává a textem odůvodňuje možné efekty, které text (nebo projevy dalších druhů umění) ve čtenářích (příjemcích) vyvolávají.

Využívá k porozumění literárnímu textu kontrast či paralelu s jiným textem, uměleckým dílem či adaptací.

- Reflektuje limity a interpretační charakter překladů cizojazyčné literatury, zejm. poezie.
- Využívá poznatky o historickém, kulturním a žánrovém kontextu konkrétního literárního díla k jeho porozumění a tvořivým transpozicím.
- Identifikuje potřebu kontextuálního zakotvení na úrovni jednotlivých výrazů, dílčích motivů či obrazů i celku textu.
- Dohledává v důvěryhodných a dostupných zdrojích potřebné kontextuální informace.
- Identifikuje texty vhodné ke srovnávání a ze srovnání vybraných textů vyvozuje poznatky umožňující jejich porozumění.
- Rozezná v textu podstatné intertextuální odkazy a vysvětlí jejich efekt.

Vyvozuje účinek a smysl literárního textu z porozumění jeho základním mechanismům.

- Rozpoznává odlišné kompoziční postupy a principy a vysvětlí účinky konkrétní stavby textu.
- Rozlišuje fakticky i funkčně různé subjekty díla (postavy, vypravěče či mluvčí, implikovaného autora, modelového čtenáře apod.).

Reflektuje různé formy mezilidských vztahů a utváří vzájemně podporující vztahy s druhými.

- Reflektuje společné znaky a odlišnosti u sebe a druhých a rozeznává přínos jedinečnosti.
- Přispívá k utváření vzájemně podporujících vztahů s druhými.

Efektivně týmově spolupracuje.

- Reflektuje různé role ve skupině a vyhodnocuje své zapojení.
- Vede skupinovou práci a využívá zpětnou vazbu ke zvýšení efektivity.
- Podporuje ostatní členy týmu v jejich úspěšném zapojení.

2. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kulturní
- komunikační
- sociální a osobnostní
- k učení
- k řešení problémů
- k podnikavosti a pracovní
- digitální

3. Obsah vzdělávání

- Umělecké dílo a jeho působení na čtenáře (diváka, posluchače); vztah umění a společnosti
- Výstavba uměleckého díla, zejména textu

- Hlavní téma, motivy
- Umělecké a jazykové výrazové prostředky
- Interpretace současného díla
- Současná literatura
- Současné umělecké směry a projevy
- Literatura a film
- Literatura a hudba
- Literatura a digitální média
- Formy současného vyjádření
- Základní pojmy současné kultury

4. Vzdělávací strategie

- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou;
- práce s reálnými výsledky činnosti umělců, zejména literárními texty a ukázkami z nich;
- práce s videoukázkami i tištěnými materiály znázorňujícími charakteristické rysy různých druhů umění a
- uměleckých směrů;
- práce s tištěnými i elektronickými ukázkami interpretace uměleckých děl;
- tvorba vlastního projevu žáka s akcentem na vyjádření názoru na umělecké dílo, zejména literární text;
- řešení pracovních listů s ukázkami
- tvorba čtenářského portfolia
- řízená prezentace přečtených děl z hlediska žákovských dojmů a postřehů z četby s řízenou diskusí;
- samostatná/skupinová práce – analýza díla, komparace, popis
- návštěva kulturní instituce
- exkurze
- formulace vlastního názoru a argumentace

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- krátký mluvený projev (prezentace tématu)
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- řízená diskuze ve skupině
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:

- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační)
- závěrečný výstup tematického celku
- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu či referátu

- tematické písemné práce
- čtenářské portfolio

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- hodnoticí list ke skupinové práci
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci

2. Kritéria hodnocení

Žák je hodnocen na základě míry dosažení očekávaných výsledků učení v oblasti orientace v současné literatuře a umění, schopnosti interpretace a formulace vlastního názoru.
Posuzována je schopnost žáka pracovat s uměleckým dílem, porozumět jeho sdělení a zasadit jej do současného kulturního a společenského kontextu.
Důraz je kladen na schopnost interpretace, argumentace a aktivní zapojení do diskuse.
Hodnocena je také schopnost porovnávat různé druhy umění, propojovat literaturu s dalšími médii a využívat základní odbornou terminologii.
Součástí hodnocení je samostatnost, práce s informacemi, schopnost formulovat vlastní názor a reagovat na odlišné postoje. Zohledňuje se také pokrok žáka a jeho schopnost pracovat se zpětnou vazbou.
Výsledná klasifikace vychází z kombinace průběžného hodnocení (aktivita, práce s ukázkami, dílčí úkoly) a sumativních výstupů (interpretace díla, prezentace, projekt nebo test zaměřený na porozumění).
Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků.
Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Anglický jazyk – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 99 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: PhDr. Kateřina Králová, Ph.D.
6. **Vstupní předpoklady:** očekávané výsledky učení dle RVP ZV

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Předmět Anglický jazyk v 1. ročníku je zaměřen na plynulý přechod ze základního na středoškolské vzdělávání. Cílem je sjednotit vstupní úroveň žáků (zpravidla na úrovni A2 dle SERRJ), upevnit základní gramatické struktury a rozvinout slovní zásobu v běžných konverzačních situacích. Výuka klade důraz na komunikační pojetí, kde jazyk není vnímán pouze jako systém pravidel, ale jako živý nástroj k dorozumění, získávání informací. Obsah je koncipován tak, aby na konci studia dosáhli jazykové úrovně B1. V prvním ročníku se jedná o posun z úrovně A2 na A2+, tomu odpovídají gramatické struktury a rozsah slovní zásoby.

   V rámci prvního ročníku budou naplňovány moduly Anglický jazyk A2, The World Around Us I, Everyday Life in English-Speaking Countries.

   Výuka propojuje tradiční i moderní metody, včetně skupinové práce, interaktivních cvičení a využití digitálních nástrojů. Vzdělávací strategie jsou přizpůsobeny jednotlivým oblastem jazykového rozvoje.

   Hodnocení probíhá průběžně formou testů, písemných i ústních projevů a celkové aktivity v hodinách. Po absolvování budou studenti schopni efektivně komunikovat v základních situacích, rozumět běžným textům a aktivně využívat angličtinu v různých kontextech.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Rozumí souvislým projevům a diskusím pronášeným standardním jazykem.

   - Porozumí klíčovým bodům rozhovorů na téma z oblasti jeho zájmu, ve kterých se střídají různí mluvčí.

   Rozumí jasně sdělovaným informacím z každodenního života a v jednoduchých odborných textech.

   - Rozumí informačním letákům, brožurám, e-mailům a oznámením týkajících se běžných témat.

   Rozumí jednoduchým popisům událostí a jasně vyjádřeným postojům a názorům, které jsou podány standardním jazykem.

   - Porozumí jednoduchému popisu událostí nebo situací, které se týkají každodenního života a jeho zájmů.
   - Sleduje základní události v příběhu nebo zprávě, pokud je podána jasně a stručně.

Rozumí hlavním myšlenkám a některým konkrétním informacím v jednoduchých textech souvisejících s jeho zaměřením.

- Identifikuje důležité informace v textech souvisejících s jeho zájmy.

Rozumí obsahu jednoduchých uměleckých textů s vysokým výskytem známé slovní zásoby.

- Rozumí příběhům s jednoduchou zápletkou a známými slovy.

Popíše jednoduše, a přitom souvisle témata z oblasti svého zájmu, přičemž je prezentuje jako lineární sled myšlenek.

- Popíše v odpovídající míře podrobnosti místa, osoby či události.
- Popíše dostatečně podrobně vlastnosti lidí, jejich aktivity a činnosti.

Vyjádří vlastní názor na témata spojená s každodenním životem a svým odborným zaměřením.

- Zodpoví dotazy k tématům z oblasti svého zájmu/oboru.

Představí téma z každodenního života nebo svého odborného zaměření.

- Vytvoří jednoduchou logicky strukturovanou prezentaci.

Zapojí se bez přípravy do hovoru o tématech, která mu/jí jsou známá, vyjádří osobní názory a vymění si informace o tématech, které se týkají osobních zájmů nebo každodenního života.

- Sleduje v rozhovoru na každodenní témata zřetelně artikulovaný ústní projev, který je mu/jí adresován, ačkoli občas musí požádat o zopakování určitých slov a frází.
- Využívá široký rejstřík jednoduchého jazyka, aby si poradil(a) s většinou situací, které mohou nastat v každodenním životě (např. při zajišťování cesty, cestování, během pobytu v cizině).

Vyjádří osobní názory a ptá se na podobné názory v diskusi týkající se témat v okruhu jeho/jejího zájmu.

- Vyjádří pocity, jako jsou překvapení, štěstí, smutek, zájem a lhostejnost a na podobné pocity reaguje.

Shrne písemně nebo ústně důležité informace z vyslechnutého nebo přečteného textu.

- Zaznamenává klíčové informace během výkladu na známé téma.
- Vysvětlí obsah informací jednodušší slovní zásobou, pokud se jedná o běžné téma, jako je volný čas, práce nebo rodinné záležitosti.
- Přeloží nebo převede texty týkající se každodenního života do jednoduché verze ve svém jazyce nebo do dalšího jazyka.

Formuluje jednoduché a jasné pokyny k organizaci činnosti ve skupině.

- Vysloví jednoduché a jasné pokyny k organizaci práce ve skupině.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení
- kompetence komunikační
- kompetence osobnostní a sociální
- kompetence k občanství a udržitelnosti
- kompetence k řešení problémů

- kompetence kulturní
- kompetence digitální

4. Obsah vzdělávání

Gramatika

- Přítomný čas prostý / present simple
- Přítomný čas průběhový / present continuous
- Minulý čas prostý / past simple
- Determinátory / determiners
- Stupňování přídavných jmen / comparative and superlative adjectives
- Předpřítomný čas / present perfect
- Gramatika s časy spojená: (not)as…as, too, enough, already, just, yet, for, since
- Členy / articles
- Slovesné vazby (verb + ing / to inf)
- Vztažná zájména / relative pronouns

Slovní zásoba

- Routines
- Free-time activities
- Climate
- Phrasal vebs with get
- Geographical features, travelling
- Food, containers, nutrition
- Home, houses
- Personality

5. Vzdělávací strategie

- skupinová práce
- frontální výuka
- diskuzní strategie
- individuální práce
- kooperativní učení
- projektové učení
- multimediální a digitální strategie
- herní a soutěžní strategie
- reflexivní strategie
- simulace reálných událostí

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- krátké písemné práce (pětiminutovky, desetiminutovky)
- pracovní listy a cvičení během výuky
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:
- testy kombinující různé typy úloh čtvrtletní / pololetní testy / po dokončení lekce
- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu či referátu
- závěrečný výstup tematického celku

Reflexe:
- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- vrstevnické hodnocení
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci

2. Kritéria hodnocení

Kritéria zahrnují hodnocení kompetencí (dovednosti, znalosti, schopnosti), hodnocení porozumění (integrace poznatků, porozumění situacím, souvislostem, analýzy a syntézy) a hodnocení reflexe zkušenosti v následující podobě:

Jazykové dovednosti:
- správné a smysluplné použití gramatických struktur a slovní zásoby v mluveném i písemném projevu;
- schopnost porozumět mluvenému a psanému textu a vyjádřit k němu stanovisko;
- plynulost, srozumitelnost a výstižnost ústního projevu.

Písemné výstupy:
- struktura a obsah psaných textů (e-mail, blog, popis místa či osoby, krátký příběh apod.);
- dodržení stylistických pravidel (např. formálnost/neformálnost, jazykové prostředky);
- jazyková přesnost (pravopis, gramatika, slovní zásoba).

Při hodnocení průběhu vzdělávání se využívají zejména tato kritéria:
- zapojování do výuky,
- zapojování do skupinové práce,
- zapojování do přípravy aktivit,
- dodržování pravidel,
- plnění termínů a úkolů,
- vedení portfolia, slovníčků a průběžných zápisků.

Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje
- Council of Europe. (2018). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, assessment: Companion volume. [online] Citováno 22. 4. 2026 z https://rm.coe.int/cefr-companionvolume-with-new-descriptors- 2018/1680787989
- BBC Learning English (www.bbc.co.uk/learningenglish). Aktuální zprávy, články a poslechy s aktivitami.
- National Geographic Learning (www.ngllife.com). Materiály zaměřené na globální témata, přírodu, kulturu a cestování.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Německý jazyk – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 99 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Simona Baštová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - očekávané výsledky učení dle RVP ZV

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Výuka německého jazyka jako druhého cizího jazyka je integrální součástí všeobecného vzdělávání žáků a významně přispívá k rozvoji jejich jazykových a komunikačních dovedností, mezikulturní kompetence i k formování osobnosti. V 1. ročníku je cílem výuky vytvořit pevné základy pro dorozumění v běžných každodenních i odborných situacích a motivovat žáky k aktivnímu osvojování jazyka.

Obsah výuky je zaměřen na systematické rozvíjení řečových dovedností – receptivních (čtení a poslech), produktivních (mluvení a psaní) i interaktivních (vedení dialogu). Žáci se učí zvládat běžné komunikační situace, osvojit si společenské a zdvořilostní fráze, vyjadřovat názory, postoje a emoce, formulovat žádosti a nabídky a vytvářet krátké i delší písemné projevy (vzkazy, přání, osobní e-maily a dopisy).

Výuka směřuje k úrovni A2 podle SERR a klade důraz na praktické využití jazyka. Propojení s reálným světem se realizuje prostřednictvím multimédií, internetu, práce s autentickými materiály (filmy, tisk, online zdroje), projektové výuky i mezinárodní spolupráce. Žáci se mohou zapojit do soutěží, výměnných nebo poznávacích pobytů a dalších mimoškolních aktivit.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

Žák:

Porozumí jednoduchým psaným a mluveným sdělením v běžných situacích.

- Porozumí jednoduchým textům (např. vizitka, profil, e-mail, školní rozvrh, plakát).
- Zachytí základní informace z poslechu (jméno, věk, národnost, škola, časové údaje).
- Při čtení či poslechu rozpozná známá slova, fráze a jednoduché věty z běžného života.

Vyjadřuje se jednoduše v ústní i písemné formě k běžným tématům.

- Představí sebe, spolužáky, rodinu, školu – jméno, věk, bydliště, původ.
- Popíše jednoduchými větami svůj denní režim, zájmy a školní prostředí.
- Vytvoří krátké písemné sdělení (např. e-mail, přání, jednoduchý popis osoby).
- Zeptá se na základní osobní údaje a odpoví na ně.
- Vyplní jednoduchý formulář (osobní údaje, škola).

Komunikuje v jednoduchých situacích každodenního života.

- Používá základní fráze a otázky v každodenní komunikaci (pozdrav, představení, rozloučení, dík, omluva).

- Reaguje na jednoduché otázky učitele a spolužáků.
- Zapojí se do jednoduchého rozhovoru s oporou (např. modelový dialog).

Používá základní jazykové prostředky odpovídající úrovni A1–A2.

- Používá základní slovní zásobu z tematických okruhů (cca 200–250 slov do lekce 5).
- Časuje pravidelná slovesa v přítomném čase, užívá slovesa „sein“ a „haben“.
- Časuje nepravidelná slovesa v přítomném čase.
- Časuje způsobová slovesa v přítomném čase.
- Tvoří jednoduché věty a otázky v přítomném čase.
- Tvoří rozkazovací způsob.
- Ovládá základní slovosled ve větě oznamovací a tázací.
- Správně vyslovuje a čte běžná slova a fráze.

Orientuje se v základních sociokulturních aspektech německy mluvících zemí.

- Používá vhodné pozdravy a oslovení.
- Rozlišuje základní kulturní zvyklosti.
- Má základní přehled o životě vrstevníků v německy mluvících zemích.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- komunikační
- k řešení problémů
- kulturní
- digitální
- k občanství a udržitelnosti
- osobnostní a sociální

4. Obsah vzdělávání

Neue Freunde

- osobní zájmena
- přítomný čas pravidelných sloves + slovesa sein
- zdvořilostní forma vykání
- pořádek slov ve větě (věta oznamovací x tázací)
- kladná a záporná odpověď
- tázací zájmena Wer? Wie? Wo? Was?
- číslovky 1–20
- SZ: Údaje o sobě

Aus aller Welt

- přítomný čas pravidelných sloves
- přítomný čas nepravidelných sloves
- nepřímý pořádek ve větě oznamovací
- tázací příslovce woher a předložka aus
- určení rodu podstatných jména podle přípony
- číslovky základní 21 – 2000
- fonetika: výslovnost, přízvuk
- SZ: názvy zemí, národností a jazyků

Bei uns zu Hause
- přítomný čas slovesa haben
- člen neurčitý
- 1. a 4. pád členu neurčitého
- vazba es gibt
- přivlastňovací zájmena
- zápor nicht a kein
- fonetika: dlouhé a krátké samohlásky
- SZ: členové rodiny, domácí mazlíčci, volnočasové aktivity, rodinné oslavy

Schule und Freizeit
- člen určitý a neurčitý
- množné číslo podstatných jmen
- modální slovesa
- modální slovesa ve větě
- předložky + časové údaje
- fonetika: intonace – o–ö, u–ü
- SZ: barvy, věci ve třídě, předměty ve škole, dny v týdnu, aktivity

Guten Appetit!
- přítomný čas nepravidelných sloves
- modální sloveso mögen
- tvar möcht – v přítomném čase
- rozkazovací způsob
- složená slova
- všeobecný podmět man
- přídavná jména odvozená od vlastních jmen zeměpisných
- fonetika: sp – st – sch – ch – chen – tion – ei
- SZ: potraviny, nápoje, chutě, jídelníček v restauraci, recept

5. Vzdělávací strategie
- skupinová práce
- rozvoj prezentačních dovedností v cizím jazyce
- badatelství a řešení problémů s podporou digitálních dovedností
- realizace individuálních a skupinových projektů
- práce s německojazyčnými zdroji (ověřování informací)
- hraní rolí a simulace reálných událostí
- vedení diskuse
- srovnávání interkulturních aktivit (české tradice a zvyky vs. V německojazyčných zemí)
- tvorba digitálního obsahu (video, příspěvek na sociální sítě)
- jazykové hry a kvízy
- tvorba grafických materiálů a práce s vizuální podporou (mindmap, grafy, plakáty)
- poslech textů různé náročnosti a opakovaný poslech
- čtení s porozuměním textu
- kreativní psaní
- využití videa, nahrávání a sebereflexe
- popis obrázku

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení písemných testových úloh (slovní zásoba, gramatika, porozumění)
- ústní projevy a zapojení do komunikace v hodině
- práce v hodině (individuální i skupinová)
- krátké písemné práce a cvičení
- praktické jazykové činnosti (dialogy, modelové situace)

Sumativní:

- tematické písemné práce
- ústní zkoušení (monolog, dialog)
- samostatná nebo skupinová projektová práce (např. prezentace, plakát, video)
- komplexní ověření řečových dovedností (poslech, čtení, psaní, mluvení)

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor se žákem
- sebehodnocení (např. jazykové portfolio)
- reflexe práce ve skupině
- práce s chybou a opravy výstupů

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje zejména na:

- úplnost, ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných cílových znalostí (faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů),
- kvalitu a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované vzdělávací činnosti,
- kvalitu uplatňování osvojených znalostí a dovedností při řešení teoretických i praktických úkolů a při výkladu a hodnocení jevů a souvislostí,
- kvalitu myšlení, zejména samostatnost a tvořivost,
- kvalitu komunikativních dovedností – přesnost, výstižnost a jazykovou správnost ústního i písemného projevu,
- kvalitu práce s informacemi – schopnost vyhledávat, třídit, vyhodnocovat a prezentovat informace, včetně využívání digitálních technologií,
- úroveň osvojení účinných metod samostatného studia (schopnost učit se),
- úroveň osvojení pracovních návyků (např. dodržování termínů, systematičnost práce).
- míru zapojení žáka do výuky,
- aktivní účast a spolupráci při skupinové práci.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Direkt Interaktiv 1

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Francouzský jazyk – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 99 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Kateřina Kotlaříková
6. **Vstupní předpoklady:** bez návaznosti na předchozí studium, předpokládá nulovou nebo mírně začáteční vstupní úroveň

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Předmět je zaměřen na systematické rozvíjení jazykových kompetencí ve dalším cizím jazyce, přičemž respektuje vstupní úroveň žáků (většinou A1–A2) a postupně je vede k samostatnému a funkčnímu užívání jazyka na úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERR).

   Výuka se opírá o principy komunikativního přístupu a propojuje rozvoj jazykových dovedností s reálnými životními situacemi a potřebami žáků. Důraz je kladen na rozvoj receptivních (čtení, poslech) i produktivních (mluvení, psaní) dovedností, osvojování a upevňování slovní zásoby a gramatických struktur odpovídajících dané úrovni a na rozvoj interkulturních kompetencí.

   Předmět postupně rozvíjí schopnost komunikovat v běžných i specifických situacích každodenního života. Výuka je organizována do tematických okruhů, v nichž jsou přirozeně integrovány jazykové prostředky (slovní zásoba a gramatika) i jednotlivé řečové dovednosti.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Porozumí souvislému mluvenému projevu na známé téma, pokud je veden v běžném tempu a srozumitelným jazykem.
   - Identifikuje hlavní myšlenky v poslechu běžného rozhovoru nebo oznámení.
   - Rozpozná klíčová fakta v autentických materiálech (např. leták, jídelní lístek, email).

   Vytvoří jednoduchý ústní a písemný projev týkající se známých témat.
   - Samostatně napíše jednoduchý email nebo zprávu.
   - Vytvoří krátké ústní sdělení, např. popis osoby nebo místa.
   - Používá základní jazykové struktury a slovní zásobu odpovídající úrovni A2–B1.

   Zapojí se do jednoduché konverzace, zahájí a ukončí dialog, reaguje na otázky a klade doplňující otázky.
   - Vede rozhovor v každodenní situaci (např. objednávka v restauraci, dotaz na cestu).
   - Reaguje na otázky přirozeným způsobem a udržuje kontinuitu konverzace.

   Zprostředkuje hlavní myšlenky textu nebo sdělení a přeformuluje je srozumitelným jazykem.
   - Shrne obsah článku nebo poslechového materiálu.
   - Převypráví jednoduchý příběh.

- Přeloží nebo vysvětlí význam cizojazyčných výrazů v běžném kontextu.

Popíše kulturní zvyky a hodnoty vybraných zemí.

- Porovná kulturní rozdíly mezi ČR a anglicky mluvící zemí.
- Připraví krátkou ústní/písemnou prezentaci o cizí kultuře.
- Účastní se diskuse na téma svátky, zvyky, stravování apod.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- komunikační
- kulturní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

- Základní pozdravy, představování, seznamování, národnosti, evropské země.
- Žádosti a poskytování informací, vyjadřování oblíbených činností, jednoduché vyjadřování vlastního názoru.
- Popis vzhledu a duševních vlastností, obvyklé každodenní činnosti.
- Nakupování, komunikace v restauraci, svátky a rodinné oslavy.
- Integrovaná gramatika, např.: přítomný čas, základní slovesa, osobní zájmena, sloveso „mít“, předložky místa, číslovky, přivlastňovací zájmena, členy, jednoduchá otázka a zápor.
- Interkulturní dovednosti: zeměpis Evropy, Evropané a jazyky, život středoškolských studentů ve Francii, volnočasové aktivity francouzských středoškoláků, tradiční svátky, gastronomie.

5. Vzdělávací strategie

- navozování komunikačních situací s cílenou gramatikou a slovní zásobou v kontextu, který odpovídá jazykové úrovni a životnímu světu žáků
- paralelní rozvoj jazykových dovedností, včetně důrazu na propojení poslechu a mluvení, čtení a psaní
- postupné rozšiřování témat a jazykových struktur podle ročníku, přičemž nové znalosti navazují na předchozí
- práce s písněmi, videi, články a digitálními zdroji podporuje vnímání jazyka jako živého nástroje
- využívání dialogů, her, projektů, simulací reálných situací a skupinové práce včetně využívání moderních technologií

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení (standardizovaných) písemných testových úloh; krátká esej; účast v diskusích

Sumativní:

- samostatná/skupinová prezentace, simulovaný rozhovor

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení žáků se sleduje zejména:

- úroveň zvládnutí jazykových dovedností (poslech, čtení, mluvený a písemný projev) vzhledem k požadované jazykové úrovni,
- schopnost srozumitelně a adekvátně komunikovat v běžných situacích (komunikační a prezentační kompetence),
- správnost a přiměřenost použití jazykových prostředků (slovní zásoba, gramatika, výslovnost),
- aktivní přístup k výuce, zapojení do komunikativních aktivit a spolupráce při práci ve dvojicích či skupinách,
- kvalita zpracování a prezentace samostatných či skupinových úkolů,
- schopnost reflexe vlastního učení a zapojení do zpětné vazby.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Council of Europe. (2001). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (1st ed.). Cambridge University Press. ISBN: HB 0521803136 - PB 0521005310 [online] Citováno 8. 5. 2026 z https://rm.coe.int/1680459f97
- Učební materiál pro výuku francouzského jazyka, který odpovídá požadavkům Společného evropského referenčního rámce (SERR) pro jazyky a připravuje na společnou část maturitní zkoušky z francouzského jazyka a mezinárodní jazykovou zkoušku DELF.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Matematika – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 132 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Jitka Majorová, Mgr. Věra Svobodová
6. **Vstupní předpoklady:** očekávané výsledky vzdělávání RVP ZV

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Předmět Matematika v 1. ročníku je zaměřen na rozvoj matematické gramotnosti žáků a jejich schopnosti využívat matematické poznatky při řešení problémů v běžném životě i v odborné praxi. Cílem výuky je rozvíjet logické a analytické myšlení, přesnost vyjadřování a schopnost systematicky řešit úlohy.

Výuka je strukturována do tematických okruhů zahrnujících výrokovou logiku, množiny a intervaly, číselné obory, algebraické výrazy, rovnice a nerovnice a základy geometrických konstrukcí. Žáci si osvojují matematickou terminologii a symboliku a učí se ji správně používat při řešení úloh.

Důraz je kladen na pochopení vztahů mezi matematickými pojmy, na propojení jednotlivých tematických celků a na aplikaci matematických postupů v praktických situacích. Žáci se učí matematizovat reálné problémy, hledat vhodné strategie řešení a interpretovat získané výsledky.

Výuka probíhá kombinací frontální výuky, samostatné práce a skupinových aktivit. Součástí výuky je řešení problémových úloh, projektové činnosti a využívání digitálních technologií při výpočtech, modelování a vizualizaci.

Předmět je úzce propojen s oblastí STEM, zejména s fyzikou, chemií, informatikou a technickými předměty. Získané dovednosti žáci využívají i v dalších vyučovacích předmětech a při řešení praktických úloh.

Výuka matematiky přispívá k rozvoji klíčových kompetencí žáků, zejména kompetencí k řešení problémů, k učení, k pracovní činnosti a k využívání matematických a logických postupů při řešení odborných i praktických úloh.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

Žák:

Vyjadřuje se správně s využitím základních logických operací.

- Využije negaci, konjunkci, disjunkci, implikaci a ekvivalenci ve svém vyjadřování a zpracování nejen matematického textu.
- Využije logické operace při rozhodování v běžném životě a odborné praxi.

Využívá k řešení problému modelování množinami.

- Společně i v dialogu s učitelem, analyzuje zadání úlohy.
- Využije k rozboru a řešení množinový diagram nejvýše tří množin.
- Využije k zápisu a řešení číselné množiny a operace s číselnými množinami.

Určí a odhadne hodnotu číselného výrazu.

- Používá různé zápisy čísel, porovnává reálná čísla, zaznamená a využije při řešení problémů číselnou osu.
- Určí pomocí digitálních technologií zaokrouhlené hodnoty reálných čísel.
- Provádí aritmetické operace s reálnými čísly, s odmocninami a s mocninami s racionálním mocnitelem.

Užívá elementární operace s čísly při řešení problémů ze života a praxe.

- Vyřeší úlohu na změny cen, směny peněz, rodinný rozpočet, obchodní a pracovní problémy.
- Určí hodnotu číselného výrazu s mocninami a odmocninami.
- Využije dělitelnost a rozklad čísla na prvočinitele a určí největší společný dělitel a nejmenší společný násobek přirozených čísel.

Využije výraz s proměnnými při modelování situací.

- Sestaví výraz na základě zadání a reálné situace a interpretuje daný výraz.
- Určí pro zadané hodnoty proměnných hodnotu algebraického výrazu.
- Určí definiční obor algebraického výrazu v R.
- Užívá čísla a výrazy při řešení problémů finanční matematiky.
- Analyzuje a provádí operace s algebraickými výrazy obsahujícími mocniny s racionálním mocnitelem a odmocniny.
- Využije absolutní hodnotu reálného čísla a její geometrický význam.

Využije rovnice a jejich soustavy v R.

- Řeší lineární rovnice a jejich soustavy, kvadratické rovnice včetně užití vztahů mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice a soustavu lineární a kvadratické rovnice.
- Vyjádří neznámou ze vzorce.
- Řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli, rovnice v součinovém a podílovém tvaru a rovnice s neznámou v odmocnině.
- Třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní.
- Stanoví definiční obor rovnice v R.
- Využívá při řešení rovnic substituci.

Využije lineární a kvadratické nerovnice a jejich soustavy.

- Řeší lineární nerovnice o jedné neznámé a jejich soustavy v R.
- Řeší kvadratické nerovnice v R.
- Znázorní řešení nerovnic na číselné ose a vhodným způsobem je zapíše.

Provede geometrické konstrukce.

- Používá matematickou terminologii a symboliku v matematickém zápisu.
- Rozdělí úsečku či změní její délku graficky v daném poměru.
- Sestrojí trojúhelník, čtyřúhelník a kružnici s danými vlastnostmi.
- Charakterizuje a sestrojí množiny bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, osa rovinného pásu a mezikruží, Thaletova kružnice, ekvidistanta přímky a kružnice, množiny bodů, ze kterých je vidět úsečka pod daným úhlem) a využije je při řešení konstrukčních úloh.

Vyřeší problém z praxe a oboru vzdělání.

- Matematizuje reálný problém.
- Modeluje reálnou situaci pomocí digitálních technologií.

- S účelným využitím prostředků digitálních technologií vyřeší úlohu se vztahem k běžnému životu nebo oboru vzdělání.
- Posoudí výsledek řešení z hlediska správnosti postupu, splnění zadání, počtu řešení i věcného významu a své řešení obhájí.

Vyřeší problém s využitím poznatků z různých oblastí matematiky.

- Vyhodnotí zadání problému.
- Navrhne různé způsoby řešení.
- Zvolí optimální metodu řešení.
- Problém vyřeší i za pomoci digitálních technologií.
- Interpretuje řešení, posoudí jeho správnost a efektivitu.

Řeší úlohy z maturitních didaktických testů.

- Porozumí zadání.
- Matematizuje reálný problém.
- Bezpečně užívá matematické pojmy a algoritmy.
- Hledá další metody řešení.
- Optimalizuje řešení.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Číselné obory

- přirozená čísla
- celá čísla
- racionální a iracionální čísla
- reálná čísla

Operace s čísly a vlastnosti čísel

- porovnávání
- zobrazení na číselné ose
- zaokrouhlování
- sčítání a odčítání
- násobení a dělení, dělitelnost, NSN a nSD, přímá a nepřímá úměrnost, poměry (včetně stran v pravoúhlém trojúhelníku), procenta
- umocňování a odmocňování, operace s mocninami
- absolutní hodnota reálného čísla a její geometrický význam

Množiny, intervaly

- absolutní hodnota reálného čísla
- množina, podmnožina, prvek množiny
- množinové operace – průnik, sjednocení, rozdíl množin a doplněk množin

- Gaussovy nebo Vennovy diagramy pro dvě a tři množiny a jejich užití
- intervaly, operace s intervaly

Výroková logika

- výrok a jeho negace
- pravdivostní hodnota výroku
- konjunkce, disjunkce, implikace a ekvivalence výroků
- složené výroky
- tabulky pravdivostních hodnot
- logické kvantifikátory
- praktické užití výroků v komunikaci a rozhodování

Základní práce s výrazy

- porovnávání výrazů
- dosazování do výrazu
- určení hodnoty výrazu
- určování definičního oboru

Početní operace s výrazy

- sčítání a odčítání mnohočlenů
- násobení a dělení mnohočlenů
- mocniny a odmocniny výrazů

Využití vzorců a rozklad výrazu na součin

- používání vzorců $(a + b)^2$, $(a – b)^2$, $a^2 – b^2$, $(a + b)^3$, $(a + b)^3$, $a^3 – b^3$
- rozklad na součin vytýkáním
- rozklad pomocí vzorců

Lomené výrazy

- krácení lomených výrazů
- početní operace s lomenými výrazy
- určení podmínek, za kterých mají lomené výrazy smysl
- tvorba výrazů z reálných situací (např. výpočet ceny, spotřeby, závislosti)
- práce s proměnnými ve vzorcích
- hledání chyb v úpravách výrazů
- zpětné ověřování řešení
- různé strategie řešení a porovnávání jejich efektivity

Rovnice

- lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli
- lineární rovnice s parametrem
- lineární rovnice s absolutní hodnotou
- kvadratická rovnice
- vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice
- rozklad kvadratického trojčlenu

Soustavy rovnic

- dvě rovnice o dvou neznámých
- tři rovnice o třech neznámých
- jedna lineární a jedna kvadratická o dvou neznámých

Nerovnice
- lineární nerovnice
- lineární nerovnice s absolutní hodnotou
- nerovnice v podílovém a součinovém tvaru
- kvadratické nerovnice
- grafické znázornění množin určených nerovnostmi

Soustavy nerovnic
- soustavy nerovnic o jedné neznámé

5. Vzdělávací strategie
- frontální výuka zaměřená na výklad, vysvětlení postupů a systematizaci učiva
- samostatná práce žáků při řešení úloh různé obtížnosti
- řešení problémových a aplikačních úloh z reálného života a odborné praxe
- práce s chybou a analýza postupů řešení
- diskuse nad různými způsoby řešení a jejich porovnávání
- kooperativní učení (práce ve dvojicích a skupinách při řešení úloh a projektů)
- projektová výuka zaměřená na matematizaci reálných situací
- využívání digitálních technologií při výpočtech, modelování a ověřování výsledků
- propojení učiva s dalšími předměty (zejména Fyzikou, Aplikačním softwarem, Technickými aplikacemi, Základy ekonomiky)
- vedení žáků k samostatnému uvažování, odhadu výsledků a kontrole správnosti řešení
- podpora systematičnosti, přesnosti a odpovědnosti při práci

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:
- dialog učitele se žákem
- písemné práce
- práce s pracovními listy
- pozorování činností žáka

Sumativní:
- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt
- čtvrtletní práce

Reflexe:
- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje na porozumění matematickým pojmům, správnost a efektivitu řešení úloh a schopnost aplikovat matematické postupy v různých situacích.

Při hodnocení se sleduje zejména:
- správnost a úplnost řešení úloh,
- volba a zdůvodnění vhodného postupu řešení,
- schopnost aplikovat matematické poznatky v nových situacích,
- úroveň matematického vyjadřování a práce se symbolikou,
- pochopení vztahů mezi pojmy a postupy,
- schopnost interpretovat výsledky v kontextu zadání,
- schopnost analyzovat a opravit chybu,

- samostatnost při řešení úloh,
- aktivní přístup k výuce.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka, práce se zpětnou vazbou a schopnost sebehodnocení.

U komplexních úloh je hodnocena nejen správnost výsledku, ale i postup řešení a míra porozumění.

Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků.

Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/prif/ps23/metodika_matematiky/web/pages/01_03_vyrokova_logika.html
- https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/prif/ps23/metodika_matematiky/web/pages/01_02_mnoziny.html
- https://www.karlin.mff.cuni.cz/~portal/logika/?page=uvod
- JANEČEK, František. Výrazy, rovnice, nerovnice a jejich soustavy: sbírka úloh k opakování a procvičování učiva matematiky střední školy. 3., přeprac. vyd. Pomocné knihy pro žáky. Praha: Prometheus, 1995. ISBN 80-719-6096-9.
- Jaroslav Reichl – matematika. Online. 2007. Dostupné z: http://www.jreichl.com/matematika/matematika.htm. [cit. 2026-04-26].
- Krynický, Martin, Realisticky.cz když (se) chcete naučit, Online, Dostupné z: http://www.realisticky.cz/index.php
- Pavlicová, Vladimíra, Webová aplikace: Funkce – Portál středoškolské matematiky, Univerzita Karlova v Praze, Matematicko-fyzikální fakulta, Katedra didaktiky matematiky, Online. 2007. Dostupné z: https://www.karlin.mff.cuni.cz/~portal/funkce/, [cit. 2025-03-30].
- PETÁKOVÁ, Jindra. Matematika-příprava k maturitě a k přijímacím zkouškám na vysoké školy. Učebnice pro střední školy. Praha: Prometheus, 1998. ISBN 80-719-6099-3.
- Portál GeoGebra, Online, Dostupné z: https://www.geogebra.org/download
- Učebnice a vzdělávací texty dle volby učitele.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Tělesná výchova – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Michal Stibůrek
6. **Vstupní předpoklady:**
   - očekávané výsledky pohybového učení dle RVP ZV
   - základní orientace v prostoru
   - úroveň pohybových schopností k věku žáka
   - zvládnutí základních gymnastických cvičení
   - ovládání předmětu (míč, stuha, hůl aj.)

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Tělesná výchova představuje důležitou součást všeobecného vzdělávání a významně přispívá k podpoře zdravého životního stylu, rozvoji pohybových kompetencí a celkové tělesné i psychické kondice žáků. Vzdělávací obsah zahrnuje teoretické poznatky, průpravná, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení, gymnastiku, úpoly, pohybové a sportovní hry i sezonní pohybové aktivity. Součástí výuky jsou také témata zaměřená na bezpečný pohyb, ochranu zdraví a prevenci rizikových situací.

Výuka zahrnuje základy pádových technik a sebeobrany se zaměřením na prevenci zranění, bezpečné zvládání rizikových situací a osvojení základních obranných a únikových technik. Součástí vzdělávání jsou také základy první pomoci, zásady chování při mimořádných událostech a praktický nácvik správného postupu v krizových situacích.

Žáci si dále osvojují základy orientace a bezpečného pohybu v terénu, práci s mapou a plánování turistických aktivit. Důraz je kladen také na bezpečnost pohybu v přírodě, spolupráci ve skupině a odpovědné chování vůči okolnímu prostředí.

Předmět je v učebním plánu zařazen v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně a navazuje na vzdělávání realizované na základní škole. Obsah vzdělávání je strukturován do tematických okruhů zaměřených na osvojování pohybových dovedností, rozvoj pohybových návyků a získávání poznatků souvisejících s péčí o zdraví a aktivním životním stylem.

Součástí vzdělávací nabídky školy jsou také volnočasové aktivity zaměřené na taneční průpravu a zdravotní tělesnou výchovu. Škola organizuje lyžařské a turistické kurzy a realizuje sezonní pohybové aktivity, zejména bruslení a běžecké lyžování. Pohybově nadaní žáci se pravidelně účastní středoškolských sportovních soutěží a turnajů v různých sportovních disciplínách, například ve volejbalu, fotbalu, basketbalu, atletice, plavání či florbalu.

Tělesná výchova vede žáky k vytváření pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám, k odpovědnému přístupu ke zdraví vlastnímu i zdraví ostatních dále k aktivnímu

začleňování pohybu do každodenního života jako přirozené součásti péče o zdraví a celkovou kvalitu života.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Rozvíjí své sebepoznání, vztah k sobě a druhým, uplatňuje sebepoznání a zpětnou vazbu ve svém jednání.

- Reflektuje své osobnostní vlastnosti – temperament, emocionalitu, vlastnosti, dovednosti, typické projevy chování, zájmy, potřeby, hodnoty, své silné stránky.

Efektivně týmově spolupracuje.

- Podporuje ostatní členy týmu v jejich úspěšném zapojení.

Uplatňuje zásady aktivní ochrany zdraví.

- Uplatňuje postupy prevence onemocnění.
- Chová se bezpečně ve škole, ve fyzickém i digitálním prostředí.

Uplatňuje adekvátní způsoby bezpečného chování v modelových situacích spojených s mimořádnou událostí, krizovým stavem.

- Reflektuje možnosti předcházení vzniku mimořádných událostí.
- Aplikuje v modelových situacích základní postupy pro ochranu lidského života a zmírnění škod.
- Předvede v modelových situacích postupy bezpečného chování při vzniku náhlé mimořádné události v prostorách školy.

Rozvíjí v souladu s individuálními možnostmi širší spektrum pohybových dovedností a uplatňuje je ve svém životě.

- Tvoří různé varianty pohybových dovedností.
- Uplatňuje dodržování pravidel při pohybových týmových aktivitách.
- Reflektuje uplatnění pohybových dovedností ve svém životě, přínos pro své zdraví.

Podporuje své zdraví rozvojem tělesné zdatnosti a odolnosti.

- Reflektuje svůj rozvoj tělesné zdatnosti a odolnosti z hlediska přínosu pro své zdraví.
- Monitoruje pohybový výkon a upravuje svůj další rozvoj pohybových dovedností.
- Uplatňuje strategie ke zvládání tělesné zátěže.

Využívá pohybové aktivity v rámci svého zdravého životního stylu.

- Plánuje pohybové aktivity v rámci svého časového režimu, vyhodnocuje a upravuje svůj plán.
- Vytváří příležitosti pro pohybové aktivity ve spolupráci s druhými.
- Reflektuje význam pohybu v rámci zdravého životního stylu.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská (žák rozumí pravidlům sportovních her, orientuje se v pokynech učitele, dokáže popsat průběh pohybové činnosti a spolupracovat v týmu)
- matematicko-logická (žák využívá měření výkonů, času případně vzdáleností, vyhodnocuje sportovní výsledky, pracuje se skóre, statistikou a pravidly her)

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační (sportovní hry)
- k řešení problémů (vyplývajících z herních činností jednotlivce)

4. Obsah vzdělávání

Sportovní hry

- volejbal – herní čin. jednotlivce
- basketbal – herní čin. jednotlivce
- kopaná a sálová kopaná – herní čin. jednotlivce
- florbal – herní čin. jednotlivce
- základy netradičních sportovních her – softbal, ringo atd.

Atletika

- speciální běžecká cvičení
- rozvoj rychlostních schopností
- rozvoj vytrvalostních schopností
- technické disciplíny (skoky, hody, vrhy)
- práce s atletickou kanceláří

Pohybové hry

- honičky
- hry rozvíjející orientaci v prostoru
- pro rozvoj spolupráce v týmu a skupině

Gymnastika

- akrobacie – kotouly, stoj na rukou
- přeskok
- trampolína – základní skoky
- kruhy – komíhání
- cvičení s náčiním (činky, gumičky, overbaly, atd.)
- cvičení na hudbu (aerobik, tanec, různé formy jógy)
- odborné názvosloví

Kondiční cvičení

- rozvoj všeobecné kondiční přípravy
- základy silového tréninku
- základy vzpírání
- funkční trénink
- inovace v oblasti kondičního tréninku (TRX, bosu, flowin aj.)

Kompenzační cvičení

- cvičení pro správné držení těla
- základní ortopedické cvičení
- jóga
- základy ucelené rehabilitace

Bruslení

- uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách
- zvládá jednoduchou jízdu vpřed a vzad
- základní znalosti ledního hokeje

Plavání

- základy předplavecké průpravy
- základy plaveckých způsobů
- dýchání

- bezpečnost
- základy vodní záchrany

Turistika

- plánování trasy
- základy topografie a kartografie
- práce s GPS
- orientace a pohyb v terénu

Úpoly

- základní pádové techniky
- základní sebeobrana (údery, páky, bloky atd.)
- obrana proti rdoušení aj.
- úpolové hry

Teoretické znalosti

- bezpečnosti při pohybových aktivitách
- základy hygieny (oblečení, obuvi)
- dopomoc, záchrana
- prevence úrazů
- první pomoc
- zásady bezpečného jednání v mimořádných situacích
- základy sportovního tréninku

5. Vzdělávací strategie

- práce s náčiním a cvičením na nářadí
- tvorba výukové hodiny
- tělovýchovné výzkumy (např. kondiční testování spolužáků atd.)
- teoretické znalosti pravidel jednotlivých sportovních odvětví
- výchova k zdravotnímu životnímu stylu a k správným pohybovým návykům
- podpora samostatnosti a odpovědnosti při řešení pohybových úkolů
- reflexe a sebehodnocení (hodnocení vlastní práce a pokroku)

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- kriteriální praktická ukázka, praktické předvedení řešení úlohy, problému, situace
- dialog učitele se žákem (rozhovor, reflexe)
- řešení problémových pohybových úloh
- pozorování práce žáka např. při sportovních hrách
- sledování zapojení do výuky a diskuse

Sumativní:

- tematické pohybové hry
- skupinová práce (pohybová skladba)

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích
- práce s chybou (oprava problémových činností při pohybových hrách)

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení se sleduje zejména:

- správnost a funkčnost řešení zadaných pohybových úloh,
- dosažený výkon,
- schopnost sebereflexe dané pohybové činnosti,
- dodržování pravidel při sportovních hrách,
- aktivní přístup k výuce a spolupráce.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka v průběhu výuky.
Při hodnocení výkonu jsou využity limity, které jsou stanoveny standardizovanými testy pohybové výkonnosti jedince na základě populační normy.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Sportovní trénink – Dovalil, Perič.
- Základní gymnastika – Skopová, Zítko.
- Atletika – základní trénink – koletiv autorů.
- Plavání: Plavecké sporty a plavání ve vícebojích – Kovařovic Karel.
- Zdravotní tělesná výchova – Strnad.
- https://www.fsps.muni.cz/sdetmivpohode/kurzy/gymnastika/priprava.php#podpora
- https://www.fsps.muni.cz/frvs/2012/zakladni-gymnastika/rozcviceni.html

4. Poznámky

Výuka probíhá v následujících prostorách:

- atletický stadion
- gymnastický sál
- tělocvična
- venkovní prostory
- bazén

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Historie a kultura – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Ilona Ducháčková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - rámcové znalosti z historie, humanitních a společenskovědních oborů
   - rozlišení mezi fakty a dezinformacemi
   - orientace v základních epochách (pravěk, starověk, středověk, novověk, moderní dějiny)
   - schopnost lokalizovat na mapě klíčová centra civilizací (např. hlavní evropské metropole)
   - schopnost rozlišit mezi primárním zdrojem (např. dobová fotografie) a sekundární literaturou (učebnice)
   - schopnost číst mezi řádky a chápat dobový kontext
   - schopnost vžít se do mentality lidí v jiných dobách bez odsuzování

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Předmět nabízí interdisciplinární pohled na vývoj lidské společnosti a její kulturní identity s důrazem na roli médií jako hlavního hybatele veřejného mínění. Hlavním cílem není pouhá faktografie, ale pochopení mechanismů, které formovaly moderní společnost. Žáci se naučí chápat dějinné souvislosti nejen skrze učebnice, ale skrze optiku dobových i moderních médií. Cílem je propojit znalost minulosti se schopností kriticky vyhodnocovat informace, které nás obklopují v digitálním věku. Výuka probíhá formou interaktivních přednášek, analýz dobových tiskovin a audiovizuálních ukázek. Důraz je kladen na projektové vyučování, ve kterém si žáci vyzkouší tvorbu mediálního obsahu.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Chápe dějinné příčiny a následky.
   - Na příkladu konkrétní historické události vysvětlí alespoň tři faktory, které k ní vedly, a její dopad na současnou společnost.
   - Analyzuje historické události v širším kulturním kontextu a chápe jejich vliv na současnost.
   - Rozumí systému základních a vyšších územních samosprávných celků s jejich geograficko-historickými charakteristikami.

   Charakterizuje proces vzniku občanské společnosti a vývoje lidských a občanských práv na historickém pozadí revolucí konce 18. a průběhu 19. století.
   - Objasní význam Deklarace nezávislosti, dodatku Ústavy USA a Listiny svobod pro ochranu práv a svobod občana.
   - Vysvětlí vliv francouzské revoluce konce 18. století na události v USA a Evropě 19. století.

- Objasní proces demokratizace volebních systému v evropských monarchiích.
- Charakterizuje mnohonárodní Habsburskou monarchii z hlediska zájmů jejích součástí.
- Vysvětlí proces formování evropských národů v moderním slova smyslu.

Rozpoznává manipulativní techniky.

- Identifikuje techniky manipulace, propagandy a logické klamy v mediálním obsahu.
- Aplikuje ověřovací metody při práci s informacemi na internetu.
- Reflektuje vliv technologií na proměnu kultury a komunikace.

Charakterizuje vliv vědeckého poznání a technického pokroku od průmyslové revoluce do současnosti na změny společnosti i sociální svobody a postavení jedince.

- Vysvětlí vliv vědeckého poznání a technické a průmyslové modernizace společnosti na změny ve společnosti.
- Popíše význam průmyslové revoluce pro vznik nových společenských vrstev a jejich vzájemné vztahy
- Charakterizuje sociální změny a změny v postavení žen a dětí v průběhu 19. a 20. století.
- Objasní s využitím příkladů význam vzdělávání pro postavení jedince ve společnosti v minulosti i současnosti.
- Uvede a popíše příklady pozitivního vlivu výsledků vědy a techniky na jednotlivce i společnost.
- Uvede a popíše příklady zneužití výsledků vědy a techniky při válečných konfliktech 20. a 21. století.
- Vysvětlí dopady vědecké a technické modernizace na polarizaci společnosti.

Interpretuje události světových válek z pohledu vztahů mezi velmocemi a snah o následnou demokratizaci společnosti.

- Vysvětlí na pozadí koloniální expanze velmocí a mezinárodního vývoje 19. století vznik problémů rozděleného světa vedoucího k první světové válce.
- Charakterizuje politické a společenské uspořádání meziválečného Československa s akcentem na základní rysy demokracie.
- Analyzuje historické náboženské kořeny vybraných globálních problémů, které se opírají o monoteistická.
- Zhodnotí význam příslušnosti k obci, národu, státu, náboženství, kulturnímu okruhu, genderu.
- Rozliší historické kořeny nábožensky a rasově motivovaných konfliktů a jejich dopady na společnost 20. a 21. století.
- Postihne setrvačnost i změny genderových rolí v minulosti i v současném světě.
- Vysvětlí společné a odlišné rysy různých kulturních okruhů postihne setrvačnost i změny genderových rolí v minulosti i v současném světě.
- Charakterizuje strukturu společnosti z různých úhlů pohledu (etnický, náboženský, ekonomický, sociální...).
- Navrhuje způsoby, kterými lze předcházet problémům v soužití různých skupin společnosti nebo je minimalizovat.

Vysvětlí význam historické zkušenosti pro současnou společnost.

- Rozliší příčiny i následky vzniku různých typů konfliktů v minulosti i současnosti.
- Porovná měnící se ničivost válečných konfliktů a dopady na civilní obyvatelstvo v historických souvislostech.

- Čte s porozuměním vybrané historické dokumenty.
- Vysvětlí důležitost možnosti přístupu k informacím pro život člověka v minulosti a současnosti
- Porovná možnosti přístupu k informacím v totalitních a demokratických politických systémech.
- Charakterizuje na příkladech z dějin 20.–21. století omezování veřejnosti v přístupu k informacím a posoudí jeho oprávněnost.

Posoudí historickou podmíněnost nerovností mezi lidmi a jejich projevy v současnosti.

- Porovná formy spolupráce společenských skupin v minulosti a současnosti.
- Charakterizuje klíčové dějinné události spjaté s ovládáním člověka člověkem.
- Porovná sociální nerovnost v různých vybraných částech světa.
- Vysvětlí vliv vzniku koloniální soustavy a dekolonizace na nerovnosti mezi lidmi.
- Posoudí existenci nerovností v současné české společnosti, vysvětlí jejich vznik a představí návrhy na jejich řešení.

Vysvětlí a uplatňuje principy, hodnoty a projevy demokracie.

- Popíše vznik antické demokracie, posoudí její limity a vysvětlí její význam pro vznik moderní demokracie.
- Charakterizuje principy a hodnoty, na kterých je postavena současná demokratická společnost.
- Vysvětlí zásadní rozdíly mezi totalitním a demokratickým fungováním státu minulosti i současnosti.
- Uplatňuje své volební právo a rozumí jeho historickým proměnám.

Posoudí smysl filozofie a etiky pro život člověka a společnosti.

- Vysvětlí význam a vliv (odkaz) vybraných myslitelů minulosti pro současný svět.
- Charakterizuje na příkladech vnímání svobody, pravdy, krásy/ošklivosti a vztahu člověka a společnosti v minulosti i současnosti.
- Posoudí vliv faktorů působících na vytváření životních postojů a hodnot člověka.
- Zhodnotí vliv médií na život člověka a společnosti v historické perspektivě a jejich schopnost tomuto vlivu odolat.

Pracuje s historickými prameny.

- Rozliší mezi primárním a sekundárním historickým pramenem.
- Interpretuje kulturní artefakty (film, obraz, text) a rozlišuje mezi faktem a interpretací

Analyzuje historické mýty.

- Vybere si populární film, seriál nebo hru s historickou tématikou a doloží, kde se dílo drží faktů a kde dochází k umělecké licenci či zkreslení reality.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k řešení problémů
- digitální
- kulturní

- osobnostní a sociální
- k občanství a udržitelnosti

4. Obsah vzdělávání

- Antická demokracie. Kořeny a principy. Ostrakismus. Rétorika.
- Zrod náboženství. Judaismus. Křesťanství. Islám. Budhismus. Hinduismus. Sekty. Náboženské konflikty, Zneužití náboženství. Propaganda.
- Zásadní události středověku. Vývoj v Čechách. Vývoj ve světě.
- Zrod moderní společnosti a demokratických ideálů. Osvícenství. Velká francouzská revoluce. Napoleonské války. Vývoj Habsburské monarchie. Vznik USA. Deklarace práv člověka a občana. Vývoj Ruska. Klasicismus. Empír. Vzestup měšťanské kultury. Cenzura. Dobová funkce propagandy.
- Průmyslová revoluce a nacionalismus. Průmyslová revoluce. Viktoriánská Anglie. Rok 1848. Vznik Itálie, Německa, Rakousko-Uherska. Architektura průmyslových měst. Vliv ilustrovaných časopisů na národní uvědomění. Národní obrození. Romantismus. Realismus.
- Belle Époque a cesta k první světové válce. Kolonialismus. Soupeření mocností. Modernizace společnosti na přelomu století. Secese a moderna. Vznik kinematografie a masové zábavy. Zrod filmového zpravodajství.
- První světová válka a totální mobilizace. Průběh Velké války. Bolševická revoluce. Rozpad impérií a vznik nástupnických států. Avantgarda jako reakce na válečné hrůzy. Válečná propaganda. Plakát.
- Demokracie vs. Totalita. Rozkvět demokracie v ČSR. Hospodářský růst. Italský fašismus. Stalinský komunismus v SSSR. Španělská občanská válka. Velká hospodářská krize a vzestup nacismu v Německu. Mnichovská dohoda. Konec první republiky. Funkcionalismus. Jazz. Rozmach Hollywoodu. Zneužití médií. Nacistická propaganda.

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka
- individuální práce
- kooperativní učení
- problémově orientované učení
- projektové učení
- objevné učení
- multimediální a digitální strategie
- diskuzní strategie
- diferencovaná výuka
- interdisciplinární učení

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- pracovní listy a cvičení během výuky
- pozorování práce žáka
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- digitální výstupy

Sumativní:
- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu

Reflexe:
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- vrstevnické hodnocení
- diskuze nad řešením a postupy

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz především na míru porozumění učivu, schopnost aplikovat získané poznatky při řešení praktických úloh a na aktivní zapojení žáka do výuky. Hodnocení kompetencí, kritérií i reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Hodnoceny jsou zejména tyto oblasti:
- porozumění základním historickým pojmům
- schopnost argumentace a proti argumentace
- schopnost uchopit historické téma moderním nebo netradičním způsobem (podcast, video-reportáž).
- aktivní účast ve výuce, spolupráce při skupinové práci a schopnost prezentovat výsledky práce.

Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- BĚLINA, Pavel a spol. *Dějiny evropské civilizace II*. Paseka 2002.
- HOBSBAWM, Eric J. *Národy a nacionalismus od roku 1780*. CDK 2000.
- CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska*. NLN 2017.
- KOBLÍŽEK, Tomáš. *Dezinformace a hate speech z hlediska filozofie, práva a bezpečnosti*. Academia 2025.
- KVAČEK, Robert. *První světová válka a česká otázka*. Praha: Triton 2013.
- MAUROIS, André. *Dějiny Francie*. NLN s.r.o.1994.
- PAXTON, Robert O. *Anatomie fašismu*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny 2007.
- ROLAND, Paul. *Ilustrovaná historie nacismu*. Svojtka 2010.
- ŘOUTIL, Michal a spol. *Dějiny Ruska*. NLN 2017.
- TALMON, Jacob L.*O původu totalitní demokracie*. Sociologické nakladatelství 1998.
- TINDALL, George Brown. *Dějiny Spojených států amerických*. Nakladatelství Lidové noviny 2008.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Základy společenských věd – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: PaedDr. Hana Fechtnerová
6. **Vstupní předpoklady:** očekávané výsledky učení dle RVP ZV

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Vyučovací předmět Základy společenských věd v 1. ročníku je zaměřen na rozvoj občanského vědomí, právního povědomí a kritického myšlení žáků. Předmět vede žáky k orientaci v základních principech fungování demokratického právního státu a k pochopení politického systému České republiky i současného světa.

Výuka propojuje teoretické poznatky s praktickým využitím v osobním i veřejném životě. Žáci se seznamují se základními pojmy politologie, s principy demokracie, fungováním volebních systémů a rolí politických stran. Důraz je kladen na schopnost porozumět aktuálnímu politickému dění a kriticky jej hodnotit.

Součástí předmětu je také problematika Ústavy České republiky, fungování státní moci a veřejné správy. Žáci se orientují v systému zákonodárné, výkonné a soudní moci a seznamují se s právy a povinnostmi občanů.

Významnou oblastí výuky jsou lidská práva a svobody. Žáci se učí rozpoznávat jejich porušování, chápat možnosti jejich ochrany a posuzovat etické souvislosti společenských problémů.

Předmět se dále zaměřuje na mezinárodní vztahy a fungování vybraných mezinárodních a nadnárodních organizací. Žáci poznávají postavení České republiky v Evropě a ve světě a uvědomují si dopady globálních procesů na každodenní život.

Předmět podporuje aktivní občanský postoj, schopnost argumentace, diskuse a odpovědného rozhodování v souladu s demokratickými hodnotami.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

Žák:

Orientuje se v základních pojmech politologie a fungování státu.

- Vymezí předmět politologie a používá základní terminologii.
- Vysvětlí základní pojmy spojené se státem.
- Popíše principy demokratického právního státu.
- Orientuje se v systému státní moci v ČR.

Rozumí fungování politického systému a voleb.

- Charakterizuje politické strany a jejich postavení.
- Porovná politické programy a vysvětlí úlohu opozice.
- Rozlišuje druhy voleb a volební systémy.
- Vysvětlí rozdíl mezi právem volit a být volen.

Orientuje se v právním systému a lidských právech.
- Charakterizuje Ústavu ČR a Listinu základních práv a svobod.
- Vyhledá relevantní ustanovení v právních dokumentech.
- Vysvětlí základní lidská práva a svobody.
- Uvede příklady jejich porušování a možnosti ochrany.

Posuzuje společenské a politické jevy.
- Analyzuje aktuální společenské problémy.
- Navrhuje možnosti občanské angažovanosti.
- Diskutuje etická dilemata.

Orientuje se v mezinárodních vztazích.
- Rozlišuje mezinárodní a nadnárodní organizace.
- Popíše fungování vybraných organizací (např. EU, NATO, OSN).
- Posoudí postavení ČR v mezinárodním kontextu.
- Kriticky hodnotí informace o mezinárodním dění.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:
- čtenářská a pisatelská (práce s odbornými a publicistickými texty, analýza informací, formulace argumentů)

Klíčové kompetence:
- kompetence k učení (vyhledávání, třídění a kritické hodnocení informací)
- kompetence komunikační (argumentace, diskuse, formulace názorů)
- kompetence osobnostní a sociální (respekt k odlišným názorům, spolupráce, empatie)
- kompetence k řešení problémů (analýza společenských jevů a hledání řešení)
- digitální kompetence (kritické hodnocení mediálních sdělení a práce s informacemi)
- kompetence občanská (odpovědné jednání, orientace v občanských právech a povinnostech)

4. Obsah vzdělávání
- Politologie a její základní pojmy.
- Stát a jeho formy.
- Občanství české republiky.
- Demokracie a politický systém.
- Politické strany a ideologie.
- Volební systémy a volby.
- Ústava ČR a státní symboly.
- Orgány státní moci a veřejná správa.
- Lidská práva a svobody.
- Mezinárodní a nadnárodní organizace.
- Postavení ČR ve světě.

5. Vzdělávací strategie
- práce s odbornými texty a právními dokumenty
- diskuse a argumentace k aktuálním tématům
- problémově orientované učení
- práce s aktuálními informacemi a médii
- samostatné i skupinové projekty

- prezentace výsledků práce
- analýza reálných společenských situací
- využívání digitálních technologií
- zapojování žáků do výuky a samostatné přípravy témat

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- písemné testy

Sumativní:

- samostatné nebo skupinové projekty
- jiné aktivní činnosti žáka

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje především na:

- porozumění učivu v širších souvislostech,
- schopnost aplikovat poznatky při řešení společenských situací,
- aktivní přístup k výuce a zapojení do činností,
- úroveň argumentace a prezentace názorů,
- schopnost sebereflexe.

Při hodnocení písemných testů je využívána klasifikační stupnice uvedená v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- EMMERT, F.: Odmaturuj ze společenských věd. 2004. [cit. 2025-06-11].
- HOLEČEK, M. a kol.: Základy společenských věd pro střední školy. 2020. [cit. 2025-06-11].
- MOUDRÝ, M.: Občanský a společenskovědní základ – Politologie, Člověk v mezinárodním prostředí. 2023. [cit. 2025-06-11].
- SMOLEŇOVÁ, I.: Lidská práva. Průvodce pro středoškoláky. 2017. [cit. 2025-06-11].
- TOMEŠ, J., FESTA, D., NOVOTNÝ, J., a kol.: Konflikt světů a svět konfliktů. 2007. [cit. 2025-06-11].
- VYSKOČILOVÁ, E: Občanský a společenskovědní základ pro maturanty. SPN. 2021. [cit.2025-06-11].
- ZAJONC, J. (ed.): Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod – komentář. Linde Praha. 2015. [cit. 2025-06-11].
- Dějepis pro střední školy. Online. 2020. Dostupné z: https://edu.ceskatelevize.cz/predmet/dejepis?stupen=stredni-skola. [cit. 2025-06-11]
- OSN. Online. 2020. Dostupné z: https://osn.cz/. [cit. 2025-06-11].
- OECD. Online. Dostupné z: https://www.oecd.org/. [cit. 2025-06-11].
- NATO. Online. 2015. Dostupné z: https://www.nato.int/. [cit. 2025-06-11]
- https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html
- https://www.euroskop.cz/679/sekce/lidska-prava/
- https://www.ustrcr.cz/uvod/srpen-1968/
- https://obetiokupace.dejepis21.cz/

- https://www.ustrcr.cz/publikace/hneda-kniha-o-procesech-s-ceskym-undergroundem/
- https://edu.ceskatelevize.cz/kolekce/vitezny-unor?vsrc=kolekce&vsrcid=vitezny-unor
- https://www.moderni-dejiny.cz/clanek/prohlaseni-charty-77-zakladni-text/
- webové stránky politických stran a dalších subjektů kandidujících ve volbách;
- https://csu.gov.cz/volby
- https://mv.gov.cz/volby/Default.aspx
- https://vlada.gov.cz/cz/ppov/lrv/dokumenty/legislativni-pravidla-vlady-91209/#
- https://www.priruckazastupitele.cz/20-jak-se-vyznat-v-pravnich-predpisech/
- https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=173
- https://www.psp.cz/docs/laws/dek/
- https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=82

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Základy ekonomiky – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Ing. Jana Palečková, Ing. Petra Ježková, Ing. Jaroslav Šturc, Ing. Jana Šturcová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní dovednosti v oblasti práce s digitálními technologiemi při vyhledávání, zpracování a prezentaci informací
   - schopnost vyhledat a identifikovat klíčové informace z různých zdrojů
   - porozumění základní ekonomické terminologii
   - motivace k učení a otevřenost osvojování nových poznatků
   - základní představa o fungování společnosti
   - základní povědomí o penězích a jejich funkcích a používání
   - schopnost naslouchat, diskutovat a respektovat názory druhých

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Vyučovací předmět Základy ekonomiky v 1. ročníku je součástí prakticky orientované společenskovědní vzdělávací oblasti a představuje vstup do studia ekonomie. Seznamuje žáky se základními východisky ekonomie a rozvíjí jejich ekonomické myšlení, a to především z obecnějšího a národohospodářského pohledu.
   Cílem předmětu je vést žáky k tomu, aby dokázali chápat ekonomické jevy a souvislosti, uvažovali ekonomicky, chovali se racionálně, uplatňovali kritérium ekonomické efektivnosti a jednali v souladu s etikou podnikání. Předmět žáky vybavuje základními vědomostmi, dovednostmi a návyky využitelnými v běžném občanském i profesním životě.
   Významná část výuky je zaměřena na problematiku podnikání. Žáci poznávají podnikání z různých hledisek – od vzniku podnikatelského nápadu přes jeho realizaci, zajištění potřebného majetku a personální zabezpečení až po základní povinnosti podnikatele. Součástí je také seznámení s oblastí pracovněprávních vztahů, a to od získávání zaměstnanců přes jejich odměňování až po péči o zaměstnance a ukončení pracovního poměru.
   Důraz je kladen na praktickou aplikaci poznatků prostřednictvím tvorby vlastního podnikatelského záměru včetně zakladatelského rozpočtu. Výuka je vedena tak, aby žáci získávali minimum izolovaných teoretických poznatků, a naopak aktivně pracovali na realizaci projektu, v němž si osvojují spolupráci v týmu, nacházejí svou roli a učí se řešit i případné krizové situace.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Aplikuje ekonomické teorie v osobním a profesním životě.

- Vysvětlí základní ekonomické otázky.
- Vysvětlí stanovení rovnovážné ceny na dokonalém i nedokonalém trhu.
- Charakterizuje výrobní faktory a vysvětlí hranici produkčních možností a náklady obětované příležitosti.
- Uvede nejdůležitější makroekonomické pojmy a vliv jejich výše na kvalitu života a podnikání v daném státě.
- Vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže, jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům.
- Uvede hlavní výhody a nevýhody mezinárodního obchodu a vliv ochranářských opatření na ekonomickou situaci dané země.

Zpracuje podklady související s podnikáním.

- Připraví podnikatelský záměr.
- Sestaví zakladatelský rozpočet.
- Zkalkuluje cenu zboží nebo služby.
- Vysvětlí na příkladu základní povinnosti podnikatele vůči státu a zaměstnancům
- Vede daňovou evidenci.
- Vysvětlí na příkladech etiku v podnikání.

Řídí realizaci jednoduchého projektu.

- Naplánuje aktivity projektu.
- Navrhne rozpočet projektu vzhledem k navrženým aktivitám.
- Stanoví základní ukazatele a sleduje jejich naplňování.
- Vede projektový tým.
- Uvede, jak by řešil krizové situace v projektu.
- Vyhodnotí úspěšnost projektu.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení
- kompetence komunikační
- kompetence osobnostní a sociální
- digitální kompetence
- kompetence k podnikavosti a pracovní
- kompetence k řešení problémů

4. Obsah vzdělávání

- Podstata fungování tržní ekonomiky
- Podnikání jako základ tržní ekonomiky
- Majetek podniku
- Personalistika
- Realizace zvoleného projektu

5. Vzdělávací strategie

- práce s učebnicemi a odbornými zdroji
- myšlenkové mapy a schémata

- exkurze do vybrané firmy
- praktická činnost – skupinová práce
- využití externího lektora

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení písemných testových úloh
- praktické předvedení řešení úlohy
- zpětnovazebný rozhovor

Sumativní:

- souhrnné hodnocení na konci obsahového celku
- porovnání úrovně znalostí, dovedností a postojů žáků a očekávaných výsledků učení dle ŠVP

Reflexe:

- sebehodnocení a vrstevnické hodnocení
- forma žákovského portfolia, rozhovoru žáka s učitelem, žáků mezi sebou

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje především na znalost a pochopení učiva, zejména na schopnost žáka učivo reprodukovat, shrnout, vyjádřit vlastními slovy nebo provést výpočet. Dále se hodnotí:

- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního i písemného projevu,
- schopnost využívat a zobecňovat získané zkušenosti a poznatky,
- aktivní přístup k výuce.

Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole *Hodnocení žáků*.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Klínský, Münch, Chromá – EKONOMIKA ekonomická a finanční gramotnost pro střední školy. EDUKO 2026
- C. H. Beck – Úvod do ekonomie pro střední školy
- Zákon o obchodních korporacích v aktuálním znění
- Živnostenský zákon v aktuálním znění
- Zákoník práce v aktuálním znění

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Aplikační software – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Gabriela Leipertová, revize Mgr. Věra Svobodová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní orientace v prostředí operačního systému a práce se soubory
   - elementární zkušenost s běžnými digitálními nástroji
   - základní matematické dovednosti a logické uvažování odpovídající úrovni základního vzdělávání
   - schopnost pracovat podle jednoduchého návodu a samostatně řešit běžné úkoly
   - základní technická a informační gramotnost
   - schopnost spolupracovat při řešení úkolů a nést odpovědnost za svěřené úkoly
   - otevřený přístup k využívání digitálních technologií a ochota rozvíjet vlastní digitální kompetence
   - schopnost využívat digitální technologie k vyhledávání a základnímu zpracování informací

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Předmět Aplikační software je zaměřen na rozvoj digitální gramotnosti žáků a jejich schopnosti efektivně využívat digitální technologie při studiu i v běžném životě. Hlavním cílem předmětu je naučit žáky pracovat se softwarem a digitálními nástroji, které budou využívat během svého dalšího studia i v budoucí profesní praxi. Předmět přispívá k systematickému rozvoji digitální kompetence a podporuje schopnost samostatně a odpovědně využívat informační technologie při řešení různých úloh.
   Součástí výuky je také rozvoj porozumění základním principům fungování softwaru a digitálních systémů. Žáci se učí orientovat v různých uživatelských prostředích a na základě tohoto porozumění efektivně a bezpečně využívat vhodné aplikace a digitální nástroje podle stanoveného cíle.
   Stěžejní formou výuky je individuální práce žáků na počítači, která je doplňována prací ve dvojicích nebo menších skupinách. Žáci při řešení úloh využívají běžně dostupné digitální nástroje, kancelářské aplikace, cloudová úložiště a další software používaný ve vzdělávání i praxi.
   V úvodní části výuky se žáci seznamují s digitálním prostředím školy, strukturou školní počítačové sítě a principy správy digitálních souborů. Učí se pracovat se síťovými disky, cloudovými úložišti a elektronickou poštou a spravovat digitální data.
   Další část výuky je zaměřena na práci s běžně používanými aplikačními programy. Žáci se učí vytvářet a upravovat dokumenty v textovém editoru, pracovat s daty v tabulkovém procesoru a vytvářet prezentace v prezentačním softwaru. Při práci s tabulkovým

procesorem se zároveň seznamují se základními principy zpracování a interpretace dat a využívají digitální nástroje pro řešení statistických úloh.
Získané dovednosti žáci využívají také v dalších vyučovacích předmětech, při zpracování projektů a při tvorbě a obhajobě maturitní práce. Na předmět Aplikační software navazuje ve 2. ročníku volitelný předmět Informatika, který umožňuje žákům dále prohlubovat získané digitální dovednosti a rozšiřovat jejich kompetence v oblasti práce s digitálními technologiemi.
Výuka podporuje rozvoj klíčových kompetencí žáků, zejména kompetence k učení, řešení problémů, komunikativní kompetence a digitální kompetence. Důraz je kladen na samostatnost žáků, schopnost spolupracovat, kriticky pracovat s informacemi a využívat digitální technologie efektivním a odpovědným způsobem.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Využívá digitální prostředí školy a spravuje digitální soubory.

- Popíše základní principy fungování operačního systému a jeho hlavní úkoly při správě zařízení, souborů a aplikací.
- Orientuje se v souborovém systému a organizuje soubory a složky v operačním systému.
- Vytváří a organizuje složky a soubory podle dané struktury.
- Ukládá, kopíruje, přesouvá a sdílí soubory v síťovém prostředí.
- Používá školní počítačovou síť a digitální úložiště.
- Pracuje se síťovými disky, cloudovými úložišti a sdílenými službami.
- Využívá prostředí Microsoft 365 při práci a spolupráci.
- Organizuje vlastní práci s digitálními soubory efektivně a přehledně.

Používá školní e-mailovou schránku a digitální komunikační nástroje.

- Čte, odesílá a přeposílá e-mailové zprávy.
- Připojuje a stahuje přílohy.
- Nastavuje základní funkce e-mailové schránky a organizuje e-mailovou komunikaci.
- Rozpozná nevyžádanou poštu (spam) a vhodně na ni reaguje.
- Využívá digitální nástroje pro komunikaci a spolupráci.
- Komunikuje srozumitelně a věcně v digitálním prostředí.

Vytvoří a upraví textový dokument v textovém editoru.

- Upraví vzhled textu změnou písma, velikosti, barvy a stylu.
- Formátuje odstavce pomocí zarovnání, odsazení, řádkování, odrážek a číslování.
- Používá a upravuje styly pro jednotné formátování dokumentu.
- Vkládá do dokumentu obrázky, tabulky, grafy nebo tvary a upravuje jejich vlastnosti.
- Používá záhlaví a zápatí včetně číslování stran.
- Automaticky generuje obsah dokumentu pomocí stylů.
- Exportuje dokument do různých formátů (např. PDF) a připraví dokument k tisku.
- Vytváří přehledné a strukturované dokumenty odpovídající zadanému účelu.

Vytvoří digitální prezentaci.

- Vytvoří přehlednou a funkční prezentaci v běžném prezentačním softwaru.
- Přizpůsobí prezentaci účelu a cílové skupině.
- Dodržuje zásady přehledného návrhu snímků (hierarchie informací, čitelnost, přiměřený rozsah textu).

- Používá multimediální prvky (obrázky, grafy, video, zvuk) a odkazy.
- Používá digitální nástroje pro sdílení a spolupráci na prezentacích.
- Vyhodnotí silné a slabé stránky vlastní prezentace i prezentací ostatních.
- Respektuje etická a právní pravidla při práci s informacemi.
- Uvede zdroje použitých informací a multimediálních prvků.
- Rozlišuje mezi volně dostupným a autorsky chráněným obsahem.

Vyhledá, využije a vyhodnotí údaje, sestaví diagramy a tabulky.

- Čte, vyhodnotí a interpretuje údaje vyjádřené v tabulkách a diagramech (sloupcový, kruhový, spojnicový).
- Vyhledá nebo doplní potřebné údaje v textu, tabulce nebo diagramu (sloupcový, kruhový).
- Vyhodnotí získané údaje z hlediska významu, (vypovídací hodnoty), reálnosti, přesnosti a spolehlivosti.
- Sestaví tabulky a diagramy se statistickými údaji.
- Porovná různá znázornění dat (tabulka, diagram) v jednom souboru.
- Porovná dva soubory dat na základě daného znaku.
- Kriticky posuzuje data a vyvozuje závěry.

Zpracuje předložený statistický soubor.

- Používá statistické pojmy (statistický soubor a jeho rozsah, statistická jednotka, kvalitativní a kvantitativní znak, hodnota znaku, četnost, relativní četnost, grafické rozdělení četnosti.
- Určí pro daný statistický soubor četnost a relativní četnost znaku, charakteristiky polohy (aritmetický průměr, medián, modus, percentily) a charakteristiky variability (rozptyl, směrodatná odchylka, variační rozpětí) a vysvětlí jejich věcný význam v dané úloze.
- Vyhodnotí získané údaje z hlediska věcného významu, (vypovídací hodnoty), reálnosti, přesnosti a spolehlivosti, interpretuje je a na jejich základě dělá rozhodnutí a závěry.

Provede statistické šetření nebo opakovaná měření.

- Stanoví vhodnou metodu a postup, zvolí odpovídající formu záznamu šetření nebo opakovaných měření a získané údaje zaznamená.
- Využije pro uspořádání získaných dat tabulku, diagram, schéma.
- Zpracuje, analyzuje a interpretuje získaná data a na jejich základě dělá rozhodnutí a závěry.
- Spolupracuje při řešení úkolu ve skupině a podílí se na společném výsledku.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Digitální prostředí, operační systémy a správa souborů

- základní principy operačních systémů a jejich funkce
- souborový systém a organizace dat
- správa souborů a složek
- práce se síťovými disky a cloudovými úložišti
- prostředí Microsoft 365 a jeho využití při práci a studiu

Komunikační software a digitální spolupráce

- elektronická pošta
- práce s e-mailovou schránkou
- organizace a správa e-mailové komunikace
- digitální komunikace a spolupráce
- sdílení dokumentů a spolupráce v cloudových službách

Textový editor

- práce v prostředí textového editoru
- formátování textu a odstavců
- práce se styly a strukturováním dokumentu
- vkládání a úprava objektů v dokumentu
- záhlaví, zápatí a titulní strany
- generování obsahu dokumentu
- export dokumentů a příprava dokumentu k tisku

Tabulkový procesor a práce s daty

- statistický soubor a jeho rozsah, statistická jednotka, kvalitativní a kvantitativní znak, hodnota znaku, četnost, relativní četnost, grafické rozdělení četnosti, tabulky a diagramy (sloupcový, kruhový, spojnicový)
- charakteristiky polohy a variability: aritmetický průměr, medián, modus, percentily, rozptyl, směrodatná odchylka, variační rozpětí
- zpracování dat, vztahy mezi statistickými soubory, způsoby jejich zadání a jejich aplikace

Prezentační software

- účel a typy prezentací
- tvorba prezentací v prezentačním softwaru
- zásady přehledného návrhu prezentací
- práce s multimediálním obsahem
- sdílení a spolupráce při tvorbě prezentací
- zásady prezentování a komunikace s publikem
- autorské právo a citace zdrojů

5. Vzdělávací strategie

- individuální práce žáků na počítači
- frontální výuka (úvod do problematiky, demonstrace postupů, společné shrnutí učiva)
- aktivní učení (diskuse, řešení problémových úloh, práce s chybou)
- kooperativní učení (práce ve dvojicích a skupinách při řešení úloh a projektů)
- projektová výuka (tvorba dokumentů, prezentací, analýza dat, technické návrhy)
- rozvoj komunikačních dovedností (prezentace výsledků, argumentace, zpětná vazba)

- systematické využívání digitálních technologií a aplikací (kancelářský software, cloudové služby)
- práce s reálnými daty a jejich analýza (interpretace, kritické posouzení, vyvozování závěrů)
- podpora samostatnosti a odpovědnosti při řešení úkolů
- propojení učiva s praxí a dalšími předměty (interdisciplinární učení)
- reflexe a sebehodnocení (hodnocení vlastní práce a pokroku)

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh
- pozorování práce žáka
- sledování zapojení do výuky a diskuse,
- průběžné výstupy ze skupinové práce,
- digitální výstupy

Sumativní:

- tematické písemné práce na počítači
- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje především na schopnost žáků prakticky využívat digitální nástroje, samostatně řešit úkoly a aplikovat získané dovednosti při práci s informacemi, daty a technickou dokumentací.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- správnost a funkčnost řešení zadaných úloh,
- schopnost samostatně používat digitální nástroje a aplikace,
- kvalita zpracování dokumentů, tabulek a prezentací,
- schopnost analyzovat a interpretovat data,
- přehlednost a logická struktura řešení,
- schopnost prezentovat vlastní práci a obhájit zvolený postup,
- dodržování pravidel práce s informacemi, autorského práva a citací zdrojů,
- aktivní přístup k výuce a spolupráce při řešení společných úkolů.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka v průběhu výuky. Vedle klasifikace mohou být využívány také další formy hodnocení, například sebehodnocení, vrstevnické hodnocení nebo slovní zpětná vazba k vybraným výstupům.

Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků.

Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- NAVRÁTIL, Pavel. Informatika pro střední školy. 1. díl. 1. vyd., 2025. 152 s. ISBN 978-80-7402-517-4.
- PETÁKOVÁ, Jindra. Matematika-příprava k maturitě a k přijímacím zkouškám na vysoké školy. Učebnice pro střední školy. Praha: Prometheus, 1998. ISBN 80-719-6099-3.
- Jaroslav Reichl – matematika. Online. 2007. Dostupné z: http://www.jreichl.com/matematika/matematika.htm. [cit. 2025-03-09].
- Krynický, Martin, Realisticky.cz když (se) chcete naučit, Online, Dostupné z: http://www.realisticky.cz/index.php
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Statistiky [online]. [cit. 2026-04-04]. Dostupné z: https://www.czso.cz
- EUROSTAT. Database [online]. [cit. 2026-04-04]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat
- Portál GeoGebra, Online, Dostupné z: https://www.geogebra.org/download
- MACKE, Radek. Designérské skicování. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2023. ISBN 978-80-01-07086-4. KLETEČKA, Jaroslav a FOŘT, Petr. Technické kreslení. 3. vydání. Učebnice. V Brně: Computer Press, 2022. ISBN 978-80-251-5078-8.
- Tinkercad – bezplatný program pro technické kreslení a modelování: https://www.tinkercad.com/
- Tinkercad – výukové centrum: https://www.tinkercad.com/learn
- Tinkercad – program pro navrhování 3D modelů. Dostupné na https://www.tinkercad.com/
- Algoritmus. Dostupné na: https://popelka.ms.mff.cuni.cz/~lessner/mw/index.php/U%C4%8Debnice/Algoritmus
- Slovní popis pracovního postupu. Dostupné na: https://popelka.ms.mff.cuni.cz/~lessner/mw/index.php/U%C4%8Debnice/Algoritmus/Co_je_to_algoritmus

4. Poznámky

Výuka probíhá v počítačové učebně.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Psaní všemi deseti – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Ing. Petra Ježková, Ing. Jana Palečková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní schopnost práce na PC
   - schopnost psaní textu
   - čtení s porozuměním
   - předpoklady pro práci s textem a jeho strukturování
   - základní dovednosti v práci s digitálními technologiemi
   - motivace učit se novým věcem
   - naslouchat, diskutovat a respektovat názory druhých

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Cílem předmětu je zvýšení produktivity a kvality práce na počítači. Psaní desetiprstovou hmatovou metodou je základním předpokladem pro efektivní ovládání počítače a tvoří základy tzv. klávesnicové gramotnosti. Žáci ovládají klávesnici i numerickou část poslepu, naučí se pořizovat záznam podle přímého diktátu a opisovat cizojazyčné texty. Výuka je podpořena výukovým programem ATF.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Ovládá klávesnici počítače hmatovou metodou.
   - Dodržuje správný prstoklad.
   - Postupuje systematicky ve výuce (např. ve výukovém programu ATF).
   - Ovládá běžnou i numerickou klávesnici bez vizuální kontroly.

   Dodržuje zásady ergonomie a hygieny práce při práci na PC.
   - Uplatňuje správné sezení u počítače.
   - Respektuje zásady ochrany zdraví při práci s digitální technikou.
   - Předchází únavě a přetížení (práce s přestávkami apod.).

   Vytváří texty pomocí klávesnice.
   - Opisuje texty z předlohy.
   - Zachycuje diktovaný text.
   - Dodržuje základní pravidla pravopisu a úpravy textu.

   Využívá textový procesor při práci s dokumenty.
   - Používá základní funkce textového editoru (např. MS Word).
   - Používá klávesové zkratky pro efektivní práci.
   - Porovnává dokumenty a interpretuje rozdíly.

   Vytváří elektronickou komunikaci podle pravidel.

- Správně formuluje e-mail.
- Dodržuje pravidla e-mailové etikety.
- Přizpůsobuje styl komunikace situaci.

Rozvíjí klávesnicovou gramotnost a efektivitu práce.

- Zvyšuje rychlost a přesnost psaní.
- Minimalizuje chybovost při psaní.
- Využívá získané dovednosti v dalších předmětech.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikační
- kompetence osobnostní a sociální
- kompetence digitální

4. Obsah vzdělávání

- Hmatová metoda psaní na počítači.
- Ergonomické zásady, hygiena práce.
- Numerická klávesnice (součást výuky hmatové metody).
- Práce s textem.

5. Vzdělávací strategie

- individuální trénink ve výukovém programu
- praktické úkoly – opis, diktát
- práce ve dvojicích i samostatně
- využití softwaru MS Word a nástrojů pro správu dokumentů
- práce s učebnicí

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- klasifikační cvičení v rámci výukového programu
- samostatná tvůrčí práce
- praktická ukázka
- zpětnovazebný rozhovor

Sumativní:

- souhrnné hodnocení na konci obsahového celku
- porovnání úrovně znalostí, dovedností a postojů žáků a očekávaných výsledků učení

Reflexe:

- sebehodnocení a vrstevnické hodnocení
- forma rozhovoru žáka s učitelem, žáků mezi sebou

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz na postupné osvojování klávesnicové gramotnosti, přesnost a efektivitu práce, dodržování správných návyků a aktivní přístup žáka k výuce.

Hodnoceny jsou zejména tyto oblasti:

- úroveň zvládnutí psaní na klávesnici desetiprstovou hmatovou metodou (správný prstoklad, plynulost, orientace na klávesnici bez zrakové kontroly)
- rychlost a přesnost psaní (počet úhozů za minutu, chybovost)
- schopnost aplikovat dovednosti při praktických úlohách (opis, diktát, tvorba textu)
- dodržování ergonomických zásad a hygieny práce při práci na počítači
- efektivní využívání funkcí textového editoru a klávesových zkratek
- kvalita zpracování textů (formální úprava, přehlednost, jazyková správnost)
- schopnost vytvářet elektronickou komunikaci v souladu s pravidly (např. e-mailová etiketa)
- samostatnost při řešení úkolů a práce s výukovým programem
- aktivní přístup k výuce a snaha o zlepšování vlastních výkonů
- dodržování stanovených termínů a pokynů učitele
- spolupráce při výuce (ve dvojicích či skupině)

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka v průběhu výuky. Vedle klasifikace mohou být využívány i formativní způsoby hodnocení (sebehodnocení, vrstevnické hodnocení, slovní zpětná vazba).

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Výukový program ATF (Aktivní trénink psaní na klávesnici).
- HOCHOVÁ, Irena. *Písemná a elektronická komunikace pro střední školy, úřady a veřejnost.* Praha: EDUKO, 2026.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Péče o zdraví – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: PaedDr. Hana Fechtnerová
6. **Vstupní předpoklady:** očekávané výsledky učení dle RVP ZV

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Vyučovací předmět Péče o zdraví v 1. ročníku je zaměřen na rozvoj znalostí, dovedností a postojů vedoucích k ochraně a podpoře fyzického i duševního zdraví žáků. Předmět vede žáky k odpovědnému přístupu ke zdravému životnímu stylu a k uvědomění si významu prevence onemocnění a rizikového chování.

   Výuka se zaměřuje na hlavní faktory ovlivňující zdraví, zejména životní styl, životní prostředí, hygienu, pohybové aktivity, výživu a stravovací návyky. Žáci se učí rozpoznávat pozitivní a negativní vlivy na zdraví a osvojovat si zásady jeho ochrany a posilování. Součástí předmětu je také problematika duševního zdraví, zvládání zátěžových situací a rozvoj psychohygieny. Žáci se seznamují s rizikovými faktory, jako jsou závislosti, stres či další formy rizikového chování, a učí se jim předcházet.

   Důležitou oblastí výuky je ochrana zdraví a bezpečné chování v různých životních situacích. Žáci si osvojují zásady první pomoci a učí se správně reagovat v situacích ohrožení zdraví. Současně se seznamují s postupy při mimořádných událostech, jako jsou živelné pohromy, havárie či jiné krizové situace, a rozvíjejí schopnost adekvátně chránit sebe i druhé.

   Předmět dále podporuje rozvoj sociálních a osobnostních dovedností, zejména schopnosti sebepoznání, sebereflexe, zvládání náročných situací a budování zdravých mezilidských vztahů.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Uplatňuje zásady aktivní ochrany zdraví.
   - Rozliší pozitivní a negativní vlivy na jednotlivé složky zdraví.
   - Uplatňuje postupy prevence onemocnění.
   - Chová se bezpečně ve škole, ve fyzickém i digitálním prostředí.

   Uplatňuje vhodné postupy v situacích ohrožení zdraví.
   - Rozpozná charakter a závažnost situace ohrožující zdraví.
   - Uplatní v různých modelových situacích adekvátní postupy pro ochranu zdraví svého i druhých.
   - Předvede v modelové situaci poskytnutí první pomoci.

   Uplatňuje adekvátní způsoby bezpečného chování v modelových situacích spojených s mimořádnou událostí, krizovým stavem.

- Posuzuje možnosti předcházení vzniku mimořádných událostí.
- Aplikuje v modelových situacích základní postupy pro ochranu lidského života a zmírnění škod.
- Předvede v modelových situacích postupy bezpečného chování při vzniku náhlé mimořádné události v prostorách školy.

Rozvíjí své sebepoznání, vztah k sobě a druhým, uplatňuje sebepoznání a zpětnou vazbu ve svém jednání.

- Reflektuje své osobnostní vlastnosti – temperament, emocionalitu, vlastnosti, dovednosti, typické projevy chování, zájmy, potřeby, hodnoty, své silné stránky.
- Reflektuje, jaké faktory ovlivňují jeho vztah k sobě samému a vztah k druhým.
- Charakterizuje své chování a jednání a účinné možnosti jejich regulace a změn ve fyzickém a digitálním prostředí.

Rozvíjí svou psychickou odolnost, uplatňuje strategie prevence a redukce stresu.

- Reflektuje své emoce a zvyšuje svou všímavost ke svému prožívání.
- Aplikuje různorodé seberegulační techniky pro zvládání stresu a posilování odolnosti a vyhodnotí jejich účinek.
- Řeší v modelové situaci náročné situace a reflektuje jejich dopad na sebe.

Reflektuje různé formy mezilidských vztahů a utváří vzájemně podporující vztahy s druhými

- Reflektuje společné znaky a odlišnosti u sebe a druhých a rozeznává přínos jedinečnosti.
- Přispívá k utváření vzájemně podporujících vztahů s druhými.
- Rozezná nevhodné i nekonsenzuální chování související se sexualitou ve fyzickém i digitálním prostředí.

Rozvíjí a uplatňuje strategie sociální interakce a komunikace.

- Uplatňuje vhodné způsoby sociální interakce v různých modelových situacích.
- Využívá efektivní strategie sociální komunikace.
- Přispívá k řešení konfliktu v modelových situacích.

Rozpoznává a uplatňuje etické a prosociální chování.

- Komunikuje respektujícím způsobem.
- Používá vhodné způsoby, jak se vymezit vůči nerespektujícímu chování.
- Vnímá emoční prožívání druhých a využívá k empatické interakci s druhými.

Efektivně týmově spolupracuje.

- Reflektuje různé role ve skupině a vyhodnocuje své zapojení.
- Vede skupinovou práci a využívá zpětnou vazbu ke zvýšení efektivity.
- Podporuje ostatní členy týmu v jejich úspěšném zapojení.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská (práce s odbornými texty, vyhledávání a zpracování informací, formulace vlastních závěrů)
- matematicko-logická (vyhodnocování informací, posuzování rizik a důsledků jednání)

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení (plánování a organizace vlastního učení, využívání poznatků pro osobní rozvoj)

- kompetence komunikační (formulování a obhajoba vlastních názorů, zapojení do diskuse)
- kompetence osobnostní a sociální (sebepoznání, seberegulace, zvládání náročných situací, spolupráce a respekt k druhým)
- kompetence k řešení problémů (identifikace problémových situací, hledání a vyhodnocování vhodných řešení)
- digitální kompetence (využívání digitálních technologií při vyhledávání a zpracování informací)
- kompetence k podnikavosti a pracovní (odpovědný přístup k vlastnímu zdraví jako součást osobní i profesní připravenosti)

4. Obsah vzdělávání

- Zdraví a jeho determinanty.
- Zdravý životní styl (výživa, pohyb, hygiena, prevence).
- Duševní zdraví a psychohygiena.
- Rizikové chování a prevence závislostí.
- Náročné životní situace a jejich zvládání.
- Partnerské vztahy a odpovědné chování.
- Ochrana zdraví a bezpečné chování.
- Mimořádné události a krizové situace.
- Základy první pomoci.
- Sociální komunikace a interakce.
- Týmová spolupráce a role v týmu.
- Prosociální chování a praktická etika.
- Reflexe, zpětná vazba a řešení etických dilemat.

5. Vzdělávací strategie

- týmová a skupinová práce
- podpora rozvoje prezentačních dovedností
- badatelsky orientovaná výuka a řešení problémů s využitím digitálních technologií
- projektová výuka
- aktivní učení (diskuse, práce na projektech, řešení problémových úloh, sebezkušenostní techniky)
- problémově orientované učení (řešení reálných situací a hledání vlastních řešení)
- výklad učitele doplněný o řízené činnosti vedoucí k praktickému využití poznatků, zejména v oblasti duševní hygieny
- nácvik praktických dovedností (techniky zvládání stresu, relaxace, meditace, imaginace)
- rozvoj sebereflexe (např. formou deníkových záznamů)
- sdílení zkušeností a jejich reflexe prostřednictvím diskuse
- využívání audiovizuální techniky, odborné literatury a online zdrojů
- práce s digitálními technologiemi při vyhledávání, zpracování a prezentaci informací

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení (standardizovaných) písemných testových úloh

Sumativní:

- samostatný/skupinový miniprojekt / jiné aktivní činnosti žáka

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje především na:

- porozumění učivu a jeho širším souvislostem,
- schopnost aplikovat získané poznatky v praktických a modelových situacích,
- aktivní přístup k výuce a zapojení do realizace projektů a dalších činností,
- úroveň spolupráce a prezentace výsledků práce,
- schopnost sebereflexe a zapojení do reflexe vlastního učení.

Při hodnocení písemných testů je využívána klasifikační stupnice uvedená v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- HELUS, Zdeněk (2003). Psychologie pro střední školy. Fortuna, Praha.
- KASSIN, Saul. Psychologie. Computer Press, Brno 2007.
- KŘIVOHLAVÝ Jaro, Psychologie zdraví. Portál, Praha 2001.
- MÍČEK, L. Duševní hygiena. Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1984.
- PRAŠKO, Ján, PRAŠKOVÁ, Hana. (2001). Proti stresu krok za krokem. Grada, Praha 2001.
- STELZER, J., CHYTILOVÁ, L. První pomoc pro každého.
- Psychologie. https://psychologie.cz/
- Ochrana člověka za mimořádných událostí, příručka pro učitele základních a středních škol, vydalo Ministerstvo vnitra a generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR
- www.zachranny-kruh.cz
- https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=zSa1zhAxkaI
- https://www.zachranny-kruh.cz/pracovni-listy/
- https://www.ocmu.cz/pcs/pcs_layout/O%C4%8CMU-Metodick%C3%BD%20materi%C3%A1l%20pro%20u%C4%8Ditele%20Z%C5%A0.pdf
- https://www.zslipnik.cz/wp-content/uploads/2020/06/v%C3%BDchova-ke-zdrav%C3%AD-PRj-pdf.pdf
- https://edu.ceskatelevize.cz/hledani?q=mimo%C5%99%C3%A1dn%C3%A9+ud%C3%A1losti
- https://edu.ceskatelevize.cz/video/14961-chovani-pri-mimoradnych-udalostech

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Základy přírodních věd – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Marie Vaňková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní znalosti z přírodopisu, chemie a ekologie na úrovni základní školy
   - orientace v základních přírodovědných pojmech
   - základní matematické dovednosti potřebné pro řešení jednoduchých výpočtů (práce s jednotkami, procenty, jednoduché rovnice)
   - schopnost logického uvažování
   - schopnost analýzy environmentální problematiky
   - základní dovednosti v práci s digitálními technologiemi při vyhledávání, zpracování a prezentaci informací
   - schopnost samostatné i skupinové práce a následné prezentace výsledků

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Předmět Základy přírodních věd je koncipován jako integrovaný přírodovědný modul, který propojuje poznatky z chemie, biologie a environmentálních věd. Je součástí vzdělávací oblasti přírodovědného a technického vzdělávání (STE) a tvoří základní pilíř všeobecného vzdělání žáků v oboru Všeobecné lyceum.

   Výuka směřuje k pochopení základních přírodních zákonitostí a vztahů mezi jednotlivými složkami přírody. Důraz je kladen na mezioborové souvislosti, praktickou využitelnost poznatků a jejich aplikaci v běžném životě, občanské sféře i budoucím profesním uplatnění. Obsah předmětu zahrnuje zejména základy chemie (stavba a složení látek, chemické reakce, názvosloví, roztoky), biologie (buňka, metabolismus) a environmentální problematiku (ekologie, vztah člověka a prostředí, zdroje energie a surovin). Významnou součástí je také rozvoj schopnosti pracovat s informacemi, interpretovat data a řešit problémové úlohy.

   Výuka je realizována kombinací výkladu, diskuse a projektové práce. Žáci jsou vedeni k samostatnému uvažování, formulaci hypotéz, jejich ověřování a k interpretaci výsledků. Součástí výuky jsou také integrované STEM projekty, které podporují propojení teoretických znalostí s praktickým řešením reálných problémů.

   Předmět přispívá k rozvoji klíčových kompetencí, zejména kompetence k učení, k řešení problémů, kompetence komunikativní a kompetence k práci s digitálními technologiemi. Zároveň podporuje environmentální odpovědnost žáků a jejich schopnost kriticky hodnotit vliv lidské činnosti na životní prostředí.

Předmět vytváří základ pro další studium přírodovědných a technických oborů a současně rozvíjí všeobecnou přírodovědnou gramotnost potřebnou pro aktivní a odpovědný občanský život.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Rozlišuje jednotlivé skupiny prvků a jejich sloučenin, které pojmenovává a diskutuje jejich zařazení v profesním, v občanském i osobním životě.

- Osvojí si základní principy názvosloví anorganických a organických sloučenin.
- Tvoří názvy a vzorce anorganických a organických sloučenin.
- Vysvětlí rozdělení prvků na kovy, polokovy a nekovy a uvede jejich využití a využití jejich sloučenin v praxi.

Matematicky vyjádří složení roztoků.

- Vyjadřuje složení roztoku různými způsoby.
- Vypočítá složení roztoku.

Objasní rozdělení chemických reakcí a uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a jejich využití v profesním, v občanském i osobním životě.

- Vysvětlí rozdělení chemických reakcí podle typu reagujících částic (protolytické reakce – neutralizace, redoxní reakce – redoxní vlastnosti kovů, galvanický článek, elektrolýza, chemické reakce jako zdroj energie) a uvede příklady jejich užití.
- V praxi aplikuje své znalosti při chemických analýzách.

Diskutuje a analyzuje problémy životního prostředí.

- Diskutuje o základních ekologických pojmech.
- Objasní historický vývoj vztahů člověka a prostředí.
- Vysvětlí problémy životního prostředí v souvislosti s ochranou životního prostředí.
- Diskutuje o problematice zdrojů surovin a energie.
- Recykluje technické materiály a využívá recyklované materiály při vlastní tvorbě.

Charakterizuje základní skupiny organických chemických látek s důrazem na jejich využitelnost v profesním, v občanském i osobním životě

- Vysvětlí rozdělení uhlovodíků a jejich derivátů (s důrazem na sloučeniny vyskytující se v každodenním životě a technické praxi).
- Diskutuje z hlediska bezpečnosti o vlivu chemických sloučenin s toxickým účinkem na živý organismus a uvede jejich zdroje.

Charakterizuje jednotlivé skupiny biochemicky významných látek a diskutuje význam těchto látek pro živé organismy.

- Vysvětlí rozdělení přírodních látek (peptidy, bílkoviny, sacharidy, lipidy) a jejich význam.

Rozlišuje prokaryotické a eukaryotické buňky a specifikuje buňku rostlinnou a živočišnou.

Popíše základní metabolické dráhy buňky, jejich rozmnožování, aplikuje získané poznatky při objasnění fotosyntézy a proteosyntézy.

- Vysvětlí základní principy buněčného metabolismu.
- Popíše fotosyntézu.
- Vysvětlí proteosyntézu
- Popíše mitózu a meiózu

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikativní
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Chemie

- Prvky a jejich sloučeniny
- Periodická soustava prvků
- Názvosloví anorganických a organických sloučenin
- Rozdělení prvků na kovy, nekovy a polokovy – jejich využití a využití jejich sloučenin v praxi
- Roztoky – složení roztoků, výpočty složení roztoků
- Chemické reakce – příklady důležitých chemických reakcí a jejich využití
- Rozdělení chemických reakcí podle typu reagujících částic (protolytické reakce – neutralizace, redoxní reakce – redoxní vlastnosti kovů, galvanický článek, elektrolýza, chemické reakce jako zdroj energie) - příklady užití v praxi
- Protolytické reakce – pojem kyselina a zásada, autoprotolýza, neutralizace
- Redoxní reakce – reakce kovu v roztoku, elektrochemická řada napětí kovů, elektrolýza, zdroje el. proudu, koroze
- Úvod do organické chemie
- Organické látky a jejich využití
- Rozdělení uhlovodíků a jejich derivátů (s důrazem na sloučeniny vyskytující se v každodenním životě a technické praxi)
- Vliv chemických sloučenin s toxickými účinky na živé organismy
- Biochemicky významné látky-význam těchto látek pro živé organismy
- Přírodní látky (peptidy, bílkoviny, sacharidy, lipidy) a jejich význam

Ekologie

- Pojem ekologie
- Základní ekologické pojmy
- Vztahy mezi organismy a prostředím
- Ekologická přizpůsobivost organismu
- Abiotické podmínky života-sluneční záření, atmosféra, hydrosféra, minerální látky
- Biotické podmínky života-populace, vztahy mezi populacemi, společenstva
- Ekosystémy-stavba a funkce, potravní řetězce, oběhy látek a energie
- Ekosystémy přirozené a umělé, vývoj ekosystému
- Biosféra, rozmanitost biosféry, přehled jejich základních oblastí
- Historický vývoj vztahů člověka a prostředí
- Problémy životního prostředí v souvislosti s ochranou životního prostředí

- Problematika zdrojů surovin a energie

Biologie

- Buňka – chemické složení
- Buňka prokaryotická a eukaryotická
- Buňka rostlinná a živočišná
- Základní metabolické dráhy buňky
- Fotosyntéza
- Proteosyntéza
- Rozmnožování buňky – mitóza, meióza

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka
- diskuze
- projekty
- individuální práce
- skupinová práce

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- testy
- písemné práce
- pracovní listy
- řešení problémových úloh
- aktivita žáka ve výuce
- výsledky a prezentace skupinové práce
- digitální výstupy

Sumativní:

- projekty – samostatné/skupinové
- shrnující písemné práce a testy s různým typem úloh

Reflexe:

- zpětná vazba/reflexe od učitele/ostatních studentů
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz především na porozumění učivu, schopnost aplikovat získané poznatky při řešení praktických úloh a na aktivní zapojení žáka do výuky.

Hodnocení vychází ze tří typů výsledků učení:

- kompetence – zejména dovednosti, znalosti, schopnosti a postoje projevující se při řešení úkolů, tvorbě výstupů, rozhodování a jednání v konkrétních situacích.
- porozumění – schopnost integrace poznatků, chápání souvislostí, analýza a syntéza informací, práce s modely a zákonitostmi.
- reflexe zkušenosti – schopnost hodnotit vlastní práci, uvědomovat si chyby, pracovat se zpětnou vazbou a plánovat další zlepšení.

Hodnocení kompetencí, kritérií i reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků.

Hodnoceny jsou zejména tyto oblasti:
- porozumění základním pojmům a principům dějů v přírodě,
- schopnost aplikovat poznatky při řešení problémových úloh,
- aktivní účast ve výuce,
- spolupráce při skupinové práci,
- schopnost prezentovat výsledky práce.

Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- BENEŠOVÁ, Marika; PFEIFEROVÁ, Erna a SATRAPOVÁ, Hana. Odmaturuj! z chemie. 2., přepracované vydání. Odmaturuj!. Brno: Didaktis, c2014. ISBN 978-80-7358-232-6
- ČERVINKA, Pavel. Ekologie a životní prostředí: učebnice pro střední odborné školy a učiliště. 3., aktualizované vydání. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, 2020. ISBN 978-80 87476-05-5.
- KUBIŠTA, Václav. Obecná biologie: úvodní učební text biologie pro 1. ročník gymnázií. Třetí, upravené vydání-dotisk. Praha: Fortuna, 2004. ISBN 80-716-8714-6.
- KVASNIČKOVÁ, Danuše. Základy biologie a ekologie: pro základní a střední školy. Šesté, aktualizované vydání. Praha: Fortuna, 2024. ISBN 978-80-7373-188-5.
- VACÍK, Jiří. Přehled středoškolské chemie. 4. vyd., v SPN 2. Praha: SPN, 1999. ISBN 80-723-5108-7
- ŠLÉGL, Jiří; LANÍKOVÁ, Jana a KISLINGER, František. Ekologie pro gymnázia. Praha: Fortuna, 2002. ISBN 80-716-8828-2. Dostupné také z: http://kramerius4.nkp.cz/search/handle/uuid:2135bbe0 20c3-11e6-8d01-005056827e52
- ZÁVODSKÁ, Radka. Biologie buněk: základy cytologie, bakteriologie, virologie. Biologie pro gymnázia. Praha: Scientia, 2006. ISBN 80-869-6015-3. Dostupné také z: http://toc.nkp.cz/NKC/200702/contents/nkc20061700956_1.pdf.

4. Poznámky

Část hodin je možné realizovat formou exkurze/práce v terénu.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Vizuální tvorba a kultura – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Lucie Mejstříková
6. **Vstupní předpoklady:**
   Základní orientace v oblasti výtvarné kultury získaná na základní škole, zájem o vizuální vyjadřování a ochota aktivně se zapojovat do tvůrčích činností.

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Vyučovací předmět Vizuální tvorba a kultura je zaměřen na schopnost žáků vnímat, interpretovat a vytvářet výtvarná a vizuální sdělení. Seznamuje žáky s rolí umění a vizuální kultury v současné společnosti a s vybranými etapami dějin umění. Výuka je založena na propojení teoretického poznávání s vlastní tvůrčí činností, experimentováním s materiály, zapojením hudebních prvků a digitálních technologií do vizuální tvorby. Nedílnou součástí předmětu jsou návštěvy galerií a seznámení s galerijními programy pro mládež. Důraz je kladen na interpretaci výtvarného díla i vlastní tvorby.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Chápe roli umění a vizuální kultury v současné společnosti, rozlišuje umělecké a mimoumělecké vizuální sdělení a kriticky je hodnotí.
   Rozpozná a charakterizuje základní druhy výtvarného umění a zná jejich společenské, kulturní a komunikační funkce.
   Rozpozná znaky vybraných uměleckých směrů, zná nejvýznamnější umělce daného období.
   Interpretuje výtvarné dílo na základě pozorování, analýzy výrazových prostředků a porozumění jeho obsahu, významu a účinku.
   Vědomě využívá základní prvky a principy vizuálního vyjadřování (linie, tvar, barva, kompozice, kontrast, rytmus) při vlastní tvorbě
   Experimentuje s různými výtvarnými technikami, materiály a médii, včetně digitálních nástrojů (jednoduché animace).
   Vytváří jednoduché výtvarné a vizuální projekty samostatně i ve spolupráci s ostatními.
   Reflektuje a hodnotí vlastní tvorbu i tvorbu ostatních, formuluje svůj názor, přijímá zpětnou vazbu a respektuje odlišné estetické přístupy.
3. **Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností**
   Základní gramotnosti:
   - čtenářská a pisatelská

   Klíčové kompetence:
   - k učení
   - kulturní

- komunikační
- osobnostní a sociální
- k podnikavosti a pracovní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

- Umění a vizuální kultura v současném světě – funkce umění, role vizuální komunikace, vztah umění, designu a každodenního života, kritické vnímání mediálních a reklamních sdělení.
- Základní druhy výtvarného umění – jejich specifika, výrazové prostředky a možnosti využití.
- Výtvarné vyjadřovací prostředky a principy – linie, tvar, barva, struktura, kompozice, kontrast, rytmus; jejich vědomé využívání při vlastní tvorbě.
- Objektová a prostorová tvorba – práce s objemem, prostorem a materiálem; tvorba jednoduchého prostorového objektu z tradičních i netradičních materiálů, experimentování s tvarem, strukturou a měřítkem, rozvoj prostorové představivosti a základního vztahu mezi formou, funkcí a významem.
- Galerie a interpretace výtvarného díla – formy prezentace umění, práce s originálem a reprodukcí, způsoby interpretace a reflexe uměleckého díla.
- Kapitoly z dějin umění – vybrané historické umělecké směry, umění 20. století, současné umělecké trendy.
- Design– grafický, produktový, interiérový, fashion styling.
- Synestezie – propojování vizuálního umění s hudbou, divadlem, mezioborové a projektové přístup.
- Digitální a experimentální tvorba – využití digitálních nástrojů a médií (animace, fotografie, video, multimédia).
- Relaxační a arteterapeutické formy tvorby – tvorba jako prostředek sebereflexe, relaxace a rozvoje osobnostního prožitku.

5. Vzdělávací strategie

- praktická výtvarná činnost a experimentování
- práce s obrazovým materiálem a uměleckými díly
- projektová a skupinová výuka
- diskuse, interpretace a reflexe
- využití digitálních nástrojů a médií
- návštěvy galerií a výstav, případně besedy s umělci či workshopy

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné hodnocení:

- systematické sledování práce žáka během výuky
- hodnocení přístupu k úkolům, míry samostatnosti, tvořivosti a spolupráce
- vlastní invenční aktivity
- průběžná zpětná vazba zaměřená na rozvoj dovedností a porozumění

Sumativní hodnocení:

- samostatná či skupinová tvůrčí práce
- projekty a prezentace

- testy znalostí

Reflexe:

- sebehodnocení žáka
- společná reflexe prací ve třídě
- zpětná vazba učitele
- rozvoj schopnosti formulovat názor a přijímat zpětnou vazbu

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz zejména na:

- míru kreativity, originality a aktivního přístupu k řešení úkolu,
- kvalitu a pečlivost využití výtvarných technik, materiálů a vyjadřovacích prostředků,
- schopnost interpretace, reflexe a argumentace,
- aktivní a zodpovědný přístup k práci, samostatnost a spolupráci.
- porozumění pojmům, rozlišení vybraných uměleckých směrů
- schopnost vnímání estetických kvalit vizuální tvorby

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- učebnice a odborné publikace z oblasti dějin umění, výtvarné teorie a designu
- katalogy galerií a muzeí, tištěné i digitální sbírky
- ověřené online zdroje zaměřené na vizuální kulturu, současné umění a multimediální tvorbu

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Dny vědy a techniky – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 33 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Gabriela Leipertová, Mgr. Pavlína Solarová, Mgr. Marie Vaňková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní znalosti z přírodovědných a technických předmětů na úrovni ZŠ
   - základní dovednosti práce s informacemi
   - elementární digitální gramotnost
   - schopnost spolupracovat ve dvojici nebo skupině
   - ochota aktivně se zapojit do praktických činností

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Modul Dny vědy a techniky je zaměřen na praktické, badatelské a projektově orientované poznávání přírodovědných a technických jevů. Propojuje poznatky z různých oblastí STEM (science, technology, engineering, mathematics) a umožňuje žákům aplikovat teoretické znalosti v reálných situacích.
   Výuka probíhá formou tematických bloků zařazovaných v průběhu školního roku dle organizačních možností školy.
   Součástí modulu jsou projektové aktivity, laboratorní práce, experimenty a exkurze. Při exkurzích i laboratorních činnostech žáci pracují s pracovními listy, zaznamenávají výsledky a formulují závěry.
   Při výuce jsou využívány digitální technologie, online nástroje, měřicí aplikace a vybrané nástroje umělé inteligence. Žáci se učí bezpečně pohybovat v digitálním prostředí, kriticky hodnotit informace a efektivně využívat digitální zdroje při řešení úloh.
   Součástí modulu je také práce s technickou dokumentací, schématy a jednoduchými CAD nástroji (2D/3D). Důraz je kladen na správné používání veličin a jednotek soustavy SI a na interpretaci výsledků měření.
   Výuka probíhá ve skupinách, případně formou tandemové výuky. Žáci využívají digitální technologie (tablety, počítače) k vyhledávání, zpracování i prezentaci informací.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Plánuje a realizuje projekt nebo experiment.
   - Vymezí problém a stanoví cíl.
   - Navrhne postup práce a časový plán.
   - Spolupracuje ve skupině a rozděluje si role.
   - Navrhuje jednoduchá technická nebo ekologická řešení.

   Vyhledává, zpracovává a kriticky hodnotí informace.
   - Vyhledává informace z různých zdrojů (včetně digitálních).

- Třídí a zpracovává data.
- Posuzuje jejich věrohodnost.
- Využívá informace při řešení úloh.

Provádí experimentální nebo praktickou činnost a interpretuje výsledky.

- Dodržuje pracovní postupy a zásady bezpečnosti.
- Zaznamenává výsledky (např. do pracovního listu).
- Používá veličiny a jednotky soustavy SI.
- Vyhodnocuje výsledky a formuluje závěry.

Využívá digitální technologie při řešení úloh.

- Pracuje s digitálními zařízeními (tablet, počítač).
- Využívá digitální nástroje a vybrané nástroje umělé inteligence.
- Vytváří digitální výstupy (prezentace, grafy, zprávy).
- Dodržuje zásady bezpečného pohybu v digitálním prostředí.

Pracuje s technickou dokumentací.

- Čte technická schémata a jednoduchou dokumentaci.
- Využívá základní CAD nástroje (2D/3D).
- Vytváří jednoduché technické návrhy nebo modely.

Komunikuje a prezentuje výsledky své práce.

- Prezentuje výsledky ústně nebo písemně.
- Obhajuje své závěry.
- Diskutuje a hodnotí práci ostatních.

Spolupracuje ve skupině a podílí se na společném výsledku.

- Respektuje ostatní.
- Aktivně se zapojuje.
- Přebírá odpovědnost za svou část práce.

Reflektuje vlastní práci a proces učení.

- Hodnotí vlastní práci.
- Identifikuje chyby a navrhuje zlepšení.

Využívá exkurzi jako zdroj poznání.

- Připraví se na exkurzi (seznámí se s cílem a tématem).
- Aktivně se zapojuje během exkurze.
- Plní zadané úkoly a pracuje s pracovním listem.

Zpracovává a vyhodnocuje poznatky z exkurze.

- Zaznamenává získané informace.
- Třídí a propojuje poznatky s učivem.
- Formuluje závěry.

Prezentuje a reflektuje zkušenosti z exkurze.

- Prezentuje poznatky (ústně, písemně nebo digitálně).
- Zapojuje se do diskuse.
- Hodnotí přínos exkurze.

Diskutuje o současné vědě a technologiích.

- Charakterizuje vybrané trendy současné vědy a techniky.
- Diskutuje o přínosech a rizicích technologií.
- Posuzuje dopady technického rozvoje na společnost a životní prostředí.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská (práce s odbornými texty, pracovními listy a prezentacemi)
- matematicko-logická (měření, práce s daty, interpretace výsledků)

Klíčové kompetence:

- k učení (vyhledávání informací, práce s chybou, reflexe)
- komunikační (prezentace výsledků, argumentace, diskuse)
- osobnostní a sociální (spolupráce, odpovědnost, respekt)
- k občanství a udržitelnosti (odpovědný přístup k technologiím a životnímu prostředí)
- k podnikavosti a pracovní (projektové plánování, organizace práce)
- k řešení problémů (návrh řešení, experimentování, interpretace výsledků)
- kulturní (vnímání společenských dopadů vědy a techniky)
- digitální (využívání digitálních technologií a AI nástrojů)

4. Obsah vzdělávání

- projektová a badatelská činnost v oblasti STEM
- laboratorní práce a experimenty
- návrhy technických a ekologických řešení
- měření, záznam a vyhodnocení dat
- veličiny a jednotky soustavy SI
- interpretace výsledků
- práce s technickou dokumentací a schématy
- základní CAD nástroje (2D/3D)
- prezentace výstupů
- exkurze do odborných institucí a firem
- práce s různými zdroji informací
- využití digitálních technologií a nástrojů umělé inteligence
- bezpečnost práce a bezpečnost v digitálním prostředí
- trendy současné vědy a techniky
- společenské a environmentální dopady technologií

5. Vzdělávací strategie

- projektové vyučování
- aktivní učení (diskuse, problémové úlohy, experimenty)
- individuální práce
- kooperativní učení (práce ve dvojicích a skupinách, tandemová výuka)
- badatelsky orientované učení (formulace hypotéz, jejich ověřování, interpretace výsledků)
- interdisciplinární učení (propojování poznatků z různých STEM oborů)
- prezentační a diskusní metody (obhajoba výsledků, argumentace)
- konzultační metoda (průběžná podpora při řešení úkolů)
- práce s odbornými a digitálními zdroji informací
- kritické hodnocení a porovnávání zdrojů
- práce s pracovními listy
- práce s technickou dokumentací a schématy
- využívání CAD nástrojů a digitálních modelů

- využívání digitálních technologií a nástrojů AI
- práce s daty, měřením a vyhodnocováním výsledků
- diskuse o aktuálních vědeckých a technologických trendech
- podpora samostatnosti, odpovědnosti a aktivního přístupu k učení

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- práce s pracovními listy
- pozorování práce žáka
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- laboratorní protokoly
- digitální výstupy
- práce s technickou dokumentací

Sumativní:

- samostatná nebo skupinová projektová práce
- prezentace výsledků
- laboratorní zprávy
- projektové portfolio

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor
- sebehodnocení a vrstevnické hodnocení
- práce s chybou
- reflexe projektového procesu

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz na porozumění řešené problematice, schopnost aplikovat získané poznatky v praktických situacích a aktivní zapojení žáka do realizovaných aktivit. Hodnoceny jsou zejména tyto oblasti:

- porozumění problematice v odborném i mezioborovém kontextu,
- schopnost vyhledávat, třídit a využívat informace z různých zdrojů,
- schopnost kriticky hodnotit informace a zdroje,
- správnost a funkčnost navrženého řešení,
- práce s daty, veličinami a jednotkami SI,
- schopnost interpretace výsledků,
- práce s technickou dokumentací a digitálními nástroji,
- využívání digitálních technologií a AI nástrojů,
- kvalita projektových a laboratorních výstupů,
- aktivní přístup a spolupráce ve skupině,
- dodržování pracovních postupů a zásad bezpečnosti,
- kvalita prezentace výsledků,
- schopnost reflexe vlastní práce,
- schopnost diskutovat o současných vědeckých a technologických, trendech.

Hodnocení jednotlivých aktivit realizovaných v rámci Dnů vědy a techniky (např. projekty, laboratorní práce, exkurze, pracovní listy či prezentace) se promítá do klasifikace

příslušných vyučovacích předmětů vzdělávací oblasti STEM podle jejich obsahového zaměření.
Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka v průběhu výuky. Vedle klasifikace mohou být využívány i formativní způsoby hodnocení (sebehodnocení, vrstevnické hodnocení, slovní zpětná vazba).

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- individuálně dle tématu
- odborné a popularizační weby
- digitální vzdělávací zdroje
- materiály partnerských institucí
- online databáze a vzdělávací platformy

4. Poznámky

Výuka probíhá formou tematických dnů, kdy je běžný rozvrh nahrazen projektovou výukou, laboratorní prací nebo exkurzí.
Možná je spolupráce s externími institucemi (např. S Domem dětí a mládeže Beroun, SOŠ a SOU Beroun – Hlinky, Střední zdravotnickou školou Beroun).

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Hudební aktivity – 1. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: PhDr. Štěpánka Lišková – autor/tvůrce, Ph.D., Mgr. Petra Obleserová – revize
6. **Vstupní předpoklady:** nepožadovány

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Předmět Hudební aktivity je činnostně orientovaný povinně volitelný předmět, v němž žáci prostřednictvím pěveckých, poslechových, hudebně-pohybových a instrumentálních aktivit (funkčních modelů) poznávají základní hudební principy, vybrané prvky evropské hudby i nonartificiálních žánrů.
   Podle odborného zaměření vyučujícího je možné rozšířit témata také o etnickou a světovou hudbu.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Aktivně vnímá hudbu a rozpoznává její základní výrazové prostředky v různých kulturních kontextech.
   - Popíše charakteristické prvky hudby (rytmus, melodii tempo, instrumentaci, hudební principy vybraných modelů etnické hudby).
   - Zařadí ukázky k typu kultury/žánru, k příslušnému hudebnímu období

   Uplatňuje a rozvíjí základní pěvecké, poslechové, instrumentální a pohybové dovednosti v realizaci vybraných hudebních modelů.
   - Zdárně realizuje zpěvem, hrou na nástroje vybrané hudební modely (převážně v souhře s kolektivem).

   Chápe funkci hudby v různých kulturách a kontextech.
   - Popíše, k čemu hudba slouží, porovná rozdíly mezi kulturami. Uvede příklady jejího použití.

   Orientuje se ve vybraných epochách evropské hudby a základních žánrech nonartificiální hudby
   - Přiřadí ukázku k hudebnímu principu etnické hudby určité oblasti, období, žánru.
   - Pojmenuje typické hudební rysy vybraných hudebních forem - např. barokní fuga).

   Tvořivě interpretuje hudbu a improvizuje na jednoduchých modelech
   - Vytvoří krátkou rytmickou či melodickou improvizaci, navrhne jednoduchý doprovod.

   Spolupracuje při skupinové práci a podílí se na společném hudebním výsledku.
   - Dodržuje roli ve skupinové tvorbě a interpretaci hudebních modelů, reaguje na signál, vstup i vedení, respektuje ostatní.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská: práce s textem písní, tvořivá práce se slovy při tvorbě a realizaci hudebních modelů, vztah hudby a slova

Klíčové kompetence:

- k učení (rozbor poslechových ukázek, porovnávání, práce s modely)
- komunikační (slovní popis hudby, prezentace práce, vedení diskuse, osvojení základní terminologie)
- osobnostní a sociální (skupinová interpretace, spolupráce při zpěvu, hře na nástroje, respekt k odlišné úrovni hudebnosti, práce se žáky se SVP)
- kulturní (hudba jako univerzální jazyk, setkání se světovými kulturami, funkce hudby v různých prostředích)
- k občanství a udržitelnosti (kulturní diverzita, respekt k tradicím a odlišnostem)
- digitální (využití audio nahrávek, základních hudebních digitálních nástrojů)

4. Obsah vzdělávání

- Pěvecké, rytmické (body percussion), instrumentální a hudebně – pohybové činnosti, aktivní poslech, improvizace a tvorba jednoduchých hudebních modelů.

5. Vzdělávací strategie

- frontální strategie: učitel – výklad, vedení kolektivních činností; žák – aktivní zapojení
- diskusní strategie: učitel – řízená diskuse; žák – analýza, argumentace
- individuální práce: učitel – úkoly s ohledem na individuální úroveň rozvoje hudebnosti jednotlivců; žák – tvorba modelů, improvizace
- kooperativní učení: učitel: organizace skupin, průběžná kontrola postupu, případná pomoc; žák – rozdělení rolí, souhra
- objevné učení: učitel – vede činnosti; žák – formuluje závěry na základě zkušenosti
- multimediální a digitální strategie: učitel – volí technologie, žák – využívá nahrávky, programy
- praktické a experimentální činnosti: tvorba a realizace hudebních modelů a jejich případné spojení s jinými činnostmi (kresbou)
- diferencovaná výuka: přizpůsobení individuální úrovni hudebnosti

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- sledování aktivní účasti
- dílčí úkoly (krátké modely, nahrávky, improvizace)
- práce ve skupině

Sumativní:

- interpretace jednoduchého hudebního modelu
- krátký samostatný nebo skupinový projekt
- poslechový test zaměřený na rozpoznání prvků

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (jaký pokrok udělal, co mu jde, co potřebuje…)
- reflexe skupiny po společné činnosti (co fungovalo, jaká byla úroveň spolupráce)
- písemné či ústní reflexe poslechových aktivit

2. Kritéria hodnocení

Kritéria hodnocení jsou splněna, pokud žák prokáže:

- aktivní zapojení do pěveckých, instrumentálních, poslechových a pohybových aktivit
- funkční zvládnutí základních hudebních dovedností (udrží jednohlas i vícehlas, ostinato, call-responde, jednoduchý doprovod)
- porozumění hudbě a jejím souvislostem (pojmenovává prvky, řadí ukázky do žánrů, stylů, adekvátně používá pojmosloví v diskusích)
- tvořivost a schopnost improvizace
- spolupráci a respekt ve skupině
- sebereflexi a pojmenování vlastního pokroku
- průběžné plnění individuálně zadávaných úkolů: (1 písemný úkol/pololetí)

Kritériové hodnocení: **1-5**

1 – výborný: stabilně zvládá všechny činnosti, jistě se orientuje v poslechových ukázkách, tvořivě pracuje a aktivně spolupracuje, úkoly plní včas a invenčně

2 – chvalitebný: zvládá většinu činností, orientuje se spolehlivě, uplatňuje vlastní nápady a dobře spolupracuje, písemné úkoly plní včas s menší invencí

3 – dobrý: základní činnosti zvládá s pomocí, orientace částečná, tvorba jednoduchá, spolupráce kolísá, úkoly po termínu, průměrně zpracované

4 – dostatečný: potřebuje výraznou podporu, je nejistý, tvořivost a spolupráce minimální, písemné úkoly zpracovává, úkoly po termínu, povrchní zpracování

5 – nedostatečný: ani s podporou nezvládá základní dovednosti, neplní úkoly, narušuje práci, úkoly neodevzdává

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje:

- JURKOVÁ, Zuzana a Kateřina HORÁKOVÁ. Etnická hudba ve škole: metodický materiál pro seznamování s mimoevropskou hudbou na základních a středních školách. Praha: Multikulturní centrum, 2001. ISBN 80-239-6540-9.
- CHARALAMBIDIS, Alexandros. Hudební výchova pro gymnázia 1. Praha: SPN – pedagogické nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7235-211-1.
- KUHN, Tomáš; FRAŠOVÁ, Andrea; LIŠKOVÁ, Štěpánka. Hudební výchova 8 a 9 – stručné dějiny hudby aktivně a interaktivně. Plzeň: Fraus, 2022. 115 s. ISBN 978-80-7489-313-1.
- KUHN, Tomáš; FRAŠOVÁ, Andrea a Štěpánka LIŠKOVÁ. Hudební výchova pro 8. a 9. ročník ZŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií. Příručka učitele. Plzeň: Fraus, 2019. ISBN 978-80-7489-314-8.
- Notový materiál, materiál ze vzdělávacích kurzů.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Analýza, interpretace a kritické hodnocení neuměleckých textů a informací – 2. ročník
2. **Kód: 78-42-M/08 Lyceum**
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 25 h
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Veronika Chvojková, Mgr. Andrea Gärtnerová
6. **Vstupní předpoklady:** absolvování modulu Kultivovaný mluvní projev, stylistická tvorba a analýza textu (1. ročník) a Jazykový systém, jeho vývoj a aplikace v jazykové praxi (1. ročník).

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Tento modul je nedílnou součástí vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura ve 2. ročníku a plynule navazuje na základy mluvené komunikace, jazykové kultury a systémového chápání jazyka získané v 1. ročníku. Jeho koncepce plně vychází z očekávaných výsledků učení RVP pro všeobecná lycea, které rozpracovává do uceleného systému výstupů, indikátorů a klíčových kompetencí. Hlavním cílem modulu je intenzivní rozvoj čtenářské, informační a mediální gramotnosti žáků prostřednictvím komplexní práce s rozmanitými typy neuměleckých textů v psané i mluvené podobě.
   Podstatou modulu je osvojování a prohlubování dovedností efektivního vyhledávání, analýzy, interpretace a kritického posuzování informačních a mediálních sdělení. Žáci se učí pracovat s lineárními (souvislými) i nelineárními (nesouvislými – grafy, tabulky, schémata, mapy, diagramy) texty, porovnávat data z různých zdrojů, rozlišovat informace podstatné od nepodstatných a na základě těchto zjištění samostatně tvořit věcně správné, adekvátně strukturované vlastní neumělecké projevy.
   Zvláštní zřetel je kladen na rozvoj kritického myšlení: žáci jsou systematicky vedeni k ověřování spolehlivosti a důvěryhodnosti informačních zdrojů, k přesnému rozlišování mezi fakty, názory, interpretacemi a hodnotícími soudy a k odhalování autorských záměrů, podtextů či manipulativních technik. Modul se zaměřuje na identifikaci jazykového zkreslení, předsudků (biasu), argumentačních klamů a logických lapsů, přičemž současně rozvíjí schopnost žáků formulovat a obhajovat vlastní stanoviska prostřednictvím kultivované, věcné argumentace a respektování etického i sociálního rozměru komunikace v moderní demokratické společnosti.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Využívá teoretické poznatky v běžné jazykové praxi a aktivně aplikuje teoretické poučky na reálné výstupy.
   - Udržuje jazykovou kulturu svých psaných i mluvených projevů, dodržuje pravidla českého pravopisu a zásady spisovné výslovnosti.
   - Opravuje případné nedostatky vlastních i cizích psaných projevů na základě získaných poznatků a aktivně využívá jazykové příručky.

Orientuje se efektivně v neuměleckém textu psaném i mluveném.
- Rozpozná signalizovaný slohový útvar a posoudí jeho adekvátnost vzhledem k odhadovanému komunikačnímu záměru.
- Vyhledá bez nutnosti četby celého textu na základě jeho podoby či klíčových slov pasáže relevantní pro daný čtenářský záměr, rozlišuje a flexibilně používá různé způsoby čtení textů a aplikuje techniky regulace rychlosti čtení.
- Porozumí sdělením v nesouvislých neuměleckých textech, vyhledává, interpretuje a zpracovává informace v tabulkách, schématech, grafech, diagramech či mapách.
- Naslouchá pozorně mluvenému projevu, orientuje se v jeho struktuře a vyhodnocuje kriticky relevantnost informací v psaném i mluveném textu.

Rozlišuje v textu informace z hlediska jejich podstatnosti a postihne jejich relevantnost pro celek textu.
- Ověřuje pravdivost a platnost informací v různých tištěných i elektronických zdrojích, porovnává je a vysvětlí či obhájí výběr těchto zdrojů.
- Vyhledává a ověřuje informace k efektivnímu využití při tvorbě vlastních textů a proměňuje nelineární texty na lineární a naopak.
- Využívá poznatky interdisciplinárně a propojuje informace z různých vědních či společenských oblastí.
- Rozpoznává fakta, názory, interpretace a hodnotící soudy a posuzuje jejich specifickou funkci v textu.

Odhadne autorský záměr, posuzuje text z hlediska kontextu, odhaluje případný podtext a vyhodnocuje etický a sociální rozměr neuměleckého (zejména mediálního) textu.
- Identifikuje jazykové prostředky, které mohou vést ke zkreslení sdělení, manipulaci, jednostrannému pohledu nebo biasu (např. v užití myšlenkových schémat či příznakové/hodnotící slovní zásoby) a navrhuje jejich neutrálnější alternativy.

Rozlišuje funkce a záměry neuměleckého textu, které jsou nenáležité vzhledem k jeho funkčnímu stylu či diskursu, od funkcí a záměrů adekvátních.
- Rozezná přípustnou interpretaci textu od dezinterpretace.
- Zhodnotí platnost a logiku argumentů využitých v textu, rozpozná argumentační lapsy a klamnou argumentaci různého typu.
- Formuluje vlastní stanovisko na základě vyhodnocených informací a opírá je o věcné a logicky správné argumenty v rámci kultivované diskuse.

Rozvíjí a uplatňuje strategie sociální interakce a komunikace.
- Uplatňuje vhodné způsoby sociální interakce v různých modelových situacích.
- Využívá efektivní strategie sociální komunikace.
- Přispívá k řešení konfliktu v modelových situacích.

Rozpoznává a uplatňuje etické a prosociální chování.
- Komunikuje respektujícím způsobem.
- Používá vhodné způsoby, jak se vymezit vůči nerespektujícímu chování.
- Vnímá emoční prožívání druhých a využívá k empatické interakci s druhými.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:
- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:
- kulturní
- komunikační

- sociální a osobnostní
- k učení
- k řešení problémů
- k podnikavosti a pracovní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

- Rozpoznávání funkčních stylů, slohových útvarů a typů neuměleckých textů
- Uplatnění jazyka a stylu odpovídající komunikační situaci a jeho hodnocení u textů cizích; komunikační záměr textu a odhadování autorského záměru
- Písemný i mluvený projev (s důrazem na situace, kde mluvená forma převládá), vyjádření vlastních stanovisek a formulace jasného názoru
- Vedení, řízení a pravidla kultivované diskuze nad kvalitou, strukturou a různými aspekty textu
- Porozumění neuměleckému textu, vztah formy a funkce textu, analýza specifických jazykových prostředků
- Kritické myšlení a kritické čtení textu ve vztahu k psanému i mluvenému slovu; kladené otázky k textu
- Práce s informacemi – nalezení, vyhledávání, shrnutí, ověřování a odpovídající interpretace informací
- Práce s nesouvislými (nelineárními) texty – interpretace grafů, tabulek, schémat, map a diagramů
- Rozlišování informací: fakta × názory × interpretace × hodnotící soudy a posuzování jejich funkcí
- Důvěryhodnost informačních a digitálních zdrojů informací, jejich kritické porovnávání a obhajoba výběru zdroje
- Práce s mediálními texty, rozpoznávání společenského, etického a sociálního dopadu textu
- Bias, myšlenková schémata, jednostranný pohled a jazykové zkreslení v textu
- Pravidla kultivované argumentace, hodnocení platnosti argumentů, odhalování argumentačních lapsů a klamné argumentace
- Práce s chybou v textu, odstraňování nedostatků a uplatňování jazykové kultury (pravopis, výslovnost, styl)

5. Vzdělávací strategie

- příprava a produkce vlastních neuměleckých textů určených k užití pro různé reálné životní a profesní komunikační situace
- frontální výuka
- hraní rolí, rolové situace a modelová komunikace v problematických či konfliktních situacích (kritika, manipulace, bias, konfrontace…)
- vedení diskusí na různých úrovních formálnosti, strukturovaná diskuze ve skupině a řízená diskuse k problematice prezentování faktů, názorů, domněnek a hodnotících soudů prostřednictvím slov
- monologická vystoupení žáků (např. o vlastní osobě či obhajoba stanoviska) a simulace bezprostředních reakcí na mluvené projevy různého charakteru
- formální i neformální interakce s nácvikem souladu prostředků verbální a nonverbální komunikace

- aktivní role vyučujícího – porovnání výhod/nevýhod prostředků užívaných v projevech, vytváření modelových situací na rozpoznání manipulace a argumentačních nedostatků
- práce s tematickými soubory úloh a pracovními listy zaměřenými na rozvoj a ověřování dovedností odvozených od slyšeného i čteného textu (individuálně i ve skupinách)
- práce s audio/videoukázkami a navázanými pracovními listy pod metodickým vedením vyučujícího
- praktické vyhledávání požadovaných informací v textu, vysvětlování významu konkrétních částí tištěného textu a rozlišování podstatných a nepodstatných informací
- porovnávání informací z různých tištěných i digitálních zdrojů, ověřování jejich důvěryhodnosti a písemná či ústní formulace zdůvodnění výběru daného zdroje
- cvičení zaměřená na převádění informací z nelineárních textů (grafy, tabulky) do lineárních sdělení a naopak
- systematické vedení žáka k sebehodnocení, reflexi vlastního pokroku a poskytování okamžité učitelské i vrstevnické zpětné vazby k výkonu

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- pracovní listy a aplikační cvičení během výuky
- analýza a kritické hodnocení neuměleckého nebo mediálního textu
- interpretace a transformace nesouvislého textu (graf, tabulka, schéma)
- tvorba vlastního krátkého neuměleckého textu s ohledem na komunikační záměr, adresáta a funkční styl
- řešení problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- kontrola domácích úkolů a pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky, řízené diskuse a skupinových aktivit
- průběžné výstupy z komplexnější skupinové práce
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:

- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační, ověřovací)
- komplexní analýza neuměleckého nebo mediálního textu (odhalování biasu, argumentace, záměru)
- samostatná interpretace nesouvislého textu (graf, tabulka, schéma)
- ucelená tvorba vlastního neuměleckého textu s ohledem na komunikační záměr, adresáta a funkční styl podle zadaných kritérií

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci
- hodnoticí list ke skupinové práci

2. Kritéria hodnocení

Žák je hodnocen na základě míry dosažení očekávaných výsledků učení v oblasti komplexní práce s neuměleckými a mediálními texty, hlubokého porozumění informacím, kritického myšlení, argumentace a samostatné textové produkce.

V rovině textové analýzy a interpretace je posuzována schopnost žáka efektivně se orientovat v různých typech psaných i mluvených neuměleckých textů, bleskově vyhledávat relevantní pasáže podle čtenářského záměru a spolehlivě dešifrovat sdělení v nesouvislých formátech (tabulky, grafy, diagramy, schémata), včetně jejich úspěšného převádění do souvislého lineárního vyjádření. Hodnotí se přesnost odhadu autorského záměru, schopnost rozlišit adekvátní funkce textu od nenáležitých a rozpoznat přípustnou interpretaci od nebezpečné dezinterpretace.

V rovině kritického hodnocení je kladen zásadní důraz na neomylné rozlišování mezi fakty, názory, interpretacemi a hodnotícími soudy. Posuzuje se žákova dovednost samostatně ověřovat pravdivost, aktuálnost a relevanci informací napříč tištěnými i elektronickými zdroji a logicky obhájit volbu těchto zdrojů. Kritériem úspěchu je také schopnost detekovat skrytou manipulaci, jednostranný pohled, autorský bias, příznakovou slovní zásobu a odhalit logické lapsy či klamnou argumentaci.

V rovině vlastní produkce a diskuse se hodnotí kvalita struktury, formulace hlavní myšlenky a adekvátnost volby jazykových prostředků vlastního neuměleckého textu vzhledem k adresátovi a situaci při zachování vysoké jazykové kultury a pravopisné čistoty. V mluvené komunikaci se posuzuje schopnost pozorně naslouchat, věcně argumentovat, formulovat pevná stanoviska podložená důkazy a respektovat etická pravidla kultivované diskuse.

Výsledná klasifikace vychází z vyvážené kombinace průběžného hodnocení (aktivita v hodinách, pracovní listy, průběžné rozbory mediálních ukázek) a sumativních výstupů (komplexní testy, písemné stylistické práce, obhajoba projektů či zvládnutí modelových situací). Hodnocení citlivě zohledňuje pokrok žáka v čase, jeho ochotu učit se z chyb a schopnost tvořivě implementovat zpětnou vazbu učitele do svých dalších jazykových výkonů. Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Kritické listy: občasník pro kritické myšlení.
- Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost. Praha: Academia, 1994.
- Slovník spisovného jazyka českého. Praha: Nakladatelství ČSAV, 1960–1971; reedice Academia, Praha 1989.
- Příruční slovník jazyka českého. Praha: Státní nakladatelství / SPN, 1935–1957.
- Nový akademický slovník cizích slov. Praha: Academia, 2005.
- Nová slova v češtině. Praha: Academia, 1998.
- Nová slova v češtině 2. Praha: Academia, 2004.
- Internetová jazyková příručka ÚJČ AV ČR.
- Český národní korpus.
- Mediální vzdělávání – Jeden svět na školách.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Jazyková kultura, vědomá komunikace a aplikace teoretických poznatků v praxi – 2. ročník
2. **Kód: 78-42-M/08 Lyceum**
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 24 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Veronika Chvojková, Mgr. Andrea Gärtnerová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - vyjadřuje se srozumitelně v mluveném i psaném projevu
   - využívá základní a vhodné jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci a komunikačnímu záměru
   - formuluje jednoduchý či vlastní názor a vhodně ho obhajuje
   - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
   - uplatňuje základní pravopisná pravidla
   - vytváří jednoduchá i složitější souvislá mluvená i psaná sdělení
   - porovnává různé texty
   - vyhledává informace v textu a pracuje s nimi
   - využívá znalosti o jazyce a slovní zásobě při tvorbě vlastních sdělení a práci s textem
   - uplatňuje tvaroslovné a syntaktické principy a pravidla odpovídající komunikační situaci
   - uplatňuje v recepci i produkci textu poznatky o morfematice a slovotvorbě češtiny
   - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty různých typů
   - rozlišuje fakta a názory, posuzuje věrohodnost informací a využívá různé zdroje informací, které kriticky posuzuje
   - rozpozná manipulativní komunikaci a zaujímá k ní kritický postoj

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Tento modul je integrální součástí vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura ve 2. ročníku. Koncepčně navazuje na základní dovednosti psaného i mluveného projevu, základy komunikace a jazykové kultury získané v 1. ročníku a rozvíjí je směrem k větší vědomosti, účelnosti, funkčnosti a komunikační přesnosti. Modul důsledně vychází z očekávaných výsledků učení RVP pro všeobecná lycea, které transformuje do podoby provázaných výstupů, indikátorů a klíčových kompetencí.
   Podstatou modulu je organické propojení teoretických poznatků z jazykové výchovy s jejich praktickou aplikací v reálných komunikačních situacích. Žáci se posouvají od spontánního vyjadřování k vědomě řízené, strategické a reflektované komunikaci v psané i mluvené podobě. V oblasti psaného projevu je kladen zásadní důraz na práci s jazykovou normou, systematickou editaci textu, transformaci jazykových prostředků a aktivní využívání tištěných i digitálních jazykových příruček. Žáci si upevňují pravopisné, lexikální, morfematické a syntaktické dovednosti skrze konstruktivní práci s chybou, čímž zvyšují srozumitelnost, správnost a přehlednost svých textů.

V oblasti mluveného projevu se modul zaměřuje na kultivované utváření krátkých připravených i nepřipravených vystoupení s ohledem na komunikační záměr, adresáta a očekávaný účinek sdělení. Žáci se učí vědomě pracovat s emocionální a emotivní složkou řeči, vyjadřovat různé typy postojů a citlivě přizpůsobovat formu i obsah partnerovi v dialogu či publiku. Významnou složkou je rozvoj aktivního naslouchání, adekvátní reakce v diskusích i problémových situacích a hluboká sebereflexe vlastního komunikačního výkonu včetně odpovědnosti za vlastní vyjadřování.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Využívá teoretické poznatky v běžné jazykové praxi a aktivně používá teoretické poučky na reálné výstupy.

- Používá funkčně základní jazykovědnou terminologii.
- Uplatňuje v recepci i produkci textu poznatky o morfematice a slovotvorbě češtiny.
- Uplatňuje tvaroslovné a syntaktické principy a pravidla odpovídající konkrétní komunikační situaci.
- Využívá efektivně terminologii různých odborností v praktickém projevu.

Udržuje jazykovou kulturu svých psaných i mluvených projevů.

- Opravuje případné nedostatky vlastních i cizích psaných projevů na základě získaných poznatků a aktivně využívá jazykové příručky.
- Dodržuje pravidla českého pravopisu a dodržuje zásady spisovné výslovnosti.
- Používá spisovný jazyk nebo vědomě volí jinou vhodnou jazykovou variantu adekvátní situaci.

Vyjadřuje se v krátkých připravených i nepřipravených mluvených projevech věcně správně, jasně a srozumitelně.

- Vědomě využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova k ovlivnění významu sdělení a jeho působení na posluchače.
- Vyjadřuje diferencovaně neutrální, pozitivní i negativní postoje.

Komunikuje s ohledem na adresáta a reflektuje účinnost vlastního sdělení.

- Pokládá si otázky o dopadu vlastních projevů a výpovědí na adresáta a aktivně hledá na tyto otázky odpovědi.
- Formuluje výpovědi s jasnou hlavní myšlenkou a s citlivým ohledem na komunikačního partnera či publikum, kterému přizpůsobuje obsah i formu.
- Naslouchá aktivně a reaguje věcně i adekvátně na vyslechnutá sdělení v dialogu a diskusi.

Používá a rozlišuje jazykové prostředky a slovní zásobu v závislosti na komunikační situaci a respektuje slohotvorné činitele.

- Rozlišuje komunikační funkce (výpovědi s různými funkcemi).
- Rozezná použití obrazných jazykových prostředků v textu a vnímá jejich případnou kulturní podmíněnost.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kulturní
- komunikační
- sociální a osobnostní

- k učení
- k řešení problémů
- k podnikavosti a pracovní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Pravidla českého pravopisu.

- Jeho zvláštnosti, odchylky a uplatňování v praxi.
- Pravidla psaní slov přejatých, vlastních jmen a slov nesklonných.
- Spisovný jazyk a vhodné jazykové varianty v psaném a mluveném projevu.

Poznatky o morfematice a slovotvorbě.

- Plnovýznamovost / neplnovýznamovost slov, jednoznačnost a mnohoznačnost slovní zásoby. Tvoření slov.
- Mluvnické kategorie a jejich praktické uplatnění v recepci i produkci.
- Slova cizího původu a efektivní využívání terminologie různých odborností

Skladba.

- Věta jednoduchá.
- Souvětí.
- Zvláštnosti větné stavby a její nedostatky.
- Interpunkční pravidla.

Tvorba a porozumění textu.

- Odstavce, návaznost sdělení a celková přehlednost textu.
- Styl textu (formální × neformální) a vliv slohotvorných činitelů.
- Vytváření připravených i nepřipravených mluvených projevů pro různé komunikační situace.
- Kladené otázky a formulování přesných odpovědí.
- Monologická a dialogická vystoupení, prezentace témat.
- Vedení a řízení diskuse na různá témata a na různé úrovni formálnosti.
- Modelová komunikace v problematických či náročných situacích (kritika, manipulace, konflikt…)
- Porozumění slyšenému textu a kritické myšlení ve vztahu k audiotextům.
- Práce s informacemi z různých zdrojů a jejich praktické uplatnění.
- Práce s tištěnými i elektronickými jazykovými příručkami.
- Komplexní práce se zpětnou vazbou a konstruktivní analýza chyb.

5. Vzdělávací strategie

- práce s pracovními listy a tematickými soubory úloh zaměřenými na rozvoj, ověřování a analýzu jednotlivých jazykových jevů
- frontální výuka
- praktické opravy, úpravy a editace autentických textů s chybami a systematická práce s chybou
- řešení jazykových testů a problémových úloh v tištěné podobě i v digitálním prostředí s využitím odborné literatury
- samostatná nebo skupinová projektová práce s tematikou uplatnění vybrané jazykové problematiky v konkrétních situacích s následnou prezentací (posouzení jazykové správnosti vybraného útvaru)
- sdílení vytvořených textů v rámci třídy a rozvoj vrstevnické recenze

- příprava textových podkladů určených k přímému užití pro různé reálné životní komunikační situace
- hraní rolí, simulace rolových situací a modelová komunikace v problematických situacích (kritika, manipulace, konflikt…)
- vedení diskusí na různých úrovních formálnosti, strukturovaná diskuze ve skupině a řízený dialog k problematice prezentování faktů a názorů mluveným slovem
- monologická vystoupení žáků (např. prezentace o vlastní osobě či tématu) a nácvik souladu prostředků verbální a nonverbální komunikace
- aktivní role vyučujícího – porovnání výhod a nevýhod prostředků užívaných v projevech, analýza žákovských řešení a spoluvytváření modelových komunikačních situací
- práce s tematickými soubory úloh, audio/videoukázkami a navázanými pracovními listy zaměřenými na rozvoj dovedností odvozených od slyšeného textu (individuálně i ve skupinách)
- simulace bezprostředních reakcí na mluvené projevy různého charakteru a nácvik aktivního naslouchání
- systematické vedení žáka k sebehodnocení, reflexi vlastního pokroku a poskytování okamžité formativní zpětné vazby vyučujícím

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- tvorba vlastních textů a plnění krátkých psaných úkolů
- krátký mluvený projev (prezentace tématu, referát či dílčí mluvní cvičení)
- pracovní listy a cvičení během výuky v tištěné i digitální podobě
- identifikace, analýza a úpravy autentických textů s chybami a nedostatky
- práce s tištěnými a/nebo elektronickými jazykovými příručkami při odstraňování chyb v textu
- řešení testů, tematických souborů úloh a problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- kontrola domácích úkolů a pozorování práce žáka při samostatné i skupinové činnosti
- sledování zapojení do výuky, řízených diskusí a průběžné výstupy ze skupinových aktivit
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:

- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační, korektorské)
- komplexní pracovní list, tematická písemná práce nebo ucelený projekt
- závěrečný mluvní výstup tematického celku (prezentace projektu, referátu či zvládnutí modelové komunikační situace)

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné vyhodnocení silných a slabých stránek vyjadřování)
- krátká reflexe po aktivitě, mluvním cvičení či projektu a hodnoticí list ke skupinové práci
- cílená práce s chybou (oprava testu, komentář k lingvistickému řešení, zdůvodnění opravy)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu textovému či mluvnímu výkonu

- stanovení osobního cíle pro další rozvoj jazykové kultury a komunikačních dovedností

2. Kritéria hodnocení

Žák je hodnocen na základě míry dosažení očekávaných výsledků učení v oblasti praktické aplikace jazykových poznatků, rozvoje jazykové kultury a zvládnutí vědomé, kultivované mluvené komunikace.

V oblasti psaného projevu a jazykové správnosti je posuzována schopnost žáka aplikovat teoretické poznatky (pravopisné, morfematické, lexikální a syntaktické) v praktických úlohách. Hodnotí se dovednost úspěšně identifikovat chybu či stylistický nedostatek v textu, samostatně nebo s podporou jazykových příruček ji opravit a lingvisticky zdůvodnit. Důraz je kladen na strukturovanost, přehlednost (členění na odstavce) a celkovou srozumitelnost i funkčnost upravovaných či samostatně tvořených textů vzhledem k zadanému formálnímu či neformálnímu stylu.

V oblasti mluvené komunikace je hodnocena srozumitelnost, věcnost, jasná provázanost a logická strukturovanost připravených i nepřipravených projevů. Posuzuje se schopnost žáka držet se stanoveného tématu, jasně formulovat vlastní stanovisko, uplatňovat zásady spisovné výslovnosti a vědomě přizpůsobovat obsah i formu projevu komunikačnímu partnerovi, záměru a situaci. Kritériem úspěchu je rovněž zvládnutí aktivního naslouchání, adekvátní reagování na podněty ostatních účastníků komunikace a schopnost pracovat s emocionální složkou řeči bez sklouzávání k nevhodným projevům.

Výsledná klasifikace vychází z vyvážené kombinace průběžného hodnocení (jazyková cvičení, aktivita v hodinách, zapojení do diskusí, dílčí mluvní úkoly) a sumativních výstupů (komplexní testy, úpravy textu podle zadání, prezentace projektů či referátů). Hodnocení zásadně zohledňuje individuální pokrok žáka v průběhu modulu, jeho odvahu učit se z chyb, schopnost konstruktivně reagovat na učitelskou i vrstevnickou zpětnou vazbu a cíleně kultivovat své vyjadřovací dovednosti. Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Kapitoly z dějin literatury a dalších druhů umění do konce 19. století – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 25 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Veronika Chvojková, Mgr. Andrea Gärtnerová
6. **Vstupní předpoklady:**

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty různých typů
- rozlišuje fakta a názory
- posuzuje věrohodnost informací
- porovnává různé texty
- vyhledává informace v textu a pracuje s nimi
- formuluje vlastní názor a vhodně ho obhajuje
- vytváří souvislá mluvená i psaná sdělení
- využívá jazykové prostředky vhodně vzhledem ke komunikační situaci
- rozpozná manipulativní komunikaci a zaujímá k ní kritický postoj
- interpretuje literární text
- formuluje vlastní názor na literární dílo
- rozlišuje základní literární druhy a žánry
- porovnává literární texty

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Modul je součástí vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura 2. ročníku.
Modul navazuje na poznatky osvojené v rámci modulu Kapitoly z dějin umění do konce 19. století (1. ročník). Modul je zaměřen na poznávání literatury jako součásti kulturního a historického vývoje společnosti. Navazuje na tematické okruhy dějin umění a rozvíjí schopnost žáků chápat literární díla v širších souvislostech s dalšími druhy umění a společenským kontextem.
Důraz je kladen na porozumění základním literárním směrům a obdobím do konce 19. století, na práci s literárním textem a jeho interpretaci a na využívání základních literárněvědných pojmů. Žáci jsou vedeni k tomu, aby dokázali umělecké směry a konkrétní literární díla zařazovat do kontextu, porovnávat je s dalšími uměleckými projevy a formulovat vlastní interpretaci.
Žáci si na vybraných textech ze světové a české literatury do konce 19. století osvojují dovednosti pozorného a soustředěného čtení, analýzy a interpretace textu (i skrze vlastní kreativní variace či nápodobu vzorových interpretací) a reflexe zážitku z inscenace či přednesu dramatického a básnického textu. Vhodným vyústěním modulu je vlastní žákovská četba samostatně či skupinově zvoleného díla a individuální promyšlení komplexní sady úkolů.
Modul podporuje rozvoj čtenářské gramotnosti, kulturního povědomí a kritického myšlení.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Formuluje či tvořivě vyjádří své porozumění smyslu vybraných literárních a dalších uměleckých děl.

- Reflektuje a cíleně rozšiřuje či prohlubuje vlastní perspektivu, kterou nahlíží na literární texty a další projevy umění.
- Zvažuje při čtení možné podoby náhledu čtenářů z období vzniku literárního textu, zaujímá jejich perspektivu.
- Dokládá své poznatky o významu dílčích motivů i celého textu o relevantní textové pasáže a prostředky.
- Pojmenovává a textem odůvodňuje možné efekty, které text (nebo projevy dalších druhů umění) ve čtenářích (příjemcích) vyvolávají.
- Využívá k porozumění literárnímu textu kontrast či paralelu s jiným textem, uměleckým dílem či adaptací.
- Reflektuje limity a interpretační charakter překladů cizojazyčné literatury, zejm. poezie.

Vyjadřuje časově nebo kulturně vzdálenou zkušenost zprostředkovanou literárním textem čtenářskou interpretací či vlastní tvorbou.

- Používá k vyjádření literaturou zprostředkované zkušenosti interpretaci a další tvůrčí projevy.
- Identifikuje časoprostor literárního díla i jeho částí a jeho potenciální kulturní význam.
- Porozumí přínosům literaturou zprostředkovaného setkání se zkušeností jiné doby, kultury, genderu a sexuální orientace či sociální vrstvy.
- Rozpoznává v literárním textu cizí zkušenost jako cizí a respektujícím způsobem ji usouvztažňuje se svým životním poznáním.

Využívá poznatky o historickém, kulturním a žánrovém kontextu konkrétního literárního díla k jeho porozumění a tvořivým transpozicím.

- Identifikuje potřebu kontextuálního zakotvení na úrovni jednotlivých výrazů, dílčích motivů či obrazů i celku textu.
- Dohledává v důvěryhodných a dostupných zdrojích potřebné kontextuální informace.
- Posuzuje souběžně historický, kulturní i žánrový kontext vybraného literárního díla, pojmenuje případné napětí mezi nimi.
- Identifikuje texty vhodné ke srovnávání a ze srovnání vybraných textů vyvozuje poznatky umožňující jejich porozumění.
- Rozezná v textu podstatné intertextuální odkazy a vysvětlí jejich efekt.
- Variuje literární motivy ve vlastním uměleckém projevu a reflektuje dopady jejich přenosu z původního kontextu.
- Rozpoznává odlišné kompoziční postupy a principy a vysvětlí účinky konkrétní stavby textu.
- Rozlišuje fakticky i funkčně různé subjekty díla (postavy, vypravěče či mluvčí, implikovaného autora, modelového čtenáře apod.).
- Využívá k ohledávání textových a literárních mechanismů tvorbu vlastního uměleckého textu.

Sdílí svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek jasně a argumentovaně.

- Vyjádří svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek rozmanitými způsoby (od prostého sdělení po tvořivé či umělecké sebevyjádření) a volí způsob adekvátní dílu i komunikační situaci.
- Argumentuje a naslouchá argumentům ostatních čtenářů / diváků / posluchačů ve prospěch rozvíjení diskuse nad literárním nebo jiným uměleckým dílem.

Rozpoznává a uplatňuje etické a prosociální chování.

- Komunikuje respektujícím způsobem.
- Používá vhodné způsoby, jak se vymezit vůči nerespektujícímu chování.
- Vnímá emoční prožívání druhých a využívá k empatické interakci s druhými.

Efektivně týmově spolupracuje.

- Reflektuje různé role ve skupině a vyhodnocuje své zapojení.
- Vede skupinovou práci a využívá zpětnou vazbu ke zvýšení efektivity.
- Podporuje ostatní členy týmu v jejich úspěšném zapojení.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kulturní
- komunikační
- sociální a osobnostní
- k učení
- k řešení problémů
- k podnikavosti a pracovní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Předmětem modulu jsou vybrané ucelené texty (popř. rozsáhlé úryvky) z vybraných oblastí literárních dějin do konce 19. stol.

- mýty evropské i neevropské
- římská antická literatura
- renesanční literatura
- barokní literatura
- klasicistní a osvícenská literatura
- vybraní autoři a díla (výběrově)
- literární druhy a žánry
- interpretace textu

5. Vzdělávací strategie

- analýza a interpretace ucelených textů české a světové literatury
- frontální výuka
- psaní uměleckých i neuměleckých textů reflektujících postupy, prostředky či témata daných textů a období
- práce s textovými i audiovizuálními zdroji a kritické zpracovávání informací
- samostatná/skupinová práce s komplexní sadou úloh k celistvému literárnímu textu (typu interpretační mapy či jiného průvodce samostatnou četbou)
- žákovský výběr textu k samostatné četbě probíhá na základě spolupráce s vyučujícím
- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou

- práce s dobovými dokumenty
- řízená diskuze u literárních ukázek
- propojení s historickým kontextem
- využití audiovizuálních ukázek
- skupinová práce (analýza díla, prezentace)
- hledání znaků stylu v konkrétních ukázkách
- diskuse o významu a funkci literárního období
- krátké referáty nebo prezentace
- práce s pracovními listy
- formulace vlastního názoru na literární dílo
- vedení k argumentaci a interpretaci
- vedení žáka k sebehodnocení
- okamžitá zpětná vazba k výkonu žáka

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- krátký mluvený projev (prezentace tématu)
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- řízená diskuze ve skupině
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:

- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační)
- závěrečný výstup tematického celku
- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu či referátu
- tematické písemné práce

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- hodnoticí list ke skupinové práci
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci

2. Kritéria hodnocení

Žák je hodnocen na základě schopnosti porozumět literárnímu textu, interpretovat jej a zařadit do literárněhistorického a kulturního kontextu. Posuzována je schopnost charakterizovat základní literární směry a období, pracovat s literárněvědnými pojmy a rozpoznat literární druhy a žánry.

Důraz je kladen na porozumění souvislostem mezi literaturou a dalšími druhy umění, schopnost porovnávání a formulaci vlastního názoru podloženého textem.

Hodnocena je také aktivita žáka, práce s textem, schopnost reagovat na otázky a zapojení do diskuse. Výsledná klasifikace vychází z kombinace průběžného hodnocení (práce s textem, aktivita, dílčí úkoly) a sumativních výstupů (test, interpretace textu, prezentace). Hodnocení zohledňuje také pokrok žáka v průběhu modulu, jeho schopnost pracovat se zpětnou vazbou a postupné rozvíjení interpretačních a argumentačních dovedností. Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.
3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje
4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Kapitoly z dějin literatury a dalších druhů umění 20. století – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 25 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Veronika Chvojková, Mgr. Andrea Gärtnerová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty různých typů
   - rozlišuje fakta a názory
   - posuzuje věrohodnost informací
   - porovnává různé texty
   - vyhledává informace v textu a pracuje s nimi
   - formuluje vlastní názor a vhodně ho obhajuje
   - vytváří souvislá mluvená i psaná sdělení
   - využívá jazykové prostředky vhodně vzhledem ke komunikační situaci
   - rozpozná manipulativní komunikaci a zaujímá k ní kritický postoj
   - interpretuje literární text
   - formuluje vlastní názor na literární dílo
   - rozlišuje základní literární druhy a žánry
   - porovnává literární texty

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Modul je součástí vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura 2. ročníku.

Modul je zaměřen na interpretaci literárních a dalších uměleckých děl 20. století v jejich historických, kulturních a žánrových souvislostech. Vychází z pojetí literatury a umění jako prostředku poznávání člověka, společnosti i proměn hodnot moderní doby a vede žáky k aktivnímu a reflektivnímu čtenářství.

Důraz je kladen na porozumění smyslu literárních a uměleckých děl prostřednictvím interpretace, srovnávání a diskuse. Žáci pracují s různými podobami textů a uměleckých projevů, reflektují jejich možné významy a učí se vnímat, jak historický, kulturní a společenský kontext ovlivňuje vznik i recepci díla. Součástí práce je také uvědomování si různých čtenářských perspektiv a respektující přístup ke zkušenostem zprostředkovaným literaturou a uměním.

Modul podporuje schopnost žáků formulovat vlastní interpretační stanoviska, argumentovat, sdílet čtenářský a estetický zážitek a využívat literární i umělecké texty k rozvíjení vlastního myšlení, tvořivosti a kulturní orientace. Žáci jsou vedeni k propojování literatury s dalšími druhy umění, zejména filmem, výtvarným uměním a divadlem, a k porozumění základním tendencím umění 20. století.

Součástí modulu je také práce s intertextovými vztahy, různými interpretacemi textů a s vědomým využíváním literárních a uměleckých prostředků ve vlastních tvořivých

projevech. Modul rozvíjí čtenářskou, kulturní a komunikační gramotnost a podporuje kritické myšlení, empatii a schopnost kultivované diskuse o umění.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Formuluje či tvořivě vyjádří své porozumění smyslu vybraných literárních a dalších uměleckých děl.

- Reflektuje a cíleně rozšiřuje či prohlubuje vlastní perspektivu, kterou nahlíží na literární texty a další projevy umění.
- Zvažuje při čtení možné podoby náhledu čtenářů z období vzniku literárního textu, zaujímá jejich perspektivu.
- Dokládá své poznatky o významu dílčích motivů i celého textu o relevantní textové pasáže a prostředky.
- Pojmenovává a textem odůvodňuje možné efekty, které text (nebo projevy dalších druhů umění) ve čtenářích (příjemcích) vyvolávají.
- Využívá k porozumění literárnímu textu kontrast či paralelu s jiným textem, uměleckým dílem či adaptací.
- Reflektuje limity a interpretační charakter překladů cizojazyčné literatury, zejm. poezie.

Vyjadřuje časově nebo kulturně vzdálenou zkušenost zprostředkovanou literárním textem čtenářskou interpretací či vlastní tvorbou.

- Používá k vyjádření literaturou zprostředkované zkušenosti interpretaci a další tvůrčí projevy.
- Identifikuje časoprostor literárního díla i jeho částí a jeho potenciální kulturní význam.
- Porozumí přínosům literaturou zprostředkovaného setkání se zkušeností jiné doby, kultury, genderu a sexuální orientace či sociální vrstvy.
- Rozpoznává v literárním textu cizí zkušenost jako cizí a respektujícím způsobem ji usouvztažňuje se svým životním poznáním.

Využívá poznatky o historickém, kulturním a žánrovém kontextu konkrétního literárního díla k jeho porozumění a tvořivým transpozicím.

- Identifikuje potřebu kontextuálního zakotvení na úrovni jednotlivých výrazů, dílčích motivů či obrazů i celku textu.
- Dohledává v důvěryhodných a dostupných zdrojích potřebné kontextuální informace.
- Posuzuje souběžně historický, kulturní i žánrový kontext vybraného literárního díla, pojmenuje případné napětí mezi nimi.
- Identifikuje texty vhodné ke srovnávání a ze srovnání vybraných textů vyvozuje poznatky umožňující jejich porozumění.
- Rozezná v textu podstatné intertextuální odkazy a vysvětlí jejich efekt.
- Variuje literární motivy ve vlastním uměleckém projevu a reflektuje dopady jejich přenosu z původního kontextu.
- Rozpoznává odlišné kompoziční postupy a principy a vysvětlí účinky konkrétní stavby textu.
- Rozlišuje fakticky i funkčně různé subjekty díla (postavy, vypravěče či mluvčí, implikovaného autora, modelového čtenáře apod.).
- Využívá k ohledávání textových a literárních mechanismů tvorbu vlastního uměleckého textu.

Sdílí svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek jasně a argumentovaně.

- Vyjádří svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek rozmanitými způsoby (od prostého sdělení po tvořivé či umělecké sebevyjádření) a volí způsob adekvátní dílu i komunikační situaci.
- Argumentuje a naslouchá argumentům ostatních čtenářů / diváků / posluchačů ve prospěch rozvíjení diskuse nad literárním nebo jiným uměleckým dílem.

Reflektuje různé formy mezilidských vztahů a utváří vzájemně podporující vztahy s druhými.

- Reflektuje společné znaky a odlišnosti u sebe a druhých a rozeznává přínos jedinečnosti.
- Přispívá k utváření vzájemně podporujících vztahů s druhými.
- Rozezná nevhodné i nekonsenzuální chování související se sexualitou ve fyzickém i digitálním prostředí.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kulturní
- komunikační
- sociální a osobnostní
- k učení
- k řešení problémů
- k podnikavosti a pracovní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Předmětem modulu jsou vybrané ucelené texty (popř. rozsáhlé úryvky) z vybraných oblastí:

- dějin umění přibližně 1. pol. 20. st.
- secese jako „poslední jednotný umělecký směr“
- české umělecké prostředí před i po 1. světové válce
- umělecká reakce na 1. světovou válku
- směry a tendence ve vývoji umění 1. pol. 20. st. ve světovém, evropském i českém, resp. československém kontextu
- umění v konfliktu s nastupujícími ideologiemi

5. Vzdělávací strategie

- analýza a interpretace ucelených textů české a světové literatury
- frontální výuka
- psaní uměleckých i neuměleckých textů reflektujících postupy, prostředky či témata daných textů a období
- práce s textovými i audiovizuálními zdroji a kritické zpracovávání informací
- samostatná/skupinová práce s komplexní sadou úloh k celistvému literárnímu textu (typu interpretační mapy či jiného průvodce samostatnou četbou)
- žákovský výběr textu k samostatné četbě probíhá na základě spolupráce s vyučujícím
- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou
- práce s dobovými dokumenty
- řízená diskuze u literárních ukázek
- propojení s historickým kontextem

- využití audiovizuálních ukázek
- skupinová práce (analýza díla, prezentace)
- hledání znaků stylu v konkrétních ukázkách
- diskuse o významu a funkci literárního období
- krátké referáty nebo prezentace
- práce s pracovními listy
- formulace vlastního názoru na literární dílo
- vedení k argumentaci a interpretaci
- vedení žáka k sebehodnocení
- okamžitá zpětná vazba k výkonu žáka

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- krátký mluvený projev (prezentace tématu)
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- řízená diskuze ve skupině
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:

- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační)
- závěrečný výstup tematického celku
- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu či referátu
- tematické písemné práce

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- hodnoticí list ke skupinové práci
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci

2. Kritéria hodnocení

Žák je hodnocen na základě míry dosažení očekávaných výsledků učení v oblasti interpretace literárních a dalších uměleckých děl 20. století, schopnosti pracovat s kulturním a historickým kontextem a formulovat vlastní čtenářské a estetické stanovisko. Posuzována je zejména schopnost žáka porozumět významovým rovinám literárního nebo uměleckého díla, identifikovat tematické, motivické a kompoziční prvky textu a vysvětlit jejich funkci v rámci celkového vyznění díla. Důraz je kladen na schopnost využívat kontextové informace, pracovat s různými interpretačními možnostmi a argumentačně podložit vlastní interpretaci textem nebo jiným uměleckým materiálem.

Hodnocena je také schopnost žáka propojovat literaturu s dalšími druhy umění, rozpoznávat souvislosti mezi uměleckými díly a společenským či kulturním prostředím a reflektovat různé čtenářské a divácké perspektivy. Součástí hodnocení je kultivované sdílení čtenářského nebo estetického zážitku, aktivní zapojení do interpretace a diskuse a respektující reakce na názory ostatních. Významnou součástí hodnocení je rovněž tvořivá práce s textem a schopnost využívat poznatky o literárních a uměleckých prostředcích ve vlastních interpretačních nebo tvůrčích výstupech. Výsledná klasifikace vychází z kombinace průběžného, sumativního a reflexivního hodnocení. Hodnocení zohledňuje také pokrok žáka v průběhu modulu, jeho schopnost pracovat se zpětnou vazbou a postupné rozvíjení interpretačních a argumentačních dovedností. Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.
3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje
4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Anglický jazyk – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 99 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: PhDr. Kateřina Králová, Ph.D.
6. **Vstupní předpoklady:** řečové dovednosti na úrovni A2 až A2+ a dosažení úrovně dle ŠVP AJ 1. ročník

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Výuka anglického jazyka ve 2. ročníku navazuje na osvojené vědomosti a směřuje k dosažení úrovně B1 dle ERRJ, přičemž klade důraz na vyvážený rozvoj všech čtyř řečových dovedností.

   Obsah je koncipován tak, aby ve 2. ročníku docházelo k upevňování úrovně A2+ a postupnému přechodu na úroveň B1, čemuž odpovídá prohlubování gramatických struktur, rozšiřování slovní zásoby o abstraktnější témata a počínající zaměření na základní odbornou terminologii oboru.

   V rámci druhého ročníku budou naplňovány moduly Anglický jazyk A2+, The World Around Us II, Geography of English-Speaking Countries.

   V rámci receptivních činností se žáci učí porozumět hlavním myšlenkám autentických textů a poslechů zaměřených na běžná i profesní témata, zatímco v produktivních činnostech jsou vedeni k samostatnému ústnímu i písemnému projevu. Pozornost je již také věnována systematické přípravě na společnou část maturitní zkoušky, a to zejména nácvikem strategií pro práci s textem, poslechem a strukturou maturitního písemného projevu. Gramatické učivo se soustředí na složitější jevy, které jsou nezbytné pro přesné vyjadřování v osobním i budoucím pracovním životě.

   Žáci jsou vedeni k interkulturnímu povědomí skrze studium reálií anglicky mluvících zemí v kontrastu s českým prostředím, což rozvíjí jejich schopnost kritického myšlení a tolerance.

   Výuka je založena na kombinaci tradičních i moderních metod s důrazem na praktické využití angličtiny. Strategie jsou přizpůsobeny jednotlivým oblastem jazykového rozvoje.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Rozumí jasně sdělovaným informacím z každodenního života a v jednoduchých odborných textech.

   - Rozpozná a pochopí klíčové informace ve sděleních z každodenního života.

   Rozumí jednoduchým popisům událostí a jasně vyjádřeným postojům a názorům, které jsou podány standardním jazykem.

   - Rozumí základním názorům na jednoduchá témata, jako jsou oblíbené filmy, knihy, nebo aktivity.

Rozumí obsahu jednoduchých uměleckých textů s vysokým výskytem známé slovní zásoby.

- Vyhledá odpovědi na otázky týkající se hlavního děje, postav a základních událostí.
- Porovná jednoduché umělecké texty včetně jejich témat, postav nebo prostředí.

Popíše jednoduše, a přitom souvisle témata z oblasti svého zájmu, přičemž je prezentuje jako lineární sled myšlenek.

- Popíše přiměřeně detailně běžné situace, jako je oslava, cestování nebo setkání s přáteli.

Popíše skutečné nebo smyšlené události, vypráví příběh nebo přiblíží obsah knihy nebo filmu.

- Popíše podrobně zážitky zachycující pocity a reakce.

Vyjádří vlastní názor na témata spojená s každodenním životem a svým odborným zaměřením.

- Vyjádří jasně a srozumitelně svůj názor.

Představí téma z každodenního života nebo svého odborného zaměření.

- Vytvoří jednoduchou logicky strukturovanou prezentaci.

Vyjadřuje se poměrně plynule v ústním projevu.

- Používá jednoduché kompenzační strategie k udržení komunikace.

Zapojí se bez přípravy do hovoru o tématech, která mu/jí jsou známá, vyjádří osobní názory a vymění si informace o tématech, které se týkají osobních zájmů nebo každodenního života.

- Využívá široký rejstřík jednoduchého jazyka, aby si poradil(a) s většinou situací, které mohou nastat v každodenním životě (např. při zajišťování cesty, cestování, během pobytu v cizině).

Vyjádří osobní názory a ptá se na podobné názory v diskusi týkající se témat v okruhu jeho/jejího zájmu.

- Vyjádří zdvořilým způsobem své přesvědčení, názor, souhlas či nesouhlas.

Zapojí se do běžné formální diskuse týkající se známého tématu, která je vedena ve srozumitelném spisovném jazyce a ve které se jedná o výměnu informací, přijímání pokynů nebo o řešení problémů praktického rázu.

- Předá jednoduché faktografické informace a požádá o podrobnější informace.
- Požádá o podrobné orientační pokyny a podobným pokynům porozumí.

Shrne písemně nebo ústně důležité informace z vyslechnutého nebo přečteného textu.

- Rozumí hlavním bodům diskuse o známém tématu, pomocí jednoduchých frází prokáže porozumění a požádá o vysvětlení nejasných částí.
- Vysvětlí obsah informací jednodušší slovní zásobou, pokud se jedná o běžné téma, jako je volný čas, práce nebo rodinné záležitosti.

Formuluje jednoduché a jasné pokyny k organizaci činnosti ve skupině.

- Vysvětlí postup práce skupiny a určí role ve skupině (například zapisovatel, jiný prezentátor nebo vedoucí).

Zapojí se do diskuze a shrne nebo zprostředkuje myšlenky jiných účastníků skupiny, aby zajistil, že každý porozumí hlavním bodům a cíli úkolu.

- Navrhne jednoduchá řešení problému v rámci skupinové diskuse.

Zprostředkuje jednoduchým způsobem informace o základních kulturních zvyklostech a hodnotách mezi lidmi z rozdílných jazykových a kulturních prostředí.

- Připraví krátkou prezentaci (ústní nebo písemnou) o jedné z kultur a jejích klíčových zvyklostech a hodnotách.
- Napíše poznámky a shrnutí z textů nebo videí, kde identifikuje klíčové kulturní zvyklosti a hodnoty.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení
- kompetence komunikační
- kompetence osobnostní a sociální
- kompetence k občanství a udržitelnosti
- kompetence k řešení problémů
- kompetence kulturní
- kompetence digitální

4. Obsah vzdělávání

Gramatika

- Vyjádření budoucnosti will / going to
- První a druhý kondicionál
- Modální slovesa vyjadřující povinnost či zákaz must / mustn´t / have to / do
- Předminulý čas
- Nepřímá řeč
- Trpný rod
- Popisování stavů a zvyků used to
- Přípona -ful a -less
- Tázací dovětky

Slovní zásoba

- School
- Behaviour
- Electronic devices
- Sport
- Newspaper, film
- Materials

5. Vzdělávací strategie

- skupinová práce
- frontální výuka
- diskuzní strategie
- individuální práce
- kooperativní učení
- projektové učení
- multimediální a digitální strategie
- herní a soutěžní strategie
- reflexivní strategie
- simulace reálných událostí

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- krátké písemné práce (pětiminutovky, desetiminutovky)
- pracovní listy a cvičení během výuky
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:

- čtvrtletní / pololetní testy / testy po dokončení lekce
- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu či referátu
- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační)
- závěrečný výstup tematického celku

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- vrstevnické hodnocení
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci

2. Kritéria hodnocení

Kritéria zahrnují hodnocení kompetencí (dovednosti, znalosti, schopnosti), hodnocení porozumění (integrace poznatků, porozumění situacím, souvislostem, analýzy a syntézy) a hodnocení reflexe zkušenosti v následující podobě:

Jazykové dovednosti:

- správné a smysluplné použití gramatických struktur a slovní zásoby v mluveném i písemném projevu;
- schopnost porozumět mluvenému a psanému textu a vyjádřit k němu stanovisko;
- plynulost, srozumitelnost a výstižnost ústního projevu.

Písemné výstupy:

- struktura a obsah psaných textů (esej, formální žádost, úvaha, filmová recenze, postup pracovního procesu apod.);
- dodržení stylistických pravidel (např. formálnost/neformálnost, jazykové prostředky);
- jazyková přesnost (pravopis, gramatika, slovní zásoba).

Při hodnocení průběhu vzdělávání se využívají zejména tato kritéria:

- zapojování do výuky,
- zapojování do skupinové práce,
- zapojování do přípravy aktivit,
- dodržování pravidel,
- plnění termínů a úkolů,
- vedení portfolia, slovníčků a průběžných zápisků.

Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Council of Europe. (2018). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, assessment: Companion volume. ISBN 978-92- 871-8621-8. [online] Citováno 22. 4. 2026 z https://rm.coe.int/cefr-companionvolume-with-new-descriptors- 2018/1680787989
- BBC Learning English (www.bbc.co.uk/learningenglish). Aktuální zprávy, články a poslechy s aktivitami.
- National Geographic Learning (www.ngllife.com). Materiály zaměřené na globální témata, přírodu, kulturu a cestování.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Německý jazyk – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 99 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Simona Baštová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - očekávané výsledky učení NEJ 1. ročníku

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika:**

   Výuka německého jazyka jako druhého cizího jazyka ve 2. ročníku navazuje na základy osvojené v 1. ročníku a dále rozvíjí jazykové a komunikační dovednosti žáků v širším tematickém i jazykovém rozsahu. Významně přispívá k prohlubování mezikulturní kompetence, schopnosti reagovat v běžných i konkrétnějších situacích každodenního života a ke zvýšení jazykového sebevědomí žáků.

   Obsah výuky je zaměřen na systematické rozvíjení všech řečových dovedností:
   - receptivních (poslech s porozuměním, práce s čteným textem),
   - produktivních (samostatné ústní i písemné vyjadřování),
   - interaktivních (vedení jednoduchého rozhovoru, reagování v modelových i reálných komunikačních situacích).

   Žáci se učí porozumět a aktivně se zapojit do běžných situací souvisejících např. se školou, cestováním, zdravím, nakupováním či volným časem. Osvojují si běžné zdvořilostní fráze, formulují názory, přání, žádosti i doporučení. Učí se reagovat na projev druhého účastníka komunikace, používat minulý čas (Perfekt) a vytvářet jednodušší souvětí.

   Důraz je kladen na praktické využití jazyka a propojení školní výuky s reálným prostředím. Výuka pracuje s multimédii, autentickými materiály a digitálními nástroji. Žáci se učí zpracovávat informace z německojazyčných zdrojů (internet, tisk, videa), rozvíjejí jazyk prostřednictvím skupinové i projektové práce a mají příležitost zapojit se do soutěží, výměnných programů nebo jiných mimoškolních aktivit.

   Cílem je dosažení jazykové úrovně A2 dle Společného evropského referenčního rámce, která žákům umožní základní dorozumění v nejčastějších životních situacích a vytváří základ pro další jazykové i profesní uplatnění.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Rozumí jednoduchým autentickým i upraveným sdělením na známá témata v psané i mluvené podobě.
   - Porozumí textům jako jsou inzeráty, osobní dopisy, blogy, zprávy, jídelní lístek či pravidla.
   - Vyhledá v textu konkrétní informace a rozliší hlavní sdělení.
   - Identifikuje klíčové informace z poslechů (např. rezervace, rozhovory, rady, pravidla).
   - Zachytí smysl jednoduchého veřejného oznámení nebo telefonátu.

- Rozpozná účel sdělení a důležité informace (např. čas, místo, pokyny).

Vyjadřuje se v jednoduchých sděleních ústně i písemně k běžným tématům.

- Popíše zkušenost, zážitek, místo nebo osobu.
- Vyjádří osobní postoj nebo názor (souhlas, nesouhlas, překvapení, zájem).
- Sepíše jednoduchý text (příběh, dopis, e-mail, pozvánku, pravidla či instrukce).
- Sdělí své plány, přání a potřeby, popíše svůj den nebo záliby.
- Vede krátkou komunikaci v běžných situacích (např. V obchodě, restauraci, při rezervaci, ve škole).

Komunikuje v jednoduchých situacích a aktivně se zapojuje do rozhovoru.

- Reaguje na otázky a podněty, klade jednoduché otázky a odpovídá na známá témata.
- Domluví si schůzku nebo rezervaci a orientuje se v běžných situacích (např. ve městě, na cestách).
- Reaguje vhodně v modelových i reálných komunikačních situacích (např. prosba, omluva, nabídka)

Používá základní jazykové prostředky odpovídající úrovni A2.

- Aktivně užívá slovní zásobu v rozsahu cca 600–900 lexikálních jednotek včetně základních odborných a frazeologických výrazů.
- Ovládá skloňování podstatných jmen, přivlastňovací zájmena a zápor.
- Používá minulý čas Perfekt u pravidelných i nepravidelných sloves.
- Tvoří souvětí pomocí spojek (weil, dass, wenn) a zvládá slovosled hlavních a vedlejších vět.
- Využívá modální slovesa a fráze pro vyjádření nutnosti, možnosti a přání.

Orientuje se v základních sociokulturních souvislostech německy mluvících zemí.

- Rozlišuje vybrané kulturní zvláštnosti (např. Stravování, svátky, školství, cestování).
- Srovnává běžné aspekty života (např. Denní režim, zvyky, oslavy) s českým prostředím.
- Uvádí základní kulturní a geografické informace o Německu, Rakousku a Švýcarsku.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- komunikační
- k řešení problémů
- kulturní
- digitální
- k občanství a udržitelnosti
- osobnostní a sociální

4. Obsah vzdělávání

Mein Tagesablauf

- slovesa s neodlučitelnou předponou
- slovesa s odlučitelnou předponou
- určení času
- předložky se 4. pádem
- osobní zájmena ve 4. pádě
- tázací zájmeno Wer ve 4. pádě

- fonetika: slovní přízvuk odlučitelné x neodlučitelné předpony
- SZ: denní doba, hodiny, každodenní aktivity, rituály

Meine Freunde

- přítomný čas nepravidelných sloves
- 3. pád podstatných jmen
- přivlastňovací zájmena ve 3. pádě
- osobní zájmena ve 3. pádě
- 2. pád vlastních jmen
- fonetika: dlouhé a krátké samohlásky
- – SZ: popis osob, vlastnosti a vzhled, dárky k narozeninám

Wir treffen uns in Salzburg

- předložky se 3. pádem
- předložky in a auf se 3. a 4. pádem
- řadové číslovky
- fonetika: otevřené a zavřené o / a
- SZ: obchody, provozovny, zboží, služby, výrazy, množství, nákupní seznam, kulturní akce

Mein Haus ist meine Burg

- předložky s 3. a 4. pádem
- předložky pro popis cesty/místa
- časování nepravidelných sloves
- SZ: názvy míst a budov ve městě, popis bydlení
- fonetika: Intonace, přízvuk, [i, i:]

Urlaub in Österreich

- příslovečné určení času
- préteritum a perfektum pravidelných a nepravidelných sloves
- příslovečné určení času
- SZ: pojmenovat zimní a letní aktivity

Unterwegs zum Stadtfest

- časové předložky se 3. pádem
- perfektum silných a nepravidelných sloves
- préteritum způsobových sloves
- spojky dass a weil
- řadové číslovky
- SZ: dopravní prostředky, v hotelu, nákup jízdenek, názvy obchodů, služeb
- fonetika: Ich-Laut, Ach-Laut fonetika: krátké a dlouhé vokály

5. Vzdělávací strategie

- skupinová práce
- rozvoj prezentačních dovedností v cizím jazyce
- badatelství a řešení problémů s podporou digitálních dovedností
- realizace individuálních a skupinových projektů
- práce s německojazyčnými zdroji (ověřování informací)
- hraní rolí a simulace reálných událostí
- vedení diskuse

- srovnávání interkulturních aktivit (české tradice a zvyky vs. V německojazyčných zemí)
- tvorba digitálního obsahu (video, příspěvek na sociální sítě)
- jazykové hry a kvízy
- tvorba grafických materiálů a práce s vizuální podporou (mindmap, grafy, plakáty)
- poslech textů různé náročnosti a opakovaný poslech
- čtení s porozuměním textu
- kreativní psaní
- využití videa, nahrávání a sebereflexe
- popis obrázku

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení písemných testových úloh (slovní zásoba, gramatika, porozumění)
- ústní projevy a zapojení do komunikace v hodině
- práce v hodině (individuální i skupinová)
- krátké písemné práce a cvičení
- praktické jazykové činnosti (dialogy, modelové situace)

Sumativní:

- tematické písemné práce
- ústní zkoušení (monolog, dialog)
- samostatná nebo skupinová projektová práce (např. prezentace, plakát, video)
- komplexní ověření řečových dovedností (poslech, čtení, psaní, mluvení)

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor se žákem
- sebehodnocení (např. jazykové portfolio)
- reflexe práce ve skupině
- práce s chybou a opravy výstupů

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje zejména na:

- úplnost, ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných cílových znalostí (faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů),
- kvalitu a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované vzdělávací činnosti,
- kvalitu uplatňování osvojených znalostí a dovedností při řešení teoretických i praktických úkolů a při výkladu a hodnocení jevů a souvislostí,
- kvalitu myšlení, zejména samostatnost a tvořivost,
- kvalitu komunikativních dovedností – přesnost, výstižnost a jazykovou správnost ústního i písemného projevu,
- kvalitu práce s informacemi – schopnost vyhledávat, třídit, vyhodnocovat a prezentovat informace, včetně využívání digitálních technologií,
- úroveň osvojení účinných metod samostatného studia (schopnost učit se),
- úroveň osvojení pracovních návyků (např. dodržování termínů, systematičnost práce).
- míru zapojení žáka do výuky,
- aktivní účast a spolupráci při skupinové práci,
- zapojování do přípravy aktivit,

- dodržování stanovených pravidel, - plnění termínů a zadaných úkolů, - vedení portfolia a průběžných zápisků.
3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje - Direkt Interaktiv 1, 2
4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Francouzský jazyk – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 99 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Kateřina Kotlaříková
6. **Vstupní předpoklady:** řečové dovednosti na úrovni A1 a dosažení úrovně dle RVP ZV.

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Předmět je zaměřen na systematické rozvíjení jazykových kompetencí ve dalším cizím jazyce, přičemž respektuje vstupní úroveň žáků (většinou A1–A2) a postupně je vede k samostatnému a funkčnímu užívání jazyka na úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERR).

   Výuka se opírá o principy komunikativního přístupu a propojuje rozvoj jazykových dovedností s reálnými životními situacemi a potřebami žáků. Důraz je kladen na rozvoj receptivních (čtení, poslech) i produktivních (mluvení, psaní) dovedností, osvojování a upevňování slovní zásoby a gramatických struktur odpovídajících dané úrovni a na rozvoj interkulturních kompetencí.

   Předmět postupně rozvíjí schopnost komunikovat v běžných i specifických situacích každodenního života. Výuka je organizována do tematických okruhů, v nichž jsou přirozeně integrovány jazykové prostředky (slovní zásoba a gramatika) i jednotlivé řečové dovednosti.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím pronášeným ve standardním hovorovém tempu, rozumí souvislým projevům a diskusím pronášeným standardním jazykem.

   - Pochopí konkrétní informace v promluvách a rozhovorech, kde se používá jasný a jednoduchý jazyk, a to jak v osobní komunikaci, tak při poslechu veřejných a odborných sdělení.

   Rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím pronášeným ve standardním hovorovém tempu.

   - Pochopí konkrétní informace v promluvách a rozhovorech, kde se používá jasný a jednoduchý jazyk, a to jak v osobní komunikaci, tak při poslechu veřejných a odborných sdělení.
   - Porozumí klíčovým bodům rozhovorů, ve kterých se střídají různí mluvčí.
   - Zapojí se do diskusí na známá témata a přiměřeně reaguje na výměnu názorů.
   - Při diskusích o běžných tématech dokáže sledovat hovorové tempo a porozumět různým argumentům a názorům druhých, aniž by potřeboval zpomalení nebo další vysvětlení.

Zapojí se do jednoduchých rozhovorů na témata, které ho zajímají, rozhovor zahájí i ukončí.

- Vede rozhovor v jednoduchých větách o vybraném tématu, střídá otázky a odpovědi, sleduje průběh rozhovoru a udržuje jej.
- V rozhovoru dokáže zahájit i ukončit konverzaci přirozeným způsobem.

Dorozumí se v každodenních situacích, požádá o další informace.

- Vytvoří v jednoduchých rozhovorech a situacích otázky pro získání podrobných.
- Informací a na podobné otázky adekvátně reaguje.
- Zeptá na detaily v situacích, jako je rezervace v hotelu, plánování výletu nebo řešení problému s telefonickou podporou.
- Vede rozhovor, kde požaduje podrobnější informace a ověřuje si, zda správně rozumí.

Umí se zeptat na cestu a rozumí i složitějším pokynům ohledně orientace.

- Používá jednoduché směrové výrazy při žádosti o cestu a získávání podrobnějších instrukcí.
- Kombinuje mluvené pokyny s orientací podle mapy, vyžádá si přesnější směrování v cizím městě.
- Porozumí jednoduchým pokynům k orientaci ve složitější situaci, jako je navigace v cizím městě, a ujistí se o správném pochopení.

Zapojí se do diskuse a shrne nebo zprostředkuje myšlenky jiných účastníků skupiny, aby zajistil, že každý rozumí hlavním bodům a cíli úkolu.

- Zapojí se jednoduché o jemu blízkých tématech, nabízí kompromisy a hledá řešení, která by vyhovovala všem účastníkům.
- Navrhne jednoduchá řešení problému v rámci skupinové diskuse.
- Zapojí se do diskuse a shrne nebo zprostředkuje myšlenky jiných účastníků skupiny, aby zajistil, že každý rozumí hlavním bodům a cíli úkolu.

Zprostředkuje jednoduchým způsobem informace o základních kulturních zvyklostech a hodnotách mezi lidmi z rozdílných jazykových a kulturních prostředí.

- Porovná rozdíly mezi různými kulturami (např. Při srovnání svátků, zvyků, způsobů komunikace) a zprostředkuje tak zlepší porozumění mezi účastníky diskuse.
- Zúčastní se jednoduchého role-play scénáře a vysvětlí někomu z jiné kultury určitou zvyklost nebo hodnotu.
- Připraví krátkou prezentaci (ústní nebo písemnou) o jedné z kultur a jejích klíčových zvyklostech a hodnotách.
- Napíše poznámky a shrnutí z textů nebo videí, kde identifikuje klíčové kulturní zvyklosti a hodnoty.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- komunikační
- k občanství a udržitelnosti
- digitální

4. Obsah vzdělávání

- Volný čas, zdravotní návyky, každodenní aktivity, vyjadřování pocitů, pozvání, přijetí a odmítnutí návrhu, žádost o radu, lidské tělo.
- Zvratná slovesa, blízká budoucnost (futur proche), otázky.
- Interkulturní dovednosti: zájmy, zdravotní návyky, volný čas.
- Vyjadřování minulosti, hovory o plánech, vyjadřování přání, počasí, popis situace a místa, prázdninová cesta.
- Minulý čas (passé composé), předložkové výrazy místní, podmiňovací způsob.
- Interkulturní dovednosti: metropolitní a zámořská Francie, francouzská vláda, státní symboly Francie.

5. Vzdělávací strategie

- navozování komunikačních situací s cílenou gramatikou a slovní zásobou v kontextu, který odpovídá jazykové úrovni a životnímu světu žáků
- paralelní rozvoj jazykových dovedností, včetně důrazu na propojení poslechu a mluvení, čtení a psaní
- postupné rozšiřování témat a jazykových struktur podle ročníku, přičemž nové znalosti navazují na předchozí
- práce s písněmi, videi, články a digitálními zdroji podporuje vnímání jazyka jako živého nástroje
- využívání dialogů, her, projektů, simulací reálných situací a skupinové práce včetně využívání moderních technologií

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení (standardizovaných) písemných testových úloh; krátká esej; účast v diskuzích

Sumativní:

- samostatná/skupinová prezentace, simulovaný rozhovor

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení žáků se sleduje zejména:

- úroveň zvládnutí jazykových dovedností (poslech, čtení, mluvený a písemný projev) vzhledem k požadované jazykové úrovni,
- schopnost srozumitelně a adekvátně komunikovat v běžných situacích (komunikační a prezentační kompetence),
- správnost a přiměřenost použití jazykových prostředků (slovní zásoba, gramatika, výslovnost),
- aktivní přístup k výuce, zapojení do komunikativních aktivit a spolupráce při práci ve dvojicích či skupinách,
- kvalita zpracování a prezentace samostatných či skupinových úkolů,
- schopnost reflexe vlastního učení a zapojení do zpětné vazby.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Council of Europe. (2001). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (1st ed.). Cambridge University Press. ISBN: HB

0521803136 - PB 0521005310 [online]. Citováno 8. 5. 2026 z https://rm.coe.int/1680459f97

- Učební materiál pro výuku francouzského jazyka, který odpovídá požadavkům Společného evropského referenčního rámce (SERR) pro jazyky a připravuje na společnou část maturitní zkoušky z francouzského jazyka a mezinárodní jazykovou zkoušku DELF.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Matematika – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 99 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Jitka Majorová
6. **Vstupní předpoklady:** navazuje na OVU RVP ZV a na OVU matematického vzdělávání 1. ročníku

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Předmět Matematika ve 2. ročníku navazuje na znalosti a dovednosti získané v 1. ročníku a dále rozvíjí matematickou gramotnost žáků se zaměřením na práci se závislostmi a daty. Důraz je kladen na prohloubení logického a analytického myšlení a na schopnost aplikovat matematické postupy při řešení složitějších úloh v odborné i praktické oblasti.

Výuka je zaměřena především na tematické okruhy funkce a posloupnosti. V oblasti funkcí se žáci učí zaznamenávat, popisovat a interpretovat souvislosti mezi veličinami pomocí tabulek, grafů a funkčních předpisů. Osvojují si práci s různými typy funkcí a využívají je k modelování reálných situací, predikci vývoje a řešení problémů v matematice, přírodních vědách i technických oborech.

V tematickém okruhu posloupnosti se žáci zabývají diskrétními daty a jejich uspořádáním. Učí se rozpoznávat zákonitosti v posloupnostech, vyjadřovat je pomocí vzorců a využívat získané poznatky při řešení úloh. Tento celek představuje specifickou aplikaci poznatků o funkcích a číselných oborech a přispívá k hlubšímu pochopení matematických vztahů.

Důraz je kladen na propojení jednotlivých tematických celků, na pochopení souvislostí mezi nimi a na praktické využití získaných poznatků. Žáci se učí matematizovat reálné problémy, volit vhodné strategie řešení a interpretovat výsledky v kontextu dané situace.

Výuka probíhá kombinací frontální výuky, samostatné práce a skupinových aktivit. Součástí výuky je řešení problémových úloh, práce s grafy a daty a využívání digitálních technologií při modelování a vizualizaci.

Předmět je úzce propojen s oblastí STEM, zejména s fyzikou, informatikou a technickými předměty. Získané dovednosti žáci využívají i v dalších vyučovacích předmětech a při řešení praktických úloh.

Výuka matematiky přispívá k rozvoji klíčových kompetencí žáků, zejména kompetencí k řešení problémů, k učení, k pracovní činnosti a k využívání matematických a logických postupů při řešení odborných i praktických úloh.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

Žák:

Užívá vlastností a vazeb mezi různými způsoby zadání funkcí

- Užívá funkci jako závislost jedné veličiny na druhé.

- Užívá pojmy: předpis funkce, závisle proměnná veličina, nezávisle proměnná veličina, číselné hodnoty veličiny, definiční obor funkce, obor hodnot funkce, graf funkce, funkce rostoucí, funkce klesající, funkce konstantní.
- Na základě zadání určí vlastnosti (definiční obor a obor hodnot funkce, monotónnost, sudost a lichost) funkce (lineární, lineární lomené, kvadratické, mocninné y= xn, pro n celé číslo,).
- Sestaví tabulku dle funkčního předpisu a načrtne graf funkce.
- U zadaného předpisu nebo grafu funkce určí, zda se jedná o přímou úměrnost, nepřímou úměrnost, konstantní funkci, lineární funkci, kvadratickou funkci, mocninnou funkci nebo jinou funkci)
- Na základě zadání (lineární funkce, nepřímá úměrnost, lineární lomená funkce, kvadratická funkce, mocninná funkce y= xn, pro n přirozené/celé číslo,) přiřadí předpis funkce ke grafu funkce a naopak. Využije výraz s proměnnými při modelování situací.

Využívá informací z grafů funkcí.

- Z grafu funkce určí požadované hodnoty veličin.
- Z grafu nebo předpisu funkce určí souřadnice průsečíků grafu funkce s osami souřadnic.
- Sestaví předpis a načrtne graf lineární funkce na základě tabulky, ze zadání souřadnic bodů z grafu funkce.

Užívá exponenciální, logaritmické a goniometrické funkce.

- Vysvětlí a používá logaritmus při výpočtech, zejména z oboru vzdělání.
- Řeší jednoduché exponenciální a logaritmické rovnice v R (typu $f(ax+b) = c$, kde a, b, c jsou reálná čísla).
- Určí hodnotu goniometrické funkce pro daný obecný orientovaný úhel.
- Používá vlastnosti a vzájemné vztahy goniometrických funkcí k řešení rovnic a v obecném trojúhelníku.
- Řeší jednoduché goniometrické rovnice v r.

Užívá funkce komplexně v praxi a oboru vzdělání.

- Používá digitální technologie, informační zdroje a známé funkční vztahy k popisu a výpočtům finančních záležitostí (jednoduché úrokování, spoření, důchodové spoření, splátky).
- Používá digitální technologie, informační zdroje a známé funkční vztahy k popisu a výpočtům pravidelného růstu a poklesu (změn populace, změn v ekonomice, změn v přírodních jevech a technice, změn v hospodářských jevech).
- Používá vlastnosti a vzájemné vztahy goniometrických funkcí k řešení metrických úloh v rovině a prostoru.

Používá posloupnosti a jejich vlastnosti.

- Charakterizuje posloupnost jako zvláštní případ funkce a určí posloupnost vzorcem pro n-tý člen, rekurentním vzorcem, výčtem prvků a graficky.
- Pozná aritmetickou a geometrickou posloupnost a určí její vlastnosti (definiční obor, obor hodnot, diference/kvocient, vztahy mezi členy, součet konečného počtu členů, monotonie).
- Užívá vhodný typ posloupnosti k popisu a výpočtům pravidelného růstu a poklesu (změn populace, změn v ekonomice, změn v přírodních a hospodářských jevech, v technice)

a k popisu a výpočtům finančních záležitostí (jednoduché úrokování, spoření, důchodové spoření, splátky).

Vyřeší problém z praxe a oboru vzdělání.

- Matematizuje reálný problém.
- Modeluje reálnou situaci pomocí digitálních technologií.
- S účelným využitím prostředků digitálních technologií vyřeší úlohu se vztahem k běžnému životu nebo oboru vzdělání.
- Posoudí výsledek řešení z hlediska správnosti postupu, splnění zadání, počtu řešení i věcného významu a své řešení obhájí.

Řeší úlohy z maturitních didaktických testů.

- Porozumí zadání.
- Matematizuje reálný problém.
- Bezpečně užívá matematické pojmy a algoritmy.
- Hledá další metody řešení.
- Optimalizuje řešení.
- Posoudí správnost řešení.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Funkce jako popis závislosti dvou veličin

- konstantní a lineární funkce, nepřímá úměrnost, lineární lomená funkce, kvadratická funkce, mocninná funkce y= xn, pro n přirozené/celé číslo
- určení předpisu konstantní a lineární funkce z naměřených či zadaných hodnot či grafu.
- exponenciální, logaritmické a goniometrické funkce,
- měření či výpočet závislosti dvou veličin, nebo data z myšlenkového experimentu, zpracování dat v tabulce, grafu.
- určení dat z grafu, průsečíky s osami
- výpočet hodnoty funkce
- užití digitálních technologií k určení předpisu funkcí

Vztahy mezi funkcemi a způsoby jejího zadání

- předpis funkcí, určení hodnot, grafu a vlastností
- definiční obor funkce
- obor hodnot funkce
- vazby a souvislosti mezi elementárními funkcemi – posuny a deformace grafů
- užití digitálních technologií k zobrazení grafů funkcí
- definice a užití logaritmu (i dekadický a přirozený)

- jednoduché exponenciální a logaritmické rovnice v R (typu $f(ax+b) = c$, kde a, b, c jsou reálná čísla)
- hodnota goniometrické funkce pro daný obecný orientovaný úhel.
- vlastnosti a vzájemné vztahy goniometrických funkcí
- vztahy v obecném trojúhelníku
- jednoduché goniometrické rovnice v R.
- užití elementárních funkcí k popisu přímek a křivek – užití vhodného softwaru k regresní analýze dvojrozměrných dat (trajektorie pohybu, křivky v architektuře a umění aj.)
- užití přímé a nepřímé úměrnosti při řešení slovních úloh a problémů z praxe
- užití lineární funkce k řešení slovních úloh – finanční a ekonomické aplikace (paušální poplatek s platbou za jednotku, splátky, lineární optimalizace), aplikace ve STE (lineární závislosti veličin: popis pohybu, Ohmův zákon, pV diagram izobarického děje, aj.)
- užití kvadratické funkce k řešení problémů – aplikace ve STE (kvadratické závislosti veličin: šikmý vrh, kinetická energie, gravitační a elektrická síla, aj.), aplikace v praxi (závislost obsahu útvaru na jeho rozměru)
- užití mocninné funkce k predikci dat a řešení problémů – aplikace ve STE (mocninné závislosti veličin: 3. Keplerův zákon, Poissonův zákon, aj.), finanční aplikace (jednoduché úrokování, predikce vývoje cen aj.), aplikace v praxi (závislost objemu na rozměru tělesa, závislost rozměru tělesa na obsahu a objemu)
- výpočty finančních záležitostí (jednoduché úrokování, spoření, důchodové spoření, splátky) za pomoci digitálních technologií, informačních zdrojů a známých funkčních vztahů
- výpočtům pravidelného růstu a poklesu veličin – aplikace v praxi (počty nakažených, hladina intenzity zvuku) , změny v přírodních jevech a technice (radioaktivní rozpad, absorpce materiálů, útlum), změn v hospodářských jevech (změny populace, změny v ekonomice)
- užití vlastností a vzájemných vztahů goniometrických funkcí k řešení metrických úloh v rovině a prostoru (určení rozměrů útvarů) a v aplikačních úlohách (rovnoběžník sil, vztahy fyzikálních veličin, popis kmitání a vlnění, střídavý harmonický signál)

Posloupnosti

- zadání posloupnosti a její zápis (tabulkou, výčtem členů, vztah pro n-tý člen, rekurentní zadání), graf a vlastnosti,
- užití digitálních technologií k zobrazení grafů funkcí a k výpočtům hodnot

Aritmetická a geometrická posloupnost a její užití

- diference, kvocient,
- vzorec pro n-tý člen,
- vztah mezi dvěma členy AP a GP
- součet n členů AP a GP.
- užití aritmetické posloupnosti při řešení problémů z přírodních věd, techniky a technologií – pravidelný nárůst a pokles veličin o stejnou hodnotu (pravidelná spotřeba či ukládání, součet lineárně proměnných veličin, pravidelný pokles či nárůst hodnot elektrického proudu a napětí u proměnného odporu, ubírání materiálu u obrábění, růst tloušťky nátěru v závislosti na počtu vrstev, …)

- užití geometrické posloupnosti při řešení problémů z přírodních věd, techniky a technologií – pravidelný poměrný nárůst a pokles hodnot (počty nakažených, množení bakterií, radioaktivní rozpad, absorpce materiálů, změny ekonomických ukazatelů, přírodovědné a filosofické důsledky nekonečné geometrické řady…)

Finanční matematika

- základní operace z finanční matematiky,
- jednoduché i složené úrokování.
- praktické úkoly z finanční matematiky a jednoduché úlohy z pojistné matematiky (splátky a výše spoření, dluhu či hypotéky, splátky a výše pojistky, …)

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka zaměřená na výklad, vysvětlení postupů a systematizaci učiva
- samostatná práce žáků při řešení úloh různé obtížnosti
- řešení problémových a aplikačních úloh z reálného života a odborné praxe
- práce s chybou a analýza postupů řešení
- diskuse nad různými způsoby řešení a jejich porovnávání
- kooperativní učení (práce ve dvojicích a skupinách při řešení úloh a projektů)
- projektová výuka zaměřená na matematizaci reálných situací
- využívání digitálních technologií při výpočtech, modelování a ověřování výsledků
- propojení učiva s dalšími předměty (zejména Fyzikou, Aplikačním softwarem, Technickými aplikacemi, Základy ekonomiky)
- vedení žáků k samostatnému uvažování, odhadu výsledků a kontrole správnosti řešení
- podpora systematičnosti, přesnosti a odpovědnosti při práci

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- písemné práce
- práce s pracovními listy
- pozorování činností žáka

Sumativní:

- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt
- čtvrtletní práce

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje na porozumění matematickým pojmům, správnost a efektivitu řešení úloh a schopnost aplikovat matematické postupy v různých situacích.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- správnost a úplnost řešení úloh,
- volba a zdůvodnění vhodného postupu řešení,
- schopnost aplikovat matematické poznatky v nových situacích,
- úroveň matematického vyjadřování a práce se symbolikou,
- pochopení vztahů mezi pojmy a postupy,
- schopnost interpretovat výsledky v kontextu zadání,

- schopnost analyzovat a opravit chybu,
- samostatnost při řešení úloh,
- aktivní přístup k výuce.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka, práce se zpětnou vazbou a schopnost sebehodnocení.

U komplexních úloh je hodnocena nejen správnost výsledku, ale i postup řešení a míra porozumění.

Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků.

Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Jaroslav Reichl – matematika. Online. 2007. Dostupné z: http://www.jreichl.com/matematika/matematika.htm. [cit. 2025-03-09].
- Krynický, Martin, Realisticky.cz když (se) chcete naučit, Online, Dostupné z: http://www.realisticky.cz/index.php
- Pavlicová, Vladimíra, Webová aplikace: Funkce – Portál středoškolské matematiky, Univerzita Karlova v Praze, Matematicko-fyzikální fakulta, Katedra didaktiky matematiky, Online. 2007. Dostupné z: https://www.karlin.mff.cuni.cz/~portal/funkce/, [cit. 2026-04-26].
- PETÁKOVÁ, Jindra. Matematika-příprava k maturitě a k přijímacím zkouškám na vysoké školy. Učebnice pro střední školy. Praha: Prometheus, 1998. ISBN 80-719-6099-3.
- Portál GeoGebra, Online, Dostupné z: https://www.geogebra.org/download

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Tělesná výchova – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Michal Stibůrek
6. **Vstupní předpoklady:** očekávané výsledky učení dle ŠVP TEV 1. ročník

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika:**
   Tělesná výchova představuje důležitou součást všeobecného vzdělávání a významně přispívá k podpoře zdravého životního stylu, rozvoji pohybových kompetencí a celkové tělesné i psychické kondice žáků. Vzdělávací obsah zahrnuje teoretické poznatky, průpravná, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení, gymnastiku, úpoly, pohybové a sportovní hry i sezonní pohybové aktivity. Součástí výuky jsou také témata zaměřená na bezpečný pohyb, ochranu zdraví a prevenci rizikových situací.
   Výuka zahrnuje základy pádových technik a sebeobrany se zaměřením na prevenci zranění, bezpečné zvládání rizikových situací a osvojení základních obranných a únikových technik. Součástí vzdělávání jsou také základy první pomoci, zásady chování při mimořádných událostech a praktický nácvik správného postupu v krizových situacích.
   Žáci si dále osvojují základy orientace a bezpečného pohybu v terénu, práci s mapou a plánování turistických aktivit. Důraz je kladen také na bezpečnost pohybu v přírodě, spolupráci ve skupině a odpovědné chování vůči okolnímu prostředí.
   Předmět je v učebním plánu zařazen v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně a navazuje na vzdělávání realizované na základní škole. Obsah vzdělávání je strukturován do tematických okruhů zaměřených na osvojování pohybových dovedností, rozvoj pohybových návyků a získávání poznatků souvisejících s péčí o zdraví a aktivním životním stylem.
   Součástí vzdělávací nabídky školy jsou také volnočasové aktivity zaměřené na taneční průpravu a zdravotní tělesnou výchovu. Škola organizuje lyžařské a turistické kurzy a realizuje sezonní pohybové aktivity, zejména bruslení a běžecké lyžování. Pohybově nadaní žáci se pravidelně účastní středoškolských sportovních soutěží a turnajů v různých sportovních disciplínách, například ve volejbalu, fotbalu, basketbalu, atletice, plavání či florbalu.
   Tělesná výchova vede žáky k vytváření pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám, k odpovědnému přístupu ke zdraví vlastnímu i zdraví ostatních dále k aktivnímu začleňování pohybu do každodenního života jako přirozené součásti péče o zdraví a celkovou kvalitu života.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Rozvíjí své sebepoznání, vztah k sobě a druhým, uplatňuje sebepoznání a zpětnou vazbu ve svém jednání.

- Reflektuje své osobnostní vlastnosti – temperament, emocionalitu, vlastnosti, dovednosti, typické projevy chování, zájmy, potřeby, hodnoty, své silné stránky.

Efektivně týmově spolupracuje.

- Podporuje ostatní členy týmu v jejich úspěšném zapojení.

Uplatňuje zásady aktivní ochrany zdraví.

- Uplatňuje postupy prevence onemocnění.
- Chová se bezpečně ve škole, ve fyzickém i digitálním prostředí.

Uplatňuje adekvátní způsoby bezpečného chování v modelových situacích spojených s mimořádnou událostí, krizovým stavem.

- Reflektuje možnosti předcházení vzniku mimořádných událostí.
- Aplikuje v modelových situacích základní postupy pro ochranu lidského života a zmírnění škod.
- Předvede v modelových situacích postupy bezpečného chování při vzniku náhlé mimořádné události v prostorách školy.

Rozvíjí v souladu s individuálními možnostmi širší spektrum pohybových dovedností a uplatňuje je ve svém životě.

- Tvoří různé varianty pohybových dovedností.
- Uplatňuje dodržování pravidel při pohybových týmových aktivitách.
- Reflektuje uplatnění pohybových dovedností ve svém životě, přínos pro své zdraví.

Podporuje své zdraví rozvojem tělesné zdatnosti a odolnosti.

- Reflektuje svůj rozvoj tělesné zdatnosti a odolnosti z hlediska přínosu pro své zdraví.
- Monitoruje pohybový výkon a upravuje svůj další rozvoj pohybových dovedností.
- Uplatňuje strategie ke zvládání tělesné zátěže.

Využívá pohybové aktivity v rámci svého zdravého životního stylu.

- Plánuje pohybové aktivity v rámci svého časového režimu, vyhodnocuje a upravuje svůj plán.
- Vytváří příležitosti pro pohybové aktivity ve spolupráci s druhými.
- Reflektuje význam pohybu v rámci zdravého životního stylu.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská (žák rozumí pravidlům sportovních her, orientuje se v pokynech učitele, dokáže popsat průběh pohybové činnosti a spolupracovat v týmu)
- matematicko-logická (žák využívá měření výkonů, času případně vzdáleností, vyhodnocuje sportovní výsledky, pracuje se skóre, statistikou a pravidly her)

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační (sportovní hry)
- k řešení problémů (vyplývajících z herních činností jednotlivce)

4. Obsah vzdělávání

Sportovní hry

- volejbal – herní čin. jednotlivce
- basketbal – herní čin. jednotlivce
- kopaná a sálová kopaná – herní čin. jednotlivce
- florbal – herní čin. jednotlivce

- základy netradičních sportovních her – softbal, ringo atd.

Atletika

- speciální běžecká cvičení
- rozvoj rychlostních schopností
- rozvoj vytrvalostních schopností
- technické disciplíny (skoky, hody, vrhy)
- práce s atletickou kanceláří

Pohybové hry

- honičky
- hry rozvíjející orientaci v prostoru
- pro rozvoj spolupráce v týmu a skupině

Gymnastika

- akrobacie – kotouly, stoj na rukou
- přeskok
- trampolína – základní skoky
- kruhy – komíhání
- cvičení s náčiním (činky, gumičky, overbaly atd.)
- cvičení na hudbu (aerobik, tanec, různé formy jógy)
- odborné názvosloví

Kondiční cvičení

- rozvoj všeobecné kondiční přípravy
- základy silového tréninku
- základy vzpírání
- funkční trénink
- inovace v oblasti kondičního tréninku (TRX, bosu, flowin aj.)

Kompenzační cvičení

- cvičení pro správné držení těla
- základní ortopedické cvičení,
- jóga
- základy ucelené rehabilitace

Bruslení

- jednoduchá jízda vpřed a vzad
- základní znalosti ledního hokeje

Plavání

- základy předplavecké průpravy
- základy plaveckých způsobů
- dýchání
- bezpečnost
- základy vodní záchrany

Turistika

- plánování trasy
- základy topografie a kartografie
- práce s GPS
- orientace a pohyb v terénu

Úpoly
- základní pádové techniky
- základní sebeobrana (údery, páky, bloky atd.)
- obrana proti rdoušení aj.
- úpolové hry

Teoretické znalosti
- bezpečnosti při pohybových aktivitách
- základy hygieny (oblečení, obuvi)
- dopomoc, záchrana
- prevence úrazů
- první pomoc
- zásady bezpečného jednání v mimořádných situacích
- základy sportovního tréninku

5. Vzdělávací strategie
- práce s náčiním a cvičením na nářadí
- tvorba výukové hodiny
- tělovýchovné výzkumy (např. kondiční testování spolužáků atd.)
- teoretické znalosti pravidel jednotlivých sportovních odvětví
- výchova k zdravotnímu životnímu stylu a k správným pohybovým návykům
- podpora samostatnosti a odpovědnosti při řešení pohybových úkolů
- reflexe a sebehodnocení (hodnocení vlastní práce a pokroku)

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:
- kriteriální praktická ukázka, praktické předvedení řešení úlohy, problému, situace
- dialog učitele se žákem (rozhovor, reflexe)
- řešení problémových pohybových úloh
- pozorování práce žáka např. při sportovních hrách
- sledování zapojení do výuky a diskuse

Sumativní:
- tematické pohybové hry
- skupinová práce (pohybová skladba)

Reflexe:
- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích
- práce s chybou (oprava problémových činností při pohybových hrách)

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení se sleduje zejména:
- správnost a funkčnost řešení zadaných pohybových úloh,
- dosažený výkon,
- schopnost sebereflexe dané pohybové činnosti,
- dodržování pravidel při sportovních hrách,
- aktivní přístup k výuce a spolupráce.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka v průběhu výuky.

Při hodnocení výkonu jsou využity limity, které jsou stanoveny standardizovanými testy pohybové výkonnosti jedince na základě populační normy.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Sportovní trénink – Dovalil, Perič.
- Základní gymnastika – Skopová, Zítko.
- Atletika – základní trénink – koletiv autorů.
- Plavání: Plavecké sporty a plavání ve vícebojích – Kovařovic Karel.
- Zdravotní tělesná výchova – Strnad.
- https://www.fsps.muni.cz/sdetmivpohode/kurzy/gymnastika/priprava.php#podpora
- https://www.fsps.muni.cz/frvs/2012/zakladni-gymnastika/rozcviceni.html

4. Poznámky

Výuka probíhá v následujících prostorách:

- atletický stadion
- gymnastický sál
- tělocvična
- venkovní prostory
- bazén

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Historie a kultura – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Ilona Ducháčková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - rámcové znalosti z historie, humanitních a společenskovědních oborů
   - rozlišení mezi fakty a dezinformacemi
   - orientace v základních epochách (pravěk, starověk, středověk, novověk, moderní dějiny)
   - schopnost lokalizovat na mapě klíčová centra civilizací (např. hlavní evropské metropole)
   - schopnost rozlišit mezi primárním zdrojem (např. dobová fotografie) a sekundární literaturou (učebnice)
   - schopnost číst mezi řádky a chápat dobový kontext
   - schopnost vžít se do mentality lidí v jiných dobách bez odsuzování

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Předmět nabízí interdisciplinární pohled na vývoj lidské společnosti a její kulturní identity s důrazem na roli médií jako hlavního hybatele veřejného mínění. Hlavním cílem není pouhá faktografie, ale pochopení mechanismů, které formovaly moderní společnost. Žáci se naučí chápat dějinné souvislosti nejen skrze učebnice, ale skrze optiku dobových i moderních médií. Cílem je propojit znalost minulosti se schopností kriticky vyhodnocovat informace, které nás obklopují v digitálním věku. Výuka probíhá formou interaktivních přednášek, analýz dobových tiskovin a audiovizuálních ukázek. Důraz je kladen na projektové vyučování, ve kterém si žáci vyzkouší tvorbu mediálního obsahu.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Chápe dějinné příčiny a následky.
   - Na příkladu konkrétní historické události vysvětlí alespoň tři faktory, které k ní vedly, a její dopad na současnou společnost.
   - Analyzuje historické události v širším kulturním kontextu a chápe jejich vliv na současnost.
   - Rozumí systému základních a vyšších územních samosprávných celků s jejich geograficko-historickými charakteristikami.
   - Uvede a popíše příklady porušování Všeobecné deklarace lidských práv [OSN 1948] v současném světě.

   Rozpoznává manipulativní techniky.
   - Identifikuje techniky manipulace, propagandy a logické klamy v mediálním obsahu.
   - Aplikuje ověřovací metody při práci s informacemi na internetu.
   - Reflektuje vliv technologií na proměnu kultury a komunikace.

Charakterizuje vliv vědeckého poznání a technického pokroku od průmyslové revoluce do současnosti na změny společnosti i sociální svobody a postavení jedince.

- Vysvětlí vliv vědeckého poznání a technické a průmyslové modernizace společnosti na změny ve společnosti.
- Popíše význam průmyslové revoluce pro vznik nových společenských vrstev a jejich vzájemné vztahy.
- Charakterizuje sociální změny a změny v postavení žen a dětí v průběhu 19. a 20. století.
- Objasní s využitím příkladů význam vzdělávání pro postavení jedince ve společnosti v minulosti i současnosti.
- Uvede a popíše příklady pozitivního vlivu výsledků vědy a techniky na jednotlivce i společnost.
- Uvede a popíše příklady zneužití výsledků vědy a techniky při válečných konfliktech 20. a 21. století.
- Vysvětlí dopady vědecké a technické modernizace na polarizaci společnosti.

Interpretuje události světových válek z pohledu vztahů mezi velmocemi a snah o následnou demokratizaci společnosti.

- Objasní na pozadí událostí 2. světové války pojmy fašismus, nacismus, antisemitismus, holocaust, diktatura proletariátu, komunistický totalitarismus.
- Vymezí na pozadí výsledků druhé světové války a vývoje druhé poloviny 20. století současné rozdělení světa a postavení velmocí.
- Vysvětlí s využitím poznatků o studené válce rozpad sovětského bloku a jeho důsledky.
- Analyzuje historické náboženské kořeny vybraných globálních problémů, které se opírají o monoteistická.
- Náboženství a vyúsťují ve fundamentální podobě k terorismu, válkám, konfliktům, sporům a migraci lidí ze zemí konfliktů a nesvobody.
- Charakterizuje moderní politický extremismus, diktatury a autoritativní režimy, zbrojení, terorismus a mezinárodní kriminalitu.

Charakterizuje společnost, společenské role a posoudí význam příslušnosti ke společenským skupinám.

- Zhodnotí význam příslušnosti k obci, národu, státu, náboženství, kulturnímu okruhu, genderu.
- Rozliší historické kořeny nábožensky a rasově motivovaných konfliktů a jejich dopady na společnost 20. a 21. století.
- Postihne setrvačnost i změny genderových rolí v minulosti i v současném světě.
- Vysvětlí společné a odlišné rysy různých kulturních okruhů postihne setrvačnost i změny genderových rolí v minulosti i v současném světě.
- Charakterizuje strukturu společnosti z různých úhlů pohledu (etnický, náboženský, ekonomický, sociální...).
- Navrhuje způsoby, kterými lze předcházet problémům v soužití různých skupin společnosti nebo je minimalizovat.

Vysvětlí význam historické zkušenosti pro současnou společnost.

- Rozliší příčiny i následky vzniku různých typů konfliktů v minulosti i současnosti.
- Porovná měnící se ničivost válečných konfliktů a dopady na civilní obyvatelstvo v historických souvislostech.

- Čte s porozuměním vybrané historické dokumenty.
- Vysvětlí důležitost možnosti přístupu k informacím pro život člověka v minulosti a současnosti.
- Porovná možnosti přístupu k informacím v totalitních a demokratických politických systémech.
- Charakterizuje na příkladech z dějin 20.–21. století omezování veřejnosti v přístupu k informacím a posoudí jeho oprávněnost.

Posoudí historickou podmíněnost nerovností mezi lidmi a jejich projevy v současnosti.

- Porovná formy spolupráce společenských skupin v minulosti a současnosti.
- Charakterizuje klíčové dějinné události spjaté s ovládáním člověka člověkem.
- Porovná sociální nerovnost v různých vybraných částech světa.
- Vysvětlí vliv vzniku koloniální soustavy a dekolonizace na nerovnosti mezi lidmi.
- Posoudí existenci nerovností v současné české společnosti, vysvětlí jejich vznik a představí návrhy na jejich řešení.

Vysvětlí a uplatňuje principy, hodnoty a projevy demokracie.

- Charakterizuje principy a hodnoty, na kterých je postavena současná demokratická společnost.
- Vysvětlí zásadní rozdíly mezi totalitním a demokratickým fungováním státu minulosti i současnosti.
- Uplatňuje své volební právo a rozumí jeho historickým proměnám.
- Charakterizuje s využitím příkladů fungování současných totalitních společností.
- Uvádí příklady jevů a procesů ohrožujících demokracii a objasní jejich nebezpečnost.

Zaujímá kritické postoje k projevům politického radikalismu, extremismu a terorismu.

- Objasní a prosazuje nepřijatelnost propagace hnutí omezujících práva a svobody jiných lidí.
- Rozlišuje extremistické znaky a postoje v současném světě na pozadí jejich historického vzniku.
- Charakterizuje s využitím příkladů z minulosti genocidu.
- Rozeznává projevy náboženského extremismu.
- Rozlišuje v současném politickém životě naší i evropské společnosti projevy.
- Politického radikalismu a extrémismu a vysvětlí jejich nebezpečnost.
- Obhajuje a prakticky prosazuje nepřijatelnost užívání extrémistické symboliky.
- Respektuje práva menšin, ctí národnostní a evropskou identitu a multikulturní soužití.

Posoudí smysl filozofie a etiky pro život člověka a společnosti.

- Vysvětlí význam a vliv (odkaz) vybraných myslitelů minulosti pro současný svět.
- Charakterizuje na příkladech vnímání svobody, pravdy, krásy/ošklivosti a vztahu člověka a společnosti v minulosti i současnosti.
- Posoudí vliv faktorů působících na vytváření životních postojů a hodnot člověka.
- Zhodnotí vliv médií na život člověka a společnosti v historické perspektivě a jejich schopnost tomuto vlivu odolat.

Pracuje s historickými prameny.

- Rozliší mezi primárním a sekundárním historickým pramenem.
- Interpretuje kulturní artefakty (film, obraz, text) a rozlišuje mezi faktem a interpretací.

Analyzuje historické mýty.

- Vybere si populární film, seriál nebo hru s historickou tématikou a doloží, kde se dílo drží faktů a kde dochází k umělecké licenci či zkreslení reality.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k řešení problémů
- digitální
- kulturní
- osobnostní a sociální
- k občanství a udržitelnosti

4. Obsah vzdělávání

- Totální válka a zrod moderní manipulace. Druhá světová válka. Holocaust. Umění jako odboj. Vzestup komiksových hrdinů (Kapitán Amerika). Válečná kinematografie. Goebbelsovská propaganda. Enigma.
- Poválečné trauma. Norimberský proces. Rozdělení Německa. Vznik OSN. Počátek studené války. Nástup komunismu v ČSR. Padesátá léta v ČSR. Korejská válka. Existencialismus. Neorealismus. Cenzura vítězů.
- Studená válka. Karibská krize. Vietnamská válka. Válka v Afganistánu. Šedesátá a sedmdesátá léta v ČSR. Okupace. Normalizace. Hippies. Undreground. Cenzura vs samizdat.
- Rozpad bloků. Perestrojka. Černobyl. Pád Berlínské zdi. Sametová revoluce. Rozpad SSSR. Devadesátá léta. Válka v Kosovu. Globalizace. Postmoderna. MTV. Internet. Masový marketing.
- Konflikty 21. století. Útoky 11. září. Válka proti terorismu. Vzestup Číny. Ukrajina. Klimatická krize. Aktuální konflikty. Algoritmy – Tik Tok, Spotify. Generativní umění – AI. Techniky manipulace. Deepfakes.

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka
- individuální práce
- kooperativní učení
- problémově orientované učení
- projektové učení
- objevné učení
- multimediální a digitální strategie
- diskuzní strategie
- diferencovaná výuka
- interdisciplinární učení

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- pracovní listy a cvičení během výuky
- pozorování práce žáka
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- digitální výstupy
- práce s mapou nebo jiným zdrojem informací

Sumativní:

- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu
- tematické písemné práce

Reflexe:

- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- vrstevnické hodnocení
- diskuze nad řešením a postupy
- práce s chybou

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz především na míru porozumění učivu, schopnost aplikovat získané poznatky při řešení praktických úloh a na aktivní zapojení žáka do výuky. Hodnocení kompetencí, kritérií i reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Hodnoceny jsou zejména tyto oblasti:

- porozumění základním historickým pojmům,
- schopnost argumentace a proti argumentace,
- schopnost uchopit historické téma moderním nebo netradičním způsobem (podcast, video-reportáž),
- aktivní účast ve výuce, spolupráce při skupinové práci a schopnost prezentovat výsledky práce.

Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- BĚLINA, Pavel a spol. *Dějiny evropské civilizace II*. Paseka 2002.
- HARDEN, Blaine. *Útěk z tábora číslo 14*. Ikar 2013.
- HOBSBAWM, Eric J. *Národy a nacionalismus od roku 1780*. CDK 2000.
- CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska*. NLN 2017.
- KOBLÍŽEK, Tomáš. *Dezinformace a hate speech z hlediska filozofie, práva a bezpečnosti*. Academia 2025.
- MARSHALL, Cavendish. *Druhá světová válka*. Naše vojsko 2023.
- MAUROIS, André. *Dějiny Francie*. NLN s.r.o.1994.
- PAXTON, Robert O. *Anatomie fašismu*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny 2007.
- PLOKHY, Serhii. *Černobyl: Historie jaderné katastrofy*. Jota 2019.
- ROLAND, Paul. *Ilustrovaná historie nacismu*. Svojtka 2010.
- ŘOUTIL, Michal a spol. *Dějiny Ruska*. NLN 2017.

- ŠMÍD, Tomáš. *Etnické konflikty v postkomunistickém prostoru*. CDK 2007.
- TALMON, Jacob L.*O původu totalitní demokracie*. Sociologické nakladatelství 1998.
- TINDALL, George Brown. *Dějiny Spojených států amerických*. Nakladatelství Lidové noviny 2008
- TOWNSHEND, Charles. *Historie moderní války*. Mladá fronta 2007.
- WELSH, Douglas. *Úplná historie vietnamské války*. Cesty 1995.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Základy společenských věd – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: PaedDr. Hana Fechtnerová
6. **Vstupní předpoklady:** očekávané výsledky učení dle RVP ZV

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika:**
   Vyučovací předmět Základy společenských věd ve 2. ročníku propojuje poznatky ze sociologie, filozofie, etiky a religionistiky a zaměřuje se na porozumění společnosti, člověku a jeho postavení v současném světě. Důraz je kladen na rozvoj kritického myšlení, schopnosti argumentace, práce s informacemi a utváření hodnotové orientace žáků.
   V oblasti sociologie se výuka soustředí na společnost, společenské role a vztahy mezi jednotlivými sociálními skupinami. Žáci se seznamují s procesem socializace, strukturou společnosti, funkcemi rodiny a významem příslušnosti k různým sociálním skupinám. Významná pozornost je věnována problematice sociální nerovnosti, konfliktů ve společnosti a jejich historickým kořenům, zejména v souvislosti s nábožensky, rasově či ideologicky motivovanými konflikty 20. a 21. století.
   Výuka dále reflektuje současné společenské problémy, jako jsou migrace, multikulturní soužití, postavení minorit, genderové otázky a proměny společenských rolí. Žáci jsou vedeni k porozumění různým kulturním, náboženským a sociálním odlišnostem a k hledání způsobů, jak předcházet konfliktům a podporovat respektující soužití ve společnosti.
   Filozofická a etická část předmětu rozvíjí schopnost žáků klást otázky, kriticky uvažovat, formulovat vlastní názory a argumentovat. Žáci se seznamují se základními filozofickými problémy (např. otázky bytí, poznání, pravdy, svobody či hodnot) a s myšlenkami vybraných filozofů, které jsou zasazovány do historického i současného kontextu. Důraz je kladen na propojení filozofie a etiky s každodenním životem a na schopnost řešit etická dilemata.
   Součástí předmětu je také religionistika, která seznamuje žáky s hlavními světovými náboženstvími z hlediska jejich základních znaků, tradic a vlivu na kulturu a společnost. Výuka směřuje k porozumění náboženství jako významnému společenskému jevu a k rozvoji tolerance a respektu k náboženské a kulturní rozmanitosti.
   Předmět zároveň podporuje schopnost orientace v současném světě, kritické hodnocení informací (včetně mediálních sdělení a sociálních sítí), aktivní občanský přístup a odpovědné rozhodování v osobním i společenském životě.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Charakterizuje společnost, společenské role a význam příslušnosti ke společenským skupinám.

- Charakterizuje společnost a vysvětlí základní sociologické pojmy.
- Posoudí význam příslušnosti ke společenským skupinám.
- Charakterizuje strukturu společnosti z různých hledisek.

Vysvětlí význam rodiny a proces socializace jedince.

- Vymezí hlavní funkce rodiny a popíše její proměny.
- Vysvětlí proces primární a sekundární socializace.
- Posoudí vliv socializace na utváření osobnosti.

Analyzuje problémy soužití různých skupin ve společnosti a navrhuje jejich řešení.

- Rozliší historické kořeny společenských konfliktů.
- Uvede příklady konfliktů (náboženských, rasových, sociálních).
- Navrhuje způsoby prevence konfliktů a jejich řešení.

Orientuje se v otázkách kultury, náboženství a identity.

- Vysvětlí základní pojmy (kultura, náboženství, etnikum, národ).
- Charakterizuje vybrané kulturní a náboženské okruhy.
- Posoudí význam identity (národní, kulturní, genderové).

Vysvětlí základní filozofické a etické pojmy a jejich význam pro život člověka.

- Charakterizuje předmět filozofie a etiky.
- Uvede příklady základních filozofických otázek.
- Posoudí význam etiky v každodenním životě.

Objasní přínos vybraných myslitelů pro současné myšlení.

- Uvede vybrané filozofy a jejich myšlenky.
- Vysvětlí jejich význam pro současnost.

Charakterizuje základní světová náboženství a jejich vliv na společnost.

- Popíše základní znaky vybraných náboženství.
- Vysvětlí jejich vliv na kulturu a společnost.
- Projevuje respekt k náboženské rozmanitosti.

Uplatňuje kritické myšlení a formuluje vlastní názory.

- Argumentuje a obhajuje vlastní stanovisko.
- Diskutuje o společenských a etických otázkách.
- Respektuje odlišné názory druhých.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská (práce s odbornými a publicistickými texty, analýza informací, formulace argumentů)

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení (vyhledávání, třídění a kritické hodnocení informací)
- kompetence komunikační (argumentace, diskuse, formulace názorů)
- kompetence osobnostní a sociální (respekt k odlišným názorům, spolupráce, empatie)
- kompetence k řešení problémů (analýza společenských jevů a hledání řešení)
- digitální kompetence (kritické hodnocení mediálních sdělení a práce s informacemi)
- kompetence občanská (odpovědné jednání, orientace v občanských právech a povinnostech)

4. Obsah vzdělávání

Sociologie a společnost

- sociologie jako věda o společnosti; společnost jako subjektivní realita
- proces primární socializace – ontogenetický proces a internalizovaný svět začlenění do společnosti
- sekundární socializace a vazba na sociální role jednotlivce; role člověka v tradiční a moderní společnosti
- sociální skupiny – vymezení, klasifikace skupin a skupinová struktura, sociální status, sociální role a konflikt sociálních rolí
- rodina a rodinné vztahy; hlavní funkce rodiny; charakteristiky soudobé rodiny
- normy ve skupině; základní sociální normy a pravidla chování v české společnosti
- společnost tradiční, moderní a pozdně moderní
- současná česká společnost; společenské vrstvy, elity a jejich úloha; sociální nerovnost a chudoba
- konflikty ve společnosti a jejich historické kořeny; nábožensky a rasově motivované konflikty a jejich vliv na současnost

Kultura, identita a společenské vztahy

- společnost a kultura – různost pojetí kultury; vztah společnosti a náboženství
- rasy, etnika, národy a národnosti; majorita a minority ve společnosti; multikulturní soužití
- migrace, migranti, azylanti
- gender a genderová identita; společenské soužití s různými genderovými identitami; genderový projev a právní ochrana v ČR
- postavení mužů a žen; genderové problémy a porušování rovnosti pohlaví ve společnosti; LGBT v Evropě
- problémy v soužití různých sociálních skupin (náboženské, rasové, genderové odlišnosti)
- rozdílné vnímání společenského a politického postavení jednotlivců a skupin
- četba a interpretace informací s porozuměním

Filozofie a etika

- vznik filozofie a etiky
- předmět zájmu základních filozofických oborů (ontologie, gnoseologie, kosmologie, logika, antropologie, axiologie)
- etika a estetika
- hlavní problémy, otázky a metody filozofie a etiky
- vztah etiky a politiky, náboženství a vědy
- vybrané osobnosti dějin filozofie a etiky a jejich přínos

Religionistika

- náboženství – základní definice a funkce
- judaismus – Tóra, víra v jednoho Boha, tradice
- křesťanství – Bible, Ježíš Kristus, základní směry
- islám – Korán, prorok Mohamed, pilíře víry
- hinduismus – karma, reinkarnace, védy
- buddhismus – cesta k osvícení, čtyři vznešené pravdy
- sekty

5. Vzdělávací strategie

- seznamování žáků s odbornou terminologií sociologie, filozofie, etiky a religionistiky

- objevování souvislostí mezi teorií a sociální realitou
- práce s odbornými texty, učebnicemi a digitálními zdroji
- diskuse o sociálních normách, hodnotách a konfliktech ve společnosti
- minilekce zaměřené na sociologická, filozofická, etická a religionistická témata (výkladové i žákovské prezentace)
- aktivní učení (diskuse, práce na úkolech, řešení problémových situací)
- problémově orientované učení
- zapojování žáků do výkladu a organizace hodin
- projektová výuka a individuální/skupinové miniprojekty
- práce s videodokumenty a pracovními listy
- analýza informací z médií a sociálních sítí, práce s manipulací a dezinformacemi
- využívání digitálních technologií
- rozvoj argumentace, diskuse a obhajoby názorů
- propojení historie a současnosti společenských jevů
- reflexe společenských problémů z různých úhlů pohledu
- samostatné získávání a zpracování informací
- práce s reálnými společenskými situacemi a jejich analýza

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení (standardizovaných) písemných testových úloh

Sumativní:

- samostatný/skupinový miniprojekt / jiné aktivní činnosti žáka

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje především na:

- porozumění učivu v širších souvislostech,
- schopnost aplikovat poznatky v konkrétních situacích,
- aktivní přístup k výuce a zapojení do činností,
- úroveň spolupráce a prezentace výsledků,
- schopnost sebereflexe.

Při hodnocení písemných testů je využívána klasifikační stupnice z kapitoly Hodnocení žáků

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- GILLERNOVÁ, I., BURIÁNEK, J.: Základy psychologie, sociologie: základy společenských věd pro střední školy. Praha: Fortuna, 1995. ISBN 80-716-8242-X.
- FIŠER, P., ČAPEK, V., NOVOTNÁ, E.: Sociologie sociálních skupin: efektivní komunikace v praxi. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2957-2.
- NAKONEČNÝ, M.: Sociální psychologie: kapitoly z psychologie sociální komunikace. Praha: Academia, 2009. ISBN 978-80-200-1679-9.
- KONEČNÁ, T., POSPÍŠIL, J., ZÁVODNÁ, S.: Občanský a společenskovědní základ – Sociologie, Média. Prostějov: Computer Media, 2022. ISBN 978-80-7402-448-1.

- PEREGRIN, J.: Filozofie pro normální lidi. Praha: Dokořán, 2008.
- GAARDER, J.: Sofiin svět. Praha: Albatros, 1995 (nebo novější vydání).
- CORETH, E.: Co je člověk. Praha: Zvon, 1994.
- SOKOL, J.: Malá filosofie člověka. Praha: Vyšehrad, 1998 (nebo novější vydání).
- SOKOL, J.: Filozofická antropologie. Praha: Portál, 2002.
- FIŠER, P., ČAPEK, V.: Náboženství a kultura. Praha: Portál.
- KROPÁČEK, L.: Náboženství světa. Praha: Vyšehrad, 2020.
- https://edu.ceskatelevize.cz (videa k tématům sociologie, náboženství, rasismus aj.)
- https://ucimolgbt.praguepride.com (gender a genderová identita)
- https://religionistika.phil.muni.cz/
- https://encyklopedie.soc.cas.cz/
- https://is.muni.cz/el/1423/jaro2005/SPP807/um/438359/etika_skripta_Dr._Necasova.pdf
- https://siler.fi.cz/wp-content/uploads/2020/10/Siler-Etika-Uvod-do-studia-2020 Skriptum.pdf
- https://www.youtube.com/watch?v=C-Mp53jS9zM
- https://www.youtube.com/watch?v=mJJ6ulzV5sk

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Základy ekonomiky – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Ing. Jana Palečková, Ing. Petra Ježková, Ing. Jaroslav Šturc, Ing. Jana Šturcová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - očekávané výsledky učení ze Základů ekonomiky 1. ročníku
   - základní dovednosti v oblasti práce s digitálními technologiemi při vyhledávání, zpracování a prezentaci informací
   - schopnost vyhledat a identifikovat klíčové informace z různých zdrojů
   - porozumění základní ekonomické terminologii
   - motivace k učení a otevřenost osvojování nových poznatků
   - základní představa o fungování společnosti
   - základní povědomí o penězích a jejich funkcích a používání
   - schopnost naslouchat, diskutovat a respektovat názory druhých

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Vyučovací předmět Základy ekonomiky ve 2. ročníku navazuje na předmět Základy ekonomiky v 1. ročníku a dále rozvíjí ekonomické myšlení žáků v oblasti marketingu a finanční gramotnosti. Předmět vede žáky k pochopení, jak se marketing promítá do jejich každodenního života a jak jsou výrobky a služby přizpůsobovány potřebám jednotlivců i skupin.
   Na konkrétních příkladech z praxe žáci poznávají, proč jsou nabízeny určité produkty, jak vzniká jejich cena a jakými cestami se dostávají ke spotřebitelům. Součástí výuky je také využívání komunikačních technik, především při návrhu jednoduchých propagačních prostředků.
   Výuka se dále zaměřuje na problematiku osobního a rodinného rozpočtu a na orientaci ve finančních produktech. Žáci se učí předcházet situacím spojeným se schodkovým hospodařením, posuzovat nabídky úvěrů a zodpovědně se rozhodovat při zadlužování. Následně se seznamují s možnostmi spoření a pasivního investování, přičemž pokročilejší žáci mohou proniknout i do dalších forem investování.
   Součástí předmětu je rovněž problematika pojištění jako nástroje zajištění proti rizikům. V oblasti daňové problematiky se žáci seznamují se základními daněmi v České republice a učí se rozpoznat situace, kdy vzniká povinnost podat daňové přiznání a plnit daňové povinnosti. Výuka zahrnuje také základní orientaci v systému sociálního a zdravotního pojištění z pohledu zaměstnance, osoby samostatně výdělečně činné i firmy.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:

Aplikuje v praxi marketingové poznatky.
- Uvede nejčastěji používané marketingové nástroje.
- Navrhne propagační nástroje organizace (logo, leták, slogan, vizitku atd.).
- Uvede klady a zápory marketingové kampaně velké obchodní společnosti, kterou v nedávné době zaznamenal.
- Navrhne jednoduchou reklamní kampaň s ohledem na cílovou skupinu zákazníků firmy se speciálním důrazem na reklamu na sociálních sítích.
- Uvede, jak by vyhodnotil efektivitu marketingové kampaně.

Rozhoduje o řešení životních potřeb s ohledem na rodinný a osobní rozpočet.
- Rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti.
- Navrhne řešení schodkového rozpočtu a uvede rizika spojená s neřešením této situace.
- Posoudí nabídky nejrůznějších typů úvěrů od bankovních i nebankovních subjektů, způsobů jejich zajištění a uvede rizika využití jejich služeb.
- Uvede, jak řešit předlužení.
- Vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN.
- Uvede možné investiční příležitosti, posoudí jejich rizika a míru výnosnosti v čase.
- Vysvětlí nejobvyklejší produkty pojišťovacího trhu a vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby.
- Uvede, jak se může průměrný občan zajistit na stáří.

Vyhotoví vybraná daňová přiznání na základě poznatků o daňové soustavě
- Vysvětlí úlohu daní ve státním rozpočtu.
- Charakterizuje nejčastější daně v České republice.
- Provede jednoduchý výpočet daní z příjmu fyzické osoby.
- Vyhotoví daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob.
- Vyhotoví jednoduchý výpočet zdravotního a sociálního pojištění.
- Vyhotoví a zkontroluje daňový doklad.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:
- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:
- kompetence k učení
- kompetence komunikační
- kompetence osobnostní a sociální
- digitální kompetence
- kompetence k podnikavosti a pracovní

4. Obsah vzdělávání
- Marketing
- Osobní a rodinný rozpočet
- Daně a pojištění

5. Vzdělávací strategie
- práce s učebnicemi a odbornými zdroji
- myšlenkové mapy a schémata

- ekonomické hry simulující reálné ekonomické podmínky
- exkurze do finanční instituce
- praktická činnost – skupinová práce
- využití externího lektora

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení písemných testových úloh
- praktické předvedení řešení úlohy
- zpětnovazebný rozhovor

Sumativní:

- souhrnné hodnocení na konci obsahového celku
- porovnání úrovně znalostí, dovedností a postojů žáků a očekávaných výsledků učení dle ŠVP

Reflexe:

- sebehodnocení a vrstevnické hodnocení
- forma žákovského portfolia, rozhovoru žáka s učitelem, žáků mezi sebou

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje především na znalost a pochopení učiva, zejména na schopnost žáka učivo reprodukovat, shrnout, vyjádřit vlastními slovy nebo provést výpočet. Dále se hodnotí:

- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního i písemného projevu,
- schopnost využívat a zobecňovat získané zkušenosti a poznatky,
- aktivní přístup k výuce.

Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole *Hodnocení žáků*.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Klínský, Münch, Chromá – EKONOMIKA ekonomická a finanční gramotnost pro střední školy. EDUKO 2026
- C. H. Beck – Úvod do ekonomie pro střední školy
- Daňové zákony v aktuálním znění
- Zákon o veřejném zdravotním pojištění

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Fyzika – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Ing. Ivan David, Mgr. Pavlína Solarová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - Základní vzdělání (fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis)
   - Základní jednotky SI
   - Základní vzdělávání matematika (čísla)
   - Úpravy rovnic, výpočet neznámé ze vzorce (elementární rovnice a nerovnice)
   - Grafické znázornění funkcí (funkce)

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Předmět fyzika na oboru Lyceum není předmětem profilovým, představuje součást všeobecného přírodovědného vzdělání. Přispívá k hlubšímu pochopení přírodních jevů a zákonů. Cílem je především naučit žáky využívat fyzikálních poznatků v profesním i v praktickém životě. Významnou úlohu má také rozvíjení logického myšlení, představivosti a pochopení souvislostí.
   Fyzikální vzdělání směřuje k tomu, aby žák rozlišoval fyzikální realitu a fyzikální model, získal základní představy o formách hmoty, její struktuře a fyzikálních vlastnostech, správně používal jazyk fyziky a odpovídající symboliku, uměl pracovat s fyzikálními rovnicemi a příslušnými jednotkami, aplikoval získané poznatky při řešení praktické úlohy, uplatnil obecné poznatky k vysvětlení konkrétního fyzikálního jevu.
   Výuka podporuje rozvoj analytického myšlení, matematické gramotnosti a schopnost aplikace fyzikálních modelů v praxi.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Vyřeší běžné životní situace s využitím základních vztahů pro rovnoměrný a nerovnoměrný přímočarý pohyb.
   - Vypočítá dráhu, rychlost a zrychlení při rovnoměrném a nerovnoměrném pohybu (při konstantním zrychlení).
   - Vytváří tabulky, grafy a jednoduché modely pro znázornění fyzikálních závislostí.
   - Řeší úlohy na skládání dvou pohybů v kolmých směrech.
   - Vysvětlí souvislost periody a frekvence při rovnoměrném pohybu po kružnici.

   Vyřeší problémy pohybu těles s využitím Newtonových pohybových zákonů.
   - Užívá vztah mezi silou a zrychlením k řešení úloh.
   - Užívá zákon zachování hybnosti v úlohách z praxe (střelba, dokonale nepružná srážka těles, reaktivní pohon).
   - Používá digitální simulace a virtuální laboratoře k ověřování fyzikálních poznatků a k experimentování.

- Řeší rovnoměrný pohyb po kružnici (zatáčení automobilu, pohyb družic).

Vyřeší základní mechanické problémy tuhého tělesa.

- Užívá moment sil k objasnění činnosti jednoduchých strojů.
- Uvede důsledky rotace těles v běžné praxi (setrvačníky – zachování energie a osy otáčení).

Používá tlak a vztlakovou sílu k vysvětlení silových poměrů v tekutinách.

- Počítá s tlakem a vztlakovou silou a vysvětlí jejich vliv na plování těles a proudění tekutin a jejich důsledky na jevy z praxe.
- Vysvětlí plování a létání těles a proudění vzduchu na základě působících sil.
- Vysvětlí kvalitativně princip proudění tekutiny v potrubí různého průřezu a jeho vliv na běžné jevy (stříkání hadicí, fixírka) a vliv proudění tekutin na odpor prostředí.

Diskutuje a hodnotí užití mechaniky v technice.

- Uvede příklady užití mechaniky v technické praxi.
- Vyhodnotí vhodnost užití mechanismů v běžné praxi.

Objasní souvislost tepla a teploty se změnou skupenství a rozměry těles

- Vysvětlí kinetickou teorii stavby látek a kvalitativně popíše vztah mezi teplotou a rychlostí částic.
- Popíše vliv teploty látky na její rozměry a uvede příklady z praxe (dilatační spáry, vůle přiléhajících součástek, anomálie vody, flexinol, nitinol).
- Vysvětlí důvod využívání vody v topných systémech a vliv tání ledu a vypařování vody na teplotu okolního vzduchu.

Užívá základní zákonitosti termodynamiky

- Vysvětlí vliv teploty na průběh chemických reakcí
- Vysvětlí zjednodušený tvar stavové rovnice ideálního plynu a její důsledky na běžné jevy z praxe (zavařování, tlakové nádoby, práce plynu ve válci motoru, meteorologické jevy)

Využívá poznatků z termodynamiky při práci s materiály, přístroji a obsluze strojů.

- Popíše rizika změny teplot při práci s materiály, přístroji a obsluze strojů způsobené termodynamickými jevy.
- Posoudí energetickou náročnost běžných technologických procesů.
- Uvede princip činnosti tepelných strojů (čtyřdobý, dvoudobý, proudový motor, tepelné čerpadlo) a objasní zákon zachování energie a jeho důsledky na jejich účinnost.

Uvede vliv termodynamických jevů na živou přírodu.

- Posoudí vliv teploty na organismy.
- Objasní význam termoregulace zvířat.
- Posoudí důsledky zákona zachování energie na udržitelnost života organismů.

Vysvětlí mechanické kmitání a vlnění u běžných jevů.

- Popíše kmitání těles a mechanické vlnění a uvede příklady z praxe.
- Vysvětlí kvalitativně vliv charakteristik oscilátoru na frekvenci kmitání a objasní podstatu a užití rezonance.
- Získává, zaznamenává a zpracovává naměřená data pomocí digitálních nástrojů.
- Propojuje fyzikální charakteristiky mechanického oscilátoru s fyzikálními charakteristikami zvuku včetně hudebních tónů, ultrazvuku a infrazvuku a jejich užití v technice i přírodě (komunikace živočichů, echolokace u zvířat, sonografie).

Vysvětlí vznik elektromagnetického vlnění a jeho využití pro předávání informací.

- Popíše vznik elektromagnetického vlnění a jeho zachycení na anténě.
- Zjednodušeně popíše základní princip vysílání, přenosu a příjmu elektromagnetického signálu a jeho význam.

Vysvětlí základní světelné jevy a uvede jejich praktické aplikace

- Vysvětlí vliv struktury obalu atomu na spektrum elektromagnetického záření (spektrofotometrie, luminiscence, lasery).
- Vysvětlí na příkladech odraz, lom, polarizaci, ohyb a interferenci světla na tenké vrstvě (optická vlákna, holografie, LCD, elektronová mikroskopie, polopropustná skla, optické vrstvy na čočkách).
- Objasní fyzikální podstatu fotoelektrického jevu a jeho užití (fotodiody).

Použije zrcadla a čočky k zobrazování předmětů

- Popíše jednoduchá optická zařízení k vytváření obrazu předmětů a vysvětlí jejich užití v přírodě i technice.
- Vysvětlí funkci oka, krátkozrakost, dalekozrakost a uvede způsoby jejich kompenzace.
- Kriticky posuzuje přesnost, spolehlivost a omezení digitálně získaných dat a výsledků měření.
- Sdílí výsledky měření, zpracovaná data a závěry vhodnou digitální formou.
- Spolupracuje s ostatními při řešení úloh a experimentech prostřednictvím digitálních nástrojů.
- Užívá vhodné optické přístroje k pozorování organismů.

Sestaví elektrický obvod s využitím spotřebiče a polovodičových součástek, vysvětlí činnost jednotlivých prvků obvodu

- Měří elektrický proud a napětí ve stejnosměrném obvodu.
- Vysvětlí na základě naměřených hodnot činnost jednotlivých prvků elektrického obvodu (rezistor, kondenzátor, usměrňovací dioda, fotodioda, tranzistor).
- Ovládá běžně používané digitální přístroje, zařízení a aplikace využívané při výuce fyziky (např. měřicí čidla, simulace, tabulkové procesory, grafické programy).
- Vysvětlí význam ochrany zdraví při práci s elektrickými zdroji na základě znalostí Ohmova zákona.
- Vysvětlí závislost proudu ve stejnosměrném obvodu na připojeném napětí (Ohmův zákon).
- Vysvětlí význam jištění elektrických rozvodů v domácnosti a uvede zásady pomoci při zásahu elektrickým proudem.

Vysvětlí vzájemný vztah elektrického proudu a napětí a magnetického pole a uvede jeho důsledky na běžnou praxi.

- Ukáže vznik magnetického pole kolem proudovodiče a uvede příklady jeho užití v praxi (elektromagnet, elmg. Spínače, reproduktory, gravitační pole Země, elektromotory).
- Objasní elektromagnetickou indukci a Lenzův zákon.
- Uvede příklady užití Elektromagnetické indukce a Lenzova zákona (generátory, příjem elmg. Signálu, mikrofony, měřící přístroje a čidla, cívka, transformátor).

Objasní vliv elektřiny a magnetismu na živé organismy

- Uvede důsledky působení elektrického proudu na člověka.
- Vysvětlí příklady užití elektromagnetismu v diagnostice (MR, EKG, EEG, …).

Uvede a zdůvodní využitelnost součástek a komponentů pro výrobu/sestavení technických zařízení.

- Popíše základní elektrotechnické součástky, zejm. V souvislosti s robotikou a automatizací (chytrá domácnost, automatizace zahradní závlahy, automatizace hospodaření s vodou, zabezpečovací systémy).

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská
- logicko-matematická

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Kinematika

- mechanický pohyb, relativnost klidu a pohybu, vztažná soustava
- průměrná a okamžitá rychlost
- pohyb rovnoměrný přímočarý
- pohyb rovnoměrně zrychlený, volný pád
- skládání pohybů
- rovnoměrný pohyb po kružnici

Dynamika

- Newtonovy pohybové zákony
- hybnost tělesa, impuls síly
- zákon zachování hybnosti
- síla dostředivá a odstředivá
- inerciální a neinerciální vztažné soustavy

Mechanická energie

- mechanická práce
- mechanická energie
- zákon zachování energie

Mechanika tuhého tělesa

- tuhé těleso, moment síly
- skládání a rozkládání sil
- těžiště tělesa, rovnovážné polohy
- jednoduché stroje
- kinetická energie tuhého tělesa
- smykové tření, valivý odpor

Mechanika tekutin

- základní vlastnosti tekutin, tlak v tekutinách
- Pascalův zákon
- hydrostatický tlak
- atmosférický tlak

- Archimedův zákon
- ustálené proudění, rovnice spojitosti toku
- Bernoulliho rovnice
- proudění reálných tekutin, odpor prostředí

Základní poznatky molekulové fyziky

- částicová struktura látek
- teplota a teplotní stupnice
- termodynamická soustava, rovnovážný a nerovnovážný stav a děj
- vnitřní energie soustavy a její změny
- první termodynamický zákon
- přenos vnitřní energie
- tepelná a měrná tepelná kapacita látky
- kalorimetrická rovnice

Struktura a vlastnosti plynů

- vlastnosti ideálního plynu, stavové veličiny
- teplota a tlak ideálního plynu z hlediska molekulové fyziky
- stavová rovnice ideálního plynu
- jednoduché děje v ideálním plynu
- plyn při nízkém a vysokém tlaku

Práce plynu

- práce plynu při stálém a proměnném tlaku
- kruhový děj a jeho účinnost
- druhý termodynamický zákon
- tepelné motory

Mechanické kmitání

- periodický pohyb, základní pojmy, rovnice harmonických kmitů
- dynamika kmitavého pohybu
- matematické kyvadlo
- kmity tlumené a netlumené, rezonance
- složené kmitání

Mechanické vlnění

- postupné vlnění příčné a podélné
- rovnice postupné vlny
- šíření vlnění v prostoru – Huygensův princip, skládání vlnění, odraz vlnění, stojaté vlnění,
- chvění
- zvuk a jeho vlastnosti
- ultrazvuk a jeho užití

Elektrické pole

- vlastnosti elektrického náboje
- Coulombův zákon
- intenzita elektrického pole
- elektrický potenciál a napětí
- vodiče a izolanty v elektrickém poli
- kapacita vodiče, kondenzátory

Elektrický proud v kovech
- vznik elektrického proudu
- vedení elektického proudu v kovech
- Ohmův zákon, závislost odporu na teplotě
- spojování rezistorů, Kirchhoffovy zákony
- práce a výkon v obvodech stejnosměrného proudu

Elektrický proud v elektrolytech, plynech a ve vakuu
- vedení elektrického proudu v elektrolytu
- Faradayovy zákony elektrolýzy
- vedení elektrického proudu v plynech
- samostatný a nesamostatný výboj
- emise elektronů, obrazovka

Magnetické pole
- stacionární magnetické pole
- magnetické pole vodičů s proudem
- vzájemné silové působení mezi vodičem s proudem a magnetem
- částice s nábojem v magnetickém poli
- látky v magnetickém poli, magnetování
- nestacionární magnetické pole
- magnetický indukční tok
- elektromagnetická indukce, Faradayův zákon
- vlastní indukce, indukčnost

Střídavý proud
- vznik střídavého napětí
- obvody střídavého proudu s R, L, C
- výkon střídavého proud
- trojfázová soustava střídavého proudu
- rozvod elektrické energie
- transformátor

Elektromagnetické kmitání a vlnění
- elektromagnetický oscilátor, elektromagnetické kmitání
- nucené kmitání, rezonance
- vznik a vlastnosti elektromagnetického vlnění
- šíření elektromagnetického vlnění
- přenos signálů elektromagnetickým vlněním

Struktura atomu
- stavba atomu
- spektrofotometrie a její význam
- fotoelektrický jev a jeho užití
- luminiscence – příklady ze života a praxe
- užití laserů

Elektromagnetické vlnění
- druhy elektromagnetického vlnění a jejich využití

Světlo jako vlnění
- světlo jako elektromagnetické vlnění – popis

- odraz, lom, rozklad světla
- interference, difrakce, polarizace – popis a užití

Zobrazování optickými soustavami a jejich užití

- rovinné zrcadlo
- kulová zrcadla, tenké čočky,
- zobrazovací rovnice, příčné zvětšení – výpočty realizovány v matematice
- vady čoček, optická mohutnost
- oko
- optické přístroje

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka
- aktivní učení (diskuse, projekty, řešení problémů nebo experimentů)
- individuální práce
- kooperativní učení (práce ve dvojicích nebo skupinách)
- digitální strategie
- interdisciplinární učení

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- krátké písemné práce
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh
- pozorování práce žáka
- sledování zapojení do výuky a diskuse,
- průběžné výstupy ze skupinové práce,
- digitální výstupy

Sumativní:

- tematické písemné práce
- test kombinující různé typy úloh
- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz především na míru porozumění učivu, schopnost aplikovat získané poznatky při řešení praktických úloh a na aktivní zapojení žáka do výuky. Hodnocení kompetencí, kritérií i reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Při hodnocení se sleduje zejména:

- míra osvojení základních fyzikálních pojmů, zákonitostí a principů,
- schopnost vyhledávat, třídit a propojovat informace a využívat je v procesu učení,
- schopnost aplikovat získané poznatky při řešení fyzikálních úloh a problémových situací,
- využívání logického myšlení a základních metod vědecké práce při experimentování,

- schopnost srozumitelně formulovat a prezentovat výsledky své práce (ústně i písemně),
- používání správné fyzikální terminologie,
- spolupráce při skupinové práci, podíl na řešení společných úkolů,
- samostatnost, odpovědnost a schopnost sebereflexe při plnění zadaných úkolů,
- respektování pravidel a odpovědný přístup k plnění povinností,
- uvědomění si významu fyziky pro společnost a každodenní život,
- dodržování pracovních postupů, pečlivost a systematičnost při experimentální činnosti,
- dodržování zásad bezpečnosti práce při práci ve fyzikální laboratoři,
- kvalita zpracování laboratorních prací, projektů a dalších výstupů,
- schopnost využívat digitální technologie při získávání, zpracování a prezentaci fyzikálních dat (např. měření, tabulky, grafy),
- orientace v základních digitálních nástrojích používaných ve fyzice (např. měřicí aplikace, simulační programy),
- schopnost kriticky posuzovat informace získané z digitálních zdrojů,
- dodržování zásad bezpečného a odpovědného využívání digitálních technologií.

Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Technické aplikace – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Gabriela Leipertová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní znalosti z fyziky, chemie a polytechnické výchovy na úrovni základní školy
   - orientace v základních fyzikálních pojmech (zejména vybrané poznatky z kinematiky a dynamiky)
   - základní technická a pracovní gramotnost
   - schopnost pracovat s jednoduchými nástroji a materiály a dodržovat základní zásady bezpečnosti práce
   - základní dovednosti v práci s digitálními technologiemi při vyhledávání, zpracování a prezentaci informací
   - schopnost samostatně i ve spolupráci plnit zadané úkoly a přijímat odpovědnost za jejich splnění
   - pozitivní vztah k poznávání, experimentování a vlastnímu sebevzdělávání

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Mnohé přírodovědné zákonitosti nacházejí své praktické uplatnění v technice a každodenním životě. Výuka předmětu Technické aplikace proto propojuje poznatky z fyziky, chemie a dalších přírodovědných oborů s jejich praktickým využitím při práci s technickými materiály, technologiemi a technickou dokumentací.

Žáci rozvíjejí technické myšlení, tvořivost a manuální zručnost prostřednictvím praktických činností, experimentů a konstrukčních úloh. Výuka je zaměřena na poznávání vlastností technických materiálů, jejich vhodného výběru a využití v různých technologických postupech. Žáci se seznamují se základními druhy materiálů (dřevo, kovy, plasty, kompozity aj.), jejich strukturou, vlastnostmi a možnostmi zpracování.

Důležitou součástí výuky je porozumění vztahu mezi vlastnostmi materiálů a jejich využitím v praxi. Žáci si uvědomují, že volba nevhodného materiálu může vést k funkčním nebo bezpečnostním problémům výrobku či technického řešení. Součástí výuky je také posuzování vlivu využívání materiálů na životní prostředí, jejich životního cyklu, možností recyklace a ekologické zátěže.

V rámci praktických aktivit žáci pracují s různými nástroji, materiály a technologiemi, osvojují si základní postupy obrábění, spojování a povrchových úprav materiálů a vytvářejí jednoduché výrobky nebo technická zařízení. Důraz je kladen na bezpečnost práce, odpovědný přístup k materiálům a dodržování pracovních postupů.

Součástí výuky je také využití digitálních technologií při návrhu a realizaci technických řešení. Žáci se seznamují se základy 3D modelování a 3D tisku, navrhují jednoduché objekty určené pro výrobu na 3D tiskárně a volí vhodný typ filamentu s ohledem na

požadované vlastnosti výrobku. Při návrhu technických řešení se učí uvažovat systematicky, vytvářet algoritmy pracovních postupů a znázorňovat je pomocí vývojových diagramů.
Vzhledem k charakteru předmětu je kladen výrazný důraz na praktickou složku výuky, která umožňuje žákům ověřovat získané poznatky v reálných situacích a rozvíjet technické myšlení i manuální dovednosti. Praktické úkoly, experimenty a konstrukční činnosti podporují tvořivý přístup k řešení technických problémů a propojení teoretických poznatků s praktickou zkušeností. Praktická část výuky může být realizována ve dvojicích nebo v menších pracovních skupinách (zpravidla do čtyř žáků), což podporuje spolupráci, komunikaci a společné hledání řešení.
Výuka podporuje badatelsky orientované učení, řešení problémových úloh a spolupráci mezi žáky. Prakticky orientované činnosti přispívají k vyváženosti mezi teoretickým a praktickým učením a umožňují zapojení různých učebních stylů. Žáci tak mohou zažívat úspěch nejen při osvojování teoretických poznatků, ale také při praktické a tvořivé práci. Získané poznatky a dovednosti žáci využijí v běžném životě, při dalším studiu i při orientaci v technickém a technologickém světě současné společnosti.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Rozliší technické materiály s ohledem na konkrétní potřeby a identifikuje materiály využívané při technických činnostech (dřevo, kovy, plasty, kompozity, pomocné látky).

- Rozliší základní typy dřeva, kovů, plastů a kompozitních materiálů.
- Vysvětlí využití různých materiálů ve stavebnictví – zejména v souvislosti s nízkoenergetickými a pasivními domy.
- Vyhledá a porovná informace o materiálech z různých zdrojů a posoudí jejich spolehlivost.

Rozlišuje vliv struktury pevných látek na jejich vlastnosti.

- Popíše strukturu krystalických a amorfních látek a uvede rozdíly v jejich vlastnostech.
- Objasní vliv poruch na vlastnosti krystalických látek.
- Vysvětlí své závěry s využitím odborné terminologie.

Objasní vliv chemického složení materiálů na jejich vlastnosti.

- Uvede chemické složení běžně používaných materiálů a jejich vlastnosti.
- Posoudí vhodnost použití materiálu pro daný účel.
- Navrhne vhodné řešení výběru materiálu pro konkrétní problém a zdůvodní jej.

Popíše materiály biologického původu.

- Uvede běžné materiály biologického původu, jejich výhody a nevýhody.
- Posoudí jejich vliv na životní prostředí a možnosti recyklace.
- Zhodnotí ekologické dopady použití materiálů a navrhne šetrnější alternativy.

Využije vlastnosti technických materiálů v souvislosti s různými technologickými postupy.

- Zvolí vhodný filament do 3D tiskárny – plast, bio-organický materiál, recyklovaný PLA, ABS či PETG.
- Odůvodní využitelnost konkrétních technických materiálů v umělecko-řemeslných činnostech (lípa, ocel, plast…).

- Zkonstruuje/vyrobí produkt tak, aby jeho využitelnost/životnost na základě vhodné výrobní technologie nebyla nepřiměřeně limitována nevhodnou volbou materiálů.
- Vysvětlí, proč některé materiály nejsou vhodné pro obrábění (ruční, strojní, CNC, laserové).
- Spolupracuje při návrhu a realizaci výrobku ve skupině a podílí se na rozdělení úkolů.

Uvede a zdůvodní využitelnost polotovarů a komponentů pro výrobu/sestavení technických zařízení.

- Popíše polotovary pro ruční a strojní obrábění materiálů a zdůvodní jejich vhodnost.
- Využívá spojovací materiál pro vytváření rozebíratelných i nerozebíratelných spojů (lepidla, šrouby, pájení, nýty).
- Zvolí vhodné pracovní postupy a nese odpovědnost za jejich dodržení.

Čte, využívá a vytváří technickou dokumentaci, vč. CAD software (2D/3D).

- Dodržuje ve výkresové dokumentaci pravidla normalizace a standardizace, používá normalizované písmo, různé druhy čar a zásady pro jejich uplatnění.
- Zobrazuje ve třech hlavních průmětech jednoduchá i složená geometrická tělesa.
- Uplatňuje zásady zobrazování a kótování v technických výkresech dle platných norem.
- Dodržuje pravidla normalizace a standardizace.
- Vytvoří technickou dokumentaci k zamýšlenému výrobku.

Modeluje základní tvary a proporce jednoduchých předmětů.

- Navrhne model pro 3D tisk.
- Využívá digitální nástroje (např. CAD software) k tvorbě a úpravě modelu.

Sestaví algoritmus pro řešený problém.

- Uvede vlastnosti algoritmů a aplikuje je při tvůrčích návrzích.
- Znázorní algoritmus pomocí vývojového diagramu.
- Navrhne efektivní postup řešení problému a ověří jeho funkčnost.

Zpracovává polotovary s využitím technologie obrábění.

- Používá ruční nářadí nebo výrobní stroje určené pro školní aplikace.
- Provádí údržbu nářadí nebo strojů.
- Dodržuje zásady bezpečnosti práce a reflektuje možná rizika.

Provede technologie montáže – sestavování a spojování součástí.

- Sestaví s využitím jednotlivých komponent funkční výrobek nebo zařízení (robot, chytrá domácnost, jednoduchý dopravní prostředek…)
- Prezentuje výsledný výrobek a obhájí zvolený postup.

Provede technologie povrchových úprav – nanášení ochranných povlaků.

- Provede za účelem ochrany materiálu a zvýšení estetické hodnoty povrchovou úpravu produktu.
- Zhodnotí kvalitu provedené práce a navrhne případná zlepšení.

Užívá vlastnosti kapalin.

- Vysvětlí vliv povrchového napětí a smáčivosti včetně kapilarity v přírodě a technické v praxi.
- Aplikuje poznatky na řešení praktických situací z běžného života.

Objasní a využívá technologie chemické a fyzikálně chemické.

- Vysvětlí princip krakování, tavení a lití, provede destilaci.
- Vyhledá příklady využití těchto procesů v praxi.

Objasní biochemické a potravinářské technologie.
- Objasní principy kvasných procesů a jejich využití.
- Diskutuje jejich význam v každodenním životě a průmyslu.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:
- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:
- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální

4. Obsah vzdělávání
- Charakteristika pojmu materiál a pojmů souvisejících. Význam materiálů v historii a v současnosti, souvislosti užití materiálů.
- Požadavky kladené na technické materiály, vlastnosti materiálů, struktura materiálů a terminologie materiálů.
- Dřevo a materiály ze dřeva. Kovové materiály – vnitřní stavba, kovové soustavy, kovy na bázi Fe i neželezné, vlastnosti.
- Polymery – struktura makromolekuly, polyreakce, nadmolekulová struktura, typické vlastnosti.
- Keramika – výroba, struktura, typické vlastnosti. Kompozity – struktura. Nanomateriály.
- Vliv využívání různých materiálů na životní prostředí a recyklovatelnost materiálů.
- Filamenty pro 3D tiskárny (plast, bio-organický materiál, recyklovaný PLA, ABS či PETG).
- Technická dokumentace – typy čar užívaných v technické dokumentaci a jejich význam, pravoúhlé promítání a axonometrie, kótování, technická normalizace v souvislosti s technickým kreslením (ČSN, EN, ISO).
- Algoritmizace – význam, sestavení algoritmu, vývojové diagramy, aplikace algoritmů v běžném životě i technické praxi.
- Aplikační experimenty s využitím různých technických materiálů při ručním zpracování.
- Polotovary pro kreativní tvoření s využitím ručního nebo též strojního opracování materiálu.
- Využití vhodných způsobů spojování materiálů (lepidla, šrouby, pájení, nýty).
- Využití nářadí při výrobě, jeho ovládání a údržba.
- Tvorba funkčního výrobku nebo zařízení – tvorba z materiálu a polotovarů nebo využití stavebnice (robotika, konstrukční činnosti, elektrotechnika, mechanika…).
- Povrchová úprava a nátěrové hmoty.
- Povrchového napětí a smáčivost v přírodě a technické v praxi (využití v běžném životě – stan, deštník, lepení, pájení…)
- Princip krakování, tavení a lití, destilace.
- Biotechnologie – principy kvasných procesů a jejich využití.

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka (výklad, vysvětlení souvislostí, shrnutí učiva)
- aktivní učení (diskuse, problémové úlohy, experimenty, badatelské aktivity)
- individuální práce (samostatné řešení úloh, návrh výrobků, práce s informacemi)
- kooperativní učení (práce ve dvojicích a skupinách, rozdělení rolí, společné řešení úkolů)
- projektová výuka (návrh a realizace výrobku, konstrukční úlohy, prezentace výsledků)
- digitální strategie (využití CAD software, 3D modelování, práce s online zdroji a digitálními nástroji)
- praktická výuka (experimenty, práce s materiály, nástroji a technologiemi)
- rozvoj komunikačních dovedností (prezentace výrobků, obhajoba řešení, odborná diskuse)
- reflexe a sebehodnocení (hodnocení vlastní práce, práce s chybou, zpětná vazba)
- interdisciplinární učení (propojování poznatků z fyziky, chemie, environmentální výchovy a techniky)

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- krátké písemné práce
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh
- pozorování práce žáka
- sledování zapojení do výuky a diskuse,
- průběžné výstupy ze skupinové práce,
- digitální výstupy

Sumativní:

- tematické písemné práce
- test kombinující různé typy úloh
- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz především na míru porozumění učivu, schopnost aplikovat získané poznatky při řešení praktických úloh a na aktivní zapojení žáka do výuky. Hodnocení kompetencí, porozumění i reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Hodnoceny jsou zejména tyto oblasti:

- porozumění základním pojmům a principům souvisejícím s technickými materiály a technologiemi a jejich využitím v širším technickém, společenském a environmentálním kontextu
- schopnost vysvětlit vlastnosti materiálů a jejich využití v technické praxi
- schopnost aplikovat získané poznatky při řešení problémových úloh, experimentech a praktických činnostech

- relevance navrženého řešení – věcná správnost, funkčnost a vhodnost zvoleného postupu nebo materiálu
- aktivní přístup žáka k řešení úkolů a jeho podíl na realizaci praktických činností nebo projektů
- kvalita zpracování praktických výrobků, projektů nebo technických řešení
- samostatnost, pečlivost a dodržování pracovních postupů při práci s nástroji a materiály
- dodržování zásad bezpečnosti práce
- aktivní účast ve výuce a spolupráce při skupinové práci
- kvalita prezentace výsledků práce, srozumitelnost a strukturovanost sdělení
- reflexe vlastní zkušenosti – aktivní účast na reflexi, schopnost formulovat závěry a jasnost a věcná správnost argumentace

Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Nové materiály na bázi kovů, keramik a kompozitů. Dostupné na: https://www.youtube.com/watch?v=-YrVL8YrRt0
- Nové materiály najdou uplatnění v průmyslu i medicíně. Dostupné na: https://www.youtube.com/watch?v=pAuj_urATEk UCP 0
- Základní druhy dřevin. Dostupné na: https://www.youtube.com/watch?v=DZld9V-jPPU UCP 02a - Ruční nářadí a jeho použití. Dostupné na: https://www.youtube.com/watch?v=mJ_xwSDBf04
- Věda v přírodě: Vlastnosti dřeva. Dostupné na: https://www.youtube.com/watch?v=qQXQokSSMGY Vlastnosti kovů a jejich vodivost. Dostupné na: https://edu.ceskatelevize.cz/video/1630-vlastnostikovu-a-jejich-vodivost
- Technické materiály (kovy). Dostupné na: https://www.souepl.cz/wpcontent/uploads/2020/09/kovovýcvik.pdf
- Co je kompozit? Dostupné na: https://www.youtube.com/watch?v=Z2inwFBdQ9g
- Využití 3D tisku v medicíně. Dostupné na: https://edu.ceskatelevize.cz/video/8824-vyuziti-3dtisku-v-medicine
- 3D tisk: od průmyslu po medicínu. Dostupné na: https://edu.ceskatelevize.cz/video/8826-3d-tiskod-prumyslu-po-medicinu
- 3D tisk – NEZkreslená věda IV. Dostupné na: https://www.youtube.com/watch?v=zUHF1jWZPhE
- Materiály pro 3D tiskárny. Dostupné na: https://edu.ceskatelevize.cz/video/7737-materialy-pro3d-tiskarny
- Kovový 3D Tisk. Dostupné na: https://www.youtube.com/watch?v=FrfSyPEcZgc Filamenty: Průvodce výběrem materiálu pro 3D tisk. Dostupné na: https://www.youtube.com/watch?v=JCGTssAksZ0
- 3D tisk v rukách designéra. Dostupné na: https://edu.ceskatelevize.cz/video/8821-3d-tisk-vrukach-designera
- Kde je hranice nanosvěta – NEZkreslená věda I. Dostupné na https://www.youtube.com/watch?v=J15B8ce_BBo
- Jak se vlastně připravují nanomateriály, a kde se dají použít? Dostupné na: https://www.youtube.com/watch?v=OWVAyjR38v4

- DOSEDLA, Martin; HODIS, Zdeněk; JANČOVÁ, Martina; LEDVINKA, Jiří; LVOVSKÁ, Leni et al. Integrace technologie 3D tisku do výuky na základních a středních školách: ověřená metodika. Odborné a technické vzdělávání. Brno: Masarykova univerzita, 2022. ISBN 978-80-280-0279-4.
- BALDA, Vladimír; BELDA, Květoslav; BERAN, Leoš; BUREŠ, Vladislav; BURGETOVÁ, Eva et al. 3D STAR: 3D tisk ve stavebnictví a architektuře = 3D print in civil engineering and architecture. [Liberec]: Technická univerzita v Liberci, 2022. ISBN 978-80-7494-632-5.
- VOCHOZKA, Vladimír. 3D tisk ve výuce fyziky: fyzikální pokusy, videonávody, tvorba pomůcek : praktická učebnice pro ZŠ a SŠ. Praha: SPN – pedagogické nakladatelství, akciová společnost, 2022. ISBN 978-80-7235-665-2.
- Návod na výrobu pastičkomobilu dostupný na: https://www.youtube.com/watch?v=_XZ-u2872c4
- Fyzikální princip pastičkomobilu. Dostupné na: https://scholars.unh.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2765&context=extension
- Ukázka školních závodů s pastičkomobily: https://www.youtube.com/watch?v=FW5OYbv2zDk
- Polotovary a materiály pro obrábění. Dostupné na: https://www.helago-cz.cz/produkty/polotovarya-materialy-pro-obrabeni
- Obráběcí stroje pro školy (STEM). Dostupné na: https://www.helago-cz.cz/produkty/samostatneobrabeci-stroje
- UNIMAT ML Design & Technology: Dostupné na: https://www.helago-cz.cz/eshop-unimat-ml- design-technology.html
- Ukázka výuky s obráběcími stroji. Dostupné na: https://vimeo.com/637392817?share=copy nebo https://www.youtube.com/watch?v=de19F-CKgVQ
- Obráběcí stroje pro školy (STEM) – česká výroba. Dostupné na: https://www.edudilny.cz/kategorieproduktu/produkty/
- Spoje a spojovací součásti. Dostupné na: https://publi.cz/books/208/01.html
- Technologie a technika lepení – základní informace. Dostupné na: https://www.lepidla.cz/clanky/technologie-a-technika-lepeni---zakladni-informace
- Slovní popis pracovního postupu. Dostupné na: https://popelka.ms.mff.cuni.cz/~lessner/mw/index.php/U%C4%8Debnice/Algoritmus/Co_je_to_algoritmus
- Povrchové napětí – pokusy. Dostupné na: https://edu.ceskatelevize.cz/video/3505-pokusypovrchove-napeti
- Povrchové napětí. Dostupné na: https://www.physics.muni.cz/~tomtyc/zajfyz/povrch_nap-text.pdf
- Pájení a lepení. Dostupné na: https://www.spszengrova.cz/wp-content/uploads/2020/04/PÁJENÍ-ALEPENÍ-UT.pdf
- Fermentační procesy v cereální technologii – kvasy a kvašení. Dostupné na: https://www.zitnecentrum.cz/2021/12/26/fermentacni-procesy-v-cerealni-technologii/

- Hádanka alkoholového kvašení a pře o to, zda je kvasinka živá, či neživá (období 1789–1850). Dostupné na: https://mojelahve.cz/clanek/hadanka-alkoholoveho-kvaseni-a-pre-o-to-zda-jekvasinka-ziva-ci-neziva-obdobi-1789-1850-832
- Obor Polytechnická výchova a praktické činnosti v RVP ZV. Dostupné na: https://prohlednout.rvp.cz/zakladni-vzdelavani/vzdelavaci-oblasti/csp/tch

4. Poznámky

Výuka by měla být vzhledem k charakteru předmětu organizována převážně v blocích dvou vyučovacích hodin. Tento způsob organizace umožňuje realizaci experimentů, praktických činností, konstrukčních úloh a projektové práce, které vyžadují souvislejší časový prostor. Výuka probíhá v počítačové učebně a v dílně.

Část hodin je možné realizovat formou exkurze (výuka mimo školu). Nabízí se spolupráce s Domem dětí a mládeže Beroun nebo s SOŠ a SOU Beroun – Hlinky, kde si žáci oboru Lyceum rozšíří povědomí o různých oblastech lidské činnosti.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Zeměpis – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Tomáš Soukup, Mgr. Gabriela Leipertová
6. **Vstupní předpoklady:** znalosti v rozsahu RVP ZŠ

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Předmět Zeměpis je zaměřen na poznávání přírodních a socioekonomických procesů na Zemi a na porozumění vztahům mezi přírodním prostředím a lidskou společností. Cílem výuky je rozvíjet geografické myšlení, schopnost analyzovat prostorové vztahy, pracovat s geografickými informacemi a orientovat se v současném světě.

   Výuka se zaměřuje také na důležitá společenská témata spojená s globálními problémy současného světa. Globální problémy a jejich společné charakteristiky žáci poznávají prostřednictvím vybraných příkladů ekonomických, sociálních, ekologických a politických problémů současnosti. Pozornost je věnována také historickým souvislostem konfliktů, migraci, terorismu, extremismu a mezinárodní kriminalitě.

   Součástí předmětu je poznávání rozmanitosti současného světa, civilizačních okruhů a geopolitických vztahů. Výuka vede k pochopení významu mezinárodní spolupráce a integrace, zejména role Evropské unie, NATO a OSN v současném světě a postavení České republiky v evropském i globálním prostoru.

   Důležitou součástí výuky je práce s geografickými zdroji a daty. Žáci pracují s mapami, atlasy, grafy, tabulkami a digitálními geografickými nástroji. Získané informace analyzují, interpretují a kriticky posuzují v souvislostech.

   Výuka probíhá kombinací frontální výuky, diskuse, individuální a skupinové práce a projektového učení. Předmět je obsahově propojen zejména s předměty Historie a kultura a Základy společenských věd a na Dny vědy a techniky. Na předmět Zeměpis navazuje ve 3. ročníku předmět Hospodářský zeměpis, který dále rozvíjí poznatky o socioekonomických procesech a světovém hospodářství.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Vyhledává a zpracovává geografické informace z různých zdrojů.
   - Vyhledá informace v atlasech, mapách, databázích a internetových zdrojích.
   - Orientuje se v kartografických a grafických materiálech (mapy, grafy, tabulky, schémata, satelitní snímky).
   - Využívá geografické informace při řešení úloh a interpretaci jevů.

   Prezentuje geografické poznatky o přírodních a socioekonomických jevech.
   - Srozumitelně prezentuje informace o přírodních podmínkách a lidské činnosti.
   - Porovnává jednotlivé regiony a interpretuje získané poznatky.

- Používá geografickou terminologii v souvislostech.

Kriticky posuzuje geografické informace a využívá digitální technologie.

- Posoudí věrohodnost a relevanci různých zdrojů informací.
- Využívá digitální nástroje (např. mapové aplikace, databáze) při řešení úloh.
- Kriticky interpretuje vybraná geografická data a informace.

Analyzuje vztahy mezi přírodním prostředím a lidskou společností.

- Vysvětlí vzájemné působení přírodních a společenských faktorů.
- Uvede příklady dopadů lidské činnosti na krajinu a ekosystémy.
- Posoudí význam ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje.

Charakterizuje globální problémy soudobého světa ze společenského, náboženského, politologického a ekologického pohledu.

- Popíše základní globální ekonomické a sociální problémy lidstva a objasní příčiny jejich vzniku.
- Zformuluje a obhájí svůj názor na to, proč je důležité zabývat se udržitelným řešením koncepce rozvoje z pohledu globálních ekologických problémů
- Analyzuje historické náboženské kořeny vybraných globálních problémů, které se opírají o monoteistická náboženství a vyúsťují ve fundamentální podobě k terorismu, válkám, konfliktům, sporům a migraci lidí ze zemí konfliktů a nesvobody.
- Charakterizuje moderní politický extremismus, diktatury a autoritativní režimy, zbrojení, terorismus a mezinárodní kriminalitu
- Charakterizuje globální problémy soudobého světa ze společenského, náboženského, politologického a ekologického pohledu.

Využívá poznatky o rozmanitosti současného světa i snah o integraci.

- Charakterizuje s využitím map rozmanitost soudobého světa, nejvýznamnější velmoci a rozvojové země, civilizační sféry a kultury, jejich vztahy a problémy.
- Posoudí postavení České republiky v Evropě a v soudobém světě.
- Charakterizuje na historickém pozadí specifické geopolitické rysy středoevropského prostoru
- Popíše příklady mezinárodní integrace ČR a diskutuje o jejím významu
- Charakterizuje současné cíle EU, posoudí vliv občanů zemí sdružených v EU na její politiku, priority a zajištění občanských práv
- Vysvětlí funkci a činnost OSN a NATO v reflexi současných mezinárodních konfliktů a možností bezpečnostní záruky pro demokratický vývoj společnosti.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská gramotnost (práce s odbornými texty, interpretace geografických informací, formulace a prezentace poznatků)
- matematická a logická gramotnost (práce s grafy, tabulkami, statistickými údaji a prostorovými vztahy)

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení (vyhledávání, třídění a kritické hodnocení geografických informací)
- kompetence komunikační (prezentace geografických poznatků, argumentace, diskuse)
- kompetence osobnostní a sociální (spolupráce, respekt k odlišným názorům, práce ve skupině)

- kompetence k občanství a udržitelnosti (odpovědný přístup k životnímu prostředí, orientace v globálních problémech, udržitelné jednání)
- kompetence k podnikavosti a pracovní (samostatnost, odpovědnost, plánování práce, práce s informacemi)
- kompetence k řešení problémů (analýza geografických a společenských problémů, hledání řešení)
- kompetence kulturní (porozumění kulturní rozmanitosti světa, respekt k různým civilizačním okruhům)
- kompetence digitální (práce s mapovými aplikacemi, digitálními daty a geografickými zdroji)

4. Obsah vzdělávání

Přírodní obraz Země

- zemské sféry
- podnebné pásy a biomy
- přírodní procesy a jevy
- vliv přírodních podmínek na život společnosti

Vztahy mezi člověkem a přírodou

- interakce mezi přírodním prostředím a lidskou společností
- využívání přírodních zdrojů
- dopady lidské činnosti na krajinu a životní prostředí
- udržitelný rozvoj a ochrana životního prostředí

Globální problémy současného světa

- globální ekonomické a sociální problémy
- konflikty, migrace, terorismus a extremismus
- historické a náboženské souvislosti globálních konfliktů
- politické a ekologické problémy současného světa

Rozmanitost současného světa a mezinárodní integrace

- civilizační sféry a kulturní rozmanitost světa
- velmoci a rozvojové země
- geopolitické postavení Evropy a České republiky
- Evropská unie, NATO a OSN
- mezinárodní spolupráce a integrace

Geografické dovednosti a práce s daty

- práce s mapami a atlasy
- interpretace grafů, tabulek a schémat
- využití digitálních map a geografických aplikací
- kritické hodnocení geografických informací

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka (výklad, systematizace učiva)
- aktivní zapojení do výuky (diskuse, argumentace, práce s aktuálními tématy)
- individuální práce (vyhledávání a zpracování informací)
- skupinová a projektová výuka (řešení problémových úloh, prezentace výsledků)
- práce s mapami, atlasy a geografickými daty
- práce s grafy, tabulkami a statistickými údaji

- využívání digitálních nástrojů (mapové aplikace, online databáze, interaktivní materiály)
- práce s odbornými a mediálními texty (kritické hodnocení informací)
- kooperativní učení (práce ve dvojicích a skupinách)
- prezentace a reflexe výsledků práce
- rozvoj kritického myšlení a komunikačních dovedností
- analýza aktuálních globálních problémů a konfliktů

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- pracovní listy a cvičení během výuky
- práce s mapou a geografickými materiály
- řešení problémových úloh
- prezentace a projekty
- pozorování práce žáka a jeho zapojení do výuky

Sumativní:

- písemné práce
- testy
- samostatná nebo skupinová projektová práce

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem
- sebehodnocení žáka
- vrstevnické hodnocení
- práce s chybou

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje na porozumění geografickým jevům, schopnost pracovat s informacemi a aplikovat získané poznatky v souvislostech.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- správnost a úplnost řešení úloh,
- schopnost práce s mapami a geografickými zdroji,
- kvalita zpracování projektů a prezentací,
- schopnost analyzovat a interpretovat data,
- logická struktura a srozumitelnost projevu,
- schopnost argumentace a práce s informacemi,
- aktivní přístup k výuce a spolupráce.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka. Využívá se klasifikace, slovní hodnocení, sebehodnocení i vrstevnické hodnocení.

Hodnocení kompetencí, kritérií i reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- DEMEK, Jaromír; VOŽENÍLEK, Vít; VYSOUDIL, Miroslav. Geografie 1: pro střední školy. Praha: SPN.
- DEMEK, Jaromír et al. Geografie 3: regionální geografie světa. Praha: SPN.

- MOUDRÝ, M. Občanský a společenskovědní základ – Politologie, Člověk v mezinárodním prostředí. Prostějov: Computer Media, 2023. ISBN 978-80-7402-482-5.
- TOMEŠ, J.; FESTA, D.; NOVOTNÝ, J. a kol. Konflikt světů a svět konfliktů. Praha: P3K, 2007.
- ŠLÉGR, J.; KISLINGER, F.; LANÍKOVÁ, J. Ekologie a ochrana životního prostředí. Praha: Fortuna, 2002.
- HODAČ, J.; KOTRBA, T. Učebnice globalizace. Brno: Barrister & Principal, 2011.
- NOVÁČEK, P. Udržitelný rozvoj. Olomouc: Univerzita Palackého, 2011.
- Česká televize. *ČT edu – Dějepis*. [online]. Dostupné z: https://edu.ceskatelevize.cz/predmet/dejepis?stupen=stredni-skola
- Česká televize. *ČT edu – Moderní doba a světové dějiny*. [online]. Dostupné z: https://edu.ceskatelevize.cz/predmet/dejepis?tema=moderni-doba-svetove-dejiny
- Česká televize. *ČT edu – Globální problémy*. [online]. Dostupné z: https://edu.ceskatelevize.cz/hledani?q=glob%C3%A1ln%C3%AD+probl%C3%A9my
- Organisation for Economic Co-operation and Development. *OECD*. [online]. Dostupné z: https://www.oecd.org/
- Organizace spojených národů v České republice. *OSN ČR*. [online]. Dostupné z: https://osn.cz/
- Organizace spojených národů v České republice. *Charta OSN*. [online]. Dostupné z: https://osn.cz/osn/charta-osn/
- United Nations. *United Nations Security Council*. [online]. Dostupné z: https://www.un.org/securitycouncil/
- North Atlantic Treaty Organization. *NATO*. [online]. Dostupné z: https://www.nato.int/

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Základy práva – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Tomáš Kasseckert
6. **Vstupní předpoklady:** očekávané výsledky učení dle RVP ZV

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Cílem tematického celku „Principy českého právního systému“ je vést žáky k porozumění českému právnímu systému (řádu). Obsahem je úvodu do problematiky práva, žáci se učí rozlišovat okruh působnosti jednotlivých právních odvětví, seznamují se se základními principy fungování práva, získávají základní vhled do portálu veřejné správy, učí se vyhledávat v něm informace a aplikovat je v konkrétních životních situacích. Získávají základní přehled o soudní soustavě České republiky a základní orientaci v právním systému z pohledu občana ČR.

   Úkolem žáka v rámci tematického celku „Právní dokumenty a jejich vývoj“ je získat vhled do problematiky právních dokumentů a principů jejich vzniku. Podstatnou součástí je porozumění souvislostem právních dokumentů vzniklých na různých úrovních a s jinou právní silou. Součástí jsou praktické činnosti ve smyslu práce s právními dokumenty minulosti i současnosti.

   Tematický celek „Práva a povinnosti občana“ seznamuje žáky s právem a jeho podobami v běžném životě jednotlivce s pomocí vybraných témat, situací a problémů. Obsah se přibližuje k reálnému životu. Celek rozvíjí u žáků dovednost řešit obvyklé právní a úřední úkony v různých životních situacích v oblasti vlastnictví, smluv a právní odpovědnosti.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Vysvětlí principy českého právního systému (řádu)

   - objasní rozdíly mezi soukromým a veřejným právem
   - rozlišuje a charakterizuje různá právní odvětví (občanské, obchodní, pracovní, ústavní, trestní, správní, živnostenské právo)
   - popíše soustavu soudů v ČR a vysvětlí předmět jejich činnosti
   - přiřadí konkrétní situace k příslušným právním odvětvím a vyhledá možnosti jejich řešení
   - vyhledá právní informace na portálu občana

   Dovede se s využitím historického poznání orientovat v systému právních dokumentů

   - rozlišuje právní dokumenty podle právní síly
   - charakterizuje vznik, vývoj a současnou podobu Ústavy ČR
   - vysvětlí, kdo může být autorem právního předpisu (parlament, vláda, prezident, orgán úřední správy, ČNB, kraj, obec)

- popíše proces vzniku právních předpisů na jednotlivých úrovních
- objasní vztah mezinárodního, evropského a českého práva
- vyhledá informace v základních zákonných a podzákonných normách

Aplikuje práva a povinnosti občana ve vztahu k vybraným právním předpisům

- vysvětlí, kdy je člověk způsobilý k právním úkonům a má trestní odpovědnost
- popíše, jaké závazky vyplývají z běžných smluv, na příkladu ukáže možné důsledky vyplývající z neznalosti smlouvy včetně jejich všeobecných podmínek
- vysvětlí problematiku práva v oblasti duševního vlastnictví
- popíše práva a povinnosti mezi dětmi a rodiči, mezi manželi; vysvětlí, kde může o této oblasti hledat informace nebo získat pomoc
- objasní postupy vhodného jednání ve vybraných právních případech
- dovede aktivně řešit situace v oblasti obrany spotřebitelských zájmů
- vysvětlí možnosti založení právnické osoby

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- k občanství a udržitelnosti
- komunikační
- k učení
- digitální

4. Obsah vzdělávání rozvíjejí

Principy českého právního systému

- zákonná opora právního systému ČR
- ústavní pořádek ČR
- právní předpisy
- zákony a vyhlášky
- soukromé a veřejné právo
- dělní práva na obvyklé odvětví
- portál občana

Právní dokumenty a jejich vývoj.

- právní dokumenty: ústavní zákony – mezinárodní smlouvy – zákony - prováděcí předpisy
- Ústava ČR její vznik a vývoj
- Ústavy Československa, jejich charakteristické rysy
- vybrané současně platné zákony a prováděcí předpisy různé právní síly
- vybrané historické právní dokumenty
- proces vzniku právních dokumentů
- mezinárodní, evropské a české právo
- zdroje důvěryhodných informací

Práva a povinnosti občana.

- způsobilost k právním úkonům
- trestní odpovědnost
- četba smluv s porozuměním

- zdroje důvěryhodných a aktuálních informací pro řešení životních situací
- ochrana spotřebitelských zájmů
- duševní vlastnictví
- rodinné právo
- pomoc v extrémních životních situacích
- smlouvy a jejich náležitosti
- duševní vlastnictví – průmyslové, autorské
- práva a povinnosti mezi členy rodiny
- ochrana spotřebitelských zájmů
- založení živnosti

5. Vzdělávací strategie

- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou
- práce s texty zákonů, vyhlášek a předpisů
- minilekce zaměřené na souhrn charakteristických rysů jednotlivých právních odvětví
- individuální (případně skupinové) projekty s vybranou tématikou z obsahu vzdělávání v rámci modulu a jejich prezentace s obhajobou
- práce s databází lekcí a materiálů Street Law
- téma projektu stanovuje vyučující, nebo schvaluje žákův výběr tématu
- četba právních dokumentů minulosti i současnosti
- práce se současnými i historickými dokumenty
- v závislosti na místních podmínkách exkurze poslanecká sněmovna/krajský úřad/soud/obecní úřad
- podle místních podmínek diskuse se zastupitelem
- simulované občanské/trestní soudní řízení: žáci nastudují podklady k případu a soudní řízení zinscenují, následuje reflexe
- aktivita k soudnímu řízení spočívající v dotazování svědků a hledání viníka
- brainstorming (např. postupy řešení životních situací, rozsudky v občanském/trestním soudním řízení)
- diskuze (např. životní situace, soudy, osobní zkušenosti žáků)
- sledování filmu (dokumentárního či hraného) představujícího případ v občanském/trestním soudním řízení: přiblížení soudní atmosféry, získávání odpovědí z dokumentu do pracovního listu, následně diskuze (např. pořady ČT)
- práce s ukázkou právního textu, se kterým se žák běžně setkává a který obsahuje problematické body

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení (standardizovaných) písemných testových úloh

Sumativní:

- samostatný/skupinový projekt a jeho prezentace

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz především na porozumění problematice jednotlivých kapitol/témat v širším kontextu, aktivní přístup a podíl na realizaci úkolů/projektu a aktivní účast na reflexi. Hodnocení kompetencí, kritérií i reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole Hodnocení žáků

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- https://portal.gov.cz/
- https://streetlaw-db.vercel.app/
- https://publi.cz/books/375/01.html
- https://www.ceskatelevize.cz/porady/10604698737-pravo-pro-kazdeho/
- https://www.ilaw.cas.cz/vyzkum/vyzkumne-projekty/
- https://vlada.gov.cz/cz/ppov/lrv/dokumenty/legislativni-pravidla-vlady-91209/#
- https://www.priruckazastupitele.cz/20-jak-se-vyznat-v-pravnich-predpisech/
- https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=173
- https://www.psp.cz/docs/laws/dek/
- https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=82
- https://www.e-sbirka.cz/sb/2012/89/2025-02-15?f=89%2F2012&zalozka=text
- https://www.zakonyprolidi.cz/obor/dusevni-vlastnictvi
- https://streetlaw.eu/simulovane-soudy/
- https://www.ceskatelevize.cz/porady/10604698737-pravo-pro-kazdeho/

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Informatika – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Gabriela Leipertová, revize Mgr. Věra Svobodová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - absolvování předmětu Aplikační software v 1. ročníku
   - pokročilá dovednost práce v cloudovém prostředí (sdílení, spolupráce)
   - schopnost pracovat s tabulkovým procesorem na úrovni statistického zpracování dat
   - základní povědomí o algoritmizaci a tvorbě vývojových diagramů
   - matematické základy (logické operátory, procenta, práce s proměnnou)

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Volitelný předmět Informatika ve 2. ročníku navazuje na předmět Aplikační software a dále rozvíjí digitální kompetence žáků směrem k hlubšímu porozumění datům, modelování, fungování digitálních technologií, počítačových sítí, základům programování a principům umělé inteligence.
   Výuka je zaměřena na rozvoj informatického myšlení, zejména schopnosti analyzovat problémy, pracovat s daty, vytvářet a ověřovat modely reálných situací a navrhovat efektivní řešení s využitím digitálních nástrojů. Žáci se učí porozumět principům fungování hardwaru, sítí a moderních technologií včetně umělé inteligence a kriticky hodnotit jejich přínosy i rizika.
   Součástí výuky je tvorba vlastních řešení – od analýzy problému přes návrh modelu až po realizaci jednoduchých programů. Důraz je kladen na praktické využití znalostí, bezpečné a etické používání technologií, práci s informacemi a schopnost spolupráce.
   Výuka probíhá převážně praktickou formou s využitím digitálních zařízení, je doplněna diskusí, řešením problémových úloh a projektovou činností. Žáci pracují individuálně i ve skupinách.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Analyzuje a interpretuje data a informace.
   - Rozlišuje pojmy data a informace.
   - Interpretuje data, vyvozuje z nich závěry a formuluje předpovědi.
   - Posuzuje množství a kvalitu informací v datech.
   - Odhaluje chyby v datech a navrhuje jejich opravu.
   - Vysvětluje principy digitalizace a kódování dat.
   - Používá různé datové formáty a převádí mezi nimi data.
   - Vyhledává a kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.
   - Formuluje a obhajuje závěry na základě dat.

Modeluje reálné situace a řeší problémy.
- Formuluje problém a stanovuje požadavky na jeho řešení.
- Získává a posuzuje relevantní data pro řešení problému.
- Navrhuje a vytváří modely reálných situací.
- Převádí data mezi různými modely.
- Identifikuje nedostatky modelu a upravuje jej.
- Porovnává různé modely a volí nejvhodnější řešení.
- Uvědomuje si omezení modelů.
- Spolupracuje při řešení problémů a sdílí postupy.

Rozumí vývoji a principům fungování hardwaru a digitálních technologií.
- Identifikuje klíčové milníky ve vývoji výpočetní techniky a vysvětluje jejich význam.
- Rozlišuje stabilní a proměnlivé principy informatiky.
- Popisuje základní architekturu počítače a funkci jeho komponent.
- Vysvětluje princip fungování běžných periferií.
- Porovnává technické parametry zařízení a hodnotí jejich využití.
- Používá digitální zařízení efektivně a bezpečně.
- Řeší běžné technické problémy.

Využívá počítačové sítě.
- Vysvětluje princip fungování počítačových sítí a internetu.
- Popisuje způsoby propojení zařízení a přenos dat.
- Charakterizuje síťové protokoly a adresování.
- Využívá síťové služby.
- Dodržuje zásady bezpečného chování na internetu.
- Identifikuje a řeší běžné problémy v síti.

Rozumí principům a dopadům umělé inteligence.
- Definuje pojem umělá inteligence a popisuje její klíčové vlastnosti.
- Popisuje základní principy fungování AI (např. strojové učení).
- Uvádí příklady využití AI v praxi.
- Kriticky hodnotí přínosy a rizika AI.
- Diskutuje etické a společenské dopady AI.
- Používá nástroje generativní AI efektivně a kriticky.
- Formuluje vlastní názor na využití AI.

Vytváří a rozumí programům.
- Vysvětluje principy programování.
- Specifikuje zadání programu (vstupy, výstupy).
- Navrhuje algoritmus řešení.
- Vytváří jednoduché programy v programovacím jazyce.
- Používá proměnné, datové typy, podmínky a cykly.
- Strukturuje program (např. pomocí funkcí).
- Testuje a ladí program.
- Spolupracuje při tvorbě programu.
- Prezentuje a vysvětluje vlastní řešení.
- Prezentuje a sdílí svůj program, objasní jeho funkci a způsob použití.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální
- k občanství a udržitelnosti
- osobnostní a sociální

4. Obsah vzdělávání

Data a informace

- data a informace, interpretace dat
- informace a množství informace v datech
- chyby v datech a kontrola dat
- kódování informací a dat
- záznam, přenos a distribuce dat a informací v digitální podobě
- datové formáty, kódování různých formátů dat (např. text, obraz, zvuk, video)
- zápis informace pomocí kódovací tabulky nebo kódovacího jazyka

Modelování

- model jako zjednodušení reality
- vlastnosti, vazby a závislosti modelu dat
- návrh a tvorba modelu

Hardware

- zlomové události a technologie v historii a jejich vliv na obor, trh práce a společnost
- současná výpočetní zařízení, jejich technické parametry, základní komponenty
- připojitelné periferie, zobrazovací zařízení, vstupní/výstupní zařízení, rozhraní a konektory

Počítačové sítě a síťové služby

- internet a počítačové sítě, přenos dat, komunikační protokol a adresování v síti
- typy, vlastnosti různých sítí, internet věcí
- fyzická a logická infrastruktura sítě, typy síťových zařízení, servery a datová centra
- síťové služby
- hypertextový formát dat, URL adresa a doména

Umělá inteligence

- základní vlastnosti AI
- základní principy fungování AI (strojové učení, neuronové sítě)
- vybrané aplikace AI
- přínosy a rizika umělé inteligence

Základy programování

- programování a jeho základní princip
- programovací jazyky

- základní syntaxe (zápis, první program, výstup programu)
- můj první program
- proměnné
- datové typy
- cykly
- podmínky
- vnořené cykly, podmínky v podmínce, složitější konstrukce
- testování a ladění programu
- návrh, tvorba, prezentace a sdílení programu

5. Vzdělávací strategie

- individuální práce (samostatné řešení úloh, programování, práce s daty)
- kooperativní učení (práce ve dvojicích a skupinách, sdílení řešení)
- frontální výuka (výklad, vysvětlení souvislostí, demonstrace postupů)
- aktivní učení (diskuse, problémové úlohy)
- projektová výuka (tvorba programů, návrh informačních systémů, práce s daty)
- digitální strategie (využití online nástrojů, programovacích prostředí, cloudových služeb)
- praktická výuka (aplikace znalostí na reálné úlohy)
- rozvoj komunikačních dovedností (prezentace řešení, obhajoba postupů)
- reflexe a sebehodnocení (práce s chybou, zpětná vazba)
- diferenciace výuky (přizpůsobení obtížnosti úloh úrovni žáků)

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení úloh
- pozorování práce žáka
- sledování zapojení do výuky a diskuse,
- průběžné výstupy ze skupinové práce,
- digitální výstupy

Sumativní:

- tematické písemné práce na počítači
- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje především na schopnost žáků prakticky využívat digitální technologie, samostatně řešit úkoly a aplikovat získané dovednosti při práci s informacemi, daty a při tvorbě vlastních řešení.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- správnost a funkčnost řešení zadaných úloh
- schopnost pracovat s informacemi a daty, analyzovat je a vyvozovat závěry
- schopnost řešit problémy, navrhovat vhodné postupy a posuzovat jejich efektivitu

- porozumění principům fungování digitálních technologií
- schopnost bezpečně a efektivně využívat digitální prostředí
- schopnost orientovat se v současných technologiích a kriticky posuzovat jejich využití
- schopnost vytvářet a rozvíjet vlastní řešení
- kvalita zpracování výstupů, jejich přehlednost a logická struktura
- schopnost prezentovat vlastní práci a obhájit zvolený postup
- dodržování pravidel práce s informacemi, autorského práva a zásad bezpečné a etické práce s technologiemi
- aktivní přístup k výuce a spolupráce při řešení společných úkolů

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka v průběhu výuky. Vedle klasifikace mohou být využívány také další formy hodnocení, například sebehodnocení, vrstevnické hodnocení nebo slovní zpětná vazba k vybraným výstupům. Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků.

Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- NAVRÁTIL, Pavel. Informatika pro střední školy. 1. díl. 1. vyd., 2025. 152 s. ISBN 978-80-7402-517-4.
- NAVRÁTIL, Pavel. Informatika pro střední školy. 2. díl. 1. vyd., 2026
- https://archiv-imysleni.npi.cz/ucebnice.html
- Python pro začátečníky – online kurzy (např. Czechitas, PyLadies)
- Khan Academy – informatika a algoritmy
- Python (IDLE), Visual Studio – programovací prostředí
- Microsoft Learn – práce s daty a cloudem
- Google Digital Garage – digitální dovednosti
- Česká televize EDU – informatika a technologie
- materiály k AI (např. Elements of AI)

4. Poznámky

Výuka probíhá v počítačové učebně s maximálním počtem žáků 16.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Finanční gramotnost – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Ing. Jana Šturcová, Ph.D.
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní matematické dovednosti
   - základní orientace v ekonomických pojmech
   - základní digitální gramotnost
   - základní představa o dokumentech s finanční tematikou
   - základní právní povědomí
   - výhodou osobní zkušenosti

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Předmět je zařazen jako volitelný do 2. ročníku s týdenní dotaci dvě vyučovací hodiny. Rozvíjí ekonomické a finanční myšlení žáků. Žáci si osvojují vědomosti a dovednosti potřebné pro efektivní hospodaření s finančními prostředky. Žáci jsou vedeni k samostatnému uvažování a hodnocení ekonomických jevů, k efektivní práci s informacemi a k využívání ICT technologií. Učí se důsledně kontrolovat výsledky své práce, pracovat přehledně, soustavně a pečlivě. Předmět navazuje na učivo Základů ekonomiky.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Aplikuje finanční znalosti v osobním a profesním životě.
   - Definuje a rozlišuje základní pojmy finanční gramotnosti.
   - Používá nejběžnější platební nástroje.
   - Orientuje v základních bankovních produktech a vybírá vhodné řešení pro konkrétní situaci.
   - Posoudí výhodnost úvěru a jeho dopady na osobní finance.
   - Identifikuje finanční rizika a uplatňuje zásady ochrany spotřebitele.

   Zpracuje podklady související s finanční gramotností.
   - Plánuje a vyhodnocuje rozpočet domácnosti s ohledem na příjmy, výdaje a finanční rezervu.
   - Sestaví strukturovaný rozpočet (příjmy, výdaje, rezerva).
   - Rozliší nezbytné a zbytné výdaje.
   - Vyhodnotí finanční situaci a navrhne opatření.
   - Aplikuje princip finanční rezervy.
3. **Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností**
   Základní gramotnosti:
   - čtenářská a pisatelská gramotnost

- logická gramotnost

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení
- komunikační kompetence
- digitální kompetence
- kompetence k řešení problémů

4. Obsah vzdělávání

- Základy finanční gramotnosti – základní termíny a pojmosloví.
- Hospodaření domácnosti.
- Rozpočet domácnosti, přebytek a schodek.
- Finanční služby a investice.

5. Vzdělávací strategie

- práce s výukovými materiály a odbornou literaturou
- exkurze do vybraných finančních institucí
- praktická činnost – skupinová práce
- využití externího lektora

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení písemných testů
- praktické předvedení řešení úlohy
- zpětnovazebný rozhovor

Sumativní:

- souhrnné hodnocení na konci výukového celku
- porovnání úrovně znalostí, dovedností a postojů žáků a očekávaných výsledků učení dle ŠVP

Reflexe:

- sebehodnocení a vrstevnické hodnocení
- rozhovor žáka s učitelem, žáků mezi sebou

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje zejména na:

- porozumění problematice jednotlivých termínů finanční gramotnosti a jejich vzájemným souvislostem,
- aktivní přístup k výuce a míru zapojení do jednotlivých činností,
- podíl na realizaci projektu (sestavení rozpočtu domácnosti),
- schopnost aplikovat získané poznatky při řešení praktických úloh,
- schopnost prezentovat vlastní práci a obhájit navržené řešení,
- aktivní účast na reflexi, schopnost sebehodnocení a přijímání zpětné vazby,

Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Petr Klínský, Otto Münch, Danuše Chromá: Ekonomika – ekonomická a finanční gramotnost pro střední školy. EDUKO 2025.

- Spotřebitelská a finanční gramotnost – cvičebnice pro střední školy, Generation Europe 2021.
- Ministerstvo financí České republiky – materiály a standard finanční gramotnosti.
- Česká národní banka – vzdělávací portály, pracovní listy.
- Online zdroje.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Písemná a elektronická komunikace – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Ing. Petra Ježková, Ing. Jana Palečková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - očekávané výsledky učení předmětu Psaní všemi deseti
   - základní schopnost práce s počítačem a běžným softwarem
   - schopnost samostatně zpracovávat a vyhledávat informace
   - základní digitální kompetence
   - schopnost spolupráce

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Předmět je zařazen do 2. ročníku jako volitelný a zahrnuje výuku korespondence a komunikace písemné i ústní. Žáci umí ovládat klávesnici počítače hmatovou metodou, zpracovat základní druhy písemností, vědomosti o obsahové náplni a stylizaci dokumentů. Výuka je pojata tak, aby žák byl schopen samostatně vyhledat, zpracovat a interpretovat informace, uvědomovat si mezipředmětové vztahy, aplikovat dovednosti a znalosti z předmětu v praxi i při dalším studiu.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Napíše správně e-mail podle pravidel etikety e-mailové komunikace.
   - Dodržuje strukturu e-mailu (předmět, oslovení, text, závěr, podpis).
   - Volí vhodnou jazykovou a stylovou úroveň podle adresáta.
   - Vyvaruje se základních formálních a jazykových chyb.

   Používá klávesové zkratky pro snadnější práci s textem a efektivně využívá nástroje textového editoru.
   - Používá základní klávesové zkratky.
   - Porovná dva dokumenty pomocí funkce textového procesoru a interpretuje odlišnosti.
   - Vkládá komentáře a používá nástroj sledování změn.

   Vyzkouší možnosti převodu mluveného slova na text a vysvětlí výhody a nevýhody této technologie.
   - Použije nástroj pro převod řeči na text.
   - Porovná jeho přínosy a omezení.
   - Posoudí vhodnost využití v praxi.

   Pracuje s Internetovou jazykovou příručkou a využívá pravidla českého pravopisu.
   - Pracuje se slovníkovou i výkladovou částí Internetové jazykové příručky.
   - Využívá pravidla pro psaní interpunkčních znamének, zkratek, značek a číslic.
   - Odstraní nejčastější stylizační prohřešky.

   Ovládá typografické zásady a aplikuje je při vytváření a úpravě textů.

- Dodržuje typografická pravidla.
- Upraví delší text podle pravidel českého pravopisu a typografických zásad.
- Formátuje text přehledně a jednotně.

Rozumí koloběhu písemnosti v instituci a významu jejich evidence.

- Vysvětlí koloběh písemnosti v organizaci.
- Chápe výhody zakládání písemností do šanonů.
- Objasní význam archivace dokumentů.

Chápe rozdíly mezi možnostmi odesílání listovních zásilek a porovná služby kurýrních společností.

- Rozlišuje způsoby odesílání listovních zásilek poštou.
- Porovná služby vybraných kurýrních společností.
- Zvolí vhodný způsob doručení.

Zpracovává administrativní a obchodní písemnosti podle normy.

- Zpracuje žádost, stížnost, reklamaci nebo odvolání fyzické osoby či organizace.
- Zpracovává obchodní písemnosti a upravuje je podle normy.
- Napíše dopis do předtisku a vysvětlí jeho využití.

Zpracovává osobní písemnosti.

- Zpracovává osobní dopisy.
- Vypracuje strukturovaný životopis.

Chápe důležitost kritického myšlení při ověřování informací.

- Ověřuje získané informace z více zdrojů.
- Posuzuje jejich věrohodnost.
- Zdůvodní své závěry.

Využívá generativní umělou inteligenci při tvorbě písemností a kriticky hodnotí její výstupy.

- Pomocí programu využívajícího generativní AI vytvoří písemnost.
- Kriticky zhodnotí její použitelnost v praxi.
- Identifikuje případné chyby a nedostatky.

Průběžně procvičuje hmatovou metodu psaní na klávesnici.

- Procvičuje psaní desetiprstovou metodou.
- Zvyšuje rychlost a přesnost psaní.
- Snižuje chybovost.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- matematická a logická
- čtenářsko-pisatelská

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení (samostatné vyhledávání, zpracování a efektivní využívání informací)
- komunikační kompetence (srozumitelná, kultivovaná a funkční písemná i ústní komunikace)
- osobnostní a sociální kompetence (spolupráce v týmu, sebereflexe a rozvoj sociálních dovedností)

- kompetence k občanství a udržitelnosti (odpovědné jednání, etická komunikace a respekt k druhým)
- kompetence k podnikavosti a pracovní (praktické využívání dovedností, samostatnost a odpovědnost při plnění úkolů)
- kompetence k řešení problémů (analýza situací a volba vhodných postupů řešení)
- kulturní kompetence (dodržování jazykových, stylistických a společenských norem komunikace)
- digitální kompetence (efektivní a bezpečné využívání digitálních technologií při práci s textem a informacemi)

4. Obsah vzdělávání

Práce s textem

- E-maily, klávesové zkratky, porovnání dokumentů

Úprava textů a rozsáhlých prací

- normalizovaná úprava písemností
- typografie, úprava rozsáhlých prací
- komentáře a sledování změn

Zpracování písemností a manipulace s nimi

- koloběh písemností v instituci
- manipulace s písemnostmi
- stylistika
- občanské a obchodní písemnosti
- dopisy v předtiscích, tabulky
- společenská korespondence
- personální záležitosti

Umělá inteligence a kritické myšlení

- kritické myšlení
- využití generativní umělé inteligence

Trénink hmatové metody psaní na klávesnici

- průběžné procvičování hmatové metody psaní na klávesnici

5. Vzdělávací strategie

- samostatná práce žáků na počítači zaměřená na praktické zpracování písemností
- řešení praktických úkolů vycházejících z reálných situací (administrativní a obchodní komunikace)
- skupinová práce a spolupráce na projektech rozvíjející komunikační a sociální dovednosti
- využívání digitálních nástrojů a aplikací při tvorbě, úpravě a sdílení dokumentů
- práce s autentickými materiály a modelovými příklady z praxe
- propojení učiva s dalšími předměty (zejména informační technologie a základy ekonomiky)
- vedení žáků k samostatnému vyhledávání, třídění a kritickému posuzování informací
- podpora sebereflexe a hodnocení vlastního pokroku

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- samostatná a skupinová praktická zadání
- písemné testy a praktické výstupy žáků
- reflexe výkonu a dovedností (zpětná vazba)

Sumativní:

- zapojení do výuky během pololetí
- spolupráce na projektech, týmových úkolech
- dodržování pravidel

Reflexe:

- zpětnovazební pohovor bude proveden zpravidla po ukončení příslušné činnosti, jehož součástí bude sebehodnocení žáka a vzájemné hodnocení žáků

2. Kritéria hodnocení

Kritéria hodnocení se žákovi sdělují na začátku každého pololetí. Kritéria zahrnují hodnocení kompetencí (dovednosti, znalosti, schopnosti) a hodnocení porozumění situací a souvislostí. Jedná se zejména o:

- zapojování do výuky,
- dodržování termínů a pravidel,
- kvalitu myšlení,
- samostatnost,
- tvořivost,
- práci s informacemi a texty.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Hochová Irena, Kocourková Alena – Písemná a elektronická komunikace 2 pro střední školy, úřady a veřejnost. EDUKO 2026.
- interní materiály školy
- návody a ukázky v Microsoft Teams
- videa na Youtube

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Debatní seminář – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Andrea Gärtnerová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní znalost českého jazyka na úrovni střední školy
   - základní dovednosti v práci s digitálními technologiemi při vyhledávání a zpracování informací
   - schopnost samostatně i ve spolupráci plnit zadané úkoly
   - pozitivní vztah k vlastnímu sebevzdělávání

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   V rámci volitelného předmětu Debatní seminář si žáci osvojí schopnost práce s informacemi, tvorby argumentů, procvičí si kritické myšlení a správné zásady ústního projevu. Zároveň žáci dopodrobna rozeberou aktuální témata z oblasti politiky, ekologie, vzdělávání nebo například sociologie. Debatní seminář má za cíl naučit žáky porozumět aktuálním tématům z různých stran problému a tím posílit nejen jejich schopnost vést plnohodnotnou diskusi, ale i jejich empatii.
   Důležitou součástí semináře je nácvik ústního projevu, během kterého žáci trénují a zlepšují své individuální dovednosti, současně však i ve svém samostatném projevu musí myslet na týmovou strategii a práci s časovým limitem. Žáci cvičí metody aktivního naslouchání a schopnost reagovat na protiargument. Debatní seminář se takto zaměřuje na komplexní rozvoj jednotlivých žáků.
   Debatní seminář učí samostatnému myšlení a podporuje schopnost veřejného vystupování nejen v jiných školních oblastech, ale i během běžného života. Sebevědomé vystupování, schopnost rychlé formulace argumentů a kritické myšlení jsou dovednosti, které každý žák může využívat ve svém dalším uplatnění.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Vyjadřuje se v krátkých připravených/nepřipravených mluvených projevech věcně správně, jasně a srozumitelně.
   - Volí jazykové prostředky s cílem dosáhnout maximální účinnosti vlastního projevu.
   - Využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova.
   - Vyjadřuje neutrální, pozitivní i negativní postoje.
   - Pokládá si otázky o dopadu vlastních projevů a výpovědí a hledá na ně odpovědi.
   - Formuluje výpovědi s ohledem na komunikačního partnera / komunikační partnery.
   - Naslouchá aktivně a reaguje adekvátně na vyslechnutá sdělení.
   - Přizpůsobuje obsah a formu projevu vlastnímu komunikačnímu záměru.

Efektivně týmově spolupracuje
- Reflektuje různé role ve skupině a vyhodnocuje své zapojení.
- Podílí se na společném výsledku a respektuje pravidla diskuse.
- Vede skupinovou práci a využívá zpětnou vazbu ke zvýšení efektivity.
- Podporuje ostatní členy týmu v jejich úspěšném zapojení.

Dokáže vyhledané informace posoudit pomocí kritického myšlení
- Vyhledává, třídí a kriticky posuzuje informace.
- Informace vzájemně propojuje a využívá při argumentaci.

Je schopen reagovat na aktuální společenské témata.
- Orientuje se v aktuálním společenském dění.
- Argumentuje na základě faktů a respektuje principy demokracie a lidských práv.
- Diskutuje s ohledem na etické zásady a společenskou odpovědnost.

Dokáže přijímat a respektovat odlišné názory.
- Projevuje úctu k různým kulturám a tradicím.
- Respektuje odlišné hodnoty a názory v debatě.
- Využívá kulturní přehled a kontext pro podporu svých argumentů.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:
- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:
- k učení
- komunikační
- osobnostní a sociální
- k občanství a udržitelnosti
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- kulturní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Základem předmětu je vytváření připravených i nepřipravených mluvených projevů s využitím simulované debaty. Žáci si upevňují a dále rozvíjejí dovednosti zejména v oblasti:
- základů rétoriky
- pravidel diskuse
- kladení otázek
- formulování odpovědí
- logického a kritického myšlení
- monologických a dialogických vystoupení
- vyjádření vlastních stanovisek
- vedení a řízení diskuse na různá témata a na různé úrovni formálnosti
- komunikace v problematických situacích
- týmové spolupráce
- práce s informacemi
- reflexe, (sebe)hodnocení

5. Vzdělávací strategie
- diskusní strategie
- kooperativní učení
- problémově orientované učení
- objevné učení
- multimediální a digitální strategie
- herní a soutěžní strategie
- reflexivní strategie
- interdisciplinární učení

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:
- pozorování práce žáka
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- dialog učitele se žákem

Sumativní:
- řešení modelových situací
- monologická a dialogická vystoupení

Reflexe:
- sebehodnocení žáka
- krátká reflexe po aktivitě
- vrstevnické hodnocení
- diskuse nad řešením a postupy
- práce s chybou

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz především na aktivitu a přístup žáka k předmětu. Žák musí prokázat své komunikační dovednosti, schopnost analýzy daného tématu a individuální pokrok v těchto oblastech.

Hodnoceny jsou zejména tyto oblasti:
- samostatné řešení předloženého problému,
- správná volba a zdůvodnění argumentů,
- aplikace poznatků ze základů rétoriky,
- schopnost vyhledat zdroje informací a zhodnotit jejich kvalitu,
- jasné a srozumitelné vyjadřování,
- schopnost pracovat v týmu,
- pochopení vztahů mezi předkládanými argumenty,
- schopnost pracovat s časovým limitem,
- analýza a oprava chyby,
- schopnost vyhodnotit vlastní postup,
- práce se zpětnou vazbou,
- identifikace oblastí ke zlepšení.

Tematický celek je splněn, pokud se žák účastní závěrečných simulovaných debat, aktivně se do nich zapojí a prokáže individuální pokrok ve výše zmíněných oblastech.

Studenti jsou nejčastěji hodnoceni slovně. Toto hodnocení zpravidla obsahuje posouzení projevu z hlediska formy i obsahu a doporučení pro další rozvoj.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- GALLO, Carmine. *Mluv jako TED: 9 tajemství veřejné prezentace od nejlepších speakerů z TEDx konferencí*. Přeložil Viktor DVOŘÁK. Brno: BizBooks, 2016. ISBN 978-80-265-0453-5.
- MARKOŠ, Ján. *Síla rozumu v bláznivé době: manuál kritického myšlení*. Přeložil Miroslav ZELINSKÝ. V Praze: Paseka, 2022. ISBN 978-80-7637-344-0.
- ROSLING, Hans; ROSLING, Ola a ROSLING RÖNNLUND, Anna. *Faktomluva: deset důvodů, proč se mýlíme v pohledu na svět - a proč jsou věci lepší, než vypadají*. Přeložil Eva NEVRLÁ. Pod povrchem. V Brně: Jan Melvil Publishing, 2018. ISBN 978-80-7555-056-9.
- ŠPAČKOVÁ, Alena. *Moderní rétorika: jak mluvit k druhým lidem, aby nám naslouchali a rozuměli*. 3., dopl. vyd. Poradce pro praxi. Praha: Grada, c2009. ISBN 80-2472-965-2.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Dny vědy a techniky – 2. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 33 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Gabriela Leipertová, Mgr. Pavlína Solarová, Mgr. Marie Vaňková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní znalosti z přírodovědných a technických předmětů na úrovni ZŠ
   - základní dovednosti práce s informacemi
   - elementární digitální gramotnost
   - schopnost spolupracovat ve dvojici nebo skupině
   - ochota aktivně se zapojit do praktických činností

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Modul Dny vědy a techniky je zaměřen na praktické, badatelské a projektově orientované poznávání přírodovědných a technických jevů. Propojuje poznatky z různých oblastí STEM (science, technology, engineering, mathematics) a umožňuje žákům aplikovat teoretické znalosti v reálných situacích.
   Výuka probíhá formou tematických bloků zařazovaných v průběhu školního roku dle organizačních možností školy.
   Součástí modulu jsou projektové aktivity, experimenty a exkurze. Při exkurzích a experimentech žáci pracují s pracovními listy, zaznamenávají výsledky a formulují závěry.
   Při výuce jsou využívány digitální technologie, online nástroje, měřicí aplikace a vybrané nástroje umělé inteligence. Žáci se učí bezpečně pohybovat v digitálním prostředí, kriticky hodnotit informace a efektivně využívat digitální zdroje při řešení úloh.
   Součástí modulu je také práce s technickou dokumentací, schématy a jednoduchými CAD nástroji (2D/3D). Důraz je kladen na správné používání veličin a jednotek soustavy SI a na interpretaci výsledků měření.
   Výuka probíhá ve skupinách, případně formou tandemové výuky. Žáci využívají digitální technologie (tablety, počítače) k vyhledávání, zpracování i prezentaci informací.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Plánuje a realizuje projekt nebo experiment.
   - Vymezí problém a stanoví cíl.
   - Navrhne postup práce a časový plán.
   - Spolupracuje ve skupině a rozděluje si role.
   - Navrhuje jednoduchá technická nebo ekologická řešení.

   Vyhledává, zpracovává a kriticky hodnotí informace.
   - Vyhledává informace z různých zdrojů (včetně digitálních).

- Třídí a zpracovává data.
- Posuzuje jejich věrohodnost.
- Využívá informace při řešení úloh.

Provádí experimentální nebo praktickou činnost a interpretuje výsledky.

- Dodržuje pracovní postupy a zásady bezpečnosti.
- Zaznamenává výsledky (např. do pracovního listu).
- Používá veličiny a jednotky soustavy SI.
- Vyhodnocuje výsledky a formuluje závěry.

Využívá digitální technologie při řešení úloh.

- Pracuje s digitálními zařízeními (tablet, počítač).
- Využívá digitální nástroje a vybrané nástroje umělé inteligence.
- Vytváří digitální výstupy (prezentace, grafy, zprávy).
- Dodržuje zásady bezpečného pohybu v digitálním prostředí.

Pracuje s technickou dokumentací.

- Čte technická schémata a jednoduchou dokumentaci.
- Využívá základní CAD nástroje (2D/3D).
- Vytváří jednoduché technické návrhy nebo modely.

Komunikuje a prezentuje výsledky své práce.

- Prezentuje výsledky ústně nebo písemně.
- Obhajuje své závěry.
- Diskutuje a hodnotí práci ostatních.

Spolupracuje ve skupině a podílí se na společném výsledku.

- Respektuje ostatní.
- Aktivně se zapojuje.
- Přebírá odpovědnost za svou část práce.

Reflektuje vlastní práci a proces učení.

- Hodnotí vlastní práci.
- Identifikuje chyby a navrhuje zlepšení.

Využívá exkurzi jako zdroj poznání.

- Připraví se na exkurzi (seznámí se s cílem a tématem).
- Aktivně se zapojuje během exkurze.
- Plní zadané úkoly a pracuje s pracovním listem.

Zpracovává a vyhodnocuje poznatky z exkurze.

- Zaznamenává získané informace.
- Třídí a propojuje poznatky s učivem.
- Formuluje závěry.

Prezentuje a reflektuje zkušenosti z exkurze.

- Prezentuje poznatky (ústně, písemně nebo digitálně).
- Zapojuje se do diskuse.
- Hodnotí přínos exkurze.

Diskutuje o současné vědě a technologiích.

- Charakterizuje vybrané trendy současné vědy a techniky.
- Diskutuje o přínosech a rizicích technologií.
- Posuzuje dopady technického rozvoje na společnost a životní prostředí.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská (práce s odbornými texty, pracovními listy a prezentacemi)
- matematicko-logická (měření, práce s daty, interpretace výsledků)

Klíčové kompetence:

- k učení (vyhledávání informací, práce s chybou, reflexe)
- komunikační (prezentace výsledků, argumentace, diskuse)
- osobnostní a sociální (spolupráce, odpovědnost, respekt)
- k občanství a udržitelnosti (odpovědný přístup k technologiím a životnímu prostředí)
- k podnikavosti a pracovní (projektové plánování, organizace práce)
- k řešení problémů (návrh řešení, experimentování, interpretace výsledků)
- kulturní (vnímání společenských dopadů vědy a techniky)
- digitální (využívání digitálních technologií a AI nástrojů)

4. Obsah vzdělávání

- projektová a badatelská činnost v oblasti STEM
- laboratorní práce a experimenty
- návrhy technických a ekologických řešení
- měření, záznam a vyhodnocení dat
- veličiny a jednotky soustavy SI
- interpretace výsledků
- práce s technickou dokumentací a schématy
- základní CAD nástroje (2D/3D)
- prezentace výstupů
- exkurze do odborných institucí a firem
- práce s různými zdroji informací
- využití digitálních technologií a nástrojů umělé inteligence
- bezpečnost práce a bezpečnost v digitálním prostředí
- trendy současné vědy a techniky
- společenské a environmentální dopady technologií

5. Vzdělávací strategie

- projektové vyučování
- aktivní učení (diskuse, problémové úlohy, experimenty)
- individuální práce
- kooperativní učení (práce ve dvojicích a skupinách, tandemová výuka)
- badatelsky orientované učení (formulace hypotéz, jejich ověřování, interpretace výsledků)
- interdisciplinární učení (propojování poznatků z různých STEM oborů)
- prezentační a diskusní metody (obhajoba výsledků, argumentace)
- konzultační metoda (průběžná podpora při řešení úkolů)
- práce s odbornými a digitálními zdroji informací
- kritické hodnocení a porovnávání zdrojů
- práce s pracovními listy
- práce s technickou dokumentací a schématy
- využívání CAD nástrojů a digitálních modelů

- využívání digitálních technologií a nástrojů AI
- práce s daty, měřením a vyhodnocováním výsledků
- diskuse o aktuálních vědeckých a technologických trendech
- podpora samostatnosti, odpovědnosti a aktivního přístupu k učení

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- práce s pracovními listy
- pozorování práce žáka
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- laboratorní protokoly
- digitální výstupy
- práce s technickou dokumentací

Sumativní:

- samostatná nebo skupinová projektová práce
- prezentace výsledků
- laboratorní zprávy
- projektové portfolio

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor
- sebehodnocení a vrstevnické hodnocení
- práce s chybou
- reflexe projektového procesu

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz na porozumění řešené problematice, schopnost aplikovat získané poznatky v praktických situacích a aktivní zapojení žáka do realizovaných aktivit. Hodnoceny jsou zejména tyto oblasti:

- porozumění problematice v odborném i mezioborovém kontextu,
- schopnost vyhledávat, třídit a využívat informace z různých zdrojů,
- schopnost kriticky hodnotit informace a zdroje,
- správnost a funkčnost navrženého řešení,
- práce s daty, veličinami a jednotkami SI,
- schopnost interpretace výsledků,
- práce s technickou dokumentací a digitálními nástroji,
- využívání digitálních technologií a AI nástrojů,
- kvalita projektových a laboratorních výstupů,
- aktivní přístup a spolupráce ve skupině,
- dodržování pracovních postupů a zásad bezpečnosti,
- kvalita prezentace výsledků,
- schopnost reflexe vlastní práce,
- schopnost diskutovat o současných vědeckých a technologických, trendech.

Hodnocení jednotlivých aktivit realizovaných v rámci Dnů vědy a techniky (např. projekty, laboratorní práce, exkurze, pracovní listy či prezentace) se promítá do klasifikace

příslušných vyučovacích předmětů vzdělávací oblasti STEM podle jejich obsahového zaměření.
Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka v průběhu výuky. Vedle klasifikace mohou být využívány i formativní způsoby hodnocení (sebehodnocení, vrstevnické hodnocení, slovní zpětná vazba).

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- individuálně dle tématu
- odborné a popularizační weby
- digitální vzdělávací zdroje
- materiály partnerských institucí
- online databáze a vzdělávací platformy

4. Poznámky

Výuka probíhá formou tematických dnů, kdy je běžný rozvrh nahrazen projektovou výukou, laboratorní prací nebo exkurzí.
Možná je spolupráce s externími institucemi (např. s Domem dětí a mládeže Beroun, SOŠ a SOU Beroun – Hlinky, Střední zdravotnickou školou Beroun).

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Etický a sociální rozměr textů, obrana proti manipulaci – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 24 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Veronika Chvojková, Mgr. Andrea Gärtnerová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - absolvování modulu Analýza, interpretace a kritické hodnocení neuměleckých textů a informací (2. ročník)
   - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty různých typů
   - porovnává různé texty
   - vyhledává informace v textu a pracuje s nimi
   - vytváří souvislá mluvená i psaná sdělení
   - využívá jazykové prostředky vhodně vzhledem ke komunikační situaci
   - využívá znalosti o jazyce při tvorbě vlastních sdělení
   - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
   - uplatňuje základní pravopisná pravidla
   - využívá znalosti o slovní zásobě při práci s textem
   - využívá jazykové prostředky vhodně vzhledem ke komunikačnímu záměru a komunikační situaci

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Modul je součástí vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura 3. ročníku.
   Modul vychází z očekávaných výsledků učení RVP pro všeobecná lycea a zaměřuje se na rozvoj kritického myšlení, mediální gramotnosti a schopnosti reflektovat etický a sociální rozměr komunikace a veřejného sdělování.
   Žáci analyzují různé typy neuměleckých a mediálních textů, rozpoznávají manipulativní techniky, argumentační klamy, hodnotící jazyk a zkreslení informací. Součástí modulu je práce s aktuálními mediálními sděleními, reklamou, publicistikou, sociálními sítěmi i veřejnou komunikací.
   Důraz je kladen na schopnost ověřovat informace, rozlišovat fakta, názory a interpretace, posuzovat důvěryhodnost zdrojů a uvědomovat si společenské dopady komunikace. Žáci se učí kultivovaně formulovat vlastní stanoviska, argumentovat a vést diskusi nad etickými otázkami spojenými s veřejnou komunikací a médii.
   Modul podporuje rozvoj čtenářské, mediální a digitální gramotnosti a vede žáky k odpovědnému a kritickému přístupu k informacím i vlastnímu mediálnímu chování.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Orientuje se efektivně v neuměleckém textu psaném i mluveném.

- Rozpozná útvar signalizovaný neuměleckým textem, posoudí jeho adekvátnost vzhledem k odhadovanému komunikačnímu záměru.
- Rozlišuje funkce a záměry neuměleckého textu, které jsou nenáležité vzhledem k jeho funkčnímu stylu či diskursu, od funkcí a záměrů adekvátních.
- Využívá aktivně jazykové příručky.
- Dodržuje pravidla českého pravopisu.

Vyhodnocuje etický a sociální rozměr neuměleckého (zejména mediálního) textu.

- Odhadne autorský záměr.
- Posuzuje text z hlediska kontextu a odhaluje případný podtext.
- Rozpozná využití příznakové či hodnotící slovní zásoby a navrhuje její neutrálnější či spravedlivější alternativy.
- Identifikuje (např. v užití myšlenkových schémat) specifickou perspektivu neuměleckého textu a jeho sklon či zkreslení (bias).

Rozlišuje funkce a záměry neuměleckého textu, které jsou nenáležité vzhledem k jeho funkčnímu stylu či diskursu, od funkcí a záměrů adekvátních.

- Rozlišuje a používá různé způsoby čtení textů.
- Rozezná přípustnou interpretaci textu od dezinterpretace.
- Zhodnotí platnost a logiku argumentů využitých v textu, rozpozná argumentační lapsy a klamnou argumentaci různého typu.

Rozezná manipulaci a její prvky a uplatňuje nástroje k obraně proti ní.

- Rozeznává v různých sděleních formy a prostředky manipulace.
- Rozlišuje manipulaci v běžné komunikaci a aktivně se jí brání.
- Odhaluje manipulaci v tištěných i elektronických médiích a na sociálních sítích, vyhledává k tomu potřebné prostředky a nástroje.
- Posuzuje kriticky různé formy textů s ohledem na možnou manipulaci.
- Posuzuje manipulativnost reklamních a marketingových sdělení.

Rozpoznává a uplatňuje etické a prosociální chování.

- Komunikuje respektujícím způsobem.
- Používá vhodné způsoby, jak se vymezit vůči nerespektujícímu chování.
- Vnímá emoční prožívání druhých a využívá k empatické interakci s druhými.

Efektivně týmově spolupracuje.

- Reflektuje různé role ve skupině a vyhodnocuje své zapojení.
- Vede skupinovou práci a využívá zpětnou vazbu ke zvýšení efektivity.
- Podporuje ostatní členy týmu v jejich úspěšném zapojení.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kulturní
- komunikační
- k učení
- k řešení problémů
- k podnikavosti a pracovní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Mediální a veřejná komunikace

- média a jejich role ve společnosti
- veřejné a mediální sdělování
- sociální sítě a digitální komunikace

Manipulace a argumentace

- manipulativní techniky
- argumentační klamy
- emoční působení textu
- propaganda a reklama

Kritická práce s informacemi

- důvěryhodnost zdrojů
- ověřování informací
- fake news a dezinformace
- práce s fact-checkingovými nástroji

Etický a sociální rozměr komunikace

- stereotypy a předsudky v komunikaci
- etika veřejného projevu
- současné a diskutabilní otázky etického užívání jazyka
- odpovědnost autora a příjemce sdělení
- vliv médií na společnost

5. Vzdělávací strategie

- minilekce zaměřené na komunikační maximy, výstavbu argumentů, manipulativní techniky, kognitivní zkreslení
- minilekce zaměřené na rozpoznání předsudků („bias“) či perspektivy textu, na rozpoznání příznakového či hodnotícího lexika a metaforiky, na etiku vizuální stránky textů
- frontální výuka
- orientace ve fact-checkingových on-line nástrojích a možnosti jejich využití;
- četba kratších a přístupnějších odborných či esejistických textů k tématu (návrhy ve zdrojích) a diskuse nad nimi
- analýza textů mediální komunikace (např. televizní debaty, publicistických komentářů, textů názorového média, komentářů na sociálních sítích)
- didaktická hra (role-play) či oxfordská debata s odhalováním argumentačních lapsů a manipulace
- psaní kratších textů veřejné a mediální komunikace, vzájemná oponentura (peer review) těchto textů
- práce s edukativními materiály o falešných argumentech či manipulativních technikách, popř. účast na takto zaměřeném workshopu
- tvorba argumentů pro diskusi nad problematickými otázkami etiky komunikace a jazyka s využitím relevantních zdrojů, aktivní účast na této diskusi a její kritické zhodnocení
- tvorba vlastních mediálních sdělení
- práce s videoukázkami a reklamou
- komparace různých informačních zdrojů

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- analýza autentických textů různých stylů
- úprava a přepis textu podle zadání
- práce s chybou v textu
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:

- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační)
- závěrečný výstup tematického celku
- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu či referátu
- tematické písemné práce
- stylizační práce
- snalýza textu s komentářem

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- hodnoticí list ke skupinové práci
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci

2. Kritéria hodnocení

Žák je hodnocen na základě míry dosažení očekávaných výsledků učení v oblasti kritické práce s informacemi, interpretace mediálních sdělení, argumentace a rozpoznávání manipulativních komunikačních strategií.

Posuzována je schopnost analyzovat neumělecké a mediální texty, identifikovat manipulativní techniky, argumentační klamy, hodnotící jazyk a zkreslení informací. Důraz je kladen na schopnost posuzovat důvěryhodnost zdrojů, ověřovat informace a pracovat s různými typy mediálních sdělení.

Hodnocena je také schopnost formulovat vlastní stanovisko, argumentovat kultivovaným způsobem, zapojovat se do diskuse a reflektovat etický a společenský rozměr komunikace. Součástí hodnocení je práce s digitálními zdroji, samostatnost při práci s informacemi a schopnost aplikovat principy kritického myšlení.

Výsledná klasifikace vychází z kombinace průběžného hodnocení (diskuse, analýzy textů, pracovní listy, argumentační úkoly, skupinová práce) a sumativních výstupů (testy, projekty, prezentace, interpretační a argumentační úkoly).

Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými

v kapitole Hodnocení žáků.
Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

https://www.czechency.org
https://demagog.cz
https://manipulatori.cz
https://www.elfoves.cz
https://factcheck.afp.com
https://toolbox.google.com
https://ct24.ceskatelevize.cz/overovna
https://zvolsi.info
https://www.jsns.cz
POSTMAN, Neil. Ubavit se k smrti: média ve věku zábavy. Vydání třetí, v Portále první. Přeložil Irena REIFOVÁ. Klasici. Praha: Portál, 2026. ISBN 978-80-262-2408-2.
SNYDER, Timothy. Tyranie: 20 lekcí z 20. století. Přeložil Martin POKORNÝ. V Praze: Paseka, 2017. ISBN 978-80-7260-359-6.
DANIEL, Kahneman. Myšlení, rychlé a pomalé. Jan Melvil Publishing, 2012. ISBN 978-80-87270-46-2. Dostupné také z: https://www.bookport.cz/kniha/mysleni-rychle-a-pomale-6874/.
ECO, Umberto. Vytváření nepřítele a jiné příležitostné texty. Přeložil Kateřina VINŠOVÁ, přeložil Zora OBSTOVÁ, přeložil Helena LERGETPORER. Praha: Argo, 2013. ISBN 978-80-257-0825-5. Dostupné také z: http://web.flu.cas.cz/scan/323507138.pdf.
ČAPEK, Karel. O věcech obecných čili, Zóon politikon. Spisy bratří Čapků. Praha: Fr. Borový, 1932. Dostupné také z: https://kramerius.svkhk.cz/search/i.jsp?pid=uuid:0a84a1df-ea4e-4e03-a6fc-878856c5e5e6.
ORWELL, George. 1984. Praha: Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana, 2011.
ORWELL, George. Farma zvířat. Vyd. 6., V Argu 2. Přeložil Gabriel GÖSSEL. Praha: Argo, 2015. ISBN 9788025713242.
GREGOR, Miloš a MLEJNKOVÁ, Petra. Nejlepší kniha o fake news, dezinformacích a manipulacích!!!. Brno: CPress, 2018. ISBN 978-80-264-1805-4.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Jazykové prostředky a komunikační situace – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 25 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Veronika Chvojková, Mgr. Andrea Gärtnerová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty různých typů
   - porovnává různé texty
   - vyhledává informace v textu a pracuje s nimi
   - vytváří souvislá mluvená i psaná sdělení
   - využívá jazykové prostředky vhodně vzhledem ke komunikační situaci
   - využívá znalosti o jazyce při tvorbě vlastních sdělení
   - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
   - uplatňuje základní pravopisná pravidla
   - využívá znalosti o slovní zásobě při práci s textem
   - využívá jazykové prostředky vhodně vzhledem ke komunikačnímu záměru a komunikační situaci

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Modul je součástí vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura 3. ročníku.
   Žáci se v rámci modulu učí využívat různé komunikační strategie v nejrůznějších komunikačních situacích, naučí se volit formu písemného projevu adekvátní účelu textu, a to při respektování slohotvorných činitelů. Využívají přitom znalosti základních charakteristických rysů funkčních stylů a slohových postupů a útvarů. Podstatnou součástí modulu je práce se slovní zásobou. Za současného respektování zásad jazykové kultury vytvářejí zejména kratší myšlenkově strukturované, přitom ucelené a koherentní texty, včetně textů uměleckých. Modul navazuje modul Jazykové prostředky a komunikační situace I
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Používá a rozlišuje jazykové prostředky v závislosti na komunikační situaci.
   - Rozlišuje komunikační funkce (výpovědi s různými funkcemi).
   - Respektuje slohotvorné činitele.
   - Používá slovní zásobu v souladu s komunikační situací.
   - Využívá efektivně terminologii různých odborností.
   - Rozezná použití obrazných jazykových prostředků a vnímá jejich případnou kulturní podmíněnost.

   Posoudí z různých hledisek formální náležitosti textu a dodržuje je při tvorbě vlastních textů.

- Vytváří vlastní texty nesoucí informace.

Orientuje se efektivně v neuměleckém textu psaném i mluveném.

- Rozpozná útvar signalizovaný neuměleckým textem, posoudí jeho adekvátnost vzhledem k odhadovanému komunikačnímu záměru.
- Rozlišuje funkce a záměry neuměleckého textu, které jsou nenáležité vzhledem k jeho funkčnímu stylu či diskursu, od funkcí a záměrů adekvátních.
- Využívá aktivně jazykové příručky.
- Dodržuje pravidla českého pravopisu.

Tvoří umělecký text základních druhů i žánrů a využívá ho k sebevyjádření.

- Aplikuje teoretické poznatky na vlastní literární produkci.
- Využívá pro estetický záměr různé vrstvy jazyka včetně těch nespisovných.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kulturní
- komunikační
- k učení
- k řešení problémů
- k podnikavosti a pracovní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

- funkční styly, slohové postupy a útvary se zaměřením na umělecký, prostěsdělovací a administrativní
- komunikační situace
- slohotvorní činitelé
- slovní zásoba, její proměnlivost a způsoby obohacování
- syntaktické prostředky výstavby textu
- obraznost a neobraznost
- terminologie
- práce s jazykovými příručkami
- pravopisná pravidla
- analýza neuměleckého textu
- tvorba krátkých, neuměleckých a uměleckých textů

5. Vzdělávací strategie

- minilekce zaměřené na charakteristické rysy jednotlivých funkčních stylů, slohových postupů a útvarů; slovní zásobu, syntaktické prostředky výstavby textu
- frontální výuka
- psaní kratších textů pro běžné životní komunikační situace (formální i neformální korespondence – administrativní interakce)
- psaní kratších uměleckých textů
- formální i neformální interakce (v papírové i elektronické podobě)
- práce s texty různých funkčních stylů (analýza textů – volba slovní zásoby, hodnocení syntaktických prostředků, porovnávání textů)

- nácvik grafické a formální úpravy jednotlivých písemných projevů;
- práce se zdroji psaných textů a jejich zpracovávání
- samostatná nebo skupinová projektová práce

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- analýza autentických textů různých stylů
- úprava a přepis textu podle zadání
- práce s chybou v textu
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:

- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační)
- závěrečný výstup tematického celku
- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu či referátu
- tematické písemné práce
- stylizační práce
- analýza textu s komentářem

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- hodnoticí list ke skupinové práci
- práce s chybou (oprava testu a textu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci

2. Kritéria hodnocení

Žák je hodnocen na základě míry dosažení očekávaných výsledků učení v oblasti práce s jazykovými prostředky, stylistiky a tvorby textu. Posuzována je schopnost volit vhodné jazykové prostředky s ohledem na komunikační situaci, funkci sdělení a adresáta, stejně jako schopnost vytvářet srozumitelné, strukturované a funkčně adekvátní texty.

Hodnocena je orientace žáka v různých typech textů, schopnost rozlišovat funkční styly, analyzovat jazykové prostředky a posuzovat vhodnost jejich užití. Důraz je kladen na správnost jazykového projevu, dodržování pravopisných pravidel a práci s odbornou terminologií.

Součástí hodnocení je také schopnost aplikovat teoretické poznatky v praxi, upravovat text na základě zpětné vazby a reflektovat vlastní jazykový projev. Hodnocení zohledňuje míru samostatnosti, aktivitu v hodinách a pokrok žáka.

Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými

v kapitole Hodnocení žáků. Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.
3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje
4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Kapitoly z dějin literatury a dalších druhů umění do konce 19. století – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 25 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Veronika Chvojková, Mgr. Andrea Gärtnerová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - absolvování modulů Kapitoly z dějin umění do konce 19. století (1. ročník), Kapitoly z dějin literatury a dalších druhů umění do konce 19. století (2. ročník)

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Modul je součástí vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura 3. ročníku.
   Modul je otevřen rekapitulací osvojených poznatků. Modul posiluje povědomí o dějinném rozměru umění a literatury a věnuje se četbě (především celistvých) prozaických, básnických i dramatických textů od nejstarších památek po díla 19. století.
   Modul navazuje na předchozí vzdělávací celky zaměřené na vývoj literatury a umění do konce 19. století a prohlubuje schopnost žáků interpretovat literární díla v historických, kulturních, filozofických a estetických souvislostech. Důraz je kladen na samostatnou interpretaci textu, komparaci literárních děl a reflexi proměn literárního myšlení a poetiky v evropské i české literatuře.
   Žáci pracují s reprezentativními literárními díly od starověku po realismus a moderní směry 19. století a sledují proměny obrazu člověka, společnosti, hodnot a uměleckého vyjadřování v jednotlivých epochách. Výuka podporuje schopnost vnímat literární text jako kulturní a historickou výpověď a interpretovat jej s využitím širšího kontextu.
   Modul rozvíjí čtenářskou, kulturní a komunikační gramotnost prostřednictvím interpretace literárních textů, práce s odbornými a digitálními zdroji, argumentace a diskuse o literárních a kulturních tématech. Žáci formulují vlastní čtenářské zkušenosti, porovnávají různé interpretační přístupy a reflektují význam literatury pro porozumění minulosti i současnosti.
   Součástí modulu je také propojování literatury s dalšími druhy umění a kulturními projevy jednotlivých epoch. Žáci rozvíjejí schopnost samostatně vyhledávat kontextové informace, vytvářet interpretační závěry a kultivovaně prezentovat vlastní názory na literární a umělecká díla.
   Modul odpovídá pojetí RVP pro všeobecná lycea tím, že podporuje rozvoj kritického myšlení, kulturní identity, interpretačních dovedností a schopnosti samostatné práce s uměleckým textem.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Formuluje či tvořivě vyjádří své porozumění smyslu vybraných literárních a dalších uměleckých děl.

- Reflektuje a cíleně rozšiřuje či prohlubuje vlastní perspektivu, kterou nahlíží na literární texty a další projevy umění.
- Pojmenovává a textem odůvodňuje možné efekty, které text (nebo projevy dalších druhů umění) ve čtenářích (příjemcích) vyvolávají.
- Využívá k porozumění literárnímu textu kontrast či paralelu s jiným textem, uměleckým dílem či adaptací.

Využívá poznatky o historickém, kulturním a žánrovém kontextu konkrétního literárního díla k jeho porozumění a tvořivým transpozicím

- Dohledává v důvěryhodných a dostupných zdrojích potřebné kontextuální informace.
- Posuzuje souběžně historický, kulturní i žánrový kontext vybraného literárního díla, pojmenuje případné napětí mezi nimi.

Sdílí svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek jasně a argumentovaně

- Vyjádří svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek rozmanitými způsoby (od prostého sdělení po tvořivé či umělecké sebevyjádření) a volí způsob adekvátní dílu i komunikační situaci.
- Argumentuje a naslouchá argumentům ostatních čtenářů / diváků / posluchačů ve prospěch rozvíjení diskuse nad literárním nebo jiným uměleckým dílem.

Vybere si k četbě, poslechu nebo zhlédnutí umělecké dílo z běžné tržní nabídky na základě vlastních preferencí a motivací.

- Vytváří systematicky a dlouhodobě svůj repertoár zkušeností směrem k poznání rozmanitosti projevů dalších oblastí umění.

Prezentuje sám sebe a výsledky své práce v různých kontextech.

- Rozpozná vhodnou formu sebeprezentace pro různé situace.
- Zapracovává zpětnou vazbu od druhých.
- Využívá bezpečné a efektivní strategie sebeprezentace v digitálním prostředí.
- Reflektuje různé formy mezilidských vztahů a utváří vzájemně podporující vztahy s druhými.

Reflektuje společné znaky a odlišnosti u sebe a druhých a rozeznává přínos jedinečnosti.

- Přispívá k utváření vzájemně podporujících vztahů s druhými.
- Rozezná nevhodné i nekonsenzuální chování související se sexualitou ve fyzickém i digitálním prostředí.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kulturní
- komunikační
- sociální a osobnostní
- k učení
- k řešení problémů
- k podnikavosti a pracovní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

- romantismus
- realismus
- počátky moderního umění – moderna, impresionismus, symbolismus, secese, dekadence

5. Vzdělávací strategie

- minilekce zaměřené na úvod do vybraných období literárních dějin
- frontální výuka
- induktivní poznávání charakteristických rysů jednotlivých dobových poetik
- kreativní přetváření či vytváření pohádkových příběhů s využitím adekvátních sekundárních zdrojů
- analýza a interpretace ucelených textů české a světové literatury
- psaní uměleckých i neuměleckých textů reflektujících postupy, prostředky či témata daných textů a období
- práce s textovými i audiovizuálními zdroji a kritické zpracovávání informací
- samostatná/skupinová práce s komplexní sadou úloh k celistvému literárnímu textu (typu interpretační mapy či jiného průvodce samostatnou četbou)
- řízená i samostatná analýza ukázek
- komparace literárních děl a uměleckých směrů
- práce s odbornými a digitálními zdroji
- diskuse nad literárním dílem
- skupinová interpretační práce
- prezentace literárního tématu
- práce s adaptacemi literárních děl
- tvorba čtenářského portfolia
- reflexe čtenářské zkušenosti
- krátké referáty nebo prezentace
- práce s pracovními listy
- formulace vlastního názoru na umělecké dílo
- vedení k argumentaci a interpretaci
- vedení žáka k sebehodnocení
- okamžitá zpětná vazba k výkonu žáka

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- krátký mluvený projev (prezentace tématu)
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- řízená diskuze ve skupině
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:

- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační)
- závěrečný výstup tematického celku
- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu či referátu
- tematické písemné práce

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- hodnoticí list ke skupinové práci
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci

2. Kritéria hodnocení

Žák je hodnocen na základě míry dosažení očekávaných výsledků učení v oblasti interpretace literárních děl, práce s historickým a kulturním kontextem a schopnosti argumentačně formulovat vlastní interpretační stanovisko.

Posuzována je schopnost analyzovat literární text, rozpoznávat jeho tematické, kompoziční a jazykové prostředky a vysvětlovat jejich význam a účinek. Důraz je kladen na práci s textem, využívání literárněhistorických souvislostí a schopnost propojit literaturu s dalšími kulturními a uměleckými projevy.

Hodnocena je také schopnost porovnávat literární díla a směry, zapojovat se do odborně vedené diskuse a kultivovaně obhajovat vlastní interpretační závěry. Součástí hodnocení je práce s odbornými a digitálními zdroji, samostatnost při interpretaci a schopnost reflektovat vlastní čtenářskou zkušenost.

Výsledná klasifikace vychází z kombinace průběžného hodnocení (interpretace textů, pracovní listy, diskuse, prezentace, skupinová práce) a sumativních výstupů (tematické písemné práce, interpretační úkoly, projekty, prezentace nebo komplexní rozbor literárního díla).

Hodnocení zohledňuje také pokrok žáka v průběhu modulu, jeho schopnost pracovat se zpětnou vazbou a postupné rozvíjení interpretačních a argumentačních dovedností.

Žák je hodnocen na základě míry dosažení očekávaných výsledků učení v oblasti interpretace literárních děl, práce s historickým a kulturním kontextem a schopnosti argumentačně formulovat vlastní interpretační stanovisko.

Posuzována je schopnost analyzovat literární text, rozpoznávat jeho tematické, kompoziční a jazykové prostředky a vysvětlovat jejich význam a účinek. Důraz je kladen na práci s textem, využívání literárněhistorických souvislostí a schopnost propojit literaturu s dalšími kulturními a uměleckými projevy.

Hodnocena je také schopnost porovnávat literární díla a směry, zapojovat se do odborně vedené diskuse a kultivovaně obhajovat vlastní interpretační závěry. Součástí hodnocení je práce s odbornými a digitálními zdroji, samostatnost při interpretaci a schopnost reflektovat vlastní čtenářskou zkušenost.

Výsledná klasifikace vychází z kombinace průběžného hodnocení (interpretace textů, pracovní listy, diskuse, prezentace, skupinová práce) a sumativních výstupů (tematické

písemné práce, interpretační úkoly, projekty, prezentace nebo komplexní rozbor literárního díla).
3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje https://www.kniznice.cz https://www.mlp.cz/cz/eknihy
4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Kapitoly z dějin literatury a dalších druhů umění 20. století – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 25 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Veronika Chvojková, Mgr. Andrea Gärtnerová
6. **Vstupní předpoklady:** absolvování modulu Kapitoly z dějin literatury a dalších druhů umění 20. století (2. ročník)

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika:**
   Modul je součástí vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura 3. ročníku.
   Modul navazuje na předchozí vzdělávací celky zaměřené na dějiny literatury a umění do konce 19. století a seznamuje žáky s proměnami literárních a dalších uměleckých projevů v období a směrů ve druhé polovině 20. století ve světovém i českém kontextu v souvislosti s historickým, společenským a kulturním vývojem moderní společnosti.
   Důraz je kladen na porozumění vztahu mezi uměním, historickou zkušeností a proměnami hodnot moderní doby. Žáci sledují reakce literatury a dalších druhů umění na zásadní společenské změny, technologický rozvoj, světové války, totalitní režimy, proměny identity člověka i vznik nových uměleckých směrů a médií.
   Modul podporuje schopnost interpretovat literární a další umělecká díla v historickém, kulturním a žánrovém kontextu, porovnávat různé umělecké přístupy a reflektovat jejich estetické, společenské i etické působení. Žáci rozvíjejí schopnost formulovat vlastní čtenářský, divácký nebo posluchačský zážitek, argumentovat v diskusi o uměleckém díle a respektovat různé interpretační perspektivy.
   Součástí modulu je také práce s intermediálními vztahy mezi literaturou, výtvarným uměním, filmem, hudbou, divadlem a novými médii. Žáci se učí využívat kontextové informace, pracovat s odbornými a digitálními zdroji a vytvářet vlastní kulturní zkušenost prostřednictvím aktivního kontaktu s uměním.
   Modul odpovídá pojetí RVP pro všeobecná lycea tím, že propojuje literární a umělecké vzdělávání s rozvojem kulturních, komunikačních, sociálních a občanských kompetencí a podporuje kritické myšlení, kulturní rozhled a schopnost interpretovat současný svět prostřednictvím uměleckých děl.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátorů**
   Žák:
   Čte s porozuměním současná literární díla.
   - Vyvozuje z přečteného literárního textu významy relevantní pro sebe či pro aktuální společenskou situaci.
   - Volí způsob čtení adekvátní čtenému textu i vlastnímu čtenářskému záměru.
   - Nalézá podstatné otázky, které si lze nad literárním textem položit, a to i v kulturních souvislostech.

- Udržuje při četbě soustavné soustředění a pozornost a zaměřuje se souběžně na různé aspekty literárního textu.
- Sleduje vlastní čtení a případně upravuje své čtenářské postupy.
- Nahlíží na své způsoby čtení a zhodnocuje jejich přínos a efektivitu pro daný čtenářský záměr.
- Rozšiřuje aktivně svůj repertoár čtenářských strategií.
- Reflektuje svou čtenářskou perspektivu a své čtenářské asociace a zhodnocuje jejich relevanci pro daný literární text.
- Vyhodnocuje vlastní čtenářské prožitky.

Sdílí svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek jasně a argumentovaně.

- Vyjádří svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek rozmanitými způsoby (od prostého sdělení po tvořivé či umělecké sebevyjádření) a volí způsob adekvátní dílu i komunikační situaci.
- Argumentuje a naslouchá argumentům ostatních čtenářů / diváků / posluchačů ve prospěch rozvíjení diskuse nad literárním nebo jiným uměleckým dílem.

Vybere si k četbě, poslechu nebo zhlédnutí umělecké dílo z běžné tržní nabídky na základě vlastních preferencí a motivací.

- Uplatňuje vodítka vlastní čtenářské zkušenosti k orientaci v současné nabídce knižního trhu.
- Vytváří systematicky a dlouhodobě svůj repertoár čtenářské zkušenosti směrem k poznání různosti žánrů a podob literárních textů.
- Vytváří systematicky a dlouhodobě svůj repertoár zkušeností směrem k poznání rozmanitosti projevů dalších oblastí umění.
- Využívá techniky uměleckého či informativního psaní k vytváření vlastních čtenářských záznamů.

Formuluje či tvořivě vyjádří své porozumění smyslu vybraných literárních a dalších uměleckých děl.

- Reflektuje a cíleně rozšiřuje či prohlubuje vlastní perspektivu, kterou nahlíží na literární texty a další projevy umění.
- Zvažuje při čtení možné podoby náhledu čtenářů z období vzniku literárního textu, zaujímá jejich perspektivu.
- Dokládá své poznatky o významu dílčích motivů i celého textu o relevantní textové pasáže a prostředky.
- Pojmenovává a textem odůvodňuje možné efekty, které text (nebo projevy dalších druhů umění) ve čtenářích (příjemcích) vyvolávají.

Využívá k porozumění literárnímu textu kontrast či paralelu s jiným textem, uměleckým dílem či adaptací.

- Reflektuje limity a interpretační charakter překladů cizojazyčné literatury, zejm. poezie.
- Využívá poznatky o historickém, kulturním a žánrovém kontextu konkrétního literárního díla k jeho porozumění a tvořivým transpozicím.
- Identifikuje potřebu kontextuálního zakotvení na úrovni jednotlivých výrazů, dílčích motivů či obrazů i celku textu.
- Dohledává v důvěryhodných a dostupných zdrojích potřebné kontextuální informace.

- Identifikuje texty vhodné ke srovnávání a ze srovnání vybraných textů vyvozuje poznatky umožňující jejich porozumění.
- Rozezná v textu podstatné intertextuální odkazy a vysvětlí jejich efekt.

Vyvozuje účinek a smysl literárního textu z porozumění jeho základním mechanismům.

- Rozpoznává odlišné kompoziční postupy a principy a vysvětlí účinky konkrétní stavby textu.
- Rozlišuje fakticky i funkčně různé subjekty díla (postavy, vypravěče či mluvčí, implikovaného autora, modelového čtenáře apod.).

Prezentuje sám sebe a výsledky své práce v různých kontextech.

- Rozpozná vhodnou formu sebeprezentace pro různé situace.
- Zapracovává zpětnou vazbu od druhých.
- Využívá bezpečné a efektivní strategie sebeprezentace v digitálním prostředí.
- Reflektuje různé formy mezilidských vztahů a utváří vzájemně podporující vztahy s druhými.

Reflektuje společné znaky a odlišnosti u sebe a druhých a rozeznává přínos jedinečnosti.

- Přispívá k utváření vzájemně podporujících vztahů s druhými.
- Rozezná nevhodné i nekonsenzuální chování související se sexualitou ve fyzickém i digitálním prostředí.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kulturní
- komunikační
- sociální a osobnostní
- k učení
- k řešení problémů
- k podnikavosti a pracovní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Předmětem modulu jsou vybrané ucelené texty (popř. rozsáhlé úryvky) z vybraných oblastí dějin umění přibližně 2. pol. 20. st. Vzdělávací obsah modulu zahrnuje oblasti:

- umělecká reakce na 2. světovou válku
- směry a tendence ve vývoji umění 2. pol. 20. st. ve světovém, evropském i českém, resp. československém kontextu
- umění v konfliktu s ideologiemi
- světové umění po 2. světové válce
- české umělecké prostředí po roce 1989
- popkultura

5. Vzdělávací strategie

- minilekce zaměřené na úvod do vybraných kulturních a uměleckých fenoménů
- frontální výuka

- induktivní poznávání charakteristických rysů jednotlivých dobových poetik
- analýza a interpretace textů české a světové literatury
- psaní uměleckých i neuměleckých textů reflektujících postupy, prostředky či témata daných textů a období
- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou
- práce s reálnými výsledky činnosti umělců, zejména literárními texty a ukázkami z nich
- práce s videoukázkami i tištěnými materiály znázorňujícími charakteristické rysy různých druhů umění a uměleckých směrů
- práce s tištěnými i elektronickými ukázkami interpretace uměleckých děl
- řešení pracovních listů s ukázkami
- tvorba čtenářského portfolia
- řízená prezentace přečtených děl z hlediska žákovských dojmů a postřehů z četby s řízenou diskusí;
- samostatná/skupinová práce – analýza díla, komparace, popis
- návštěva kulturní instituce
- exkurze
- formulace vlastního názoru a argumentace

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- krátký mluvený projev (prezentace tématu)
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- řízená diskuze ve skupině
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:

- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační)
- závěrečný výstup tematického celku
- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu či referátu
- tematické písemné práce
- čtenářské portfolio

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- hodnoticí list ke skupinové práci
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci

2. Kritéria hodnocení

Žák je hodnocen na základě míry dosažení očekávaných výsledků učení v oblasti interpretace literárních a dalších uměleckých děl 20. století, porozumění historickému a kulturnímu kontextu a schopnosti formulovat a argumentačně obhájit vlastní interpretační stanovisko.

Posuzována je schopnost analyzovat umělecké dílo, rozpoznávat jeho tematické, kompoziční a výrazové prostředky a vysvětlovat jejich účinek na příjemce. Důraz je kladen na schopnost využívat historické, kulturní a žánrové souvislosti při interpretaci a porovnávat různé druhy umění a jejich vzájemné vztahy.

Hodnocena je také schopnost sdílet vlastní čtenářský, divácký nebo posluchačský zážitek kultivovaným a argumentačně podloženým způsobem, aktivně se zapojovat do diskuse o uměleckém díle a respektovat odlišné interpretační perspektivy.

Součástí hodnocení je práce s odbornými a digitálními zdroji, samostatné vyhledávání kontextových informací, tvorba vlastního kulturního portfolia a schopnost dlouhodobě rozvíjet vlastní kulturní zkušenost.

Výsledná klasifikace vychází z kombinace průběžného hodnocení (diskuse, interpretace textů a uměleckých děl, pracovní listy, prezentace, reflexe kulturních zážitků, skupinová práce) a sumativních výstupů (tematické písemné práce, interpretační úkoly, projekty, prezentace nebo komplexní práce s uměleckým dílem).

Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků.

Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

https://www.moderni-dejiny.cz
https://www.mlp.cz/cz/eknihy
https://edicee.ucl.cas.cz/dejiny/dejiny-ceske-literatury-1945-1989
https://edicee.ucl.cas.cz/lexikon/lexikon
https://edu.ceskatelevize.cz/hledani?q=světová%20literatura%2020.%20století&stupen=stredni-skola
https://www.ceskatelevize.cz/porady/1064004657-avantgarda/
https://www.digitalniknihovna.cz

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Anglický jazyk – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 99 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: PhDr. Kateřina Králová, Ph.D.
6. **Vstupní předpoklady:** řečové dovednosti na úrovni A2+ až B1 a dosažení úrovně dle ŠVP AJ 2. ročník

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika:**

   Výuka anglického jazyka ve 3. ročníku směřuje k dosažení jazykové úrovně B1 dle SERRJ, přičemž plynule navazuje na upevněné základy z nižších ročníků a systematicky směřuje k úspěšnému zvládnutí maturitní zkoušky.

   Obsah je koncipován tak, aby docházelo k upevňování úrovně A2+ a k postupnému rozvoji dovedností směřujících k úrovni B1, čemuž odpovídá komplexní procvičování náročnějších gramatických struktur, rozšiřování slovní zásoby o maturitní okruhy a systematické zaměření na odbornou terminologii i praktickou komunikaci v rámci daného oboru.

   Ve 3. ročníku budou naplňovány moduly Anglický jazyk B1, Creative Reading and Text Work, Professional English Basics.

   Výuka se v tomto stadiu zaměřuje na rozvoj komplexních komunikačních dovedností, které žákům umožňují srozumitelně formulovat vlastní názory, obhajovat svá stanoviska a kriticky interpretovat středně složité autentické texty. Dále je kladen důraz na profesní složku jazyka, která zahrnuje nácvik praktických dovedností pro budoucí uplatnění na trhu práce.

   Jsou využívány moderní aktivizační metody, zejména simulace reálných profesních situací. Žáci jsou vedeni k efektivní práci s digitálními technologiemi, cizojazyčnými informačními zdroji a k samostatnému řešení problémových úloh. Důležitým aspektem výuky je také posilování interkulturního povědomí a schopnost adaptace v mezinárodním pracovním prostředí.

   Výuka je založena na kombinaci tradičních i moderních metod s důrazem na praktické využití angličtiny. Strategie jsou přizpůsobeny jednotlivým oblastem jazykového rozvoje.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Rozumí souvislým projevům a diskusím pronášeným standardním jazykem.

   - Rozumí konkrétním informacím v promluvách a rozhovorech, kde se používá standardní jazyk, a to jak v osobní komunikaci, tak při poslechu veřejných a odborných sdělení.

   Rozumí jasně sdělovaným informacím z každodenního života a v jednoduchých odborných textech.

   - Rozumí jednoduchým odborným textům, například článkům nebo příručkám se souvislostí s oblastí jeho zájmu či pracovním zaměřením.

- Pochopí písemné a slyšené instrukce nebo návody, které se týkají každodenního života, školy nebo odborného zaměření.

Rozumí hlavním myšlenkám a některým konkrétním informacím v jednoduchých textech souvisejících s jeho zaměřením.

- Odhadne v jednoduchém textu z kontextu význam neznámých slov.
- Shromáždí informace z různých částí textu nebo z různých textů.

Popíše skutečné nebo smyšlené události, vypráví příběh nebo přiblíží obsah knihy nebo filmu.

- Popíše událost srozumitelně, lineárně a s dostatečným množstvím podrobností.
- Popíše podrobně zážitky zachycující pocity a reakce.

Vyjádří vlastní názor na témata spojená s každodenním životem a svým odborným zaměřením.

- Stručně vyjádří, zdůvodní a vysvětlí své názory, plány a jednání.

Představí téma z každodenního života nebo svého odborného zaměření.

- Vytvoří jednoduchou logicky strukturovanou prezentaci.
- Vysvětlí dostatečně přesně hlavní myšlenky.

Vyjadřuje se poměrně plynule v ústním projevu.

- Používá jednoduché kompenzační strategie k udržení komunikace.

Zapojí se bez přípravy do hovoru o tématech, která mu/jí jsou známá, vyjádří osobní názory a vymění si informace o tématech, které se týkají osobních zájmů nebo každodenního života.

- Reaguje adekvátně v méně běžných situacích v každodenním životě, vyjádří přání a stížnosti.

Vyjádří osobní názory a ptá se na podobné názory v diskusi týkající se témat v okruhu jeho/jejího zájmu.

- Vysvětlí své názory na řešení problémů nebo otázek praktického rázu týkajících se toho, kam se má jít, co se má dělat, jak se má zorganizovat daná událost (např. výlet) a stručně je zdůvodní.
- Vyzve partnery v diskuzi, aby vyjádřili svůj názor týkající se dalšího postupu.

Zapojí se do běžné formální diskuse týkající se známého tématu, která je vedena ve srozumitelném spisovném jazyce a ve které se jedná o výměnu informací, přijímání pokynů nebo o řešení problémů praktického rázu.

- Vede rozhovor, kde požaduje detailní informace a ověřuje si, zda správně rozumí.

Shrne písemně nebo ústně důležité informace z vyslechnutého nebo přečteného textu.

- Rozumí hlavním bodům diskuse o známém tématu, pomocí jednoduchých frází prokáže porozumění a požádá o vysvětlení nejasných částí.

Formuluje jednoduché a jasné pokyny k organizaci činnosti ve skupině.

- Požádá ostatní v týmu o vyjádření a zopakuje část toho, co někdo řekl, aby skupina mohla pokračovat v rozhovoru.

Zapojí se do diskuze a shrne nebo zprostředkuje myšlenky jiných účastníků skupiny, aby zajistil, že každý porozumí hlavním bodům a cíli úkolu.

- Zapojí se do jednoduché diskuse o jemu blízkých tématech, nabízí kompromisy a hledá řešení, která by vyhovovala všem účastníkům.
- Přizpůsobí písemné i mluvené vyjádření podle potřeb a jazykové úrovně příjemce, například zjednodušením textu nebo vynecháním odborných výrazů.

Zprostředkuje jednoduchým způsobem informace o základních kulturních zvyklostech a hodnotách mezi lidmi z rozdílných jazykových a kulturních prostředí.

- Zúčastní se jednoduchého role-play scénáře a vysvětlí někomu z jiné kultury určitou zvyklost nebo hodnotu.
- Napíše poznámky a shrnutí z textů nebo videí, kde identifikuje klíčové kulturní zvyklosti a hodnoty.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení
- kompetence komunikační
- kompetence osobnostní a sociální
- kompetence k občanství a udržitelnosti
- kompetence k řešení problémů
- kompetence kulturní
- kompetence digitální

4. Obsah vzdělávání

Gramatika

- Rozlišení přítomných časů
- Složená přídavná jména
- Narativní časy / časová posloupnost
- Rozlišení minulého a předpřítomného času
- Podstatná jména s předponami a příponami
- Vyjádření budoucnosti
- První a druhý kondicionál

Slovní zásoba

- First impression
- Appearance and behavior
- Clothes
- Travelling and transport
- Health problems
- Feelings
- Phrasal verbs
- Global issues
- Ethics
- Crime and punishment

5. Vzdělávací strategie

- skupinová práce
- frontální výuka

- diskuzní strategie
- individuální práce
- kooperativní učení
- projektové učení
- multimediální a digitální strategie
- herní a soutěžní strategie
- reflexivní strategie
- simulace reálných událostí

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- krátké písemné práce (pětiminutovky, desetiminutovky)
- pracovní listy a cvičení během výuky
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:

- čtvrtletní / pololetní testy / testy po dokončení lekce
- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu či referátu
- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační)
- závěrečný výstup tematického celku

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- vrstevnické hodnocení
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci

2. Kritéria hodnocení

Kritéria zahrnují hodnocení kompetencí (dovednosti, znalosti, schopnosti), hodnocení porozumění (integrace poznatků, porozumění situacím, souvislostem, analýzy a syntézy) a hodnocení reflexe zkušenosti v následující podobě:

Jazykové dovednosti:

- správné a smysluplné použití gramatických struktur a slovní zásoby v mluveném i písemném projevu;
- schopnost porozumět mluvenému a psanému textu a vyjádřit k němu stanovisko;
- plynulost, srozumitelnost a výstižnost ústního projevu.

Písemné výstupy:

- struktura a obsah psaných textů (neformální email, příběh, vyjádření názoru, esej příčiny a následku);
- dodržení stylistických pravidel (např. formálnost/neformálnost, jazykové prostředky);

- jazyková přesnost – pravopis, gramatika, slovní zásoba.

Při hodnocení průběhu vzdělávání se využívají zejména tato kritéria:

- zapojování do výuky
- zapojování do skupinové práce
- zapojování do přípravy aktivit
- dodržování pravidel
- plnění termínů a úkolů
- vedení portfolia, slovníčků a průběžných zápisků

Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Council of Europe. (2018). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, assessment: Companion volume. ISBN 978-92-871-8621-8. [online] Citováno 22. 4. 2026 z https://rm.coe.int/cefr-companionvolume-with-new-descriptors- 2018/1680787989.
- BBC Learning English (www.bbc.co.uk/learningenglish). Aktuální zprávy, články a poslechy s aktivitami.
- National Geographic Learning (www.ngllife.com). Materiály zaměřené na globální témata, přírodu, kulturu a cestování.
- Learn English Teens (https://learnenglishteens.britishcouncil.org/). Materiály zaměřené na věkovou skupinu žáků středních škol. Jedná se o aktuální témata.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Německý jazyk – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Simona Baštová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - očekávané výsledky učení NEJ 1. a 2. ročníku

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Ve 3. ročníku se výuka německého jazyka jako druhého cizího jazyka zaměřuje na prohlubování komunikativních kompetencí a jejich praktické využití v osobním, školním i profesním kontextu. Navazuje na jazykové dovednosti rozvíjené v předchozích ročnících a dále posiluje schopnost samostatného vyjadřování, porozumění delšímu a složitějšímu sdělení i interakce v běžných i formálnějších situacích.

   Cílem výuky je přiblížit žáky jazykové úrovni A2+ až B1, podpořit jejich jazykovou pohotovost, přesnost a aktivní práci s obsahem a vytvořit pevný základ pro efektivní komunikaci v reálných situacích.

   Výuka rozvíjí:

   receptivní dovednosti – porozumění různorodým psaným i mluveným autentickým textům (např. e-maily, články, rozhovory, pravidla, inzerce),

   produktivní dovednosti – schopnost vyjádřit se ústně i písemně k známým i novým tématům (např. škola, práce, vztahy, média, problémy společnosti),

   interaktivní dovednosti – vedení rozhovoru, formulování žádostí, návrhů, řešení problémů, vyjádření názorů, emocí i postojů.

   Větší prostor je věnován rozvoji odborného jazykového minima, zejména v oblasti zaměstnání, trhu práce, komunikace v pracovním prostředí a mediální gramotnosti. Žáci se seznamují se specifiky formální a neformální komunikace (např. žádosti, životopis, dopis, telefonní hovor, e-mail), učí se rozlišovat jazykové prostředky podle komunikační situace. Součástí výuky je porovnávání reálií a kulturních zvyklostí, kritická práce s informacemi z německojazyčných zdrojů, využití autentických textů a multimédií. Výuka se propojuje s reálným světem prostřednictvím projektové výuky, mezinárodní spolupráce, diskusí, prezentací, exkurzí či výměnných pobytů.

   Výuka přispívá k rozvoji tolerance, otevřenosti a kulturní senzitivity a podporuje aktivní přístup k dalšímu vzdělávání a profesnímu růstu v evropském kontextu

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Rozumí složitějším autentickým i upraveným sdělením na témata každodenního života, médií, mezilidských vztahů a pracovního prostředí.

   - Rozumí textům jako jsou blogy, články, letáky, rozhovory nebo pracovní inzeráty.
   - Vyhledá v textu konkrétní i implicitní informace.

- Porozumí hlavnímu sdělení i postojům mluvčích.
- Zachytí podstatné informace z rozhovorů, oznámení, telefonátů nebo instruktážních videí.

Vyjadřuje se samostatně a souvisle v ústní i písemné formě k běžným i pracovním tématům.

- Popíše osoby, místa, události a životní situace.
- Vyjádří názory, postoje a pocity (např. zklamání, radost, sympatie, nesouhlas) a obhájí svůj názor.
- Formuluje osobní i formální texty (např. životopis, e-mail, pozvánku, oznámení, žádost o místo, pracovní inzerát).
- Vytvoří jednoduchý argumentační text nebo vypravování s použitím spojovacích výrazů.
- Zvládá komunikaci v běžných i modelových situacích (např. telefonát, rezervace, žádost, rozhovor v zaměstnání).

Komunikuje aktivně a přiměřeně v různých komunikačních situacích.

- Aktivně se účastní rozhovoru na známá i nová témata.
- Reaguje pohotově a přiměřeně situaci.
- Zahajuje a ukončuje rozhovor, klade otázky a vede dialog (např. při organizaci akce, schůzky, řešení problému).
- Využívá komunikační strategie při nedorozumění (např. parafrázování, žádost o opakování).

Používá jazykové prostředky odpovídající úrovni A2–B1.

- Aktivně používá slovní zásobu cca 900–1200 lexikálních jednotek včetně frazeologie a základní odborné terminologie.
- Ovládá minulý čas (Perfektum i Préteritum) u pravidelných i nepravidelných sloves.
- Používá modální slovesa i Konjunktiv II pro vyjádření přání, rady a možnosti.
- Tvoří souvětí s vedlejšími větami (weil, dass, wenn, obwohl, damit).
- Používá příčestí a trpný rod v základní podobě.
- Zvládá správný slovosled v hlavní i vedlejší větě.
- Rozlišuje mezi formálním a neformálním jazykem.

Orientuje se v sociokulturních souvislostech německy mluvících zemí.

- Popíše a porovná aspekty života (např. pracovní prostředí, vzdělávání, trávení volného času).
- Rozlišuje běžné kulturní odlišnosti (např. formy oslovování, způsob komunikace, společenské normy).
- Orientuje se v geografických, historických a kulturních reáliích Německa, Rakouska a Švýcarska.
- Reflektuje rozdíly mezi českým a německým prostředím na základě práce s autentickými materiály.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- komunikační
- k řešení problémů

- kulturní
- digitální
- k občanství a udržitelnosti
- osobnostní a sociální

4. Obsah vzdělávání

Unsere Reise durch Deutschland.

- zeměpisné názvy a předložky
- zvratná slovesa
- stupňování přídavných jmen
- srovnání (wie/als)
- SZ: dopravní zpravodajství, cestování, zeměpisné názvy
- fonetika: vokální [r]

Mein Stil. Mein Leben.

- sloveso werden
- skloňování přídavných jmen
- tázací zájmena was für a welcher
- SZ: počasí, oblečení a doplňky, nakupování
- fonetika: intonace, koncovka – ig, er, e, en

Gesundheit

- spojky s přímým pořádkem slov
- spojky s nepřímým pořádkem slov
- SZ: lidské tělo, nemoci, léky, u lékaře, zdravý životní styl
- fonetika: krátké a dlouhé vokály, intonace

Schneller, höher, stärker

- spojky wenn a als
- spojka obwohl
- stupňování přídavných jmen
- SZ: druhy sportu, sportovní pomůcky a vybavení, sportovní výsledky
- fonetika: přehlasované vokály, intonace
- fonetika: krátké a dlouhé vokály, intonace

Schneller, höher, stärker

- spojky wenn a als
- spojka obwohl
- stupňování přídavných jmen
- SZ: druhy sportu, sportovní pomůcky a vybavení, sportovní výsledky
- fonetika: přehlasované vokály, intonace

5. Vzdělávací strategie

- skupinová práce
- rozvoj prezentačních dovedností v cizím jazyce
- badatelství a řešení problémů s podporou digitálních dovedností
- realizace individuálních a skupinových projektů
- práce s německojazyčnými zdroji (ověřování informací)
- hraní rolí a simulace reálných událostí
- vedení diskuse

- srovnávání interkulturních aktivit (české tradice a zvyky vs. V německojazyčných zemí)
- tvorba digitálního obsahu (video, příspěvek na sociální sítě)
- jazykové hry a kvízy
- tvorba grafických materiálů a práce s vizuální podporou (mindmap, grafy, plakáty)
- poslech textů různé náročnosti a opakovaný poslech
- čtení s porozuměním textu
- kreativní psaní
- využití videa, nahrávání a sebereflexe
- popis obrázku

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení písemných testových úloh (slovní zásoba, gramatika, porozumění)
- ústní projevy a zapojení do komunikace v hodině
- práce v hodině (individuální i skupinová)
- krátké písemné práce a cvičení
- praktické jazykové činnosti (dialogy, modelové situace)

Sumativní:

- tematické písemné práce
- ústní zkoušení (monolog, dialog)
- samostatná nebo skupinová projektová práce (např. prezentace, plakát, video)
- komplexní ověření řečových dovedností (poslech, čtení, psaní, mluvení)

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor se žákem
- sebehodnocení (např. jazykové portfolio)
- reflexe práce ve skupině
- práce s chybou a opravy výstupů

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje zejména na:

- úplnost, ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných cílových znalostí (faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů),
- kvalitu a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované vzdělávací činnosti,
- kvalitu uplatňování osvojených znalostí a dovedností při řešení teoretických i praktických úkolů a při výkladu a hodnocení jevů a souvislostí,
- kvalitu myšlení, zejména samostatnost a tvořivost,
- kvalitu komunikativních dovedností – přesnost, výstižnost a jazykovou správnost ústního i písemného projevu,
- kvalitu práce s informacemi – schopnost vyhledávat, třídit, vyhodnocovat a prezentovat informace, včetně využívání digitálních technologií,
- úroveň osvojení účinných metod samostatného studia (schopnost učit se),
- úroveň osvojení pracovních návyků (např. dodržování termínů, systematičnost práce).
- míru zapojení žáka do výuky,
- aktivní účast a spolupráci při skupinové práci,
- zapojování do přípravy aktivit,

- dodržování stanovených pravidel, - plnění termínů a zadaných úkolů, - vedení portfolia a průběžných zápisků.
3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje - Direkt Interaktiv 2
4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Francouzský jazyk – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Kateřina Kotlaříková
6. **Vstupní předpoklady:** řečové dovednosti na úrovni A1 a dosažení úrovně dle RVP ZV.

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Předmět je zaměřen na systematické rozvíjení jazykových kompetencí ve dalším cizím jazyce, přičemž respektuje vstupní úroveň žáků (většinou A1–A2) a postupně je vede k samostatnému a funkčnímu užívání jazyka na úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERR).

   Výuka se opírá o principy komunikativního přístupu a propojuje rozvoj jazykových dovedností s reálnými životními situacemi a potřebami žáků. Důraz je kladen na rozvoj receptivních (čtení, poslech) i produktivních (mluvení, psaní) dovedností, osvojování a upevňování slovní zásoby a gramatických struktur odpovídajících dané úrovni a na rozvoj interkulturních kompetencí.

   Předmět postupně rozvíjí schopnost komunikovat v běžných i specifických situacích každodenního života. Výuka je organizována do tematických okruhů, v nichž jsou přirozeně integrovány jazykové prostředky (slovní zásoba a gramatika) i jednotlivé řečové dovednosti.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím pronášeným ve standardním hovorovém tempu rozumí souvislým projevům a diskusím pronášeným standardním jazykem.

   - Pochopí konkrétní informace v promluvách a rozhovorech, kde se používá jasný a jednoduchý jazyk, a to jak v osobní komunikaci, tak při poslechu veřejných a odborných sdělení.

   Rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím pronášeným ve standardním hovorovém tempu.

   - Pochopí konkrétní informace v promluvách a rozhovorech, kde se používá jasný a jednoduchý jazyk, a to jak v osobní komunikaci, tak při poslechu veřejných a odborných sdělení.
   - Porozumí klíčovým bodům rozhovorů, ve kterých se střídají různí mluvčí.
   - Zapojí se do diskusí na známá témata a přiměřeně reaguje na výměnu názorů.
   - Při diskusích o běžných tématech dokáže sledovat hovorové tempo a porozumět různým argumentům a názorům druhých, aniž by potřeboval zpomalení nebo další vysvětlení.

Zapojí se do jednoduchých rozhovorů na témata, které ho zajímají, rozhovor zahájí i ukončí.

- Vede rozhovor v jednoduchých větách o vybraném tématu, střídá otázky a odpovědi, sleduje průběh rozhovoru a udržuje jej.
- V rozhovoru dokáže zahájit i ukončit konverzaci přirozeným způsobem.

Dorozumí se v každodenních situacích, požádá o další informace.

- Vytvoří v jednoduchých rozhovorech a situacích otázky pro získání podrobných informací a na podobné otázky adekvátně reaguje.
- Zeptá na detaily v situacích, jako je rezervace v hotelu, plánování výletu nebo řešení problému s telefonickou podporou.
- Vede rozhovor, kde požaduje podrobnější informace a ověřuje si, zda správně rozumí.

Zeptá se na cestu a rozumí i složitějším pokynům ohledně orientace.

- Používá jednoduché směrové výrazy při žádosti o cestu a získávání podrobnějších instrukcí.
- Kombinuje mluvené pokyny s orientací podle mapy, vyžádá si přesnější směrování v cizím městě.
- Porozumí jednoduchým pokynům k orientaci ve složitější situaci, jako je navigace v cizím městě, a ujistí se o správném pochopení.

Zapojí se do diskuse a shrne nebo zprostředkuje myšlenky jiných účastníků skupiny, aby zajistil, že každý rozumí hlavním bodům a cíli úkolu.

- Zapojí se jednoduché o jemu blízkých tématech, nabízí kompromisy a hledá řešení, která by vyhovovala všem účastníkům.
- Navrhne jednoduchá řešení problému v rámci skupinové diskuse.
- Zapojí se do diskuse a shrne nebo zprostředkuje myšlenky jiných účastníků skupiny, aby zajistil, že každý rozumí hlavním bodům a cíli úkolu.

Zprostředkuje jednoduchým způsobem informace o základních kulturních zvyklostech a hodnotách mezi lidmi z rozdílných jazykových a kulturních prostředí.

- Porovná rozdíly mezi různými kulturami (např. Při srovnání svátků, zvyků, způsobů komunikace) a zprostředkuje tak zlepší porozumění mezi účastníky diskuse.
- Zúčastní se jednoduchého role-play scénáře a vysvětlí někomu z jiné kultury určitou zvyklost nebo hodnotu.
- Připraví krátkou prezentaci (ústní nebo písemnou) o jedné z kultur a jejích klíčových zvyklostech a hodnotách.
- Napíše poznámky a shrnutí z textů nebo videí, kde identifikuje klíčové kulturní zvyklosti a hodnoty.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- komunikační
- k občanství a udržitelnosti
- digitální

4. Obsah vzdělávání

- Vyprávění událostí v minulosti, hovory o plánech a záměrech, vyjadřování vlastního názoru, masmédia.
- Vyprávění životních událostí, vyjadřování pocitů, popis zážitků z cest, představení významné osobnosti.
- Srovnávání přítomnosti a minulosti, porozumění informacím o aktuálním problému, hovory o individuálních a společenských změnách.
- Porozumění pokynům a zákazům, stručné formulování pokynů a zákazů, práce s reklamními a informačními texty.
- Interkulturní dovednosti: svět masmédií, surfování po internetu, Francouzi a informace, francouzské umění a kultura, historie Francie, reklama.

5. Vzdělávací strategie

- navozování komunikačních situací s cílenou gramatikou a slovní zásobou v kontextu, který odpovídá jazykové úrovni a životnímu světu žáků
- paralelní rozvoj jazykových dovedností, včetně důrazu na propojení poslechu a mluvení, čtení a psaní
- postupné rozšiřování témat a jazykových struktur podle ročníku, přičemž nové znalosti navazují na předchozí
- práce s písněmi, videi, články a digitálními zdroji podporuje vnímání jazyka jako živého nástroje
- využívání dialogů, her, projektů, simulací reálných situací a skupinové práce včetně využívání moderních technologií

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení (standardizovaných) písemných testových úloh; krátká esej; účast v diskusích

Sumativní:

- samostatná/skupinová prezentace, simulovaný rozhovor

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení žáků se sleduje zejména:

- úroveň zvládnutí jazykových dovedností (poslech, čtení, mluvený a písemný projev) vzhledem k požadované jazykové úrovni,
- schopnost srozumitelně a adekvátně komunikovat v běžných situacích (komunikační a prezentační kompetence),
- správnost a přiměřenost použití jazykových prostředků (slovní zásoba, gramatika, výslovnost),
- aktivní přístup k výuce, zapojení do komunikativních aktivit a spolupráce při práci ve dvojicích či skupinách,
- kvalita zpracování a prezentace samostatných či skupinových úkolů, schopnost reflexe vlastního učení a zapojení do zpětné vazby.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Council of Europe. (2001). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (1st ed.). Cambridge University Press. ISBN: HB 0521803136 - PB 0521005310 [online] Citováno 8. 5. 2026 z https://rm.coe.int/1680459f97
- Učební materiál pro výuku francouzského jazyka, který odpovídá požadavkům Společného evropského referenčního rámce (SERR) pro jazyky a připravuje na společnou část maturitní zkoušky z francouzského jazyka a mezinárodní jazykovou zkoušku DELF.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Matematika – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Jitka Majorová
6. **Vstupní předpoklady:** navazuje na OVU RVP ZV a na OVU 1. a 2. ročníku matematického vzdělávání

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Předmět Matematika ve 3. ročníku navazuje na předchozí studium a dále rozvíjí schopnost žáků aplikovat matematické poznatky při řešení komplexnějších problémů. Důraz je kladen na samostatné uvažování, logické rozhodování a efektivní využívání matematických nástrojů v praxi i v dalších odborných oblastech.

Výuka je zaměřena zejména na tematické okruhy kombinatorika a pravděpodobnost a analytická geometrie. V oblasti kombinatoriky a pravděpodobnosti se žáci učí analyzovat možné jevy, určovat jejich počet a posuzovat pravděpodobnost jejich výskytu. Tyto poznatky využívají k podpoře rozhodování v různých situacích a k řešení úloh z praxe. Současně si osvojují systematické postupy při výčtu možností a práci s diskrétními daty.

Tematický okruh analytická geometrie propojuje algebraické a geometrické myšlení. Žáci se učí využívat metody aritmetiky a algebry při práci s geometrickými útvary v rovině, určovat jejich vlastnosti, polohu a vzájemné vztahy. Při řešení úloh aplikují znalosti o funkcích, rovnicích a číselných oborech a rozvíjejí schopnost matematického modelování.

Důraz je kladen na propojení jednotlivých oblastí matematiky, zejména algebry, funkcí, rovnic a statistiky, a na jejich využití při řešení praktických i odborných problémů. Žáci se učí volit vhodné strategie řešení, využívat matematické postupy v širších souvislostech a interpretovat výsledky.

Výuka probíhá kombinací frontální výuky, samostatné práce a skupinových aktivit. Součástí výuky je řešení problémových úloh a využívání digitálních technologií při výpočtech, modelování a vizualizaci matematických vztahů.

Předmět je propojen s oblastí STEM, zejména s fyzikou, informatikou a technickými obory. Získané dovednosti žáci využívají i v dalších vyučovacích předmětech a při řešení praktických úloh.

Výuka podporuje rozvoj klíčových kompetencí, zejména kompetence k učení, k řešení problémů, pracovní a digitální kompetence. Současně rozvíjí schopnost kritického myšlení, přesného vyjadřování a samostatného i týmového řešení úloh.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

Žák:

Užívá poznatků z kombinatoriky.

- Řeší kombinatorické úlohy použitím základních kombinatorických pravidel (pravidlo součtu a součinu).

- Určí počet variací bez i s opakováním a permutací a kombinací bez opakování.
- Využije vlastnosti kombinačních čísel (doplňkové kombinace, Pascalův trojúhelník).

Určí pravděpodobnost náhodného jevu v jednoduchých případech a užívá ji při rozhodování, řešení a hodnocení problémů.

- Užívá pojmy: náhodný pokus, výsledek náhodného pokusu, nezávislost jevů, náhodný jev a jeho pravděpodobnost, opačný jev, nemožný jev, jistý jev.
- Vypočítá pravděpodobnost běžných jevů použitím definice klasické pravděpodobnosti (včetně geometrické).
- Určí pravděpodobnost průniku nezávislých jevů a sjednocení disjunktních jevů.
- Na základě hodnoty pravděpodobnosti rozhodne a vyřeší problém a své rozhodnutí zdůvodní.

Využije kartézskou soustavu souřadnic a vektorovou algebru k řešení problému.

- Využívá vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky.
- Použije a objasní pojmy vektor a jeho umístění v rovině, souřadnice vektoru, velikost vektoru ve vztahu k zadané situaci.
- Sčítá vektory a násobí vektor reálným číslem početně i graficky.
- Využije skalární součin k řešení dané úlohy (např. Pro výpočet odchylky dvou vektorů, určení kolmých a kolineárních vektorů v rovině, výpočet fyzikálních veličin).
- Využije operace s vektory, včetně skalárního a vektorového součinu) k řešení dané úlohy (např. Pro výpočet odchylky dvou vektorů, určení kolmých a lineárně závislých vektorů, výpočet fyzikálních veličin).

Využije analytické vyjádření přímky v rovině.

- Vyjádří přímku v rovině obecnou rovnicí (i ve směrnicovém tvaru) a parametricky, navzájem je převádí a využívá je.
- Určí vzájemnou polohu daných přímek a průsečík různoběžek.
- Určí vzdálenost bodu od přímky, vzdálenost dvou rovnoběžek a odchylku dvou přímek.

Využívá analytické vyjádření kuželoseček v rovině.

- Vyjádří danou kuželosečku její rovnicí ve vhodném tvaru a z dané rovnice určí její základní charakteristiky.
- Určí vzájemnou polohu přímky a kuželosečky.
- Analyzuje a interpretuje geometrické vlastnosti kuželoseček na základě jejich rovnic.

Vyřeší problém z praxe a oboru vzdělání.

- Matematizuje reálný problém.
- Modeluje reálnou situaci pomocí digitálních technologií.
- S účelným využitím prostředků digitálních technologií vyřeší úlohu se vztahem k běžnému životu nebo oboru vzdělání.
- Posoudí výsledek řešení z hlediska správnosti postupu, splnění zadání, počtu řešení i věcného významu a své řešení obhájí.

Řeší úlohy z maturitních didaktických testů.

- Porozumí zadání.
- Matematizuje reálný problém.
- Bezpečně užívá matematické pojmy a algoritmy.
- Hledá další metody řešení.
- Optimalizuje řešení.

- Posoudí správnost řešení.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Kombinatorika

- pravidlo součtu a součinu
- variace, permutace, faktoriál, kombinace bez opakování
- vlastnosti kombinačních čísel, doplňkové kombinace, Pascalův trojúhelník

Pravděpodobnost

- náhodný jev, četnost jevu, klasická pravděpodobnost
- opačné jevy, průnik a sjednocení jevů (disjunktní jevy, závislé a nezávislé jevy)
- statistická definice pravděpodobnosti
- počty variací, permutací a kombinací (kostky, karty, čísla, počty přeskládání, počty možností sestavení přístroje, konfigurace izomerů molekul, vzory z dlaždic, binomická věta, …)
- klasická pravděpodobnost (hazardní a sázkové hry, geometrická – poměr ploch, úhlů, časových intervalů)
- statistická pravděpodobnost jevu (házení kostkou či mincí, průjezd bílého automobilu, zmetkovitost, pojišťovnictví atd.).
- pravděpodobnost průniku a sjednocení jevů (sázky, spolehlivost zařízení, bezvadnost nákupu apod.)

Vektorová algebra

- orientovaná úsečka, vektor
- velikost vektoru
- sčítání, odčítání vektorů a násobení vektoru reálným číslem v rovině a prostoru.
- skalární součin, kolmý a kolineární vektor v rovině,
- vektorový součin, kolmé a lineárně závislé vektory v prostoru
- odchylka dvou vektorů v rovině a prostoru,

Analytické vyjádření přímky

- parametrické vyjádření přímky v rovině i prostoru
- obecná rovnice přímky v rovině (i ve směrnicovém tvaru)
- vzájemnou poloha daných přímek a průsečík různoběžek
- vzdálenost v rovině – bodu od přímky, dvou rovnoběžek
- odchylka dvou přímek

Analytické vyjádření kuželoseček v rovině

- analytické vyjádření kuželoseček (kružnice, elipsa, parabola, hyperbola), obecná rovnice kuželoseček a jejich základní tvary,
- základní prvky kuželoseček a jejich vlastnosti,
- vzájemná poloha přímky a kuželosečky, průsečíky,
- tečny ke kuželosečkám,
- užití kuželoseček v přírodních vědách a technice (optické vlastnosti elipsy a paraboly, trajektorie pohybu, konstrukční a technická řešení),
- užití kuželoseček v programování, počítačové grafice a modelování (grafické objekty, animace, návrh křivek a geometrických útvarů).

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka zaměřená na výklad, vysvětlení postupů a systematizaci učiva
- samostatná práce žáků při řešení úloh různé obtížnosti
- řešení problémových a aplikačních úloh z reálného života a odborné praxe
- práce s chybou a analýza postupů řešení
- diskuse nad různými způsoby řešení a jejich porovnávání
- kooperativní učení (práce ve dvojicích a skupinách při řešení úloh a projektů)
- projektová výuka zaměřená na matematizaci reálných situací
- využívání digitálních technologií při výpočtech, modelování a ověřování výsledků
- propojení učiva s dalšími předměty (zejména Fyzikou, Aplikačním softwarem, Technickými aplikacemi, Základy ekonomiky)
- vedení žáků k samostatnému uvažování, odhadu výsledků a kontrole správnosti řešení
- podpora systematičnosti, přesnosti a odpovědnosti při práci

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- písemné práce
- práce s pracovními listy
- pozorování činností žáka

Sumativní:

- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt
- čtvrtletní práce

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích

5. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje na porozumění matematickým pojmům, správnost a efektivitu řešení úloh a schopnost aplikovat matematické postupy v různých situacích.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- správnost a úplnost řešení úloh,
- volba a zdůvodnění vhodného postupu řešení,
- schopnost aplikovat matematické poznatky v nových situacích,
- úroveň matematického vyjadřování a práce se symbolikou,
- pochopení vztahů mezi pojmy a postupy,
- schopnost interpretovat výsledky v kontextu zadání,

- schopnost analyzovat a opravit chybu,
- samostatnost při řešení úloh,
- aktivní přístup k výuce.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka, práce se zpětnou vazbou a schopnost sebehodnocení.

U komplexních úloh je hodnocena nejen správnost výsledku, ale i postup řešení a míra porozumění.

Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků.

Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Jaroslav Reichl – matematika. Online. 2007. Dostupné z: http://www.jreichl.com/matematika/matematika.htm. [cit. 2026-04-26].
- Krynický, Martin, Realisticky.cz když (se) chcete naučit, Online, Dostupné z: http://www.realisticky.cz/index.php
- Pavlicová, Vladimíra, Webová aplikace: Funkce – Portál středoškolské matematiky, Univerzita Karlova v Praze, Matematicko-fyzikální fakulta, Katedra didaktiky matematiky, Online. 2007. Dostupné z: https://www.karlin.mff.cuni.cz/~portal/funkce/, [cit. 2026-04-26].
- PETÁKOVÁ, Jindra. Matematika-příprava k maturitě a k přijímacím zkouškám na vysoké školy. Učebnice pro střední školy. Praha: Prometheus, 1998. ISBN 80-719-6099-3.
- Portál GeoGebra, Online, Dostupné z: https://www.geogebra.org/download
- Robová, Jarmila. Sbírka aplikačních úloh ze středoškolské matematiky. Praha. Prometheus, 2015, ISBN 978-80-7196-445-2.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Tělesná výchova – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Michal Stibůrek
6. **Vstupní předpoklady:** očekávané výsledky učení dle ŠVP TEV 2. ročník

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Tělesná výchova představuje důležitou součást všeobecného vzdělávání a významně přispívá k podpoře zdravého životního stylu, rozvoji pohybových kompetencí a celkové tělesné i psychické kondice žáků. Vzdělávací obsah zahrnuje teoretické poznatky, průpravná, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení, gymnastiku, úpoly, pohybové a sportovní hry i sezonní pohybové aktivity. Součástí výuky jsou také témata zaměřená na bezpečný pohyb, ochranu zdraví a prevenci rizikových situací.

   Výuka zahrnuje základy pádových technik a sebeobrany se zaměřením na prevenci zranění, bezpečné zvládání rizikových situací a osvojení základních obranných a únikových technik. Součástí vzdělávání jsou také základy první pomoci, zásady chování při mimořádných událostech a praktický nácvik správného postupu v krizových situacích.

   Žáci si dále osvojují základy orientace a bezpečného pohybu v terénu, práci s mapou a plánování turistických aktivit. Důraz je kladen také na bezpečnost pohybu v přírodě, spolupráci ve skupině a odpovědné chování vůči okolnímu prostředí.

   Předmět je v učebním plánu zařazen v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně a navazuje na vzdělávání realizované na základní škole. Obsah vzdělávání je strukturován do tematických okruhů zaměřených na osvojování pohybových dovedností, rozvoj pohybových návyků a získávání poznatků souvisejících s péčí o zdraví a aktivním životním stylem.

   Součástí vzdělávací nabídky školy jsou také volnočasové aktivity zaměřené na taneční průpravu a zdravotní tělesnou výchovu. Škola organizuje lyžařské a turistické kurzy a realizuje sezonní pohybové aktivity, zejména bruslení a běžecké lyžování. Pohybově nadaní žáci se pravidelně účastní středoškolských sportovních soutěží a turnajů v různých sportovních disciplínách, například ve volejbalu, fotbalu, basketbalu, atletice, plavání či florbalu.

   Tělesná výchova vede žáky k vytváření pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám, k odpovědnému přístupu ke zdraví vlastnímu i zdraví ostatních dále k aktivnímu začleňování pohybu do každodenního života jako přirozené součásti péče o zdraví a celkovou kvalitu života.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Rozvíjí své sebepoznání, vztah k sobě a druhým, uplatňuje sebepoznání a zpětnou vazbu ve svém jednání.

- Reflektuje své osobnostní vlastnosti – temperament, emocionalitu, vlastnosti, dovednosti, typické projevy chování, zájmy, potřeby, hodnoty, své silné stránky.

Efektivně týmově spolupracuje.

- Podporuje ostatní členy týmu v jejich úspěšném zapojení.

Uplatňuje zásady aktivní ochrany zdraví.

- Uplatňuje postupy prevence onemocnění.
- Chová se bezpečně ve škole, ve fyzickém i digitálním prostředí.

Uplatňuje adekvátní způsoby bezpečného chování v modelových situacích spojených s mimořádnou událostí, krizovým stavem.

- Reflektuje možnosti předcházení vzniku mimořádných událostí.
- Aplikuje v modelových situacích základní postupy pro ochranu lidského života a zmírnění škod.
- Předvede v modelových situacích postupy bezpečného chování při vzniku náhlé mimořádné události v prostorách školy.

Rozvíjí v souladu s individuálními možnostmi širší spektrum pohybových dovedností a uplatňuje je ve svém životě.

- Tvoří různé varianty pohybových dovedností.
- Uplatňuje dodržování pravidel při pohybových týmových aktivitách.
- Reflektuje uplatnění pohybových dovedností ve svém životě, přínos pro své zdraví.

Podporuje své zdraví rozvojem tělesné zdatnosti a odolnosti.

- Reflektuje svůj rozvoj tělesné zdatnosti a odolnosti z hlediska přínosu pro své zdraví.
- Monitoruje pohybový výkon a upravuje svůj další rozvoj pohybových dovedností.
- Uplatňuje strategie ke zvládání tělesné zátěže.

Využívá pohybové aktivity v rámci svého zdravého životního stylu.

- Plánuje pohybové aktivity v rámci svého časového režimu, vyhodnocuje a upravuje svůj plán.
- Vytváří příležitosti pro pohybové aktivity ve spolupráci s druhými.
- Reflektuje význam pohybu v rámci zdravého životního stylu.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská (žák rozumí pravidlům sportovních her, orientuje se v pokynech učitele, dokáže popsat průběh pohybové činnosti a spolupracovat v týmu)
- matematicko-logická (žák využívá měření výkonů, času případně vzdáleností, vyhodnocuje sportovní výsledky, pracuje se skóre, statistikou a pravidly her)

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační (sportovní hry)
- k řešení problémů (vyplývajících z herních činností jednotlivce)

4. Obsah vzdělávání

Sportovní hry

- volejbal
- basketbal
- kopaná a sálová kopaná
- florbal

- základy netradičních sportovních her – softbal, ringo atd.

Atletika

- speciální běžecká cvičení
- rozvoj rychlostních schopností
- rozvoj vytrvalostních schopností
- technické disciplíny (skoky, hody, vrhy)
- práce s atletickou kanceláří

Pohybové hry

- honičky
- hry rozvíjející orientaci v prostoru
- pro rozvoj spolupráce v týmu a skupině

Gymnastika

- akrobacie – kotouly, stoj na rukou
- přeskok
- trampolína – základní skoky
- kruhy – komíhání
- cvičení s náčiním (činky, gumičky, overbaly atd.)
- cvičení na hudbu (aerobik, tanec, různé formy jógy.)
- odborné názvosloví

Kondiční cvičení

- rozvoj všeobecné kondiční přípravy
- základy silového tréninku
- základy vzpírání
- funkční trénink
- inovace v oblasti kondičního tréninku (TRX, bosu, flowin aj.)

Kompenzační cvičení

- cvičení pro správné držení těla
- základní ortopedické cvičení
- jóga
- základy ucelené rehabilitace

Bruslení

- uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách
- zvládá jednoduchou jízdu vpřed a vzad
- základní znalosti ledního hokeje

Turistika

- plánování trasy
- základy topografie a kartografie
- práce s GPS
- orientace a pohyb v terénu

Úpoly

- základní pádové techniky
- základní sebeobrana (údery, páky, bloky atd.)
- obrana proti rdoušení aj.
- úpolové hry

Zdravotně orientované cvičení
- kompenzační cvičení
- cvičení na velkých míčích (gymbaly)
- cvičení s malými míči (overbaly)
- speciální korektivní cvičení podle druhu oslabení
- pohybové aktivity, zejména gymnastická cvičení, pohybové hry, plavání, turistika a pobyt v přírodě

Teoretické znalosti
- bezpečnosti při pohybových aktivitách
- základy hygieny (oblečení, obuvi)
- dopomoc, záchrana
- prevence úrazů
- první pomoc
- zásady bezpečného jednání v mimořádných situacích
- základy sportovního tréninku

5. Vzdělávací strategie
- práce s náčiním a cvičením na nářadí
- tvorba výukové hodiny
- tělovýchovné výzkumy (např. kondiční testování spolužáků atd.)
- teoretické znalosti pravidel jednotlivých sportovních odvětví
- výchova k zdravotnímu životnímu stylu a k správným pohybovým návykům
- podpora samostatnosti a odpovědnosti při řešení pohybových úkolů
- reflexe a sebehodnocení (hodnocení vlastní práce a pokroku)

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:
- kriteriální praktická ukázka, praktické předvedení řešení úlohy, problému, situace
- dialog učitele se žákem (rozhovor, reflexe)
- řešení problémových pohybových úloh
- pozorování práce žáka např. při sportovních hrách
- sledování zapojení do výuky a diskuse

Sumativní:
- tematické pohybové hry
- skupinová práce (pohybová skladba)

Reflexe:
- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích
- práce s chybou (oprava problémových činností při pohybových hrách)

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení se sleduje zejména:
- správnost a funkčnost řešení zadaných pohybových úloh,
- dosažený výkon,
- schopnost sebereflexe dané pohybové činnosti,
- dodržování pravidel při sportovních hrách,
- aktivní přístup k výuce a spolupráce.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka v průběhu výuky.
Při hodnocení výkonu jsou využity limity, které jsou stanoveny standardizovanými testy pohybové výkonnosti jedince na základě populační normy.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Sportovní trénink – Dovalil, Perič.
- Základní gymnastika – Skopová, Zítko.
- Atletika – základní trénink – koletiv autorů.
- Plavání: Plavecké sporty a plavání ve vícebojích – Kovařovic Karel.
- Zdravotní tělesná výchova – Strnad.
- https://www.fsps.muni.cz/sdetmivpohode/kurzy/gymnastika/priprava.php#podpora
- https://www.fsps.muni.cz/frvs/2012/zakladni-gymnastika/rozcviceni.html

4. Poznámky

Výuka probíhá v následujících prostorách:

- atletický stadion
- gymnastický sál
- tělocvična
- venkovní prostory

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Základy práva – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 33 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Tomáš Kasseckert
6. **Vstupní předpoklady:** očekávané výsledky učení dle RVP ZV a předmětu Základy práva – 2. ročník

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Předmět Základy práva seznamuje žáky 3. ročníku s právem a jeho podobami v běžném životě jednotlivce s pomocí vybraných témat, situací a problémů. Pohlíží na ni z perspektivy žáka a pracuje s právními a úředními záležitostmi, se kterými se může ve svém životě nejčastěji setkat. Rozvíjí u žáků dovednost řešit obvyklé právní a úřední úkony v různých životních situacích, věnuje se také občanskému soudnímu řízení. Žáci na běžných kauzách pozorují procesy a principy, na jejichž základě řízení probíhá, a aplikují své poznatky na modelové situace.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Řeší aktivně životní právní a úřední situace
   - navrhuje postupy pro zařizování právních a úředních záležitostí v běžných životních situacích
   - vysvětlí na příkladech běžných životních situaci průběh občanského soudního řízení
   - vysvětlí práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele
   - vysvětlí na konkrétním příkladu průběh trestního soudního řízení
   - charakterizuje oblast působnosti osob poskytujících právní služby (advokát, notář, exekutor)
   - prokáže porozumění textům právního či úředního charakteru, se kterým se dostává běžně do kontaktu
   - vytvoří/vyplní úřední písemnost nezbytnou pro řešení konkrétní životní situace
   - vyhledá zdroje důvěryhodných a aktuálních informací pro řešení konkrétních životních situací
   - vysvětlí rizika vyplývající z užití neaktuálních předpisů, informací a vzorů v digitálním prostředí
   - objasní význam lhůt v právních úkonech
3. **Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností**
   Základní gramotnosti:
   - čtenářská a pisatelská

   Klíčové kompetence:
   - k občanství a udržitelnosti
   - komunikační

- k učení
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Vybrané typy životních situací

- způsoby řešení životních situací: jednání s úřady, úřední úkony, právní úkony
- četbu smluv s porozuměním
- zdroje důvěryhodných a aktuálních informací pro řešení životních situací
- osoby poskytující právní služby (advokáti, notáři, exekutoři)
- občanské soudní řízení
- praktické aspekty občanského soudního řízení – průběh a účastníci
- zásady a pravidla chování při občanském soudním řízení
- časté životní situace v občanském soudním řízení
- zdroje důvěryhodných informací

5. Vzdělávací strategie

- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou
- práce s dobovými dokumenty
- kritické čtení
- příkladové situace zaměřené na osvojení základních poznatků
- individuální (případně skupinové) práce s vybranou tématikou z obsahu vzdělávání v rámci předmětu a jejich prezentace s obhajobou
- simulované občanské/trestní soudní řízení
- diskuse (např. životní situace, soudy, osobní zkušenosti žáků)
- sledování filmu (dokumentárního či hraného) představujícího případ v občanském/trestním soudním řízení: přiblížení soudní atmosféry, následně diskuse (např. pořady ČT)
- práce s ukázkou právního textu

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení (standardizovaných) písemných testových úloh

Sumativní:

- samostatný/skupinový projekt a jeho prezentace

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení

2. Kritéria hodnocení

- při hodnocení je kladen důraz především na porozumění problematice jednotlivých kapitol/témat v širším kontextu, aktivní přístup a podíl na realizaci úkolů/projektu a aktivní účast na reflexi
- hodnocení kompetencí, kritérií i reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků
- při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole Hodnocení žáků

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- https://portal.gov.cz/

- https://streetlaw-db.vercel.app/
4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Kariérové vzdělávání – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: PhDr. Kateřina Králová, Ph.D.
6. **Vstupní předpoklady:**
- očekávané výsledky učení dle RVP ZV
- osvojení základních dovedností v oblasti sebereflexe a komunikace
- ovládání odpovídající úrovně digitálních kompetencí

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Předmět Kariérové vzdělávání ve 3. ročníku tvoří klíčový most mezi světem vzdělávání a budoucí profesní praxí. Jeho hlavním posláním není jen pasivní předávání informací o trhu práce, ale především aktivní rozvoj dovedností pro řízení vlastní profesní dráhy. Žáci se v rámci výuky učí hlouběji porozumět svým silným stránkám, profesním hodnotám a osobnostním předpokladům. Cílem je, aby si žák v předposledním roce studia osvojil schopnost vědomého rozhodování a přijal koncept celoživotního učení jako nezbytný nástroj pro svou budoucí stabilitu a kariérní růst. Výuka zahrnuje analýzu možností po absolvování střední školy, ať už jde o přímý vstup do zaměstnání, zahájení vlastního podnikání nebo pokračování v dalším studiu na vyšších odborných a vysokých školách. Žáci si osvojují techniky efektivního vyhledávání příležitostí a učí se kriticky vyhodnocovat pracovní nabídky i vzdělávací programy. Důraz je kladen na intenzivní nácvik sebeprezentace, tvorbu moderního kariérového portfolia, psaní profesních dokumentů a simulaci výběrových řízení, včetně budování profesionální digitální identity a pochopení základních pracovněprávních vztahů.

Metodicky je předmět postaven na principu zážitkového učení. Vedle frontálního výkladu dominují aktivizující metody, interaktivní skupinová práce, samostatná práce s následnou prezentací a rolové hry. Možné je i setkávání s odborníky z praxe či absolventy. Hodnocení žáků má primárně formativní charakter a zaměřuje se na kvalitu jejich individuální reflexe a pokrok při sestavování vlastního portfolia.

Hlavním pilířem je přechod od pasivního přijímání informací k aktivnímu budování vlastní kariéry (tzv. career management skills).

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Plánuje osobní rozvoj, realizuje postupné kroky k dosažení stanovených cílů.

- Plánuje, vyhodnocuje a upravuje postupné kroky svého rozvoje.
- Využívá silných stránek své osobnosti k dalšímu rozvoji i překonání neúspěchu.

Prezentuje sám sebe a výsledky své práce v různých kontextech.

- Rozpozná vhodnou formu sebeprezentace pro různé situace.
- Zapracovává zpětnou vazbu od druhých.
- Využívá bezpečné a efektivní strategie sebeprezentace v digitálním prostředí.

Rozvíjí a uplatňuje strategie sociální interakce a komunikace.

- Uplatňuje vhodné způsoby sociální interakce v různých modelových situacích.
- Využívá efektivní strategie sociální komunikace.
- Přispívá k řešení konfliktu v modelových situacích.

Vytváří si vizi pro svůj budoucí život a kariéru.

- Reflektuje své hodnoty spojené se seberealizací a aktivním zapojením do světa práce.
- Udržuje rovnováhu mezi pracovním a osobním životem a různými rolemi v životě.
- Prezentuje své kariérové cíle, reflektuje jejich přínos pro komunitu, společnost a přírodu.

Tvoří svůj kariérový plán, rozpoznává relevantní vzdělávací a pracovní příležitosti.

- Vyhledává a vyhodnocuje kariérové příležitosti.
- Mapuje v rámci kariérového plánování své klíčové dovednosti pro různé kariérové cesty.
- Využívá různé kariérové informace, vztahy a sítě ve fyzickém a digitálním prostředí.

Tvoří a využívá osobní kariérové portfolio.

- Využívá portfolio v modelových situacích zájmu o vzdělávací a pracovní příležitosti.
- Reflektuje prostřednictvím portfolia své dovednosti, zájmy, úspěchy.
- Zaznamenává průběžně vhodnou formou důkazy o svých dovednostech.

Získává a reflektuje zkušenosti se světem práce.

- Prezentuje a diskutuje, jak rozvíjí kontakt se světem práce.
- Využívá zpětnou vazbu a reference z praktických zkušeností pro svůj další rozvoj.
- Reflektuje, jaké příležitosti se mu prostřednictvím praktických zkušeností otevírají.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kompetence komunikační
- kompetence osobnostní a sociální
- kompetence k řešení problémů
- kompetence digitální

4. Obsah vzdělávání

- Analýza osobního potenciálu a typologie osobnosti v kontextu týmové spolupráce.
- Analýza pracovních pozic, proměna trhu (digitalizace), podnikavost.
- Orientace v organizaci vysokoškolského vzdělávání.
- Informační zdroje a kariérové poradenství v praxi.
- Mobilita (mezinárodní).
- Sebeprezentace a marketing vlastní osoby, profesní dokumentace.
- Kariérové portfolio/e-portfolio a projektování.
- Výběrové řízení v praxi.

5. Vzdělávací strategie

- skupinová práce
- frontální výuka
- diskuzní strategie
- individuální práce
- kooperativní učení
- projektové učení
- multimediální a digitální strategie
- reflexivní strategie
- simulace reálných událostí

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- digitální výstupy (e-portfolio, profesní dokumentace)
- zpětnovazebný rozhovor

Sumativní:

- komplexní projekt a jeho prezentace
- závěrečný výstup tematického celku
- samostatně vedené osobní a kariérové portfolio žáka

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- vrstevnické hodnocení
- práce s chybou (komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení výsledků vzdělávání je založeno na kombinaci průběžného formativního hodnocení a posuzování konkrétních praktických výstupů. Hlavním kritériem je míra angažovanosti žáka v procesu sebepoznávání a jeho schopnost kriticky aplikovat získané informace o trhu práce na vlastní profesní cíle. Klíčovým podkladem pro klasifikaci je systematicky vedené kariérové portfolio, které prokazuje kvalitu zpracování profesní dokumentace (např. strukturovaný životopis, motivační dopis, akční plán rozvoje, průvodní dopis…) a hloubku provedených sebereflexí. Posuzována je rovněž úroveň komunikačních dovedností při simulovaných situacích a aktivní přístup k řešení modelových úkolů spojených se vstupem na trh práce nebo dalším studiem. Namísto pouhého prověřování faktických znalostí je kladen důraz na žákův pokrok v dovednostech nezbytných pro řízení vlastní profesní dráhy a na jeho připravenost k zodpovědnému rozhodování o budoucím uplatnění.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Informační systém Infoabsolvent (https://www.infoabsolvent.cz/)
- Inspirativní zdroje pro kariérové poradenství (https://pruvodcekarierou.zkola.cz/inspirativni-zdroje-pro-karierove-poradenstvi/)
- Odborný článek „*Online kariérové portfolio jako součást školního kurikula*“ (https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/22675/ONLINE-KARIEROVE-PORTFOLIO-JAKO-SOUCAST-SKOLNIHO-KURIKULA.html)
- Jeden z možných nástrojů pro tvorbu e-portfolia – Google Sites (https://sites.google.com/site/horstwebdesign/portfolio)
- Evropské jazykové portfolio (https://ejp.rvp.cz/)
- Erasmus+ (https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs)

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Konverzace v anglickém jazyce – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Ing. Petra Marešová, Mgr. Petra Obleserová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní znalost anglického jazyka na úrovni odpovídající ukončení 2. ročníku střední školy (min. úroveň A2–B1 dle SERR)
   - zvládnutí základní slovní zásoby a gramatických struktur potřebných pro běžnou komunikaci
   - schopnost porozumět jednoduchému mluvenému i psanému projevu v anglickém jazyce
   - schopnost formulovat jednoduché myšlenky ústní formou a zapojit se do základní konverzace
   - základní výslovnostní dovednosti umožňující srozumitelný projev
   - dovednost pracovat s jednoduchými autentickými materiály (text, audio, video) a vyhledávat informace v angličtině
   - schopnost aktivně spolupracovat ve dvojici či skupině a respektovat komunikační pravidla
   - ochota komunikovat v cizím jazyce, překonávat jazykovou bariéru a dále rozvíjet své jazykové kompetence
   - základní studijní návyky a schopnost samostatné přípravy na výuku

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Vyučovací předmět Konverzace v anglickém jazyce je volitelný předmět zaměřený na prohlubování komunikačních dovedností žáků, zejména v oblasti mluveného projevu a poslechu s porozuměním. Výuka je založena na praktickém používání anglického jazyka v různých životních situacích a klade důraz na schopnost samostatně, plynule a srozumitelně se vyjadřovat.

   Tematické okruhy zahrnují oblasti osobního života, studia, profesní orientace, mezilidských vztahů, společnosti, kultury i aktuálního dění. V rámci výuky dochází k systematickému rozvoji slovní zásoby, výslovnosti a schopnosti adekvátně reagovat v konverzaci. Součástí je také rozvoj argumentačních dovedností v běžných i náročnějších tématech.

   Významnou roli hraje práce s autentickými materiály (texty, audio, video), jejich porozumění a interpretace. Žáci využívají digitální nástroje (např. online prezentace, audiovizuální materiály), které podporují aktivní zapojení do výuky. Důraz je kladen na samostatnou jazykovou produkci, spolupráci při komunikačních aktivitách, diskusi a obhajobu vlastního názoru. Výuka směřuje k dosažení jazykové úrovně B1–B2 dle SERR a podporuje přípravu ke státní maturitní zkoušce.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím pronášeným ve standardním hovorovém tempu.

Rozumí souvislým projevům a diskusím pronášeným standardním jazykem.

- Pochopí konkrétní informace v promluvách a rozhovorech, kde se používá jasný a jednoduchý jazyk, a to jak v osobní komunikaci, tak při poslechu veřejných a odborných sdělení.

Rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím pronášeným ve standardním hovorovém tempu.

- Pochopí konkrétní informace v promluvách a rozhovorech, kde se používá jasný a jednoduchý jazyk, a to jak v osobní komunikaci, tak při poslechu veřejných a odborných sdělení.
- Porozumí klíčovým bodům rozhovorů, ve kterých se střídají různí mluvčí.
- Zapojí se do diskusí na známá témata a přiměřeně reaguje na výměnu názorů.
- Při diskusích o běžných tématech dokáže sledovat hovorové tempo a porozumět různým argumentům a názorům druhých.

Dorozumí se v každodenních situacích, požádá o další informace.

- Vytvoří v jednoduchých rozhovorech a situacích otázky pro získání podrobných informací a na podobné otázky adekvátně reaguje.
- Zeptá na detaily v situacích, jako je rezervace v hotelu, plánování výletu nebo řešení problému s telefonickou podporou.
- Vede rozhovor, kde požaduje podrobnější informace a ověřuje si, zda správně rozumí.

Umí se zeptat na cestu a rozumí i složitějším pokynům ohledně orientace.

- Používá jednoduché směrové výrazy při žádosti o cestu a získávání podrobnějších instrukcí.
- Kombinuje mluvené pokyny s orientací podle mapy, vyžádá si přesnější směrování v cizím městě.
- Porozumí jednoduchým pokynům k orientaci ve složitější situaci, jako je navigace v cizím městě, a ujistí se o správném pochopení.

Zapojí se do diskuze a shrne nebo zprostředkuje myšlenky jiných účastníků skupiny.

- Zapojí se jednoduché o jemu blízkých tématech, nabízí kompromisy a hledá řešení, která by vyhovovala všem účastníkům.
- Navrhne jednoduchá řešení problému v rámci skupinové diskuse.
- Zapojí se do diskuze a shrne nebo zprostředkuje myšlenky jiných účastníků skupiny, aby zajistil, že každý rozumí hlavním bodům a cíli úkolu.

Zprostředkuje jednoduchým způsobem informace o základních kulturních zvyklostech a hodnotách mezi lidmi z rozdílných jazykových a kulturních prostředí.

- Porovná rozdíly mezi různými kulturami (např. Při srovnání svátků, zvyků, způsobů komunikace) a zprostředkuje tak zlepší porozumění mezi účastníky diskuse.
- Zúčastní se jednoduchého role-play scénáře a vysvětlí někomu z jiné kultury určitou zvyklost nebo hodnotu.

- Připraví krátkou prezentaci (ústní nebo písemnou) o jedné z kultur a jejích klíčových zvyklostech a hodnotách.
- Napíše poznámky a shrnutí z textů nebo videí, kde identifikuje klíčové kulturní zvyklosti a hodnoty.
- Využívá jak učebnice, tak i digitální nástroje k rozvoji mluvení (např. Aplikace, videa, hry – např. Kahoot, quizlet apod.).

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská (porozumění textu, práce s informacemi)
- pisatelská (tvorba souvislého a srozumitelného projevu)

Klíčové kompetence:

- k učení (chápat význam znalosti cizích jazyků pro osobní i profesní život, být motivován k jejich dalšímu rozvoji; volit vhodné strategie učení; efektivně pracovat s informacemi)
- komunikační a kulturní (vyjadřovat se přiměřeně komunikační situaci v ústní i písemné formě; formulovat myšlenky srozumitelně a souvisle; vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a respektovat kulturní odlišnosti)

4. Obsah vzdělávání

- People (appearance, qualities, emotions, family, friends).
- Home (types of housing, place of living, furniture, garden).
- School (subjects, school systems – Czech, British, American).
- Work (jobs, CV, job application, career plans).
- Family and social life (family types, relationships, social interactions).
- Food (types of food, preparation, meals, describing food).
- Shopping and services (types of shops, complaints, useful expressions).
- Poslechové aktivity (písně, porozumění, práce s textem).
- Práce s autentickými materiály (např. časopis Bridge – čtení, poslech, use of English).
- Opakování a upevňování jazykových dovedností.

5. Vzdělávací strategie

- skupinová práce
- frontální výuka
- diskuzní strategie
- individuální práce
- kooperativní učení
- projektové učení
- multimediální a digitální strategie
- herní a soutěžní strategie
- reflexivní strategie
- simulace reálných událostí

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Uprav text do

Průběžné:

- řešení písemných testových úloh

- ústní zkoušení, řízená i spontánní konverzace, řešení modelových situací
- samostatná i skupinová práce během výuky

Sumativní:

- komplexní testy ověřující jazykové dovednosti
- samostatná nebo skupinová prezentace
- simulace komunikačních situací

Reflexe:

- sebehodnocení žáka
- zpětná vazba od učitele a spolužáků
- reflexe vlastní jazykové produkce a pokroku

2. Kritéria hodnocení

Kritéria zahrnují hodnocení kompetencí (dovednosti, znalosti, schopnosti), hodnocení porozumění (integrace poznatků, porozumění souvislostem, analýza a syntéza) a hodnocení reflexe zkušenosti v následující podobě:

Jazykové dovednosti:

- správné a smysluplné použití gramatických struktur a slovní zásoby v mluveném i písemném projevu,
- schopnost porozumět mluvenému a psanému textu a adekvátně na něj reagovat,
- plynulost, srozumitelnost a výstižnost ústního projevu.

Písemné výstupy:

- struktura a obsah psaných textů (např. e-mail, blog, popis, krátký příběh),
- dodržení stylistických pravidel (formálnost/neformálnost, vhodné jazykové prostředky),
- jazyková správnost (pravopis, gramatika, slovní zásoba).

Hodnocení průběhu vzdělávání:

- aktivní účast ve výuce a zapojení do komunikačních aktivit,
- spolupráce ve dvojicích a skupinách,
- přístup k plnění úkolů a snaha o zlepšení.

Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Council of Europe. (2018). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, assessment: Companion volume. ISBN 978-92-871-8621-8. [online] Citováno 22. 4. 2026 z https://rm.coe.int/cefr-companionvolume-with-new-descriptors- 2018/1680787989
- BBC Learning English (www.bbc.co.uk/learningenglish). Aktuální zprávy, články a poslechy s aktivitami.
- National Geographic Learning (www.ngllife.com). Materiály zaměřené na globální témata, přírodu, kulturu a cestování.

4. Poznámky

Výuka probíhá ve skupinách s nižším počtem žáků, což umožňuje individuální přístup a aktivní zapojení všech účastníků. Realizace výuky probíhá v učebnách vybavených odpovídající technikou (např. projektor, audiotechnika, digitální zařízení).

Ve výuce jsou systematicky využívány různé typy materiálů, zejména audio nahrávky, video ukázky a autentické texty. Tematické okruhy jsou zpracovávány s důrazem na schopnost samostatného vyjadřování a argumentace.
Předmět je koncipován jako dvouletý celek, proto není možné jej absolvovat pouze ve 4. ročníku bez návaznosti na 3. ročník. Učivo plynule navazuje a dále rozvíjí získané jazykové a komunikační kompetence.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Cvičení z matematiky – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Jitka Majorová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - OVU RVP ZV
   - OVU 1. a 2. ročníku matematického vzdělávání

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Předmět Cvičení z matematiky je povinně volitelný předmět zaměřený na prohlubování matematické gramotnosti žáků a na rozvoj jejich schopnosti využívat matematické poznatky při řešení náročnějších úloh v běžném životě, dalším vzdělávání i odborné praxi. Cílem výuky je rozvíjet logické, analytické a abstraktní myšlení, přesnost matematického vyjadřování a schopnost samostatně i systematicky řešit problémy.

Výuka ve 3. ročníku je strukturována do tematických okruhů zahrnujících algebraické výrazy, mocniny a odmocniny, rovnice a soustavy rovnic, nerovnice, exponenciální a logaritmické rovnice a nerovnice. Žáci si upevňují a rozšiřují znalosti matematické terminologie a symboliky a učí se je správně používat při řešení složitějších matematických situací.

Důraz je kladen na pochopení vztahů mezi matematickými pojmy, na propojení jednotlivých tematických celků a na aplikaci matematických postupů při řešení praktických i teoretických úloh. Žáci se učí analyzovat zadané problémy, vytvářet vhodné matematické modely, volit optimální strategie řešení, provádět kontrolu správnosti výsledků a interpretovat získaná řešení.

Výuka probíhá kombinací frontálního výkladu, samostatné práce, skupinových aktivit a problémově orientovaného vyučování. Součástí výuky je využívání digitálních technologií, zejména kalkulátorů, matematických editorů a počítačových programů pro grafické znázorňování funkcí, modelování matematických situací a ověřování výsledků.

Předmět je úzce propojen s předměty z oblasti STEM a ekonomicky zaměřenými předměty. Získané poznatky a dovednosti žáci využívají při řešení úloh odborného charakteru i v každodenních praktických situacích.

Výuka přispívá k rozvoji klíčových kompetencí žáků, zejména kompetencí k řešení problémů, k učení, k pracovní činnosti, k využívání digitálních technologií a ke schopnosti logicky, přesně a systematicky uvažovat při řešení matematických i praktických úloh. Současně výuka podporuje rozvoj žádoucích osobnostních vlastností, jako jsou vytrvalost, důslednost, odpovědnost, sebekontrola, přesnost a schopnost spolupráce. Žáci jsou vedeni k respektování různých strategií řešení, k věcné argumentaci, k intelektuální poctivosti a k budování pozitivního vztahu k matematice jako prostředku poznávání a porozumění světu.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Využívá algebraické výrazy, mocniny a odmocniny při řešení matematických úloh.

- Rozlišuje aritmetické a algebraické výrazy.
- Provádí operace s mocninami a odmocninami.
- Rozlišuje umocnění reálného čísla a mocniny s proměnnou.
- Uvede vztah mezi mocninou s racionálním exponentem a odmocninou.
- Upravuje algebraické výrazy s využitím vzorců a rozkladu mnohočlenu na součin.
- Stanoví definiční obor algebraického výrazu.
- Částečně odmocňuje a usměrňuje zlomek.
- Využívá kalkulátor, matematický editor a digitální technologie při úpravách výrazů.

Využívá rovnice a jejich soustavy při řešení matematických a praktických problémů.

- Rozliší jednotlivé druhy rovnic a soustav rovnic.
- Zvolí vhodnou metodu řešení lineárních a kvadratických rovnic.
- Řeší soustavy lineárních rovnic o dvou a více neznámých.
- Analyzuje počet řešení rovnice nebo soustavy rovnic.
- Aplikuje absolutní hodnotu při řešení lineárních a kvadratických rovnic.
- Vysvětlí pojem parametr a využívá jej při řešení rovnic.
- Diskutuje počet řešení vzhledem k parametru.
- Určí podmínky řešitelnosti rovnic s neznámou ve jmenovateli.
- Rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy rovnic.
- Řeší iracionální rovnice a ověřuje správnost řešení zkouškou.
- Zapíše řešení soustavy rovnic jako uspořádanou dvojici nebo množinu řešení.
- Využívá kalkulátor, matematický editor a digitální technologie při řešení rovnic.

Využívá lineární a kvadratické nerovnice a jejich soustavy.

- Řeší lineární a kvadratické nerovnice v oboru reálných čísel.
- Používá ekvivalentní úpravy nerovnic.
- Aplikuje rozklad kvadratického trojčlenu na součin při řešení kvadratických nerovnic.
- Používá metodu mezních bodů.
- Znázorní řešení nerovnic na číselné ose a správně je zapisuje pomocí intervalů.
- Řeší soustavy nerovnic a využívá průnik a sjednocení intervalů.
- Využívá definici absolutní hodnoty při řešení nerovnic s absolutní hodnotou.
- Řeší logaritmické nerovnice.
- Využívá kalkulátor, matematický editor a digitální technologie při řešení nerovnic.

Využívá exponenciální funkce, rovnice a nerovnice.

- Řeší exponenciální rovnice pomocí pravidel pro počítání s mocninami a odmocninami.
- Používá vhodné metody řešení exponenciálních rovnic, zejména substituci a vytýkání.
- Určí souřadnice průsečíku dvou exponenciálních funkcí.
- Rozlišuje rostoucí a klesající exponenciální funkce.
- Řeší exponenciální nerovnice a interpretuje jejich řešení.
- Řeší soustavy exponenciálních rovnic.
- Využívá kalkulátor, matematický editor a digitální technologie při práci s exponenciálními funkcemi.

Využívá logaritmy, logaritmické rovnice a nerovnice.

- Definuje vztah mezi logaritmem a exponenciální funkcí.

- Používá pravidla pro počítání s logaritmy.
- Řeší logaritmické rovnice a stanoví podmínky jejich řešitelnosti.
- Řeší soustavy logaritmických a exponenciálních rovnic.
- Rozlišuje rostoucí a klesající logaritmické funkce.
- Řeší logaritmické nerovnice a interpretuje jejich řešení.
- Využívá kalkulátor, matematický editor a digitální technologie při práci s logaritmy.

Řeší komplexní matematické úlohy a interpretuje výsledky.

- Analyzuje zadání matematického problému a navrhuje vhodný postup řešení.
- Vytváří matematický model reálné situace.
- Kombinuje poznatky z různých oblastí matematiky při řešení úloh.
- Provádí kontrolu správnosti výsledků a posuzuje jejich reálný význam.
- Formuluje matematické myšlenky přesně a s využitím správné terminologie.
- Obhajuje zvolený postup řešení a interpretuje získané výsledky.

Vyřeší problém z praxe a oboru vzdělání.

- Matematizuje reálný problém.
- Modeluje reálnou situaci pomocí digitálních technologií.
- S účelným využitím prostředků digitálních technologií vyřeší úlohu se vztahem k běžnému životu nebo oboru vzdělání.
- Posoudí výsledek řešení z hlediska správnosti postupu, splnění zadání, počtu řešení i věcného významu a své řešení obhájí.

Řeší úlohy z maturitních didaktických testů.

- Porozumí zadání.
- Matematizuje reálný problém.
- Bezpečně užívá matematické pojmy a algoritmy.
- Hledá další metody řešení.
- Optimalizuje řešení.
- Posoudí správnost řešení. Využívá digitální technologie při modelování, výpočtech a prezentaci výsledků.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Základní poznatky z algebry

- aritmetické výrazy s mocninami a odmocninami
- aritmetické výrazy s absolutní hodnotou
- algebraické lomené výrazy a vzorce
- mocniny a odmocniny

Rovnice a jejich soustavy
- lineární a kvadratické rovnice
- soustavy rovnic o třech a více neznámých
- lineární rovnice s absolutní hodnotou
- kvadratické rovnice s absolutní hodnotou
- soustavy rovnic s absolutní hodnotou
- lineární rovnice s parametrem
- soustava rovnic s neznámými x, y a parametry
- rovnice s neznámou ve jmenovateli
- kvadratické rovnice s parametrem
- soustava lineární a kvadratické rovnice
- iracionální rovnice

Nerovnice lineární, kvadratické a jejich soustavy
- nerovnice v součinovém a podílovém tvaru
- soustavy nerovnic
- nerovnice s absolutní hodnotou
- nerovnice s logaritmy

Exponenciální rovnice a nerovnice
- exponenciální rovnice
- exponenciální rovnice metoda substituce nebo vytýkání
- exponenciální funkce, výpočet souřadnic průsečíku dvou exponenciálních funkcí
- soustava dvou exponenciálních rovnic
- exponenciální nerovnice

Logaritmické rovnice a nerovnice
- logaritmus daného čísla
- logaritmické rovnice
- soustavy logaritmických a exponenciální rovnic
- logaritmické nerovnice

5. Vzdělávací strategie
- frontální výuka zaměřená na výklad, vysvětlení postupů a systematizaci učiva
- samostatná práce žáků při řešení úloh různé obtížnosti
- řešení problémových a aplikačních úloh z reálného života a odborné praxe
- práce s chybou a analýza postupů řešení
- diskuse nad různými způsoby řešení a jejich porovnávání
- kooperativní učení (práce ve dvojicích a skupinách při řešení úloh a projektů)
- projektová výuka zaměřená na matematizaci reálných situací
- využívání digitálních technologií při výpočtech, modelování a ověřování výsledků
- propojení učiva s dalšími předměty (zejména Fyzikou, Aplikačním softwarem, Technickými aplikacemi, Základy ekonomiky)
- vedení žáků k samostatnému uvažování, odhadu výsledků a kontrole správnosti řešení
- podpora systematičnosti, přesnosti a odpovědnosti při práci

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků
Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- písemné práce
- práce s pracovními listy
- pozorování činností žáka

Sumativní:

- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt
- písemná práce po ukončení vzdělávacího modulu

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje na porozumění matematickým pojmům, správnost a efektivitu řešení úloh a schopnost aplikovat matematické postupy v různých situacích.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- správnost a úplnost řešení úloh,
- volba a zdůvodnění vhodného postupu řešení,
- schopnost aplikovat matematické poznatky v nových situacích,
- úroveň matematického vyjadřování a práce se symbolikou,
- pochopení vztahů mezi pojmy a postupy,
- schopnost interpretovat výsledky v kontextu zadání,
- schopnost analyzovat a opravit chybu,
- samostatnost při řešení úloh,
- aktivní přístup k výuce.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka, práce se zpětnou vazbou a schopnost sebehodnocení.

U komplexních úloh je hodnocena nejen správnost výsledku, ale i postup řešení a míra porozumění.

Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků.

Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/prif/ps23/metodika_matematiky/web/pages/01_03_ vyrokova_logika.html
- https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/prif/ps23/metodika_matematiky/web/pages/01_02_mnoziny.html
- https://www.karlin.mff.cuni.cz/~portal/logika/?page=uvod
- JANEČEK, František. Výrazy, rovnice, nerovnice a jejich soustavy: sbírka úloh k opakování a procvičování učiva matematiky střední školy. 3., přeprac. vyd. Pomocné knihy pro žáky. Praha: Prometheus, 1995. ISBN 80-719-6096-9.
- Jaroslav Reichl – matematika. Online. 2007. Dostupné z: http://www.jreichl.com/matematika/matematika.htm. [cit. 2026-04-26].
- Krynický, Martin, Realisticky.cz když (se) chcete naučit, Online, Dostupné z: http://www.realisticky.cz/index.php
- Pavlicová, Vladimíra, Webová aplikace: Funkce – Portál středoškolské matematiky, Univerzita Karlova v Praze, Matematicko-fyzikální fakulta, Katedra didaktiky

matematiky, Online. 2007. Dostupné z: https://www.karlin.mff.cuni.cz/~portal/funkce/, [cit. 2025-03-30].
- PETÁKOVÁ, Jindra. Matematika-příprava k maturitě a k přijímacím zkouškám na vysoké školy. Učebnice pro střední školy. Praha: Prometheus, 1998. ISBN 80-719-6099-3.
- Portál GeoGebra, Online, Dostupné z: https://www.geogebra.org/download
- Učebnice a vzdělávací texty dle volby učitele.

4. Poznámky

Pokud si žák zvolí Cvičení z matematiky ve 3. ročníku, pokračuje v něm automaticky i ve 4. ročníku.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Tvůrčí psaní – 3. ročník
2. **Kód: 78-42-M/08 Lyceum**
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Ilona Ducháčková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní znalost českého jazyka na úrovni střední školy
   - orientace ve funkčních stylech
   - orientace ve slohových postupech
   - orientace v základních slohových útvarech
   - základní dovednosti v práci s digitálními technologiemi při vyhledávání, zpracování a prezentaci informací
   - schopnost samostatně i ve spolupráci plnit zadané úkoly
   - pozitivní vztah k vlastnímu sebevzdělávání

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Žáci se v rámci semináře učí využívat pestré strategie v nejrůznějších komunikačních situacích, naučí se volit formu písemného projevu adekvátní účelu textu, a to při respektování slohotvorných činitelů.
   Využívají přitom znalosti základních charakteristických rysů funkčních stylů a slohových postupů a útvarů. Podstatnou součástí semináře je práce se slovní zásobou. Za současného respektování zásad jazykové kultury vytvářejí zejména kratší myšlenkově strukturované, přitom ucelené a koherentní texty, včetně textů uměleckých.
   Seminář má charakter pokročilé stylistiky, pracuje se tedy se složitějšími útvary, texty a situacemi.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Tvořivě pracuje se speciálními cvičeními zaměřenými na rozšíření slovní zásoby.
   - Dokáže používat vhodná slova a zamyslet se nad jejich různými významy.

   Chápe pojem tvůrčí psaní.
   - Dokáže vyjádřit vlastní motivaci k tvůrčímu psaní.

   Dokáže psát žánry publicistiky.
   - Má představu, jak napsat reportáž a vizuálně ji doplnit.
   - Umí se připravit na interview, vést jeho průběh a následně ho zpracovat do podoby připravené k tisku.
   - Rozlišuje bulvární a seriózní publicistiku a pro každou volí vhodné jazykové prostředky.

   Popíše na jednotlivých básních specifické prostředky básnického jazyka a tyto prostředky užívá k vlastní tvorbě.
   - Uplatňuje versologické znalosti při tvorbě básní.
   - Vyjmenuje typické rysy moderní poezie.

- Je schopen použít prvky moderní poezie ve svém psaní.

Je schopen napsat bajku, pohádku nebo pověst reflektující současný svět.

- Dokáže vytvořit parodickou variantu obecně známého pohádkového příběhu.
- Umí rozčlenit příběh do zásadních momentů, aby z něho mohl být komiks.

Dokáže vyjmenovat specifika vybraných prozaických žánrů.

- Je schopen dílčích prací na těchto prozaických žánrech podle zadání.
- Je schopen vyjádřit své pocity technikou proudu vědomí.
- Je schopen vytvořit text vycházející z prvků populární literatury.

Vyjádří vlastní prožitky z vybraných umělecký děl.

- Zhodnotí význam českého písničkářství za totalitního režimu i v době porevoluční.
- Umí opatřit hudbu textem.

Dokáže vytvořit dramatické texty.

- Je schopen psaní živých dialogů, které posouvají děj.
- Ovládá výstavbu dramatického textu.
- Zná možnosti, jak specifikovat časoprostor prostřednictvím scénických poznámek i dialogu.

Dokáže popsat styl svého oblíbeného spisovatele.

- Podle zadání tvoří text na motivy svého spisovatelského vzoru.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k řešení problémů
- digitální
- kulturní
- k podnikavosti

4. Obsah vzdělávání

- Vymezení pojmu tvůrčí psaní a jeho náležitosti. Motivace k tvůrčímu psaní. Cvičení tvůrčího psaní.
- Seriózní a bulvární publicistika. Reportáž. Interview.
- Žánry spojené s poezií. Tvorba společné sbírky básní. Klasická a moderní poezie.
- Bajka, pohádka, pověst, parodie, komiks.
- Prozaické žánry napříč staletími. Proud vědomí – technika psaní a forma duševní rehabilitace. Žánry populární literatury: detektivka, fantasy, horror, sci-fi, western
- Hudba a text. Čeští písničkáři. Zhudebněné básně.
- Výstavba dramatického textu. Dialog. Čas a prostor.
- Spisovatelské vzory. Osobitost a inspirace v tvůrčí činnosti.

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka
- individuální práce
- kooperativní učení
- problémově orientované učení

- projektové učení
- objevné učení
- multimediální a digitální strategie
- diferencovaná výuka
- interdisciplinární učení

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:
- dialog učitele se žákem
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh
- pozorování práce žáka
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- digitální výstupy

Sumativní:
- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu
- závěrečný výstup tematického celku

Reflexe:
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- vrstevnické hodnocení
- diskuze nad řešením a postupy
- práce s chybou

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz především na míru porozumění učivu, schopnost aplikovat získané poznatky při řešení praktických úloh a na aktivní zapojení žáka do výuky. Hodnocení kompetencí, kritérií i reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Hodnoceny jsou zejména tyto oblasti:
- porozumění základním pojmům a principům souvisejícím s tvůrčím psaním,
- schopnost vysvětlit rozdíly v různých literárních druzích,
- schopnost aplikovat poznatky při řešení problémových úloh,
- kvalita zpracování samostatných textů,
- samostatnost, pečlivost a dodržování pracovních postupů při práci s jednotlivými literárními žánry,
- aktivní účast ve výuce, spolupráce při skupinové práci a schopnost prezentovat výsledky práce.

Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- https://edu.ceskatelevize.cz/clanek/tvurci-psani-a-jak-jej-vyuzit-v-ruznych-predmetech
- FIŠER, Zbyněk. Tvůrčí psaní: malá učebnice technik tvůrčího psaní. Brno: Paido, 2001. ISBN 80-85931-99-0.
- MOCNÁ, Dagmar a kol. Encyklopedie literárních žánrů. Praha: Paseka, 2004. ISBN 80-7185-669-X.

- MUSILOVÁ, Eva. Kurz tvůrčího psaní, aneb, Jak psát hezky česky: 1. díl průvodce začínajícího spisovatele. Kralice na Hané: Computer Media, 2007. ISBN 978-80-86686-84-4.
- MUSILOVÁ, Eva. Kurz tvůrčího psaní, aneb, Od fejetonu po román: 2. díl průvodce začínajícího spisovatele. Kralice na Hané: Computer Media, 2008. ISBN 978-80-86686-94-3
- ZMEŠKAL, Tomáš, ed. Metodika pro výuku tvůrčího psaní v humanitních předmětech na středních školách. Praha: Centrum pro kulturní a sociální studie, 2014. ISBN 978-80-905868-0-2.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Rétorika a komunikační dovednosti – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Roman Musil
6. **Vstupní předpoklady:**
   - touha porozumět komunikaci mezi lidmi
   - chtít ovládnout dovednost sestavit si řečnický proslov
   - chtít seznámit se se strategiemi dialogického jednání

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Vyučovací předmět Rétorika a komunikační dovednosti nahlíží do složitosti mezilidského jednání, do hledání a objevování zákonitostí sociálního styku. Předmět představí systém nonverbální komunikace a rétoriky – umění mluvit k lidem a mluvit s lidmi, vede k prevenci proti sociálně patologickým jevům.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Chápe místo sociální komunikace v systému sociálního styku.
   - Vysvětlí význam sociální komunikace v mezilidských vztazích.
   - Uvede příklady různých komunikačních situací a jejich specifik.

   Rozlišuje roviny nonverbální komunikace.
   - Vyjmenuje základní složky nonverbální komunikace (gestika, mimika, proxemika, posturika apod.).
   - Popíše funkce jednotlivých rovin nonverbální komunikace v praxi.

   Orientuje se v základních dějinách rétoriky.
   - Stručně popíše vývoj rétoriky od antiky po současnost.
   - Uvede významné osobnosti a jejich přínos pro rozvoj rétoriky.

   Objasní pojem dialog a jeho význam v komunikaci.
   - Vysvětlí rozdíl mezi dialogem a monologem.
   - Uvede význam dialogu pro efektivní komunikaci.

   Rozlišuje formy dialogu.
   - Vyjmenuje základní formy dialogu (např. formální, neformální, řízený, spontánní).
   - Popíše jejich charakteristické znaky a využití.

   Aplikuje dialogické formy v různých komunikačních situacích.
   - Zvolí vhodnou formu dialogu podle komunikačního cíle.
   - Vede dialog s ohledem na partnera a komunikační kontext.

   Spolupracuje v týmovém projektu.
   - Aktivně se podílí na práci týmu a plní svěřené úkoly.
   - Komunikuje s ostatními členy týmu a přispívá k dosažení společného cíle.

   Využívá základní techniky jednání.

- Uvede vybrané techniky jednání (např. aktivní naslouchání, argumentace, asertivita).
- Aplikuje tyto techniky v modelových komunikačních situacích.

Reflektuje a hodnotí vlastní komunikační aktivity.

- Posoudí své silné a slabé stránky v komunikaci.
- Přijímá zpětnou vazbu a využívá ji ke zlepšení vlastního projevu.
- Respektuje odlišné názory a formuluje vlastní stanovisko.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- osobnostní a sociální
- k podnikavosti a pracovní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Sociální styk

- dělení sociálního styku (sociální činnosti, sociální interakce, sociální vztahy)

Nonverbální komunikace

- podstata nonverbální komunikace, vědomá a podvědomá část mezilidského jednání
- roviny nonverbální komunikace (mimika, gestika, proxemika, posturologie, haptika)

Rétorika

- stručné dějiny rétoriky (starověk, středověk, novověk, současnost)
- dialog jakožto základní jednotka verbální komunikace (záměr dialogu)
- dialogické formy (diskuze, debata, beseda, polemika)
- argument a argumentace
- kultura mluveného a psaného slova (gramatika, stylistika, zvuk)
- příprava řečnického proslovu: stavba proslovu, úvod, závěr (např..: D. Carnegie, Ch. a D. Heathovi)
- zlozvyky řečníků, tréma

Techniky jednání

- představení několika technik jednání (A. Salter – Asertivita, E. Berne – Transakční analýza apod.)

5. Vzdělávací strategie

- Dialogické strategie
- Kooperativní učení
- Individuální práce
- Problémově orientované učení
- Projektové učení
- Reflexivní strategie

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Formativní hodnocení:

- systematické sledování práce žáka během výuky

- hodnocení přístupu k úkolům, míry samostatnosti, tvořivosti a spolupráce
- vlastní invenční aktivity
- průběžná zpětná vazba zaměřená na rozvoj dovedností a porozumění lidskému jednání

Sumativní hodnocení:

- samostatná či skupinová práce
- projekty a jejich prezentace

Reflexe:

- sebehodnocení žáka
- společná reflexe jednotlivých komunikačních výstupů ve třídě
- zpětná vazba učitele
- rozvoj schopnosti formulovat názor a přijímat zpětnou vazbu

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz zejména na:

- vhodný výběr a aplikaci technik nonverbálního a verbálního jednání
- míru kreativity, originality a aktivního přístupu k řešení úkolu
- schopnost interpretace, reflexe a argumentace
- aktivní a zodpovědný přístup k práci jak samostatné, tak skupinové
- porozumění pojmům sociální komunikace, rétoriky, technik jednání

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- odborné publikace z oblasti sociální komunikace, nonverbální komunikace, rétoriky, strategií jednání

4. Poznámky

Protože je předmět veden formou praktických dovedností, je maximální počet účastníků 16. Výuka probíhá ve dvouhodinových blocích. Učebna je uspořádána bez lavic a židle jsou rozmístěny do kruhu.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Digitální společnost – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Gabriela Leipertová, Ing. Jakub Frýbert, Mgr. Markéta Čermáková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - absolvování předmětu Aplikační software v 1. ročníku
   - pokročilá dovednost práce v cloudovém prostředí (sdílení, spolupráce)
   - schopnost pracovat s daty a interpretovat je
   - schopnost kriticky pracovat s informacemi
   - základní orientace v digitálním prostředí a jeho rizicích
   - schopnost samostatné i skupinové práce a základní prezentační dovednosti

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Předmět Digitální společnost seznamuje žáky s fungováním současné společnosti v kontextu digitalizace, informačních technologií a dat. Rozvíjí jejich schopnost kriticky hodnotit informace, chápat souvislosti mezi technologiemi a společenskými změnami a jednat odpovědně v digitálním prostředí.
   Důraz je kladen na:
   - bezpečné a etické chování v digitálním prostředí,
   - porozumění informačním systémům a práci s daty,
   - orientaci v digitální ekonomice,
   - kritické hodnocení informací a médií,
   - pochopení dopadů digitalizace na společnost, trh práce a mezilidské vztahy.

   Součástí výuky je analýza reálných situací, práce s aktuálními tématy (např. sociální sítě, umělá inteligence, digitální služby státu) a projektová činnost.
   Výuka probíhá kombinací diskuse, práce s informacemi, projektů a praktických činností. Žáci pracují individuálně i ve skupinách.
   Výuka podporuje aktivní zapojení žáků, rozvoj argumentace, schopnost obhajoby vlastních názorů a aplikaci poznatků v reálných situacích.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   I. Společná část
   Analyzuje, využívá a navrhuje informační systémy pro řešení reálných problémů.
   - Analyzuje a hodnotí informační systémy podle zadaných hledisek.
   - Vyhledává pomocí uživatelského rozhraní a navigace v informačním systému specifické informace podle zadání.
   - Vyhledává a zpracovává data pomocí vhodných nástrojů pro dotazování, používá při vyhledávání vazby mezi entitami, číselníky a identifikátory.

- Identifikuje zdroje záznamů v informačním systému a určuje jejich umístění, validitu a míru zabezpečení, provede hromadný import nebo export dat.
- Navrhne procesy zpracování dat a roli/role jednotlivých uživatelů.
- Navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení dat, navrhuje číselníky a identifikátory dat.
- Navrhne způsob využití informačního systému k řešení problému ve svém oboru, otestuje ho se skupinou uživatelů a vyhodnotí případné chyby, chybové stavy a jejich příčiny.
- Spolupracuje při návrhu řešení ve skupině a komunikuje své návrhy.
- Samostatně vyhledává informace potřebné pro řešení problému.

Jedná bezpečně, odpovědně a eticky v digitálním prostředí a spravuje svou digitální identitu.

- Chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením, přepisem/změnou či zneužitím, reaguje na změny v technologiích ovlivňujících bezpečnost.
- S vědomím souvislostí fyzického a digitálního světa vytváří, spravuje a chrání jednu či více digitálních identit.
- Kontroluje svou digitální stopu, ať už ji vytváří sám, nebo někdo jiný, v případě potřeby dokáže používat služby internetu anonymně.
- V případě personalizovaného obsahu dokáže identifikovat obsah generovaný algoritmy doporučovacích systémů.
- Posuzuje etické dopady digitálních technologií.
- Dodržuje zásady bezpečného chování a odpovědnosti za vlastní jednání.

Analyzuje dopady digitalizace na společnost, ekonomiku a každodenní život.

- Vysvětlí pojmy digitalizace a digitální transformace.
- Uvede příklady dopadů digitalizace na práci, vzdělávání a komunikaci.
- Posoudí výhody a rizika digitálních technologií.
- Vysvětlí vliv sociálních sítí a médií na společnost.
- Rozpozná dezinformace a manipulativní obsah.
- Vysvětlí princip fungování algoritmů ovlivňujících obsah.
- Formuluje vlastní názor na dopady digitalizace a podloží jej argumenty.
- Argumentuje své názory a zapojuje se do diskuse.
- Hodnotí informace z různých zdrojů a ověřuje jejich důvěryhodnost.
- Propojuje poznatky s reálnými situacemi.

Využívá digitální nástroje pro učení, práci a komunikaci.

- Efektivně využívá digitální nástroje pro organizaci práce.
- Prezentuje výsledky své práce vhodnou formou.
- Reflektuje vlastní práci a identifikuje možnosti zlepšení.

II. Profilová část

VARIANTA A

Rozumí fungování digitální ekonomiky a online prostředí.

- Vysvětlí principy digitální ekonomiky (platformy, digitální produkty, služby).
- Popíše modely e-commerce (např. B2C, B2B).

- Uvede příklady digitálních platforem a posoudí jejich význam.

Navrhuje a realizuje jednoduchý digitální produkt nebo službu.

- Navrhne digitální produkt/službu s ohledem na potřeby uživatele.
- Určí cílovou skupinu a účel produktu.
- Vytvoří návrh řešení pomocí vhodných nástrojů.
- Ověří funkčnost návrhu a vyhodnotí jeho přínos.

Pracuje s uživatelskou zkušeností (UX).

- Vysvětlí základní principy UX.
- Posoudí přehlednost a použitelnost digitálního prostředí.
- Navrhne úpravy vedoucí ke zlepšení uživatelské zkušenosti.

Využívá digitální nástroje pro komunikaci a propagaci.

- Navrhne jednoduchou komunikační strategii.
- Vytvoří základní propagační obsah.
- Posoudí vhodnost zvolených komunikačních kanálů.

Pracuje s daty v ekonomickém kontextu.

- Sbírá a třídí data relevantní pro rozhodování.
- Využívá nástroje pro jejich vyhodnocení.
- Interpretuje výsledky a využívá je při návrhu řešení.

Orientuje se v digitálních financích a moderních technologiích.

- Vysvětlí principy digitálních financí.
- Popíše vybrané moderní technologie (např. decentralizované).
- Posoudí jejich výhody a rizika.

nebo

VARIANTA B

Analyzuje utváření digitální identity.

- Vysvětlí, jak vzniká digitální identita.
- Posoudí vliv online prostředí na sebeprezentaci.
- Vědomě spravuje svou digitální identitu.

Hodnotí komunikaci a interakci v online prostředí.

- Popíše specifika online komunikace.
- Rozpozná rizikové formy komunikace.
- Navrhne vhodné způsoby komunikace v různých situacích.

Posuzuje psychologické a sociální dopady technologií.

- Uvede příklady dopadů technologií na psychiku a vztahy.
- Vysvětlí pojem digitální wellbeing.
- Navrhne způsoby prevence negativních dopadů.

Kriticky pracuje s médii a informacemi.

- Analyzuje mediální obsah z hlediska důvěryhodnosti.
- Rozpozná manipulativní techniky a dezinformace.
- Ověřuje informace z více zdrojů.

Posuzuje etické a právní aspekty digitálního světa.

- Vysvětlí základní etické problémy.
- Orientuje se v základních právních principech.
- Posoudí konkrétní situace z hlediska etiky a práva.

Analyzuje dopady digitalizace na společnost a mezilidské vztahy.
- Popíše změny ve společnosti způsobené digitalizací.
- Posoudí vliv technologií na mezilidské vztahy.
- Formuluje vlastní názor a argumentuje jej.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:
- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:
- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální
- k občanství a udržitelnosti
- osobnostní a sociální

4. Obsah vzdělávání

I. Společná část

Informační systémy
- účel a charakteristika informačního systému nebo služby
- veřejné nebo oborové informační systémy a služby
- uživatelská rozhraní
- uživatelské účty, role, oprávnění a bezpečnost v informačních systémech
- datový záznam, entita, atribut a vazba, číselníky a identifikátory
- definice procesů, činností a konfigurace informačního systému,
- zdroje záznamů v informačním systému (např. databáze, souborový systém, síťové služby)
- export a import dat
- návrh, tvorba a sdílení informačního systému
- praktické využití nástrojů (např. online formuláře, jednoduché databázové systémy, analytické nástroje)

Bezpečnost v digitálním prostředí
- způsoby útoků na technologie, základní prvky ochrany (např. aktualizace softwaru, antivir, firewall, VPN, šifrování)
- sociotechnické metody útoků na uživatele, bezpečné chování a nastavení prostředí (např. práce s hesly, vícefaktorová autentizace, zálohování dat)
- digitální identita a její správa
- digitální stopa – vědomá a nevědomá, logy, metadata, cookies a narušení soukromí při využívání technologií
- sledování uživatele, algoritmy sociálních sítí a personalizace obsahu, doporučovací systémy

Digitální transformace společnosti
- digitalizace a digitální transformace
- dopady digitalizace na společnost

- proměna práce (automatizace, platformová ekonomika)
- digitální stát a eGovernment
- sociální sítě a jejich vliv
- algoritmy a personalizace obsahu
- dezinformace a mediální manipulace
- digitální nerovnost (digital divide)
- právní aspekty (ochrana osobních údajů – základní přehled)
- aktuální trendy v digitalizaci (např. umělá inteligence, deepfake technologie, digitální etika)

II. Profilová část

VARIANTA A

Digitální ekonomika a e-commerce

- digitální ekonomika a fungování online prostředí (platformy, služby, digitální produkty)
- principy e-commerce a návrh jednoduchého digitálního produktu nebo služby
- práce s uživatelským prostředím a zkušeností (UX)
- základy digitální komunikace a propagace
- práce s daty v ekonomice (sběr, vyhodnocení, využití)
- digitální finance a principy decentralizovaných technologií
- návrh a realizace jednoduchého digitálního projektu

nebo

VARIANTA B

Člověk v digitální společnosti

- člověk v digitálním prostředí a utváření digitální identity
- komunikace a interakce v online prostoru
- psychologické a sociální aspekty využívání digitálních technologií
- rizika digitálního prostředí a digitální wellbeing
- média, informace a jejich kritické hodnocení
- dopady digitalizace na společnost a mezilidské vztahy
- etické a právní souvislosti využívání digitálních technologií
- besedy s odborníky

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka (úvod do tématu, vysvětlení souvislostí)
- řízená diskuse a argumentace
- individuální práce
- problémové úlohy a případové studie
- projektová výuka (analýza IS, návrh řešení)
- kooperativní učení (skupinová práce, sdílení názorů)
- digitální strategie (využívání digitálních nástrojů a online zdrojů)
- praktická výuka (aplikace znalostí na reálné úlohy)
- rozvoj komunikačních dovedností (prezentace řešení, obhajoba postupů)
- reflexe a sebehodnocení (práce s chybou, zpětná vazba)
- diferenciace výuky (přizpůsobení obtížnosti úloh úrovni žáků)

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh
- pozorování práce žáka
- sledování zapojení do výuky a diskuse,
- průběžné výstupy ze skupinové práce,
- digitální výstupy

Sumativní:

- tematické písemné práce na počítači
- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje především na schopnost žáků porozumět souvislostem digitalizace, kriticky pracovat s informacemi, bezpečně a odpovědně se pohybovat v digitálním prostředí a aplikovat získané poznatky při řešení praktických i modelových situací.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- schopnost analyzovat dopady digitalizace na společnost, ekonomiku a každodenní život,
- schopnost kriticky hodnotit informace, rozpoznat dezinformace a posoudit důvěryhodnost zdrojů,
- správnost a promyšlenost řešení zadaných úloh a problémových situací,
- schopnost pracovat s daty, informačními systémy a vhodnými digitálními nástroji,
- kvalita zpracování výstupů (např. prezentací, analýz, projektů),
- přehlednost, logická struktura a argumentační úroveň řešení,
- schopnost formulovat vlastní názor, zapojit se do diskuse a obhájit zvolený postup,
- dodržování zásad bezpečného, etického a odpovědného chování v digitálním prostředí,
- aktivní přístup k výuce a spolupráce při řešení společných úkolů.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka v průběhu výuky. Vedle klasifikace mohou být využívány také další formy hodnocení, například sebehodnocení, vrstevnické hodnocení nebo slovní zpětná vazba k vybraným výstupům.

Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků.

Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- NAVRÁTIL, Pavel. Informatika pro střední školy. 1. díl. 1. vyd., 2025. 152 s. ISBN 978-80-7402-517-4.
- NAVRÁTIL, Pavel. Informatika pro střední školy. 2. díl. 1. vyd., 2026
- SPITZER, Manfred. *Digitální demence*. Brno: Host, 2014. ISBN 978-80-7294-872-7.

- HARARI, Yuval Noah. *21 lekcí pro 21. století*. Praha: LEDA, 2019. ISBN 978-80-7335-574-6.
- O'NEIL, Cathy. *Zbraně matematického ničení*. Praha: Dokořán, 2018. ISBN 978-80-7363-908-2.
- NÁRODNÍ ÚŘAD PRO KYBERNETICKOU a INFORMAČNÍ BEZPEČNOST. Bezpečnost na internetu [online]. [cit. 2026-04-04]. Dostupné z: https://www.nukib.cz
- E-BEZPEČÍ. Rizika internetu a prevence [online]. [cit. 2026-04-04]. Dostupné z: https://www.e-bezpeci.cz
- ČESKÁ TELEVIZE. ČT edu [online]. [cit. 2026-04-04]. Dostupné z: https://edu.ceskatelevize.cz

4. Poznámky

Výuka probíhá v počítačové učebně s maximálním počtem žáků 16. Žáci jsou rozděleni do skupin podle jejich oborové orientace.

Doporučuje se zapojení externích odborníků a využívání aktuálních témat z praxe.

V prvním pololetí vyučuje předmět učitel informatiky, ve druhém pololetí vyučuje předmět učitel společenskovědního/ekonomického zaměření.

NEBO

Pro výuku Profilových částí se doporučuje tandemová výuka vyučujícího informatiky s vyučujícím ekonomických/společenskovědních předmětů.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Finanční účetnictví – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 132 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Ing. Jakub Frýbert
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní matematicko-logické dovednosti a schopnost analytického myšlení,
   - základní orientace v ekonomických a občanských pojmech z předchozího studia (trh, peníze, podnikání),
   - schopnost pečlivé, systematické práce a logického vyvozování souvislostí,
   - základní digitální gramotnost,
   - schopnost samostatně i ve spolupráci plnit zadané úkoly a přijímat odpovědnost za jejich splnění.

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Předmět poskytuje žákům nezbytné základy finančního účetnictví s důrazem na logické pochopení podvojného zápisu a získání praktických dovedností. Díky vyšší časové dotaci výuka ve 3. ročníku vychází z 1. dílu a části 2. dílu učebnice Ing. Pavla Štohla a je intenzivně podporována moderní výukou skrze e-learningové kurzy a e-pracovní sešity. Žáci postupně přejdou od chápání funkce účetnictví, koloběhu majetku a základů podvojného zápisu k detailnímu účtování konkrétních majetkových složek v syntetické i analytické evidenci. Pozornost je věnována detailnímu účtování zásob (způsoby a i B), dlouhodobému majetku včetně odepisování a krátkodobému finančnímu majetku. Předmět rozvíjí analytické ekonomické myšlení a připravuje žáky na reálnou hospodářskou praxi.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Zpracuje podklady související s podnikáním.
   - Chápe podstatu a význam účetnictví, orientuje se v jeho právní úpravě a rozlišuje účetní soustavy.
   - Analyzuje majetek a zdroje financování, provádí inventuru a chápe ji jako nástroj kontroly věcné správnosti.
   - Sestaví a interpretuje rozvahu, vysvětlí vztahy mezi aktivy a pasivy a zachytí vliv hospodářských operací na rozvahové položky.
   - Posoudí vhodnost volby způsobu účtování a oceňování zásob (metoda a vs. B) a metod odepisování dlouhodobého majetku.

   Vyhotoví a zkontroluje daňový doklad.
   - Ověří náležitosti účetních dokladů (včetně těch pro DPH) a provede jejich věcnou a formální likvidaci.
   - Prakticky vyhotovuje pokladní doklady, faktury, příjemky a výdejky v souladu s předpisy.

- Ovládá oběh účetních dokladů a chápe doklad jako primární zdroj informací pro zápis do účetních knih.

Aplikuje ekonomické teorie v osobním a profesním životě

- Účtuje na syntetických účtech s využitím podvojného zápisu, ovládá práci s účtovou osnovou a provádí opravy účetních zápisů.
- Účtuje o zásobách (materiál, zboží, vlastní výroba) způsoby a i B, řeší reklamace, prodeje a vypořádává inventarizační rozdíly.
- Provádí evidenci dlouhodobého majetku, účtuje o jeho pořízení, vyřazení a vypočte a zaúčtuje účetní i daňové odpisy.
- Zpracuje agendu krátkodobého finančního majetku, účtuje podle bankovních výpisů, vede valutovou pokladnu a vypočte kurzové rozdíly.
- Účtuje o nákladech a výnosech a vnímá jejich vliv na výsledek hospodaření podniku.
- Využívá moderní nástroje výuky (e-learning, e-sbírky a e-pracovní sešity Ing. Štohla) k procvičování reálných účetních situací.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- logicko-matematická
- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kompetence k podnikavosti a pracovní
- kompetence k řešení problémů
- kompetence digitální
- kompetence k učení
- kompetence komunikační

4. Obsah vzdělávání

Úvod do účtování a legislativa

- podstata a význam účetnictví
- právní úprava účetnictví
- účetní soustavy
- finanční účetnictví

Účetní doklady

- význam, druhy a náležitost dokladů
- praktické vyhotovování
- oběh účetních dokladů a postup při zpracování a likvidaci

Majetek podniku a zdroje financování

- formy majetku
- zdroje financování majetku (vlastní cizí)
- inventura majetku a závazků

Základy podvojného účetnictví

- rozvaha a změny rozvahových položek
- rozvahové a výsledkové účty
- podvojný účetní zápis
- obraty a zůstatky na účtech
- syntetická a analytická evidence

Soustava účtů a účetní knihy
- organizace účetnictví
- kontrola správnosti a opravy účetních zápisů v souladu se zákonem
- účetní knihy

Základy účtování na syntetických účtech
- účtování peněžních prostředků
- účtování materiálu
- účtování dlouhodobého majetku
- účtování mezd
- účtování výrobků
- účtování zboží
- účtování nákladů a výnosů

Zásoby
- druhy a oceňování zásob
- reklamace
- prodej
- inventarizační rozdíly
- účtování metodou a a B
- materiál na cestě
- nevyfakturované dodávky
- účtování zboží a zásob vlastní výroby

Dlouhodobý majetek
- členění a oceňování DM
- odepisování (účetní a daňové)
- pořizování a vyřazování dlouhodobého majetku
- vedení analytické evidence

Krátkodobý finanční majetek a zdroj
- účtování pokladny a cenin
- bankovní účty a bankovní úvěry
- výpočet a účtování kurzových rozdílů

5. Vzdělávací strategie
- frontální výuka (systematický výklad učitele při zavádění nových účetních metod)
- individuální práce (samostatná práce s pracovním sešitem a sbírkou příkladů)
- multimediální a digitální strategie (intenzivní využívání e-learningových kurzů a e-testů).
- problémově orientované učení (řešení komplexních souvislých a opakovacích příkladů, simulace účetního období.
- kooperativní učení (vzájemná kontrola dokladů a postupů ve dvojicích)

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:
- ústní zkoušení a rozhovor se žákem
- krátké písemné práce (pětiminutovky, desetiminutovky)
- pracovní listy a cvičení během výuky

- řešení problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti

Sumativní:

- tematické písemné práce (za danou látku)
- pololetní písemné testy kombinující teorii a praktické účtování
- testy kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené a aplikační)

Reflexe:

- práce s chybou po každém testu – společná oprava s komentářem k řešení
- zpětnovazební rozhovor
- sebehodnocení žáků z hlediska jejich pokroku
- diskuse nad řešením a postupy

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz především na míru porozumění učivu, schopnost aplikovat získané poznatky (pravidla podvojnosti) při řešení praktických úloh (souvislých příkladů) a na logické ekonomické uvažování a schopnosti aplikovat je při řešení problémů.

Konkrétní kritéria zahrnují:

- správnost aplikace postupů (schopnost správně určit souvztažnost a stranu Má dáti / Dal),
- formální preciznost (věcná a formální správnost vyhotovených účetních a daňových dokladů),
- pečlivost a systematičnost (úprava, přesnost výpočtů a čitelnost při vedení účetních záznamů),
- analytické dovednosti (schopnost logicky odůvodnit zvolený účetní postup),
- aktivní přístup (zapojení do výuky a pravidelné plnění úkolů v pracovním sešitě).

Smyslem hodnocení je sledovat úroveň toho, co žák umí, nikoliv toho, co neumí.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Štohl, P.: Učebnice účetnictví 1. díl pro střední školy a veřejnost (nejnovější vydání).
- Štohl, P.: Učebnice účetnictví 2. díl pro střední školy a veřejnost (nejnovější vydání).
- Štohl, P.: Sbírka příkladů k učebnici účetnictví 1. díl (nejnovější vydání).
- Štohl, P.: Sbírka příkladů k učebnici účetnictví 2. díl (nejnovější vydání).
- portál pro moderní výuku: e-learning.stohl-znojmo.cz (e-kurzy, e-sbírka, e-pracovní sešity ZÚ a FÚ)
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- Ilustrační a skutečné účetní a daňové doklady z praxe (faktury, VPD, PPD, výpisy z BÚ).

4. Poznámky

Výuka předmětu vyžaduje úzkou korelaci s ekonomickou teorií. V rámci oborové orientace Lycea je doporučeno realizovat odbornou praxi ve vybrané firmě, účetní nebo daňové kanceláře (výuka mimo školu), aby žáci propojili teoretické znalosti s reálnou praxí.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Finance – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Ing. Jana Palečková, Ing. Jaroslav Šturc, Ing. Jana Šturcová
6. **Vstupní předpoklady:** absolvování Základů ekonomiky ve 2. ročníku

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Předmět seznamuje žáky se strukturou a fungováním finančního trhu, zejména s činností bank, pojišťoven a dalších finančních institucí. Žáci se budou orientovat v nabídce běžných finančních produktů (vedení účtů, vklady, úvěry, pojištění), získávají přehled o kapitálovém trhu, investičních nástrojích (akcie, dluhopisy, podílové listy, ETF) a roli burz. Porozumí vlivu inflace, úrokových sazeb a základním principům monetární politiky. Důraz je kladen na praktické dovednosti, porozumění finančním souvislostem a odpovědné rozhodování v reálném světě.

   Učitel volí či kombinuje metody a formy ověřování dosažených výsledků učení, tzv. výstupy, v závislosti na probraném učivu a s přihlédnutím ke specifickým potřebám a zájmům žáků.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Vysvětlí vliv centrální banky na ekonomiku.
   - Chápe důvody vzniku centrálních bank a orientuje se v proměně role centrální banky v průběhu společenského vývoje.
   - Vysvětlí hlavní funkce ČNB.
   - Rozpozná dopady rozhodnutí ČNB na občany a finanční trhy.

   Vybere vhodný bankovní produkt s ohledem na své potřeby.
   - Rozpozná a popíše základy typy bankovních produktů.
   - Porovná parametry bankovních produktů.
   - Vypočítá výnos z vkladového účtu a náklady na úvěr.
   - Zohlední své možnosti a potřeby při výběru bankovního produktu.

   Vybere vhodný pojistný produkt s ohledem na své potřeby.
   - Vysvětlí základní principy fungování pojištění.
   - Porovná nabídku pojistných produktů podle stanovených kritérií.
   - Určí vhodné pojistné krytí pro konkrétní situaci.
   - Zváží přínosy a limity pojištění jako nástroje ochrany před riziky.

   Rozlišuje základní investiční nástroje a zvažuje jejich výhody, rizika a vhodnost pro různé investiční cíle.
   - Vysvětlí princip investování a rozdíl mezi spořením a investicí.
   - Rozliší základní druhy investičních aktiv.

- Porovná investiční nástroje podle typických vlastností.
- Vysvětlí princip burz a burzovního obchodování.
- Navrhne investiční rozhodnutí v modelové situaci.

Vysvětlí podstatu inflace a objasní, jak ji ovlivňuje měnová politika.

- Rozpozná a popíše projevy a důsledky inflace v ekonomice.
- Rozliší typy inflace a její příčiny.
- Vysvětlí, jak ČNB pomocí měnové politiky ovlivňuje inflaci.
- Zhodnotí, kdy je měnová politika restriktivní nebo expanzivní.

Vysvětlí základní vztahy mezi kurzem koruny, devizovým trhem a platební bilancí.

- Rozliší nákupní a prodejní kurz a umí je použít v konkrétní situaci.
- Popíše, jak se měnový kurz vytváří na devizovém trhu.
- Uvede příklady faktorů ovlivňujících měnový kurz.
- Vysvětlí souvislost mezi měnovým kurzem a obchodní bilancí.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská
- logicko-matematická
- digitální

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- osobnostní a sociální
- k občanství a udržitelnosti
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů

4. Obsah vzdělávání

Peníze a bankovní soustava

- vznik a vývoj peněz
- vznik a vývoj bank
- funkce a nástroje centrální banky
- produkty obchodních bank
- úročení, spoření, umořování dluhu

Pojišťovnictví

- historie pojišťovnictví
- pojištění osob
- pojištění majetku
- pojištění odpovědnosti

Trh zapůjčitelných fondů

- úspory
- investice
- rovnováha na trhu zapůjčitelných fondů

Investiční rozhodování

- investování do aktiv
- cena aktiva

- investiční rozhodování
- morální hazard

Kapitálový trh

- akcie
- dluhopisy
- podílové listy
- ETF
- kryptoměny
- burza a burzovní obchody

Inflace a monetární politika

- inflace a její měření
- příčiny a důsledky inflace
- inflační spirála, setrvačná inflace
- nezávislost centrální banky
- cíle a nástroje měnové politiky
- adaptivní a racionální očekávání
- inflační chování

5. Vzdělávací strategie

- propojování teorie s praxí prostřednictvím práce s reálnými daty, dokumenty a příklady z praxe
- využívání aktuálních ekonomických informací z různých zdrojů (např. denní tisk, ekonomické podcasty, odborné weby)
- práce s audiovizuálními materiály (např. vzdělávací videa, YouTube kanály veřejné správy)
- využívání konkrétních právních předpisů a oficiálních zdrojů (např. zákony, statistiky ČSÚ)
- problémový výklad vedoucí k aktivnímu odvozování nových poznatků
- diskuse a brainstorming zaměřené na hledání řešení a formulaci názorů
- ekonomické hry simulující reálné situace a rozhodování
- role play (hraní rolí) pro nácvik praktických situací
- výzkumně orientované učení – samostatné (často skupinové) řešení komplexních problémových úloh
- cvičení a procvičování jako hlavní fixační metoda upevňování učiva
- zařazování přednášek odborníků z praxe
- realizace odborných exkurzí dle možností
- podpora autonomie žáků – možnost volby tématu a hloubky zpracování
- zapojení žáků do stanovení výstupů a převzetí odpovědnosti za vlastní učení

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- zpětná vazba o průběhu a výsledcích učení žáků
- zjišťování porozumění učivu, upevňování znalostí a dílčích dovedností – východisko k odhalování chyb a poučení z nich

- forma ústního zkoušení, dílčích úkolů, praktického předvedení řešení problému nebo situace, rozhovoru žáka s učitelem, pozorování aktivního přístupu žáků

Sumativní:

- souhrnné hodnocení na konci obsahového celku
- porovnání úrovně znalostí, dovedností a postojů žáků a očekávaných výsledků učení dle ŠVP
- forma písemného zkoušení (testy) nebo projektu (samostatná nebo skupinová tvůrčí práce)

Reflexe:

- sebehodnocení a vrstevnické hodnocení
- forma žákovského portfolia, rozhovoru žáků a učitelem, žáků mezi sebou

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje především na:

- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- znalost a pochopení učiva – schopnost žáka učivo reprodukovat, shrnout, vyjádřit vlastními slovy nebo provést výpočet,
- schopnost aplikace a analýzy – použití učiva na neznámém příkladu, v nové situaci nebo s řadou nových údajů,
- schopnost využívat a zobecňovat získané zkušenosti a poznatky,
- schopnost pracovat s informacemi z různých zdrojů, schopnost kritického myšlení,
- aktivní přístup (při výuce, projektech, reflexi).

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Ekonomika pro ekonomicky zaměřené obory středních škol, Eduko
- Peněžní ekonomie a bankovnictví, Ekopress
- www.portu.cz
- www.skoala.cz

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Podnikání – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Ing. Jana Palečková, Ing. Jaroslav Šturc, Ing. Jana Šturcová
6. **Vstupní předpoklady:** absolvování ZEK1

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Předmět ukazuje z různých pohledů problematiku podnikání a navazuje na znalosti získané v předmětu Základy ekonomiky. Zaměřuje se na to, jak zhmotnit podnikatelský nápad, posoudit jeho reálnost a zajistit jeho realizaci pořízením majetku a zabezpečením zaměstnanci.

   Zároveň se dotýká aspektů zaměstnání od získání zaměstnanců přes jejich odměňování až po zákonnou a dobrovolnou péči a ukončení pracovněprávního vztahu. Důraz je kladen na praktické využití poznatků, práci s konkrétními situacemi a schopnost samostatného rozhodování.

   Součástí výuky je práce s náklady, výnosy a kalkulacemi a orientace v základních povinnostech podnikatele. Výuka zahrnuje také etické a udržitelné aspekty podnikání. Výstupem je podnikatelský záměr včetně podnikatelského rozpočtu, zpracovaný na základě konkrétního zadání.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Navrhne a realizuje podnikatelský záměr.
   - Identifikuje podnikatelskou příležitost a formuluje podnikatelský nápad.
   - Zpracuje strukturovaný podnikatelský záměr.
   - Sestaví zakladatelský rozpočet.
   - Posoudí realizovatelnost podnikatelského záměru.
   - Prezentuje podnikatelský záměr a obhájí jeho jednotlivé části.

   Provádí ekonomické výpočty a kalkulace v podnikání.
   - Vysvětlí pojmy náklady, výnosy a výsledek hospodaření.
   - Sestaví kalkulaci ceny výrobku, zboží nebo služby.
   - Používá různé metody kalkulace.
   - Vyhodnocuje ekonomickou efektivitu činnosti.

   Orientuje se v právních a administrativních povinnostech podnikatele.
   - Vysvětlí základní povinnosti podnikatele vůči státu.
   - Popíše základní právní vztahy mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem.
   - Uvede možnosti evidence podnikatelské činnosti.
   - Vede daňovou evidenci v základním rozsahu.

Řeší pracovněprávní vztahy a personální činnosti.
- Rozlišuje typy pracovněprávních vztahů.
- Vysvětlí vznik a ukončení pracovního poměru.
- Popíše složky mzdy a způsoby odměňování.
- Posoudí povinnou a dobrovolnou péči o zaměstnance.
- Aplikuje poznatky na modelové situace.

Uplatňuje etické a odpovědné přístupy v podnikání.
- Vysvětlí principy etického a udržitelného podnikání.
- Posoudí etické aspekty konkrétních podnikatelských situací.
- Navrhuje řešení v souladu s etickými principy.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:
- čtenářská a pisatelská
- logicko-matematická

Klíčové kompetence:
- k učení
- komunikační
- osobnostní a sociální
- k občanství a udržitelnosti
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů

4. Obsah vzdělávání
- Podnikatelský nápad, jeho analýza a posouzení reálnosti.
- Tvorba podnikatelského záměru a jeho struktura.
- Zakladatelský rozpočet a finanční plánování podnikatelské činnosti.
- Náklady, výnosy, výsledek hospodaření v kontextu podnikání.
- Kalkulace ceny výrobku, zboží nebo služby a její využití v rozhodování.
- Zajištění podnikatelské činnosti – majetek, zdroje financování, základní principy hospodaření.
- Zaměstnanci v podnikání – vznik pracovního poměru, odměňování, péče o zaměstnance a ukončení pracovního vztahu.
- Povinnosti podnikatele vůči státu a zaměstnancům v praktických situacích.
- Etika a udržitelnost v podnikání.
- Realizace a vyhodnocení jednoduchého podnikatelského projektu.

5. Vzdělávací strategie
- práce s učebnicemi a odbornými zdroji, videa na Youtube s ponikatelskou tématikou
- vyhledávání příkladů podnikatelských záměrů online a jejich rozbor
- vytvoření myšlenkové mapy pro tvorbu záměru
- sledování pořadů, kde se podnikatelé ucházeli o finanční prostředky
- beseda s úspěšným podnikatelem
- společná výroba produktu, sepsání potřebného vybavení, provedení kalkulace
- skupinové vytvoření podnikatelského záměru
- simulovaný přijímací pohovor zaměstnance
- rozbor smluv z brigády

- výpočty mezd, ověřování správnosti výplatních lístků
- zaevidování výsledků vytvořeného podnikatelského záměru

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- standardní řešení testových úloh
- zpětnovazebný rozhovor

Sumativní:

- samostatný/skupinový projekt
- praktické předvedení projektu

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení
- sebehodnocení, vrstevnické hodnocení

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje zejména na:

- porozumění problematice jednotlivých částí podnikání a jejich vzájemným souvislostem,
- aktivní přístup k výuce a míru zapojení do jednotlivých činností,
- podíl na realizaci projektu (tvorba podnikatelského záměru, spolupráce ve skupině, plnění dílčích úkolů),
- schopnost aplikovat získané poznatky při řešení praktických úloh a modelových situací,
- kvalitu zpracování podnikatelského záměru (věcná správnost, přehlednost, logická struktura),
- schopnost prezentovat vlastní práci a obhájit navržené řešení,
- aktivní účast na reflexi, schopnost sebehodnocení a přijímání zpětné vazby.

Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků.

Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Ekonomika pro ekonomicky zaměřené obory středních škol, Eduko.
- Podnikatelský záměr v 7 krocích
- Business plán – praktický návod krok za krokem
- www.businessInfo.cz
- Povinnosti podnikatele – Portál POHODA
- AI Copilot

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Hospodářský zeměpis – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Tomáš Soukup
6. **Vstupní předpoklady:** znalosti v rozsahu RVP ZŠ

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Předmět Hospodářský zeměpis je součástí ekonomického vzdělávacího bloku ve 3. ročníku. Zaměřuje se na fungování světového hospodářství a prostorové rozmístění ekonomických aktivit. Cílem výuky je rozvíjet geografické myšlení žáků, schopnost analyzovat prostorové a ekonomické vztahy a orientovat se v současném globalizovaném světě.

Obsah výuky je strukturován do tematických okruhů zaměřených na světové hospodářství, zemědělskou produkci, průmysl, služby a dopravu. Důraz je kladen na pochopení vzájemných souvislostí mezi přírodními podmínkami, společenskými procesy a ekonomickými aktivitami.

Nedílnou součástí výuky je rozvoj dovedností práce s geografickými a ekonomickými informacemi. Žáci pracují s mapami, atlasy, grafy, tabulkami a digitálními geografickými nástroji. Získané informace vyhledávají, třídí, analyzují, interpretují a kriticky posuzují v širších souvislostech.

Výuka využívá kombinaci frontálních, diskusních, individuálních a skupinových forem práce. Směřuje k aktivnímu zapojení žáků, samostatnému vyhledávání a zpracování informací i k prezentaci výsledků.

Předmět je obsahově propojen zejména se vzdělávací oblastí STEM a prakticky orientovanou vzdělávací oblastí.

Výuka rozvíjí kritické myšlení, komunikační dovednosti a schopnost spolupráce, podporuje efektivní využívání digitálních technologií, finanční gramotnost i schopnost aplikovat získané poznatky v reálných situacích.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

Žák:

Analyzuje strukturu a prostorové uspořádání světového hospodářství.

- Rozlišuje sektorové členění hospodářství a uvádí jeho charakteristiky.
- Identifikuje hlavní ekonomická centra světa.
- Vysvětluje projevy globalizace v ekonomice.
- Rozlišuje jádrové a periferní oblasti a uvádí jejich znaky.
- Posuzuje ekonomickou nerovnost mezi vyspělými a rozvojovými státy.
- Uvádí příklady ekonomických integrací a vysvětluje jejich význam.

Charakterizuje zemědělskou produkci ve světě.

- Lokalizuje hlavní zemědělské oblasti světa.

- Uvádí příklady hlavních plodin a živočišné výroby.
- Rozlišuje extenzivní a intenzivní zemědělství a jejich znaky.
- Vysvětluje vliv přírodních a socioekonomických podmínek na zemědělství.

Analyzuje průmysl a jeho lokalizaci.

- Vysvětluje faktory ovlivňující rozmístění průmyslu.
- Rozlišuje tradiční a moderní průmyslové oblasti.
- Uvádí příklady významných průmyslových regionů.
- Charakterizuje high-tech odvětví a jejich význam.

Posuzuje význam služeb a dopravy v hospodářství.

- Rozlišuje druhy dopravy a vysvětluje jejich význam.
- Uvádí příklady využití jednotlivých druhů dopravy.
- Rozlišuje druhy služeb a jejich funkce.
- Vysvětluje význam služeb v současné ekonomice.

Pracuje s geografickými a ekonomickými informacemi.

- Vyhledává informace v mapách, atlasech a digitálních zdrojích.
- Interpretuje grafy, tabulky a schémata.
- Využívá digitální mapy a geografické aplikace.
- Analyzuje a kriticky posuzuje získané informace.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:

- komunikační
- k učení
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Světové hospodářství

- struktura světového hospodářství
- sektorové členění hospodářství
- hlavní ekonomická centra
- globalizace a její projevy
- jádrové a periferní oblasti
- ekonomická nerovnost mezi vyspělými a rozvojovými státy
- ekonomické integrace ve světě

Zemědělská produkce

- hlavní zemědělské oblasti světa
- světová produkce plodin a živočišné výroby
- extenzivní a intenzivní zemědělství

Průmysl a jeho lokalizace

- faktory lokalizace průmyslu
- tradiční a moderní průmyslové oblasti

- high-tech odvětví

Služby a doprava

- druhy doprav a jejich význam
- druhy služeb
- význam služeb v ekonomice

Geografické dovednosti a práce s daty

- práce s mapami a atlasy
- interpretace grafů, tabulek a schémat
- využití digitálních map a geografických aplikací

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka zaměřená na výklad a systematizaci učiva
- práce s geografickými a ekonomickými daty (mapy, statistiky, grafy, tabulky, indikátory typu HDP, HDI) a jejich interpretace
- využívání aktuálních informací z médií a jejich kritická analýza
- řešení problémových a případových úloh (např. lokalizace průmyslu, dopady globalizace)
- individuální práce žáků s různými informačními zdroji
- skupinová výuka zaměřená na vyhledávání, třídění a zpracování informací
- prezentace výsledků práce a jejich reflexe
- diskusní metody podporující argumentaci a obhajobu názorů
- kooperativní učení ve dvojicích a menších skupinách
- práce s mapami, atlasy a digitálními geografickými aplikacemi
- využívání modelových situací z praxe (např. rozhodování o umístění výroby)
- podpora samostatnosti, odpovědnosti a aktivního přístupu k učení

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- pracovní listy a cvičení během výuky
- práce s mapou a geografickými materiály
- řešení problémových úloh
- prezentace a projekty
- pozorování práce žáka a jeho zapojení do výuky

Sumativní:

- písemné práce
- testy
- samostatná nebo skupinová projektová práce

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem
- sebehodnocení žáka
- vrstevnické hodnocení
- práce s chybou

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje na porozumění socioekonomickým procesům, schopnost pracovat s geografickými a ekonomickými informacemi a aplikovat získané poznatky v širších souvislostech. Důraz je kladen na schopnost analyzovat aktuální dění ve světovém hospodářství a kriticky posuzovat informace.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- správnost a úplnost řešení úloh,
- schopnost práce s mapami a geografickými zdroji,
- kvalita zpracování projektů a prezentací,
- schopnost analyzovat a interpretovat data,
- logická struktura a srozumitelnost projevu,
- aktivní přístup k výuce a spolupráce,
- schopnost argumentace,
- schopnost vysvětlovat geografické a ekonomické souvislosti.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka. Využívá se klasifikace, slovní hodnocení, sebehodnocení i vrstevnické hodnocení.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- KAŇOK, Jaroslav; KÜHNLOVÁ, Hana; MAREK, Jiří et al. Geografie pro střední školy 2: socioekonomická část. 1. vyd. Praha: SPN – pedagogické nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7235-468-9.
- BIČÍK, Ivan; ANDĚL, Jiří; BLAŽEK, Jiří et al. Hospodářský zeměpis: globální geografické aspekty světového hospodářství. 1. vyd. Praha: Česká geografická společnost, 2010. ISBN 978-80-86034-85-6.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Kulturní a sociální antropologie – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Markéta Čermáková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní orientace ve společenských vědách
   - schopnost práce s odborným textem
   - schopnost samostatné i skupinové práce
   - základní komunikační a prezentační dovednosti
   - schopnost kritického myšlení a argumentace
   - orientace v současném společenském dění

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Předmět Sociální a kulturní antropologie seznamuje žáky se základními poznatky o člověku, kultuře a společnosti. Umožňuje žákům porozumět kulturní rozmanitosti světa, sociálním vztahům, způsobům života různých společností a proměnám kultury v současném globalizovaném světě.

   Důraz je kladen na:
   - pochopení kulturních a sociálních souvislostí lidského života,
   - rozvoj interkulturní citlivosti a tolerance,
   - orientaci v základních antropologických teoriích a přístupech,
   - analýzu sociálních a kulturních jevů,
   - kritické myšlení a práci s odbornými informacemi,
   - propojení antropologických poznatků s aktuálními společenskými tématy.

   Součástí výuky je práce s odbornými texty, analýza kulturních a společenských jevů, diskuse nad aktuálními tématy, práce s audiovizuálními materiály a projektová činnost. Výuka probíhá kombinací výkladu, řízené diskuse, práce s informacemi, skupinové práce a praktických aktivit. Žáci jsou vedeni k formulaci vlastních názorů, argumentaci a respektu k odlišným kulturám a životním stylům.

   Předmět podporuje rozvoj sociální citlivosti, porozumění současné společnosti a schopnosti reflektovat kulturní rozdíly i vlastní postoje.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Vysvětlí pojem antropologie a vymezí její předmět zkoumání.
   - Objasní vztah antropologie k dalším společenským vědám (sociologie, psychologie, historie, etnologie).
   - Charakterizuje hlavní cíle antropologie a uvede příklady praktického využití antropologických poznatků.
   - Popíše specifika sociální a kulturní antropologie.

- Charakterizuje základní metody antropologického výzkumu a uvede zásady etiky antropologického výzkumu.

Charakterizuje antropologii jako vědu o člověku.

- Vysvětlí pojem kultura a uvede její základní znaky.
- Rozliší materiální a nemateriální kulturu, charakterizuje funkce kultury ve společnosti, objasní proces socializace a enkulturace.
- Vysvětlí význam kulturních norem, hodnot a tradic.
- Charakterizuje pojem subkultura a uvede příklady subkultur.
- Diskutuje projevy kulturní rozmanitosti v současné společnosti.
- Respektuje kulturní odlišnosti a projevuje tolerantní postoje.

Objasní základní principy ekologické antropologie.

- Charakterizuje pojem kulturní ekologie.
- Uvede příklady adaptace člověka na různé přírodní podmínky.
- Porovná tradiční a moderní přístupy k využívání přírodních zdrojů.
- Objasní význam biodiverzity pro život člověka.
- Navrhuje možnosti odpovědného chování vůči životnímu prostředí.
- Charakterizuje problémy spojené s růstem lidské populace.

Objasní význam jazyka pro komunikaci a socializaci.

- Uvede příklady vlivu jazyka na vnímání reality, základní funkce jazyka.
- Analyzuje vztah mezi jazykem a identitou člověka, vysvětlí význam mateřského jazyka pro kulturní identitu.
- Rozpozná sociální a kulturní rozdíly v komunikaci.
- Uvede příklady neverbální komunikace v různých kulturách.
- Diskutuje problematiku jazykové rozmanitosti.
- Objasní příčiny zániku některých jazyků.

Objasní význam rodiny v různých společnostech.

- Rozliší různé formy rodiny a soužití.
- Objasní pojem příbuzenství, rozlišuje biologické a sociální příbuzenství.
- Charakterizuje příbuzenské systémy.
- Analyzuje proměny rodiny v moderní společnosti.
- Porovná způsoby uzavírání manželství v různých kulturách.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální
- k občanství a udržitelnosti
- osobnostní a sociální

4. Obsah vzdělávání

Základy antropologie

- cíle a předmět antropologie
- sociální a kulturní antropologie
- antropologie jako věda o člověku
- základní směry antropologie
- metody antropologického výzkumu, terénní výzkum, rozhovor, pozorování, analýza dokumentů
- hlavní představitelé antropologie

Antropologie a kultura

- definice kultury, kulturní identita
- kulturní normy, hodnoty, symboly
- jazyk, náboženství a tradice jako součást kultury
- kulturní stereotypy a předsudky, mládežnické subkultury

Ekologická antropologie

- vztah člověka a prostředí, člověk jako součást ekosystému
- původní společnosti, lovci a sběrači, pastevectví, zemědělství
- adaptace na přírodní podmínky, biodiverzita a lidská populace
- ekologické problémy moderní společnosti
- klimatické změny a jejich sociální dopady
- ochrana přírody a udržitelný rozvoj

Ekonomická antropologie

- ekonomické vztahy v tradičních společnostech
- principy reciproční směny
- význam daru a solidarity
- vznik trhu a peněz
- ekonomická nerovnost

Lingvistická antropologie

- jazyk jako kulturní systém
- verbální a neverbální komunikace
- jazykové varianty a dialekty
- jazykové stereotypy, komunikace v multikulturní společnosti
- ohrožené jazyky

Antropologie příbuzenství

- rodina jako sociální instituce, proměny rodiny v současné společnosti
- nukleární a širší rodina, příbuzenské vazby
- monogamie a polygamie
- dědictví a postavení členů rodiny
- mezigenerační vztahy

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka (úvod do tématu, vysvětlení souvislostí)
- řízená diskuse a argumentace
- analýza dokumentárních materiálů
- individuální práce
- prezentace
- případové studie

- práce s odborným textem
- projektová výuka
- terénní pozorování
- kooperativní učení (skupinová práce, sdílení názorů)
- rozvoj komunikačních dovedností

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné/formativní:

- dialog učitele se žákem
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh
- pozorování práce žáka
- sledování zapojení do výuky a diskuse,
- průběžné výstupy ze skupinové práce

Sumativní:

- tematické písemné práce
- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích
- práce s chybou (komentář k řešení)

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení žáků je sledována úroveň osvojení odborných znalostí, schopnost jejich aplikace, práce s odbornou terminologií, komunikační dovednosti, aktivita a schopnost kritického myšlení.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- úroveň odborných znalostí,
- porozumění antropologickým pojmům a souvislostem,
- schopnost aplikovat poznatky na konkrétní společenské a kulturní situace,
- práce s odbornými zdroji a textem,
- kvalita zpracování výstupů (např. prezentací, analýz, projektů),
- samostatnost při řešení úkolů,
- úroveň ústního a písemného projevu,
- aktivní zapojení do výuky a diskuse,
- aktivní přístup k výuce a spolupráce při řešení společných úkolů.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka v průběhu výuky. Vedle klasifikace mohou být využívány také další formy hodnocení, například sebehodnocení, vrstevnické hodnocení nebo slovní zpětná vazba k vybraným výstupům.

Specifická kritéria hodnocení podle forem jsou následující:

- ústní zkoušení – hodnotí se odborná správnost odpovědi; schopnost vysvětlit pojmy a souvislosti; samostatné vyjadřování; používání odborné terminologie; kultura projevu a argumentace,
- písemné testy – hodnotí se správnost odpovědí; porozumění odborným pojmům; schopnost aplikace poznatků; práce s textem a analýza informací; logické uvažování,

- referáty a prezentace – hodnotí se obsahová správnost; práce se zdroji; samostatnost zpracování; přehlednost a struktura; úroveň prezentace; schopnost reagovat na dotazy,
- skupinová práce a projekty – hodnotí se aktivní spolupráce; plnění přidělených úkolů; komunikace ve skupině.

Při hodnocení je využívána následující klasifikační stupnice:

Výborný (1)

Žák: samostatně a přesně používá odbornou terminologii; úplně a správně vysvětlí antropologické pojmy, teorie a souvislosti; propojuje získané poznatky s aktuálními společenskými problémy; samostatně analyzuje kulturní a sociální jevy; aktivně se zapojuje do diskuse a argumentuje věcně; pracuje samostatně s odbornými texty a správně interpretuje informace; projevuje vysokou úroveň kritického myšlení; dodržuje zásady kulturní tolerance a respektu.

Chvalitebný (2)

Žák: většinou správně používá odbornou terminologii; vysvětlí základní antropologické pojmy a vztahy s drobnými nepřesnostmi; dokáže aplikovat poznatky na běžné příklady; zapojuje se do diskuse; pracuje s odborným textem s menší pomocí učitele; dopouští se pouze drobných věcných nebo formulačních chyb.

Dobrý (3)

Žák: ovládá základní učivo; používá odbornou terminologii s častějšími nepřesnostmi; vysvětlí jednodušší vztahy a souvislosti; při aplikaci poznatků potřebuje podporu učitele; méně aktivně se zapojuje do diskuse; v práci s odborným textem se dopouští chyb; jeho projevy vykazují dílčí nedostatky v argumentaci.

Dostatečný (4)

Žák: má závažné nedostatky v odborných znalostech; obtížně používá odbornou terminologii; chápe pouze základní pojmy a souvislosti; nedokáže samostatně aplikovat získané poznatky; pracuje nesamostatně a pouze s výraznou pomocí učitele; jeho ústní i písemný projev vykazuje výrazné nedostatky.

Nedostatečný (5)

Žák: neovládá základní učivo; nerozumí základním antropologickým pojmům; nedokáže vysvětlit základní souvislosti; nepracuje samostatně; neprojevuje snahu o splnění zadaných úkolů; nedokáže aplikovat poznatky ani s pomocí učitele.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- MURPHY, Robert F. *Úvod do kulturní a sociální antropologie*. Vyd.2. Přeložil Hana ČERVINKOVÁ. Studijní texty. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004. ISBN 80-86429-25-3.
- SKARUPSKÁ, Helena. *Úvod do kulturní a sociální antropologie*. Texty k distančnímu vzdělávání v rámci kombinovaného studia. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1509-7.
- SOUKUP, Martin. *Základy kulturní antropologie*. 3. upravené vydání. Antropos. Červený Kostelec: Pavel Mervart, [2020]. ISBN 978-80-7465-440-4.
- HARARI, Yuval Noah. *21 lekcí pro 21. století*. Praha: LEDA, 2019. ISBN 978-80-7335-574-6.
- DOHNALOVÁ, Marie a MALINA, Jaroslav. *Slovník antropologie občanské společnosti*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2006. ISBN 80-7204-443-5.

- SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2907-7.
- 518, Vladimir; VESELÝ, Karel a SOUČEK, Tomáš. *Kmeny: současné městské subkultury*. V Praze: BiggBoss, 2011. ISBN 978-80-903973-2-3.
- MOŽNÝ, Ivo. *Rodina a společnost*. Praha: Sociologické nakl. (SLON), 2011. ISBN 808642958X.
- JAKOUBEK, Marek. *Hana Horáková: Kultura jako všelék? Kritika soudobých přístupů. Sociologické nakladatelství (SLON), Praha 2012, 318 s*. Dostupné také z: https://doi.org/10.14712/12128112.2013.15.1.
- ČESKÁ TELEVIZE. ČT edu [online]. [cit. 2026-05-10]. Dostupné z: https://edu.ceskatelevize.cz

4. Poznámky

Výuka probíhá v běžné učebně.
Doporučuje se zapojení externích odborníků a využívání aktuálních témat z praxe.
Předmět navazuje na předměty: Základy společenských věd, Historie a kultura, Zeměpis, Český jazyk a literatura.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Sociální pedagogika – 3. ročník
2. **Kód**: 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: PhDr. Kateřina Králová, Ph.D., Mgr. Jitka Majorová**,** Mgr. Markéta Čermáková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - očekávané výsledky učení dle RVP ZV
   - očekávané výsledky učení předmětu ZSV ve 2. ročníku
   - základní orientace ve společenských vědách
   - schopnost práce s odborným textem
   - schopnost samostatné i skupinové práce
   - základní komunikační a prezentační dovednosti
   - schopnost kritického myšlení a argumentace
   - orientace v současném společenském dění

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Předmět Sociální pedagogika rozšiřuje poznatky žáků o vybraná témata z oblasti pedagogiky, sociální pedagogiky a výchovy. Přispívá k porozumění souvislostem mezi vzděláváním, výchovou a sociálním prostředím a podporuje orientaci žáků v aktuálních otázkách týkajících se dětí, mládeže a společnosti.
   Žáci se seznamují se vzdělávacím systémem České republiky, se základními principy sociální pedagogiky, s problematikou prevence sociálně patologických jevů a se systémem ochrany a péče o děti včetně náhradní rodinné péče. Součástí výuky je také rozvoj informační gramotnosti, zejména schopnosti vyhledávat, kriticky hodnotit a využívat odborné informační zdroje.
   Výuka směřuje k rozvoji kritického myšlení, komunikačních dovedností a schopnosti aplikovat získané poznatky při řešení modelových situací. Využívány jsou aktivizační metody, práce s odbornými texty, diskuse, případové studie a projektové úkoly. Předmět podporuje občanskou odpovědnost, sociální vnímavost a orientaci žáků ve společenských a vzdělávacích otázkách.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Popíše strukturu vzdělávací soustavy České republiky.
   - Vlastními slovy vysvětlí funkci jednotlivých stupňů vzdělávání.
   - Orientuje se v základních právních normách vztahujících se ke školství.
   - Objasní význam rámcových a školních vzdělávacích programů.
   - Vysvětlí principy inkluzivního vzdělávání.
   - Uvede možnosti celoživotního vzdělávání.

Charakterizuje sociální pedagogiku a její postavení v systému pedagogických věd.
- Vysvětlí proces socializace a jeho význam pro vývoj osobnosti.
- Posoudí vliv sociálního prostředí na výchovu a vzdělávání dítěte.
- Rozpozná faktory podporující a ohrožující zdravý vývoj dítěte.
- Objasní možnosti sociálně výchovné práce s dětmi a mládeží.
- Vysvětlí význam spolupráce školy, rodiny a dalších institucí.
- Charakterizuje činnost sociálního pedagoga.

Vysvětlí pojem sociálně patologický jev a rizikové chování.
- Uvede příklady nejčastějších sociálně patologických jevů u dětí a mládeže.
- Popíše varovné signály rizikového chování.
- Objasní význam primární, sekundární a terciární prevence.
- Navrhne základní preventivní opatření ve školním prostředí.
- Charakterizuje úlohu školního metodika prevence.
- Vysvětlí význam spolupráce školy, rodiny a odborných pracovišť při prevenci rizikového chování.

Vysvětlí význam náhradní rodinné péče.
- Charakterizuje jednotlivé formy náhradní rodinné péče.
- Porovná náhradní rodinnou péči a ústavní výchovu.
- Objasní úlohu OSPOD při ochraně dítěte.
- Orientuje se v základních principech systému péče o ohrožené děti v ČR.

Samostatně vyhledává relevantní odborné pedagogické zdroje, zpracovává z nich informace a korektně je cituje podle platné normy (např. ISO 690).
- V knihovním katalogu nebo ověřených online databázích (např. Google Scholar, Metodický portál RVP) vyhledá monografii (knihu) nebo odborný článek k zadanému pedagogickému tématu.
- V textu správně rozliší přímou citaci od parafráze a u obou forem uvede odkaz na zdroj v přehledném seznamu použité literatury.
- Rozlišuje odborné a neodborné zdroje informací.
- Posuzuje věrohodnost získaných informací.
- Dodržuje zásady autorského práva a etiky práce s informacemi.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:
- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:
- kompetence k učení
- kompetence komunikační
- kompetence osobnostní a sociální
- kompetence k řešení problémů
- digitální kompetence

4. Obsah vzdělávání

Vzdělávací systém v České republice
- charakteristika vzdělávací soustavy České republiky
- legislativní vymezení vzdělávání (školský zákon, související právní předpisy)
- stupně vzdělávání a typy škol

- předškolní, základní, střední, vyšší odborné a vysokoškolské vzdělávání
- školská poradenská zařízení a jejich funkce
- rámcové a školní vzdělávací programy
- inkluzivní vzdělávání a podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- celoživotní vzdělávání a další profesní rozvoj

Sociální pedagogika

- vymezení sociální pedagogiky jako pedagogické disciplíny
- předmět, cíle a metody sociální pedagogiky
- socializace jedince
- vliv rodiny, školy, vrstevnických skupin a médií na výchovu
- sociální pomoc a podpora rodin
- role sociálního pedagoga v systému péče o dítě a rodinu

Oblast prevence sociálně patologických jevů

- vymezení sociálně patologických jevů
- rizikové chování dětí a mládeže
- prevence rizikového chování ve škole
- preventivní programy a jejich realizace
- spolupráce školy, rodiny a odborných institucí
- školní metodik prevence a jeho kompetence

Náhradní rodinná péče

- systém péče o ohrožené děti v České republice
- vymezení náhradní rodinné péče
- formy náhradní rodinné péče: osvojení (adopce), pěstounská péče, pěstounská péče na přechodnou dobu, poručenství, svěření dítěte do péče jiné osoby
- ústavní a ochranná výchova
- role orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)

Informační zdroje

- druhy informačních zdrojů
- práce s odbornými databázemi
- citace a bibliografické odkazy
- autorské právo a etika práce s informacemi

5. Vzdělávací strategie

- Frontální výuka
- Skupinová práce
- Kooperativní učení
- Diskuzní strategie
- Individuální práce
- Projektové učení
- Multimediální a digitální strategie
- Reflexivní strategie
- Simulace reálných událostí

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce

Sumativní:

- závěrečný výstup tematického celku

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- vrstevnické hodnocení
- práce s chybou (komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení je koncipováno jako systematický a motivační proces, který kombinuje prvky hodnocení sumativního a formativního. Základním kritériem hodnocení je míra naplnění očekávaných výstupů. Hodnotí se dovednost aplikovat teoretické poznatky při řešení modelových situací, analýze kazuistik a v týmové či projektové práci. Nedílnou součástí klasifikace je úroveň práce s odbornou pedagogickou literaturou, schopnost korektně citovat zdroje a kvalita prezentace vlastních názorů. v průběhu studia je systematicky rozvíjeno také sebehodnocení žáka a schopnost poskytnout konstruktivní vrstevnickou recenzi.

Při hodnocení písemných testů je využívána klasifikační stupnice z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- DVOŘÁKOVÁ, Markéta, 2015. Základní učebnice pedagogiky. Pedagogika (Grada). Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5039-2.
- GULOVÁ, Lenka. *Sociální práce: pro pedagogické obory*. Pedagogika. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3379-1.
- KOLÁŘ, Zdeněk, 2012. Výkladový slovník z pedagogiky: 583 vybraných hesel. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3710-2.
- PROCHÁZKA, Miroslav. *Sociální pedagogika*. Pedagogika. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3470-5.
- Středisko náhradní rodinné péče. (2026). Retrieved May 29, 2026, from https://nahradnirodina.cz/
- STUDÝNKOVÁ, Romana. *Předškolní a mimoškolní pedagogika a sociální činnost by měly zůstat jako samostatné obory: Usnesení valné hromady Asociace středních pedagogických škol ČR z 16.-18. října 2024*.

4. Poznámky

Výuka probíhá v běžné učebně.

Doporučuje se zapojení externích odborníků v rámci besed a exkurze. Dále využívání aktuálních témat z praxe. Předmět navazuje na předměty: Základy společenských věd, Historie a kultura, Český jazyk a literatura, Kulturní a sociální antropologie, Oborový projektový seminář, Psychologie.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Sociální činnost – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Markéta Čermáková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní orientace ve společenských vědách
   - schopnost práce s odborným textem
   - schopnost samostatné i skupinové práce
   - základní komunikační a prezentační dovednosti
   - schopnost kritického myšlení a argumentace
   - orientace v současném společenském dění

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Předmět Sociální činnost seznamuje žáky se základními principy fungování společnosti, sociálních vztahů a sociálního systému České republiky. Poskytuje žákům orientaci v oblasti sociální politiky, sociálního zabezpečení, sociálních služeb a pomoci občanům v různých životních situacích. Přispívá k rozvoji sociální a občanské gramotnosti a vede žáky k porozumění vzájemným souvislostem mezi jednotlivcem, rodinou, společností a státem.

Výuka směřuje k pochopení vlivu sociálního prostředí na život člověka, významu socializace, sociálních vztahů a sociálních rolí. Žáci se seznamují s příčinami a důsledky sociálních problémů současné společnosti, jako jsou chudoba, nezaměstnanost, sociální vyloučení, zdravotní postižení, stárnutí populace či nepříznivé životní situace jednotlivců a rodin. Současně jsou vedeni k respektu k lidské důstojnosti, solidaritě, odpovědnosti a ochotě pomáhat lidem, kteří se ocitli v obtížné životní situaci.

Významná část předmětu je věnována sociální politice státu a systému sociální ochrany obyvatel. Žáci získávají přehled o principech sociálního státu, sociálním pojištění, státní sociální podpoře, pomoci v hmotné nouzi, důchodovém zabezpečení, podpoře v nezaměstnanosti a dalších formách sociální pomoci. Seznamují se s aktuálními změnami v sociální oblasti, demografickým vývojem společnosti a jejich dopady na fungování sociálního systému.

Součástí výuky je také orientace v systému sociálních služeb. Žáci poznávají význam sociálních služeb, jejich legislativní zakotvení, financování a jednotlivé druhy služeb poskytovaných různým cílovým skupinám obyvatel. Získávají přehled o činnosti sociálních zařízení a organizací poskytujících sociální poradenství, pečovatelské služby, osobní asistenci, ranou péči, služby pro seniory, osoby se zdravotním postižením nebo osoby ohrožené sociálním vyloučením.

Výuka je zaměřena prakticky a využívá aktivizační, situační a problémově orientované metody práce. Žáci řeší modelové životní situace, pracují s aktuálními informacemi,

analyzují příklady z praxe a učí se vyhledávat vhodné formy pomoci pro různé skupiny obyvatel. Součástí výuky mohou být projektové aktivity, besedy s odborníky, exkurze do sociálních zařízení a spolupráce s institucemi působícími v oblasti sociálních služeb a sociální politiky

Předmět podporuje schopnost samostatného rozhodování, kritického myšlení, odpovědného jednání a aktivního občanského přístupu.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Vysvětlí, jak se člověk začleňuje do společnosti prostřednictvím procesu socializace a uvede jeho klíčové fáze.

- Posoudí vliv rodinného prostředí na vývoj jedince včetně rizikových faktorů (např. konflikty, zanedbávání, nadměrná zátěž).
- Vysvětlí pojem sociální role a identifikuje role, které jedinec v běžném životě zastává.
- Objasní, jak sociální prostředí (škola, vrstevnické skupiny, komunita, online prostředí) ovlivňuje identitu člověka.
- Posoudí význam solidarity jako základního principu fungování společnosti.
- Navrhne základní možnosti pomoci osobám v obtížné životní situaci.

Vysvětlí účel a cíle sociální politiky státu v demokratické společnosti.

- Objasní principy sociálního státu (solidarita, rovnost příležitostí, sociální spravedlnost).
- Rozlišuje základní pilíře sociálního zabezpečení a jejich funkce.
- Vysvětlí význam sociálního pojištění pro fungování systému sociální ochrany.
- Interpretuje dopady aktuálních sociálních problémů na jednotlivce i společnost.
- Analyzuje vliv demografických změn (stárnutí populace, porodnost, migrace) na sociální systém.
- Diskutuje význam rovnováhy mezi sociální ochranou a ekonomickou udržitelností státu.
- Interpretuje základní trendy vývoje sociální politiky v ČR.

Orientuje se v systému sociálních dávek v České republice a vysvětlí jeho strukturu.

- Rozlišuje jednotlivé typy dávek a jejich účel v životních situacích občanů.
- Posoudí význam reforem sociálních dávek pro efektivitu a přehlednost systému.
- Vysvětlí princip „superdávky“ jako nástroje integrace více dávek.
- Kriticky zhodnotí možné přínosy a rizika sjednocení dávek (administrativní, sociální, motivační dopady).
- Aplikuje získané poznatky při řešení praktických životních situací občanů.

Vysvětlí význam sociálních služeb v systému sociální pomoci státu.

- Popíše jednotlivé fáze mediačního procesu.
- Objasní právní rámec sociálních služeb a jejich základní principy (dostupnost, individualizace, důstojnost).
- Rozlišuje jednotlivé formy sociálních služeb podle způsobu poskytování (terénní, ambulantní, pobytové).
- Charakterizuje cíle sociálního poradenství a jeho roli v systému pomoci.
- Posoudí význam financování sociálních služeb z veřejných zdrojů a jejich udržitelnost.
- Rozlišuje mezi různými poskytovateli sociálních služeb (státní, neziskové, soukromé).
- Orientuje se v základní síti sociálních služeb v regionu.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální
- k občanství a udržitelnosti
- osobnostní a sociální

4. Obsah vzdělávání

Člověk a sociální prostředí

- člověk jako součást společnosti, socializace
- sociální vztahy a sociální role
- vliv prostředí na člověka, vliv rodiny
- životní situace a sociální problémy
- význam solidarity a pomoci

Sociální politika a sociální systém ČR

- sociální politika státu, principy sociálního státu
- sociální zabezpečení
- sociální pojištění
- státní sociální podpora
- pomoc v hmotné nouzi
- sociální služby
- aktuální sociální problémy v ČR
- financování sociálního systému
- demografické změny a jejich dopad

Sociální dávky a pomoc občanům

- dávkové systémy v ČR
- důchodové zabezpečení
- nemocenské dávky
- podpora v nezaměstnanosti
- dávky státní sociální podpory
- příspěvek na péči
- dávky pro osoby se zdravotním postižením
- pomoc v hmotné nouzi
- reforma sociálních dávek
- tzv. „superdávka“, důvody vzniku, slučování dávek, možné přínosy a rizika

Sociální služby

- zákon o sociálních službách, význam sociálních služeb a jejich financování
- druhy sociálních služeb: terénní, ambulantní, pobytové
- sociální poradenství
- pečovatelské služby, domovy pro seniory, azylové domy

- nízkoprahová zařízení, krizová centra
- raná péče
- osobní asistence

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka (úvod do tématu, vysvětlení souvislostí)
- řízená diskuse a argumentace
- analýza dokumentárních materiálů
- individuální práce
- prezentace
- případové studie
- práce s odborným textem
- projektová výuka
- terénní pozorování
- kooperativní učení (skupinová práce, sdílení názorů)
- besedy s odborníky
- exkurze
- rozvoj komunikačních dovedností

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné/formativní:

- dialog učitele se žákem
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh
- pozorování práce žáka
- sledování zapojení do výuky a diskuse,
- průběžné výstupy ze skupinové práce

Sumativní:

- tematické písemné práce
- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích
- práce s chybou (komentář k řešení)

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení žáků je sledována úroveň osvojení odborných znalostí, schopnost jejich aplikace, práce s odbornou terminologií, komunikační dovednosti, aktivita a schopnost kritického myšlení.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- úroveň odborných znalostí,
- porozumění antropologickým pojmům a souvislostem,
- schopnost aplikovat poznatky na konkrétní společenské a kulturní situace,
- práce s odbornými zdroji a textem,
- kvalita zpracování výstupů (např. prezentací, analýz, projektů),
- samostatnost při řešení úkolů,
- úroveň ústního a písemného projevu,

- aktivní zapojení do výuky a diskuse,
- aktivní přístup k výuce a spolupráce při řešení společných úkolů.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka v průběhu výuky. Vedle klasifikace mohou být využívány také další formy hodnocení, například sebehodnocení, vrstevnické hodnocení nebo slovní zpětná vazba k vybraným výstupům.

Specifická kritéria hodnocení podle forem jsou následující:

- ústní zkoušení – hodnotí se odborná správnost odpovědi; schopnost vysvětlit pojmy a souvislosti; samostatné vyjadřování; používání odborné terminologie; kultura projevu a argumentace,
- písemné testy – hodnotí se správnost odpovědí; porozumění odborným pojmům; schopnost aplikace poznatků; práce s textem a analýza informací; logické uvažování,
- referáty a prezentace – hodnotí se obsahová správnost; práce se zdroji; samostatnost zpracování; přehlednost a struktura; úroveň prezentace; schopnost reagovat na dotazy,
- skupinová práce a projekty – hodnotí se aktivní spolupráce; plnění přidělených úkolů; komunikace ve skupině.

Při hodnocení je využívána následující klasifikační stupnice:

Výborný (1)

Žák: samostatně a přesně používá odbornou terminologii; úplně a správně vysvětlí antropologické pojmy, teorie a souvislosti; propojuje získané poznatky s aktuálními společenskými problémy; samostatně analyzuje kulturní a sociální jevy; aktivně se zapojuje do diskuse a argumentuje věcně; pracuje samostatně s odbornými texty a správně interpretuje informace; projevuje vysokou úroveň kritického myšlení; dodržuje zásady kulturní tolerance a respektu.

Chvalitebný (2)

Žák: většinou správně používá odbornou terminologii; vysvětlí základní antropologické pojmy a vztahy s drobnými nepřesnostmi; dokáže aplikovat poznatky na běžné příklady; zapojuje se do diskuse; pracuje s odborným textem s menší pomocí učitele; dopouští se pouze drobných věcných nebo formulačních chyb.

Dobrý (3)

Žák: ovládá základní učivo; používá odbornou terminologii s častějšími nepřesnostmi; vysvětlí jednodušší vztahy a souvislosti; při aplikaci poznatků potřebuje podporu učitele; méně aktivně se zapojuje do diskuse; v práci s odborným textem se dopouští chyb; jeho projevy vykazují dílčí nedostatky v argumentaci.

Dostatečný (4)

Žák: má závažné nedostatky v odborných znalostech; obtížně používá odbornou terminologii; chápe pouze základní pojmy a souvislosti; nedokáže samostatně aplikovat získané poznatky; pracuje nesamostatně a pouze s výraznou pomocí učitele; jeho ústní i písemný projev vykazuje výrazné nedostatky.

Nedostatečný (5)

Žák: neovládá základní učivo; nerozumí základním pojmům; nedokáže vysvětlit základní souvislosti; nepracuje samostatně; neprojevuje snahu o splnění zadaných úkolů; nedokáže aplikovat poznatky ani s pomocí učitele.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- RIGEL, Filip. *Právo v sociální práci*. Praha: Wolters Kluwer, 2025. ISBN 978-80-286-0359-5.
- ŠKOP, Martin a MACHÁČ, Petr. *Základy právní nauky*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-709-4.
- BURIÁNOVÁ, Pavla. *Vady právního jednání*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2023. ISBN 978-80-7676-750-8.
- STAŠA, Josef. *Úvod do českého správního práva*. Vyd. 4., dopl. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2001. ISBN 80-7251-067-3. Dostupné také z: http://krameriusndk.nkp.cz/search/handle/uuid:ab2f40c0-15ed-11e3-bc65-005056827e51.
- HOLÁ, Lenka. *Mediace v teorii a praxi*. Psyché. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3134-6. Dostupné také z: http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:f294ec20-cf0b-11ee-8737-5ef3fc9bb22f.
- PLAMÍNEK, Jiří. *Konflikty a vyjednávání: umění vyhrávat, aniž by někdo prohrál*. 3., upravené a doplněné vyd-. Poradce pro praxi. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4485-8.
- OLDŘICH a KOL MATOUŠEK. *Metody a řízení Sociální Práce*. PortÁl S. R. O, 2003. ISBN 8026202139.
- MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*. Vydání třetí. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1154-9.
- ČESKÁ TELEVIZE. ČT edu [online]. [cit. 2026-05-13]. Dostupné z: https://edu.ceskatelevize.cz

4. Poznámky

Výuka probíhá v běžné učebně.

Doporučuje se zapojení externích odborníků v rámci besed a exkurze. Dále využívání aktuálních témat z praxe.

Předmět je úzce provázaný s předměty Základy společenských věd, Historie a kultura, Český jazyk a literatura, Kulturní a sociální antropologie, Oborový projektový seminář.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Psychologie – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** od 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: PaedDr. Hana Fechtnerová
6. **Vstupní předpoklady:** očekávané výsledky učení předmětu ZSV ve 2. ročníku

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Vyučovací předmět Psychologie ve 3. ročníku se zaměřuje na sebepoznání, rozvoj sebereflexe, sebevědomí, sebedůvěry a sebeúcty. Žáci poznávají strukturu vlastní osobnosti a učí se porozumět svému chování, prožívání a motivaci.
   Teoretická část vychází z obecné, vývojové a osobnostní psychologie. Praktická část je zaměřena na práci s psychologickými nástroji, testy a sebezkušenostními aktivitami.
   Součástí výuky je také rozvoj efektivních strategií učení, plánování osobního rozvoje a rozvoj seberegulačních dovedností.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Rozvíjí své sebepoznání, vztah k sobě a druhým, uplatňuje sebepoznání a zpětnou vazbu ve svém jednání.
   - Reflektuje své osobnostní vlastnosti – temperament, emocionalitu, vlastnosti.
   - Dovednosti, typické projevy chování, zájmy, potřeby, hodnoty, své silné stránky.

   Reflektuje, jaké faktory ovlivňují jeho vztah k sobě samému a vztah k druhým.
   - Prezentuje sám sebe a výsledky své práce v různých kontextech.
   - Rozpozná vhodnou formu sebeprezentace pro různé situace, zapracovává zpětnou vazbu od druhých.

   Plánuje osobní rozvoj, realizuje postupné kroky k dosažení stanovených cílů.
   - Řídí vlastní učení na základě reflexe svých vzdělávacích potřeb, využívá efektivní strategie učení.
   - Využívá silných stránek své osobnosti k dalšímu rozvoji i překonání neúspěchu.

3. **Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností**

   Základní gramotnosti:
   - čtenářská a pisatelská (práce s odbornými a publicistickými texty, analýza informací, formulace argumentů)

   Klíčové kompetence:
   - kompetence k učení (vyhledávání, třídění a kritické hodnocení informací, práce s odborným textem, porozumění psychologickým pojmům)
   - kompetence komunikační (formulace vlastních myšlenek, prezentace, diskuse, argumentace a zpětná vazba)

- kompetence osobnostní a sociální (sebepoznání, sebereflexe, respekt k odlišnostem, spolupráce, empatie)
- kompetence k řešení problémů (analýza vlastního chování, porozumění psychologickým jevům, hledání vhodných strategií učení a seberozvoje)
- digitální kompetence (práce s informacemi, využívání digitálních nástrojů pro učení a sebepoznání)
- kompetence občanská (odpovědný přístup k sobě i druhým, dodržování sociálních norem, uvědomění si dopadů vlastního chování)

4. Obsah vzdělávání

Psychologie jako věda, dějiny psychologie, psychika, prožívání a chování

- třídění psychických procesů, stavů a vlastností

Kognitivní psychologie

- čití a vnímání, pozornost, myšlení a řeč, emoce, paměť

Učení

- obecná charakteristika učení, fáze učení
- faktory ovlivňující průběh a výsledky učení
- techniky efektivního učení

Psychologie osobnosti

- charakteristika osobnosti, metody poznávání osobnosti, struktura osobnosti
- aktivačně motivační vlastnosti, schopnosti, temperament a charakter

Vývojová psychologie

- biologické a sociální determinanty, vývojová období

Plán osobního rozvoje

- vytvoření plánu osobního rozvoje, postupné vyhodnocování

5. Vzdělávací strategie

- výklad učiva, řízená diskuse, práce s příklady z praxe
- aktivní učení (diskuse, sebezkušenostní aktivity, reflexe)
- vrstevnické učení (sdílení poznatků, peer feedback)
- kooperativní učení (skupinová práce, společná interpretace výsledků)
- problémově orientované učení (řešení situací, hledání strategií učení)
- projektové vyučování (plán osobního rozvoje, sebehodnocení)
- badatelské učení (zkoumání učebního stylu, dotazníky, pozorování)
- práce s odbornými texty (učebnice, články, pracovní listy)
- práce s videem a obrazovým materiálem (analýza situací)
- digitální nástroje (online testy, prezentace, vzdělávací platformy)

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení (standardizovaných) písemných testových úloh

Sumativní:

- samostatný/skupinový miniprojekt / jiné aktivní činnosti žáka

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje především na:

- porozumění problematice minilekcí v širším kontextu
- aktivní přístup a podíl na realizaci miniprojektu / výsledky jiných aktivních činností žáka
- aktivní účast na reflexi

Při hodnocení písemných testů je využívána klasifikační stupnice uvedená v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- BLATNÝ, Marek (2010). Psychologie osobnosti. Grada, Praha.
- HELUS, Zdeněk (2003). Psychologie pro střední školy. Fortuna, Praha
- KASSIN, Saul (2007). Psychologie. Computer Press, Brno.
- PLHÁKOVÁ, Alena (2007). Učebnice obecné psychologie. Academia, Praha.
- VÁGNEROVÁ, Marie (1996). Vývojová psychologie. Karolinum, Praha.
- Studium psychologie. https://www.studium-psychologie.cz/
- Psychologie. https://psychologie.cz/
- Psychotesty zdarma. http://www.psychotestyzdarma.cz/

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Politologie – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** od 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: PaedDr. Hana Fechtnerová
6. **Vstupní předpoklady:** očekávané výsledky učení předmětu ZSV ve 2. ročníku

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Vyučovací předmět Politologie ve 3. ročníku navazuje na základy společenských věd a základy práva a dále rozvíjí právní povědomí, občanskou zodpovědnost a schopnost kritického myšlení. Zaměřuje se na rozvoj právního povědomí, občanské odpovědnosti a schopnosti kritického myšlení.

   Cílem předmětu je přispět k orientaci v základních principech fungování demokratického právního státu a institucionálním uspořádání České republiky. Předmět propojuje teoretické poznatky s praktickým přesahem do osobního života i veřejného dění a vede k aktivnímu občanství, hodnotové orientaci a schopnosti samostatného rozhodování.

   Součástí výuky je prohlubování znalostí o politickém systému České republiky, volebních principech a historickém vývoji volebního práva. Důraz je kladen na porozumění fungování voleb, politických stran a institucí státu, včetně praktické práce s Ústavou České republiky a dalšími právními dokumenty.

   Významnou součástí předmětu je problematika lidských práv a svobod, jejich historického vývoje, právní ochrany a uplatnění v každodenním životě. Pozornost je věnována klíčovým dokumentům i institucím ochrany práv a možnostem řešení situací jejich porušování.

   Předmět dále rozvíjí porozumění mezinárodním vztahům a významu mezinárodní spolupráce. Zaměřuje se na činnost významných mezinárodních organizací a jejich vliv na globální dění i každodenní život jednotlivce. Vede k pochopení souvislostí mezi národní politikou a globálním prostředím.

   Součástí výuky je také reflexe historických a současných geopolitických procesů, které formovaly dnešní podobu světa. Důraz je kladen na porozumění globálním problémům, kritické hodnocení informací a schopnost uvažovat v širších souvislostech.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Popíše základní principy fungování demokratického právního státu.
   - Charakterizuje znaky demokratického právního státu.
   - Vysvětlí význam právního řádu a vlády práva.

   Vysvětlí podmínky občanství a práva cizinců v ČR.
   - Uvede podmínky pro udělení státního občanství.
   - Popíše práva cizinců s trvalým pobytem.

Objasní vývoj volebního práva a volebních systémů.
- Popíše vývoj volebního práva v českém prostředí.
- Porovná volby v různých historických obdobích.
- Rozlišuje druhy voleb v ČR.
- Vysvětlí rozdíl mezi poměrným a většinovým systémem.

Orientuje se v politickém systému ČR.
- Popíše strukturu státní moci.
- Charakterizuje funkce institucí.
- Vysvětlí význam politických stran a opozice.

Kriticky hodnotí mediální obsah.
- Analyzuje mediální sdělení.
- Rozpozná manipulativní techniky.

Charakterizuje ústavu a právní systém.
- Vysvětlí význam Ústavy ČR.
- Vyhledá informace v právních dokumentech.

Vysvětlí význam lidských práv a jejich ochrany.
- Vyjmenuje základní lidská práva.
- Uvede příklady jejich porušování.
- Navrhne možnosti obrany.

Analyzuje sociální nerovnost a společenské problémy.
- Popíše projevy sociální nerovnosti.
- Navrhne možnosti řešení.

Aktivně hájí lidská práva a občanské hodnoty.
- Argumentuje ve prospěch ochrany práv.
- Navrhuje konkrétní formy občanské angažovanosti.

Orientuje se v mezinárodních vztazích a organizacích.
- Rozlišuje typy organizací.
- Uvede jejich příklady a funkce.
- Posoudí jejich vliv na světové dění.

Chápe geopolitické souvislosti současného světa.
- Charakterizuje vývoj globálních konfliktů.
- Posoudí vliv historických událostí na současnost.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:
- čtenářská a pisatelská (práce s odbornými a publicistickými texty, analýza informací, formulace argumentů)

Klíčové kompetence:
- kompetence osobnostní a sociální (empatie, tolerance, respekt, spolupráce)
- kompetence k učení (samostatné vyhledávání informací, kritické myšlení)
- kompetence komunikační (argumentace, diskuse, formulace názorů)
- kompetence k občanství a udržitelnosti (hodnotová orientace, odpovědnost)
- digitální kompetence (kritická práce s informacemi, využití digitálních nástrojů)
- kompetence kulturní (porozumění kulturním a hodnotovým rozdílům)

4. Obsah vzdělávání

- Základní terminologie (definice státu, demokratické a nedemokratické režimy).
- Občanství ČR.
- Současný politický systém.
- Angažovanost.
- Volby v naší zemi ve 20. a v 21. století.
- Různé úrovně voleb (zastupitelstvo, parlament, prezident, evropský parlament).
- Praktické aspekty voleb (průběh voleb; příprava a rozhodování voliče).
- Politické strany/hnutí ve volbách.
- Politické spektrum, politický extremismus, ideologie, programy politických stran/hnutí.
- Aktuální mediálně diskutované kauzy politických stran.
- Ústava ČR, moc zákonodárná, výkonná a soudní.
- Samosprávné celky.

1. minilekce

- Historický vývoj lidských práv (osvícenství, Deklarace práv člověka a občana, OSN).
- Základní pojmy: lidská práva, svobody, důstojnost, rovnost, spravedlnost.
- Základní dokumenty, instituce a události nedávné minulosti vztahující se k problematice základních lidských práv a svobod.
- Mezinárodní organizace na ochranu lidských práv.
- Význam let 1948, 1968, 1989 v našich dějinách z hlediska základních práv a svobod.
- Období normalizace versus lidská práva a svobody; Charta 77.
- Sociální nerovnost v současnosti.
- Chudoba v současnosti.
- Role Ústavního soudu v ochraně práv jednotlivce.
- Všeobecná deklarace lidských práv (OSN).
- Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod.
- Evropský soud pro lidská práva (příklady reálných případů).
- Rada Evropy, OSN, OBSE – jejich role v oblasti lidských práv.
- Veřejný ochránce práv (ombudsman) – pravomoci, postup při stížnosti.
- Neziskové organizace a občanské iniciativy (např. Amnesty International, Člověk v tísni).
- Média a jejich role při odhalování porušování práv.
- Domácí násilí, šikana, kyberšikana.
- Porušování práv v zaměstnání, školství, zdravotnictví.
- Jak se bránit při porušení práv (podání stížnosti, návrhu, žaloby).
- Reflexe postojů žáků k aktuálním společenským tématům.

2. minilekce

- Historické kořeny vzniku a rozpadu koloniálního systému.
- Vznik a vývoj velmocí, vliv koncentrace bohatství a vymezení rozvojových zemí.
- Konflikty (války) ve společnosti, které vedly k současnému rozdělení světa a Evropy, studená válka.
- Civilizační sféry a vliv různosti kulturních hodnot při rozdělování světa.
- Různost postoje států, jednotlivců i skupin obyvatelstva z hlediska jejich geopolitických, ekonomických a kulturních zájmů.

- Současný stupeň nerovnoměrnosti světa v rozložení zdrojů, moci, bohatství jako výsledek minulého vývoje společnosti.
- Vůdci a diktátoři současného světa v pohledu základních politických ideologií států.

3. minilekce

- Mezinárodní vs. nadnárodní organizace.
- Stupně a důvody mezinárodní integrace.
- Účel a typy organizací (bezpečnostní, ekonomické, humanitární, ekologické…).
- Rada bezpečnosti, Valné shromáždění, Mezinárodní soudní dvůr.
- Principy fungování EU, hlavní instituce (Evropská komise, Parlament, Rada EU).
- Evropská integrace, Pařížská smlouva ESUO (1951), EHS, EURATM, EU a Maastricht, vstup ČR do EU Lisabonská smlouva.
- Mezinárodní ekonomické integrace WTO, MMF, WB, OPEC, OECD a zapojení ČR.
- OSN (1945), hlavní poslání, význam v současných konfliktech.
- ČR do NATO 12. 3. 1999.

5. Vzdělávací strategie

- orientace v různých typech učebních materiálů a systematické zpracování poznatků
- práce s odbornými texty, právními dokumenty a digitálními zdroji
- kritická analýza informací z různých médií
- samostatné vyhledávání, třídění a interpretace informací
- řešení problémových úloh vycházejících z reálných společenských situací
- řízená diskuse a argumentace, obhajoba vlastních názorů
- rozvoj kritického myšlení při posuzování historických i současných jevů
- využívání audiovizuálních materiálů ve výuce
- prezentace výsledků práce žáků
- kooperativní formy výuky (skupinová práce, projektová výuka)
- rozvoj komunikačních dovedností v různých situacích
- realizace tematicky zaměřených výukových celků (např. formou minilekcí)
- podpora samostatné i skupinové projektové činnosti žáků
- vedení žáků k aplikaci poznatků na aktuální společenské problémy a situace
- důraz na praktické využití poznatků v občanském životě

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení (standardizovaných) písemných testových úloh

Sumativní:

- samostatný/skupinový miniprojekt / jiné aktivní činnosti žáka

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje především na:

- porozumění problematice minilekcí v širším kontextu
- aktivní přístup a podíl na realizaci miniprojektu / výsledky jiných aktivních činností žáka
- aktivní účast na reflexi

Při hodnocení písemných testů je využívána klasifikační stupnice z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- EMMERT, F.: Odmaturuj ze společenských věd. 2004. [cit. 2025-06-11].
- HOLEČEK, M. a kol.: Základy společenských věd pro střední školy. 2020. [cit. 2025-06-11].
- MOUDRÝ, M.: Občanský a společenskovědní základ – Politologie, Člověk v mezinárodním prostředí. 2023. [cit. 2025-06-11].
- SMOLEŇOVÁ, I.: Lidská práva. Průvodce pro středoškoláky. 2017. [cit. 2025-06-11].
- TOMEŠ, J., FESTA, D., NOVOTNÝ, J., a kol.: Konflikt světů a svět konfliktů. 2007. [cit. 2025-06-11].
- VYSKOČILOVÁ, E: Občanský a společenskovědní základ pro maturanty. SPN. 2021. [cit.2025-06-11].
- ZAJONC, J. (ed.): Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod – komentář. Linde Praha. 2015. [cit. 2025-06-11].
- Dějepis pro střední školy. Online. 2020. Dostupné z: https://edu.ceskatelevize.cz/predmet/dejepis?stupen=stredni-skola. [cit. 2025-06-11]
- OSN. Online. 2020. Dostupné z: https://osn.cz/. [cit. 2025-06-11].
- OECD. Online. Dostupné z: https://www.oecd.org/. [cit. 2025-06-11].
- NATO. Online. 2015. Dostupné z: https://www.nato.int/. [cit. 2025-06-11]
- https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html
- https://www.euroskop.cz/679/sekce/lidska-prava/
- https://www.ustrcr.cz/uvod/srpen-1968/
- https://obetiokupace.dejepis21.cz/
- https://www.ustrcr.cz/publikace/hneda-kniha-o-procesech-s-ceskym-undergroundem/
- https://edu.ceskatelevize.cz/kolekce/vitezny-unor?vsrc=kolekce&vsrcid=vitezny-unor
- https://www.moderni-dejiny.cz/clanek/prohlaseni-charty-77-zakladni-text/
- webové stránky politických stran a dalších subjektů kandidujících ve volbách;
- https://csu.gov.cz/volby
- https://mv.gov.cz/volby/Default.aspx
- https://vlada.gov.cz/cz/ppov/lrv/dokumenty/legislativni-pravidla-vlady-91209/#
- https://www.priruckazastupitele.cz/20-jak-se-vyznat-v-pravnich-predpisech/
- https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=173
- https://www.psp.cz/docs/laws/dek/
- https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=82

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Oborový projektový seminář – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Gabriela Leipertová, revize Ing. Jana Palečková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - dosažení očekávaných výsledků učení dle RVP ZV a dle ŠVP 1. a 2. ročníku
   - základní dovednosti v oblasti práce s digitálními technologiemi a aplikačním softwarem
   - schopnost vyhledávat, třídit a základním způsobem zpracovávat informace z různých zdrojů
   - základní zkušenosti s tvorbou textových dokumentů, prezentací a prací s daty
   - schopnost samostatné práce i spolupráce při řešení úkolu
   - základní zkušenost s projektovou prací a prezentací výsledků vlastní práce
   - schopnost plánovat a organizovat vlastní práci

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Předmět Oborový projektový seminář je zařazen do 3. ročníku a 4. ročníku a je zaměřen na samostatnou projektovou práci žáků v oblasti společenskovědních a ekonomických témat. Cílem předmětu je rozvíjet schopnost žáků samostatně plánovat a realizovat projekt, pracovat s informacemi a daty, využívat digitální technologie a prezentovat výsledky vlastní práce.

Výuka probíhá formou dlouhodobého projektu, který žáci zpracovávají zpravidla v průběhu jednoho pololetí. Projekt může mít podobu zpracování odborného tématu, nebo přípravy a realizace praktické aktivity. Témata projektů umožňují žákům individuální volbu podle jejich zájmu a zaměření.

V případě zpracování odborného tématu pracuje žák zpravidla individuálně. Může se jednat například o analýzu vybraného ekonomického nebo společenského problému, zpracování případové studie, realizaci vlastního dotazníkového šetření a jeho vyhodnocení, nebo o zpracování tématu zaměřeného na aktuální společenské či ekonomické jevy.

Alternativou je projekt zaměřený na přípravu a realizaci praktické aktivity, na kterém žáci pracují zpravidla ve skupinách. Může se jednat například o organizaci prodejního dne nebo školního minitrhu, přípravu charitativní nebo benefiční akce, organizaci besedy nebo diskusního setkání na společenské téma, realizaci dotazníkového šetření mezi žáky školy a jeho vyhodnocení, přípravu tematického dne pro spolužáky nižších ročníků, nebo vytvoření informační či edukační kampaně zaměřené na vybrané společenské nebo ekonomické téma.

V případě teoreticky zaměřeného projektu žáci průběžně prezentují výsledky své práce. Pokud je projekt zaměřen na praktickou aktivitu, je jeho součástí také realizace navržené činnosti a následné zhodnocení jejího průběhu a výsledků.

Výuka probíhá především formou samostatné práce žáků na zvoleném projektu, která je doplněna pravidelnými konzultacemi s vyučujícím. Žáci se učí plánovat jednotlivé kroky projektu, vyhledávat a kriticky posuzovat informace, zpracovávat data, navrhovat řešení zvoleného problému a interpretovat získané výsledky.
Součástí práce na projektu je také rozvoj komunikačních, organizačních a prezentačních dovedností. Žáci prezentují výsledky své práce, obhajují zvolený postup řešení a reagují na připomínky a otázky ostatních. Jsou vedeni k věcnému hodnocení vlastní práce i práce spolužáků.
Vyučující v tomto předmětu vystupuje především jako vedoucí projektu, který žáky metodicky vede, poskytuje jim průběžnou zpětnou vazbu a pomáhá při řešení problémů.
Zpracování projektu probíhá nejen během vyučovacích hodin, ale také mimo ně. Informace žáci získávají především z otevřených informačních zdrojů a jsou vedeni k dodržování zásad práce s informacemi a respektování autorských práv.
Součástí předmětu je vedení portfolia, ve kterém žáci systematicky zaznamenávají průběh práce na projektu, dílčí výstupy, výsledky a zhodnocení své činnosti. Toto portfolio slouží jako podklad pro maturitní zkoušku z oborové orientace.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Navrhne a naplánuje řešení projektového úkolu.

- Vybere vhodné téma projektu nebo upřesní zadání projektu.
- Formuluje cíl projektu, případně stanoví pracovní hypotézu.
- Vytvoří osnovu projektu nebo plán realizace aktivity.
- Stanoví postup řešení a jednotlivé kroky projektu.
- Naplánuje časový postup práce a organizaci jednotlivých činností.

Vyhledává, třídí a kriticky posuzuje informace z různých zdrojů.

- Vyhledává relevantní informace v různých informačních zdrojích.
- Posuzuje věrohodnost a využitelnost získaných informací.
- Třídí a systematicky zpracovává získané informace.
- Správně uvádí použité informační zdroje.

Zpracovává a analyzuje informace a data související s řešeným projektem.

- Sbírá potřebná data a informace pro řešení projektu.
- Zpracovává data pomocí vhodných digitálních nástrojů.
- Interpretuje získané výsledky a vyvozuje závěry.
- Využívá získaná data při formulaci řešení projektu.

Využívá digitální technologie při řešení projektového úkolu.

- Používá vhodné digitální nástroje pro zpracování projektu.
- Využívá nástroje umělé inteligence při vyhledávání a zpracování informací.
- Bezpečně se pohybuje v digitálním prostředí.
- Dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany dat.

Spolupracuje při řešení projektového úkolu.

- Spolupracuje se spolužáky při plánování a realizaci projektu.
- Rozděluje úkoly v rámci společné práce.
- Komunikuje o postupu řešení a společně hledá vhodná řešení.
- Respektuje názory a připomínky ostatních.

Zpracuje projekt v požadované podobě nebo realizuje navrženou aktivitu.
- Zpracuje textovou nebo praktickou část projektu.
- Dodržuje požadavky na strukturu projektu nebo plán realizace aktivity.
- Dodržuje zásady typografie a formální úpravy textu.
- Odevzdá projekt nebo jeho výstupy v požadované formě.

Prezentuje, obhajuje nebo vyhodnotí výsledky projektu.
- Připraví prezentaci výsledků projektu nebo průběhu realizované aktivity.
- Srozumitelně představí cíle, postup a výsledky práce.
- Vysvětlí zvolený postup řešení.
- Zhodnotí průběh projektu nebo realizované aktivity.
- Reaguje na dotazy, připomínky a doplňující otázky.

Vede a využívá portfolio projektové práce.
- Systematicky zaznamenává průběh práce na projektu.
- Ukládá a třídí dílčí výstupy (poznámky, návrhy, data, prezentace apod.).
- Reflektuje vlastní postup práce a dosažené výsledky.
- Využívá portfolio jako podklad pro prezentaci projektu.
- Představí a obhájí obsah portfolia u ústní maturitní zkoušky.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:
- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:
- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- osobnostní a sociální
- k občanství a udržitelnosti
- k řešení problémů
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Zásady projektové práce
- principy projektového vyučování
- organizace práce na projektu
- výběr a vymezení tématu projektu
- stanovení cíle projektu a plán práce
- návrh postupu řešení projektu nebo návrh praktické aktivity

Vyhledávání a zpracování informací
- práce s různými typy informačních zdrojů
- vyhledávání, třídění a kritické posuzování informací
- práce s daty a jejich základní zpracování
- využívání digitálních technologií a nástrojů umělé inteligence při práci s informacemi
- zásady práce s informacemi, citování zdrojů a respektování autorských práv

Realizace projektového úkolu
- zpracování projektu podle stanoveného plánu

- analýza vybraného společenského nebo ekonomického problému
- návrh řešení zvoleného problému nebo návrh praktické aktivity
- organizace a realizace vybraných projektových aktivit (např. školní akce, průzkum, beseda, informační kampaň)
- průběžné vyhodnocování získaných informací a dat
- spolupráce při řešení projektového úkolu
- průběžné konzultace s vyučujícím

Zpracování výstupů projektu

- struktura a formální úprava projektové práce
- grafická a stylistická úprava textu
- zpracování dokumentů, prezentací a dalších výstupů projektu
- zpracování projektu v elektronické podobě
- tvorba a správa portfolia projektové práce (záznam průběhu, ukládání výstupů)

Prezentace a vyhodnocení projektu

- příprava prezentace projektu nebo prezentace realizované aktivity
- prezentace výsledků práce před spolužáky
- obhajoba zvoleného postupu a závěrů projektu
- vyhodnocení průběhu a výsledků projektu
- reflexe vlastní práce a práce ostatních
- využití portfolia při prezentaci a obhajobě projektu

5. Vzdělávací strategie

- projektové vyučování
- aktivní učení
- individuální práce
- kooperativní učení (práce ve skupinách)
- badatelsky orientované učení
- interdisciplinární učení
- prezentační a diskusní metody
- konzultační metoda

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem během práce na projektu
- pozorování práce žáků při řešení projektového úkolu
- průběžné konzultace a kontrola postupu práce
- průběžné prezentace dílčích výsledků projektu
- hodnocení průběžných výstupů projektu (např. pracovní návrhy, textové dokumenty, prezentace, data, návrhy aktivit)
- kontrola a průběžné hodnocení vedení portfolia

Sumativní:

- odevzdání zpracovaného projektu v požadované formě (např. projektová práce, zpráva o realizaci projektu)
- realizace navržené aktivity nebo projektu
- závěrečná prezentace výsledků projektu

- obhajoba projektu před spolužáky a vyučujícím
- odevzdání a prezentace portfolia projektové práce u maturitní zkoušky

Reflexe:

- sebehodnocení žáků zaměřené na průběh práce, spolupráci a dosažené výsledky
- vrstevnické hodnocení prezentovaných projektů nebo realizovaných aktivit
- zpětnovazebný rozhovor s vyučujícím o průběhu práce, problémech při řešení projektu a dosažených výsledcích
- reflexe vedení portfolia a jeho využitelnosti pro další studium a maturitní zkoušku

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje především na kvalitu zpracování projektu, schopnost žáků samostatně řešit zadaný úkol, pracovat s informacemi a prezentovat výsledky své práce. Při hodnocení je zohledňován také průběh práce na projektu, aktivita žáků a jejich schopnost spolupráce.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- vymezení a zpracování tématu projektu (jasné stanovení cíle, promyšlenost návrhu řešení nebo plánované aktivity),
- kvalita práce s informacemi (vyhledávání, třídění a kritické posouzení zdrojů),
- zpracování a interpretace získaných dat a informací,
- realizace navrženého řešení nebo aktivity (organizace, průběh a vyhodnocení projektu),
- samostatnost, iniciativa a aktivní přístup při řešení projektového úkolu,
- spolupráce při práci na projektu a organizace práce v týmu,
- formální a grafická úprava projektu (přehlednost, struktura, dodržení zásad práce s informacemi),
- kvalita prezentace projektu (srozumitelnost, logická struktura, práce s vizuálními prvky),
- schopnost obhájit výsledky projektu a reagovat na otázky,
- kvalita a systematičnost vedení portfolia (úplnost, přehlednost, návaznost výstupů),
- schopnost využít portfolio při prezentaci a obhajobě projektu.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáků v průběhu práce na projektu. Vedle klasifikace mohou být využívány také formy sebehodnocení a vrstevnického hodnocení.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- individuálně dle zpracovávaného tématu

4. Poznámky

Výuka předmětu je organizována formou dlouhodinového bloku jednou týdně, aby měli žáci dostatečný časový prostor pro samostatnou práci na projektu, průběžné konzultace a prezentaci dílčích výsledků.

Výuka probíhá přednostně v počítačové učebně nebo s využitím školních notebooků či tabletů, aby měli žáci k dispozici potřebné digitální nástroje pro vyhledávání informací, zpracování dat, tvorbu dokumentů a prezentaci výsledků projektu.

Žáci si v průběhu výuky vedou portfolio projektové práce, které obsahuje průběh práce, výstupy a zhodnocení vlastní činnosti a slouží jako podklad pro ústní maturitní zkoušku z oborové orientace. Odevzdání portfolia je podmínkou pro konání ústní maturitní zkoušky.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Odborná praxe – 3. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** stáž
4. **Délka výuky:** 66 hodin + 6 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Gabriela Leipertová, revize Ing. Jana Palečková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní orientace v ekonomických, právních a společenských vztazích
   - porozumění fungování organizací a institucí
   - schopnost pracovat s informacemi a zpracovat souvislý text
   - základní digitální dovednosti (textový editor, tabulkový procesor, prezentační software, sdílení dokumentů)
   - komunikační dovednosti na úrovni běžné pracovní komunikace

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Odborná praxe představuje významnou součást vzdělávacího programu, která umožňuje žákům propojit teoretické poznatky s reálným pracovním prostředím. Přispívá k rozvoji pracovních, sociálních, komunikačních a podnikavých kompetencí a umožňuje žákům získat praktické zkušenosti využitelné v dalším studiu i profesním životě. Zároveň podporuje rozvoj samostatnosti, organizačních schopností, odpovědnosti za plnění úkolů a schopnosti pracovat v týmu.

   Odborná praxe probíhá v reálném pracovním prostředí organizací, které si žáci volí s ohledem na svou oborovou orientaci. Žáci mohou absolvovat praxi v podnikatelském sektoru, kde se seznamují s fungováním firmy, ekonomickými procesy a řízením, nebo v neziskovém či veřejném sektoru, kde poznávají principy fungování veřejné správy a organizací poskytujících veřejně prospěšné služby. Důraz je kladen na aktivní zapojení žáků do pracovních činností, řešení konkrétních úkolů a schopnost samostatně získávat a zpracovávat informace.

   Součástí odborné praxe je vedení záznamů o jejím průběhu, zpracování souvislé zprávy a prezentace získaných zkušeností. Žáci se učí formulovat své poznatky, využívat odbornou terminologii a prezentovat výsledky své práce s využitím prezentačního softwaru.

   Role vyučujícího spočívá v koordinaci průběhu odborné praxe, metodické podpoře žáků a průběžném sledování jejich činnosti. Poskytuje konzultace, pomáhá při řešení problémových situací a podílí se na hodnocení odborné praxe na základě předložených výstupů i spolupráce s organizací.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Charakterizuje organizaci, ve které vykonával praxi.
   - Uvede základní identifikační údaje organizace.
   - Popíše zaměření, strukturu a postavení organizace.
   - Zařadí organizaci do příslušného sektoru.

Vysvětlí model činnosti organizace.
- Popíše hlavní činnosti organizace.
- Identifikuje cílovou skupinu.
- Vysvětlí způsob fungování a financování.

Popíše a analyzuje vlastní pracovní činnosti.
- Uvede konkrétní pracovní úkoly.
- Popíše pracovní postupy a používané nástroje.
- Vysvětlí souvislosti mezi činnostmi a fungováním organizace.

Aplikuje teoretické poznatky v praxi.
- Propojí vykonávané činnosti s učivem odborných předmětů.
- Používá odbornou terminologii.
- Využívá digitální nástroje při práci.

Řeší pracovní situace a problémy.
- Identifikuje problémové situace.
- Navrhne možné způsoby řešení.
- Zhodnotí zvolený postup.

Komunikuje v pracovním prostředí.
- Komunikuje přiměřeně situaci a účelu jednání.
- Vystupuje v souladu se zásadami profesní komunikace a kultury projevu.
- Prezentuje své zkušenosti srozumitelně, souvisle a s využitím odborné terminologie.

Zhodnotí přínos odborné praxe pro svůj rozvoj.
- Popíše získané znalosti a dovednosti.
- Identifikuje své silné a slabé stránky.
- Formuluje přínos odborné praxe pro další profesní orientaci.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:
- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:
- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- osobnostní a sociální
- k občanství a udržitelnosti
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Charakteristika organizace
- identifikační údaje, zaměření
- organizační struktura
- postavení v sektoru

Model činnosti organizace
- hlavní činnosti
- cílová skupina

- způsob fungování a financování

Pracovní činnosti žáka

- konkrétní pracovní úkoly
- pracovní postupy a nástroje
- zapojení do činností organizace

Pracovní prostředí

- vztahy na pracovišti
- komunikace
- pracovní režim

Reflexe odborné praxe

- přínosy a zkušenosti
- silné a slabé stránky
- profesní orientace

5. Vzdělávací strategie

- učení praxí (aktivní vykonávání konkrétních pracovních úkolů a činností v reálném prostředí pod dohledem pracovníků organizace)
- aktivní učení a řešení problémů (řešení pracovních a problémových situací, analýza nečekaných situací, návrh a vyhodnocení řešení)
- reflexivní učení a sebehodnocení (uvědomělé zpracování zkušeností, analýza činností, identifikace získaných znalostí a dovedností, vedení deníku odborné praxe)
- individuální práce (samostatné plnění úkolů, vedení záznamů, odpovědnost za výsledky práce)
- kooperativní učení (spolupráce na pracovišti, zapojení do týmových činností)
- využití digitálních technologií (práce se softwarem organizace, online zdroji a digitálními nástroji při plnění úkolů i tvorbě výstupů)
- samostatné vyhledávání a kritické zpracování informací
- rozvoj komunikačních dovedností (pracovní komunikace, profesní vystupování)
- prezentace výsledků vlastní práce (sdílení a obhajoba zkušeností z odborné praxe)

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- pozorování práce žáka na pracovišti
- konzultace se žákem
- kontrola deníku odborné praxe

Sumativní:

- souvislá zpráva z odborné praxe
- prezentace zkušeností (zpracovaná v prezentačním softwaru) a její obhajoba před komisí
- hodnocení praxe ze strany organizace

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor
- sebehodnocení žáka

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje na schopnost žáka aplikovat znalosti v praxi, samostatně plnit pracovní úkoly a reflektovat získané zkušenosti.

Při hodnocení se sleduje zejména:
- správnost a úplnost charakteristiky organizace
- kvalita popisu a analýzy pracovních činností
- schopnost propojení teorie a praxe
- schopnost řešit problémové situace
- úroveň pracovní komunikace
- kvalita reflexe a sebehodnocení
- struktura, rozsah a formální úroveň zprávy

Součástí hodnocení je také prezentace odborné praxe, při které se posuzuje:
- dodržení stanoveného časového rozsahu (cca 10 minut)
- obsahová struktura a věcná správnost
- přehlednost a úroveň zpracování v prezentačním softwaru
- jazyková a odborná úroveň projevu
- srozumitelnost a souvislost vystoupení
- používání odborné terminologie
- kultura projevu a vystupování

Celkové hodnocení vychází z:
- kvality písemné zprávy z odborné praxe
- úrovně prezentace a její obhajoby
- hodnocení organizace (pracoviště)
- sebehodnocení žáka

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje
- dle zaměření organizace
- interní materiály organizace
- webové stránky institucí
- metodické materiály školy

4. Poznámky

Odborná praxe je organizována blokově v souvislé délce dvou týdnů a probíhá na reálných pracovištích mimo školu na základě smluvního vztahu. Do harmonogramu školního roku je zařazena na období konání ústních maturitních zkoušek. Na samotnou praxi bezprostředně navazuje jeden vyhrazený den, který je určen k prezentaci, sdílení a obhajobě získaných zkušeností.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Kapitoly z dějin umění do konce 19. století – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 22 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Veronika Chvojková, Mgr. Andrea Gärtnerová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty různých typů
   - rozlišuje fakta a názory
   - posuzuje věrohodnost informací
   - porovnává různé texty
   - vyhledává informace v textu a pracuje s nimi
   - formuluje vlastní názor a vhodně ho obhajuje
   - vytváří souvislá mluvená i psaná sdělení
   - využívá jazykové prostředky vhodně vzhledem ke komunikační situaci
   - rozpozná manipulativní komunikaci a zaujímá k ní kritický postoj
   - interpretuje literární text
   - formuluje vlastní názor na literární dílo
   - rozlišuje základní literární druhy a žánry
   - porovnává literární texty

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Modul je součástí vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura 4. ročníku.
   Modul je otevřen rekapitulací osvojených poznatků.
   Modul navazuje na předchozí moduly týkající se dějin umění, literatury a dalších druhů umění do konce 19. století a dále rozvíjí schopnost žáků interpretovat literární a další umělecká díla v historických, kulturních a estetických souvislostech. Důraz je kladen na aktivní recepci umění, propojování poznatků z různých druhů umění a samostatné vytváření vlastního interpretačního pohledu.
   Žáci se seznamují s významnými etapami evropského umění do konce 19. století a sledují proměny uměleckých směrů, estetických ideálů a kulturních hodnot v souvislosti se společenským a historickým vývojem. Modul podporuje schopnost vnímat umělecké dílo jako součást širší kulturní komunikace a porozumět vztahům mezi literaturou, výtvarným uměním, hudbou, divadlem či architekturou.
   Výuka směřuje k rozvoji interpretačních, argumentačních a komunikačních dovedností. Žáci formulují vlastní čtenářský, divácký či posluchačský zážitek, diskutují o uměleckých dílech, porovnávají různé umělecké prostředky a reflektují jejich účinek na příjemce.
   Součástí modulu je práce s historickým a kulturním kontextem uměleckých děl, vyhledávání relevantních informací a využívání kontextových poznatků při interpretaci.
   Modul zároveň podporuje samostatný kulturní rozvoj žáků, jejich schopnost vybírat si umělecká díla na základě vlastních preferencí a vytvářet si dlouhodobý repertoár kulturních

zkušeností. V souladu s RVP pro všeobecná lycea vede žáky ke kultivovanému vztahu k umění, rozvoji kulturní identity, kritického myšlení a respektu k různým interpretačním perspektivám.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Formuluje či tvořivě vyjádří své porozumění smyslu vybraných literárních a dalších uměleckých děl.

- Reflektuje a cíleně rozšiřuje či prohlubuje vlastní perspektivu, kterou nahlíží na literární texty a další projevy umění.
- Pojmenovává a textem odůvodňuje možné efekty, které text (nebo projevy dalších druhů umění) ve čtenářích (příjemcích) vyvolávají.
- Využívá k porozumění literárnímu textu kontrast či paralelu s jiným textem, uměleckým dílem či adaptací.

Využívá poznatky o historickém, kulturním a žánrovém kontextu konkrétního literárního díla k jeho porozumění a tvořivým transpozicím

- Dohledává v důvěryhodných a dostupných zdrojích potřebné kontextuální informace.
- Posuzuje souběžně historický, kulturní i žánrový kontext vybraného literárního díla, pojmenuje případné napětí mezi nimi.

Sdílí svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek jasně a argumentovaně

- Vyjádří svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek rozmanitými způsoby (od prostého sdělení po tvořivé či umělecké sebevyjádření) a volí způsob adekvátní dílu i komunikační situaci.
- Argumentuje a naslouchá argumentům ostatních čtenářů / diváků / posluchačů ve prospěch rozvíjení diskuse nad literárním nebo jiným uměleckým dílem.

Vybere si k četbě, poslechu nebo zhlédnutí umělecké dílo z běžné tržní nabídky na základě vlastních preferencí a motivací.

- Vytváří systematicky a dlouhodobě svůj repertoár zkušeností směrem k poznání rozmanitosti projevů dalších oblastí umění.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kulturní
- komunikační
- sociální a osobnostní
- k učení
- k řešení problémů
- k podnikavosti a pracovní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

- funkce umění
- druhy umění
- základní znaky uměleckých směrů
- základní literární a umělecká díla

- interpretace uměleckého díla
- vztah umění a společnosti
- motiv, téma, kompozice uměleckého díla
- prostředky uměleckého díla
- kulturní kontext uměleckého díla
- práce s odbornými informačními zdroji
- prezentace a reflexe vlastního kulturního zážitku

Umění jako součást kultury
- funkce umění (estetická, poznávací, společenská)
- umění jako odraz doby
- základní druhy umění

Starověk
- antické Řecko a Řím
- ideál krásy a harmonie
- mytologie v umění
- literatura, architektura, sochařství

Středověk
- křesťanství a jeho vliv na umění
- románský a gotický styl
- symbolika a funkce umění
- literatura (legendy, kroniky)

Renesance a humanismus
- návrat k antice
- člověk jako střed světa
- rozvoj umění a vědy
- literatura, výtvarné umění

Baroko
- dynamika, emocionalita
- náboženský a reprezentativní charakter
- kontrasty a dramatický výraz
- literatura a umění

Klasicismus a osvícenství
- rozum, řád, pravidla
- návrat k antickým ideálům
- literatura a filozofie

Romantismus
- individualita, emoce, příroda
- odpor k racionalitě
- literatura, hudba, výtvarné umění

Realismus a počátky moderního umění
- zobrazování skutečnosti
- sociální témata
- proměna společnosti
- impresionismus, symbolismus a další směry konce 19. století

5. Vzdělávací strategie

- práce s ukázkami uměleckých děl (text, obraz, hudba)
- frontální výuka
- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou
- práce s dobovými dokumenty
- propojení s historickým kontextem
- využití audiovizuálních ukázek
- projektová výuka (např. „umění jedné epochy“)
- samostatné zpracování vybraných kapitol z dějin umění na základě vyhledaných videomateriálů – přednášky, přehledy aj. se stručným kritickým vyhodnocením zdrojů
- skupinová práce (analýza díla, prezentace)
- „návštěvy“ online galerií, architektonických památek, sbírek umění;
- individuální (případně skupinové) výstupy ve formě vzdělávací deskové nebo karetní hry, tematické soutěže apod. s vybranou tematikou z obsahu vzdělávání v rámci modulu
- řízená interpretace uměleckého díla
- porovnávání uměleckých směrů
- hledání znaků stylu v konkrétních ukázkách
- diskuse o významu a funkci umění
- krátké referáty nebo prezentace
- práce s pracovními listy
- formulace vlastního názoru na umělecké dílo
- vedení k argumentaci a interpretaci
- vedení žáka k sebehodnocení
- okamžitá zpětná vazba k výkonu žáka

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- krátký mluvený projev (prezentace tématu)
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- řízená diskuze ve skupině
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:

- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační)
- závěrečný výstup tematického celku
- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu či referátu
- tematické písemné práce

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)

- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- hodnoticí list ke skupinové práci
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci

2. Kritéria hodnocení

Žák je hodnocen na základě míry dosažení očekávaných výsledků učení v oblasti orientace v dějinách umění, porozumění uměleckým směrům a schopnosti pracovat s uměleckým dílem v širším kulturním kontextu. Posuzována je schopnost žáka rozpoznat základní znaky uměleckých směrů, zařadit dílo do historického období a vysvětlit jeho souvislosti s dobovým myšlením a společenským kontextem.

Důraz je kladen na schopnost interpretace uměleckého díla, tedy popsat jeho základní rysy, vystihnout hlavní myšlenku a formulovat vlastní názor podložený jednoduchou argumentací. Hodnocena je rovněž schopnost porovnávat umělecká díla, hledat mezi nimi souvislosti a propojovat poznatky z různých druhů umění (literatura, výtvarné umění, hudba).

Součástí hodnocení je používání základní odborné terminologie, srozumitelnost a věcnost vyjadřování a aktivní zapojení do práce s uměleckými ukázkami. Zohledňuje se míra samostatnosti, schopnost formulovat vlastní závěry a reagovat na podněty při diskusi.

Výsledná klasifikace vychází z kombinace průběžného hodnocení (práce s ukázkami, aktivita v hodinách, dílčí úkoly, skupinová práce) a sumativních výstupů (analýza uměleckého díla, krátký písemný nebo ústní výstup, test zaměřený na porozumění souvislostem). Žák prokazuje naplnění výstupů zejména tím, že dokáže rozpoznat znaky uměleckého směru, zasadit dílo do kontextu a smysluplně o něm uvažovat.

Hodnocení zohledňuje také pokrok žáka v průběhu modulu, jeho schopnost pracovat se zpětnou vazbou a postupné rozvíjení interpretačních a argumentačních dovedností.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

4. Poznámky

Exkurze: NG Praha, DOX, Muzeum Kampa

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Současná literatura a další druhy umění – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 22 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Veronika Chvojková, Mgr. Andrea Gärtnerová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty různých typů
   - rozlišuje fakta a názory
   - posuzuje věrohodnost informací
   - porovnává různé texty
   - vyhledává informace v textu a pracuje s nimi
   - vytváří souvislá mluvená i psaná sdělení
   - rozpozná manipulativní komunikaci a zaujímá k ní kritický postoj
   - interpretuje literární text
   - formuluje vlastní názor na literární dílo
   - rozlišuje základní literární druhy a žánry
   - porovnává literární texty
   - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
   - uplatňuje základní pravopisná pravidla
   - využívá znalosti o slovní zásobě při práci s textem
   - využívá jazykové prostředky vhodně vzhledem ke komunikačnímu záměru a komunikační situaci
   - formuluje vlastní názor a vhodně ho obhajuje
   - využívá různé zdroje informací a kriticky je posuzuje

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Modul je součástí vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura 4. ročníku.
   Modul navazuje na předchozí vzdělávací celky zaměřené na literaturu a další druhy umění 20. století a dále rozvíjí schopnost žáků interpretovat současné literární a umělecké projevy v kulturních, společenských a mediálních souvislostech současného světa.
   Důraz je kladen na samostatnou interpretaci současných literárních a uměleckých děl, kritickou reflexi aktuálních kulturních témat a schopnost porozumět proměnám současné kultury, médií a identity člověka v globalizované společnosti. Žáci sledují vztah mezi uměním, veřejným prostorem, digitální kulturou a společenskými otázkami současnosti.
   Základním principem je rozvíjení čtenářských dovedností ve směru rozeznání uměleckých a neuměleckých textů a jejich porovnání, porozumění uměleckým textům a jejich interpretace. Podstatné je osvojení dovedností

souvisejících s textovou návazností a strukturou literárního textu. Předmětem modulu jsou témata textu, jednotlivé motivy, tropy a figury, jazykové prostředky napříč jazykovými vrstvami.
Výuka podporuje schopnost formulovat vlastní čtenářské, divácké a posluchačské zkušenosti, argumentovat v diskusi nad uměleckým dílem a reflektovat různé interpretační perspektivy. Modul rozvíjí schopnost propojovat literaturu s dalšími druhy umění, zejména filmem, divadlem, hudbou, výtvarným uměním a digitálními médii.
Součástí modulu je také práce s aktuální kulturní produkcí, samostatné vyhledávání a hodnocení kulturních zdrojů a vytváření vlastního kulturního přehledu a čtenářského/diváckého portfolia.
Modul odpovídá pojetí RVP pro všeobecná lycea tím, že rozvíjí kulturní, komunikační, sociální a digitální kompetence, podporuje kritické myšlení, kulturní orientaci a schopnost interpretovat současný svět prostřednictvím literatury a dalších druhů umění.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátorů

Žák:

Čte s porozuměním současná literární díla.

- Vyvozuje z přečteného literárního textu významy relevantní pro sebe či pro aktuální společenskou situaci.
- Volí způsob čtení adekvátní čtenému textu i vlastnímu čtenářskému záměru.
- Nalézá podstatné otázky, které si lze nad literárním textem položit, a to i v kulturních souvislostech.
- Udržuje při četbě soustavné soustředění a pozornost a zaměřuje se souběžně na různé aspekty literárního textu.
- Sleduje vlastní čtení a případně upravuje své čtenářské postupy.
- Nahlíží na své způsoby čtení a zhodnocuje jejich přínos a efektivitu pro daný čtenářský záměr.
- Rozšiřuje aktivně svůj repertoár čtenářských strategií.
- Reflektuje svou čtenářskou perspektivu a své čtenářské asociace a zhodnocuje jejich relevanci pro daný literární text.
- Vyhodnocuje vlastní čtenářské prožitky.

Sdílí svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek jasně a argumentovaně.

- Vyjádří svůj čtenářský nebo jiný umělecký zážitek rozmanitými způsoby (od prostého sdělení po tvořivé či umělecké sebevyjádření) a volí způsob adekvátní dílu i komunikační situaci.
- Argumentuje a naslouchá argumentům ostatních čtenářů / diváků / posluchačů ve prospěch rozvíjení diskuse nad literárním nebo jiným uměleckým dílem.

Vybere si k četbě, poslechu nebo zhlédnutí umělecké dílo z běžné tržní nabídky na základě vlastních preferencí a motivací.

- Uplatňuje vodítka vlastní čtenářské zkušenosti k orientaci v současné nabídce knižního trhu.
- Vytváří systematicky a dlouhodobě svůj repertoár čtenářské zkušenosti směrem k poznání různosti žánrů a podob literárních textů.
- Vytváří systematicky a dlouhodobě svůj repertoár zkušeností směrem k poznání rozmanitosti projevů dalších oblastí umění.

- Využívá techniky uměleckého či informativního psaní k vytváření vlastních čtenářských záznamů.

Formuluje či tvořivě vyjádří své porozumění smyslu vybraných literárních a dalších uměleckých děl.

- Reflektuje a cíleně rozšiřuje či prohlubuje vlastní perspektivu, kterou nahlíží na literární texty a další projevy umění.
- Zvažuje při čtení možné podoby náhledu čtenářů z období vzniku literárního textu, zaujímá jejich perspektivu.
- Dokládá své poznatky o významu dílčích motivů i celého textu o relevantní textové pasáže a prostředky.
- Pojmenovává a textem odůvodňuje možné efekty, které text (nebo projevy dalších druhů umění) ve čtenářích (příjemcích) vyvolávají.

Využívá k porozumění literárnímu textu kontrast či paralelu s jiným textem, uměleckým dílem či adaptací.

- Reflektuje limity a interpretační charakter překladů cizojazyčné literatury, zejm. poezie.
- Využívá poznatky o historickém, kulturním a žánrovém kontextu konkrétního literárního díla k jeho porozumění a tvořivým transpozicím.
- Identifikuje potřebu kontextuálního zakotvení na úrovni jednotlivých výrazů, dílčích motivů či obrazů i celku textu.
- Dohledává v důvěryhodných a dostupných zdrojích potřebné kontextuální informace.
- Identifikuje texty vhodné ke srovnávání a ze srovnání vybraných textů vyvozuje poznatky umožňující jejich porozumění.
- Rozezná v textu podstatné intertextuální odkazy a vysvětlí jejich efekt.

Vyvozuje účinek a smysl literárního textu z porozumění jeho základním mechanismům.

- Rozpoznává odlišné kompoziční postupy a principy a vysvětlí účinky konkrétní stavby textu.
- Rozlišuje fakticky i funkčně různé subjekty díla (postavy, vypravěče či mluvčí, implikovaného autora, modelového čtenáře apod.).

Reflektuje různé formy mezilidských vztahů a utváří vzájemně podporující vztahy s druhými.

- Reflektuje společné znaky a odlišnosti u sebe a druhých a rozeznává přínos jedinečnosti.
- Přispívá k utváření vzájemně podporujících vztahů s druhými.
- Rozezná nevhodné i nekonsenzuální chování související se sexualitou ve fyzickém i digitálním prostředí.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kulturní
- komunikační
- sociální a osobnostní
- k učení
- k řešení problémů

- k podnikavosti a pracovní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

- umělecké dílo a jeho působení na čtenáře (diváka, posluchače); vztah umění a společnosti
- výstavba uměleckého díla, zejména textu
- hlavní téma, motivy
- umělecké a jazykové výrazové prostředky
- interpretace současného díla
- současná literatura
- současné umělecké směry a projevy
- literatura a film
- literatura a hudba
- literatura a digitální média
- formy současného vyjádření
- základní pojmy současné kultury
- vybraná díla současné české a světové literatury

5. Vzdělávací strategie

- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou
- frontální výuka
- práce s reálnými výsledky činnosti umělců, zejména literárními texty a ukázkami z nich
- práce s videoukázkami i tištěnými materiály znázorňujícími charakteristické rysy různých druhů umění a uměleckých směrů
- práce s tištěnými i elektronickými ukázkami interpretace uměleckých děl
- tvorba vlastního projevu žáka s akcentem na vyjádření názoru na umělecké dílo, zejména literární text
- řešení pracovních listů s ukázkami
- tvorba čtenářského portfolia
- řízená prezentace přečtených děl z hlediska žákovských dojmů a postřehů z četby s řízenou diskusí
- samostatná/skupinová práce – analýza díla, komparace, popis
- samostatná / skupinová projektová práce s tematikou současné literatury s prezentací
- návštěva kulturní instituce, návštěva divadelního představení, filmu, koncertu, výstava a její vyhodnocení formou besedy
- exkurze
- formulace vlastního názoru a argumentace

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- krátký mluvený projev (prezentace tématu)
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti

- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- řízená diskuze ve skupině
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:

- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační)
- závěrečný výstup tematického celku
- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu či referátu
- tematické písemné práce
- čtenářské portfolio

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- hodnoticí list ke skupinové práci
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci

2. Kritéria hodnocení

Žák je hodnocen na základě míry dosažení očekávaných výsledků učení v oblasti interpretace současných literárních a uměleckých děl, práce s kulturním a mediálním kontextem a schopnosti formulovat a argumentačně obhájit vlastní interpretační stanovisko.
Posuzována je schopnost analyzovat současná umělecká díla, rozpoznávat jejich tematické, kompoziční a výrazové prostředky a vysvětlovat jejich účinek na příjemce.
Důraz je kladen na schopnost využívat kulturní, společenské a mediální souvislosti při interpretaci a porovnávat různé druhy umění a jejich vzájemné vztahy.
Hodnocena je také schopnost sdílet vlastní čtenářský, divácký nebo posluchačský zážitek kultivovaným a argumentačně podloženým způsobem, aktivně se zapojovat do diskuse o uměleckém díle a respektovat odlišné interpretační perspektivy.
Součástí hodnocení je práce s odbornými a digitálními zdroji, samostatné vyhledávání kulturních informací, tvorba kulturního portfolia a schopnost dlouhodobě rozvíjet vlastní kulturní zkušenost.
Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků.
Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

https://www.iliteratura.cz
https://www.moderni-dejiny.cz
https://www.mlp.cz/cz/eknihy
https://edicee.ucl.cas.cz/dejiny/dejiny-ceske-literatury-1945-1989
https://edicee.ucl.cas.cz/lexikon/lexikon
https://edu.ceskatelevize.cz/hledani?q=světová%20literatura%2020.%20století&stupen=stredni-skola

https://www.ceskatelevize.cz/porady/1064004657-avantgarda/ https://www.digitalniknihovna.cz
4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Souvislé a koherentní texty – 4. ročník
2. **Kód**: 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 22 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Veronika Chvojková, Mgr. Andrea Gärtnerová
6. **Vstupní předpoklady:** absolvování modulů Jazykový systém, jeho vývoj a aplikace v jazykové praxi (1. ročník), Analýza, interpretace a kritické hodnocení neuměleckých textů a informací (2. ročník), Jazykové prostředky a komunikační situace (3. ročník)

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Modul je součástí vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura 4. ročníku.
   Modul navazuje na předchozí vzdělávací celky zaměřené na práci s neuměleckými texty, argumentaci a jazykovou kulturu a dále rozvíjí schopnost žáků vytvářet promyšlené, strukturované a koherentní texty odpovídající různým komunikačním situacím a záměrům. Důraz je kladen na vědomou výstavbu textu, logické uspořádání informací, návaznost jednotlivých částí sdělení a funkční využívání jazykových prostředků. Žáci rozvíjejí schopnost formulovat komplexnější písemné i mluvené projevy, argumentovat, pracovat s informacemi a přizpůsobovat text adresátovi, účelu a komunikační situaci.
   Součástí modulu je práce s odbornými, publicistickými a argumentačními texty, prostěsdělovacími texty, tvorba vlastních textů a jejich reflexe. Žáci se učí využívat různé kompoziční postupy, pracovat s kohezí a koherencí textu, rozvíjet argumentaci a vytvářet texty s jasnou strukturou a komunikační funkcí.
   Modul podporuje rozvoj čtenářské, pisatelské, komunikační a digitální gramotnosti a vede žáky k samostatnému, kultivovanému a odpovědnému jazykovému projevu v akademickém, profesním i veřejném prostoru.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Tvoří myšlenkově strukturované, ucelené a koherentní psané i mluvené souvislé texty.
   - Uplatňuje pravidla a principy mezivětné návaznosti.
   - Věnuje se ve vlastním psaní zvolenému tématu soustavně, soustředěně a v náležité hloubce.
   - Sleduje ve vlastním psaní charakter komunikační situace a funkčně udržuje potřebné charakteristiky útvaru, v němž se jeho text pohybuje.
   - Všestranně upravuje vlastní, cizí i generované texty a připravuje je do konečné podoby.

   Posoudí z různých hledisek formální náležitosti textu a dodržuje je při tvorbě vlastních textů.
   - Vytváří vlastní texty nesoucí informace.

   Tvoří umělecký text základních druhů i žánrů a využívá ho k sebevyjádření.
   - Aplikuje teoretické poznatky na vlastní literární produkci.
   - Využívá pro estetický záměr různé vrstvy jazyka včetně těch nespisovných.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kulturní
- komunikační
- k učení
- k řešení problémů
- k podnikavosti a pracovní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

- funkční styly, slohové postupy a útvary
- komunikační situace
- slohotvorní činitelé
- slovní zásoba, její proměnlivost a způsoby obohacování
- syntaktické prostředky výstavby textu
- rozdíl mezi chaotickým a uspořádaným textem;
- základní stavební kameny textu (úvod, stať, závěr; odstavce a jejich funkce; věty a jejich uspořádání.)
- plánování textu: osnova a myšlenková mapa pro různé účely
- koherence a soudržnost textu, logické propojení myšlenek v textu, plynulost a srozumitelnost
- kohezní prostředky: lexikální, gramatická, paralelismus
- přechodové výrazy a spojovací fráze
- styl a žánr: vliv adresáta a účelu textu, formální, neutrální, neformální styl
- vybrané žánry a jejich charakteristika (úvaha, esej, vyprávění, popis, referát, dopis)
- úpravy autorských i generovaných textů

5. Vzdělávací strategie

- příprava textů určená k užití pro běžné životní komunikační situace
- frontální výuka
- minilekce zaměřené na charakteristické rysy jednotlivých funkčních stylů slohových postupů a útvarů; slovní zásobu, syntaktické prostředky výstavby textu;
- psaní kratších textů pro běžné životní komunikační situace (formální i neformální korespondence – administrativní interakce)
- psaní kratších uměleckých textů
- psaní kratších publicistických a prostěsdělovacích textů
- formální i neformální interakce (v papírové i elektronické podobě)
- práce s texty různých funkčních stylů (analýza textů – volba slovní zásoby, hodnocení syntaktických prostředků, porovnávání textů)
- nácvik grafické a formální úpravy jednotlivých písemných projevů
- cvičení na doplňování chybějících kohezních prostředků
- úpravy textů pro zlepšení koherence
- úpravy generovaných textů
- práce se zdroji psaných textů a jejich zpracovávání

- samostatná nebo skupinová projektová práce

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- analýza autentických textů různých stylů
- úprava a přepis textu podle zadání
- práce s chybou v textu
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:

- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační)
- závěrečný výstup tematického celku
- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu či referátu
- tematické písemné práce
- stylizační práce
- analýza textu s komentářem

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- hodnoticí list ke skupinové práci
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci

2. Kritéria hodnocení

Žák je hodnocen na základě míry dosažení očekávaných výsledků učení v oblasti práce s jazykovými prostředky, stylistiky, tvorby strukturovaných a koherentních textů, práce s argumentací, informacemi a jazykovými prostředky. Posuzována je schopnost volit vhodné jazykové prostředky s ohledem na komunikační situaci, funkci sdělení a adresáta, stejně jako schopnost vytvářet srozumitelné, strukturované a funkčně adekvátní texty. Důraz je kladen na funkční využití jazykových prostředků, práci s argumentací, schopnost organizovat informace a přizpůsobit text adresátovi a komunikační situaci. Hodnocena je také práce se zdroji, využívání odborné terminologie, dodržování zásad formální a jazykové správnosti a schopnost provádět revizi a úpravu vlastního textu. Součástí hodnocení je práce s digitálními nástroji a etické využívání informací. Výsledná klasifikace vychází z kombinace průběžného hodnocení (dílčí textové úkoly, práce s informacemi, argumentační cvičení, reflexe) a sumativních výstupů (komplexní písemné práce, projekty, portfolio textové produkce). Hodnocení zohledňuje míru

samostatnosti, aktivitu v hodinách a pokrok žáka. Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.
3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje
4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Systém jazyka a pravopis v komunikační praxi – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** modul
4. **Délka výuky:** 21 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Veronika Chvojková, Mgr. Andrea Gärtnerová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - vyjadřuje se srozumitelně v mluveném i psaném projevu
   - využívá základní jazykové prostředky vhodně vzhledem ke komunikační situaci
   - formuluje jednoduchý názor
   - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
   - uplatňuje základní pravopisná pravidla
   - vytváří jednoduchá souvislá sdělení
   - porovnává různé texty
   - vyhledává informace v textu a pracuje s nimi
   - využívá znalosti o jazyce při tvorbě vlastních sdělení

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Modul je součástí vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura 1. ročníku.
   Modul slouží k systematickému upevnění a prohloubení poznatků z oblasti české mluvnice, pravopisu a jazykové kultury a propojuje jazykovou teorii s praktickým využitím v komunikačních situacích. Navazuje na předchozí jazykové moduly a směřuje k upevnění jazykových kompetencí potřebných pro samostatnou práci s textem, kultivované vyjadřování a přípravu na profilovou i společnou část maturitní zkoušky.
   Důraz je kladen na funkční pojetí jazykového učiva, práci s autentickými texty, vědomé využívání jazykových prostředků a schopnost aplikovat gramatické a pravopisné poznatky při tvorbě vlastních mluvených i psaných projevů. Žáci si upevňují orientaci v systému českého jazyka, analyzují jazykové prostředky v různých komunikačních situacích a rozvíjejí schopnost jazykové sebereflexe.
   Modul podporuje schopnost rozpoznávat jazykové nedostatky, provádět jazykovou a stylistickou korekturu textu, využívat jazykové příručky a pracovat s digitálními nástroji pro ověřování jazykové správnosti. Výuka směřuje k tomu, aby žáci dokázali používat jazyk vědomě, přesně a kultivovaně v osobní, studijní i veřejné komunikaci.
   Modul odpovídá pojetí RVP pro všeobecná lycea tím, že propojuje jazykovou výchovu s rozvojem komunikačních, čtenářských, digitálních a pracovních kompetencí.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Využívá teoretické poznatky v běžné jazykové praxi.
   - Udržuje jazykovou kulturu svých psaných i mluvených projevů.
   - Aktivně používá teoretické poučky na reálné výstupy.

- Opravuje případné nedostatky vlastních i cizích psaných projevů na základě získaných poznatků.
- Využívá aktivně jazykové příručky.
- Dodržuje pravidla českého pravopisu.
- Dodržuje zásady spisovné výslovnosti.
- Uplatňuje tvaroslovné a syntaktické principy a pravidla odpovídající komunikační situaci.
- Uplatňuje v recepci i produkci textu poznatky o morfematice a slovotvorbě češtiny.

Využívá při studiu výsledky současného stavu vědění o jazyce.

- Používá funkčně základní jazykovědnou terminologii.
- Využívá znalosti o pravopisu, mluvnici, slovotvorbě, tvarosloví a skladbě při čtení i tvorbě textů.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kulturní
- komunikační
- sociální a osobnostní
- k učení
- k řešení problémů
- k podnikavosti a pracovní
- digitální

4. Obsah vzdělávání

- pravidla českého pravopisu, jeho zvláštnosti a odchylky
- pravidla psaní slov přejatých, vlastních jmen a slov nesklonných
- hláskoslovné jevy
- tvoření slov a slovní zásoba
- plnovýznamovost / neplnovýznamovost slov
- mluvnické kategorie a jejich praktické uplatnění
- slova cizího původu
- skladba – věta jednoduchá a souvětí, interpunkce
- spisovný jazyk v psaném a mluveném projevu
- jazyková analýza textu

5. Vzdělávací strategie

- práce s pracovními listy
- frontální výuka
- práce s tematickými soubory úloh zaměřenými na rozvoj a ověřování jednotlivých jazykových jevů: řešení souborů úloh žáky a následná analýza řešení vyučujícím
- opravy a úpravy textu
- práce s chybou
- řešení testů
- zpětná vazba učitele
- sdílení textů ve třídě

- práce v digitálním prostředí
- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou
- samostatná / skupinová projektová práce s tematikou uplatnění vybrané jazykové problematiky v konkrétních situacích s prezentací (posouzení jazykové správnosti vybraného útvaru)
- modelové situace (e-mail, zpráva, popis)
- modelové maturitní úlohy

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- krátké psané úkoly – jazyková cvičení, rozbory
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:

- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační)
- komplexní jazykový text
- komplexní pracovní list nebo projekt
- jazykový rozbor textu
- souhrnná písemná práce

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci

2. Kritéria hodnocení

Žák je hodnocen na základě míry dosažení očekávaných výsledků učení v oblasti jazykové správnosti, práce s jazykovým systémem a aplikace gramatických a pravopisných poznatků při interpretaci a tvorbě textů.

Posuzována je schopnost správně používat pravopisná pravidla, analyzovat jazykové jevy, rozpoznávat a opravovat jazykové nedostatky a využívat jazykové prostředky funkčně vzhledem ke komunikační situaci. Důraz je kladen na propojení jazykové teorie s praktickým užíváním jazyka v písemné i mluvené komunikaci.

Hodnocena je také schopnost provádět jazykovou a stylistickou korekturu textu, pracovat s jazykovými příručkami a digitálními nástroji a reflektovat vlastní jazykový projev.

Součástí hodnocení je samostatnost při řešení jazykových úloh, práce s chybou a schopnost aplikovat jazykové poznatky v komplexních komunikačních situacích.

Výsledná klasifikace vychází z kombinace průběžného hodnocení (jazyková cvičení, rozbory, editace textů, pracovní listy) a sumativních výstupů (souhrnné testy, jazykové rozbory, korektury textů, maturitní typové úlohy). Hodnocení zároveň zohledňuje pokrok žáka v průběhu modulu a jeho schopnost reagovat na učitelskou zpětnou vazbu a cíleně rozvíjet své jazykové dovednosti. Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.
3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje
4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Anglický jazyk – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 87 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: PhDr. Kateřina Králová, Ph.D.
6. **Vstupní předpoklady:** řečové dovednosti na úrovni A2+ až B1 a dosažení úrovně dle ŠVP AJ 3. ročník

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Vzdělávání v předmětu anglický jazyk ve 4. ročníku vrcholí dosažením komplexní úrovně B1 až B1+ dle SERRJ a směřuje k úspěšnému absolvování maturitní zkoušky. Výuka se prioritně orientuje na upevnění a propojení veškerých gramatických struktur a slovní zásoby nezbytných pro plynulou ústní i písemnou interakci. Obsah je v tomto ročníku koncipován jako intenzivní příprava na všechny části státní i profilové maturity, což zahrnuje práci s komplexními texty, nácvik poslechových strategií a precizování specifických slohových útvarů.

   Ve 4. ročníku budou naplňovány moduly Anglický jazyk B1+, English for Specific Professions, English in Practical Life.

   Výchovné a vzdělávací strategie se v posledním ročníku zaměřují na maximální míru autonomie žáka a jeho schopnost samostatné prezentace. Jsou využívány náročnější metody, jako jsou řízené diskuse nad aktuálními společenskými i oborovými problémy, sehrávání scének, tvorba závěrečných projektů a analýza esejí. Žáci jsou systematicky vedeni k efektivnímu využívání digitálních nástrojů a cizojazyčných zdrojů k řešení komplexních úloh.

   Výuka je založena na kombinaci tradičních i moderních metod s důrazem na praktické využití angličtiny. Strategie jsou přizpůsobeny jednotlivým oblastem jazykového rozvoje. Cílem je, aby absolvent opouštěl školu jako sebevědomý uživatel jazyka, který je schopen interkulturní komunikace.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Rozumí souvislým projevům a diskusím pronášeným standardním jazykem.

   - Porozumí jasně a srozumitelně vedeným diskusím o tématech z oblasti jeho zájmů, porozumí různým argumentům a názorům druhých, aniž by potřeboval zpomalení nebo další vysvětlení.

   Popíše skutečné nebo smyšlené události, vypráví příběh nebo přiblíží obsah knihy nebo filmu.

   - Zasadí popis události do širšího kontextu.
   - Zachovává při popisu respekt a objektivitu.

   Vyjádří vlastní názor na témata spojená s každodenním životem a svým odborným zaměřením.

- Rozvine argumentaci natolik, že je většinou možné ji bez problémů sledovat.

Představí téma z každodenního života nebo svého odborného zaměření.

- Vytvoří jednoduchou logicky strukturovanou prezentaci.
- Přednese předem připravenou, jednoduše formulovanou přednášku na téma, které se týká jeho osobního, pracovního nebo studijního života.

Vyjadřuje se poměrně plynule v ústním projevu.

- Používá jednoduché kompenzační strategie k udržení komunikace.

Vyjádří osobní názory a ptá se na podobné názory v diskusi týkající se témat v okruhu jeho/jejího zájmu.

- Vyzve partnery v diskuzi, aby vyjádřili svůj názor týkající se dalšího postupu.

Zapojí se do běžné formální diskuse týkající se známého tématu, která je vedena ve srozumitelném spisovném jazyce a ve které se jedná o výměnu informací, přijímání pokynů nebo o řešení problémů praktického rázu.

- Vede rozhovor, kde požaduje detailní informace a ověřuje si, zda správně rozumí.

Formuluje jednoduché a jasné pokyny k organizaci činnosti ve skupině.

- Požádá ostatní v týmu o vyjádření a zopakuje část toho, co někdo řekl, aby skupina mohla pokračovat v rozhovoru.

Zapojí se do diskuze a shrne nebo zprostředkuje myšlenky jiných účastníků skupiny, aby zajistil, že každý porozumí hlavním bodům a cíli úkolu.

- Přizpůsobí písemné i mluvené vyjádření podle potřeb a jazykové úrovně příjemce, například zjednodušením textu nebo vynecháním odborných výrazů.

Zprostředkuje jednoduchým způsobem informace o základních kulturních zvyklostech a hodnotách mezi lidmi z rozdílných jazykových a kulturních prostředí.

- Porovná rozdíly mezi různými kulturami (např. při srovnání svátků, zvyků, způsobů komunikace) a zlepší tak úroveň porozumění mezi účastníky diskuse.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení
- kompetence komunikační
- kompetence osobnostní a sociální
- kompetence k řešení problémů
- kompetence kulturní
- kompetence digitální

4. Obsah vzdělávání

Gramatika

- Trpný rod
- Nepřímá řeč
- Třetí kondicionál / wish clauses
- Phrasal verbs
- Abstraktní podstatná jména
- Definiční vztažné věty
- Vedlejší věty s příčestím

Slovní zásoba
- Advertising
- Senses
- Food texture
- Relationships / gender
- Jobs
- Technology
- Arts

5. Vzdělávací strategie
- skupinová práce
- frontální výuka
- diskuzní strategie
- individuální práce
- kooperativní učení
- projektové učení
- multimediální a digitální strategie
- herní a soutěžní strategie
- reflexivní strategie
- simulace reálných událostí

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:
- krátké písemné práce (pětiminutovky, desetiminutovky)
- pracovní listy a cvičení během výuky
- kontrola domácích úkolů
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- digitální výstupy (online testy, sdílené dokumenty, interaktivní cvičení)

Sumativní:
- čtvrtletní / pololetní testy / testy po dokončení lekce
- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu či referátu
- test kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené, aplikační)
- závěrečný výstup tematického celku

Reflexe:
- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- vrstevnické hodnocení
- práce s chybou (oprava testu, komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu
- stanovení osobního cíle pro další práci

2. Kritéria hodnocení

Kritéria zahrnují hodnocení kompetencí (dovednosti, znalosti, schopnosti), hodnocení porozumění (integrace poznatků, porozumění situacím, souvislostem, analýzy a syntézy) a hodnocení reflexe zkušenosti v následující podobě:

Jazykové dovednosti:

- správné a smysluplné použití gramatických struktur a slovní zásoby v mluveném i písemném projevu;
- schopnost porozumět mluvenému a psanému textu a vyjádřit k němu stanovisko;
- plynulost, srozumitelnost a výstižnost ústního projevu.

Písemné výstupy:

- struktura a obsah psaných textů (stížnost, zpráva s výsledky výzkumu, průvodní dopis, recenze společenské události);
- dodržení stylistických pravidel (např. formálnost/neformálnost, jazykové prostředky);
- jazyková přesnost (pravopis, gramatika, slovní zásoba).

Při hodnocení průběhu vzdělávání se využívají zejména tato kritéria:

- zapojování do výuky
- zapojování do skupinové práce
- zapojování do přípravy aktivit
- dodržování pravidel
- plnění termínů a úkolů
- vedení portfolia, slovníčků a průběžných zápisků

Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Council of Europe. (2018). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, assessment: Companion volume. ISBN 978-92-871-8621-8. [online] Citováno 22. 4. 2026 z https://rm.coe.int/cefr-companionvolume-with-new-descriptors-2018/1680787989.
- BBC Learning English (www.bbc.co.uk/learningenglish). Aktuální zprávy, články a poslechy s aktivitami.
- National Geographic Learning (www.ngllife.com). Materiály zaměřené na globální témata, přírodu, kulturu a cestování.
- Learn English Teens (https://learnenglishteens.britishcouncil.org/). Materiály zaměřené na věkovou skupinu žáků středních škol. Jedná se o aktuální témata.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Matematika – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Jitka Majorová
6. **Vstupní předpoklady:** navazuje na OVU RVP ZV a na OVU 1., 2. a 3. ročníku matematického vzdělávání

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Předmět Matematika ve 4. ročníku završuje středoškolské vzdělávání a zaměřuje se na prohloubení a systematizaci poznatků z geometrie a jejich praktické využití. Důraz je kladen na rozvoj prostorové představivosti, analyticko-syntetického myšlení a schopnosti aplikovat matematické postupy při řešení problémů v praxi i v dalších vědních oborech.
Výuka je zaměřena na tematické okruhy planimetrie, trigonometrie a stereometrie. V oblasti planimetrie se žáci zabývají vztahy mezi rovinnými útvary, jejich vlastnostmi, obvody a obsahy. Učí se využívat geometrické konstrukce a logické postupy při řešení úloh. Tento celek navazuje na základní poznatky z předchozího studia a rozvíjí schopnost pracovat s konkrétními geometrickými problémy vycházejícími z praxe.
V tematickém okruhu trigonometrie se žáci seznamují se vztahy mezi délkami stran a velikostmi úhlů v trojúhelnících. Osvojují si práci s goniometrickými funkcemi a učí se je využívat při výpočtech neznámých veličin. Důraz je kladen na porozumění základním trigonometrickým větám a jejich aplikaci při řešení matematických i praktických úloh z různých oblastí, jako jsou technika, fyzika či geografie.
Oblast stereometrie rozvíjí prostorovou představivost žáků a jejich schopnost pracovat s prostorovými útvary. Žáci se učí určovat jejich vlastnosti, objemy a povrchy a využívat vztahy mezi nimi při řešení úloh. Při práci s geometrickými modely propojují poznatky z rovinné geometrie, algebry i funkcí.
Důraz je kladen na propojení jednotlivých tematických celků a na jejich využití při řešení praktických problémů. Žáci se učí aplikovat matematické postupy v různých kontextech, volit vhodné strategie řešení a interpretovat získané výsledky.
Výuka probíhá kombinací frontální výuky, samostatné práce a skupinových aktivit. Součástí výuky je řešení problémových úloh a využívání digitálních technologií při modelování a vizualizaci geometrických vztahů.
Předmět je propojen s oblastí STEM, zejména s fyzikou, technickými obory a dalšími přírodovědnými disciplínami. Získané dovednosti žáci využívají i v dalších vyučovacích předmětech a při řešení praktických úloh.
Výuka matematiky přispívá k rozvoji klíčových kompetencí žáků, zejména kompetencí k řešení problémů, k učení, k pracovní činnosti a k využívání matematických a logických postupů při řešení odborných i praktických úloh.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Využívá polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů.

- Rozezná a charakterizuje útvary v rovině: bod, přímka, polopřímka, opačné polopřímky, úsečka, rovina, polorovina, opačné poloroviny, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník (konvexní, nekonvexní, pravidelný), kružnice, kružnicový oblouk, tětiva, kruh, kruhová úseč, kruhová výseč, mezikruží.
- Klasifikuje útvary v rovině podle daných vlastností.
- Určí vzájemnou polohu bodů, přímek, kružnic a útvarů v rovině.
- Určí velikost úhlu, sečte a odečte velikosti úhlů (včetně převodu stupňů a minut), určí obvodové a středové úhly v kružnici.
- Odhadne a určí odchylku dvou přímek.
- Odhadne a určí vzdálenost dvou bodů (délku úsečky), bodu od přímky, dvou rovnoběžek.

Určí obvod a obsah útvarů v rovině.

- Určí výpočtem obvod a obsah trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, pravidelných mnohoúhelníků, půlkruhu a rovinných útvarů z nich složených.
- Využije vztahy pro výpočet obvodu a obsahu kruhu a jeho částí (používá přibližnou hodnotu čísla π).
- Volí vhodné jednotky délky (mm, cm, dm, m, km) a obsahu (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, km^2, a, ha) vzhledem k dané situaci, navzájem je převádí.

Využije vztahy mezi stranami a úhly v trojúhelníku.

- Vyjádří poměr délek stran v pravoúhlém trojúhelníku jako funkci sin α, cos α, tg α a využije digitální prostředky k určení hodnoty goniometrických funkcí ostrého úhlu, výpočtům a modelování situace.
- Užívá pythagorovu větu, podobnost trojúhelníků, sinovou a kosinovou větu.
- Určí ze zadaných údajů velikost stran a úhlů v pravoúhlém a obecném trojúhelníku.

Využije shodnost s podobnost útvarů v rovině.

- Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve shodném či podobném zobrazení.
- Rozpozná shodné a podobné útvary a své rozhodnutí zdůvodní – využije věty o shodnosti trojúhelníků (sss, sus, usu) a o podobnosti trojúhelníků (uu, sss, sus).
- Využije podobnost trojúhelníků a koeficient podobnosti při řešení problémů.

Rozliší a pojmenuje tělesa v situacích z běžného života a z oboru vzdělání.

- Charakterizuje mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, pravidelný n-boký hranol, kolmý jehlan, pravidelný n-boký jehlan, komolý jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, komolý kužel, koule a její části), uvede příklady z reálného života a rozpozná je v různých pohledech.
- Charakterizuje složené těleso a určí, jak vzniklo.

Vymodeluje rovinné útvary, tělesa a prostorové objekty podle daných geometrických charakteristik.

- Vymodeluje a načrtne obraz krychle, kvádru, kolmého hranolu, pravidelného šestibokého hranolu, kolmého jehlanu, pravidelného šestibokého jehlanu, komolého jehlanu, válce, kužele, komolého kužele, koule, kulové úseče a kulové vrstvy.

- Sestrojí v rovnoběžném promítání obraz krychle, kvádru, pravidelného čtyřbokého hranolu, pravidelného čtyřbokého jehlanu.
- Modeluje vzájemnou polohu bodů, přímek a rovin s využitím mnohostěnů a rotačních těles.

Využívá metrické vlastnosti prostorových útvarů.

- Určí vzdálenost dvou bodů, bodu a přímky, bodu a roviny, rovnoběžných přímek, přímky a roviny a dvou rovin v prostoru na konkrétním objektu.
- Určí odchylku dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin v prostoru.

Určí povrch a objem těles.

- Odhadne a určí povrch a objem krychle, kvádru, pravidelného n-bokého hranolu, válce, pravidelného n-bokého jehlanu, rotačního kužele, koule, polokoule a objektů z nich složených.
- Využije sítě tělesa při výpočtu povrchu a objemu tělesa.
- Volí vhodné jednotky objemu vzhledem k dané situaci (mm^3, cm^3, dm^3, m^3, ml, cl, dl, l, hl) a navzájem je převádí.
- Určí objem a povrch komolých těles a částí koule.

Určí z daných charakteristik tělesa požadovaný rozměr.

- Určí požadovaný rozměr tělesa užitím vztahů mezi úhly a stranami v trojúhelníku.
- Určí požadovaný rozměr využitím daného povrchu nebo objemu tělesa.
- Určí chybějící rozměr s využitím obvodu, nebo obsahu útvaru.

Vyřeší problém z praxe a oboru vzdělání.

- Matematizuje reálný problém.
- Modeluje reálnou situaci pomocí digitálních technologií.
- S účelným využitím prostředků digitálních technologií vyřeší úlohu se vztahem k běžnému životu nebo oboru vzdělání.
- Posoudí výsledek řešení z hlediska správnosti postupu, splnění zadání, počtu řešení i věcného významu a své řešení obhájí.

Řeší úlohy z maturitních didaktických testů.

- Porozumí zadání.
- Matematizuje reálný problém.
- Bezpečně užívá matematické pojmy a algoritmy.
- Hledá další metody řešení.
- Optimalizuje řešení.
- Posoudí správnost řešení.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů

- základní planimetrické pojmy
- bod, přímka, polopřímka, opačné polopřímky, úsečka, rovina, polorovina, opačné poloroviny, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník (konvexní, nekonvexní, pravidelný), kružnice, kružnicový oblouk, tětiva, kruh, kruhová úseč, kruhová výseč, mezikruží.
- klasifikace základních rovinných útvarů a jejich vlastnosti
- Pythagorova věta, Euklidovy věty
- velikost úhlu v obloukové a stupňové míře
- goniometrické funkce ostrého úhlu
- trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku
- řešení planimetrických úloh

Obvody a obsahy rovinných útvarů

- výpočet obvodů a obsahů základních rovinných útvarů (trojúhelník, rovnoběžník, lichoběžník, pravidelný mnohoúhelník, kružnice, kruh a jejich části, složené útvary)
- řešení úloh

Shodnost a podobnost trojúhelníků

- shodnosti, jejich význam a užití
- podobnost (stejnolehlost) a její užití
- řešení praktických úloh
- užití digitálních technologií a dynamické geometrie
- výpočty rozměrů geometrických útvarů – rozměry konstrukčních prvků v technice, skládání vektorových veličin ve STE,
- užití podobnosti útvarů – poměr rozměrů (odhad vzdáleností, měření rozměrů nepřístupných objektů, měřítko modelů a map, smrštění rozměrů skla, keramiky či pečiva, teplotní roztažnost)
- určení výměry bytu, zahrady, katastru v kombinaci např. S výpočtem daně, ceny apod.
- výpočet spotřeby materiálu/množství odpadu při stříhání látky, kůže, plechu aj.
- výpočet délky plotu pozemku, délky okraje šatů, délky sváru, trasy aj.
- orýsování materiálu před obráběním, příprava střihu látky, kůže, plechu, aj.

Goniometrické funkce v obecném trojúhelníku:

- sinová a kosinová vět
- řešení obecného trojúhelníka
- řešení úloh z praxe pomocí goniometrických funkcí
- výpočty rozměrů geometrických útvarů – rozměry konstrukčních prvků v technice, skládání vektorových veličin ve STE,
- užití podobnosti útvarů – poměr rozměrů (odhad vzdáleností, měření rozměrů nepřístupných objektů, měřítko modelů a map, smrštění rozměrů skla, keramiky či pečiva, teplotní roztažnost)

Polohové a metrické vlastnosti prostorových útvarů:

- základní stereometrické pojmy
- klasifikace základních prostorových útvarů a jejich vlastnosti
- vzájemná poloha bodů, přímek a rovin

- tělesa: krychle, kvádr, kolmý hranol, pravidelný n-boký hranol, kolmý jehlan, pravidelný n-boký jehlan, komolý jehlan), rotační tělesa (válec, kužel, komolý kužel, koule a její části) a složená tělesa
- vzájemná polohu bodů, přímek a rovin s využitím mnohostěnů a rotačních těles – určení odchylek a vzdáleností v jednoduchých případech
- řešení stereometrických úloh
- užití digitálních technologií a dynamické geometrie

Povrchy a objevy těles:

- výpočet povrchů a objemů těles a složených těles,
- výpočty rozměrů těles z povrchů a objemů a triginometrie
- řešení úloh s využitím povrchů a objemů.
- výpočty rozměrů geometrických útvarů v prostoru (např. rozměry konstrukčních prvků v technice …)
- objemy a povrchy ve STE a technice (hustota, únik tepla apod.)
- určení objemu a povrchu – bytu či stavby (malování, vytápění, spotřeba materiálu, obklady apod.), nádoby či bazénu (množství náplně, spotřeba vody, …)
- výpočet spotřeby materiálu/množství odpadu při obrábění a opracování materiálu, odlévání, svařování, aj.

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka zaměřená na výklad, vysvětlení postupů a systematizaci učiva
- samostatná práce žáků při řešení úloh různé obtížnosti
- řešení problémových a aplikačních úloh z reálného života a odborné praxe
- práce s chybou a analýza postupů řešení
- diskuse nad různými způsoby řešení a jejich porovnávání
- kooperativní učení (práce ve dvojicích a skupinách při řešení úloh a projektů)
- projektová výuka zaměřená na matematizaci reálných situací
- využívání digitálních technologií při výpočtech, modelování a ověřování výsledků
- propojení učiva s dalšími předměty (zejména Fyzikou, Aplikačním softwarem, Technickými aplikacemi, Základy ekonomiky)
- vedení žáků k samostatnému uvažování, odhadu výsledků a kontrole správnosti řešení
- podpora systematičnosti, přesnosti a odpovědnosti při práci

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- písemné práce
- práce s pracovními listy
- pozorování činností žáka

Sumativní:

- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt
- čtvrtletní práce

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje na porozumění matematickým pojmům, správnost a efektivitu řešení úloh a schopnost aplikovat matematické postupy v různých situacích.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- správnost a úplnost řešení úloh,
- volba a zdůvodnění vhodného postupu řešení,
- schopnost aplikovat matematické poznatky v nových situacích,
- úroveň matematického vyjadřování a práce se symbolikou,
- pochopení vztahů mezi pojmy a postupy,
- schopnost interpretovat výsledky v kontextu zadání,
- schopnost analyzovat a opravit chybu,
- samostatnost při řešení úloh,
- aktivní přístup k výuce.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka, práce se zpětnou vazbou a schopnost sebehodnocení.

U komplexních úloh je hodnocena nejen správnost výsledku, ale i postup řešení a míra porozumění.

Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků.

Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Jaroslav Reichl – matematika. Online. 2007. Dostupné z: http://www.jreichl.com/matematika/matematika.htm. [cit. 2025-03-09].
- Krynický, Martin, Realisticky.cz když (se) chcete naučit, Online, Dostupné z: http://www.realisticky.cz/index.php
- Pavlicová, Vladimíra, Webová aplikace: Funkce – Portál středoškolské matematiky, Univerzita Karlova v Praze, Matematicko-fyzikální fakulta, Katedra didaktiky matematiky, Online. 2007. Dostupné z: https://www.karlin.mff.cuni.cz/~portal/funkce/, [cit. 2026-04-26].
- PETÁKOVÁ, Jindra. Matematika-příprava k maturitě a k přijímacím zkouškám na vysoké školy. Učebnice pro střední školy. Praha: Prometheus, 1998. ISBN 80-719-6099-3.
- Portál GeoGebra, Online, Dostupné z: https://www.geogebra.org/download

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Tělesná výchova – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Michal Stibůrek
6. **Vstupní předpoklady:**
   - očekávané výsledky učení dle ŠVP TEV 4. ročník

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Tělesná výchova představuje důležitou součást všeobecného vzdělávání a významně přispívá k podpoře zdravého životního stylu, rozvoji pohybových kompetencí a celkové tělesné i psychické kondice žáků. Vzdělávací obsah zahrnuje teoretické poznatky, průpravná, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení, gymnastiku, úpoly, pohybové a sportovní hry i sezonní pohybové aktivity. Součástí výuky jsou také témata zaměřená na bezpečný pohyb, ochranu zdraví a prevenci rizikových situací.

   Výuka zahrnuje základy pádových technik a sebeobrany se zaměřením na prevenci zranění, bezpečné zvládání rizikových situací a osvojení základních obranných a únikových technik. Součástí vzdělávání jsou také základy první pomoci, zásady chování při mimořádných událostech a praktický nácvik správného postupu v krizových situacích.

   Žáci si dále osvojují základy orientace a bezpečného pohybu v terénu, práci s mapou a plánování turistických aktivit. Důraz je kladen také na bezpečnost pohybu v přírodě, spolupráci ve skupině a odpovědné chování vůči okolnímu prostředí.

   Předmět je v učebním plánu zařazen v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně a navazuje na vzdělávání realizované na základní škole. Obsah vzdělávání je strukturován do tematických okruhů zaměřených na osvojování pohybových dovedností, rozvoj pohybových návyků a získávání poznatků souvisejících s péčí o zdraví a aktivním životním stylem.

   Součástí vzdělávací nabídky školy jsou také volnočasové aktivity zaměřené na taneční průpravu a zdravotní tělesnou výchovu. Škola organizuje lyžařské a turistické kurzy a realizuje sezonní pohybové aktivity, zejména bruslení a běžecké lyžování. Pohybově nadaní žáci se pravidelně účastní středoškolských sportovních soutěží a turnajů v různých sportovních disciplínách, například ve volejbalu, fotbalu, basketbalu, atletice, plavání či florbalu.

   Tělesná výchova vede žáky k vytváření pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám, k odpovědnému přístupu ke zdraví vlastnímu i zdraví ostatních dále k aktivnímu začleňování pohybu do každodenního života jako přirozené součásti péče o zdraví a celkovou kvalitu života.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Rozvíjí své sebepoznání, vztah k sobě a druhým, uplatňuje sebepoznání a zpětnou vazbu ve svém jednání.

- Reflektuje své osobnostní vlastnosti – temperament, emocionalitu, vlastnosti, dovednosti, typické projevy chování, zájmy, potřeby, hodnoty, své silné stránky.

Efektivně týmově spolupracuje.

- Podporuje ostatní členy týmu v jejich úspěšném zapojení.

Uplatňuje zásady aktivní ochrany zdraví.

- Uplatňuje postupy prevence onemocnění.
- Chová se bezpečně ve škole, ve fyzickém i digitálním prostředí.

Uplatňuje adekvátní způsoby bezpečného chování v modelových situacích spojených s mimořádnou událostí, krizovým stavem.

- Reflektuje možnosti předcházení vzniku mimořádných událostí.
- Aplikuje v modelových situacích základní postupy pro ochranu lidského života a zmírnění škod.
- Předvede v modelových situacích postupy bezpečného chování při vzniku náhlé mimořádné události v prostorách školy.

Rozvíjí v souladu s individuálními možnostmi širší spektrum pohybových dovedností a uplatňuje je ve svém životě.

- Tvoří různé varianty pohybových dovedností.
- Uplatňuje dodržování pravidel při pohybových týmových aktivitách.
- Reflektuje uplatnění pohybových dovedností ve svém životě, přínos pro své zdraví.

Podporuje své zdraví rozvojem tělesné zdatnosti a odolnosti.

- Reflektuje svůj rozvoj tělesné zdatnosti a odolnosti z hlediska přínosu pro své zdraví.
- Monitoruje pohybový výkon a upravuje svůj další rozvoj pohybových dovedností.
- Uplatňuje strategie ke zvládání tělesné zátěže.

Využívá pohybové aktivity v rámci svého zdravého životního stylu.

- Plánuje pohybové aktivity v rámci svého časového režimu, vyhodnocuje a upravuje svůj plán.
- Vytváří příležitosti pro pohybové aktivity ve spolupráci s druhými.
- Reflektuje význam pohybu v rámci zdravého životního stylu.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská (žák rozumí pravidlům sportovních her, orientuje se v pokynech učitele, dokáže popsat průběh pohybové činnosti a spolupracovat v týmu)
- matematicko-logická (žák využívá měření výkonů, času případně vzdáleností, vyhodnocuje sportovní výsledky, pracuje se skóre, statistikou a pravidly her)

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační (sportovní hry)
- k řešení problémů (vyplývajících z herních činností jednotlivce)

4. Obsah vzdělávání

Sportovní hry

- volejbal – herní čin. jednotlivce + didaktika těchto činností
- basketbal – herní čin. jednotlivce + didaktika těchto činností
- kopaná a sálová kopaná (pouze chlapci) – herní čin. jednotlivce
- florbal – herní čin. jednotlivce + didaktika těchto činností

- základy netradičních sportovních her – softbal, ringo atd.

Atletika

- speciální běžecká cvičení
- rozvoj rychlostních schopností
- rozvoj vytrvalostních schopností
- technické disciplíny (skoky, hody, vrhy)
- práce s atletickou kanceláří

Pohybové hry

- honičky
- hry rozvíjející orientaci v prostoru
- pro rozvoj spolupráce v týmu a skupině

Gymnastika

- akrobacie – kotouly, stoj na rukou, didaktika kotoulu vpřed a vzad
- přeskok
- trampolína – základní skoky
- kruhy – komíhání, didaktika základních dovedností na kruzích (střemhlav, hodiny, komíhání aj.)
- cvičení s náčiním (činky, gumičky, overbaly atd.)
- cvičení na hudbu (pouze dívky – aerobik, tanec, různé formy jógy.)
- odborné názvosloví

Kondiční cvičení

- rozvoj všeobecné kondiční přípravy
- základy silového tréninku
- základy vzpírání
- funkční trénink
- inovace v oblasti kondičního tréninku (TRX, bosu, flowin aj.)

Kompenzační cvičení

- cvičení pro správné držení těla
- základní ortopedické cvičení
- jóga
- základy ucelené rehabilitace

Turistika

- plánování trasy
- základy topografie a kartografie
- práce s GPS
- orientace a pohyb v terénu

Úpoly

- základní pádové techniky, didaktika pádových technik
- základní sebeobrana (údery, páky, bloky atd.)
- obrana proti rdoušení aj.
- úpolové hry
- didaktické výstupy pro úpolové hry

Zdravotně orientované cvičení

- kompenzační cvičení
- cvičení na velkých míčích (gymbaly)

- cvičení s malými míči (overbaly)
- speciální korektivní cvičení podle druhu oslabení
- pohybové aktivity, zejména gymnastická cvičení, pohybové hry, plavání, turistika a pobyt v přírodě

Teoretické znalosti

- bezpečnosti při pohybových aktivitách
- základy hygieny (oblečení, obuvi)
- dopomoc, záchrana
- prevence úrazů
- první pomoc
- zásady bezpečného jednání v mimořádných situacích
- základy sportovního tréninku

5. Vzdělávací strategie

- práce s náčiním a cvičením na nářadí
- tvorba výukové hodiny
- tělovýchovné výzkumy (např. kondiční testování spolužáků atd.)
- teoretické znalosti pravidel jednotlivých sportovních odvětví
- výchova k zdravotnímu životnímu stylu a k správným pohybovým návykům
- podpora samostatnosti a odpovědnosti při řešení pohybových úkolů
- reflexe a sebehodnocení (hodnocení vlastní práce a pokroku)

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- kriteriální praktická ukázka, praktické předvedení řešení úlohy, problému, situace
- dialog učitele se žákem (rozhovor, reflexe)
- řešení problémových pohybových úloh
- pozorování práce žáka např. při sportovních hrách
- sledování zapojení do výuky a diskuse

Sumativní:

- tematické pohybové hry
- skupinová práce (pohybová skladba)

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích
- práce s chybou (oprava problémových činností při pohybových hrách)

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení se sleduje zejména:

- správnost a funkčnost řešení zadaných pohybových úloh,
- dosažený výkon,
- schopnost sebereflexe dané pohybové činnosti,
- dodržování pravidel při sportovních hrách,
- aktivní přístup k výuce a spolupráce.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka v průběhu výuky.
Při hodnocení výkonu jsou využity limity, které jsou stanoveny standardizovanými testy pohybové výkonnosti jedince na základě populační normy.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Sportovní trénink – Dovalil, Perič.
- Základní gymnastika – Skopová, Zítko.
- Atletika – základní trénink – koletiv autorů.
- Plavání: Plavecké sporty a plavání ve vícebojích – Kovařovic Karel.
- Zdravotní tělesná výchova – Strnad.
- https://www.fsps.muni.cz/sdetmivpohode/kurzy/gymnastika/priprava.php#podpora
- https://www.fsps.muni.cz/frvs/2012/zakladni-gymnastika/rozcviceni.html

4. Poznámky

Výuka probíhá v následujících prostorách:

- atletický stadion
- gymnastický sál
- tělocvična
- venkovní prostory

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Konverzace v anglickém jazyce – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Ing. Petra Marešová, Mgr. Petra Obleserová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní znalost anglického jazyka na úrovni odpovídající ukončení 2. ročníku střední školy (min. úroveň A2–B1 dle SERR)
   - zvládnutí základní slovní zásoby a gramatických struktur potřebných pro běžnou komunikaci
   - schopnost porozumět jednoduchému mluvenému i psanému projevu v anglickém jazyce
   - schopnost formulovat jednoduché myšlenky ústní formou a zapojit se do základní konverzace
   - základní výslovnostní dovednosti umožňující srozumitelný projev
   - dovednost pracovat s jednoduchými autentickými materiály (text, audio, video) a vyhledávat informace v angličtině
   - schopnost aktivně spolupracovat ve dvojici či skupině a respektovat komunikační pravidla
   - ochota komunikovat v cizím jazyce, překonávat jazykovou bariéru a dále rozvíjet své jazykové kompetence
   - základní studijní návyky a schopnost samostatné přípravy na výuku

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Vyučovací předmět Konverzace v anglickém jazyce je volitelný předmět zaměřený na prohlubování komunikačních dovedností žáků, zejména v oblasti mluveného projevu a poslechu s porozuměním. Výuka je založena na praktickém používání anglického jazyka v různých životních situacích a klade důraz na schopnost samostatně, plynule a srozumitelně se vyjadřovat.

   Tematické okruhy zahrnují oblasti osobního života, studia, profesní orientace, mezilidských vztahů, společnosti, kultury i aktuálního dění. V rámci výuky dochází k systematickému rozvoji slovní zásoby, výslovnosti a schopnosti adekvátně reagovat v konverzaci. Součástí je také rozvoj argumentačních dovedností v běžných i náročnějších tématech.

   Významnou roli hraje práce s autentickými materiály (texty, audio, video), jejich porozumění a interpretace. Žáci využívají digitální nástroje (např. online prezentace, audiovizuální materiály), které podporují aktivní zapojení do výuky. Důraz je kladen na samostatnou jazykovou produkci, spolupráci při komunikačních aktivitách, diskusi a obhajobu vlastního názoru. Výuka směřuje k dosažení jazykové úrovně B1–B2 dle SERR a podporuje přípravu ke státní maturitní zkoušce.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím pronášeným ve standardním hovorovém tempu.

Rozumí souvislým projevům a diskusím pronášeným standardním jazykem.

- Pochopí konkrétní informace v promluvách a rozhovorech, kde se používá jasný a jednoduchý jazyk, a to jak v osobní komunikaci, tak při poslechu veřejných a odborných sdělení.

Rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím pronášeným ve standardním hovorovém tempu.

- Pochopí konkrétní informace v promluvách a rozhovorech, kde se používá jasný a jednoduchý jazyk, a to jak v osobní komunikaci, tak při poslechu veřejných a odborných sdělení.
- Porozumí klíčovým bodům rozhovorů, ve kterých se střídají různí mluvčí.
- Zapojí se do diskusí na známá témata a přiměřeně reaguje na výměnu názorů.
- Při diskusích o běžných tématech dokáže sledovat hovorové tempo a porozumět různým argumentům a názorům druhých.

Dorozumí se v každodenních situacích, požádá o další informace.

- Vytvoří v jednoduchých rozhovorech a situacích otázky pro získání podrobných informací a na podobné otázky adekvátně reaguje.
- Zeptá na detaily v situacích, jako je rezervace v hotelu, plánování výletu nebo řešení problému s telefonickou podporou.
- Vede rozhovor, kde požaduje podrobnější informace a ověřuje si, zda správně rozumí.

Umí se zeptat na cestu a rozumí i složitějším pokynům ohledně orientace.

- Používá jednoduché směrové výrazy při žádosti o cestu a získávání podrobnějších instrukcí.
- Kombinuje mluvené pokyny s orientací podle mapy, vyžádá si přesnější směrování v cizím městě.
- Porozumí jednoduchým pokynům k orientaci ve složitější situaci, jako je navigace v cizím městě, a ujistí se o správném pochopení.

Zapojí se do diskuze a shrne nebo zprostředkuje myšlenky jiných účastníků skupiny.

- Zapojí se jednoduché o jemu blízkých tématech, nabízí kompromisy a hledá řešení, která by vyhovovala všem účastníkům.
- Navrhne jednoduchá řešení problému v rámci skupinové diskuse.
- Zapojí se do diskuze a shrne nebo zprostředkuje myšlenky jiných účastníků skupiny, aby zajistil, že každý rozumí hlavním bodům a cíli úkolu.

Zprostředkuje jednoduchým způsobem informace o základních kulturních zvyklostech a hodnotách mezi lidmi z rozdílných jazykových a kulturních prostředí.

- Porovná rozdíly mezi různými kulturami (např. Při srovnání svátků, zvyků, způsobů komunikace) a zprostředkuje tak zlepší porozumění mezi účastníky diskuse.
- Zúčastní se jednoduchého role-play scénáře a vysvětlí někomu z jiné kultury určitou zvyklost nebo hodnotu.
- Připraví krátkou prezentaci (ústní nebo písemnou) o jedné z kultur a jejích klíčových zvyklostech a hodnotách.

- Napíše poznámky a shrnutí z textů nebo videí, kde identifikuje klíčové kulturní zvyklosti a hodnoty.
- Využívá jak učebnice, tak i digitální nástroje k rozvoji mluvení (např. Aplikace, videa, hry – např. Kahoot, quizlet apod.).

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská (porozumění textu, práce s informacemi)
- pisatelská (tvorba souvislého a srozumitelného projevu)

Klíčové kompetence:

- k učení (chápat význam znalosti cizích jazyků pro osobní i profesní život, být motivován k jejich dalšímu rozvoji; volit vhodné strategie učení; efektivně pracovat s informacemi)
- komunikační a kulturní (vyjadřovat se přiměřeně komunikační situaci v ústní i písemné formě; formulovat myšlenky srozumitelně a souvisle; vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a respektovat kulturní odlišnosti)

4. Obsah vzdělávání

- Travelling and tourism (means of transport, types of accommodation, destinations, holidays)
- Culture, free time and sport (art, music, theatre, reading, sports activities, leisure time)
- Health and human body (illnesses, injuries, symptoms, body parts, health care, treatment)
- Science and technology (scientists, branches of science, computers, modern technology, gadgets)
- Nature and environment (landscape, weather, plants, animals, natural disasters, environmental issues)
- State and society (politics, government, international organisations, economy, crime, justice system)
- Reálie anglicky mluvících zemí (The United Kingdom, the USA, Canada, Australia, New Zealand)
- Poslechové aktivity (písně, porozumění, práce s textem).
- Práce s autentickými materiály (např. časopis Bridge – čtení, poslech, use of English).
- Opakování a upevňování jazykových dovedností.

5. Vzdělávací strategie

- skupinová práce
- frontální výuka
- diskuzní strategie
- individuální práce
- kooperativní učení
- projektové učení
- multimediální a digitální strategie
- herní a soutěžní strategie
- reflexivní strategie
- simulace reálných událostí

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení písemných testových úloh
- ústní zkoušení, řízená i spontánní konverzace, řešení modelových situací
- samostatná i skupinová práce během výuky

Sumativní:

- komplexní testy ověřující jazykové dovednosti
- samostatná nebo skupinová prezentace
- simulace komunikačních situací

Reflexe:

- sebehodnocení žáka
- zpětná vazba od učitele a spolužáků
- reflexe vlastní jazykové produkce a pokroku

2. Kritéria hodnocení

Kritéria zahrnují hodnocení kompetencí (dovednosti, znalosti, schopnosti), hodnocení porozumění (integrace poznatků, porozumění souvislostem, analýza a syntéza) a hodnocení reflexe zkušenosti v následující podobě:

Jazykové dovednosti:

- správné a smysluplné použití gramatických struktur a slovní zásoby v mluveném i písemném projevu,
- schopnost porozumět mluvenému a psanému textu a adekvátně na něj reagovat,
- plynulost, srozumitelnost a výstižnost ústního projevu.

Písemné výstupy:

- struktura a obsah psaných textů (např. e-mail, blog, popis, krátký příběh),
- dodržení stylistických pravidel (formálnost/neformálnost, vhodné jazykové prostředky),
- jazyková správnost (pravopis, gramatika, slovní zásoba).

Hodnocení průběhu vzdělávání:

- aktivní účast ve výuce a zapojení do komunikačních aktivit,
- spolupráce ve dvojicích a skupinách,
- přístup k plnění úkolů a snaha o zlepšení.

Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Council of Europe. (2018). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, assessment: Companion volume. ISBN 978-92- 871-8621-8. [online] Citováno 22. 4. 2026 z https://rm.coe.int/cefr-companionvolume-with-new-descriptors- 2018/1680787989
- BBC Learning English (www.bbc.co.uk/learningenglish). Aktuální zprávy, články a poslechy s aktivitami.
- National Geographic Learning (www.ngllife.com). Materiály zaměřené na globální témata, přírodu, kulturu a cestování.

4. Poznámky

Výuka probíhá ve skupinách s nižším počtem žáků, což umožňuje individuální přístup a aktivní zapojení všech účastníků. Realizace výuky probíhá v učebnách vybavených odpovídající technikou (např. projektor, audiotechnika, digitální zařízení).

Ve výuce jsou systematicky využívány různé typy materiálů, zejména audio nahrávky, video ukázky a autentické texty. Tematické okruhy jsou zpracovávány s důrazem na schopnost samostatného vyjadřování a argumentace.

Předmět je koncipován jako dvouletý celek, proto není možné jej absolvovat pouze ve 4. ročníku bez návaznosti na 3. ročník. Učivo plynule navazuje a dále rozvíjí získané jazykové a komunikační kompetence.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Cvičení z matematiky – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Jitka Majorová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - OVU RVP ZV
   - OVU 1., 2. a 3. ročníku matematického vzdělávání
   - absolvování předmětu Cvičení z matematiky ve 3. ročníku

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Předmět Cvičení z matematiky je volitelný předmět zaměřený na prohlubování matematické gramotnosti žáků a na rozvoj jejich schopnosti využívat matematické poznatky při řešení náročnějších úloh v běžném životě, dalším vzdělávání i odborné praxi. Cílem výuky je rozvíjet logické, analytické a abstraktní myšlení, přesnost matematického vyjadřování a schopnost samostatně i systematicky řešit problémy.

Výuka ve 4. ročníku je strukturována do tematických okruhů zahrnujících goniometrické funkce, goniometrické rovnice a nerovnice, funkce, vektorovou algebru a analytickou geometrii v rovině i prostoru. Žáci si upevňují a rozšiřují znalosti matematické terminologie a symboliky a učí se je správně používat při řešení složitějších matematických situací. Důraz je kladen na pochopení vztahů mezi matematickými pojmy, na propojení jednotlivých tematických celků a na aplikaci matematických postupů při řešení praktických i teoretických úloh. Žáci se učí analyzovat zadané problémy, vytvářet vhodné matematické modely, volit optimální strategie řešení, provádět kontrolu správnosti výsledků a interpretovat získaná řešení.

V oblasti goniometrie žáci využívají goniometrické funkce při řešení pravoúhlých i obecných trojúhelníků, pracují s goniometrickými výrazy, rovnicemi a nerovnicemi a aplikují vztahy mezi goniometrickými funkcemi. V tematickém celku funkce se zaměřují na určování definičních oborů, vlastností funkcí, výpočty funkčních hodnot a grafické znázorňování funkcí.

Ve vektorové algebře si žáci osvojují práci s vektory, jejich vlastnostmi a operacemi, využívají lineární kombinace a řeší vztahy rovnoběžnosti a kolmosti vektorů. V analytické geometrii v rovině i prostoru pracují s různými vyjádřeními přímek a rovin, řeší úlohy o vzájemné poloze geometrických útvarů a využívají analytické metody při práci s kuželosečkami.

Výuka probíhá kombinací frontálního výkladu, samostatné práce, skupinových aktivit a problémově orientovaného vyučování. Součástí výuky je využívání digitálních technologií, zejména kalkulátorů, grafických kalkulátorů, matematických editorů a programů pro grafické znázorňování funkcí a geometrických útvarů, například GeoGebry.

Předmět je úzce propojen s předměty z oblasti STEM a ekonomicky zaměřenými předměty. Získané poznatky a dovednosti žáci využívají při řešení úloh odborného charakteru i v každodenních praktických situacích.
Výuka cvičení z matematiky přispívá k rozvoji klíčových kompetencí žáků, zejména kompetencí k řešení problémů, k učení, k pracovní činnosti, k využívání digitálních technologií a ke schopnosti logicky, přesně a systematicky uvažovat při řešení matematických i praktických úloh.
Současně výuka podporuje rozvoj žádoucích osobnostních vlastností, jako jsou vytrvalost, důslednost, odpovědnost, sebekontrola, přesnost a schopnost spolupráce. Žáci jsou vedeni k respektování různých strategií řešení, k věcné argumentaci, k intelektuální poctivosti a k budování pozitivního vztahu k matematice jako prostředku poznávání a porozumění světu.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Využívá poznatky o funkcích při řešení matematických a praktických problémů.

- Chápe pojem funkce jako předpis i jako zobrazení definičního oboru na obor hodnot.
- Stanoví definiční obor funkce.
- Určí funkční hodnotu v daném bodě.
- Určí průsečíky grafu funkce s osami soustavy souřadnic.
- Rozlišuje jednotlivé druhy funkcí a určuje jejich vlastnosti.
- Načrtne graf kvadratické, mocninné a další základní funkce.
- Využívá absolutní hodnotu při popisu vlastností funkcí.
- Interpretuje vlastnosti funkcí v jednotlivých intervalech.
- Využívá kalkulátor, grafický kalkulátor, GeoGebru a digitální technologie při grafickém znázorňování funkcí.

Využívá goniometrické funkce, rovnice a nerovnice při řešení matematických úloh.

- Definuje základní goniometrické funkce.
- Odvodí hodnoty goniometrických funkcí pro vybrané úhly.
- Upravuje goniometrické výrazy s využitím algebraických úprav a vztahů mezi funkcemi.
- Stanoví definiční obor goniometrických výrazů a funkcí.
- Využívá goniometrické funkce při řešení pravoúhlých trojúhelníků.
- Používá sinovou a kosinovou větu při řešení obecných trojúhelníků.
- Řeší goniometrické rovnice a soustavy goniometrických rovnic.
- Volí vhodné metody řešení goniometrických rovnic, zejména substituci.
- Určí průsečíky goniometrických funkcí.
- Řeší goniometrické nerovnice s využitím jednotkové kružnice.
- Využívá kalkulátor, grafický kalkulátor, GeoGebru a digitální technologie při práci s goniometrickými funkcemi.

Využívá vektorovou algebru při řešení geometrických a algebraických úloh.

- Vysvětlí pojem vektor a rozlišuje základní typy vektorů.
- Provádí operace s vektory a určuje rovnost vektorů.
- Řeší vektorové rovnice pomocí ekvivalentních úprav.
- Rozlišuje rovnoběžné a kolmé vektory.
- Určí lineární kombinaci vektorů a její koeficienty.
- Posuzuje lineární závislost a nezávislost vektorů.

- Využívá vlastnosti vektorů při řešení geometrických úloh.
- Využívá kalkulátor, grafický kalkulátor, GeoGebru a digitální technologie při práci s vektory.

Využívá analytickou geometrii v rovině i prostoru při řešení matematických úloh.

- Vysvětlí pojmy směrový a normálový vektor přímky, směrnice přímky a směrový úhel přímky.
- Zapíše různé tvary rovnic přímky a roviny.
- Určí vzájemnou polohu dvou přímek a zapíše jejich průsečík.
- Využívá podmínky rovnoběžnosti a kolmosti přímek a vektorů.
- Určí odchylku dvou přímek a vzdálenost bodu od přímky.
- Řeší úlohy o vzájemné poloze přímky a roviny.
- Charakterizuje jednotlivé druhy kuželoseček podle jejich rovnic.
- Převede obecnou rovnici kuželosečky do středového tvaru.
- Určí charakteristické prvky kružnice, elipsy, hyperboly a paraboly.
- Řeší úlohy o vzájemné poloze přímky a kuželosečky.
- Určí průsečíky přímky a kuželosečky a zapíše je jako uspořádané dvojice reálných čísel.
- Zapíše rovnici tečny ke kuželosečce.
- Využívá kalkulátor, grafický kalkulátor, GeoGebru a digitální technologie při řešení úloh analytické geometrie.

Řeší komplexní matematické úlohy a interpretuje výsledky.

- Analyzuje zadání matematického problému a navrhuje vhodný postup řešení.
- Vytváří matematický model reálné situace.
- Kombinuje poznatky z různých oblastí matematiky při řešení úloh.
- Provádí kontrolu správnosti výsledků a posuzuje jejich reálný význam.
- Formuluje matematické myšlenky přesně a s využitím správné terminologie.
- Obhajuje zvolený postup řešení a interpretuje získané výsledky.
- Využívá digitální technologie při modelování, výpočtech a prezentaci výsledků.

Vyřeší problém z praxe a oboru vzdělání.

- Matematizuje reálný problém.
- Modeluje reálnou situaci pomocí digitálních technologií.
- S účelným využitím prostředků digitálních technologií vyřeší úlohu se vztahem k běžnému životu nebo oboru vzdělání.
- Posoudí výsledek řešení z hlediska správnosti postupu, splnění zadání, počtu řešení i věcného významu a své řešení obhájí.

Řeší úlohy z maturitních didaktických testů.

- Porozumí zadání.
- Matematizuje reálný problém.
- Bezpečně užívá matematické pojmy a algoritmy.
- Hledá další metody řešení.
- Optimalizuje řešení.
- Posoudí správnost řešení.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:
- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Funkce
- stanovení definičního oboru u funkcí
- výpočet funkční hodnoty v bodě
- výpočet průsečíku funkce s osami
- kvadratická funkce
- mocninné funkce
- funkce s absolutní hodnotou

Goniometrické funkce, rovnice a nerovnice
- vztahy mezi goniometrickými funkcemi
- základní hodnoty goniometrických funkcí
- úpravy goniometrických výrazů
- řešení pravoúhlých trojúhelníků
- řešení obecných trojúhelníků
- goniometrické rovnice
- soustavy goniometrických rovnic
- goniometrické funkce
- zápis rovnice goniometrické funkce zadané dvěma body
- goniometrické nerovnice

Vektorová algebra
- pojem n-členného vektoru
- operace s vektory, rovnost vektorů
- vektorové rovnice
- podmínky rovnoběžnosti a kolmosti dvou vektorů
- lineární kombinace vektorů
- lineární závislost a nezávislost vektorů

Analytická geometrie v rovině i v prostoru

Přímky a roviny
- rovnice přímky: parametrický, obecný a směrnicový tvar
- rovina: parametrický a obecný tvar
- vzájemná poloha dvou přímek
- odchylka dvou přímek
- rovnoběžnost a kolmost dvou přímek
- vzdálenost bodu od přímky
- vzájemná poloha přímky a roviny

Kuželosečky
- kružnice, určeni S, r
- elipsa, určení S, a, b, e, ε, A, B, C, D, F1, F2
- hyperbola, určení S, a, b, e, ε, V1, V2, F1, F2, vypočet asymptot

- parabola, určení V, osy paraboly a řídící přímky
- vzájemná poloha kuželosečky a přímky
- průsečíky kuželosečky s osami
- tečny ke kuželosečkám

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka zaměřená na výklad, vysvětlení postupů a systematizaci učiva
- samostatná práce žáků při řešení úloh různé obtížnosti
- řešení problémových a aplikačních úloh z reálného života a odborné praxe
- práce s chybou a analýza postupů řešení
- diskuse nad různými způsoby řešení a jejich porovnávání
- kooperativní učení (práce ve dvojicích a skupinách při řešení úloh a projektů)
- projektová výuka zaměřená na matematizaci reálných situací
- využívání digitálních technologií při výpočtech, modelování a ověřování výsledků
- propojení učiva s dalšími předměty (zejména Fyzikou, Aplikačním softwarem, Technickými aplikacemi, Základy ekonomiky)
- vedení žáků k samostatnému uvažování, odhadu výsledků a kontrole správnosti řešení
- podpora systematičnosti, přesnosti a odpovědnosti při práci

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- písemné práce
- práce s pracovními listy
- pozorování činností žáka

Sumativní:

- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt
- písemná práce po ukončení vzdělávacího modulu

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje na porozumění matematickým pojmům, správnost a efektivitu řešení úloh a schopnost aplikovat matematické postupy v různých situacích.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- správnost a úplnost řešení úloh,
- volba a zdůvodnění vhodného postupu řešení,
- schopnost aplikovat matematické poznatky v nových situacích,
- úroveň matematického vyjadřování a práce se symbolikou,
- pochopení vztahů mezi pojmy a postupy,
- schopnost interpretovat výsledky v kontextu zadání,
- schopnost analyzovat a opravit chybu,
- samostatnost při řešení úloh,
- aktivní přístup k výuce.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka, práce se zpětnou vazbou a schopnost sebehodnocení.

U komplexních úloh je hodnocena nejen správnost výsledku, ale i postup řešení a míra porozumění.
Hodnocení oblasti kompetencí, porozumění a reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků.
Při hodnocení písemných prací jsou využity limity pro dosažení jednotlivých hodnotících stupňů z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/prif/ps23/metodika_matematiky/web/pages/01_03_ vyrokova_logika.html
- https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/prif/ps23/metodika_matematiky/web/pages/01_02_mnoziny.html
- https://www.karlin.mff.cuni.cz/~portal/logika/?page=uvod
- JANEČEK, František. Výrazy, rovnice, nerovnice a jejich soustavy: sbírka úloh k opakování a procvičování učiva matematiky střední školy. 3., přeprac. vyd. Pomocné knihy pro žáky. Praha: Prometheus, 1995. ISBN 80-719-6096-9.
- Jaroslav Reichl – matematika. Online. 2007. Dostupné z: http://www.jreichl.com/matematika/matematika.htm. [cit. 2026-04-26].
- Krynický, Martin, Realisticky.cz když (se) chcete naučit, Online, Dostupné z: http://www.realisticky.cz/index.php
- Pavlicová, Vladimíra, Webová aplikace: Funkce – Portál středoškolské matematiky, Univerzita Karlova v Praze, Matematicko-fyzikální fakulta, Katedra didaktiky matematiky, Online. 2007. Dostupné z: https://www.karlin.mff.cuni.cz/~portal/funkce/, [cit. 2025-03-30].
- PETÁKOVÁ, Jindra. Matematika-příprava k maturitě a k přijímacím zkouškám na vysoké školy. Učebnice pro střední školy. Praha: Prometheus, 1998. ISBN 80-719-6099-3.
- Portál GeoGebra, Online, Dostupné z: https://www.geogebra.org/download
- Učebnice a vzdělávací texty dle volby učitele.

4. Poznámky

Pokud si žák zvolí Cvičení z matematiky ve 3. ročníku, pokračuje v něm automaticky i ve 4. ročníku.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Literární seminář – 4.ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** od 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Ilona Ducháčková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní znalost českého jazyka a literatury na úrovni střední školy
   - orientace v historii
   - orientace v základních literárních směrech a proudech
   - znalost zásadních spisovatelů
   - základní dovednosti v práci s digitálními technologiemi při vyhledávání, zpracování a prezentaci informací
   - schopnost samostatně i ve spolupráci plnit zadané úkoly
   - pozitivní vztah k vlastnímu sebevzdělávání

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Literární seminář je dynamický předmět, který nabízí prostor pro hloubku, diskuzi a vlastní tvorbu. Jeho podstata spočívá v dialogu. Hlavním nástrojem není výklad učitele, ale diskuze mezi studenty. Vybírá si konkrétní díla, autory nebo žánry, které rozebírá do hloubky. Literatura je zde zasazena do souvislostí s filozofií, historií, psychologií nebo filmového umění. Žák čte s porozuměním klasická i současná literární díla. Vyvozuje z přečteného literárního textu významy relevantní pro sebe či pro aktuální společenskou situaci. Volí způsob čtení adekvátní čtenému textu i vlastnímu čtenářskému záměru. Nalézá podstatné otázky, které si lze nad literárním textem položit, a to i v kulturních souvislostech. Udržuje při četbě soustavné soustředění a pozornost a zaměřuje se souběžně na různé aspekty literárního textu. Sleduje vlastní čtení a případně upravuje své čtenářské postupy. Rozšiřuje aktivně svůj repertoár čtenářských strategií. Vyhodnocuje vlastní čtenářské prožitky. Sdílí svůj čtenářský zážitek jasně. Vybere si k četbě, poslechu nebo zhlédnutí umělecké dílo na základě vlastních preferencí a motivaci. Vytváří systematicky a dlouhodobě svůj repertoár čtenářské zkušenosti. Seminář navazuje na předmět Český jazyk a literatura, pracuje se tedy s náročnějšími texty.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Formuluje či tvořivě vyjádří své porozumění smyslu vybraných literárních a uměleckých děl.
   - Reflektuje a cíleně rozšiřuje či prohlubuje vlastní perspektivu, kterou nahlíží na literární texty a další projevy umění.
   - Zvažuje při čtení možné podoby náhledu čtenářů z období vzniku literárního textu, zaujímá jejich perspektivu.
   - Dokládá své poznatky o relevantní textové pasáže a prostředky.

- Formuluje vlastní názor na dílo a dokáže ho obhájit v diskuzi.

Vyjadřuje časově nebo kulturně vzdálenou zkušenost zprostředkovanou literární textem, čtenářskou interpretací či vlastní tvorbou.

- Používá k vyjádření literaturou zprostředkované zkušenosti interpretaci a další tvůrčí projevy.
- Identifikuje časoprostor literárního díla i jeho části a potenciální kulturní význam.
- Porozumí přínosům literaturou zprostředkovaného setkání se zkušeností jiné doby, kultury, genderu, sexuální orientace či sociální vrstvy.
- Rozpoznává v literárním textu cizí zkušenost jako cizí a respektujícím způsobem ji usouvztažňuje se svým životním poznáním.

Využívá poznatky o historické, kulturním a žánrovém kontextu konkrétního literárního díla k jeho porozumění a tvořivým transpozicím.

- Dohledává v důvěryhodných zdrojích potřebné kontextuální informace.
- Posuzuje souběžně historický, kulturní i žánrový kontext vybraného díla, pojmenuje případné napětí mezi nimi.
- Identifikuje texty vhodné ke srovnávání.
- Rozezná v textu podstatné intertextuální odkazy a vysvětlí jejich efekt.

Rozlišuje fakticky i funkčně různé subjekty díla (postavy, vypravěče apod.)

- Pochopí, jak je text vystavěn (kompozice, jazykové prostředky) a proč autor zvolil právě tento přístup.
- Seznámí se s díly, která jsou náročná, kontroverzní nebo stojí mimo hlavní proud.
- Najde v čtení literatury osobní prožitek.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k řešení problému
- digitální
- kulturní
- k podnikavosti

4. Obsah vzdělávání rozvíjejí

- Metodologie a interpretace. Čtení textu. Vrstvy díla (jazyková, tematická, kompoziční)
- Žánrové sondy. Detektivka, sci-fi, dystopie, existenciální román, postmoderna.
- Literatura a film. Analýza adaptací
- Kritika a recenze. Psaní recenzí. Literární servery. Subjektivní a objektivní hodnocení
- Tabu a cenzura. Zakázaná literatura, politické kontexty, kontroverzní autoři
- Oblíbený autor. Rozbory děl vybraných žáky.
- Příprava k maturitě. Hloubkový rozbor vybraných maturitních děl

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka
- individuální práce
- kooperativní učení

- problémově orientované učení
- projektové učení
- objevné učení
- multimediální a digitální strategie
- diferencovaná výuka
- interdisciplinární učení

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh
- pozorování práce žáka
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- digitální výstupy

Sumativní:

- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu
- závěrečný výstup tematického celku

Reflexe:

- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- vrstevnické hodnocení
- diskuze nad řešením a postupy
- práce s chybou

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz především na míru porozumění učivu, schopnost aplikovat získané poznatky při řešení praktických úloh a na aktivní zapojení žáka do výuky. Hodnocení kompetencí, kritérií i reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Hodnoceny jsou zejména tyto oblasti:

- porozumění základním pojmům a principům souvisejícími s literárními pojmy,
- schopnost vysvětlit rozdíly v různých literárních druzích,
- schopnost aplikovat poznatky při řešení problémových úloh,
- schopnost diskutovat, argumentovat,
- kvalita zpracování samostatných interpretací,
- samostatnost, pečlivost a dodržování pracovních postupů při práci s jednotlivými literárními žánry,
- aktivní účast ve výuce, spolupráce při skupinové práci a schopnost prezentovat výsledky práce.

Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- BURGESS, Anthony, Mechanický pomeranč. Praha: Euromedia Group – Odeon 2010. ISBN 978-80-207-1341-4.
- CAMUS, Albert. Cizinec. Praha: Garamond 2005. ISBN 80-86379-94-9.

- ECO, Umberto. Jméno růže. Praha: Argo 2014. ISBN 978-80-257-1057-9.
- HUXLEY, Aldous. Konec civilizace. Praha: Máťa 1998. ISBN 80-86013-38-3.
- ORWELL, George. 1984. Praha: Levné knihy 2009. ISBN 978-80-7309-808-7.
- NABOKOV, Vladimir Vladimirovič. Lolita. Praha: Paseka 2013. ISBN 978-80-7432-301-0.
- PALAHNIUK, Chuck. Klub rváčů. Praha: Euromedia Group – Knižní klub 2011. ISBN 978-80-207-1350-6.
- Klub rváčů. USA/Německo 1999. David Fincher.

4. Poznámky

V rámci semináře lze uskutečnit exkurzi. Nabízí se místní knihovna a její projekty.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Historický seminář – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Ilona Ducháčková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní znalosti z předmětu historie a kultura na úrovni středoškolského studia
   - orientace v hlavních historických epochách a klíčových bodech světových i českých dějin
   - schopnost identifikovat hlavní umělecké směry a myšlenkové proudy, které formovaly společnost
   - pochopení kauzality, příčiny i následky konfliktů
   - rozlišování mezi primárním a sekundárním pramenem
   - schopnost kriticky zhodnotit věrohodnost textu, obrazového materiálu či audiovizuálního záznamu
   - schopnost rozpoznat, jakým způsobem je historie interpretována v médiích
   - praktické využití nástrojů mediální gramotnosti k odhalení historických mýtů, manipulací a ideologického zneužití dějin
   - základní znalost citovaných zdrojů a respektování autorských práv
   - formulování vlastního názoru podloženého fakty a ochota naslouchat protiargumentům

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Historický seminář je koncipován jako výběrový předmět pro žáky, kteří si zvolili historii jako svůj maturitní předmět nebo plánují pokračovat ve studiu na fakultách humanitního zaměření. Zatímco v předchozím studiu byl kladen důraz na pochopení širších souvislostí a kulturních paradigmat, tento seminář se zaměřuje na prohloubení znalostí z historie, přípravu k maturitě a následné vysokoškolské studium (humanitních, právních či sociálně-vědních oborů). Výuka probíhá formou interaktivních přednášek, analýz dobových tiskovin a audiovizuálních ukázek, moderovaných diskuzí, skupinových projektů. Důraz je kladen na rozvoj rétorických schopností a přesnost historické terminologie.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Chápe dějinné příčiny a následky.
   - Na příkladu konkrétní historické události vysvětlí alespoň tři faktory, které k ní vedly, a její dopad na současnou společnost.
   - Analyzuje historické události v širším kulturním kontextu a chápe jejich vliv na současnost.

   Rozpoznává manipulativní techniky.
   - Identifikuje techniky manipulace, propagandy a logické klamy v mediálním obsahu.
   - Aplikuje ověřovací metody při práci s informacemi na internetu.

- Reflektuje vliv technologií na proměnu kultury a komunikace.

Charakterizuje vliv vědeckého poznání a technického pokroku od průmyslové revoluce do současnosti na změny společnosti i sociální svobody a postavení jedince.

- Objasní s využitím příkladů význam vzdělávání pro postavení jedince ve společnosti v minulosti i současnosti.
- Uvede a popíše příklady pozitivního vlivu výsledků vědy a techniky na jednotlivce i společnost.
- Uvede a popíše příklady zneužití výsledků vědy a techniky při válečných konfliktech 20. a 21. století.
- Vysvětlí dopady vědecké a technické modernizace na polarizaci společnosti.

Interpretuje události světových válek z pohledu vztahů mezi velmocemi a snah o následnou demokratizaci společnosti.

- Vysvětlí na pozadí koloniální expanze velmocí a mezinárodního vývoje 19. století vznik problémů rozděleného světa vedoucího k první světové válce.
- Charakterizuje politické a společenské uspořádání meziválečného Československa s akcentem na základní rysy demokracie.
- Rozliší historické kořeny nábožensky a rasově motivovaných konfliktů a jejich dopady na společnost 20. a 21. století.

Interpretuje události světových válek z pohledu vztahů mezi velmocemi a snah o následnou demokratizaci společnosti.

- Objasní na pozadí událostí 2. světové války pojmy fašismus, nacismus, antisemitismus, holocaust, diktatura proletariátu, komunistický totalitarismus.
- Vymezí na pozadí výsledků druhé světové války a vývoje druhé poloviny 20. století současné rozdělení světa a postavení velmocí.
- Vysvětlí s využitím poznatků o studené válce rozpad sovětského bloku a jeho důsledky.

Vysvětlí význam historické zkušenosti pro současnou společnost.

- Rozliší příčiny i následky vzniku různých typů konfliktů v minulosti i současnosti.
- Porovná měnící se ničivost válečných konfliktů a dopady na civilní obyvatelstvo v historických souvislostech.
- Čte s porozuměním vybrané historické dokumenty.
- Vysvětlí důležitost možnosti přístupu k informacím pro život člověka v minulosti a současnosti.
- Porovná možnosti přístupu k informacím v totalitních a demokratických politických systémech.
- Charakterizuje na příkladech z dějin 20.–21. století omezování veřejnosti v přístupu k informacím a posoudí jeho oprávněnost.

Posoudí historickou podmíněnost nerovností mezi lidmi a jejich projevy v současnosti.

- Porovná formy spolupráce společenských skupin v minulosti a současnosti.
- Charakterizuje klíčové dějinné události spjaté s ovládáním člověka člověkem.
- Porovná sociální nerovnost v různých vybraných částech světa.
- Vysvětlí vliv vzniku koloniální soustavy a dekolonizace na nerovnosti mezi lidmi.
- Uplatňuje své volební právo a rozumí jeho historickým proměnám.
- Charakterizuje s využitím příkladů fungování současných totalitních společností.
- Uvádí příklady jevů a procesů ohrožujících demokracii a objasní jejich nebezpečnost.

Zaujímá kritické postoje k projevům politického radikalismu, extremismu a terorismu.

- Rozlišuje extremistické znaky a postoje v současném světě na pozadí jejich historického vzniku.
- Charakterizuje s využitím příkladů z minulosti genocidu.
- Rozeznává projevy náboženského extremismu.
- Obhajuje a prakticky prosazuje nepřijatelnost užívání extrémistické symboliky.
- Respektuje práva menšin, ctí národnostní a evropskou identitu a multikulturní soužití.
- Zhodnotí vliv médií na život člověka a společnosti v historické perspektivě a jejich schopnost tomuto vlivu odolat.

Pracuje s historickými prameny.

- Rozliší mezi primárním a sekundárním historickým pramenem.
- Interpretuje kulturní artefakty (film, obraz, text) a rozlišuje mezi faktem a interpretací.

Analyzuje historické mýty.

- Vybere si populární film, seriál nebo hru s historickou tématikou a doloží, kde se dílo drží faktů a kde dochází k umělecké licenci či zkreslení reality.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- digitální
- kulturní
- osobnostní a sociální

4. Obsah vzdělávání

- Úvod do historické vědy, pravěk a starověk. Kritika pramenů, pomocné vědy historické. Periodizace pravěku, charakteristika jednotlivých etap. Klíčové události starověku – staroorientální a klasické státy. Křesťanství. Judaismus. Polyteismus.
- Raný Středověk. Vikingové. Křesťanství. Islám. Stěhování národů, barbarské říše. Byzantská říše. Francká říše. Arabská říše. Počátky dějin Anglie, Francie, Svaté říše římské. Slované, vznik států východních a jižních Slovanů. Románské umění. Sámova říše. Velkomoravská říše. První Přemyslovci, český stát v 11. století.
- Vrcholný středověk. Křížové výpravy. Vývoj v západní Evropě – Francie, Anglie, Svatá říše římská. Tatarské výboje a změny ve východní Evropě. Gotické umění. Český stát ve 12. století. Vzestup českého státu za posledních Přemyslovců a za Lucemburků.
- Pozdní středověk. Francie a Anglie za stoleté války. Výboje Turků v Evropě, pád Cařihradu. Střední Evropa a Rusko na konci středověku. Příčiny krize středověké společnosti. Husitská revoluce a význam. Český stát v době poděbradské a jagellonské.
- Novověk. Humanismus a renesance. Zámořské objevy. Reformace a katolická reforma. Západní Evropa v 16. století. Střední a východní Evropa v raném novověku. Třicetiletá válka a její důsledky. České země v mnohonárodnostní habsburské monarchii. České stavovské povstání a jeho důsledky. České země v době pobělohorské. Evropa ve 2. polovině 17. a na počátku 18. století. Mezinárodní situace po třicetileté válce. Rusko,

Severní válka, Polsko. Barokní umění. Obecná charakteristika osvícenství a osvícenského absolutismu. Velká Británie. Vznik USA. Mocenský vzestup Pruska. Rusko za Kateřiny II. Dělení Polska.

- Dlouhé 19. století. Velká francouzská revoluce a napoleonské války. Průmyslová revoluce. Revoluce 1848. Uzákonění dualismu. Vznik Itálie a Německa. Národní obrození. Cenzura. Sociální postavení žen a dětí. Hilsneriáda. Rusko za posledních Romanovců. Vzestup USA. Vědecký a technický pokrok před 1. světovou válkou. Kapitalistická společnost, sociální poměry, počátky dělnického hnutí. Kultura v 19. a na poč. 20. století. Vrchol koloniální expanze a příprava na Velkou válku. Kulturní vývoj české společnosti v 19. století a na počátku 20. století.
- První světová válka. Příčiny, průběh 1. světové války. Ruské revoluce a vítězství Dohody. Konec a následky války.
- Poválečné uspořádání světa. Poválečná obnova a stabilizace kapitalismu. Světová hospodářská krize a východiska z krize. Nástup fašismu v Německu. Kultura v meziválečném období. Vznik ČSR. Poválečná krize. Léta prosperity a krize v ČSR. Zápas na obranu demokracie a republiky. Od Mnichova k okupaci.
- Druhá světová válka. Příčiny, průběh, důsledky 2. světové války. Mezinárodněpolitická jednání za války. Hnutí odporu. Češi za 2. světové války.
- Poválečné uspořádání světa. Období poválečné spolupráce. Počátky studené války, německá otázka. Upevnění sovětského bloku. Západní svět a vznik NATO. Hlavní ohniska konfliktů, válka v Koreji. Poslední léta stalinismu, 20. sjezd KSSS. První krize sovětského bloku. Obnovení Československa po válce. Porážka demokracie v roce 1948. Upevnění komunistického režimu.
- Od 60. let až rozpad bloku. Svět demokracie a hospodářsky vyspělých tržních ekonomik. Rozpad sovětského bloku. Třetí svět – proces dekolonizace. Věda a kultura ve 2. polovině 20. století. Od reformy k normalizaci. Obnovení demokracie a vznik České republiky.
- 90. léta – současnost. Devadesátá léta. Válka v Kosovu. Globalizace. Postmoderna. MTV. Internet. Masový marketing. Útoky 11. září. Válka proti terorismu. Vzestup Číny. Ukrajina. Klimatická krize. Aktuální konflikty. Algoritmy – Tik Tok, Spotify. Generativní umění – AI. Techniky manipulace. Deepfakes.

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka
- individuální práce
- kooperativní učení
- projektové učení
- objevné učení
- multimediální a digitální strategie
- diskuzní strategie
- interdisciplinární učení

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem

- pracovní listy a cvičení během výuky
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- průběžné výstupy ze skupinové práce
- digitální výstupy
- práce s mapou nebo jiným zdrojem informací

Sumativní:

- komplexní pracovní list nebo projekt
- prezentace projektu
- tematické písemné práce

Reflexe:

- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- vrstevnické hodnocení
- diskuze nad řešením a postupy
- práce s chybou

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz především na míru porozumění učivu, schopnost aplikovat získané poznatky při řešení praktických úloh a na aktivní zapojení žáka do výuky. Hodnocení kompetencí, kritérií i reflexe se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Hodnoceny jsou zejména tyto oblasti:

- porozumění základním historickým pojmům,
- schopnost argumentace a proti argumentace,
- schopnost uchopit historické téma moderním nebo netradičním způsobem (podcast, video-reportáž),
- aktivní účast ve výuce, spolupráce při skupinové práci a schopnost prezentovat výsledky práce.

Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- BĚLINA, Pavel a spol. *Dějiny evropské civilizace II*. Paseka 2002.
- BOGDAN, Henry. *Historie Habsburků*. Brána 2003.
- ČORNEJ, Petr a spol. *Dějiny zemí Koruny české II*. Paseka 1992.
- ČORNEJ, Petr. *Husitství a husité*. Karolinum 2019.
- HARDEN, Blaine. *Útěk z tábora číslo 14*. Ikar 2013.
- HOBSBAWM, Eric J. *Národy a nacionalismus od roku 1780*. CDK 2000.
- CHALUPA, Jiří. *Dějiny Španělska*. NLN 2017.
- JANÁČEK, Josef. *Valdštejn a jeho doba*. Epocha 2003.
- KOBLÍŽEK, Tomáš. *Dezinformace a hate speech z hlediska filozofie, práva a bezpečnosti*. Academia 2025.
- MARSHALL, Cavendish. *Druhá světová válka*. Naše vojsko 2023.
- MAUROIS, André. *Dějiny Francie*. NLN s.r.o.1994.
- PAXTON, Robert O. *Anatomie fašismu*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny 2007.
- PLOKHY, Serhii. *Černobyl: Historie jaderné katastrofy*. Jota 2019.
- ROLAND, Paul. *Ilustrovaná historie nacismu*. Svojtka 2010.
- ŘOUTIL, Michal a spol. *Dějiny Ruska*. NLN 2017.

- ŠMÍD, Tomáš. *Etnické konflikty v postkomunistickém prostoru*. CDK 2007.
- TALMON, Jacob L.*O původu totalitní demokracie*. Sociologické nakladatelství 1998.
- TINDALL, George Brown. *Dějiny Spojených států amerických*. Nakladatelství Lidové noviny 2008
- TOWNSHEND, Charles. *Historie moderní války*. Mladá fronta 2007.
- VANÍČEK, Vratislav a spol. *Dějiny zemí Koruny české I*. Paseka 1992.
- WELSH, Douglas. *Úplná historie vietnamské války*. Cesty 1995.

4. Poznámky

- Možnost spolupráce na projektech Post Bellum.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Konverzace v německém jazyce – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Simona Baštová
6. **Vstupní předpoklady:** očekávané výsledky učení NEJ 1., 2. a 3. ročníku

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Cílem je navázání na povinnou výuku a rozšíření dostatečné lingvistické schopnosti potřebné k adekvátnímu porozumění a reagování na běžné situace každodenního života na požadované úrovni.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory:**
   Žák:

   Rozumí složitějším autentickým i upraveným sdělením na témata každodenního života, médií, mezilidských vztahů a pracovního prostředí.
   - Rozumí textům jako jsou blogy, články, letáky, rozhovory nebo pracovní inzeráty.
   - Vyhledá v textu konkrétní i implicitní informace.
   - Porozumí hlavnímu sdělení i postojům mluvčích.
   - Zachytí podstatné informace z rozhovorů, oznámení, telefonátů nebo instruktážních videí.

   Vyjadřuje se samostatně a souvisle v ústní i písemné formě k běžným i pracovním tématům.
   - Popíše osoby, místa, události a životní situace.
   - Vyjádří názory, postoje a pocity (např. zklamání, radost, sympatie, nesouhlas) a obhájí svůj názor.
   - Formuluje osobní i formální texty (např. životopis, e-mail, pozvánku, oznámení, žádost o místo, pracovní inzerát).
   - Vytvoří jednoduchý argumentační text nebo vypravování s použitím spojovacích výrazů.
   - Zvládá komunikaci v běžných i modelových situacích (např. telefonát, rezervace, žádost, rozhovor v zaměstnání).

   Komunikuje aktivně a přiměřeně v různých komunikačních situacích.
   - Aktivně se účastní rozhovoru na známá i nová témata.
   - Reaguje pohotově a přiměřeně situaci.
   - Zahajuje a ukončuje rozhovor, klade otázky a vede dialog (např. při organizaci akce, schůzky, řešení problému).
   - Využívá komunikační strategie při nedorozumění (např. parafrázování, žádost o opakování).

   Používá jazykové prostředky odpovídající úrovni A2–B1.
   - Aktivně používá slovní zásobu cca 900–1200 lexikálních jednotek včetně frazeologie a základní odborné terminologie.

- Ovládá minulý čas (Perfektum i Préteritum) u pravidelných i nepravidelných sloves.
- Používá modální slovesa i Konjunktiv II pro vyjádření přání, rady a možnosti.
- Tvoří souvětí s vedlejšími větami (weil, dass, wenn, obwohl, damit).
- Používá příčestí a trpný rod v základní podobě.
- Zvládá správný slovosled v hlavní i vedlejší větě.
- Rozlišuje mezi formálním a neformálním jazykem.

Orientuje se v sociokulturních souvislostech německy mluvících zemí.

- Popíše a porovná aspekty života (např. pracovní prostředí, vzdělávání, trávení volného času).
- Rozlišuje běžné kulturní odlišnosti (např. formy oslovování, způsob komunikace, společenské normy).
- Orientuje se v geografických, historických a kulturních reáliích Německa, Rakouska a Švýcarska.
- Reflektuje rozdíly mezi českým a německým prostředím na základě práce s autentickými materiály.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- komunikační
- k řešení problémů
- kulturní
- digitální
- k občanství a udržitelnosti
- osobnostní a sociální

4. Obsah vzdělávání

Tematické okruhy a komunikační situace

- rodinný život a mezilidské vztahy
- domov a bydlení
- zdraví a životní styl, stravování
- nakupování, móda, počasí

Slovní zásoba

- aktivní procvičování již osvojené slovní zásoby a slovních obratů, rozvoj specifické slovní zásoby (úroveň A2 – B1) k jednotlivým tematickým okruhům

Mluvnice

- procvičování již osvojených gramatických struktur (úroveň A2–B1)

5. Vzdělávací strategie

- skupinová práce
- rozvoj prezentačních dovedností v cizím jazyce
- badatelství a řešení problémů s podporou digitálních dovedností
- realizace individuálních a skupinových projektů
- práce s německojazyčnými zdroji (ověřování informací)
- hraní rolí a simulace reálných událostí
- vedení diskuse

- srovnávání interkulturních aktivit (české tradice a zvyky vs. V německojazyčných zemí)
- tvorba digitálního obsahu (video, příspěvek na sociální sítě)
- jazykové hry a kvízy
- tvorba grafických materiálů a práce s vizuální podporou (mindmap, grafy, plakáty)
- poslech textů různé náročnosti a opakovaný poslech
- čtení s porozuměním textu
- kreativní psaní
- využití videa, nahrávání a sebereflexe
- popis obrázku

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení písemných testových úloh (slovní zásoba, gramatika, porozumění)
- ústní projevy a zapojení do komunikace v hodině
- práce v hodině (individuální i skupinová)
- krátké písemné práce a cvičení
- praktické jazykové činnosti (dialogy, modelové situace)

Sumativní:

- tematické písemné práce
- ústní zkoušení (monolog, dialog)
- samostatná nebo skupinová projektová práce (např. prezentace, plakát, video)
- komplexní ověření řečových dovedností (poslech, čtení, psaní, mluvení)

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor se žákem
- sebehodnocení (např. jazykové portfolio)
- reflexe práce ve skupině
- práce s chybou a opravy výstupů

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje zejména na:

- úplnost, ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných cílových znalostí (faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů),
- kvalitu a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované vzdělávací činnosti,
- kvalitu uplatňování osvojených znalostí a dovedností při řešení teoretických i praktických úkolů a při výkladu a hodnocení jevů a souvislostí,
- kvalitu myšlení, zejména samostatnost a tvořivost,
- kvalitu komunikativních dovedností – přesnost, výstižnost a jazykovou správnost ústního i písemného projevu,
- kvalitu práce s informacemi – schopnost vyhledávat, třídit, vyhodnocovat a prezentovat informace, včetně využívání digitálních technologií,
- úroveň osvojení účinných metod samostatného studia (schopnost učit se),
- úroveň osvojení pracovních návyků (např. dodržování termínů, systematičnost práce),
- míru zapojení žáka do výuky,
- aktivní účast a spolupráci při skupinové práci.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje - Direkt Interaktiv 1, 2 - K maturitě bez obav - cizojazyčná literatura
4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Konverzace ve francouzském jazyce – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Kateřina Kotlaříková
6. **Vstupní předpoklady:** očekávané výsledky učení FRJ 1., 2. a 3. ročníku

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Cílem předmětu je navázání na povinnou výuku a rozšíření dostatečné lingvistické schopnosti potřebné k adekvátnímu porozumění a reagování na běžné situace každodenního života na požadované úrovni.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Rozumí konkrétním informacím v jednoduchém mluveném a psaném projevu týkajícím se každodenního života.
   - Identifikuje známa slova a slovní spojení v kontextu běžných situací.
   - Rozlišuje základní sdělení v poslechu a čtení krátkých autentických textů.
   - Zaznamenává hlavní i doplňující informace z jednoduchých promluv a textů.

   Vyjadřuje ústně a písemně myšlenky týkající se běžných témat.
   - Formuluje jednoduché věty o sobě, své rodině, škole, volném čase či zájmech.
   - Odpovídá na otázky a vede krátký dialog v běžných situacích.
   - Prezentuje základní informace k tématu z oblasti svého života nebo zájmu.

   Používá základní slovní zásobu a jazykové struktury v kontextu daných témat.
   - Využívá slovní zásobu k tématům jako rodina, škola, jídlo, denní režim.
   - Tvoří krátké věty s použitím základních gramatických struktur.
   - Rozvíjí aktivně svou slovní zásobu prostřednictvím poslechu, čtení a mluvení.

   Vypráví jednoduché příběhy.
   - Vypráví krátké příběhy, čte a poslouchá příběhy.
   - Získává zkušenosti s tvorbou struktury příběhu a osvojuje si spojovací výrazy.

   Požádá ústně i písemně o pomoc, radu nebo instrukci a na podobné požadavky reaguje.
   - Prakticky využívá své dosavadní zkušenosti v krátkých rozhovorech a vytváření otázek.
   - Zapojuje se do simulací a her, které umožňují praktické využití dosavadních dovedností.
3. **Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností**
   Základní gramotnosti:
   - čtenářská a pisatelská

   Klíčové kompetence:
   - komunikační
   - k řešení problémů

- kulturní
- digitální
- k občanství a udržitelnosti
- osobnostní a sociální

4. Obsah vzdělávání

Představení se
- jméno, věk, bydliště, kontakt
- škola, třída, oblíbené předměty

Popis osob, rodinných příslušníků a zvířat
- rodina, domácí mazlíčci
- přátelé

Volný čas
- zájmy, volný čas, denní režim
- co má a nemá rád

Každodenní život a komunita
- města a vesnice
- bydlení, domácnost, sousedé
- tradice, svátky, oslavy

Nakupování a jídlo
- potraviny, jídelníček, oblíbená jídla
- nákupy v obchodě, ceny, žádost o pomoc
- objednávání v restauraci nebo kavárně

Zdraví a péče o sebe
- části těla, běžné nemoci a obtíže
- návštěva lékaře, lékárna
- zdravý životní styl

Cestování a doprava
- dopravní prostředky
- popis cesty

Počasí a roční období
- popis počasí, oblečení
- roční období a aktivity s ním spojené
- předpověď počasí

Mluvnice
- procvičování již osvojených gramatických struktur (úroveň A2 – B1)

5. Vzdělávací strategie
- skupinová práce
- rozvoj prezentačních dovedností v cizím jazyce
- badatelství a řešení problémů s podporou digitálních dovedností
- realizace individuálních a skupinových projektů
- práce s německojazyčnými zdroji (ověřování informací)
- hraní rolí a simulace reálných událostí
- vedení diskuse
- srovnávání interkulturních aktivit (české tradice a zvyky vs. V německojazyčných zemí)

- tvorba digitálního obsahu (video, příspěvek na sociální sítě)
- jazykové hry a kvízy
- tvorba grafických materiálů a práce s vizuální podporou (mindmap, grafy, plakáty)
- poslech textů různé náročnosti a opakovaný poslech
- čtení s porozuměním textu
- kreativní psaní
- využití videa, nahrávání a sebereflexe
- popis obrázku

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení písemných testových úloh (slovní zásoba, gramatika, porozumění)
- ústní projevy a zapojení do komunikace v hodině
- práce v hodině (individuální i skupinová)
- krátké písemné práce a cvičení
- praktické jazykové činnosti (dialogy, modelové situace)

Sumativní:

- tematické písemné práce
- ústní zkoušení (monolog, dialog)
- samostatná nebo skupinová projektová práce (např. prezentace, plakát, video)
- komplexní ověření řečových dovedností (poslech, čtení, psaní, mluvení)

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor se žákem
- sebehodnocení (např. jazykové portfolio)
- reflexe práce ve skupině
- práce s chybou a opravy výstupů

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje zejména na:

- úplnost, ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných cílových znalostí (faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů),
- kvalitu a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované vzdělávací činnosti,
- kvalitu uplatňování osvojených znalostí a dovedností při řešení teoretických i praktických úkolů a při výkladu a hodnocení jevů a souvislostí,
- kvalitu myšlení, zejména samostatnost a tvořivost,
- kvalitu komunikativních dovedností – přesnost, výstižnost a jazykovou správnost ústního i písemného projevu,
- kvalitu práce s informacemi – schopnost vyhledávat, třídit, vyhodnocovat a prezentovat informace, včetně využívání digitálních technologií,
- úroveň osvojení účinných metod samostatného studia (schopnost učit se),
- úroveň osvojení pracovních návyků (např. dodržování termínů, systematičnost práce),
- míru zapojení žáka do výuky,
- aktivní účast a spolupráci při skupinové práci.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Communication progressive du francais

- Vocabulaire progressif du francais - cizojazyčná literatura
4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Oborový projektový seminář – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** od 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Gabriela Leipertová
6. **Vstupní předpoklady:**
   - dosažení očekávaných výsledků učení dle RVP ZV a dle ŠVP 1. a 2. ročníku
   - základní dovednosti v oblasti práce s digitálními technologiemi a aplikačním softwarem
   - schopnost vyhledávat, třídit a základním způsobem zpracovávat informace z různých zdrojů
   - základní zkušenosti s tvorbou textových dokumentů, prezentací a prací s daty
   - schopnost samostatné práce i spolupráce při řešení úkolu
   - základní zkušenost s projektovou prací a prezentací výsledků vlastní práce
   - schopnost plánovat a organizovat vlastní práci

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Předmět Oborový projektový seminář je zařazen do 3. ročníku a 4. ročníku a je zaměřen na samostatnou projektovou práci žáků v oblasti společenskovědních a ekonomických témat. Cílem předmětu je rozvíjet schopnost žáků samostatně plánovat a realizovat projekt, pracovat s informacemi a daty, využívat digitální technologie a prezentovat výsledky vlastní práce.

Výuka probíhá formou dlouhodobého projektu, který žáci zpracovávají zpravidla v průběhu jednoho pololetí. Projekt může mít podobu zpracování odborného tématu, nebo přípravy a realizace praktické aktivity. Témata projektů umožňují žákům individuální volbu podle jejich zájmu a zaměření.

V případě zpracování odborného tématu pracuje žák zpravidla individuálně. Může se jednat například o analýzu vybraného ekonomického nebo společenského problému, zpracování případové studie, realizaci vlastního dotazníkového šetření a jeho vyhodnocení, nebo o zpracování tématu zaměřeného na aktuální společenské či ekonomické jevy.

Alternativou je projekt zaměřený na přípravu a realizaci praktické aktivity, na kterém žáci pracují zpravidla ve skupinách. Může se jednat například o organizaci prodejního dne nebo školního minitrhu, přípravu charitativní nebo benefiční akce, organizaci besedy nebo diskusního setkání na společenské téma, realizaci dotazníkového šetření mezi žáky školy a jeho vyhodnocení, přípravu tematického dne pro spolužáky nižších ročníků, nebo vytvoření informační či edukační kampaně zaměřené na vybrané společenské nebo ekonomické téma.

V případě teoreticky zaměřeného projektu žáci průběžně prezentují výsledky své práce. Pokud je projekt zaměřen na praktickou aktivitu, je jeho součástí také realizace navržené činnosti a následné zhodnocení jejího průběhu a výsledků.

Výuka probíhá především formou samostatné práce žáků na zvoleném projektu, která je doplněna pravidelnými konzultacemi s vyučujícím. Žáci se učí plánovat jednotlivé kroky projektu, vyhledávat a kriticky posuzovat informace, zpracovávat data, navrhovat řešení zvoleného problému a interpretovat získané výsledky.
Součástí práce na projektu je také rozvoj komunikačních, organizačních a prezentačních dovedností. Žáci prezentují výsledky své práce, obhajují zvolený postup řešení a reagují na připomínky a otázky ostatních. Jsou vedeni k věcnému hodnocení vlastní práce i práce spolužáků.
Vyučující v tomto předmětu vystupuje především jako vedoucí projektu, který žáky metodicky vede, poskytuje jim průběžnou zpětnou vazbu a pomáhá při řešení problémů.
Zpracování projektu probíhá nejen během vyučovacích hodin, ale také mimo ně. Informace žáci získávají především z otevřených informačních zdrojů a jsou vedeni k dodržování zásad práce s informacemi a respektování autorských práv.
Součástí předmětu je vedení portfolia, ve kterém žáci systematicky zaznamenávají průběh práce na projektu, dílčí výstupy, výsledky a zhodnocení své činnosti. Toto portfolio slouží jako podklad pro maturitní zkoušku z oborové orientace.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Navrhne a naplánuje řešení projektového úkolu.

- Vybere vhodné téma projektu nebo upřesní zadání projektu.
- Formuluje cíl projektu, případně stanoví pracovní hypotézu.
- Vytvoří osnovu projektu nebo plán realizace aktivity.
- Stanoví postup řešení a jednotlivé kroky projektu.
- Naplánuje časový postup práce a organizaci jednotlivých činností.

Vyhledává, třídí a kriticky posuzuje informace z různých zdrojů.

- Vyhledává relevantní informace v různých informačních zdrojích.
- Posuzuje věrohodnost a využitelnost získaných informací.
- Třídí a systematicky zpracovává získané informace.
- Správně uvádí použité informační zdroje.

Zpracovává a analyzuje informace a data související s řešeným projektem.

- Sbírá potřebná data a informace pro řešení projektu.
- Zpracovává data pomocí vhodných digitálních nástrojů.
- Interpretuje získané výsledky a vyvozuje závěry.
- Využívá získaná data při formulaci řešení projektu.

Využívá digitální technologie při řešení projektového úkolu.

- Používá vhodné digitální nástroje pro zpracování projektu.
- Využívá nástroje umělé inteligence při vyhledávání a zpracování informací.
- Bezpečně se pohybuje v digitálním prostředí.
- Dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany dat.

Spolupracuje při řešení projektového úkolu.

- Spolupracuje se spolužáky při plánování a realizaci projektu.
- Rozděluje úkoly v rámci společné práce.
- Komunikuje o postupu řešení a společně hledá vhodná řešení.
- Respektuje názory a připomínky ostatních.

Zpracuje projekt v požadované podobě nebo realizuje navrženou aktivitu.
- Zpracuje textovou nebo praktickou část projektu.
- Dodržuje požadavky na strukturu projektu nebo plán realizace aktivity.
- Dodržuje zásady typografie a formální úpravy textu.
- Odevzdá projekt nebo jeho výstupy v požadované formě.

Prezentuje, obhajuje nebo vyhodnotí výsledky projektu.
- Připraví prezentaci výsledků projektu nebo průběhu realizované aktivity.
- Srozumitelně představí cíle, postup a výsledky práce.
- Vysvětlí zvolený postup řešení.
- Zhodnotí průběh projektu nebo realizované aktivity.
- Reaguje na dotazy, připomínky a doplňující otázky.

Vede a využívá portfolio projektové práce.
- Systematicky zaznamenává průběh práce na projektu.
- Ukládá a třídí dílčí výstupy (poznámky, návrhy, data, prezentace apod.).
- Reflektuje vlastní postup práce a dosažené výsledky.
- Využívá portfolio jako podklad pro prezentaci projektu.
- Představí a obhájí obsah portfolia u ústní maturitní zkoušky.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:
- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:
- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- osobnostní a sociální
- k občanství a udržitelnosti
- k řešení problémů
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Zásady projektové práce
- principy projektového vyučování
- organizace práce na projektu
- výběr a vymezení tématu projektu
- stanovení cíle projektu a plán práce
- návrh postupu řešení projektu nebo návrh praktické aktivity

Vyhledávání a zpracování informací
- práce s různými typy informačních zdrojů
- vyhledávání, třídění a kritické posuzování informací
- práce s daty a jejich základní zpracování
- využívání digitálních technologií a nástrojů umělé inteligence při práci s informacemi
- zásady práce s informacemi, citování zdrojů a respektování autorských práv

Realizace projektového úkolu
- zpracování projektu podle stanoveného plánu

- analýza vybraného společenského nebo ekonomického problému
- návrh řešení zvoleného problému nebo návrh praktické aktivity
- organizace a realizace vybraných projektových aktivit (např. školní akce, průzkum, beseda, informační kampaň)
- průběžné vyhodnocování získaných informací a dat
- spolupráce při řešení projektového úkolu
- průběžné konzultace s vyučujícím

Zpracování výstupů projektu

- struktura a formální úprava projektové práce
- grafická a stylistická úprava textu
- zpracování dokumentů, prezentací a dalších výstupů projektu
- zpracování projektu v elektronické podobě
- tvorba a správa portfolia projektové práce (záznam průběhu, ukládání výstupů)

Prezentace a vyhodnocení projektu

- příprava prezentace projektu nebo prezentace realizované aktivity
- prezentace výsledků práce před spolužáky
- obhajoba zvoleného postupu a závěrů projektu
- vyhodnocení průběhu a výsledků projektu
- reflexe vlastní práce a práce ostatních
- využití portfolia při prezentaci a obhajobě projektu

5. Vzdělávací strategie

- projektové vyučování
- aktivní učení
- individuální práce
- kooperativní učení (práce ve skupinách)
- badatelsky orientované učení
- interdisciplinární učení
- prezentační a diskusní metody
- konzultační metoda

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- dialog učitele se žákem během práce na projektu
- pozorování práce žáků při řešení projektového úkolu
- průběžné konzultace a kontrola postupu práce
- průběžné prezentace dílčích výsledků projektu
- hodnocení průběžných výstupů projektu (např. pracovní návrhy, textové dokumenty, prezentace, data, návrhy aktivit)
- kontrola a průběžné hodnocení vedení portfolia

Sumativní:

- odevzdání zpracovaného projektu v požadované formě (např. projektová práce, zpráva o realizaci projektu)
- realizace navržené aktivity nebo projektu
- závěrečná prezentace výsledků projektu

- obhajoba projektu před spolužáky a vyučujícím
- odevzdání a prezentace portfolia projektové práce u maturitní zkoušky

Reflexe:

- sebehodnocení žáků zaměřené na průběh práce, spolupráci a dosažené výsledky
- vrstevnické hodnocení prezentovaných projektů nebo realizovaných aktivit
- zpětnovazebný rozhovor s vyučujícím o průběhu práce, problémech při řešení projektu a dosažených výsledcích
- reflexe vedení portfolia a jeho využitelnosti pro další studium a maturitní zkoušku

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje především na kvalitu zpracování projektu, schopnost žáků samostatně řešit zadaný úkol, pracovat s informacemi a prezentovat výsledky své práce. Při hodnocení je zohledňován také průběh práce na projektu, aktivita žáků a jejich schopnost spolupráce.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- vymezení a zpracování tématu projektu (jasné stanovení cíle, promyšlenost návrhu řešení nebo plánované aktivity),
- kvalita práce s informacemi (vyhledávání, třídění a kritické posouzení zdrojů),
- zpracování a interpretace získaných dat a informací,
- realizace navrženého řešení nebo aktivity (organizace, průběh a vyhodnocení projektu),
- samostatnost, iniciativa a aktivní přístup při řešení projektového úkolu,
- spolupráce při práci na projektu a organizace práce v týmu,
- formální a grafická úprava projektu (přehlednost, struktura, dodržení zásad práce s informacemi),
- kvalita prezentace projektu (srozumitelnost, logická struktura, práce s vizuálními prvky),
- schopnost obhájit výsledky projektu a reagovat na otázky,
- kvalita a systematičnost vedení portfolia (úplnost, přehlednost, návaznost výstupů),
- schopnost využít portfolio při prezentaci a obhajobě projektu.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáků v průběhu práce na projektu. Vedle klasifikace mohou být využívány také formy sebehodnocení a vrstevnického hodnocení.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- individuálně dle zpracovávaného tématu

4. Poznámky

Výuka předmětu je organizována formou dlouhodinového bloku jednou týdně, aby měli žáci dostatečný časový prostor pro samostatnou práci na projektu, průběžné konzultace a prezentaci dílčích výsledků.

Výuka probíhá přednostně v počítačové učebně nebo s využitím školních notebooků či tabletů, aby měli žáci k dispozici potřebné digitální nástroje pro vyhledávání informací, zpracování dat, tvorbu dokumentů a prezentaci výsledků projektu.

Žáci si v průběhu výuky vedou portfolio projektové práce, které obsahuje průběh práce, výstupy a zhodnocení vlastní činnosti a slouží jako podklad pro ústní maturitní zkoušku z oborové orientace. Odevzdání portfolia je podmínkou pro konání ústní maturitní zkoušky.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Příprava na VŠ – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Ing. Jana Šturcová, Ph.D.
6. **Vstupní předpoklady:**
   - disponuje ukončeným středoškolským vzděláním odpovídajícím 1.– 3. ročníku,
   - má základní studijní návyky a dovednosti (práce s textem, samostatné učení, orientace v informacích),
   - ovládá základní digitální kompetence (vyhledávání informací, prezentace),
   - má obecný přehled o možnostech dalšího studia,
   - je schopen základní sebereflexe (uvědomění si vlastních silných a slabých stránek).

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Vyučovací předmět Příprava na vysokou školu je zařazen do vzdělávání žáků 4. ročníku střední školy jako prakticky orientovaný předmět, jehož hlavním cílem je usnadnit přechod žáků ze středoškolského na vysokoškolské studium a podpořit jejich úspěšnost v dalším vzdělávání i profesním životě.

   Předmět rozvíjí klíčové kompetence žáků, zejména kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní a sociální kompetence. Důraz je kladen na samostatnost, odpovědnost za vlastní vzdělávací dráhu a schopnost efektivně pracovat s informacemi.

   Obsah předmětu je koncipován jako interdisciplinární a propojuje poznatky z oblasti psychologie, kariérového poradenství a základů akademického prostředí. Výuka směřuje k praktickému využití získaných znalostí a dovedností, zejména při výběru vysoké školy, orientaci v systému terciárního vzdělávání, zvládání přijímacího řízení a adaptaci na nové studijní podmínky.

   Významnou součástí předmětu je rozvoj studijních strategií a akademických dovedností, jako jsou efektivní učení, kritické myšlení, práce s odbornými texty, vyhledávání a hodnocení informací a základy akademického psaní. Žáci se seznamují s principy citační etiky a jsou vedeni k respektování zásad duševního vlastnictví.

   Výuka probíhá převážně formou aktivizujících metod, jako jsou diskuse, skupinová práce, projektové vyučování, modelové situace a samostatné práce žáků. Důležitou roli hraje také reflexe vlastních schopností, zájmů a studijních předpokladů. Předmět může být doplněn o besedy s absolventy vysokých škol, odborníky z praxe nebo návštěvy vysokých škol.

   Předmět rovněž přispívá k rozvoji kariérového rozhodování žáků a jejich orientaci na trhu práce. Podporuje schopnost plánovat profesní dráhu, prezentovat vlastní kompetence a adaptovat se na měnící se požadavky společnosti.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Orientuje se ve vysokoškolském systému a jeho fungování.

- Vysvětlí rozdíl mezi SŠ a VŠ studiem.
- Popíše strukturu vysokých škol (fakulty, obory, formy studia).
- Vysvětlí princip kreditního systému (ECTS).
- Orientuje se v základních právech a povinnostech studenta.

Dokáže zodpovědně volit studijní obor a vysokou školu.

- Vyhledá a porovná informace o vysokých školách a oborech.
- Zohlední své zájmy, schopnosti a profesní cíle při výběru.
- Interpretuje základní požadavky přijímacího řízení.
- Zdůvodní volbu konkrétního studijního oboru.

Dokáže zodpovědně volit studijní obor a vysokou škol.

- Zdůvodní volbu konkrétního studijního oboru.

Zvládá základní kroky přijímacího řízení na VŠ.

- Popíše postup podání přihlášky na VŠ.
- Připraví se na modelové úlohy a testy.

Aplikuje efektivní studijní strategie.

- Využívá vhodné metody učení a plánování času.

Tvoří a využívá osobní kariérové portfolio

- Využívá portfolio v modelových situacích zájmu o vzdělávací příležitosti.
- Reflektuje prostřednictvím portfolia své dovednosti, zájmy, úspěchy.
- Zaznamenává průběžně vhodnou formou důkazy o svých dovednostech.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská gramotnost
- logická gramotnost

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení
- komunikační kompetence
- digitální kompetence
- kompetence k řešení problémů

4. Obsah vzdělávání

- Orientace ve vysokoškolském systému a výběr studijního oboru.
- Přijímací řízení na vysoké školy a příprava na zkoušky.
- Rozvoj studijních dovedností (učení, práce s informacemi, time management).
- Akademická komunikace a práce s odbornými zdroji.
- Praktická příprava na vysokoškolské studium a kariéru (portfolio, CV, motivace, plánování).

5. Vzdělávací strategie

- práce s odbornými zdroji
- aktivní a kooperativní učení (diskuze, skupinová práce)
- projektové a prakticky zaměřené úkoly
- beseda s externím akademickým pracovníkem

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- zpětnovazebný rozhovor

Sumativní:

- souhrnné zhodnocení na konci daného výukového celku

Reflexe:

- sebehodnocení

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje zejména na:

- aktivní zapojení do výuky (účast v diskusích, skupinové práci),
- plnění praktických úkolů (zpracování portfolia, CV, motivačního dopisu, přihlášky na VŠ),
- schopnost práce s informacemi (vyhledávání, třídění a využívání relevantních zdrojů),
- aplikace získaných dovedností (využití studijních strategií, akademických dovedností aplánování),
- samostatnost a odpovědnost (včasné plnění úkolů, schopnost organizace práce a vlastní reflexe).

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Praktické zdroje pro VŠ studium.
- Weby jednotlivých vysokých škol.
- SCIO testy – přípravné materiály.
- Portál www.vysokeskoly.cz.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Seminář k maturitní práci – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Gabriela Leipertová, revize Ing. Jana Palečková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - absolvování předchozích odborných a všeobecně vzdělávacích předmětů
   - schopnost samostatné práce a organizace vlastního učení
   - dovednost vyhledávat, třídit a kriticky hodnotit informace
   - základní orientace v práci s odborným textem a citacemi
   - základní prezentační a komunikační dovednosti

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Předmět je zařazen do 4. ročníku. Učivo je zaměřeno na zpracování souvislé maturitní práce, která je předkládána k obhajobě u maturitní zkoušky. Maturitní práci zpracovává každý žák samostatně. Téma si žák volí z nabídky dle své oborové orientace.

   Výuka tohoto předmětu je založena na samostatnosti a vlastní aktivitě žáků. Maturitní práce vede žáky k přemýšlení, vyhledávání a zpracování informací, nalézání řešení, jejich ověřování a interpretaci výsledků.

   Důraz je kladen na:
   - samostatnou práci a odpovědnost za vlastní výstupy,
   - schopnost plánovat a řídit vlastní práci (time management),
   - kritické myšlení a práci se zdroji,
   - dodržování etických a formálních pravidel odborné práce,
   - prezentaci a obhajobu výsledků.

   Žák využívá poznatky z mezipředmětových vztahů odborných i všeobecně vzdělávacích předmětů.

   Zpracování maturitní práce probíhá převážně mimo vyučovací hodiny. Informace žáci získávají zejména z otevřených informačních zdrojů a jsou vedeni k respektování autorských práv.

   Vyučující vystupuje jako vedoucí práce, který metodicky vede a průběžně konzultuje práci žáka. Konzultace mohou probíhat také s externím odborníkem.

   Výuka probíhá formou individuální práce a pravidelných konzultací.

   Hotová maturitní práce je odevzdána na konci 3. čtvrtletí k posouzení vedoucím práce a oponentem a následně obhajována u maturitní zkoušky.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Navrhne a naplánuje zpracování maturitní práce.
   - Vybere vhodné téma maturitní práce nebo upřesní jeho zaměření.
   - Formuluje cíl práce, případně stanoví hypotézy.

- Vytvoří osnovu práce.
- Stanoví postup řešení a jednotlivé kroky.
- Naplánuje časový harmonogram práce.

Vyhledává, třídí a kriticky posuzuje informace z různých zdrojů.

- Vyhledává relevantní informace v různých typech zdrojů.
- Posuzuje věrohodnost a aktuálnost informací.
- Třídí a systematicky zpracovává získané informace.
- Správně uvádí použité zdroje a dodržuje citační normy.

Zpracovává a analyzuje informace a data související se zvoleným tématem.

- Shromažďuje data a informace potřebné pro zpracování práce.
- Analyzuje získané informace a data.
- Interpretuje výsledky a formuluje závěry.
- Propojuje teoretické poznatky s praktickými zjištěními.

Využívá digitální technologie při zpracování maturitní práce.

- Používá vhodné digitální nástroje pro tvorbu textu, analýzu dat a prezentaci.
- Využívá digitální zdroje a nástroje pro vyhledávání informací.
- Dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany dat.
- Pracuje s digitálními nástroji efektivně a samostatně.

Organizuje a řídí vlastní práci při zpracování maturitní práce.

- Plánuje jednotlivé kroky práce v delším časovém horizontu.
- Průběžně kontroluje plnění stanovených cílů.
- Přizpůsobuje postup práce podle aktuální situace.
- Dodržuje stanovené termíny.

Spolupracuje s vedoucím práce a využívá zpětnou vazbu ke zlepšení své práce.

- Pravidelně konzultuje postup práce.
- Reaguje na připomínky vedoucího práce.
- Zapracovává zpětnou vazbu do své práce.
- Komunikuje o problémech a hledá řešení.

Zpracuje maturitní práci v požadované struktuře a formální podobě.

- Dodržuje stanovenou strukturu práce.
- Dodržuje zásady odborného stylu a typografie.
- Zpracuje práci v souladu s formálními požadavky.
- Odevzdá práci v požadovaném termínu a formátu.

Prezentuje a obhajuje výsledky své práce.

- Připraví prezentaci maturitní práce.
- Srozumitelně představí cíle, postup a výsledky práce.
- Vysvětlí zvolený postup řešení.
- Reaguje na otázky a připomínky.
- Obhájí své závěry.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská
- matematicko-logická

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- osobnostní a sociální
- k občanství a udržitelnosti
- k řešení problémů
- digitální

4. Obsah vzdělávání

Obecné zásady tvorby a zpracování maturitní práce

- organizace práce na maturitní práci
- požadavky na podobu maturitní práce
- výběr tématu maturitní práce
- stanovení cíle, případně hypotéz
- zásady práce se zdroji a citace (autorské právo, citační normy)

Zpracování maturitní práce

- vyhledávání a třídění informací
- analýza a interpretace dat
- zpracování maturitní práce a návrh řešení
- individuální kontrola postupu prací
- průběžné konzultace
- grafická úprava
- finalizace, tisk a odevzdání maturitní práce

Grafická a stylistická úprava maturitní práce

- struktura odborného textu
- formální náležitosti práce (abstrakt, obsah, seznam zdrojů)
- zásady odborného stylu a typografie

Příprava obhajoby maturitní práce

- příprava prezentace maturitní práce
- zpracování prezentace pomocí digitálních nástrojů
- zpracování anotace maturitní práce
- nácvik obhajoby a reakce na otázky

5. Vzdělávací strategie

- podpora rozvoje prezentačních dovedností
- badatelsky orientované učení
- projektové vyučování
- individuální práce
- interdisciplinární přístup
- konzultační metoda
- prezentační a diskusní metody

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- pravidelné konzultace s vedoucím práce
- kontrola dílčích výstupů (osnova, části práce)

- průběžné prezentace postupu práce

Sumativní:

- odevzdání maturitní práce
- závěrečná prezentace a obhajoba práce

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s vedoucím práce
- sebehodnocení žáka

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje především na schopnost žáků samostatně zpracovat odbornou maturitní práci, efektivně pracovat s informacemi a prezentovat výsledky své práce.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- splnění stanovených cílů maturitní práce,
- kvalita a odbornost zpracování tématu,
- schopnost práce se zdroji a dodržování citačních pravidel,
- logická struktura a přehlednost práce,
- úroveň analýzy a interpretace výsledků,
- zapracování zpětné vazby,
- kvalita prezentace a obhajoby,
- schopnost reagovat na otázky a argumentovat,
- samostatnost a aktivní přístup.

Součástí hodnocení je sledování individuálního pokroku žáka.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- individuálně dle zpracovávaného tématu
- metodika tvorby maturitní práce
- online databáze a odborné portály

4. Poznámky

Výuka předmětu je organizována formou dvouhodinového bloku jednou týdně, aby byl vytvořen dostatečný prostor pro individuální konzultace a práci na maturitní práci.

Výuka probíhá s využitím školních notebooků nebo v počítačové učebně.

Doporučuje se zapojení externích konzultantů z praxe.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Finanční účetnictví – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Ing. Jakub Frýbert
6. **Vstupní předpoklady:**
   - úspěšné absolvování předmětu Finanční účetnictví ve 3. ročníku (znalost podvojného zápisu, účtování zásob, dlouhodobého a krátkodobého majetku)
   - schopnost analytického myšlení a propojování ekonomických a účetních souvislostí
   - základní digitální gramotnost (práce s e-learningem a tabulkovými procesory)
   - schopnost systematické práce, přesnosti a kontroly vlastních výsledků

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Předmět navazuje na znalosti ze 3. ročníku a zaměřuje se na náročnější agendy 2. dílu učebnice Ing. Pavla Štohla. Výuka je orientována na zúčtovací vztahy, účtování mezd a daní, kapitálové účty, dlouhodobé závazky, leasing a problematiku nákladů a výnosů. Žáci se učí posuzovat daňovou uznatelnost a pochopí princip akruálního účetnictví (časové rozlišení). Výuka je úzce propojena s reálnou praxí a moderními nástroji přes e-learningové platformy.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Zpracuje podklady související s podnikáním.
   - Dokáže pochopit význam vlastních a cizích zdrojů a důsledky jejich použití pro financování.
   - Vypočte výši vlastního kapitálu.
   - Posoudí náklady a výnosy z hlediska daňového a vyhledá v zákoně o daních z příjmů.
   - Vyhotoví doklady pro zaúčtování mezd.

   Vyhotoví a zkontroluje daňový doklad.
   - Zpracuje faktury a vede knihy faktur.

   Aplikuje ekonomické teorie v osobním a profesním životě.
   - Účtuje nákup a prodej v cizí měně.
   - Účtuje DPH na vstupu a výstupu při obchodování v tuzemsku, v EU a s třetími zeměmi.
   - Účtuje mzdy, zákonné pojištění a daň z příjmů ze závislé činnosti, rozliší zaměstnance a společníka.
   - Účtuje daňové povinnosti a jejich úhrady
   - Chápe vazby na státní rozpočet a chápe smysl a účtování dotací.
   - Účtuje zvýšení základního kapitálu a aplikuje ustanovení příslušné právní normy.
   - Účtuje náklady a výnosy, pochopí význam a účtuje časové rozlišení nákladů a výnosů.
   - Účtuje finanční leasing a neuhrazené pohledávky v účetnictví.

- Využívá moderní výuku skrze e-learningové kurzy, e-sbírka a e-pracovní sešit FÚ.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- logicko-matematická
- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kompetence k podnikavosti a pracovní
- kompetence k řešení problémů
- kompetence digitální
- kompetence k učení
- kompetence komunikační

4. Obsah vzdělávání

Zúčtovací vztahy

- charakteristika účtů 3. účtovací třídy
- poskytnuté a přijaté provozní zálohy
- pohledávky a závazky v cizí měně
- směnky
- zúčtování se zaměstnanci společníky
- zúčtování daní a dotací
- neuhrazené pohledávky v účetnictví

Kapitálové účty a dlouhodobé závazky

- charakteristika účtů
- právní formy podnikání
- základní kapitál a ostatní složky
- účtování individuálního podnikatele
- dlouhodobé cizí zdroje

Náklady a výnosy, časové rozlišování, finanční leasing

- charakteristika účtů
- účtování nákladů a výnosů
- časové rozlišování nákladů a výnosů
- finanční leasing

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka (výklad učitele doplněný řízenými otázkami k ujasnění daňových a účetních postupů)
- individuální práce (samostatné plnění úkolů v pracovním sešitě a práce s textem zákona)
- multimediální a digitální strategie (interaktivní zapojení prostřednictvím portálu e-learning.stohl-znojmo.cz a e-testů)
- problémově orientované učení (řešení konkrétních daňových a mzdových problémů)

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- ústní zkoušení a rozhovor se žákem
- krátké písemné práce (pětiminutovky, desetiminutovky)
- pracovní listy a cvičení během výuky

- řešení problémových úloh na tabuli nebo samostatně
- pozorování práce žáka při samostatné činnosti

Sumativní:

- tematické písemné práce (za danou látku)
- pololetní písemné testy kombinující teorii a praktické účtování
- testy kombinující různé typy úloh (otevřené, uzavřené a aplikační)

Reflexe:

- práce s chybou po každém testu (společná oprava s komentářem k řešení)
- zpětnovazební rozhovor
- sebehodnocení žáků z hlediska jejich pokroku
- diskuse nad řešením a postupy

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz na schopnost propojit teorii s praxí, zejména v orientaci v daňových aspektech účetních operací. Hodnocení se řídí indikátory uvedenými v kapitole Hodnocení žáků. Hodnoceny jsou zejména:

- správnost aplikace postupů při zúčtování se zaměstnanci, státem a institucemi,
- přesnost při účtování a přepočtu cizích měn a finančního leasingu,
- logické zdůvodnění zaúčtování nákladů a výnosů a jejich časového rozlišení.

Smyslem hodnocení je sledovat úroveň toho, co žák umí, nikoliv toho, co neumí.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Štohl, P.: Učebnice účetnictví 2. díl pro střední školy a veřejnost (nejnovější vydání).
- Štohl, P.: Sbírka příkladů k učebnici účetnictví 2. díl (nejnovější vydání).
- portál pro moderní výuku: e-learning.stohl-znojmo.cz (e-kurzy, e-sbírka, e-pracovní sešity ZÚ a FÚ)
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
- Ilustrační a skutečné účetní a daňové doklady z praxe (faktury, VPD, PPD, výpisy z BÚ)

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Finance – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Ing. Jana Palečková, Ing. Jaroslav Šturc, Ing. Jana Šturcová
6. **Vstupní předpoklady:** absolvování Základů ekonomiky ve 2. ročníku a Financí ve 3. ročníku

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Předmět seznamuje žáky se systémem veřejných financí a jejich významem pro fungování státu a společnosti. Žáci porozumí principům státního rozpočtu, daním a fiskální politice. Součástí výuky je i problematika veřejného zdravotního pojištění, sociálního zabezpečení, sociální politiky, financování neziskového sektoru a rozpočtu Evropské unie. Důraz je kladen na propojení teoretických poznatků s praktickým dopadem veřejných financí na každodenní život občana.

   Učitel volí či kombinuje metody a formy ověřování dosažených výsledků učení, tzv. výstupy, v závislosti na probraném učivu a s přihlédnutím ke specifickým potřebám a zájmům žáků.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Rozumí významu veřejných rozpočtů pro fungování společnosti.
   - Popíše, co je veřejný rozpočet a jakou má funkci.
   - Vysvětlí, proč stát vybírá daně a jaké mají význam.
   - Zhodnotí společenské důsledky daňových úniků.

   Diskutuje o prioritách státního rozpočtu ČR a jeho budoucích dopadech.
   - Rozliší základní příjmy a výdaje státního rozpočtu.
   - Popíše způsoby financování rozpočtového schodku a důsledky vysokého státního dluhu.
   - Státní bankrot.
   - Vysvětlí cíle fiskální politiky.
   - Rozliší expanzivní a restriktivní fiskální politiku.

   Orientuje se v hlavních příjmech a výdajích rozpočtů krajů a obcí.
   - Rozliší příjmy a výdaje krajů a obcí.
   - Popíše financování krajů a obcí.

   Orientuje se v hlavních příjmech a výdajích EU.
   - Vyjmenuje hlavní zdroje příjmů EU.
   - Popíše hlavní kapitoly výdajů EU.
   - Popíše proces schvalování rozpočtu EU.
   - Vyhledá ve svém okolí projekty financované EU.

   Diskutuje o dopadech hlavních nástrojů sociální politiky státu na život občana.
   - Umí si poradit, jakou sociální dávku může občan využít v běžných životních situacích.

- Vysvětlí princip důchodového pojištění v ČR.
- Vysvětlí dopady nezaměstnanosti na občana i ekonomiku.
- Orientuje se v opatřeních na podporu zaměstnanosti.
- Popíše výhody a nevýhody principu solidarity v systému veřejného zdravotního pojištění.
- Popíše hlavní enviromentální problémy v ČR a možnosti jejich řešení.
- Popíše hlavní principy financování školství v ČR.
- Porovná vybranou část sociální politiky v ČR s vybranými státy EU, popř. Mimo EU.

Vypracuje stručnou projektovou žádost pro neziskový sektor.

- Vyjmenuje základní typy neziskových organizací a posoudí jejich vhodnost pro konkrétní účel.
- Orientuje se v hlavních poskytovatelích dotací a grantů.
- Vysvětlí principy získání prostředků na obecně prospěšnou činnost (fundraising).

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská
- logicko-matematická

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- osobnostní a sociální
- k občanství a udržitelnosti
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů

4. Obsah vzdělávání

Veřejné rozpočty

- soustava veřejných rozpočtů
- řídící orgány národního hospodářství
- tvorba a dodržování práva

Státní rozpočet

- příjmy státního rozpočtu ČR
- výdaje státního rozpočtu ČR
- rozpočtový schodek, státní a vládní dluh
- fiskální politika

Rozpočty obcí a krajů

- hospodaření obcí a krajů
- příjmová a výdajová stránka rozpočtu krajů
- příjmová a výdajová stránka rozpočtu obcí
- sdílené daně

Financování Evropské unie

- orgány EU
- příjmy a výdaje rozpočtu EU
- politiky EU

Sociální politika a její financování

- sociální politika v historickém kontextu
- sociální zabezpečení
- politika zaměstnanosti
- zdravotní politika
- environmentální politika
- vzdělávací politika
- sociální služby

Financování nestátního neziskového sektoru

- právní formy nestátního neziskového sektoru
- dary a granty
- fundraising
- humanitární pomoc

5. Vzdělávací strategie

- propojování teorie s praxí s důrazem na praktické využití získaných vědomostí, dovedností a návyků
- využívání expozičních metod při předávání a odvozování nových poznatků
- práce s reálnými daty a dokumenty
- využívání příkladů z praxe
- práce s aktuálními ekonomickými informacemi (např. denní tisk, ekonomické podcasty)
- využívání audiovizuálních materiálů (např. YouTube kanál veřejné správy)
- práce s konkrétními právními předpisy (např. zákony, statistiky ČSÚ)
- problémový výklad zaměřený na hledání souvislostí
- diskuse a brainstorming jako nástroje aktivního učení
- ekonomické hry simulující reálné ekonomické podmínky
- role play (hraní rolí) pro nácvik praktických situací
- výzkumně orientované učení – samostatné (často skupinové) řešení komplexních problémových úloh
- cvičení jako převažující fixační metoda upevňování učiva
- zařazování přednášek odborníků z praxe
- realizace odborných exkurzí dle možností
- podpora individuální studijní cesty žáka
- zapojení žáků do výběru tématu a hloubky jeho zpracování
- zapojení žáků do stanovení povinného výstupu a převzetí odpovědnosti za vlastní učení

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- zpětná vazba o průběhu a výsledcích učení žáků
- zjišťování porozumění učivu, upevňování znalostí a dílčích dovedností – východisko k odhalování chyb a poučení z nich
- forma ústního zkoušení, dílčích úkolů, praktického předvedení řešení problému nebo situace, rozhovoru žáka s učitelem, pozorování aktivního přístupu žáků

Sumativní:

- souhrnné hodnocení na konci obsahového celku

- porovnání úrovně znalostí, dovedností a postojů žáků a očekávaných výsledků učení dle ŠVP
- forma písemného zkoušení (testy) nebo projektu (samostatná nebo skupinová tvůrčí práce)

Reflexe:

- sebehodnocení a vrstevnické hodnocení
- forma žákovského portfolia, rozhovoru žáků a učitelem, žáků mezi sebou

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje především na:

- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- znalost a pochopení učiva – schopnost žáka učivo reprodukovat, shrnout, vyjádřit vlastními slovy nebo provést výpočet,
- schopnost aplikace a analýzy – použití učiva na neznámém příkladu, v nové situaci nebo s řadou nových údajů,
- schopnost využívat a zobecňovat získané zkušenosti a poznatky,
- schopnost pracovat s informacemi z různých zdrojů, schopnost kritického myšlení,
- aktivní přístup (při výuce, projektech, reflexi).

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Ekonomika pro ekonomicky zaměřené obory středních škol, Eduko
- www.csu.gov.cz
- www.rozpoctovarada.cz
- www.mf.gov.cz
- Zákon o státním rozpočtu

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Daně a pojištění – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Ing. Jana Palečková, Ing. Jaroslav Šturc, Ing. Jana Šturcová
6. **Vstupní předpoklady:** absolvování ZEK2

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Předmět se zaměřuje na problematiku daní a pojištění v praktických souvislostech běžného života i podnikání a navazuje na základní poznatky ze Základů ekonomiky. Věnuje se tomu, kdy a jak vzniká daňová povinnost a jak ji správně splnit od výpočtu až po podání daňového přiznání.

   Zahrnuje přehled nejčastějších daní v České republice a jejich využití v praxi. Důraz je kladen na samostatné provádění výpočtů a vyhotovení daňových přiznání fyzických i právnických osob.

   Součástí předmětu je také problematika sociálního a zdravotního pojištění, a to jak z pohledu zaměstnance, tak osoby samostatně výdělečně činné.

   Výuka se zaměřuje na práci s reálnými dokumenty, jejich správné vyplnění a kontrolu, včetně odhalování chyb a jejich řešení.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Aplikuje daňovou soustavu České republiky v praktických situacích.
   - Vysvětlí úlohu daní ve státním rozpočtu v širších ekonomických souvislostech.
   - Charakterizuje jednotlivé druhy daní a jejich využití v praxi.

   Vypočítá a zpracuje daňovou povinnost fyzických osob.
   - Provede výpočet daně z příjmů fyzických osob včetně uplatnění slev a odpočtů.
   - Samostatně vyhotoví daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

   Vypočítá a zpracuje daňovou povinnost právnických osob.
   - Provede výpočet daně z příjmů právnických osob v modelových situacích.
   - Vyhotoví daňové přiznání právnické osoby na základě zadaných údajů.

   Aplikuje systém sociálního a zdravotního pojištění.
   - Provede výpočty sociálního a zdravotního pojištění pro zaměstnance i OSVČ.
   - Vyhotoví přehledy pro zdravotní pojišťovny a ČSSZ.

   Zpracovává a kontroluje daňové doklady.
   - Posoudí správnost daňového dokladu z hlediska náležitostí.
   - Identifikuje chyby v daňových dokladech a navrhne jejich opravu.

3. **Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností**

   Základní gramotnosti:
   - čtenářská a pisatelská

- logicko-matematická

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- osobnostní a sociální
- k občanství a udržitelnosti
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů

4. Obsah vzdělávání

- Daňová soustava České republiky a její praktické využití.
- Jednotlivé druhy daní (DPH, spotřební daň, daně z příjmů, daň z nemovitých věcí, silniční daň) v konkrétních situacích.
- Náležitosti daňových dokladů a jejich kontrola.
- Základ daně, položky snižující základ daně, slevy na dani, daňové zvýhodnění.
- Výpočet daně z příjmů fyzických a právnických osob.
- Vyhotovení daňového přiznání.
- Sociální a zdravotní pojištění zaměstnance a OSVČ.

5. Vzdělávací strategie

- práce s učebnicemi a odbornými zdroji (daňové zákony)
- práce s reálnými dokumenty a digitálními nástroji (vyplňování přiznání s pomocí portálu Moje daně, vyhledávání aktuálních sazeb sociálního a zdravotního pojištění, práce s daňovými kalkulačkami, mzdovými kalkulačkami, kontrola daňových dokladů)
- simulace a hraní rolí (simulovaná návštěva finančního úřadu/OSSZ – řešení, které daně platit, přiznávat a v jakém termínu, pokuty a penále při neplacení)
- myšlenkové mapy – druhy daní, jejich příjemce, výhody a nevýhody pro občana a stát
- sledování krátkých videí o daních a pojištění
- odborná beseda se zaměstnanci finančního úřadu, zdravotních pojišťoven a ČSSZ

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení písemných testových úloh
- zpětnovazebný rozhovor

Sumativní:

- praktické řešení úloh a situací
- porovnání úrovně znalostí, dovedností a postojů žáků a očekávaných výsledků učení dle ŠVP

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení
- sebehodnocení, vrstevnické hodnocení

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje především na znalost a pochopení učiva, zejména na schopnost žáka učivo reprodukovat, shrnout, vyjádřit vlastními slovy nebo provést výpočet. Dále se hodnotí:

Hodnocení se zaměřuje především na:

- porozumění principům daňové soustavy a systému pojištění v souvislostech,
- schopnost samostatně aplikovat poznatky při výpočtech a zpracování dokumentů,
- přesnost, správnost a úplnost výpočtů a vyhotovených dokumentů,
- schopnost orientovat se v reálných situacích a zvolit správný postup řešení,
- přesnost, výstižnost a odbornou správnost ústního i písemného projevu,
- aktivní přístup k výuce a plnění zadaných úkolů,
- aktivní účast na reflexi a schopnost zhodnotit vlastní postupy a chyby.

Při hodnocení písemných prací jsou využívány limity pro dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů uvedené v kapitole *Hodnocení žáků*.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Ekonomika pro ekonomicky zaměřené obory středních škol, Eduko.
- www.mojedane.cz
- www.zákonyprolidi.cz
- webové stránky MPSV
- webové stránky ČSSZ
- webové stránky zdravotních pojišťoven

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Marketing a management – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Ing. Petra Ježková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní orientace ve společenském a ekonomickém dění
   - základní pojmy z oblasti občanské a finanční gramotnosti
   - práce s informacemi, jejich vyhledávání a kritické posuzování
   - základní komunikační dovednosti v mluvené i psané formě
   - schopnost samostatné i týmové práce
   - základní uživatelské dovednosti v oblasti informačních a komunikačních technologií (práce s textem, prezentace, internet)
   - porozumění základní ekonomické terminologii
   - motivace k učení a rozvoji nových znalost

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Vyučovací předmět Marketing a management je odborně zaměřený předmět, který rozvíjí ekonomické myšlení žáků a poskytuje jim základní poznatky z oblasti řízení organizací a marketingových činností. Navazuje na předmět Základy ekonomiky 2 a na další vzdělávací předměty, propojuje teoretické poznatky s praktickými dovednostmi využitelnými v dalším studiu i běžném životě.
   Obsah předmětu je zaměřen na pochopení principů fungování trhu, marketingového prostředí, chování zákazníka a tvorby marketingového mixu. Oblast marketingu navazuje na základní poznatky, které žáci získali v předmětu Základy ekonomiky 2, znalosti jsou zde rozšiřovány a dochází k hlubšímu propojení souvislostí tržního prostředí jak v teoretické, tak praktické rovině. V oblasti managementu se žáci seznamují se základními funkcemi řízení (plánování, organizování, vedení a kontrola), typy organizačních struktur a zásadami efektivního rozhodování.
   Součástí výuky jsou praktická cvičení, práce s případovými studiemi, projektová výuka a týmová spolupráce. Důraz je kladen na aktivní zapojení žáků a aplikaci poznatků v modelových situacích.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Analyzuje marketingové prostředí a význam marketingových činností pro fungování organizace.
   - Charakterizuje složky marketingového prostředí.
   - Vysvětlí vliv marketingového prostředí na rozhodování organizace.
   - Posoudí význam vybraných marketingových činností v praxi.

   Analyzuje trh a chování zákazníka.

- Vysvětlí faktory ovlivňující chování zákazníka.
- Provede jednoduchou segmentaci trhu.
- Charakterizuje cílovou skupinu.

Využívá základní metody marketingového výzkumu.

- Vysvětlí význam marketingového výzkumu.
- Navrhne jednoduchý dotazník.
- Vyhodnotí získaná data a interpretuje výsledky.

Aplikuje marketingový mix v konkrétní situaci.

- Popíše jednotlivé složky marketingového mixu (4P).
- Navrhne produkt, cenu, distribuci a propagaci.
- Zdůvodní svá rozhodnutí.

Vytvoří komplexní marketingový návrh.

- Zpracuje marketingový plán.
- Prezentuje svůj návrh.
- Reaguje na zpětnou vazbu.

Vysvětlí podstatu managementu a jeho funkce.

- Definuje management.
- Popíše funkce managementu (plánování, organizování, řízení a vedení, kontrola a rozhodování).
- Uvede příklady jejich využití v praxi.

Aplikuje základní principy řízení v modelových situacích.

- Navrhne jednoduchý plán činnosti.
- Rozdělí úkoly v týmu.
- Zhodnotí výsledky činnosti.

Orientuje se v organizačních strukturách a řízení lidí.

- Rozlišuje typy organizačních struktur.
- Popíše zásady efektivní komunikace v týmu.
- Vysvětlí význam motivace pracovníků.

Posuzuje ekonomické a manažerské situace a navrhuje řešení.

- Analyzuje jednoduchý problém z praxe.
- Navrhne možné varianty řešení.
- Zdůvodní výběr nejvhodnějšího řešení.

Využívá digitální technologie při marketingových a manažerských činnostech.

- Používá digitální nástroje pro zpracování dat a prezentaci.
- Vytvoří jednoduchý marketingový materiál.
- Vyhledává a vyhodnocuje informace z online prostředí.

Uplatňuje kritické myšlení a etické zásady v marketingu a managementu.

- Posuzuje věrohodnost informací.
- Identifikuje neetické marketingové praktiky.
- Zdůvodní význam společenské odpovědnosti.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- matematická a logická

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení
- kompetence komunikační
- kompetence osobnostní a sociální
- digitální kompetence
- kompetence k podnikavosti a k řešení problémů

4. Obsah vzdělávání

Marketing

- Opakování a prohloubení základních marketingových pojmů
- Marketingové prostředí a chování zákazníka
- Segmentace trhu a cílové skupiny
- Marketingové řízení
- Marketingový výzkum
- Marketingový mix
- Moderní marketingové techniky

Management

- Podstata managementu a organizace
- Plánování
- Organizování
- Řízení a vedení lidí
- Rozhodování a kontrola
- Krizový management
- Současné trendy managementu

5. Vzdělávací strategie

- práce s učebnicemi a odbornými zdroji
- myšlenkové mapy a schémata
- spolupráce na projektech, týmové úkoly
- důraz na praktické využití získaných znalostí a dovedností
- propojení s dalšími předměty jako informační technologie, základy ekonomiky
- podpora sebereflexe a hodnocení vlastního pokroku
- využití reálných příkladů a konkrétních situací z praxe

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení písemných testových úloh
- praktické předvedení řešení úlohy
- zpětnovazebný rozhovor

Sumativní:

- souhrnné hodnocení na konci obsahového celku
- porovnání úrovně znalostí, dovedností a postojů žáků a očekávaných výsledků učení dle ŠVP

Reflexe:

- sebehodnocení a vrstevnické hodnocení
- forma žákovského portfolia, rozhovoru žáka s učitelem, žáků mezi sebou

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje zejména na:

- úroveň znalostí a porozumění učivu (schopnost učivo reprodukovat, shrnout, vysvětlit vlastními slovy nebo aplikovat při řešení úloh),
- přesnost, výstižnost a odbornou i jazykovou správnost ústního a písemného projevu,
- schopnost využívat, propojovat a zobecňovat získané poznatky a zkušenosti,
- aktivní přístup k výuce a zapojení do vzdělávacích aktivit.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Moudrý – MARKETING základy marketingu, Computer Media 2026.
- Zlámal, Bačík, Bellová – MANAGEMENT základy managementu, Computer Media 2026.
- Klínský, Münch, Frydryšková, Čechová – EKONOMIKA pro ekonomicky zaměřené obory středních škol 2, EDUKO 2026.

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Praktické účetnictví – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Ing. Jakub Frýbert
6. **Vstupní předpoklady:**
   - úspěšné absolvování předmětu Finanční účetnictví ve 3. ročníku (znalost podvojného zápisu, účtování zásob, dlouhodobého a krátkodobého majetku)
   - orientace v náležitostech, oběhu a kontrole účetních dokladů
   - schopnost analytického myšlení a propojování ekonomických a účetních souvislostí
   - uživatelská úroveň práce s výpočetní technikou, internetovým prohlížečem a cloudovými aplikacemi
   - základní digitální gramotnost (práce s e-learningem a tabulkovými procesory)
   - schopnost systematické práce, přesnosti a kontroly vlastních výsledků

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Předmět je zaměřen na praktické zvládnutí vedení účetnictví v moderním cloudovém ekonomickém systému Evala. Žáci transformují své teoretické znalosti do digitální podoby. Na základě „Souvislého příkladu“ od Ing. Štohla a vzorových zadání společnosti Seyfor (Evala) žáci simulují reálný chod firmy a OSVČ od založení účetní jednotky přes běžné účtování až po závěrkové operace. Důraz je kladen na automatizaci procesů, digitální archivaci a generování výkazů pro státní správu.
   Předmět doplňuje předmět Finanční účetnictví. Ve výuce jsou respektovány a využívány úzké mezipředmětové vztahy mezi účetnictvím, aplikačním softwarem a matematikou.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Zpracuje podklady související s podnikáním.
   - Nastaví parametry účetní jednotky (číselné řady, účtový rozvrh, bankovní spojení).
   - Vytvoří a spravuje adresář dodavatelů a odběratelů.
   - Provádí digitální evidenci majetku a automatizovaný výpočet odpisů.

   Vyhotoví a zkontroluje daňový doklad.
   - Pořizuje faktury (přijaté/vydané) a pokladní doklady v systému.
   - Provádí automatické párování plateb s bankovními výpisy.
   - Generuje podklady pro přiznání k DPH a kontrolní hlášení.

   Aplikuje ekonomické teorie v osobním a profesním životě.
   - Účtuje komplexní agendy (nákup, prodej, mzdy) v cloudovém prostředí.
   - Provádí měsíční a roční uzávěrky dat v systému Evala.
   - Generuje a interpretuje účetní výkazy (Rozvaha, Výkaz zisku a ztráty) jako podklad pro rozhodování.
3. **Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností**
   Základní gramotnosti:

- logicko-matematická
- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kompetence digitální
- kompetence k podnikavosti a pracovní
- kompetence k řešení problémů
- kompetence k učení
- kompetence komunikační

4. Obsah vzdělávání

Základní nastavení a administrace

- nastavení hesla a identifikačních údajů
- základní nastavení programu a číselných řad dokladů
- nastavení a úprava účtového rozvrhu
- sestavení počáteční rozvahy a počátečních stavů
- základní obsluha programu

Způsob účtování a partneři

- pochopení účtování pomocí předpisů účtování
- ruční deníkový zápis
- práce s kódy DPH
- vložení jednotlivých dodavatelů do seznamu partnerů
- vložení jednotlivých odběratelů do seznamu partnerů
- průběžné ekonomické výpočty při zpracování interních dokladů

Fakturace (nákup a prodej)

- zaevidování přijatých a vystavených faktur tuzemských
- zaevidování přijatých a vystavených faktur zahraničních – EU i mimo EU
- důraz na náležitost daňového dokladu
- vedení knihy došlých a vydaných faktur
- vyhotovení příkazu k úhradě
- provádění úhrad

Finance (pokladna a banka)

- zpracování a vyhotovení příjmových a výdajových pokladních dokladů
- zaokrouhlování částek na dokladech a účtování zaokrouhlení
- zpracování bankovních výpisů
- import bankovních výpisů z xlm a xlsx souborů do cloudu
- párování pohybů v bance s fakturami

Majetek

- evidence dlouhodobého majetku
- založení karty dlouhodobého majetku
- sestavení odpisového plánu
- účetní a daňové odpisy
- vyřazení dlouhodobého majetku

Kontrola a účetní deník

- provedení kontroly počátečních zůstatků
- provedení kontroly obratů
- provedení kontroly zůstatků
- namátková kontrola fiktivního finančního úřadu

Účetní uzávěrka a výstupy

- uzavření rozvahových účtů v programu
- uzavření výsledkových účtů v programu
- záznamní evidence DPH
- přiznání k DPH
- poklady pro daň z příjmu

5. Vzdělávací strategie

- multimediální a digitální strategie (intenzivní práce s účetním softwarem Evala v cloudovém prostředí)
- individuální práce (samostatné zadávání souvislého příkladu z praxe)
- problémově orientované učení (samostatné vyhledávání, analýza a oprava zadaných chyb)
- praktické a experimentální činnosti (simulace komplexního účetního období od založení firmy po závěrku)

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- kontrola průběžně zpracovávaných dokladů a výstupních sestav v softwaru
- sledování samostatné práce žáka

Sumativní:

- odevzdání a ohodnocení kompletního souvislého příkladu (účetní knihy, daňová přiznání, účetní závěrka)

Reflexe:

- diskuse nad vzniklými chybami a postupy jejich oprav,
- interpretace a vyhodnocení dosažených hospodářských výsledků fiktivní firmy
- sebehodnocení žáka

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení je kladen důraz na samostatnost, správnost a komplexnost zpracování agendy v účetním softwaru.

Hodnoceny jsou zejména tyto oblasti:

- věcná a formální správnost pořízených dokladů a bezchybnost zadaných dat,
- schopnost orientovat se v programu a logicky provázat jednotlivé moduly,
- včasné a správné sestavení výstupních sestav a daňových přiznání,
- schopnost samostatně odhalovat a korigovat chyby v účetnictví.

Smyslem hodnocení je sledovat úroveň toho, co žák umí, nikoliv toho, co neumí.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Štohl, P.: Souvislý příklad z účetnictví (nejnovější vydání).
- Cloudový ekonomický systém Evala (Seyfor).
- Vzorové příklady od společnosti Seyfor. Dostupné z: https://www.evala.cz/evala-pro-skoly
- Nápověda a metodické pokyny k obsluze zvoleného softwaru
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška 500/2002 Sb.
- Ilustrační a skutečné účetní a daňové doklady z praxe (faktury, VPD, PPD, výpisy z BÚ)

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Kulturní a sociální antropologie – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 66 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Markéta Čermáková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní orientace ve společenských vědách
   - schopnost práce s odborným textem
   - schopnost samostatné i skupinové práce
   - základní komunikační a prezentační dovednosti
   - schopnost kritického myšlení a argumentace
   - orientace v současném společenském dění

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Předmět Sociální a kulturní antropologie seznamuje žáky se základními poznatky o člověku, kultuře a společnosti. Umožňuje žákům porozumět kulturní rozmanitosti světa, sociálním vztahům, způsobům života různých společností a proměnám kultury v současném globalizovaném světě.

   Důraz je kladen na:
   - pochopení kulturních a sociálních souvislostí lidského života,
   - rozvoj interkulturní citlivosti a tolerance,
   - orientaci v základních antropologických teoriích a přístupech,
   - analýzu sociálních a kulturních jevů,
   - kritické myšlení a práci s odbornými informacemi,
   - propojení antropologických poznatků s aktuálními společenskými tématy.

   Součástí výuky je práce s odbornými texty, analýza kulturních a společenských jevů, diskuse nad aktuálními tématy, práce s audiovizuálními materiály a projektová činnost. Výuka probíhá kombinací výkladu, řízené diskuse, práce s informacemi, skupinové práce a praktických aktivit. Žáci jsou vedeni k formulaci vlastních názorů, argumentaci a respektu k odlišným kulturám a životním stylům.

   Předmět podporuje rozvoj sociální citlivosti, porozumění současné společnosti a schopnosti reflektovat kulturní rozdíly i vlastní postoje.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Vysvětlí pojem psychologická antropologie.
   - Objasní vztah mezi kulturou a psychikou člověka.
   - Objasní vliv rodiny, školy, vrstevníků a médií na formování osobnosti.
   - Porovná projevy chování v různých kulturách.
   - Charakterizuje proces enkulturace a uvede jeho příklady.
   - Uvede příklady kulturně podmíněného chování.

- Objasní vliv stereotypů a předsudků na utváření osobnosti.

Charakterizuje vztah mezi náboženstvím a kulturou.

- Vysvětlí pojem rituál a uvede jeho funkce.
- Uvede příklady přechodových rituálů v různých kulturách.
- Charakterizuje význam obřadů v životním cyklu člověka.
- Porovná magii a náboženství.
- Objasní význam symbolů a tabu.
- Diskutuje změny religiozity v moderní společnosti.

Vysvětlí pojem hmotná kultura a uvede její příklady v každodenním životě.

- Charakterizuje kulturní a sociální význam odívání a souvislost se společenským statusem.
- Analyzuje vztah mezi módou a identitou.
- Objasní význam jídla jako kulturního symbolu a porovná stravovací zvyklosti různých kultur.
- Vysvětlí vliv prostředí na podobu lidských obydlí, charakterizuje různé formy obydlí.
- Kriticky hodnotí vliv reklamy a médií na spotřební chování.
- Charakterizuje spotřební kulturu, diskutuje projevy konzumní společnosti.

Charakterizuje jednotlivé etapy životního cyklu člověka.

- Objasní význam tradic pro společnost, uvede příklady tradic a obyčejů.
- Rozliší typy svátků a jejich společenskou funkci.
- Vysvětlí pojem folklor, uvede příklady folklorních tradic.
- Objasní faktory ovlivňující identitu člověka.
- Diskutuje proměny tradic v současné společnosti.
- Porovná tradiční a moderní způsoby života.

Vysvětlí pojem lidová slovesnost a rozliší základní formy lidové slovesnosti.

- Charakterizuje mýty a jejich společenské funkce, uvede příklady mýtů různých kultur.
- Analyzuje hodnoty a symboly obsažené v lidových vyprávěních.
- Vysvětlí význam pohádek a legend.
- Analyzuje vliv populární kultury na společnost, uvede příklady příběhů v médiích.
- Porovná tradiční a současné formy vyprávění.
- Diskutuje význam příběhů při předávání kulturních hodnot.

Vysvětlí význam umění v životě člověka a společnosti, charakterizuje základní druhy umění.

- Uvede příklady kulturních funkcí hudby.
- Vysvětlí význam tance v různých kulturách.
- Charakterizuje výtvarnou kulturu a její společenskou roli.
- Analyzuje funkci divadla a filmu.
- Porovná tradiční a moderní formy umění.
- Posuzuje vliv masových médií na život společnosti a kulturní projevy.

Vysvětlí význam mobility a globalizace v současné společnosti

- Analyzuje vliv turismu na místní kultury a životní prostředí.
- Analyzuje vliv stereotypů a médií na vnímání jiných kultur.
- Rozpozná bariéry interkulturní komunikace, uvede příklady nedorozumění vznikajících z kulturních rozdílů.

- Kriticky hodnotí mediální obsah a způsob zobrazování různých kultur v médiích.
- Charakterizuje vliv sociálních sítí, algoritmů a AI systémů na utváření názorů a hodnot.
- Diskutuje vliv AI na budoucí podobu kultury a společnosti.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální
- k občanství a udržitelnosti
- osobnostní a sociální

4. Obsah vzdělávání

Psychologická antropologie

- psychologická antropologie jako disciplína
- sociální role
- identita jedince
- enkulturace
- vliv médií na socializaci a identitu jedince
- stereotypy a předsudky
- kulturní vzorce chování

Antropologie náboženství

- vznik a funkce náboženství
- rituální chování
- iniciační a přechodové obřady
- magie, tabu a posvátno
- moderní spiritualita

Hmotná kultura každodennosti

- materiální kultura
- odívání a společenský status
- kulturní význam stravování
- tradiční a moderní bydlení
- technický pokrok, reklama a média

Sociální kultura

- rodinné a společenské obyčeje
- lidové a státní svátky
- folklor a regionální kultura
- tradice v moderní společnosti

Lidová slovesnost

- ústní lidová tradice
- mýty a archetypy
- pohádky a legendy

- vyprávění v médiích (storytelling)
- populární kultura, média a masová kultura

Umění a kultura

- tradiční a moderní umění
- hudba jako kulturní prostředek
- tanec a rituál
- výtvarné umění
- divadlo a film
- masová média, digitální kultura

Kultura mobility a globalizace

- cestování a kulturní kontakty
- kulturní střety a tolerance
- kulturní globalizace
- interkulturní komunikace, média
- proměna identity člověka a kultury vlivem AI

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka (úvod do tématu, vysvětlení souvislostí)
- řízená diskuse a argumentace
- analýza dokumentárních materiálů
- individuální práce
- prezentace
- případové studie
- práce s odborným textem
- projektová výuka
- terénní pozorování
- kooperativní učení (skupinová práce, sdílení názorů)
- rozvoj komunikačních dovedností

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné/formativní:

- dialog učitele se žákem
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh
- pozorování práce žáka
- sledování zapojení do výuky a diskuse,
- průběžné výstupy ze skupinové práce

Sumativní:

- tematické písemné práce
- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích
- práce s chybou (komentář k řešení)

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení žáků je sledována úroveň osvojení odborných znalostí, schopnost jejich aplikace, práce s odbornou terminologií, komunikační dovednosti, aktivita a schopnost kritického myšlení.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- úroveň odborných znalostí,
- porozumění antropologickým pojmům a souvislostem,
- schopnost aplikovat poznatky na konkrétní společenské a kulturní situace,
- práce s odbornými zdroji a textem,
- kvalita zpracování výstupů (např. prezentací, analýz, projektů),
- samostatnost při řešení úkolů,
- úroveň ústního a písemného projevu,
- aktivní zapojení do výuky a diskuse,
- aktivní přístup k výuce a spolupráce při řešení společných úkolů.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka v průběhu výuky. Vedle klasifikace mohou být využívány také další formy hodnocení, například sebehodnocení, vrstevnické hodnocení nebo slovní zpětná vazba k vybraným výstupům.

Specifická kritéria hodnocení podle forem jsou následující:

- ústní zkoušení – hodnotí se odborná správnost odpovědi; schopnost vysvětlit pojmy a souvislosti; samostatné vyjadřování; používání odborné terminologie; kultura projevu a argumentace,
- písemné testy – hodnotí se správnost odpovědí; porozumění odborným pojmům; schopnost aplikace poznatků; práce s textem a analýza informací; logické uvažování,
- referáty a prezentace – hodnotí se obsahová správnost; práce se zdroji; samostatnost zpracování; přehlednost a struktura; úroveň prezentace; schopnost reagovat na dotazy,
- skupinová práce a projekty – hodnotí se aktivní spolupráce; plnění přidělených úkolů; komunikace ve skupině.

Při hodnocení je využívána následující klasifikační stupnice:

Výborný (1)

Žák: samostatně a přesně používá odbornou terminologii; úplně a správně vysvětlí antropologické pojmy, teorie a souvislosti; propojuje získané poznatky s aktuálními společenskými problémy; samostatně analyzuje kulturní a sociální jevy; aktivně se zapojuje do diskuse a argumentuje věcně; pracuje samostatně s odbornými texty a správně interpretuje informace; projevuje vysokou úroveň kritického myšlení; dodržuje zásady kulturní tolerance a respektu.

Chvalitebný (2)

Žák: většinou správně používá odbornou terminologii; vysvětlí základní antropologické pojmy a vztahy s drobnými nepřesnostmi; dokáže aplikovat poznatky na běžné příklady; zapojuje se do diskuse; pracuje s odborným textem s menší pomocí učitele; dopouští se pouze drobných věcných nebo formulačních chyb.

Dobrý (3)

Žák: ovládá základní učivo; používá odbornou terminologii s častějšími nepřesnostmi; vysvětlí jednodušší vztahy a souvislosti; při aplikaci poznatků potřebuje podporu učitele;

méně aktivně se zapojuje do diskuse; v práci s odborným textem se dopouští chyb; jeho projevy vykazují dílčí nedostatky v argumentaci.

Dostatečný (4)

Žák: má závažné nedostatky v odborných znalostech; obtížně používá odbornou terminologii; chápe pouze základní pojmy a souvislosti; nedokáže samostatně aplikovat získané poznatky; pracuje nesamostatně a pouze s výraznou pomocí učitele; jeho ústní i písemný projev vykazuje výrazné nedostatky.

Nedostatečný (5)

Žák: neovládá základní učivo; nerozumí základním antropologickým pojmům; nedokáže vysvětlit základní souvislosti; nepracuje samostatně; neprojevuje snahu o splnění zadaných úkolů; nedokáže aplikovat poznatky ani s pomocí učitele.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- LANGHAMMEROVÁ, Jiřina. *Lidové zvyky*. Praha: Lidové noviny, 2004. ISBN 8071065250. SKARUPSKÁ, Helena. *Úvod do kulturní a sociální antropologie*. Texty k distančnímu vzdělávání v rámci kombinovaného studia. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1509-7.
- SOUKUP, Martin. *Základy kulturní antropologie*. 3. upravené vydání. Antropos. Červený Kostelec: Pavel Mervart, [2020]. ISBN 978-80-7465-440-4.
- DRÁPALA, Daniel; KŘÍŽOVÁ, Alena; PAVLICOVÁ, Martina a VÁLKA, Miroslav. *Lidové tradice jako součást kulturního dědictví*. Vydání druhé, rozšířené a doplněné. Etnologické studie. Brno: Masarykova univerzita, 2024. ISBN 978-80-210-9984-5. 518.
- LOEWENSTEIN, Bedřich. *My a ti druzí: dějiny, psychologie, antropologie*. Brno: Doplněk, 1997. ISBN 80-85765-64-0.
- CUNNINGHAM, Scott. *Utajované magické recepty a rituály: symboly, zvyky, magické svátky*. Přeložil Libuše HORNOVÁ. Olomouc: Fontána, [2023]. ISBN 978-80-7651-183-5.
- ČESKÁ TELEVIZE. ČT edu [online]. [cit. 2026-05-10]. Dostupné z: https://edu.ceskatelevize.cz

4. Poznámky

Výuka probíhá v běžné učebně.

Doporučuje se zapojení externích odborníků a využívání aktuálních témat z praxe.

Předmět navazuje na předměty: Základy společenských věd, Historie a kultura, Zeměpis, Český jazyk a literatura.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Sociální činnost – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Markéta Čermáková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní orientace ve společenských vědách
   - schopnost práce s odborným textem
   - schopnost samostatné i skupinové práce
   - základní komunikační a prezentační dovednosti
   - schopnost kritického myšlení a argumentace
   - orientace v současném společenském dění

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

Předmět Sociální činnost rozšiřuje znalosti žáků o fungování sociálního systému České republiky a seznamuje je s možnostmi pomoci a podpory osobám nacházejícím se v různých životních situacích. Zaměřuje se na porozumění potřebám jednotlivců a skupin obyvatel ohrožených sociálním znevýhodněním a na orientaci v institucích, které zajišťují sociální ochranu a podporu občanů.

Výuka vede žáky k pochopení principů sociální práce a pomáhajících profesí. Žáci se seznamují se specifiky práce se seniory, osobami se zdravotním postižením, dětmi a mládeží, rodinami, osobami ohroženými chudobou či sociálním vyloučením, osobami bez domova, příslušníky národnostních menšin a migranty. Důraz je kladen na respekt k lidské důstojnosti, podporu sociálního začleňování, inkluze a rovného přístupu k příležitostem.

Významná část předmětu je věnována institucím sociálního systému a jejich vzájemné spolupráci. Žáci získávají přehled o působnosti státních institucí a orgánů veřejné správy v sociální oblasti, zejména o činnosti Ministerstva práce a sociálních věcí, Úřadu práce České republiky, České správy sociálního zabezpečení, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, Probační a mediační služby, veřejného ochránce práv a dalších subjektů podílejících se na řešení sociálních problémů. Současně se seznamují s úlohou krajů, obcí a nestátních neziskových organizací při poskytování sociální pomoci.

Předmět rozvíjí sociální gramotnost žáků a jejich schopnost orientovat se v běžných i náročných životních situacích. Žáci získávají znalosti a dovednosti potřebné pro komunikaci s úřady, uplatňování práv a plnění občanských povinností, odpovědné hospodaření s finančními prostředky a využívání digitálních služeb veřejné správy. Učí se vyhledávat relevantní informace, posuzovat možnosti řešení konkrétních problémů a orientovat se v systému dostupné pomoci.

Výuka využívá aktivizační, situační a problémově orientované metody práce. Žáci řeší modelové případy, analyzují reálné životní situace a pracují s aktuálními informacemi z oblasti sociální politiky a sociální práce. Součástí výuky mohou být projektové aktivity,

besedy s odborníky, exkurze do institucí a zařízení sociální oblasti a spolupráce s organizacemi poskytujícími sociální služby. Předmět přispívá k rozvoji občanské odpovědnosti, empatie, komunikačních dovedností a připravuje žáky na aktivní a zodpovědné fungování v současné společnosti.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Vysvětlí význam sociální práce s různými skupinami obyvatel.

- Charakterizuje specifické potřeby seniorů, osob se zdravotním postižením, dětí a dalších ohrožených skupin.
- Objasní význam podpory a pomoci osobám v nepříznivé sociální situaci.
- Uvede příklady sociálních služeb určených jednotlivým skupinám obyvatel.
- Rozlišuje základní formy pomoci seniorům v domácím i pobytovém prostředí.
- Charakterizuje problematiku chudoby, sociálního vyloučení a bezdomovectví.
- Uvede příklady podpory menšin a migrantů.
- Respektuje odlišnosti lidí a uplatňuje tolerantní a empatický přístup.
- Orientuje se v možnostech sociální pomoci v regionu.
- Posoudí rizika sociální izolace a osamělosti u vybraných skupin obyvatel.
- Objasní význam mezigenerační solidarity a podpory komunitního života.

Vysvětlí úlohu státu v oblasti sociální politiky a sociální pomoci.

- Orientuje se v systému institucí sociální oblasti v České republice.
- Charakterizuje činnost Ministerstvo práce a sociálních věcí.
- Uvede základní oblasti působnosti Úřad práce České republiky.
- Vysvětlí činnost Česká správa sociálního zabezpečení.
- Objasní význam Probační a mediační služby při práci s pachateli a oběťmi trestných činů.
- Popíše možnosti podpory bydlení a prevence sociálního vyloučení.
- Vysvětlí úlohu Veřejný ochránce práv při ochraně práv občanů.
- Charakterizuje činnost orgánů sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD).
- Uvede příklady sociální práce obcí a krajů.
- Vysvětlí význam spolupráce institucí při řešení sociálních problémů.
- Orientuje se v základní síti pomáhajících institucí ve svém regionu.
- Vysvětlí význam neziskových organizací v sociální oblasti.
- Orientuje se v základních online službách státní správy.

Vysvětlí pojem sociální gramotnost a její význam pro běžný život.

- Orientuje se v základních životních situacích vyžadujících sociální pomoc.
- Vysvětlí význam finanční a sociální odpovědnosti.
- Uvede rizika zadlužení a sociálního vyloučení.
- Navrhne možnosti prevence finančních problémů.
- Orientuje se v základních právech a povinnostech občana.
- Orientuje se v možnostech elektronické komunikace s úřady.
- Vysvětlí význam ochrany osobních údajů při komunikaci s institucemi.
- Uvede příklady organizací poskytujících pomoc občanům.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální
- k občanství a udržitelnosti
- osobnostní a sociální

4. Obsah vzdělávání

Sociální práce s vybranými skupinami obyvatel

- práce se seniory
- práce s osobami se zdravotním postižením
- práce s dětmi a mládeží
- práce s rodinou
- osoby ohrožené chudobou
- osoby bez domova
- menšiny a migranti
- sociální začleňování a inkluze

Instituce sociálního systému

- role státu v sociální oblasti
- Ministerstvo práce a sociálních věcí
- Úřad práce České republiky
- Česká správa sociálního zabezpečení
- Ministerstvo spravedlnosti – probační a mediační služba
- Ministerstvo pro místní rozvoj – podpora bydlení, prevence sociálního vyloučení
- Veřejný ochránce práv (ombudsman)
- Krajské úřady a obce – OSPOD, kontrola poskytovatelů, sociální práce v terénu,
- spolupráce institucí

Občan a sociální gramotnost

- sociální gramotnost
- finanční a sociální odpovědnost
- orientace v životních situacích
- komunikace s úřady
- práva a povinnosti občana
- digitální služby státu
- pomoc v krizových situacích

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka (úvod do tématu, vysvětlení souvislostí)
- řízená diskuse a argumentace
- analýza dokumentárních materiálů
- individuální práce
- prezentace
- případové studie

- práce s odborným textem
- projektová výuka
- terénní pozorování
- kooperativní učení (skupinová práce, sdílení názorů)
- besedy s odborníky
- exkurze
- rozvoj komunikačních dovedností

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné/formativní:

- dialog učitele se žákem
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh
- pozorování práce žáka
- sledování zapojení do výuky a diskuse,
- průběžné výstupy ze skupinové práce

Sumativní:

- tematické písemné práce
- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích
- práce s chybou (komentář k řešení)

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení žáků je sledována úroveň osvojení odborných znalostí, schopnost jejich aplikace, práce s odbornou terminologií, komunikační dovednosti, aktivita a schopnost kritického myšlení.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- úroveň odborných znalostí,
- porozumění antropologickým pojmům a souvislostem,
- schopnost aplikovat poznatky na konkrétní společenské a kulturní situace,
- práce s odbornými zdroji a textem,
- kvalita zpracování výstupů (např. prezentací, analýz, projektů),
- samostatnost při řešení úkolů,
- úroveň ústního a písemného projevu,
- aktivní zapojení do výuky a diskuse,
- aktivní přístup k výuce a spolupráce při řešení společných úkolů.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka v průběhu výuky. Vedle klasifikace mohou být využívány také další formy hodnocení, například sebehodnocení, vrstevnické hodnocení nebo slovní zpětná vazba k vybraným výstupům.

Specifická kritéria hodnocení podle forem jsou následující:

- ústní zkoušení – hodnotí se odborná správnost odpovědi; schopnost vysvětlit pojmy a souvislosti; samostatné vyjadřování; používání odborné terminologie; kultura projevu a argumentace,

- písemné testy – hodnotí se správnost odpovědí; porozumění odborným pojmům; schopnost aplikace poznatků; práce s textem a analýza informací; logické uvažování,
- referáty a prezentace – hodnotí se obsahová správnost; práce se zdroji; samostatnost zpracování; přehlednost a struktura; úroveň prezentace; schopnost reagovat na dotazy,
- skupinová práce a projekty – hodnotí se aktivní spolupráce; plnění přidělených úkolů; komunikace ve skupině.

Při hodnocení je využívána následující klasifikační stupnice:

Výborný (1)

Žák: samostatně a přesně používá odbornou terminologii; úplně a správně vysvětlí antropologické pojmy, teorie a souvislosti; propojuje získané poznatky s aktuálními společenskými problémy; samostatně analyzuje kulturní a sociální jevy; aktivně se zapojuje do diskuse a argumentuje věcně; pracuje samostatně s odbornými texty a správně interpretuje informace; projevuje vysokou úroveň kritického myšlení; dodržuje zásady kulturní tolerance a respektu.

Chvalitebný (2)

Žák: většinou správně používá odbornou terminologii; vysvětlí základní antropologické pojmy a vztahy s drobnými nepřesnostmi; dokáže aplikovat poznatky na běžné příklady; zapojuje se do diskuse; pracuje s odborným textem s menší pomocí učitele; dopouští se pouze drobných věcných nebo formulačních chyb.

Dobrý (3)

Žák: ovládá základní učivo; používá odbornou terminologii s častějšími nepřesnostmi; vysvětlí jednodušší vztahy a souvislosti; při aplikaci poznatků potřebuje podporu učitele; méně aktivně se zapojuje do diskuse; v práci s odborným textem se dopouští chyb; jeho projevy vykazují dílčí nedostatky v argumentaci.

Dostatečný (4)

Žák: má závažné nedostatky v odborných znalostech; obtížně používá odbornou terminologii; chápe pouze základní pojmy a souvislosti; nedokáže samostatně aplikovat získané poznatky; pracuje nesamostatně a pouze s výraznou pomocí učitele; jeho ústní i písemný projev vykazuje výrazné nedostatky.

Nedostatečný (5)

Žák: neovládá základní učivo; nerozumí základním pojmům; nedokáže vysvětlit základní souvislosti; nepracuje samostatně; neprojevuje snahu o splnění zadaných úkolů; nedokáže aplikovat poznatky ani s pomocí učitele.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- RIGEL, Filip. *Právo v sociální práci*. Praha: Wolters Kluwer, 2025. ISBN 978-80-286-0359-5.
- ŠKOP, Martin a MACHÁČ, Petr. *Základy právní nauky*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-709-4.
- BURIÁNOVÁ, Pavla. *Vady právního jednání*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2023. ISBN 978-80-7676-750-8.
- STAŠA, Josef. *Úvod do českého správního práva*. Vyd. 4., dopl. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2001. ISBN 80-7251-067-3. Dostupné také z: http://krameriusndk.nkp.cz/search/handle/uuid:ab2f40c0-15ed-11e3-bc65-005056827e51.

- HOLÁ, Lenka. *Mediace v teorii a praxi*. Psyché. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3134-6. Dostupné také z: http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:f294ec20-cf0b-11ee-8737-5ef3fc9bb22f.
- PLAMÍNEK, Jiří. *Konflikty a vyjednávání: umění vyhrávat, aniž by někdo prohrál*. 3., upravené a doplněné vyd-. Poradce pro praxi. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4485-8.
- OLDŘICH a KOL MATOUŠEK. *Metody a řízení Sociální Práce*. PortÁl S. R. O, 2003. ISBN 8026202139.
- MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*. Vydání třetí. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1154-9.
- ČESKÁ TELEVIZE. ČT edu [online]. [cit. 2026-05-13]. Dostupné z: https://edu.ceskatelevize.cz

4. Poznámky

Výuka probíhá v běžné učebně.

Doporučuje se zapojení externích odborníků v rámci besed a exkurze. Dále využívání aktuálních témat z praxe.

Předmět navazuje na předměty: Základy společenských věd, Historie a kultura, Český jazyk a literatura, Kulturní a sociální antropologie, Oborový projektový seminář a Sociální činnost ve 3. ročníku.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Sociální pedagogika – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: PhDr. Kateřina Králová, Ph.D., Mgr. Jitka Majorová, Mgr. Markéta Čermáková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - orientace ve společenských vědách
   - schopnost práce s odborným textem
   - schopnost samostatné i skupinové práce
   - základní komunikační a prezentační dovednosti
   - schopnost kritického myšlení a argumentace
   - orientace v současném společenském dění

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**
   Předmět Sociální pedagogika rozšiřuje poznatky žáků o postavení dítěte ve společnosti, jeho právech, potřebách a podmínkách zdravého vývoje. Zaměřuje se na aktuální společenské otázky související s dětstvím, rodinou, ochranou práv dítěte a rizikovými životními situacemi, které mohou ovlivňovat vývoj a kvalitu života dětí a dospívajících. Žáci se seznamují s historickým vývojem pohledu na dítě, s mezinárodními i národními dokumenty na ochranu práv dítěte a s institucemi, které se podílejí na jejich prosazování. Pozornost je věnována problematice ohrožených dětí, syndromu CAN, možnostem odborné pomoci a systému péče o děti v náročných životních situacích. Součástí výuky jsou také témata související s proměnami dětství v současné společnosti, vlivem médií a digitálních technologií, duševním zdravím a wellbeingu dětí a mládeže.
   Výuka směřuje k rozvoji sociální citlivosti, empatie, kritického myšlení a schopnosti nahlížet na problémy dítěte v širších společenských souvislostech. Žáci pracují s odbornými texty, analyzují modelové situace, diskutují o aktuálních společenských tématech a učí se vyhledávat a kriticky hodnotit informace z různých zdrojů. Předmět přispívá k rozvoji občanské odpovědnosti a porozumění významu ochrany práv a zájmů dítěte v demokratické společnosti.
2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**
   Žák:
   Charakterizuje proměny postavení dítěte ve společnosti v historickém vývoji.
   - Vysvětlí souvislosti mezi společenskými změnami a postavením dítěte.
   - Objasní problematiku dětské práce v historických i současných podmínkách.
   - Charakterizuje pedologii a její přínos pro poznání dítěte.
   - Vysvětlí poslání organizací zabývajících se ochranou práv dítěte a zná několik těchto organizací.
   - Orientuje se v základních dokumentech upravujících práva dítěte a povinnosti dítěte.

- Vysvětlí význam Úmluvy o právech dítěte.
- Objasní systém ochrany práv dítěte v České republice.

Vysvětlí dopady vybraných rizikových životních situací na vývoj dítěte.

- Objasní specifika situace nezletilých rodičů.
- Posoudí vliv zdravotního postižení dítěte na fungování rodiny.
- Vysvětlí důsledky odmítání či nepřijetí dítěte.
- Charakterizuje dopady rozvodu rodičů na dítě.
- Objasní postavení dítěte v rekonstruované rodině.
- Navrhne možnosti podpory dítěte a rodiny v náročných životních situacích.

Charakterizuje syndrom CAN a jeho jednotlivé formy.

- Rozliší projevy týrání, zneužívání a zanedbávání dítěte.
- Orientuje se v základních údajích o výskytu syndromu CAN.
- Vysvětlí oznamovací povinnost v souvislosti s ochranou dítěte.
- Charakterizuje právní ochranu dítěte ohroženého syndromem CAN.
- Objasní postavení dítěte jako svědka trestného činu.

Vysvětlí význam multidisciplinární spolupráce při ochraně dítěte.

- Charakterizuje možnosti pomoci školy a pedagogických pracovníků.
- Vysvětlí význam psychologické a sociální pomoci.
- Objasní podstatu krizové intervence.
- Navrhne preventivní opatření zaměřená na předcházení syndromu CAN.
- Posoudí význam bezpečného a podnětného prostředí pro zdravý vývoj dítěte.

Charakterizuje proměny dětství v současné společnosti.

- Posoudí vliv médií a sociálních sítí na vývoj dítěte.
- Vysvětlí význam duševního zdraví pro kvalitu života dítěte.
- Diskutuje o aktuálních problémech a výzvách výchovy a vzdělávání.
- Formuluje a obhajuje vlastní názory na otázky související s postavením dítěte ve společnosti.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení
- kompetence komunikační
- kompetence osobnostní a sociální
- kompetence k řešení problémů
- digitální kompetence
- kompetence občanská

4. Obsah vzdělávání

Postavení dítěte ve společnosti a jeho právní aspekt

- pohled na dítě v historickém kontextu
- vývoj postavení dítěte ve společnosti
- dětská práce a její historické i současné podoby
- pedologie
- UNICEF a další organizace na ochranu práv dítěte

- Úmluva o právech dítěte
- ochrana práv dítěte v České republice
- dítě v digitálním prostředí

Děti v ohrožení

- děti ohrožené zanedbáváním a sociálním vyloučením
- děti s problémovým a náročným chováním
- děti s poruchami emocí a chování
- děti vyrůstající v nefunkční rodině
- děti odmítané nebo nepřijímané rodinou
- ochranné a rizikové faktory ve vývoji dítěte
- možnosti odborné pomoci ohroženým dětem

Rizikové životní situace a strádání dětí

- když „děti mají děti“
- narození dítěte se zdravotním postižením
- nechtěné dítě
- dítě a rozvod rodičů
- dítě a nevlastní rodič
- dítě v náhradní rodinné péči
- dítě v rodině zatížené závislostí nebo násilím
- rodina v mimořádných životních situacích

Výskyt syndromu CAN

- charakteristika syndromu CAN
- formy CAN (týrání, zneužívání, zanedbávání)
- výskyt syndromu CAN v ČR a ve světě
- šetření v ČR, evidence a registrace případů
- diagnostika
- oznamovací povinnost
- právní ochrana dítěte
- problematika soudně-znaleckého posuzování
- dítě jako svědek trestného činu

Péče o dítě postižené syndromem CAN

- systém péče o dítě postižené syndromem CAN
- multidisciplinární spolupráce odborníků
- role rodiny při pomoci dítěti
- úloha školy a pedagogických pracovníků
- psychologická a sociální pomoc dítěti
- krizová intervence
- prevence syndromu CAN
- význam bezpečného a podnětného prostředí pro dítě

Dítě v současné společnosti

- proměny dětství v 21. století
- vliv médií a sociálních sítí na vývoj dítěte
- duševní zdraví dětí a dospívajících
- wellbeing dítěte

- současné výzvy výchovy a vzdělávání

5. Vzdělávací strategie

- výklad učiva, řízená diskuse, modelové situace
- aktivní učení
- vrstevnické učení
- kooperativní učení (týmová práce, řešení úkolů)
- problémově orientované učení
- projektové vyučování (skupinové projekty, prezentace)
- práce s odbornými texty (případové studie, články)
- práce s videem a mediálními materiály (analýza sociálních situací)
- digitální nástroje (online spolupráce, sdílení výstupů)

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- pozorování práce žáka při samostatné činnosti
- sledování zapojení do výuky a diskuse
- průběžné výstupy ze skupinové práce

Sumativní:

- závěrečný výstup tematického celku

Reflexe:

- sebehodnocení žáka (ústní nebo písemné)
- krátká reflexe po aktivitě či projektu
- vrstevnické hodnocení
- práce s chybou (komentář k řešení)
- učitelská zpětná vazba ke konkrétnímu výkonu

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení je koncipováno jako systematický a motivační proces, který kombinuje prvky hodnocení sumativního a formativního. Základním kritériem hodnocení je míra naplnění očekávaných výstupů. Hodnotí se dovednost aplikovat teoretické poznatky při řešení modelových situací, analýze kazuistik a v týmové či projektové práci. Nedílnou součástí klasifikace je úroveň práce s odbornou literaturou, schopnost korektně citovat zdroje a kvalita prezentace vlastních názorů. v průběhu studia je systematicky rozvíjeno také sebehodnocení žáka a schopnost poskytnout konstruktivní vrstevnickou recenzi.
Při hodnocení písemných testů je využívána klasifikační stupnice z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- BECHYŇOVÁ, Věra. *Syndrom CAN a způsob péče o rodinný systém*. Praha: IREAS, 2007. ISBN 978-80-86684-47-5.
- NAKONEČNÝ Milan (2009). Sociální psychologie. Academia, Praha.
- PEMOVÁ, Terezie a PTÁČEK, Radek. *Zanedbávání dětí: příčiny, důsledky a možnosti hodnocení*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5695-0.
- SEDLÁKOVÁ, Gabriela a KALÁTOVÁ, Dagmar. *Vybrané ošetřovatelské modely a týrané dítě*. Praha: Triton, 2010. ISBN 978-80-7387-412-4.
- Nevypusť duši. https://nevypustdusi.cz/

- Studium psychologie. https://www.studium-psychologie.cz/
- Psychologie. https://psychologie.cz/

4. Poznámky

Výuka probíhá v běžné učebně.

Doporučuje se zapojení externích odborníků v rámci besed a exkurze. Dále využívání aktuálních témat z praxe. Předmět navazuje na předměty Sociální pedagogika ve 3. ročníku, Základy společenských věd, Historie a kultura, Český jazyk a literatura, Kulturní a sociální antropologie, Oborový projektový seminář a Psychologie.

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Filozofie – 4. ročník
2. **Kód: 78-42-M/08 Lyceum**
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: PaedDr. Hana Fechtnerová
6. **Vstupní předpoklady:** očekávané výsledky učení předmětu ZSV ve 2. ročníku

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Vyučovací předmět Filosofie ve 4. ročníku navazuje na předchozí vzdělávání v oblasti společenských věd a dále rozvíjí poznatky z oblasti filozofie a etiky a religionistiky jako aplikovaných oblastí filozofie, které umožňují žákům porozumět morálním principům lidského jednání a náboženství jako významnému společenskému a kulturnímu fenoménu. V rámci výuky se žáci seznamují s předmětem zájmu filozofie, tedy se základními otázkami týkajícími se člověka, poznání, hodnot a smyslu života, a rozvíjejí schopnost tyto otázky reflektovat v kontextu každodenního života.

   Žáci zkoumají vliv vybraných myslitelů minulosti na současný svět, analyzují různé přístupy k vnímání pojmů jako svoboda, pravda či krása/ošklivost a vztahu člověka a společnosti. Dále posuzují vliv sociálních, kulturních a mediálních faktorů na utváření životních postojů a hodnot. Výuka klade důraz na osobní odpovědnost za vlastní názory, rozhodování i každodenní jednání.

   Součástí výuky je také rozšíření znalostí o hlavních světových náboženstvích a jejich vlivu na kulturu, etiku a společnost. Cílem není náboženská výchova, ale porozumění náboženské různorodosti a schopnost orientace ve víře jako významném společenském jevu.

   Předmět podporuje rozvoj kritického myšlení, schopnosti argumentace, diskuse a formulace vlastních názorů. Zároveň přispívá k rozvoji mezikulturního porozumění, respektu k odlišnostem a orientace v současných společenských otázkách.

2. **Očekávané výsledky učení a jejich indikátory**

   Žák:

   Chápe smysl filozofie a její specifika ve vztahu k jiným vědám.
   - Vysvětlí rozdíl mezi filozofií a přírodními vědami.
   - Rozpozná filozofickou otázku.

   Orientuje se v základních filozofických přístupech k člověku.
   - Uvede příklady filozofických směrů (humanismus, existencialismus, materialismus).
   - Vysvětlí vztah těla a mysli.

   Orientuje se v základních teoriích poznání.
   - Vysvětlí rozdíl mezi empirismem a racionalismem.
   - Uvede příklady jednotlivých přístupů.

Charakterizuje základní filozofické pojmy a jejich proměny v čase.
- Vysvětlí pojmy svoboda, pravda, krása a jejich interpretace.
- Porovná jejich pojetí v minulosti a současnosti.

Posoudí vliv různých faktorů na utváření hodnot a postojů člověka.
- Uvede příklady vlivu společnosti, kultury a médií.
- Zhodnotí jejich dopad na jednotlivce.

Zhodnotí vliv médií na život člověka a společnosti.
- Popíše historický vývoj médií.
- Kriticky posoudí mediální obsah.

Vysvětlí odpovědnost člověka za vlastní jednání.
- Argumentuje v etických dilematech.
- Uvede příklady odpovědného rozhodování.

Formuluje a obhajuje vlastní názory v oblasti filozofie a etiky.
- Prezentuje vlastní stanovisko.
- Argumentačně jej obhajuje v diskusi.

Rozvíjí schopnost dialogu a kritického myšlení.
- Vede filozofický dialog nebo debatu.
- Kriticky reflektuje vlastní názory.

Orientuje se v základních světových náboženstvích.
- Popíše základní znaky a hodnoty jednotlivých náboženství.
- Vysvětlí hlavní myšlenky náboženství.
- Rozpozná jejich kulturní projevy.
- Posoudí vliv náboženství na společnost.
- Uvede příklady vlivu na kulturu a politiku.
- Diskutuje hranice svobody víry a extremismu.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:
- čtenářská a pisatelská (práce s odbornými a publicistickými texty, analýza informací, formulace argumentů)

Klíčové kompetence:
- kompetence osobnostní a sociální (empatie, tolerance, respekt, spolupráce)
- kompetence k učení (samostatné vyhledávání informací, kritické myšlení)
- kompetence komunikační (argumentace, diskuse, formulace názorů)
- kompetence k občanství a udržitelnosti (hodnotová orientace, odpovědnost)
- digitální kompetence (kritická práce s informacemi, využití digitálních nástrojů)
- kompetence kulturní (porozumění kulturním a hodnotovým rozdílům)

4. Obsah vzdělávání
- Základní filozofické pojmy a problémy – jsoucno, bytí, existence, jev, obecné, zvláštní, transcendentní, celek, substance, akcidens, kvalita, kvantita, materialismus, idealismus, objektivní, subjektivní, trvání, prostor, čas, poznání, zkušenost, svoboda, pravda.
- Co znamená být člověkem (tělo, duše, rozum, vůle, svoboda).
- Lidská existence – svoboda, odpovědnost, smrtelnost.
- Individualita a vztah k druhým.

- Zdroje poznání (smysly, rozum, zkušenost).
- Racionalismus (Descartes), empirismus (Locke, Hume), skepticismus, relativismus.
- Filozofie a smysl života.
- Hodnoty a etické postoje.
- Pravidla chování ve společnosti.
- Vývoj společenských norem a mezilidských vztahů.
- Etika v profesních a společenských situacích.
- Řešení modelových situací.
- Etická dilemata současnosti (klimatická změna, AI, svoboda vs. bezpečnost).

5. Vzdělávací strategie

- týmová a skupinová práce
- podpora rozvoje prezentačních schopností
- badatelsky orientovaná výuka a řešení problémů s využitím digitálních technologií
- projektová výuka
- minilekce (výkladové i žákovské prezentace vybraných filozofických, etických a religionistických témat)
- aktivní učení (diskuse, projekty, řešení problémů)
- problémově orientované učení
- frontální výuka s využitím multimédií
- diskuse a argumentační cvičení
- práce s dokumenty, odbornou literaturou a digitálními zdroji
- práce s videodokumenty
- analýza mediálních sdělení
- zapojování žáků do výkladu
- individuální a skupinové miniprojekty
- projektový výstup (např. rozbor náboženství)
- eseje (formulace vlastních názorů)
- rozvoj sebereflexe
- sdílení zkušeností a reflexe
- využívání audiovizuální techniky

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné:

- řešení (standardizovaných) písemných testových úloh

Sumativní:

- samostatný/skupinový miniprojekt / jiné aktivní činnosti žáka

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení

2. Kritéria hodnocení

Hodnocení se zaměřuje především na:

- porozumění problematice minilekcí v širším kontextu,
- aktivní přístup a podíl na realizaci miniprojektu / výsledky jiných aktivních činností žáka,
- aktivní účast na reflexi.

Při hodnocení písemných testů je využívána klasifikační stupnice z kapitoly Hodnocení žáků.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- Odmaturuj ze společenských věd. Brno: Didaktis, c2015. ISBN 978-80-7358-243-2.
- PEREGRIN, Jaroslav. Filozofie pro normální lidi. Praha: Dokořán, 2008.
- GAARDER, Jostein. Sofiin svět. Praha: Albatros 1995. (nebo libovolné jiné vydání)
- CORETH, Emerich. Co je člověk. Praha: Zvon, 1994.
- SOKOL, Jan. Malá filosofie člověka. Praha: Vyšehrad, 1998, 2010.
- SOKOL, Jan. Filozofická antropologie. Praha: Portál, 2002.
- FIŠER, Petr, ČAPEK, Vladimír. Náboženství a kultura. Nakladatelství: Portál.
- KROPÁČEK, Luboš. Náboženství světa. Nakladatelství: Vyšehrad. 2020
- Religionistika. Online. Dostupné z: https://religionistika.phil.muni.cz/.
- https://www.youtube.com/watch?v=C-Mp53jS9zM
- https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Etika
- https://is.muni.cz/el/1423/jaro2005/SPP807/um/438359/etika_skripta_Dr._Necasova.pdf https://www.youtube.com/watch?v=mJJ6ulzV5sk

4. Poznámky

A. VSTUPNÍ ČÁST

1. **Název a umístění v ročníku:** Právo ve státní sféře – 4. ročník
2. **Kód:** 78-42-M/08 Lyceum
3. **Typ vyučovací jednotky:** vyučovací předmět
4. **Délka výuky:** 58 hodin
5. **Platnost:** 1. 9. 2026
   Zpracovatelský tým: Mgr. Markéta Čermáková
6. **Vstupní předpoklady:**
   - základní orientace ve společenských vědách
   - schopnost práce s odborným textem
   - schopnost samostatné i skupinové práce
   - základní komunikační a prezentační dovednosti
   - schopnost kritického myšlení a argumentace
   - orientace v současném společenském dění

B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY

1. **Charakteristika**

   Předmět Právo ve státní sféře seznamuje žáky se základními právními oblastmi souvisejícími se sociální prací. Zaměřuje se zejména na postavení sociálního pracovníka, vysvětlení pojmu diskriminace a sociální vyloučení, objasnění pojmu sociálně-právní ochrany dítěte, mediace a její principy nebo smrt jako biologický, sociální a společenský jev.

   Cílem předmětu je vytvořit základní právní povědomí žáků a připravit je na studium systému sociálního zabezpečení a na praktickou aplikaci práva v sociálních situacích.

   Důraz je kladen na:
   - rozvoj právního vědomí,
   - prohloubení občanské kompetence,
   - získání sociální citlivosti k různorodým problémům,
   - orientaci v lidských právech,
   - schopnost řešit modelové situace,
   - kritické myšlení a práci s odbornými informacemi,
   - propojení poznatků s aktuálními informacemi.

   Součástí výuky je práce s odbornými texty, analýza společenských jevů, diskuse nad aktuálními tématy, práce s audiovizuálními materiály a projektová činnost.

   Výuka probíhá kombinací výkladu, řízené diskuse, práce s informacemi, skupinové práce a praktických aktivit. Žáci jsou vedeni k formulaci vlastních názorů, argumentaci na základě získaných znalostí.

   Předmět podporuje rozvoj sociální citlivosti, porozumění současné společnosti a schopnosti reflektovat přístupy k určitým problémovým situacím.

2. Očekávané výsledky učení a jejich indikátory

Žák:

Vysvětlí postavení sociálního pracovníka ve společnosti.

- Uvede podmínky pro výkon profese sociálního pracovníka.
- Objasní význam profesní etiky v sociální práci.
- Rozlišuje profesní, občanskoprávní a trestněprávní odpovědnost sociálního pracovníka.
- Uvede příklady profesního pochybení a jejich důsledků.
- Vysvětlí příčiny a projevy syndromu vyhoření.
- Navrhne možnosti psychohygieny a prevence profesního přetížení.
- Analyzuje modelové situace z praxe sociální práce.

Vysvětlí přirozenoprávní a pozitivněprávní teorie.

- Charakterizuje historický vývoj lidských práv.
- Vysvětlí význam Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
- Uvede příklady významných mezinárodních dokumentů o lidských právech.
- Vysvětlí možnosti ochrany lidských práv.
- Uvede příklady porušování lidských práv v sociální oblasti.
- Aplikuje princip ochrany lidské důstojnosti na modelové situace.

Vysvětlí pojem diskriminace.

- Rozlišuje přímou a nepřímou diskriminaci.
- Charakterizuje základní formy diskriminace.
- Uvede příklady předsudků a stereotypů ve společnosti.
- Vysvětlí pojem sociální vyloučení a charakterizuje marginalizované skupiny obyvatel.
- Uvede příklady diskriminace na trhu práce, ve vzdělávání a ve službách.
- Orientuje se v možnostech právní ochrany před diskriminací.
- Navrhne možnosti prevence diskriminace a vysvětlí význam inkluze a rovných příležitostí.

Objasní pojem sociálně-právní ochrana dětí.

- Uvede orgány sociálně-právní ochrany dětí a jejich kompetence v České republice.
- Objasní práva dítěte a princip nejlepšího zájmu dítěte.
- Rozpozná projevy ohrožení, zanedbávání, týrání a zneužívání dítěte a vysvětlí podstatu syndromu CAN.
- Rozlišuje formy ústavní a náhradní rodinné péče.
- Popíše spolupráci školy, rodiny a institucí při ochraně dítěte.
- Navrhne vhodný postup řešení modelové situace ohroženého dítěte.

Vysvětlí pojem svéprávnost.

- Objasní podmínky omezení svéprávnosti.
- Vysvětlí význam ochrany práv člověka při omezení svéprávnosti.
- Charakterizuje institut opatrovnictví a rozlišuje podpůrná opatření při rozhodování.
- Uvede příklady ochrany seniorů a osob se zdravotním postižením.
- Rozpozná projevy domácího násilí.
- Vysvětlí příčiny a důsledky sociální izolace.
- Orientuje se v možnostech sociální podpory zranitelných osob.

Vysvětlí pojem mediace a její principy

- Popíše jednotlivé fáze mediačního procesu.

- Charakterizuje roli mediátora.
- Uplatňuje zásady respektující komunikace při řešení konfliktů.
- Uvede příklady vrstevnické mediace.
- Vysvětlí limity mediace.
- Navrhne možnosti prevence konfliktů.
- Posoudí význam dohody a kompromisu při řešení sporů.

Charakterizuje smrt jako biologický, psychologický a sociální jev.

- Vysvětlí základní právní aspekty úmrtí člověka.
- Orientuje se v základních postupech při úmrtí.
- Uvede základní úřední úkony související s úmrtím.
- Charakterizuje systém pohřebnictví a vysvětlí pojem sociální pohřeb.
- Objasní problematiku osamělého úmrtí a sociálního vyloučení.
- Uvede možnosti pomoci pozůstalým.
- Vysvětlí etické zásady práce s umírajícími a pozůstalými.

3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností

Základní gramotnosti:

- čtenářská a pisatelská

Klíčové kompetence:

- k učení
- komunikační
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů
- digitální
- k občanství a udržitelnosti
- osobnostní a sociální

4. Obsah vzdělávání

Sociální pracovník a právní odpovědnost

- sociální práce jako pomáhající profese, postavení ve společnosti
- podmínky pro výkon profese sociálního pracovníka, profesní etika
- mlčenlivost a ochrana osobních údajů,
- právní odpovědnost sociálního pracovníka, profesní pochybení a jejich důsledky,
- práce s ohroženými a zranitelnými skupinami
- syndrom vyhoření a psychohygiena pracovníka
- modelové situace z praxe

Lidská práva v sociální práci

- přirozenoprávní teorie, pozitivněprávní teorie
- všeobecná deklarace lidských práv
- historický vývoj lidských práv
- Úmluva o ochraně lidských práv a svobod
- mezinárodní dokumenty o lidských právech
- jednotlivá základní, občanská a politická práva a svobody a jejich ochrana

Diskriminace a sociální vyloučení

- pojem diskriminace, přímá a nepřímá diskriminace,
- formy diskriminace

- předsudky a stereotypy, sociální vyloučení
- marginalizované skupiny obyvatel
- diskriminace na trhu práce, ve vzdělávání a službách
- právní ochrana před diskriminací
- prevence diskriminace, inkluze a rovné příležitosti

Sociálně-právní ochrana dětí

- pojem sociálně-právní ochrana dětí
- orgány sociálně-právní ochrany dětí
- práva dítěte, nejlepší zájem dítěte
- ohrožené, zanedbávané, týrané a zneužívané dítě, syndrom CAN
- ústavní a náhradní rodinná péče
- spolupráce institucí s rodinou a školou
- modelové případy ochrany dítěte

Svéprávnost, opatrovnictví a ochrana zranitelných osob

- pojem svéprávnost, její omezení, ochrana práv člověka při omezení svéprávnosti
- opatrovnictví, podpůrná opatření při rozhodování
- zastoupení členem domácnosti
- ochrana seniorů, ochrana osob se zdravotním postižením
- domácí násilí
- sociální izolace, možnosti sociální podpory

Mediace v sociální práci

- pojem a principy mediace, fáze mediačního procesu
- role mediátora, komunikace při řešení konfliktů
- mediace v sociální práci, nenásilná komunikace
- vrstevnická mediace, limity mediace
- prevence konfliktů, dohoda a kompromis
- modelové mediační situace

Smrt člověka, pohřebnictví a sociální pohřby

- smrt jako biologický, psychologický a sociální jev
- právní aspekty úmrtí člověka
- základní orientace v pohřebnictví
- postup při úmrtí, matriky a úřední úkony
- pohřební služby, sociální pohřby
- osamělé úmrtí a sociální vyloučení
- pomoc pozůstalým, komunikace s truchlícími
- etika práce s umírajícími a pozůstalými
- kulturní a náboženské přístupy ke smrti

5. Vzdělávací strategie

- frontální výuka (úvod do tématu, vysvětlení souvislostí)
- řízená diskuse a argumentace
- analýza dokumentárních materiálů
- individuální práce
- prezentace
- případové studie

- práce s odborným textem
- projektová výuka
- terénní pozorování
- kooperativní učení (skupinová práce, sdílení názorů)
- besedy s odborníky
- exkurze
- rozvoj komunikačních dovedností

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžné/formativní:

- dialog učitele se žákem
- pracovní listy a cvičení během výuky
- řešení problémových úloh
- pozorování práce žáka
- sledování zapojení do výuky a diskuse,
- průběžné výstupy ze skupinové práce

Sumativní:

- tematické písemné práce
- samostatná/skupinová tvůrčí práce/projekt

Reflexe:

- zpětnovazebný rozhovor s učitelem (a ostatními žáky) o výsledcích
- práce s chybou (komentář k řešení)

2. Kritéria hodnocení

Při hodnocení žáků je sledována úroveň osvojení odborných znalostí, schopnost jejich aplikace, práce s odbornou terminologií, komunikační dovednosti, aktivita a schopnost kritického myšlení.

Při hodnocení se sleduje zejména:

- úroveň odborných znalostí,
- porozumění antropologickým pojmům a souvislostem,
- schopnost aplikovat poznatky na konkrétní společenské a kulturní situace,
- práce s odbornými zdroji a textem,
- kvalita zpracování výstupů (např. prezentací, analýz, projektů),
- samostatnost při řešení úkolů,
- úroveň ústního a písemného projevu,
- aktivní zapojení do výuky a diskuse,
- aktivní přístup k výuce a spolupráce při řešení společných úkolů.

Součástí hodnocení je také sledování individuálního pokroku žáka v průběhu výuky. Vedle klasifikace mohou být využívány také další formy hodnocení, například sebehodnocení, vrstevnické hodnocení nebo slovní zpětná vazba k vybraným výstupům.

Specifická kritéria hodnocení podle forem jsou následující:

- ústní zkoušení – hodnotí se odborná správnost odpovědi; schopnost vysvětlit pojmy a souvislosti; samostatné vyjadřování; používání odborné terminologie; kultura projevu a argumentace,

- písemné testy – hodnotí se správnost odpovědí; porozumění odborným pojmům; schopnost aplikace poznatků; práce s textem a analýza informací; logické uvažování,
- referáty a prezentace – hodnotí se obsahová správnost; práce se zdroji; samostatnost zpracování; přehlednost a struktura; úroveň prezentace; schopnost reagovat na dotazy,
- skupinová práce a projekty – hodnotí se aktivní spolupráce; plnění přidělených úkolů; komunikace ve skupině.

Při hodnocení je využívána následující klasifikační stupnice:

Výborný (1)

Žák: samostatně a přesně používá odbornou terminologii; úplně a správně vysvětlí antropologické pojmy, teorie a souvislosti; propojuje získané poznatky s aktuálními společenskými problémy; samostatně analyzuje kulturní a sociální jevy; aktivně se zapojuje do diskuse a argumentuje věcně; pracuje samostatně s odbornými texty a správně interpretuje informace; projevuje vysokou úroveň kritického myšlení; dodržuje zásady kulturní tolerance a respektu.

Chvalitebný (2)

Žák: většinou správně používá odbornou terminologii; vysvětlí základní antropologické pojmy a vztahy s drobnými nepřesnostmi; dokáže aplikovat poznatky na běžné příklady; zapojuje se do diskuse; pracuje s odborným textem s menší pomocí učitele; dopouští se pouze drobných věcných nebo formulačních chyb.

Dobrý (3)

Žák: ovládá základní učivo; používá odbornou terminologii s častějšími nepřesnostmi; vysvětlí jednodušší vztahy a souvislosti; při aplikaci poznatků potřebuje podporu učitele; méně aktivně se zapojuje do diskuse; v práci s odborným textem se dopouští chyb; jeho projevy vykazují dílčí nedostatky v argumentaci.

Dostatečný (4)

Žák: má závažné nedostatky v odborných znalostech; obtížně používá odbornou terminologii; chápe pouze základní pojmy a souvislosti; nedokáže samostatně aplikovat získané poznatky; pracuje nesamostatně a pouze s výraznou pomocí učitele; jeho ústní i písemný projev vykazuje výrazné nedostatky.

Nedostatečný (5)

Žák: neovládá základní učivo; nerozumí základním pojmům; nedokáže vysvětlit základní souvislosti; nepracuje samostatně; neprojevuje snahu o splnění zadaných úkolů; nedokáže aplikovat poznatky ani s pomocí učitele.

3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje

- RIGEL, Filip. *Právo v sociální práci*. Praha: Wolters Kluwer, 2025. ISBN 978-80-286-0359-5.
- ŠKOP, Martin a MACHÁČ, Petr. *Základy právní nauky*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-709-4.
- BURIÁNOVÁ, Pavla. *Vady právního jednání*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2023. ISBN 978-80-7676-750-8.
- STAŠA, Josef. *Úvod do českého správního práva*. Vyd. 4., dopl. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2001. ISBN 80-7251-067-3. Dostupné také z: http://krameriusndk.nkp.cz/search/handle/uuid:ab2f40c0-15ed-11e3-bc65-005056827e51.

- HOLÁ, Lenka. *Mediace v teorii a praxi*. Psyché. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3134-6. Dostupné také z: http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:f294ec20-cf0b-11ee-8737-5ef3fc9bb22f.
- PLAMÍNEK, Jiří. *Konflikty a vyjednávání: umění vyhrávat, aniž by někdo prohrál*. 3., upravené a doplněné vyd-. Poradce pro praxi. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4485-8.
- OLDŘICH a KOL MATOUŠEK. *Metody a řízení Sociální Práce*. PortÁl S. R. O, 2003. ISBN 8026202139.
- MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*. Vydání třetí. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1154-9.
- ČESKÁ TELEVIZE. ČT edu [online]. [cit. 2026-05-13]. Dostupné z: https://edu.ceskatelevize.cz

4. Poznámky

Výuka probíhá v běžné učebně.

Doporučuje se zapojení externích odborníků v rámci besed a exkurze. Dále využívání aktuálních témat z praxe.

Předmět navazuje na předměty: Základy práva, Základy společenských věd, Historie a kultura, Český jazyk a literatura, Kulturní a sociální antropologie, Oborový projektový seminář, Sociální činnost.